FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA-RESTORASYON PROGRAMI

AYAKAPI SEMTİ SOSYAL-FİZİKİ DOKU DEĞİŞİMİ VE 2251 ADA, 9 PARSEL'DE BULUNAN KONUTA İLİŞKİN KORUMA ÖNERİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BÜŞRA NUR YILMAZ

İSTANBUL, 2022

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA-RESTORASYON PROGRAMI

AYAKAPI SEMTİ SOSYAL-FİZİKİ DOKU DEĞİŞİMİ VE 2251 ADA, 9 PARSEL'DE BULUNAN KONUTA İLİŞKİN KORUMA ÖNERİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BÜŞRA NUR YILMAZ
(180211019)

Danışman
(Doç Dr. Mine Esmer)

DÜZELTİLMİŞ TEZ

İSTANBUL, 2022

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
TEZ ONAY FORMU

09/05/2022

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Mimarlık Anabilim Dalı'nda 180211019 numaralı Büşra Nur Yılmaz'ın hazırladığı "Ayakapı Semti Sosyal-Fiziki Doku Değişimi ve 2251 Ada 9 Parselde Bulunan Konuta İlişkin Koruma Önerisi" konulu Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, 09/05/2022 Pazartesi günü saat 17:00'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **Kabulüne Oy Birliği** ile karar verilmiştir.

Düzeltme verilmesi halinde:
Adı geçen öğrencinin Tez Savunma Sınavı .../.../20... tarihinde, saat ...:... da yapılacaktır.

Tez adı değişikliği yapılması halinde: Tez adının .....
.....
şeklinde değiştirilmesi uygundur.

Jüri Üyesi	Karar
1. (Danışman) Doç. Dr. Mine ESMER	**KABUL**
2. Doç. Dr. Burcu Selcen Yalçın	**KABUL**
3. Dr. Öğr. Üyesi Ruba Kasmo	**KABUL**
4.	.....
5.	.....
6. (İkinci Danışman)*.....	.....

**2. Danışman varsa doldurulması gerekmektedir.*

ETİK BİLDİRİM

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Büşra Nur Yılmaz

DÜZELTME METNİ

Jüri üyelerinin istekleri doğrultusunda tezde yapılan düzeltmeler şu şekildedir:

1. "Ayakapı Yerleşiminin Özellikleri" isimli birinci bölüm detaylandırılmıştır.
2. "Restitüsyon" ve "Restorasyon"un anlatıldığı dördüncü ve beşinci bölümler eklenmiştir.
3. EK C: Çizim paftalarındaki eksikler tamamlanmıştır.

Babama…

TEŞEKKÜR

Öncelikle tez çalışmamın her aşamasında, saat gözetmeksizin, yapıcı yaklaşımı ve hoşgörüsüyle beni yönlendiren, öğrencisi olduğum için şanslı hissettiğim kıymetli danışmanım Doç. Dr. Mine Esmer'e en içten teşekkürlerimi ve sevgilerimi sunarım.

Her zaman yanımda olan canım annem Ayten Yılmaz'a ve bu sürecin başvuru tarihlerine kadar takipçisi ve hatırlatıcısı olan canım babam Müh. Kemal Yılmaz'a;

Tezimin gelişmesine katkı sağlayan jüri üyelerim Doç. Dr. Burcu Selcen Coşkun ve Dr. Ruba Kasmo'ya, proje konusunda deneyimlerini benimle paylaşan, aynı işin içinde olmaktan keyif aldığım kontrolörüm Mim. Kamuran Toptan Biber'e, arşivini benimle paylaşan, beraber çalışma fırsatı bulduğum Sanat Tarihçisi ve Arkeolog Murat Sav'a, desteğinden ötürü Sanat Tarihçisi Hayri Fehmi Yılmaz'a;

Sahada ölçü alma süreçlerinde bana eşlik eden çok kıymetli dostlarım Rest.-Mim. Nur Ülgen'e, İSG Uzm. Vedat Mumcu'ya, Rest. Gülşen Argun'a; yanımda olmasa da telefonla destek veren dostum FTR Uzm. Büşra Karaman'a, ders dönemimde aynı sıraları paylaştığım, her daim yanımda olan güzel insan Mim. Aybüke Ürkmez'e ve bu süreçte benimle olan canım kuzenim Psk. Hande Nur Akyıldız'a;

İlgi ve yardımlarından dolayı Yunanistan Başkonsolosluğu Sismanoglio Megaro Kütüphanesi çalışanı Syn. Yani Paisios'a, destekleri ve hızlı dönüşleri için Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Türk Hava Yolları Kütüphanesi çalışanlarına;

Ve son olarak, tez süreci içerisinde beni zorlayan noktalardan biri olan yapı bulma aşamasında karşıma çıkan, tez konusu yapının eski sahibi Syn. Metin Silanoğlu'na ve yapının şu anki sahibi, yolumun kesişmesinden memnuniyet duyduğum, benim için çok kıymetli Syn. Yalçın Arı'ya en içten teşekkürlerimi ve minnetlerimi sunarım.

Büşra Nur Yılmaz

AYAKAPI SEMTİ SOSYAL-FİZİKİ DOKU DEĞİŞİMİ VE 2251 ADA 9 PARSEL'DE BULUNAN KONUTA İLİŞKİN KORUMA ÖNERİSİ

Büşra Nur Yılmaz

ÖZET

Bu çalışmada, İstanbul Fatih ilçesi, Ayakapı semti, 2251 ada, 9 parselde bulunan Yalçın Arı Evi'nin tarihsel süreç içindeki değişimleri, Ayakapı semtiyle birlikte yapının geçirmiş olduğu dönüşüm irdelenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla semtin fiziksel dokusu, önemli anıtları incelenmiş; Yalçın Arı Evinin ise güncel durumu yersel lazer tarama ile oluşturulan rölöve çizimleri ile belgelenerek, restitüsyonu hakkında ulaşılabilen kaynak ve izlerden yola çıkarak iki farklı dönem önerisi geliştirilmiş ve yapının dönem ekleriyle korunmasına yönelik bir restorasyon projesi önerilmiştir. Restorasyon projesinde plan özellikleri değiştirilmeden, yapıya konut ve ofis fonksiyonu verilmiştir.

Ayakapı Semti, birçok anıtsal yapı ve sivil mimarlık örneğini barındırması açısından İstanbul'daki önemli semtlerdendir. Ne yazık ki semt, barındırdığı kültürel mirası yeteri kadar sergileyememektedir. Yapılı çevrenin, özellikle 20. yüzyıl içersinde sosyal ve fiziki doku açısından büyük değişiklikler geçirmiş olduğu tez kapsamında yapılan araştırma ile saptanmıştır. Sadece Yalçın Arı Evi'nin geçirmiş olduğu değişiklikler dahi bize semtin genel dönüşümü hakkında fikir vermektedir. 20. yüzyıl içinde sanayinin Haliç'e iyice yerleşmesi, sosyal dokunun farklılaşması, yapıların el değiştirmesiyle (Yalçın Arı Evi'nin altı defa el değiştirdiği tespit edilmiştir) binalar özgünlüklerinden uzaklaşmıştır. Tek aile için tasarlanmış evler, miras yoluyla çoklu mülkiyete geçmiş. Hatta bunun ötesinde her katı ayrı kullanıcılara tahsis edilerek çoklu müdahaleler görmüş. Yapılar, içinde yaşayanların aidiyet

duygularını geliştirememeleri ve çeşitli ekonomik nedenlerden dolayı gün geçtikçe değişmiş ve dönüşmüştür.

Yalçın Arı Evi, Ayakapı Semti'nin kuzeyinde, Şair Nevi Sokak ve Tatarağası Sokağı'nın kesişiminde konumlanmaktadır. 88 m²'lik parselin tamamına yerleşen, bodrum kat, zemin kat ve bir normal kat ve bir ek kat olarak inşa edilmiş kâgir bir sivil mimarlık örneğidir. Girişi, Şair Nevi Sokak üzerinde bulunan kuzeydoğu cephesindendir. Yapının güneybatısında sonradan eklenen ek kısım bulunmaktadır.

Yapı, Tarihi Yarımada içerisinde 19-20. yy'lara ait konut mimarisinin birçok özelliğini bünyesinde bulundurması ve sahip olduğu mimari estetik ve tarihi değerler açısından korunmalıdır. Günümüze nispeten iyi durumda ulaşmış yapının özgün detaylarının gelecek nesillere aktarılması ancak düzenli bakım-onarımlarla mümkündür.

Anahtar kelimeler; Ayakapı, Küçük Mustafapaşa, sivil mimarlık örneği, kagir ev, restorasyon.

SOCIAL-PHYSICAL TEXTURE CHANGE IN AYAKAPI NEIGHBORHOOD AND CONSERVATION PROPOSAL FOR THE HOUSE LOCATED ON THE LOT NUMBERED 9, IN BLOCK 2251

Büşra Nur Yılmaz

ABSTRACT

In this study, the physical changes of Yalçın Arı House, located on the lot numbered 9, in block 2251, in Ayakapı Neighborhood, in Fatih district of Istanbul together with the transformation of neighborhood were examined. As a part of this assessment the urban fabric and important monuments of the district were analyzed. On the other hand, the current condition of Yalçın Arı House was documented with measured drawings in CAD from orthographic photos produced from terrestrial laser scanning data. For the house's reconstitution two different proposals were developed based on the archival sources and traces on the structure. A restoration project has been proposed for the house that conserves its annexes. In the restoration project, the proposal suggested to re-function the building as a residence and an office.

Ayakapı District is one of the important districts in Istanbul in terms of historical background, comprising many monuments and examples of residential architecture. Unfortunately, the district cannot adequately display its cultural heritage. It has been determined by the research conducted within the scope of the thesis that the built environment has undergone great changes in terms of social and physical fabric, especially in the 20th century. Even the changes that Yalçın Arı House has undergone give us an idea about the general transformation of the district. As the industry settled in the Golden Horn in the 20th century, the differentiation of the social fabric and handover of the buildings have caused serious transformation in the socio-urban fabric (Yalçın Arı House was sold six times during the period). Houses designed for a single family-use were inherited to different relatives with families. Moreover,

each floor/room was rented separately and buildings have faced multiple interventions. Therefore, they were transformed day by day due to various economic reasons and the inability of the inhabitants to gain a sense of belonging.

Yalçın Arı House is located to the north of Ayakapı district, at the intersection of Şair Nevi and Tatarağası Streets. It is an example of a masonry residential building with a basement, a ground floor, a first floor and a second floor on a parcel with an area of 88 m². Its entrance is from the northeast facade on Şair Nevi Street. There is an annex added later to the southwest of the building.

The building should be preserved in terms of its architectural features and historical value as an example of residential architecture of the 19-20th centuries on the Historic Peninsula. The authentic features of the building, which has survived to the present day in a relatively good condition, can only be transferred to future generations with regular maintenance and repairs.

Keywords; Ayakapı, Küçük Mustafapaşa, example of civil architecture, masonry house, restoration.

ÖNSÖZ

Ayakapı Semti 2251 Ada, 9 Parsel'de bulunan tez konusu yapı semtteki sosyal ve ekonomik parametrelerin farklılaşmasıyla sürekli bir değişim süreci içerisinde olmuş ve zamanla nitelikli, niteliksiz birçok ek almıştır. Kullanıcıları sürekli değişen yapının, yaklaşık yüz senelik süreç içindeki takibi kolay olmamıştır. Yapının çözümlenmesi aşamasında, I. restitüsyon dönemine ilişkin tek kaynak olan Sigorta Haritaları'ndaki halinin yapının güncel durumundan oldukça faklı olması ve yapının dönüşüm süreçlerinin incelenip retitüsyon projelerinin çizilmesi aşamasında yeterli kaynağın olmaması tez çalışmasında karşılaşılan başlıca problemlerden olmuştur. Bu aşamada bazı kurumlardan akademik çalışma kapsamında bilgi talep edilmesine rağmen "ilgilisi haricinde araştırma konusu yapılmayacağı" söylenerek talep edilen belgeler paylaşılmamış veya herhangi bir geri dönüş yapılmamıştır.

Yapının çözümlenmesi ve tezin her aşamasında yardımlarını ve birikimini benimle paylaşan danışmanım Doç. Dr. Mine Esmer'e;

İstanbul'un birçok semtini keşfetiğim tez konusu yapı bulma aşamasında tanıştığım semt esnafına ve Fatih Muhtarlar Derneği Başkanı Syn. Hüseyin Öztürk'e, tez konusu yapının eski sahibi Syn. Metin Silanoğlu ve yeni sahibi Syn. Yalçın Arı'ya minnettarım.

Mayıs, 2022 Büşra Nur Yılmaz

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **vi**

ABSTRACT ..... **viii**

ÖNSÖZ ..... **x**

ŞEKİL LİSTESİ ..... **xviii**

KISALTMALAR ..... **xxxi**

GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM **4**

1. AYAKAPI YERLEŞİMİNİN ÖZELLİKLERİ **4**

1.1. COĞRAFİ KONUM VE YERİ 4

1.2. TARİHSEL GELİŞİMİ 4

1.2.1. İdari Sınırlar **5**

1.2.2. Ayakapı Semti Merkezinde Haliç'in Tarihsel Gelişimi **7**

1.2.3. Yangınlar **15**

1.3. AYAKAPI SEMTİ MERKEZİNDE HALİÇ SOSYAL-FİZİKİ DOKU DEĞİŞİMİ 20

1.3.1. Haliç'in Tarihsel Gelişim İçerisinde Ayakapı Fiziksel Mekan ve Sosyal Yapısının Değişimi **20**

1.3.2. Günümüzde Ayakapı Semti Sosyo-Ekonomik Yapısı **25**

İKİNCİ BÖLÜM **28**

2. AYAKAPI CİVARINDAKİ ANIT YAPILAR **28**

2.1. DİNİ YAPILAR 28

2.1.1. Agios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi **28**

2.1.2. Ayios Kharalambos Kilise ve Ayazması 33

2.1.3. Ayakapı Kilisesi ve Şapeli 37

2.1.4. Gül Camii..... 40

2.1.5. Küçük Mustafapaşa Mescidi..... 53

2.1.6. Ayakapı Mescidi/Sekbanbaşı Camii..... 55

2.1.7. Sivrikoz/Seferikoz Mescidi..... 57

2.1.8. Sirkeci (Baba)/Ebulfeth Gazi Tekkesi ve Sirkeci Şeyhi İsmail Efendi Türbesi ve Haziresi..... 58

2.1.9. Sirkeci Tekkesi/Şeyh Mehmet Geysudarı Mescidi 59

2.1.10. Cebe Ali Bey Türbesi..... 60

2.1.11. Cibali Kapısı Mescidi 63

2.1.12. İskele Camii..... 63

2.1.13. Perkapı Mescidi..... 64

2.1.14. Sinan Paşa Mescidi 66

2.2. EĞİTİM YAPILARI 68

2.2.1. Adile Sultan Sıbyan Mektebi 68

2.3. SAVUNMA YAPILARI 72

2.3.1. Ayakapı Karakolu 72

2.3.2. Cibali Karakolu..... 75

2.3.3. Surlar ve Sur Kapıları..... 78

2.3.3.1. Yeni Aya Kapısı 81

2.3.3.2. Aya Kapısı 82

2.3.3.3. Cibali Kapısı..... 84

2.4. SU YAPILARI 85

2.4.1. Ayakapı Hamamı..... 85

2.4.2. Küçük Mustafapaşa Hamamı 90

2.4.3. Hamam Kalıntısı 94

2.4.4. Ayakapı Şapeli Sarnıcı 95

2.4.5. Seferikoz Sarnıcı 97

2.4.6. Ayakapı Çeşmesi 100

2.4.1. (Yerköğlü / El Hac) Ahmet Ağa Çeşmesi 101

2.4.2. Cumhuriyet Çeşmesi 102

2.4.3. (İhramcı) Mehmed Sadık Efendi Çeşmesi 103

2.4.4. Ruhi Bey Çeşmesi 104

2.4.5. Sadi Bey Çeşmesi 105

2.4.6. İsmi Bilinmeyen Çeşme 106

2.4.7. Sivrikoz Çeşmesi 107

2.5. ULAŞIM YAPILARI 108

2.5.1. Ayakapı İskelesi 108

2.6. DİĞER YAPILAR 110

2.6.1. 2268 Ada, 9 parseldeki Kagir Yapı 110

2.6.1. 1968 Ada, 1 Parseldeki Kagir Yapı 112

2.7. SİVİL MİMARİ YAPILAR 112

2.7.1. 2082 Ada, 40 Parseldeki Fener Evi 112

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 116

3. YALÇIN ARI EVİ 116

3.1. YAPININ KONUMU 116

3.2. YAPININ TARİHÇESİ 117

3.3. YAPININ GENEL TANIMI 118

3.4. YAPININ AYRINTILI TANIMI 119

3.4.1. Vaziyet Planı 119

3.4.2. Plan ve İç Mekan Özellikleri 120

3.4.2.1. Bodrum Kat Planı 121

3.4.2.1.1. B01 Hol 122

3.4.2.1.2. B02 Oda 123

3.4.2.1.3. B03 Depo 123

3.4.2.1.4. B04 Ara Hol 124

3.4.2.1.5. B05A ve B05B Oda 125

3.4.2.1.6. B06 Oda 126

3.4.2.1.7. B07 Oda 126

3.4.2.1.8. B08 Oda 127

3.4.2.2. Zemin Kat Planı 127

3.4.2.2.1. Z01 Giriş Sahanlığı 128

3.4.2.2.2. Z02 Giriş Holü 129

3.4.2.2.3. Z03 Oda 130

3.4.2.2.4. Z04 Oda 132

3.4.2.2.5. Z05 Hol 133

3.4.2.2.6. Z06 WC 134

3.4.2.2.7. Z07 Banyo 135

3.4.2.2.8. Z08 Mutfak 136

3.4.2.2.9. Z09 Oda 137

3.4.2.1. Birinci Kat Planı 137

3.4.2.1.1. 101 Sahanlık 138

3.4.2.1.2. 102 Oda 139

3.4.2.1.3. 103 Oda 140

3.4.2.1.4. 104 Oda 142

3.4.2.1.5. 105 Hol 142

3.4.2.1.6. 106 Mutfak 143

3.4.2.1.7. 107 Ara Hol 145

3.4.2.1.8. 108 WC 145

3.4.2.1.9. 109 Banyo 146

3.4.2.2. İkinci Kat Planı 147

3.4.2.2.1. 201 Hol 147

3.4.2.2.2. 202 Depo 148

3.4.2.2.3. 203 Oda 149

3.4.2.2.4. 204 Oda 150

3.4.2.2.5. 205 Oda 151

3.4.2.2.6. 205-A Balkon 151

3.4.2.2.7. 206 Oda 152

3.4.2.2.8. 207 Mutfak 153

3.4.2.2.9. 208 Ara Hol 153

3.4.2.2.10. 209 WC 154

3.4.2.2.11. 210 Banyo 155

3.4.3. Cephe Özellikleri 155

3.4.3.1. Kuzeydoğu Cephesi 155

3.4.3.2. Güneydoğu Cephesi 157

3.4.3.3. Kuzeybatı Cephesi 159

3.4.4. Yapım Tekniği ve Malzeme Özellikleri 160

3.4.4.1. Temeller 160

3.4.4.2. Duvarlar 160

3.4.4.1. Döşemeler 161

3.4.4.2. Örtü 162

3.4.5. Mimari Ögeler 163

3.4.5.1. Kapılar 163

3.4.5.2. Pencereler 164

3.4.5.1. Kalemişi bezemeler 165

3.5. YAPIDAKİ BOZULMALAR VE SEBEPLERİ 165

3.5.1. Malzeme Bozulmaları 166

3.5.2. Strüktürel Bozulmaları 171

3.5.3. Kullanıcı Kaynaklı Bozulmalar 172

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 174

4. RESTİTÜSYON 174

4.1. RESTİTÜSYON ÖNERİLERİ 174

4.1.1. I. Dönem Restitüsyon 174

4.1.1.1. Vaziyet Planı 175

4.1.1.2. Bodrum Kat Planı 178

4.1.1.3. Zemin Kat Planı 179

4.1.1.4. Birinci Kat Planı 180

4.1.1.5. İkinci (Cihannüma) Kat Planı 181

4.1.2. II. Dönem Restitüsyon 181

4.1.2.1. Vaziyet Planı 183

4.1.2.2. Plan ve Cephe Özellikleri 185

BEŞİNCİ BÖLÜM 187

5. RESTORASYON 187

5.1. YAPININ ONARIMINA İLİŞKİN MÜDAHALELER 188

5.1.1. Temizleme 188

5.1.1.1. Niteliksiz Eklerden Arındırma 188

5.1.1.1. Yüzey Temizliği 190

5.1.2. Sağlamlaştırma 192

5.1.2.1. Malzemenin Sağlamlaştırılması 192

5.1.2.2. Taşıyıcı Sistemin Sağlamlaştırılması 192

5.1.2.3. Kalemişi Bezemenin Ortaya Çıkarılması ve Sağlamlaştırılması ... 194

5.1.3. Bütünleme ve Basit Onarım 194

5.1.4. Yenileme 195

5.2. YAPININ YENİDEN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖNERİLER 195

SONUÇ 197

KAYNAKÇA 199

EKLER 209

EK A : HARİTALAR 210

EK B : ARŞİV BELGELERİ 222

EK C : FOTOĞRAFLAR 237

EK D: ÇİZİMLER 303

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1.1 : Haliç Sokak Dokusu. 9
Şekil 1.2 : Ayakapı-Cibali Kıyıları. 11
Şekil 1.3 : Haliç Kıyıları. 14
Şekil 1.4 : Pervititch Sigorta Haritası'nda Izgara Planlı Bölge. 18
Şekil 1.5 : İstanbul Rehberi. 19
Şekil 1. 6 : 15. yy Sonunda İstanbul Gravürü. 21
Şekil 1. 7 : Haliç Gravürü. 25
Şekil 2. 1 : Agios Nikolaos Kilise Planı Ve Kesiti. 30
Şekil 2. 2 : Agios Nikolaos Kilisesi Girişi. 30
Şekil 2. 3 : Agios Nikolaos Kilisesi Narteksi. 31
Şekil 2. 4 : Agios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi Naos 32
Şekil 2. 5 : Agios Kharalambos Kilisesi Ve Ayazma Girişi. 34
Şekil 2. 6 : Agios Kharalambos Ayazması Avlusu Ve Kilisesi'ye Geçiş. 35
Şekil 2. 7 : İkinci Avludan Agios Kharalambos Ayazması'na Bakış. 36
Şekil 2. 8 : Üst Kattan İpsilanti Tören Salonu'na Bakış. 36
Şekil 2. 9 : Agios Kharalambos Ayazması. 37
Şekil 2. 10 : Agios Kharalambos Kilisesi. 37
Şekil 2. 11 : Ayakapı Kilisesi(D) Ve Şapeli (E). 38
Şekil 2. 12 : Ayakapı Kilisesi Apsisi. 39
Şekil 2. 13 : Ayakapı Kilisesi Apsisi. 40
Şekil 2. 14 : Gül Camii Doğu Cephesi. 42
Şekil 2. 15 : Gül Camii Üst Kat Planı. 44
Şekil 2. 16 : Mahzen Bölümü İç Mekan. 46
Şekil 2. 17 : Mahzen Bölümü İç Mekan. 46
Şekil 2. 18 : Gül Camii Doğu Cephesi. 47
Şekil 2. 19 : Eski Kilise Binasının Güney Haç Kolu. 48
Şekil 2. 20 : Eski Kilise Binasının Kuzey Haç Kolu. 48
Şekil 2. 21 : Gül Camii Güney Cephesi. 49
Şekil 2. 22 : Panorama Of Constantinople, Tablo 14. 50
Şekil 2. 23 : Gül Camii Son Cemaat Mahali, Giriş Saçağı. 52
Şekil 2. 24 : Gül Camii Çevre Duvarı. 52
Şekil 2. 25 : Mihrap Nişi. 53
Şekil 2. 26 : Mihrap Nişi. 53

Şekil 2. 27 : Küçük Mustafapaşa Mescidi. 54
Şekil 2. 28 : Küçük Mustafapaşa Mescidi İç Mekan. 55
Şekil 2. 29 : İç Mekan Merdivenden Girişe Bakış..... 56
Şekil 2. 30 : Ayakapı Mescidi. 57
Şekil 2. 31 : Sivrikoz Mescidi. 58
Şekil 2. 32 : Sivrikoz Mescidi Harim Bölümü. 58
Şekil 2. 33 : Türbe Ve Haziresi..... 59
Şekil 2. 34 : Sirkeci Tekkesi Mescidi. 60
Şekil 2. 35 : Sirkeci Tekkesi Mescidi. 60
Şekil 2. 36 : Cibali Karakolu Ve Cebe Ali Türbesi Rölöve Projesi. 61
Şekil 2. 37 : Cebe Ali Türbesi İç Mekan. 62
Şekil 2. 38 : Hava Fotoğrafı..... 62
Şekil 2. 39 : Cibali Karakolu'nun Karşısında Konumlanmış Mescidin Yeri..... 63
Şekil 2. 40 : Perkapı Mescidi..... 65
Şekil 2. 41 : Sinan Paşa Mescidi..... 67
Şekil 2. 42 : Adile Sultan Sıbyan Mektebi 69
Şekil 2. 43 : Adile Sultan Sıbyan Mektebi Girişi. 70
Şekil 2. 44 : Adile Sultan Mektebi Zemin Kat Rölöve Planı 71
Şekil 2. 45 : Birinci Kattaki Büyük Derslik..... 72
Şekil 2. 46: Ayakapı Karakolu..... 73
Şekil 2. 47: Ayakapı Karakolu..... 73
Şekil 2. 48: Ayakapı Karakolu Kuzey Cephesi. 74
Şekil 2. 49: Cibali Karakolu 77
Şekil 2. 50 : Cibali Karakolu Doğu Cephesi..... 78
Şekil 2. 51 : Cibali Karakolu Doğu Cephesi..... 78
Şekil 2. 52 : Cibali Karakolu Kuzey Cephesi Bitişiğindeki Yapı..... 78
Şekil 2. 53 : Otopark Olarak İşletilen Haliç Surları. 80
Şekil 2. 54 : Miralay Nazım Bey Cadddesi'nden Yeni Aya Kapı'sı. 82
Şekil 2. 55 : Yeni Aya Kapı'sının İç Çeperi. 82
Şekil 2. 56 : Aya Kapısı'na Ayakapı Meydanı'ndan Bakış. 83
Şekil 2. 57 : Aya Kapı'sının Günümüze Ulaşamayan Kapı Kanadı..... 83
Şekil 2. 58 : Cibali Kapısı Ve 55. Kule. 85
Şekil 2. 59 : Adülezelpaşa Caddesi'nden Ayakapı Hamamı..... 87
Şekil 2. 60 : Ayakapı Hamamı Planı. 88
Şekil 2. 61 : Camekan Bölümü Kubbesi Ve Betonarme Döşeme. 89
Şekil 2. 62 : Ayakapı Hamamı Rüzgarlık Mekanı..... 89
Şekil 2. 60 : Ayakapı Hamamı..... 90
Şekil 2. 64 : Küçük Mustafapaşa Hamamı Planı. 92
Şekil 2. 65 : Küçük Mustafa Paşa Hamamı Sıcaklık. 93
Şekil 2. 66 : Küçük Mustafa Paşa Hamamı Erkekler Bölümü Soyunmalık. 93
Şekil 2. 67 : Küçük Mustafa Paşa Hamamı Kuzey Cephesi..... 94

Şekil 2. 68 : Hamam Kalıntısı..... 95
Şekil 2. 69 : Ayakapı Şapeli Sarnıcı İç Mekan..... 96
Şekil 2. 70 : Sarnıç İç Mekan. 98
Şekil 2. 71 : Sarnıç Özgün Giriş. 98
Şekil 2. 72 : Seferikoz Sarnıç Planı. 100
Şekil 2. 73 : Ayakapı Çeşmesi. 101
Şekil 2. 74 : Ayakapı Çeşmesi Ve Haznesi. 101
Şekil 2. 75 : El Hac Mehmet Efendi Çeşmesi. 102
Şekil 2. 76 : Cumhuriyet Çeşmesi. 103
Şekil 2. 77 : Cumhuriyet Çeşmesi. 103
Şekil 2. 78 : Mehmed Sadık Efendi Çeşmesi. 104
Şekil 2. 79 : Ruhi Bey Çeşmesi. 105
Şekil 2. 80 : Sadi Bey Çeşmesi'nın Bulunduğu Konum..... 106
Şekil 2. 81 : Sadi Bey Çeşmesi Kitabesi. 106
Şekil 2. 82 : Çeşme Genel Görünüş..... 107
Şekil 2. 83 : Çeşme Ayna Taşı Detay Görünüş. 107
Şekil 2. 84 : Sivrikoz Çeşmesi..... 108
Şekil 2. 85 : Mühendishane Haritası'nda Ayakapı İskelesi..... 109
Şekil 2. 86 : Ayakapı İskelesi'nin Bulunduğu Alan. 110
Şekil 2. 87 : Ayakapı Hamamı Ve Kagir Yapı. 111
Şekil 2. 88 : Yapının Zemin Kat Planı..... 111
Şekil 2. 89 : Yapının Birinci Kat Planı. 111
Şekil 2. 90 : Kalaycı Sokak'tan Yapıya Bakış. 112
Şekil 2. 91 : Tonoz Örtülü İç Mekan. 112
Şekil 2. 92 : Taş Oda Cephe. 113
Şekil 2. 93 : Taş Oda Cephe. 113
Şekil 2. 94 : Fener Evi Plan. 114
Şekil 2. 95 : Fener Evi İç Mekan. 115
Şekil 3. 1 : Yapının Konumu……...116
Şekil 3. 2 : 102 Numaralı Odadaki Kalemişi Deseni..... 165
Şekil 3. 3 : 102 Numaralı Odadaki Kalemişi Fasa Filato Detayı..... 165
Şekil 3. 4 : 102-Odanın Zarar Gören Ahşap Doğramaları..... 167
Şekil 3. 5 : 102-Giriş Holü Karosiman Döşemedeki Yüzey Kirliliği Ve Hasarlar.. 167
Şekil 3. 6 : 102-Oda Hasarlı Doğramalar Ve Taş Denizliklerde Yosunlanma. 168
Şekil 3. 7 :Güneydoğu Cephesinde Kapiler Nemden Dolayı Çimento Harç İle Müdahale Edilen Duvarlar..... 169
Şekil 3. 8 : Tuğla Malzeme Kayıpları Ve Yüzey Kirliliği..... 169
Şekil 3. 9 : Bodrum Katta Tuzlanma Ve Biyolojik Oluşumlar. 170
Şekil 3. 10 : 102-Oda Ahşap Döşemede Boya Tabakasında Aşınma Ve Mantar Oluşumu..... 171
Şekil 3. 11 : 103-Oda Tavan Döşemesi. 172

Şekil 4. 1: 1928 Tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda Yalçın Arı Evi. …….175
Şekil 4. 2 : Pervitich Sigorta Haritası Ve Rölöve Kat Planı- Tavan Ortofotolarının Çakışması. 177
Şekil 4. 3 : Yalçın Arı Evi Hava Fotoğrafı. 181
Şekil 4. 4 : Yapıya Ait Hava Fotoğrafları. 182
Şekil 4. 5 : Hava Fotoğrafında Yapının Çatı Şekli. 183
Şekil 4. 6 : Hava Fotoğrafından Yapının Güneybatı Cephesinin Görünümü. 184
Şekil 4. 7 : Yalçın Arı Evi Ortofoto Verisinde Batı Cephesindeki Beşik Çatı İzi... 185
Şekil 4. 8 : Yalçın Arı Evi' Batı Cephesinden Bakış Ve Pervititch Üzerinde Fotoğrafın Bakış Yönü. 186
Şekil 4. 10 : 102 Numaralı Odadaki Kalemişi Deseni. 194
Şekil 4. 11 : 102 Numaralı Odadaki Kalemişi Fasa Filato Detayı. 194
Şekil 4. 12 : Z04 Numaralı Odadaki Pencereyi Çevreleyen Filato Detayı. 194
Şekil A. 1 : Konstantinopolis Hipsometrik Haritası Ve 14 Bölgesi…….210
Şekil A. 2 : Mühendishâne-İ Berrî-İ Hümâyûn Haritaları, Levha C5-C6 211
Şekil A. 3 : Alman Mavileri Haritası (1914). 212
Şekil A. 4 : İstanbul Rehberi. 213
Şekil A. 5 : Pervititch Sigorta Haritası, Levha 21. 214
Şekil A. 6 : Şehir Rehberi, 1934. 215
Şekil A. 7: Haritalı Şehir Rehberi İstanbul, 1955. 216
Şekil A. 8 : Charles Edward Goad Sigorta Haritası'nda Cibali Karakolu Ve Cebe Ali Türbesi. 217
Şekil A. 9 : Cibali Kapısı Haricinde Vuku'bulan Yangın Haritası'nda Cibali Karakolu Ve Cebe Ali Bey Türbesi. 218
Şekil A. 10 : Haliç Surları. 219
Şekil A. 11 : Haliç Surları. 220
Şekil A. 12 : Menderes Dönemi Açılan Yollar. 221
Şekil B. 1: Yapıya Ait Tescil Kararı. ……223
Şekil B. 2 : 1931 Yılına Ait Tahrir Varakası. 225
Şekil B. 3 : Zamaim Ve Tenzilat Defteri (1952). 226
Şekil B. 4 : Müsakkafat Mükellefin Defteri (1953). 227
Şekil B. 5 : Zamaim Ve Tenzilat Defteri (1958). 228
Şekil B. 6 : 1928 (?) Yılına Ait Kadastral Pafta. 229
Şekil B. 7 : Yapının Geçmişe Yönelik Tapu Bilgileri. 230
Şekil B. 8 : Gül Camii Şadırvan Rölövesi. 232
Şekil B. 9 : Yapının Tapu Senedi. 233
Şekil B. 10 : Hava Fotoğrafında Ayakapı Semti. 234
Şekil B. 11 : Yalçın Arı Evi'ne Kuzeybatı Cephesi'nden Bakış. 235
Şekil B. 12 : Hava Fotoğrafında Yapıya Güneybatı Yönünden Bakış. 236

Şekil C. 1 : Doğudan Kuzeydoğu (Giriş) Cephesine Bakış. 238
Şekil C. 2 : Batıdan Kuzeydoğu (Giriş) Cephesine Giriş. 239
Şekil C. 3 : Yapının Güneydoğu Cephesi. 240
Şekil C. 4 : Yapının Kuzeybatı Cephesi. 241
Şekil C. 5 : Yapının Çatı Örtüsü. 242
Şekil C. 6 : Yapının Kuzeye Bakışı Ve Haliç. 242
Şekil C. 7 : Yapının Ana Girişi Ve Bodrum Kat Giriş Kapısı. 242
Şekil C. 8 : B01-Hol Giriş Kapısı (Gk 04) Ve Merdiven. 243
Şekil C. 9 : Z01 Girişinden Güneybatı Köşesindeki Bacaya Bakış. 243
Şekil C. 10 : B01 Volta Döşeme Tavan. 244
Şekil C. 11 : B02-Oda Giriş Kapısı (K14). 244
Şekil C. 12 : B02 Giriş Kapısından Kuzey Ve Güney Duvarlara Bakış. 245
Şekil C. 13 : B02 Tavan Döşemesi. 245
Şekil C. 14 : B03 Depo Niteliksiz Giriş Kapısı (Gk 05). 246
Şekil C. 15 : B03-Depo Girişten, Kapatılmış Kapı Açıklığına Bakış (K14). 246
Şekil C. 16 : B03 Ahşap Giriş Merdiveni. 247
Şekil C. 17 : B03 Çimento Harçlı Zemin Döşemesi. 247
Şekil C. 18 : B03-Depo Tavan Döşemesi. 247
Şekil C. 19 : B04 Ara Hol Den B05'e Bakış (K14 - K2e). 248
Şekil C. 20 : B04 Ve B02 Arasındaki Kapatılmış Kapı Açıklığı. 248
Şekil C. 21 : B04 Ahşap Pasalı Tavan. 249
Şekil C. 22 : B04'ten B03'e Bakış (K14). 249
Şekil C. 23 : B04'ten B05-B'ye Bakış. 249
Şekil C. 24 : B05-B Oda Mahali. 250
Şekil C. 25 : B05-A Oda Ve Ahşap Bölücü Konstrüksiyon. 250
Şekil C. 26 : B05 Ahşap Tavan Pasalı Bölüm. 250
Şekil C. 27 : B05-A Ahşap Çatkı Kapı (K2e). 250
Şekil C. 28 : B06 Numaralı Oda Ahşap Tavan. 251
Şekil C. 29 : B06 Betonarme Kirişli Tavan. 251
Şekil C. 30 : B07 Kuzey Batı Köşesi. 251
Şekil C. 31 : B07-Oda Giriş Kapısı (K15a). 251
Şekil C. 32 : B07 Ve B08 Arasındaki Ahşap Konstrüksiyon. 252
Şekil C. 33 : B08 Kuzey Duvarındaki Kemerli Nişler. 252
Şekil C. 34 : B08-Odaya Dışarından Giriş Kapısı (Gk 06) 253
Şekil C. 35 : Giriş Merdiveninden P01 Penceresi Görünümü. 253
Şekil C. 36 : Giriş Merdiveni Üst Örtüsü. 254
Şekil C. 37 : Giriş Merdiveninden Özgün Ahşap Giriş Kapısı (Gk 02). 254
Şekil C. 38 : Z01-Giriş Sahanlığı Ve Ana Giriş Kapısı (Gk02). 254
Şekil C. 39 : Z01 Ve Z02'yi Ayıran Ahşap Konstrüksiyon. 255
Şekil C. 40 : Girişten Merdivene Bakış. 255
Şekil C. 41 : Z01-Sahanlık Batı Duvarındaki Güneydaki Niş. 255

Şekil C. 42 : Z01-Sahanlık Batı Duvarındaki Güneydeki Niş. 255
Şekil C. 43 : Z01 Sahanlık Karosiman Döşeme. 256
Şekil C. 44 : Z01 Sahanlık Karosiman Döşeme. 256
Şekil C. 45 : Z05-Holden Z02-Giriş Holüne Bakış. 256
Şekil C. 46 : Z02-Giriş Holü Batı Duvarındaki Pencere (P01). 256
Şekil C. 47 : Z02-Giriş Holü Ahşap Pasalı Tavan. 257
Şekil C. 48: Z02-Giriş Holünden Z05-Hole Bakış. 257
Şekil C. 49: Z02 Mekanı Muhdes Giriş Kapısı (Gk03). 257
Şekil C. 50 : K01 Ve K01/A Kapısı. 258
Şekil C. 51 : Ahşap Dolap Kapağı. 258
Şekil C. 52 : Güney Duvarındaki Dolap Ve Mahale Giriş Kapısı (K01). 258
Şekil C. 53 : Z03-Oda Kapısından Kuzey Ve Doğu Duvarlarına Bakış. 259
Şekil C. 54: Z03 Oda Tavan- Duvar Birleşim Pervazı. 259
Şekil C. 55 : Z03-Oda Pasa Detayı. 260
Şekil C. 56 : Z03-Oda Pasa Detayı. 260
Şekil C. 57: Z03-Oda Zemin Döşemesi. 260
Şekil C. 58 : Z04-Oda Giriş Kapısı (K01). 261
Şekil C. 59 : Z04 Oda Kuzey Duvarı Z04/A Niş. 261
Şekil C. 60: Z04-Oda Doğu Duvarındaki Pencereler (P03/B, P03/C) Ve Kalemişi Kalıntıları. 261
Şekil C. 61 : Z04-Oda Güney Duvardaki Basık Kemerli Nişler. 262
Şekil C. 62: Z04 Oda Güney-Batı Duvar Birleşimi, Duvar Çıtası Ve Döşeme. 262
Şekil C. 63: Z04-Oda Pasalı Tavan Ve Tavan Pervazı. 262
Şekil C. 64 : Z05 Holü Kuzey Duvarı. 263
Şekil C. 65 : Z05-Hol Kuzeydoğu Köşeye Bakış. 263
Şekil C. 66: Z05-Hol Güney Duvar Ve Ek Kısma Geçiş. 263
Şekil C. 67 : Z05-Hol Zemin Döşemesi. 264
Şekil C. 68 : Z05-Hol Tavan. 264
Şekil C. 69 : Z05-Holden Z06-Wc'ye Giriş Kapısı (K02). 265
Şekil C. 70 : Z06-Wc Güney Duvarı. 265
Şekil C. 71 : Z06-Wc Kuzey Yönde Bakış. 265
Şekil C. 72 : Z06-Wc Doğu Duvarı Ve (K02) Kapısı. 265
Şekil C. 73 : Z06-Wc Özgün Mermer Hela Taşı. 266
Şekil C. 74 : Z06-Wc Tavanı. 266
Şekil C. 75 : Z07-Banyo Doğu Duvarı Ve Giriş Kapısı (K03). 266
Şekil C. 76: Z07-Banyo Güney Ve Batı Duvarı. 266
Şekil C. 77: Z07-Banyo Batı Duvarı Ve Tavan. 267
Şekil C. 78: Z07-Banyo Kuzey Duvarı Ve Kemerli Açıklık. 267
Şekil C. 79 : Z05-Holden Z-08 Mutfağa Giriş Kapısı Görünüşü (K04). 267
Şekil C. 80 : Z08-Mutfak Kapısı (K04). 267
Şekil C. 81 : Z08-Mutfak Güneybatı Köşesindeki Baca. 268

Şekil C. 82 : Z08-Mutfak Batısındaki Kapı (K05) Ve Doğu Duvarı. 268
Şekil C. 83 : Z08-Mutfak Batı Duvarı Ve Z07-Banyoya Geçiş Kapısı (K03). 268
Şekil C. 84 : Z08-Mutfak Karosiman Döşeme. 268
Şekil C. 85 : Z08-Mutfak Batı Yönde Tavana Bakış. 269
Şekil C. 86 : Z09-Oda Batı Yönde Bakış (K05) Kapısı Ve Z08-Mutfak Kapısı (K04). 269
Şekil C. 87 : Z-09 Doğu Duvarındaki Pencere (P04). 269
Şekil C. 88 : Z09-Oda Ahşap Döşeme Ve Süpürgelik. 269
Şekil C. 89 : 101 Numaralı Sahanlık. 270
Şekil C. 90 : 101-Sahanlık Güney Duvarındaki Açıklık. 270
Şekil C. 91: 101- Sahanlık Tavan Döşemesi. 270
Şekil C. 92 : 102-Oda Kuzey Ve Batı Köşesi. 271
Şekil C. 93 : 101-Oda Giriş Kapısı (K06). 271
Şekil C. 94 : 101-Oda Giriş Kapısı (K06). 271
Şekil C. 95 : 101-Oda Ahşap Tavan. 272
Şekil C. 96 : 103-Oda Kuzeydoğu Köşesi. 272
Şekil C. 97 : 103-Oda Güneyinde Konumlanan Dolap Ve Giriş Kapı (K07). 273
Şekil C. 98 : 103-Oda Koltukaltı Silmesi. 273
Şekil C. 99 : 103-Oda Ahşap Pasa Detayı. 273
Şekil C. 100 : 103-Oda Kuzeydoğu Yönünde Bakış. 274
Şekil C. 101 : 103-Oda Güney Duvarındakş Niş. 274
Şekil C. 102 : 103-Oda Ahşap Pasalı Tavan. 274
Şekil C. 103 : 104-Oda Ahşap Süpürgelik. 275
Şekil C. 104 : 104-Oda Ahşap Duvar Silmesi. 275
Şekil C. 105 : 104-Oda Batı Duvarı Bağdati Çıta. 275
Şekil C. 106 : 105-Holden 102-103-Odalara Bakış. 276
Şekil C. 107 : 105-Holden 106 Mutfağa Bakış. 276
Şekil C. 108 : 105-Ahşap Pasalı Tavan. 276
Şekil C. 109 : 106 Mutfak Betonarme Tezgah Ve Baca. 277
Şekil C. 110 : 106-Mutfak Kapatılmış Kemerli Kapı Açıklığı. 277
Şekil C. 111 : 106-Mutfak Doğu Bölümü Eğimli Tavan. 278
Şekil C. 112 : 106-Mutfak Özgün Mermer Lavabo. 278
Şekil C. 113 : 106-Mutfak Karosiman Döşeme. 279
Şekil C. 114 : 107-Hol Ve 101-Sahanlık Arasındaki Kapatılmış Açıklık. 279
Şekil C. 115 : 108-Wc (K2a) Ve 109-Banyo Kapısı (K2b). 279
Şekil C. 116 : 107-Hol Tavan. 280
Şekil C. 117 : 108-Wc. 280
Şekil C. 118 : 108-Wc Tavan. 280
Şekil C. 119 : 109-Banyo Ve 106-Mutfak Arasındaki Kapatılmış Açıklık. 281
Şekil C. 120 : 109-Banyo Tavan Döşemesi. 281
Şekil C. 121 : 109 Banyo - 108-Wc Arasındaki Camlı Açıklık Ve P9. 281

Şekil C. 122 : 201-Holden (K2d) 207-Mutfak (K12) Ve 208-Hole Bakış. 282
Şekil C. 123 : 201-Holden 203 Odaya Bakış (K9). 282
Şekil C. 124 : 202-Kiler Ahşap Seki. 282
Şekil C. 125 : 202 Kiler Batı Duvarı Tuğlayla Kapatılmış Pencere Açıklığı. 283
Şekil C. 126 :203-Oda Giriş Kapısı (K9). 283
Şekil C. 127 : 203-Oda Kuzzey Duvarındaki Pencere P10 Ve Kapatılmış Pencere Açıklığı. 284
Şekil C. 128 : 203-Oda Kuzey (P10) Ve Batı (P9) Duvarındaki Pencereler. 284
Şekil C. 129 : 204-Oda Giriş Kapı (K10) Ve Baca. 284
Şekil C. 130 :204-Oda Kanatlı (P11) Ve Çiftli Giyotin (P12) Pencere. 285
Şekil C. 131 : 205-Odadan Balkon Kapısı (K11) Ve Giyoin Pencere (P13). 285
Şekil C. 132 : 205-Da Giriş Kapısı Ve 206-Oda Arasındaki Kapı (K9a) 286
Şekil C. 133 : 205a Balkon. 286
Şekil C. 134 : 205 Balkondan 206-Oda Pencereye (P16) Bakış. 286
Şekil C. 135 : Balkon Demir Korkuluk. 286
Şekil C. 136 : 206-Oda Giriş Kapısı (K10a). 287
Şekil C. 137 : 206-Oda Pencereleri (P14-P15). 287
Şekil C. 138 : 207-Mutfak Betonarme Tezgah Ve Baca. 287
Şekil C. 139 : 207-Mutfak Döşemeleri. 288
Şekil C. 140 : 207-Mutfak Karosiman Döşeme. 288
Şekil C. 141 : 208-Hol. 288
Şekil C. 142 : 208-Hol Tavan Döşemesi. 288
Şekil C. 143 : 209-Wc. 289
Şekil C. 144 : 209-Wc Ve Banyo Arasındaki Pencere. 289
Şekil C. 145 : 210-Banyo Pencere (P9c). 289
Şekil C. 146 : 210 Banyo Üst Örtü. 290
Şekil C. 147 : Çatı Konstrüksiyonu. 290
Şekil C. 148 : Bodrum Kat Taban Döşemesi. 291
Şekil C. 149 : Bodrum Kat Tavan Döşemesi. 292
Şekil C. 150 : Zemin Kat Taban Döşemesi. 293
Şekil C. 151 : Zemin Kat Tavan Döşemesi. 294
Şekil C. 152 : Birinci Kat Taban Döşemesi. 295
Şekil C. 153 : Birinci Kat Tavan Döşemesi. 296
Şekil C. 154 : İkinci Kat Taban Döşemesi. 297
Şekil C. 155 : İkinci Kat Tavan Döşemesi. 298
Şekil C. 156 : A-A Kesiti. 299
Şekil C. 157 : B-B Kesiti. 300
Şekil C. 158 : Kuzeydoğu Cephesi. 301
Şekil C. 159 : Güneybatı Cephesi. 301
Şekil C. 160 : Güneybatı Cephesi. 302

Şekil D. 1 : Ayakapı Bölgesi Anıtsal Yapı Analizi. 305

Şekil D. 2 : Rölöve, 1/1500 Ölçekli Vaziyet Planı ……...…….306
Şekil D. 3 : Rölöve, 1/200 Ölçekli Vaziyet Planı ……. 307
Şekil D. 4 : Rölöve, Bodrum Kat Planı ……..…….308
Şekil D. 5 : Rölöve, Bodrum Kat Planı-Ölçülü…….…….309
Şekil D. 6 : Rölöve, Bodrum Kat Tavan Planı…….……..…….310
Şekil D. 7 : Rölöve, Zemin Kat Planı ……..……..311
Şekil D. 8 : Rölöve, Zemin Kat Planı-Ölçülü…….…….312
Şekil D. 9 : Rölöve, Zemin Kat Tavan Planı…….……..…….313
Şekil D. 10 : Rölöve, Birinci Kat Planı ……..…….314
Şekil D. 11 : Rölöve, Birinci Kat Planı-Ölçülü…….……..…….315
Şekil D. 12 : Rölöve, Birinci Kat Tavan Planı…….…… 316
Şekil D. 13 : Rölöve, İkinci Kat Planı ……..……. 317
Şekil D. 14 : Rölöve, İkinci Kat Planı-Ölçülü…….……...……. 318
Şekil D. 15 : Rölöve, İkinci Kat Tavan Planı…….……. 319
Şekil D. 16 : Rölöve, Çatı Planı…….……. 320
Şekil D. 17 : Rölöve, A-A Kesiti…….…….. 321
Şekil D. 18 : Rölöve, B-B Kesiti…….…….…. 322
Şekil D. 19 : Rölöve, Kuzeydoğu Cephesi…….…….. 323
Şekil D. 20 : Rölöve, Güneydoğu Cephesi……..…….…. 324
Şekil D. 21 : Rölöve, Kuzeybatı Cephesi……..…….…. 325
Şekil D. 22 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 326
Şekil D. 23 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 327
Şekil D. 24 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 328
Şekil D. 25 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 329
Şekil D. 26 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 330
Şekil D. 27 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 331
Şekil D. 28 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 332
Şekil D. 29 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 333
Şekil D. 30 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 334
Şekil D. 31 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 335
Şekil D. 33 : Rölöve, Detay ……...……..…….…. 336

Şekil D. 34 : Rölöve, Detay ……...……..…….…….…… 337
Şekil D. 35 : Rölöve, Detay ……...……..…….…….…… 338
Şekil D. 36 : Rölöve, Bodrum Kat Planı, Malzeme Analizi ….…….339
Şekil D. 37 : Rölöve, Bodrum Kat Tavan Planı, Malzeme Analizi ….…….….340
Şekil D. 38 : Rölöve, Zemin Kat Planı, Malzeme Analizi …….…….…..341
Şekil D. 39 : Rölöve, Zemin Kat Tavan Planı, Malzeme Analizi ……...….342
Şekil D. 40 : Rölöve, Birinci Kat Planı, Malzeme Analizi ….…….…….343
Şekil D. 41 : Rölöve, Birinci Kat Tavan Planı, Malzeme Analizi …...…….…… 344
Şekil D. 42 : Rölöve, İkinci Kat Planı, Malzeme Analizi ….……..…… 345
Şekil D. 43 : Rölöve, İkinci Kat Tavan Planı, Malzeme Analizi …….…… 346
Şekil D. 44 : Rölöve, Çatı Planı, Malzeme Analizi ….…….……... 347
Şekil D. 45 : Rölöve, A-A Kesiti, Malzeme Analizi..…….. 348
Şekil D. 46 : Rölöve, B-B Kesiti, Malzeme Analizi…….…….…… 349
Şekil D. 47 : Rölöve, Kuzeydoğu Cephesi, Hasar Analizi…….…….. 350
Şekil D. 48 : Rölöve, Güneydoğu Cephesi, Hasar Analizi ….……...…… 351
Şekil D. 49 : Rölöve, Kuzeybatı Cephesi, Hasar Analizi…….……..…… 352
Şekil D. 50 : Rölöve, Bodrum Kat Planı, Hasar Analizi ….…….253
Şekil D. 51 : Rölöve, Bodrum Kat Tavan Planı, Hasar Analizi ….…….….254
Şekil D. 52 : Rölöve, Zemin Kat Planı, Hasar Analizi …….……..355
Şekil D. 53 : Rölöve, Zemin Kat Tavan Planı, Hasar Analizi ……..……...….356
Şekil D. 54 : Rölöve, Birinci Kat Planı, Hasar Analizi …….……..…….357
Şekil D. 55 : Rölöve, Birinci Kat Tavan Planı, Hasar Analizi …...…….…… 358
Şekil D. 56 : Rölöve, İkinci Kat Planı, Hasar Analizi ….……...…… 359
Şekil D. 57 : Rölöve, İkinci Kat Tavan Planı, Hasar Analizi …….…… 360
Şekil D. 58 : Rölöve, Çatı Planı, Hasar Analizi ….…….……... 361
Şekil D. 59 : Rölöve, A-A Kesiti, Hasar Analizi..…….. 362
Şekil D. 60 : Rölöve, B-B Kesiti, Hasar Analizi.…….…… 363
Şekil D. 61 : Rölöve, Kuzeydoğu Cephesi, Hasar Analizi.…….…….. 364
Şekil D. 62 : Rölöve, Güneydoğu Cephesi, Hasar Analizi ….……. 365
Şekil D. 63 : Rölöve, Kuzeybatı Cephesi, Hasar Analizi…….……..…. 366

Şekil D. 64 : Rölöve, Bodrum Kat Planı, Dönem Analizi ….…….…….367
Şekil D. 65 : Rölöve, Zemin Kat Planı, Dönem Analizi …….…….……..…..368
Şekil D. 66 : Rölöve, Birinci Kat Planı, Dönem Analizi ……..…….369
Şekil D. 67 : Rölöve, İkinci Kat Planı, Dönem Analizi ….……...…..…. 370
Şekil D. 68 : Rölöve, Çatı Planı, Dönem Analizi ….…….…….…….…….... 371
Şekil D. 69 : Rölöve, A-A Kesiti, Dönem Analizi..…….……..…….. 372
Şekil D. 70 : Rölöve, B-B Kesiti, Dönem Analizi.…….……..……. 373
Şekil D. 71 : Rölöve, Kuzeydoğu Cephesi, Dönem Analizi..…….……..….. 374
Şekil D. 72 : Rölöve, Güneydoğu Cephesi, Dönem Analizi ….…..……. 375
Şekil D. 73 : Rölöve, Kuzeybatı Cephesi, Dönem Analizi…….……...…. 376
Şekil D. 74 : Restitüsyon, I. Dönem, Bodrum Kat Tavan -Tavan Planı …..…….….377
Şekil D. 75 : Restitüsyon, I. Dönem, Zemin Kat Tavan -Tavan Planı …….…. 378
Şekil D. 76 : Restitüsyon, I. Dönem, Birinci Kat Tavan -Tavan Planı ……....379
Şekil D. 77 : Restitüsyon, I. Dönem, Cihannüma Katı ve Çatı Planı ……...380
Şekil D. 78 : Restitüsyon, I. Dönem, A-A Kesiti ……..……... 381
Şekil D. 79 : Restitüsyon, I. Dönem, B-B Kesiti …….……..382
Şekil D. 80 : Restitüsyon, I. Dönem, Kuzeydoğu Cephesi ……..……...….... 383
Şekil D. 81 : Restitüsyon, I. Dönem, Güneydoğu Cephesi..…….…..……..….... 384
Şekil D. 82 : Restitüsyon, I. Dönem, Kuzeybatı Cephesi …….…….……..385
Şekil D. 83 : Restitüsyon, II. Dönem, Bodrum Kat Tavan -Tavan Planı …..…..….386
Şekil D. 84 : Restitüsyon, II. Dönem, Zemin Kat Tavan -Tavan Planı ……..…. 387
Şekil D. 85 : Restitüsyon, II. Dönem, Birinci Kat Tavan -Tavan Planı …….…....388
Şekil D. 86 : Restitüsyon, II. Dönem, İkinci Kat Planı…….…….…...389
Şekil D. 87 : Restitüsyon, II. Dönem, Çatı Planı…….…...390
Şekil D. 88 : Restitüsyon, I. Dönem, A-A Kesiti ……..……... 391
Şekil D. 89 : Restitüsyon, I. Dönem, B-B Kesiti …….……..392
Şekil D. 90 : Restitüsyon, I. Dönem, Kuzeydoğu Cephesi ……..……..……. 393
Şekil D. 91 : Restitüsyon, I. Dönem, Güneydoğu Cephesi..…….……...…….. 394
Şekil D. 92 : Restitüsyon, I. Dönem, Kuzeybatı Cephesi …….…….……..395
Şekil D. 93 : Restorasyon, 1/200 Ölçekli Vaziyet Planı …….…. 396

Şekil D. 94 : Restorasyon, Bodrum Kat Planı ……..……..…….397
Şekil D. 95 : Restorasyon, Bodrum Kat Planı-Ölçülü…..…….…….…..….398
Şekil D. 96 : Restorasyon, Bodrum Kat Tavan Planı…..……..…..….399
Şekil D. 97 : Restorasyon, Zemin Kat Planı ….……..……..400
Şekil D. 98 : Restorasyon, Zemin Kat Planı-Ölçülü…..……...….401
Şekil D. 99 : Restorasyon, Zemin Kat Tavan Planı…..……..…….……..…..….402
Şekil D. 100 : Restorasyon, Birinci Kat Planı …….……403
Şekil D. 101 : Restorasyon, Birinci Kat Planı-Ölçülü…….……..……...…….405
Şekil D. 102 : Restorasyon, Birinci Kat Tavan Planı…..……..…….…… 406
Şekil D. 103 : Restorasyon, İkinci Kat Planı ……..…….……. 407
Şekil D. 104 : Restorasyon, İkinci Kat Planı-Ölçülü…..…….…….....……. 408
Şekil D. 105 : Restorasyon, İkinci Kat Tavan Planı…..…….…….……. 409
Şekil D. 106 : Restorasyon, Çatı Konstrüksiyon Planı…….…….……..……. 410
Şekil D. 107 : Restorasyon, Çatı Planı…….…….……..…. 411
Şekil D. 108 : Restorasyon, A-A Kesiti…….…….……..…….. 412
Şekil D. 109 : Restorasyon, B-B Kesiti…….…….……..…….…… 413
Şekil D. 110 : Restorasyon, Kuzeydoğu Cephesi…….…….…….. 414
Şekil D. 111 : Restorasyon, Güneydoğu Cephesi……..…….…….…. 415
Şekil D. 112 : Restorasyon, Kuzeybatı Cephesi……..…….……..…… 416
Şekil D. 113 : Restorasyon, Detay ……...……..…….……..…… 417
Şekil D. 114 : Restorasyon, Detay …...……..…….……...…… 418
Şekil D. 115 : Restorasyon, Detay ……..……..…….……..…. 419
Şekil D. 116 : Restorasyon, Detay ……...……..…….……..…… 420
Şekil D. 117 : Restorasyon, Detay ……...……..…….……..…… 420
Şekil D. 118 : Restorasyon, Detay …...……..…….……...…… 422
Şekil D. 119 : Restorasyon, Detay ……..……..…….……..…. 423
Şekil D. 120 : Restorasyon, Detay ……...……..…….……..…… 424
Şekil D. 121 : Restorasyon, Detay ……...……..…….……..…… 425
Şekil D. 122 : Restorasyon, Detay …...……..…….……...…… 426

Şekil D. 123 : Restorasyon, Bodrum Kat Planı, Müdahale Analizi ….…….427
Şekil D. 124 : Restorasyon, Bodrum Kat Tavan Planı, Müdahale Analizi ……..….428
Şekil D. 125 : Restorasyon, Zemin Kat Planı, Müdahale Analizi ……..…..429
Şekil D. 126 : Restorasyon, Zemin Kat Tavan Planı, Müdahale Analizi ……...430
Şekil D. 127 : Restorasyon, Birinci Kat Planı, Müdahale Analizi ….…….…….431
Şekil D. 128 : Restorasyon, Birinci Kat Tavan Planı, Müdahale Analizi ….…… 432
Şekil D. 129 : Restorasyon, İkinci Kat Planı, Müdahale Analizi ….……..…… 433
Şekil D. 130 : Restorasyon, İkinci Kat Tavan Planı, Müdahale Analizi….……. 434
Şekil D. 131 : Restorasyon, Çatı Planı, Müdahale Analizi ……..……... 435
Şekil D. 132 : Restorasyon, A-A Kesiti, Müdahale Analizi ….……..…….. 436
Şekil D. 133 : Restorasyon, B-B Kesiti, Müdahale Analizi…..…….……. 437
Şekil D. 134 : Restorasyon, Kuzeydoğu Cephesi, Müdahale Analizi.……..…….... 438
Şekil D. 135 : Restorasyon, Güneydoğu Cephesi, Müdahale Analizi ……..…. 439
Şekil D. 136 : Restorasyon, Kuzeybatı Cephesi, Müdahale Analizi ……...…. 440

KISALTMALAR

A.}MKT.NZD.	Sadâret Mektubî Kalemi Nezaret ve Devâ'ir Evrakı
A.}MKT.MHM.	Sadâret Mektubî Mühimme Kalemi Evrakı
BOA	Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivleri
DBİA	Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi
H.	Hicrî
İA	İstanbul Ansiklopedisi
KVKKA	Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Arşivi
M.	Milâdî
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
ö.	Ölüm
VGM	Vakıflar Genel Müdürlüğü

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

İstanbul'un fethi öncesinde ve sonrasında önemli yerleşim yerlerinden biri olan Haliç; dini, askeri, eğitim, endüstri ve sivil mimarlık yapıları olmak üzere pek çok kültürel miras öğesini sınırlarında barındırmaktadır. 19. yy'a kadar bir sayfiye yerleşimi olan Haliç kıyılarının Sanayi Devrimi'nin etkisiyle kentsel dokusu değişmeye başlamıştır. Böylece korunaklı ve doğal bir liman olan Haliç'ın kıyıları, karşılıklı iskelelerden kayıklarının gidip geldiği bir alanı olmaktan çıkıp endüstri merkezi haline gelmiştir. Haliç'in değişen silütiyle birlikte burada yaşan halkın sosyo-kültürel yapısı da değişmiş, yaşayan bir kültür varlığı olan sivil mimarlık yapıları da bu gelişmelerden doğrudan etkilenmiştir.

Haliç kıyılarında değişen kimlik yapısıyla beraber aile yapısı da dönüşmüş, geniş ailelerin yerini çekirdek aileler almış; böylece kalabalık ailelerin yaşadıkları çok katlı konutların kullanılıp yaşatılması da zorlaşmıştır. Çok odalı sivil mimarlık yapılarının ekonomik engellerden dolayı düzenli bakımları yapılmamış ve kat kullanımına geçilen yapıların dönüşüm süreçleri başlamıştır.

Tez kapsamında Haliç'in güney yakasında yer alan Ayakapı Semti'nin 19. yy sonu 20. yy başı kagir konut mimarisinin nitelikli yapılarından biri çalışılmıştır. Semt içerisindeki sivil mimarlık ögelerinin bir kısmı yok olmasına rağmen, hala korunması gerekli birçok kültür varlığına sahiptir. Günümüze ulaşan yapıların önemli bir bölümü bakım onarım eksikliği, bilinçsiz müdahaleler, terkedilmişlik gibi koruma problemleri nedeniyle özgün niteliklerini kaybetmektedir. Böylece Ayakapı Semti'nin mimari mirasıyla birlikte bir döneme ait kültürel kimlik unsurları da yok olmaktadır.

Çalışmanın amacı, tarihsel süreç içerisinde Haliç'le beraber Ayakapı Semti'nin, Semt'teki Roma, Bizans ve Osmanlı İmparatorlukları'na ait kültür varlıklarının ve tez konusu yapının geçirdiği değişim sürecinin incelenmesidir. Bu kapsamda, öncelikle Ayakapı merkezinde Haliç'in fiziki ve sosyal doku değişimi

incelenmiş; devamında Ayakapı Semti'nin önemli kültür varlıkları tespit edilmiş ve araştırılmıştır. Tezin son bölümünde ise, semtin önemli anıtsal yapılarından olan Aya Theodosia Kilisesi yakında bulunan 2251 ada, 9 parseldeki sivil mimarlık örneği ev rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri çizilerek belgenmiş ve yapının sorunlarına yönelik müdahale yöntemleri önerilerek gelecek kuşaklara aktarılması amaçlanmıştır.

Kapsam ve Yöntem

Tez konusu sivil mimarlık yapısının çevresindeki tanımlayıcı ve tamamlayıcı dokuyla birlikte incelenmesi gerekmektedir. Bu nedenle çalışmaya öncelikle yapının bulunduğu Haliç ve Ayakapı Semti incelenerek başlanmıştır. Tarihsel süreç içerisinde Haliç kıyıları incelenerek Ayakapı Semti'nin değişimi araştırılmıştır. Bu değişim sürecinin anıtsal yapılara ve çalışma konusu yapıya olan etkileri incelenmiştir. Semtte yer alan anıtsal yapılar belirlenmiş, araştırılmış ve çalışmanın güncelliği açısından belirlenen yapılar gerekli izinler alınarak fotoğraflanmıştır.

Araştırmalarda T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Arşivi, T.C. Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi, T.C. Milli Savunma Bakanlığı Hava Kuvvetleri Komutanlığı Fotoğraf Arşivi, T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Arşivi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Koruma, Uygulama ve Denetim Müdürlüğü Arşivi, Fatih Belediyesi Arşivi, Alman Arkeoloji Enstitüsü Fotoğraf Arşivi, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Fotoğraf Arşivi, Salt Araştırma Arşivi, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Arşivi, Marmara Üniversitesi Fotoğraf Arşivi, Yunanistan Başkonsolosluğu Sismanoglio Megaro Arşivi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Arşivi ve İslam, Tarih, Sanat Ve Kültür Araştırmaları Arşivi'nden yararlanılmıştır.

Tez konusu yapıyla ilgili bölümde öncelikle yapının bugünkü durumunun 1/50 ölçekli rölöve çizimleriyle başlanmıştır. Rölöve oluşturulurken dijital veri sağlayan yersel lazer tarama kullanılmııştır. Lazer tarayıcıdan alınan ortofotolar üzerinden yapının plan, kesit ve görünüşleri çizilmiştir. Ölçüler çizilen krokiler üzerinden lazermetre ve şerit metre ile yerinde yapılan ölçümlerle de teyit edilmiştir. Vaziyet planı için daha geniş açılı veri sağlamak amacıyla drone kullanılmıştır. Kapı, pencere detayları yerinde alınan ölçülerle kroki halinde çizilerek projeye aktarılmıştır. Silme

ve pasa gibi profilli yüzeylerin detayları profil tarağı kullanılarak alınmıştır. Rölöve sürecinde yapı fotoğraflanarak belgelenmiştir. Rölöve üzerinden yapının malzeme ve hasar analizleri yapılmıştır.

Restitüsyon projeleri hazırlanırken Pervititch Sigorta Haritası'ndan, hava fotoğraflarından, tahrir (vergi) varakaları ve yapıdaki izlerden yararlanılmıştır. Ayrıca aynı dönem yapılarındaki özgün detaylardan da faydalanılmıştır. Restitüsyon dönemlerine ait detaylı ve net bilgi olmadığı için retitüsyon projesi güvenilirlik paftaları şeklinde 1/100 olarak hazırlanmıştır.

Restorasyon projesi için öncelikle yapıda zaman içerisinde meydana gelen bozulmalar ve değişimler incelenmiştir. Cephede ve iç mekanda yapının karakteristik özelliklerine zarar veren ekler tespit edilmiştir. Restorasyon önersinde ilk olarak yapının niteliksiz eklerine yönelik müdahaleler analizleri yapılmış ve güçlendirme önerileri sunulmuştur. Daha sonra yapıya en az müdahale ile restorasyon önerisi getirilmiştir. Restorasyon projesinde yapının özgün halinin korunmasına özen gösterilmiş ve yapıya ek yükler getirmeyen ofis-ev işlevi önerilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. AYAKAPI YERLEŞİMİNİN ÖZELLİKLERİ

1.1. COĞRAFİ KONUM VE YERİ

Ayakapı Semti, İstanbul İli, Fatih İlçesi, Yavuz Sultan Selim Mahallesi içerisindedir. Semt Haliç'in güney yakasının kuzeydoğusunda konumlanır. Kuzeyde Abdülezelpaşa Caddesi, doğuda Seferikoz Sokağı ve Cibali Caddesi, güneyde Aydınbey ve Dinibütün Sokağı, batı da ise Haliç Caddesi ve Miralay Nazım Bey Caddesi ile sınırlıdır. Semtin kuzeyinde Haliç, doğusunda Cibali, güneyinde Çarşamba, batısında Fener Semtleri bulunmaktadır (EK A.7). Semt, yedi tepeli kentte, Yavuz Sultan Selim Külliyesi'nin bulunduğu beşinci tepenin kuzeydoğu eteklerinde kurulmuştur.

1.2. TARİHSEL GELİŞİMİ

Suriçindeki yerleşim, milattan önce 658/660 yılında Megaralıların Byzas'ın önderliğinde Sarayburnuna yerleşmesi ve "Bizantion" Şehri'nin kurulmasıyla başlamıştır.[1] Kentin biçimi ve büyüklüğü bilinmemektedir.[2] 324'te Konstantin'in Bizantion'u, Roma İmparatoru sınırlarına dahil etmesiyle şehir Konstantin'in şehri anlamına gelen "Konstantinopolis" ismiyle anılır.[3] Konstantinopolis'in Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olması ise Fetih'ten dört sene sonraya tekabül etmektedir.[4] Fatih Kent'in güvenliğini sağladıktan sonra başkent için yeterli bir insan

[1] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, çev.: Ülker Sayın, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2001, s. 16.

[2] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s. 16.

[3] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s. 18.

[4] Doğan Kuban, **İstanbul 1600 Yıllık Bir Müzedir : Kent ve Mimarlık Üzerine İstanbul Yazıları**, İstanbul, YEM Yayın, 2020, s. 49.

popülasyonu sağlamaya odaklanmış ve Anadolu'dan Rumeli'den, Ege Adaları'ndan getirilen nüfusla devşirme bir halk kompozisyonu oluşturmuştur.[5]

Bizans Dönemi'nde, zincirle kapatılarak güvenli bölge oluşturduğundan büyük sarayların yapıldığı bir lokasyon olan Haliç, korunaklı doğal bir liman olması nedeniyle fetihten sonra da bu özelliğini korumuştur.[6] Haliç etrafındaki semtlerin yoğunluğu yamaçlara yapılan camiler ve külliyelerin sayısından da anlaşılabilir.[7] Fetih'ten önce Suriçi'nde yaşayan halkın nüfusu 25.000 - 50.000 arası olarak tahmin edilirken,[8] Fatih Devri'nde Galata nufüsuyla birlikte 100.000 civarında olduğu düşünülmektedir.[9]

1.2.1. İdari Sınırlar

Ayakapı Semti, Bizans Dönemi'nde Deksiokratinai,[10] Deksiokratiana[11] ya da Deksikrates[12] adıyla bilinirken (Şekil A.1); Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemlerinde çeşitli isimlerle anılmıştır. Fatih Devri (1451-1481) Vakfiyeleri'nde Molla Hüsrev Camii (Küçük Mustafapaşa Camii) çevresinin, caminin banisine ithafen Molla Hüsrev Mahallesi olarak kaydedildiği görülmektedir.[13] 1182-1193 (M. 1768-1779) yılları arasında yazılmış Hadîkatü'l-cevâmi'nin ilk nüshasında semtte bulunan "Küçük Mustafa Paşa Mescidi" ve "Ayakapısı Mescidi" bölümlerinde mescidlerin mahalleleri

---

[5] Doğan Kuban, **İstanbul 1600 Yıllık Bir Müzedir** , s. 49-50.

[6] Semavi Eyice, "Haliç", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, İstanbul, 1997, c.15, s. 267. (çevrimiçi) https://islamansiklopedisi.org.tr/halic (11.06.2022).

[7] Doğan Kuban, **İstanbul 1600 Yıllık Bir Müzedir**, s. 52.

[8] Doğan Kuban, **İstanbul 1600 Yıllık Bir Müzedir**, s. 49.

[9] Doğan Kuban, **İstanbul 1600 Yıllık Bir Müzedir**, s. 53.

[10] Aksel Tibet, "Ayakapı", **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1993, c.1, s. 436.

[11]Haluk Çetinkaya, "Ayakapı Yakınındaki Bizans Dönemi Yapı Kalıntıları", **Dünü ve Bugünü ile Haliç Sempozyumu Bildirileri, 22-23 Mayıs 2003, Cibali, İstanbul**, İstanbul, Kadir Has Üniversitesi Yayınları, 2004, s. 109-119.

[12] Semavi Eyice, "Gül Camii", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1996, c.14, s. 223 (çevrimiçi) https://islamansiklopedisi.org.tr/gul-camii (23.07.2021)

[13] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 436; Ekrem Hakkı Ayverdi, **Fatih Devri Sonlarında İstanbul Mahalleleri, Şehrin İskanı ve Nufüsu,** Ankara, Vakıflar Umum Müdürlüğü Neşriyatı, 1958, s. 39, 63; "Küçükmustafapaşa", **DBİA**, , İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1994, c. 5, s. 160.

olduğu yazarken;[14] Hadika'nın M. 1861'de yazılmış Süleyman Besim nüshasında semt içerisinde yer alan Gül Camii bölümünde de mahallesi olduğu belirtilmiştir.[15] 953 (M. 1546/1547) ve 1009 (M. 1600) tarihli tahrir defterleri'ne göre Fatih Camii Nahiyesi'deki[16] bölge "Mahalle-i Mescid-i Mevlana Hüsrev"[17] ve "Mahalle-i Cami'-i Gül"[18] olarak kayıtlara geçmiştir. 1922 tarihli "mahalle esami cedveli"nde Fener Maliye Şubesi mahalleleri içerisindeki bahsi geçen mahalleler;[19] 1934 yılında Küçük Mustafapaşa Mahallesi sınırlarına dahil edilmiştir.[20] Ayakapı semti günümüz itibariyle ise Abdi Subaşı ve Müftü Ali Mahalleleri'yle birleştirilerek kurulan, Yavuz Sultan Selim Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır.[21]

Koçu, Cibali'de bir semt olan bölgenin 1934 tarihli Belediye Rehberi'nde "Ayakapu" olduğunu belirtmişse[22] de bölge bahsi geçen rehberde "Küçükmustafapaşa Mahallesi" olarak geçmektedir (Şekil A.6).[23] Ayrıca söz konusu rehberde İstanbul Belediyesi'ne bağlı Eminönü, Fatih, Bakırköy, Beyoğlu, Beşiktaş, Sarıyer, Beykoz, Üsküdar, Kadıköy ve Adalar olmak üzere on adet kaza olup; Tarihi Yarımada'yı içine alan Fatih Kazası'nda; Fatih merkez, Karagümrük, Fener, Eyüp, Şehremini ve

---

[14] Ayvansarâyî Hüseyin Efendi, Alî Satı' Efendi, Süleymân Besîm Efendi, **Hadîkatü'l- Cevâmi': (İstanbul Câmileri ve Diğer Dini-Sivil Mi'mârî Yapılar)**, haz.: Ahmed Nezih Galitekin, İşaret Yayınları, İstanbul, 2001, s. 249, 320.

[15] Ayvansarâyî Hüseyin Efendi, Alî Satı' Efendi, Süleymân Besîm Efendi, **Hadîkatü'l- Cevâmi': (İstanbul Câmileri ve Diğer Dini-Sivil Mi'mârî Yapılar)**, s. 250.

[16] Ekrem Hakkı Ayverdi, **Fatih Devri Sonlarında İstanbul Mahalleleri, Şehrin İskanı ve Nufüsu**, s. 39, 63.

[17] **İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri: 1009-(1006),** haz: Mehmet Canatar, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, İstanbul, 2004, s. 420 ;Ömer Lütfü Barkan, Ekrem Hakkı Ayverdi, **İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri: 953 (1546) Tarihli**, Baha Matbaası, İstanbul, 1970, s. 267 (Dipnot 1).

[18] **İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri: 1009-(1006)**, s. 269 (Dipnot 1).

[19] Ekrem Hakkı Ayverdi, **Fatih Devri Sonlarında İstanbul Mahalleleri, Şehrin İskanı ve Nufüsu**, s. 39.

[20] Ömer Lütfü Barkan, Ekrem Hakkı Ayverdi, **İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri: 953 (1546) Tarihli**, s.267 (Dipnot 1), s. 269 (Dipnot 1).

[21] (çevrimiçi) https://kentrehberi.fatih.bel.tr/webgis/ (09.06.22)

[22] Reşad Ekrem Koçu, Muzaffer Esen, **"**Ayakapu", **İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul, İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi, 1970, c.3, s. 1378.

[23] İstanbul Belediyesi, **İstanbul Şehri Rehberi**, İstanbul, Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi, 1934, Levha 8.

Samatya olmak üzere altı nahiye bulunmaktadır.[24] Küçük Mustafapaşa Mahallesi ise Fener Nahiyesi dahilindeki on yedi mahalleden biri olup; kuzeybatısında Apti Subaşı Mahallesi, güneybatısında Müftü Ali ve Haydar Mahalleleri, kuzeydoğusunda ise Haraççı Kara Mehmet Mahallesi bulunmaktadır.[25] 1955 tarihli Şehir Rehberi'nde ise semt Fatih Kazası'nın Fatih Belediyesi sınırlarındaki on altı semtten biri olan "Aykapı" ismiyle yer almaktadır (Şekil A.7).[26]

Koçu'ya göre, semtin ismininin Agios Kharalambos Kilise ve Ayazması'ndan geldiği yönündeyken;[27] genel kanı Bizans Dönemi'ndeki İkonkırıcılık Akımı (726-843) sırasında İsa ikonasının indirilmesine engel olmaya çalışırken öldürülen, akımın ilk şehidi Teodosia'ya adanan Aya Theodosia Kilisesi ve Sur Kapısı'ndan geldiğidir.[28] Sur kapılarının bulunduğu mevkiiler, zamanla kapı isimleriyle anıldıklarından semt zaman içerisinde Ayakapı olarak anılagelmiştir.[29]

1.2.2. Ayakapı Semti Merkezinde Haliç'in Tarihsel Gelişimi

Haliç, Doğu Roma'dan Osmanlı İmparatorluğu'na kadar çeşitli saray, kasır, manastır ve külliyelerin inşa edildiği önemli bir bölge olmuştur.[30] Fetih'le birlikte başlayan iskan faaliyetleriyle Müslümanların yanı sıra, Yahudiler, Rumlar, Ermeniler gibi gayrimüslim topluluklar da İstanbul'a getirilmiş,[31] bir kısmı Haliç çevresine yerleştirilerek kozmopolit bir uygarlık merkezi oluşturulmaya başlanmıştır.[32] Osmanlı sanatının en güçlü zamanını yaşadığı Klasik Dönem'de Haliç silüeti kubbe ve

---

[24] İstanbul Belediyesi, **İstanbul Şehri Rehberi**, 1934, s. 97.

[25] İstanbul Belediyesi, **İstanbul Şehri Rehberi**, 1934, Levha 8.

[26] Hayrettin Lokmanoğlu, **Haritalı Şehir Rehberi**, İstanbul, Halk Basımevi, 1955, Harita 1.

[27] Reşad Ekrem Koçu, "Ayios Haralambos Ayazma ve Rum Ortodoks Kilisesi", **İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul, İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi, 1970, c.3, s. 1568.

[28] Semavi Eyice, "Haliç", **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1994, c.3, s. 505; Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVA**, c.14, s. 223.

[29] Semavi Eyice, "Haliç", **DBİA,** c.3, s. 505.

[30] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 266, 267, 268, 273.

[31] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 270.

[32] Gülin Işık Yılmaz, "**Haliç Kıyı Şeridinde Sanayileşme ile Ortaya Çıkan Kentsel Dönüşüm"**, Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2008, s.15.

minarelerle süslenerek İslam kent imgesi güçlendirilirken,[33] Haliç'in sırtları temiz hava olarak bilinen kuzey rüzgarını aldığından devrin ileri gelenlerinin konak ve sarayları ile donatılmıştır.[34]

18. yy'da Sanayi Devrimi'nin etkisiyle Osmanlı İmparatorluğu'da çeşitli yatırımlar gerçekleştirmiş, imparatorluğun başkenti aynı zamanda bir endüstri merkezi olmuştur.[35] Boğazlarla olan ilişkisinin de etkisiyle Haliç silüetinini süsleyen yapıların yerini fabrikalar almaya başlamıştır. 17. yy'da kıyılar dinlenme alanı olarak kullanılırken, 18. yy'a gelindiğinde bu durum yerini sanayi fonksiyonuna bırakmış; Suriçi yerleşmesi önemini yitirmeye başlamış ve 19 yy'a gelindiğinde kentin fiziki yapısını etkileyen askeri tesisler ve kışlalar inşa edilmeye başlamıştır.[36]

Haliç'in kuzeyinde, Aynalıkavak-Sütlüce bölgesindeki Haliç Sahilsarayı'nın, III. Selim Dönemi'nde (1789-1807) ıslahat çalışmaları sırasında genişletilen tersane yapıları için yıktırması birçok tavizi beraberinde getirmiştir.[37] Korunaklı bir liman olan Haliç'in Osmanlı Dönemi'nde savaş ve ticaret limanı özelliğinin güçlenmesiyle birlikte, iki yakasında endüstriyel tesisler kurulmaya başlanmıştır.[38] 19. yy'da Osmanlı İmparatorluğu yapısal dönüşüm geçirirken Haliç'te onun gereklerine uygun bir dönüşüm yaşamış; sayfiye semti olmaktan çıkıp sanayi bölgesi olmuştur.

---

[33] Gülin Işık Yılmaz, "**Haliç Kıyı Şeridinde Sanayileşme ile Ortaya Çıkan Kentsel Dönüşüm"**, s.16.

[34] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 270.

[35] Bora Yerliyurt, "**Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Değerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi**", Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2008, s.115.

[36] Bora Yerliyurt, "**Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Değerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi**", s.109-110.

[37] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 268.

[38] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 267.

Şekil 1.1 : Haliç sokak dokusu.
(Alman Arkeoloji Enstitüsü Arşivi, t. y.)[39]

İnşa edildiği dönemde önünden ara ara dar bir toprak şerit geçen Haliç Surları, genel itibariyle Haliç kenarındaydı.[40] Surların Osmanlı Dönemi'nde askeri açıdan önemini kaybetmesiyle önleri doldurulmaya başlanmış; Surdışında bir kara parçası oluşturulmuş ve bu alan yapılaşmaya açılmıştır.[41] Üzerine yapılar inşa edilen alana önce konaklar, yalılar, kilise ve camiler inşa edilirken[42] (Şekil 1.1), 19. yy'da gelişen sanayiyle beraber bu kısım imalathane, atölye ve fabrika bölgesi haline gelmiştir[43] (Şekil 1.2).

Cumhuriyet Dönemi'nde ise kentin hızla gelişmesi ve önemli bir gelir kaynağı olan ticaretin, kontrolsüz büyüyen endüstri faaliyetleri tarafından zedelenmesi gibi problemler nedeniyle 1935 yılında kentin nazım planının hazırlanması amacıyla tarihi

---

[39] (çevrimiçi) https://arachne.dainst.org/entity/2022025/image/2022025 (3.7.2022)

[40] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 265.

[41]Murat Sav, "Bir Fener Yapısı Örneği: Tur-i Sina Metokhionu", **Yeditepe Fatih Dergisi,** N:05, Sayı:Ocak-Şubat-Mart, 2022, s. 48-53; Selim Şevval, **İstanbul Surları**, metin: Hayri Fehmi Yılmaz, İstanbul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2009, s.168.

[42] Semavi Eyice, "Haliç", **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1994, c.3, s. 505.

[43] Selim Şevval, **İstanbul Surları**, metin: Hayri Fehmi Yılmaz, s.168.

bölgelerin çevre düzenlemesi konusunda uzman Fransız Mimar ve Şehir Plancısı Henry Prost Atatürk'ün özel davetiyle İstanbul'a gelmiştir.[44] İstanbul için modern ve korumacı yaklaşım geliştiren Prost; kenti modern yaşamın ihtiyaçlarını karşılamak üzere çeşitli donatılarla zenginleştirirken, Tarihi Yarımada'nın karakterini korumaya çalışmıştır.[45] On altı yıl İstanbul'da yaşayan Prost'un Tarihi Yarımada için önerdiği planın ana hatları, anıtları ortaya çıkartarak uzaktan kolaylıkla algılanmalarını sağlamaktı.[46] Prost Planı beklenen nitelikte olmasa da yıllar sonra dahi uygulanmış olup; bazı yönleriyle çok eleştirilmiştir. Yol şebekeleriyle ilgili kararlar nedeniyle birçok tarihi bina yıkılmış, Haliç'in iç kesimlerinin sanayi bölgesi olarak önerilmesiyle, 19. yy başından beri bölgeye yüklenen endüstriyel fonksiyonun devam etmesi Haliç'in geleceğini belirleyen kritik kararlardan olmuştur.[47] Haliç kıyısındaki diğer semtler gibi Ayakapı'da bu karardan etkilenmiştir. Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında bölgenin kentsel dokusunun değişim süreci Cumhuriyet Dönemi'nde Prost Planı kapsamında hızlanarak devam etmiş, bölge keşmekeş içerisinde kalmıştır.

---

[44] Işık Aydemir, "İki Fransız Mimarı Kenri Prost ve Agust Perret'in İstanbul'la İlgili Çalışmaları", **Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, E-Dergisi**, c.3, S.1, 2008. (çevrimiçi) https://www.journalagent.com/megaron/pdfs/MEGARON-00719-VIEWPOINT-AYDEMIR.pdf (19.6.2022)

[45] M. Rıfat Akbulut, "Prost, Henry", **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1994, c. 6, s. 285-287.

[46] (çevrimiçi) https://www.journalagent.com/megaron/pdfs/MEGARON-00719-VIEWPOINT-AYDEMIR.pdf (19.6.2022)

[47] (çevrimiçi) https://www.journalagent.com/megaron/pdfs/MEGARON-00719-VIEWPOINT-AYDEMIR.pdf (19.6.2022)

Şekil 1.2 : Ayakapı-Cibali Kıyıları.
(T.C. Milli Savunma Bakanlığı Arşivi, 1966)

19. yy sonunda başlayıp 20. yy'da daha da artan sanayileşmeyle beraber Haliç kıyıları endüstri yapılarının atıklarıyla dolmaya başlamış (Şekil 1.2); bilhassa mermer fabrikalarının ve sucuk imalatı artıkları ile zehirlenmiş; Haliç kıyılarında kurulan hurda gemi sökme tezgahları ve bunların önlerinde senelerce bekleyen vapurların batık olarak kalması da çevre sorunlarını artırmıştır.[48] Tüm bunlara rağmen hiçbir önlem alınmamış, akıntı yetersizliğinden Haliç kendini temizleyememiş ve içerisindeki deniz ekosistemi yok olduğu gibi göç mevsimlerinde buraya gelen balıklar bile Haliç'e girememiştir.[49] 1960'lara kadar balık tutulabilen Haliç üzerinde,[50] 19.yy ortalarında iki deniz hamamının varlığı,[51] Haliç'in dönüşümü hakkında fikir sahibi olmamızı sağlamaktadır.

[48] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 276.

[49] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 276.

[50] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 276.

[51] Süleyman Beyoğlu, "Osmanlı Deniz Hamamları", **Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları**, Sayı:5 2012, s. 53-73 (çevrimiçi) https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/9914 (18.6.22)

20. yy'ın ikinci yarısında, Adnan Menderes'in Başbakan olduğu dönemde (1950-1960),[52] kentin bugünki yol ağının ana hatları oluşturulmuş[53] Haliç etrafındaki yollar ve Ayakapı Semti'ni batı yönde sınırlayan Haliç Caddesi bu dönemin yapılarıdır (Şekil A.12). 1960 askeri darbesiyle birçok tarihi eserin yıkıldığı "Menderes İmarı"[54] olarak anılan yol çalışmaları durmuştur.[55] Bu sayede Ayakapı Semtini sınırlandıran Haliç Caddesi devam ettirilememiş ve Ayakapı Hamamı'da yıkılmaktan kurtulmuştur.[56]

1950-1970'lerde Haliç kıyılarının sanayi alanı olarak belirlenmesinin akabinde, Anadolu'dan İstanbul'a gelenler Surdışı'ndaki endüstri kuruluşlarının çevresine yerleşmiş ve gecekondulaşma hareketi başlamıştır.[57] 60'lı yıllarda kentsel mekanın biçimlenişini belirleyen diğer etmenlerde plansız imar izinleri ve apartmanlaşma olmuştur.[58] Böylece Haliç'in fiziki dokusunu oluşturan tipik ahşap konutların yerini betonarme yapılar almaya başlamıştır.[59]

1980-1990'lı yıllarda sanayinin yerleşim alanı dışına taşınması imar faaliyetlerinin esas amacı olmuş,[60] kıyıların potansiyeli kapsamında turizm fonksiyonu ön plana alınmıştır.[61] 80'lerde uygulamaya geçirilen Haliç Planı kapsamında, çevre

---

[52] Ünsal Yavuz, "**Demokrat Parti Dönemi'nde İstanbul' İlişkin İmar Politikaları ve Faaliyetleri**", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, 2008, s.1.

[53] Ünsal Yavuz, "**Demokrat Parti Dönemi'nde İstanbul' İlişkin İmar Politikaları ve Faaliyetleri**", s.131.

[54] Ünsal Yavuz, "**Demokrat Parti Dönemi'nde İstanbul' İlişkin İmar Politikaları ve Faaliyetleri**", s.132.

[55] Ünsal Yavuz, "**Demokrat Parti Dönemi'nde İstanbul' İlişkin İmar Politikaları ve Faaliyetleri**", s.134.

[56] Sanat Tarihçisi Hayri Fehmi Yılmaz, Davutpaşa Medresesi Konuşması, 18.05.2022.

[57] Bora Yerliyurt, "**Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Değerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi**", s.111.

[58] Bora Yerliyurt, "**Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Değerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi**", s.111; İlber Ortaylı "Abdülezel Paşa Cadddesi", **DBİA**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1993, c. 1, s. 29.

[59] İlber Ortaylı, "Abdülezel Paşa Cadddesi", **DBİA**, c. 1, s. 29.

[60] Bora Yerliyurt, "**Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Değerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi**", s.112.

[61] Bora Yerliyurt, "**Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Değerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi**", s.132.

kirliliğine neden olan sanayi tesislerinin surdışına taşınması ve buraların yeşil alan olarak değerlendirilmesi öngörülmüştür.[62] Haliç kıyı şeridi sıralı endüstri yapılarından arındırılıp, yerini geniş rekreasyon alanlarına bırakmıştır[63] (Şekil 1.3). Belediye Başkanı Bedrettin Dalan Dönemi'ndeki (1984-1989) geniş çaplı imar faaliyetleri sırasında bölgeye yoğun imalat ve ticaret fonksiyonu yükleyen kereste depoları, imalathaneler, keresteciler, bıçkı atölyeleri, ticarethaneler, değirmenler ortadan kaldırılırken; herhangi bir belgeleme işlemi yapılmamış[64] ve Haliç kıyılarındaki başta endüstriyel arkeolojik yapılar olmak üzere Haliç kimliğini yansıtan birçok eski eser de ortadan kaybolmuştur.[65] 1980'li yılların ortalarına kadar Haliç sahilinde sıralanan endüstri yapılarının[66] yerini tanımsız, açık alanlar almıştır.[67] Ayakapı Semti'nin kuzeyindeki Cibali, Ayakapı ve Fener Caddeleri'den oluşan Cumhuriyet Dönemi'nde Abdülezelpaşa Caddesi olarak adlandırılan ana ulaşım aksı, imar faaliyetleriyle birlikte karşı kıyıdan açıkça görünür hale gelmiştir.[68]

[62] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 264-280.

[63] İlber Ortaylı "Abdülezel Paşa Cadddesi", **DBİA**, c. 1, s. 29; Selim Şevval, **İstanbul Surları**, s.168; Semavi Eyice, "Haliç", **DBİA**, c.3, s. 505.

[64] Bora Yerliyurt, "**Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Değerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi**", s.116.

[65] İlber Ortaylı "Abdülezel Paşa Cadddesi", **DBİA**, c. 1, s. 29.

[66] Kerim Aytuğ, **Arkeolojik Gezi Rehberi: Yeraltındaki İstanbul**, İstanbul, Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj, 2022, s. 160.

[67] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437; Bora Yerliyurt, "**Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Değerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi**", s.112.

[68] İlber Ortaylı "Abdülezel Paşa Cadddesi", **DBİA**, c. 1, s. 29.

Şekil 1.3 : Haliç kıyıları.
(Cengiz Bektaş, 1991)[69]

Haliç kıyılarındaki istimlak çalışmaları ve yıkımlardan Ayakapı Semti de etkilenmiştir. Abdülezelpaşa Caddesi ve Haliç arasında bulunan alanda Osmanlı Dönemi eserlerinden günümüze ulaşabilen tek yapı, çalışma alanının kuzeyinde konumlanan 2082 ada, 40 parseldeki taş odadır.[70]

2000'lere gelindiğinde Haliç'te konumlanan tesislerin neden olduğu kirliliğe çeşitli çözümler getirilmeye çalışılarak, kıyıların canlandırılması için bir takım projeler önerilmiştir.[71] Ayakapı kıyılarında yer alan taş odanın da içerisinde bulunduğu "Haliç Turizm Bölgesi" projesinde on altı kilometrelik kıyı şeridi çeşitli kültür yapılarıyla zenginleştirilerek bir "kültür vadisi" oluşturulması amaçlanmıştır.[72] Fatih Belediyesi tarafından oluşturan "Küçük Mustafapaşa Yenileme Alanı Projesi" kapsamında da yapıların dış cephe boya, badana, tadilat işleri yapılmaktadır.

---

[69](çevrimiçi) https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/208923 (2.6.2022)

[70] "2.7.1 2082 Ada, 40 Parseldeki Fener Evi" başlığında detaylı anlatım yapılmıştır.

[71] Bora Yerliyurt, "**Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Depğerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi**", s.131.

[72] Bora Yerliyurt, "**Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Depğerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi**", s.130.

1.2.3. Yangınlar

Osmanlı Dönemi'nde İstanbul'un diğer semtlerinde olduğu gibi Ayakapı semti de sıkça yangın afetiyle karşı karşıya kalmıştır. Yangınların asıl sebebi kundaklama iken, yıldırım, mangal şamdan devrilmesi, baca kurumlarının tutuşması gibi sebeplerle de yangınlar çıkmıştır.[73] Kagir yapı malzemelerinin maliyetinin yüksek olması nedeniyle binaların ahşap malzeme ile yapılması yangınların zayiatını arttıran esas etkenken; özelikle Haliç etrafına toplanmış baruthane, mumhane, kalafat yeri, kahvehane gibi iş yerleri yangınların yayılmasında etkili olmuştur.[74]

Haliç kıyılarında başlayan yangınlar şiddetli kuzey rüzgarlarının (poyraz) etkisiyle sırtlara tırmanarak Tarihi Yarımada'nın güney kıyılarına kadar ilerleyip, günlerce devam etmiştir.[75] Şehrin yerleşimin her otuz yılda bir değiştiren yangınların en büyüğü bu bölgeden başlamıştır.[76] 1633 yılında Cibali'deki bir kalafatçı dükkanında çıkan yangın kayıkhanelere, ordan da surları aşarak evlere sıçramış; Mustafapaşa Çarşısı'ndan üç kola ayrılarak Haliç sırtlarına tırmanmış ve saray, konak, cami, kışla gibi pek çok yapı yok olmuştur.[77]

1130 (M. 1718), 1169 (M. 1756) ve 1249 (M. 1833) Cibali yangınları Ayakapı'daki binalarında neredeyse tamamının yanmasına neden olmuştur.[78] Cezar Schneider'dan aktardığı bilgiye göre yirmi yedi saat süren 1718 tarihli büyük yangında 51000 ev, 2283 dükkan, 171 cami, 152 saray, 80 değirmen, 1601 mektebin yok olduğunu söylerken; bu rakamın abartılı olabileceğini de belirtmiştir.[79]

---

[73] Melih Ersoy, **Osmanlıdan Günümüze İmar ve Yasalar,** 2. b. İstanbul, Ninova Yayınları, 2020, s.26.

[74] Melih Ersoy, **Osmanlıdan Günümüze İmar ve Yasalar**, s.26.

[75] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437; Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 275.

[76] Cahit Kayra, **İstanbul Mekanlar ve Zamanlar**, İstanbul, Ak Yayınları, 1990, s. 74.

[77] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, İstanbul, Güzel Sanatlar Akademisi Türk San'atı Tarihi Enstitüsü Yayınları, 1963, s.11.

[78] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437.

[79] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s.13.

1756 tarihinde Cibali'deki bir Yahudi evlerinin birinde başlayan yangın Süleymaniye, Langa üzerinden Marmara kıyılarına uzanmıştır.[80] O döneme ait temel kaynak olan Vasıf Ahmed Efendi'nin Vasıf Tarihi'nde yangınla ilgili detaylı anlatım yapılmadığı için yangında yok olan binaların isimleriyle ilgili bilgiye sahip değiliz.[81] Fakat Kayra'nın Hammer'dan aktardığına göre 1756 yangınında 8000 sivil mimarlık yapısı, 1000 dükkan, 200 dini yapı, 580 fırın ve değirmen, 70 hamam, 10 han yanmıştır.[82]

1833 Cibali yangını ise Tüfenkhane'de başlamasına rağmen şiddetli poyrazın etkisiyle kente yayılmış ve İstanbul'un yarısına yakın bölümü yanmıştır.[83] Büyük yangınlardan sonra yapıldığı gibi önemli devlet adamlarının yardımlarıyla anıtsal yapılar onarılmıştır.[84]

Koçu, 1145 (M. 1732) ve 1167 (M. 1753) tarihlerinde olmak üzere Ayakapı Semti içerisinden çıkan iki yangın olduğunu belitmişse de,[85] kayıtlarda 1782 yılında büyük bir yangın[86] daha görülmektedir. 1732 yangını Ayakapı'dan Yenikapı'ya kadar devam etmiştir.[87] Genellikle bitişik nizam olan Yeni Aya Kapı ve Aya Kapı arasındaki ahşap ev ve dükkanların hepsi yanmış ve yangın sonrası semt hızlı bir şekilde ihya edilmiştir.[88] Semtin yeni halinde de ahşap yapılar çoğunlukta olduğu için 1753'teki yangında da sur içi ve dışı, semtin tamamı yanmış; çoğu yoksul kesim olmak üzere

---

[80] Cahit Kayra, **İstanbul Mekanlar ve Zamanlar**, s. 83; Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s.37.

[81] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s.37.

[82] Cahit Kayra, **İstanbul Mekanlar ve Zamanlar**, s. 82-83.

[83] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s.47-48.

[84] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s.48.

[85] Reşad Ekrem Koçu, **"**Ayakapu Yangınları", **İA**, İstanbul, İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi, 1970, c.3, s. 1381.

[86] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s.39.

[87] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s. 31.

[88] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437; Reşad Ekrem Koçu, **"**Ayakapu Yangınları", **İA**, c.3, s. 1381.

halk sokaklarda kalmıştır.[89] 1782 yangını ise Gül Camii civarında bir evde başlamış ve altmış beş saat sonra söndürülebilmiştir.[90] Bu süre zarfında alevler Haliç sırtlarında ilerleyerek Yedikule'ye, Süleymaniye'den Langa'ya kadar yayılmıştır.[91] Kentin büyük kısmını etkileyen yangında binlerce insan evsiz kalmış; Silivri, Şile ve Trakya bölgelerine göç etmişlerdir.[92]

Ayrıca, 1918 yılında Sultan Selim'de başlayıp Altımermer ve Cibali'ye sıçrayan, 7500 binanın yok olduğu büyük yangınında[93] Ayakapı Semti'ne sınır olan Perkapı Mescidi de büyük zarar görmüştür.[94] Haliç kıyılarındaki son büyük yangın 1941 yılında Fener'de başlamış ve yangının Haliç silüetinin değişmesinde büyük payı vardır. [95] Kaynaklarda etki alanıyla ilgili detaylı bilgi bulunmayan yangından Ayakapı semtinin de etkilenmiş olması kuvvetle muhtemeldir.

19. yy'ın ikinci yarısına kadar yangın geçiren bölgeler, öncesinde nasıl ise aynı şekilde yeniden inşa edilirken; 1840 sonrasında yangınları önlemek için köklü arayışlarda olunması ve kent tasarımında batı etkisinde kalınmasıyla farklı çözümlere gidilmiştir.[96] 1855 Aksaray-Laleli yangınından sonra İstanbul'da ilk kez yangın sonrasında bölge haritalanmış ve İtalyan Mimar Luigi Storari tarafından[97] kent tasarımı için proje hazırlanarak uygulanmıştr.[98] Avrupa planlama prensiplerinin

---

[89] Reşad Ekrem Koçu, **"**Ayakapu Yangınları", **İA**, c.3, s. 1381.

[90] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s. 40-41.

[91] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s. 40-41.

[92] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s. 41.

[93] Mustafa Cezar, **Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler**, s. 55.

[94] Semavi Eyice, "Parmakkapı Mescidi", **DBİA,** , İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1994, c.6, s. 226.

[95] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 275.

[96] Melih Ersoy, **Osmanlıdan Günümüze İmar ve Yasalar**, 29.

[97] Seda Saylan, "**Kent Belleğinin Sürekliliğinde Kentsel Artifaktların Önemi: İstanbul Tarihi Yarımada 19. Yüzyıl Izgara Plan Uygulamaları"**, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2016, s. 123.

[98] Melih Ersoy, **Osmanlıdan Günümüze İmar ve Yasalar**, s. 29.

kuvvetli bir yansıması olarak görülen bu planlarda Suriçi mahallerinin organik sokak dokusu dahilindeki çıkmaz sokaklar kaldırılarak semtin ulaşım güzergahı yeniden düzenlenmiş, birbirini dik kesen sokaklarla ızgara planlı yeni bir kent dokusu oluşturulmuştur.[99] (Şekil 1.4)

Şekil 1.4 : Pervititch Sigorta Haritası'nda ızgara planlı bölge.
(SALT Arşiv, 1928, Levha 21)[100]

1865 Hocapaşa yangınından sonra kurulan Islahat-ı Turuk (Yolların Düzeltilmesi) Komisyonu kagir bina yapımına teşvik amaçlı vergi indirimi ve uygun fiyatlı malzeme teminini sağlamıştır.[101] Yangınlardan dolayı Ayakapı'daki evlerin

[99] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437; Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160; Melih Ersoy, **Osmanlıdan Günümüze İmar ve Yasalar**, 29; Seda Saylan, "**Kent Belleğinin Sürekliliğinde Kentsel Artifaktların Önemi: İstanbul Tarihi Yarımada 19. Yüzyıl Izgara Plan Uygulamaları"**, s. 120,123.

[100] Jacques Pervititch, **Sigorta Haritalarında İstanbul: Istanbul in the Insurance Maps of Jacques Pervititch**, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2000.(çevrimiçi) https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/124837 (14.06.2021).

[101] Melih Ersoy, **Osmanlıdan Günümüze İmar ve Yasalar**, 32.

çoğu kagir olarak yeniden yapılmış ve günümüze ulaşmış konutların çoğu 19.-20.yy'lardan kalan kagir sivil mimarlık örnekleridir. [102]

19. yy haritalarında 1875-1882 yılları arasında Osmanlı mühendislerince çizilen topografik planlarda[103] (Şekil A.2), görüleceği üzere bahsi geçen büyük yangınlar sonucu Suriçi'nde açılan alanlar bostan olarak kullanılmaya başlanmış ve kentin tarım ihtiyacının önemli bir bölümü bu bostanlardan karşılanmıştır.[104] 1918'de Necip Bey tarafından çizilen haritalarda ise bostanların azalmaya başladığı ve Haliç kıyılarında bulunan köşklerin yerini sanayi yapılarının almaya başladığı görülmektedir[105] (Şekil 1.5, Şekil A.5).

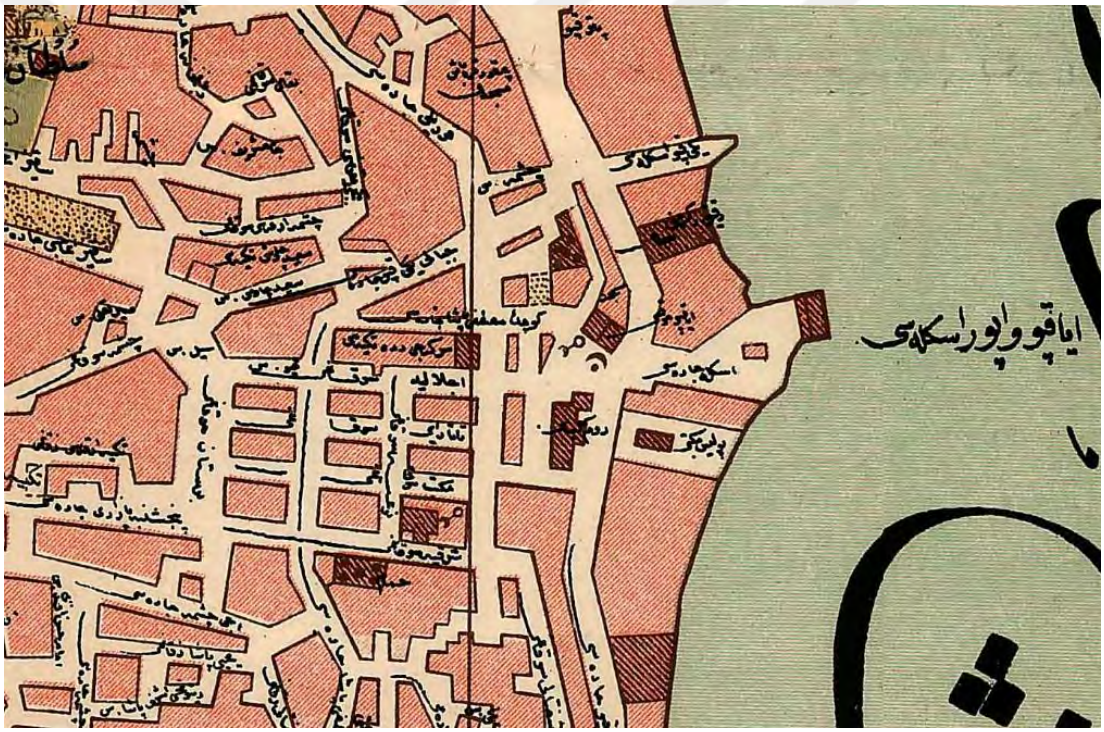

Şekil 1.5 : İstanbul Rehberi.
(Necib Bey, 1918).

20. yy'a kadar Haliç kıyılarında başlayan yangınların sebep olduğu zararlar kısa sürede telafi edilirken, devletin içinde bulunduğu iktisadi şartlardan dolayı son

[102] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437; Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[103] Cahit Kayra, **İstanbul Mekanlar ve Zamanlar**, s. 33.

[104] Cahit Kayra, **İstanbul Mekanlar ve Zamanlar**, s. 83.

[105] Cahit Kayra, **İstanbul Mekanlar ve Zamanlar**, s. 84.

yangınların izleri uzun süre kalmıştır.[106] 1923'te askeri teşkilatın yerine sivil itfaiye ekibinin kurulmasıyla İstanbul'daki yangınların etkileri azalmıştır.[107]

1.3. AYAKAPI SEMTİ MERKEZİNDE HALİÇ SOSYAL-FİZİKİ DOKU DEĞİŞİMİ

1.3.1. Haliç'in Tarihsel Gelişim İçerisinde Ayakapı Fiziksel Mekan ve Sosyal Yapısının Değişimi

Fethin akabinde diğer semtlerde olduğu gibi Ayakapı'da da yoğun imar faaliyetleri başlamıştır.[108] Bu kapsamda Küçük Mustafa Paşa Mescidi, Sekbanbaşı Mescidi gibi yapılarla bölge zenginleştirilmiştir.[109]

Fetih'ten 15. yy sonlarına kadar Rumeli ve Anadolu'dan gelen Rumlar'ın bir kısmı semte yerleştirilmiştir.[110] 17. yy'da ise Agios Nikolaos Kilisesi'nin de etkisiyle bölgede Yahudilerle beraber çok sayıda Rum nüfusunu vardı. [111]. İslami kent imgesi baskın olmasına rağmen Fatih gayrimüslimlerin İstanbul'a gelmelerini sağlamış ve kozmopolit bir Haliç kimliği oluşturulmuştur. Osmanlı Dönemi'ndeki gelişmelere paralel olarak gayrimüslimlerin yaşam biçimleri değişmiş; böylece Haliç kıyıları da önemli bir kimlik kazanmıştır.

---

[106] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 275.

[107] Melih Ersoy, **Osmanlıdan Günümüze İmar ve Yasalar**, 26.

[108] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 436.

[109] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 436.

[109] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 436

[110] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 436; Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[111] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, İstanbul, Eren Yayıncılık ve Kitapçılık Ltd. Şti., 1998, s. 18.

Şekil 1. 6 : 15. yy sonunda İstanbul gravürü.
(Ernest Mamboury, t.y)[112]

1814-1815 yılına ait bostancıbaşı defterindeki kayıtlara göre Ayakapı ve Yeni Ayakapı arasında sahil boyunca devam eden evlerin çoğu ticaretle uğraşan gayrimüslim tebaaya aittir.[113] Sur dışında, deniz kenarında birçok salaş meyhane bulunmakta idi.[114] Müslüman halk ise Suriçi'nde yoğunlaşmıştır.[115] Nitekim dini yapılar bölümünde anlatılan, müslüman halkın manevi yaşamında önemli yer teşkil eden Sirkeci Tekkesi ve Mescidi, Küçük Mustafapaşa Camii, Ayakapı Mescidi gibi yapılar da Suriçi'nde yer almaktadır. Aya Theodosia Kilisesi'nin Gül Camii'ne dönüştürülmesi, İncebel Sokağı'ndaki Bizans Kilisesi kalıntılarının Sinanpaşa Mescidi'ne çevrilmesi semtin İslam kimliğini daha da güçlendiren durumlar olmuştur. Ayakapı; çevresindeki Zeyrek, Çarşamba gibi islami kimliğin baskın olduğu

[112] Ernest Mamboury**, İstanbul Touristique**, İstanbul, Çituri Biraderler Basımevi, 1951, s. 96-97.

[113] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437.

[114] Reşad Ekrem Koçu, **"**Ayakapu Yangınları", **İA**, c.3, s. 1381.

[115] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437; Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

semtlerden etkilenmiş ve Ayakapı'da yaşayan Rumlar ve diğer gayrimüslim halk özellikle Fener olmak üzere başka semtlere göç etmişlerdir.[116] Zamanla dokusu değişen Ayakapı semti, yoksul halkın yaşadığı bir bölge haline gelmiştir.[117] 93 Harbi (1877-1878) döneminde başta Doğu Karadeniz Bölgesi'nden olmak üzere çokça göç almış ve çevresindeki Unkapanı, Küçükpazar ve Cibali semtleri gibi[118] Karadenizliler semti haline gelmiştir.[119] Bu duruma paralel olarak balıkçı, fırıncı, marangoz gibi küçük esnafın yoğun olarak yaşadığı, kahvehanelerin yaygınlaştığı bir bölge haline gelen Ayakapı'nın meslek yapısı da değişmiştir.[120]

17. yy tarihçilerinden Kömürciyan Unkapanı'ndan başlayan anlatımında iskelede kuzey ülkelerinde buğday getiren gemiler, tahıl taşıyan kayıklar, gıda depolamak için antrepolar, ekmekçilerin un temin ettikleri kapanlarla ticari olarak canlı bir Haliç tasviri yapmıştır.[121] Unkapanı'ndan Cibali'ye doğru ilerlerken Tüfenkhane Kapısı civarında dükkanların yanı sıra İstanbul'daki beş baruthaneden biri olan tüfenkhane ve Ayakapı'ya gelindiğinde sahilde mumhaneler, denize nazır kayıkhanelerle yoğun ticari hayat devam etmektedir.[122] Pek çok kişinin sahilde vakit geçirmek için geldiği Ayakapı sahilinin batısında ise Sultan Selim ve Sultan Mehmed (Fatih)[123] semtlerinde yaşayan üst tabakadan kişilerin sandal gezileri yapmak için geldiği Yenikapı İskelesi bulunmakta idi.[124]

Ayakapı'nın batısında bulunan Bizans Dönemi'nde önemli manastır ve kiliselerin olduğu Petrion Bölgesi'nde[125] ise Rumlar ikamet etmekteydi.[126]

---

[116] Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[117] Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[118] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 271.

[119] Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[120] Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[121] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 16-17.

[122] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 18.

[123] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437.

[124] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 18.

[125] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 167.

[126] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 271.

Pammakaristos Kilisesi'nde (Fethiye Camii) bulunan Patrik makamının 16. yy sonunda buraya taşınmasıyla,[127] Semt Patrik ve metropolitlerin olduğu dini merkez haline gelmiştir.[128] Fener Semti'nin üst kesimlerinde Batı mimari üslubunda, gösterişli evlerin yanında, 19. yy sonunda kırmızı ateş tuğla ile inşa edilen Fener Rum Lisesi de kubbesi ve gösterişli yapısı ile Haliç üzerindeki görkemli yapılardan olmuştur.[129] Ortodokslar bölgeyi o kadar benimsemişlerdir ki Mısır'da bulunan Sina Dağ'ındaki Katerina Manastırı'nın metokhionunu (misafirhane) da Haliç kıyısında inşa etmişlerdir.[130] Söz konusu Tur-i Sina Kilisesi yapı grubu 20. yy'daki istimlak çalışmalarından kurtulan yapılardandır.[131]

Fener'den Balat'a devam eden kıyılarda "Fener Beyleri" olarakta bilinen Rum cemaatinin ileri gelenlerine[132] ait yalılar[133] konumlanmıştır.[134] II. Bayezid'in (1481-1512) İstanbul'a davet ettiği ve İsrail Devleti'nin kurulmasına kadar bu bölgede yaşayan Yahudiler'in yerleştirildiği bölgedeki[135] yahudilerin, kullanması için "yahudi çukuru" olarak adlandırılan havuzla birlikte inşaa edilen, 16. yy yapısı "Balat Hamamı"da Haliç kıyılarının etnik çeşitliliğinin algılanması açısından önemlidir.[136] Karagümrük'e doğru çıkan yamaçlarda 18. yy'a kadar Osmanlı Devleti'ne bağlı beylikler olan Boğdan ve Eflak voyvodalarının sarayları vardı.[137] Bunlardan Boğdan Prensi Dimitrie Cantemir'in eviyle ilgili olarak Eyice, doğruluğundan emin olmamakla birlikte binanın 1986'da yıktırıldığını içerinde bulunan Bizans şapelinin

---

[127] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 168-169.

[128] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 18.

[129] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 271.

[130] Murat Sav, "Bir Fener Yapısı Örneği: Tur-i Sina Metokhionu", **Yeditepe Fatih Dergisi**, Sayı: ocak-şubat-mart, 2022, s. 48-53; Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 271.

[131] Murat Sav, "Bir Fener Yapısı Örneği: Tur-i Sina Metokhionu", **Yeditepe Fatih Dergisi**, s. 48-53; Selim Şevval, **İstanbul Surları**, s.168.

[132] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 169.

[133] Bahsedilen yapılarla ilgili ayrıntı anlatım "2.7.1 2082 Ada, 40 Parseldeki Fener Evi" bölümünde yapılmıştır.

[134] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 19; İlber Ortaylı "Abdülezel Paşa Cadddesi", **DBİA**, c. 1, s. 29; Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 271.

[135] Semavi Eyice, "Haliç", **DBİA,** c.3, s. 505.

[136] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 272.

[137] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 271.

ise gecekondular arasında kaldığını aktarmıştır.[138] Yapı günümüzde Avrupa Birliği ve Fatih Belediyesi'nin birlikte yürüttüğü "Fener ve Balat Semtlerinin Rehabilitasyon Programı" kapsamında restore edilerek müze olarak işlevlendirilmiştir.[139]

Balat'ta ikamet eden diğer bir grup da Ermenilerdi;[140] Kömürciyan 17. yy'da dağınık olarak yerleşmiş 7000 haneli bir Ermeni nüfusu olduğunu belirtmiştir.[141] Hatta Semt'te 18. yy'da içinde küçük bir matbaası olan bir Ermeni Kilisesi vardır.[142] Haliç'in kozmopolit yapısının bir diğer işareti de 19. yy teknolojisi olan dökme demirle inşa edilmiş Bulgar Kilisesi'dir.[143]

Haliç'in güney kıyısında Ayvansaray'a devam edildiğinde Balat Kapısı'nın dış tarafında Yahudiler ikamet ederken; iç kısmında ise çeşitli cemaatler oturmaktaydı.[144] Genellikle sahilde oturmayı tercih eden Yahudiler burada diğer semtlere kıyasla sayıca çok daha fazlaydı. [145]

Haliç kıyılarındaki ulaşım narh cetvelleriyle düzenlenen seferlere göre "perime" olarak adlandırılan kayıklar ile sağlanırken; 19. yy'ın ikinci yarısından itibaren küçük vapurlar kullanılmaya başlanmıştır[146] (Şekil 1.7). Haliç üzerinde gemilerin geldiği yerlere ya da taşınan ürünlere göre isimlendirilmiş çeşitli iskeler vardı.[147] Bu iskelelerden biri olan Balat İskelesi'ne her türlü eşya yüklü gemi yanaşır; Kağıthane ve İstanbul'a sandallar gidip gelirdi.[148]

---

[138] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 271.

[139] (çevrimiçi) http://www.fatih.gov.tr/dimitri-kantemir-muzesi (17.6.2022)

[140] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 271.

[141] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 19

[142] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 19.

[143] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 271.

[144] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 19.

[145] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 19.

[146] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 273.

[147] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 273.

[148] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 19.

Şekil 1. 7 : Haliç gravürü.
(Thomas Allom, 19. yy)[149]

Haliç'in özelikle güney yakası İstanbul'un manevi fethini gerçekleştirmiş sahabe türbeleriyle donatılmış;[150] Alman mimar Bruno Taut'un "şehrin tacı" dediğin selatin camilerler taçlandırılmıştır.[151] Mezarlıkları bilim ve sanatta önemli kişilere ev sahipliği yapmasından da anlaşılacağı gibi bölge 18. yy İstanbul'unda önemli kültür merkezlerinden olmuştur.[152]

1.3.2. Günümüzde Ayakapı Semti Sosyo-Ekonomik Yapısı

19. yy İstanbul'unda zorlaşan ekonomik şartlarla birlikte sosyal hayatta dönüşüm geçirmiştir. 20.yy'da gelişen sanayi ile birlikte Haliç ve Ayakapı Semti de değişmeye başlamıştır. 1947 senesi itibariyle Semt ekseriyetle civarda bulunan fabrika, kalafat atölyeleri, değirmen çalışanları ve deniz işçilerinin ikamet ettikleri bir bölge olmuştur.[153]

---

[149] Thomas Allom, Robert Walsh**, Constantinople and Scenery of the Seven Churches of Asia Minor**, Londra-Paris, Fisher, Son, & Co., t. y.

[150] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 273.

[151] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 274.

[152] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 274.

[153] Reşad Ekrem Koçu, Muzaffer Esen, **"**Ayakapu", **İA**, c.3, s. 1378-1379.

Ayakapı 21 yy'da da sosyo-ekonomik düzey olarak alt gelir gurubunun yaşadığı bir bölge olma özelliğini korumaktadır.[154] 2008 yılında yazılmış olan "Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri" yüksek lisans tez çalışması semtin sosyo-ekonomi durumunu güncel haliyle incelenmesi açısından önemlidir. Karadenizliler semti olarak bilinen bölge,[155] 1980 sonrasında Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden de yoğun göç almıştır.[156] Tez çalışması kapsamındaki ankete katılanların % 20'ye yakını akrabaları Ayakapı'da oturduğu için bu semtte yaşamayı tecih ederken; yaklaşık % 40'ı ucuz ev satın almış oldukları için burada yaşadıklarını belirtmiştir.[157] Akrabalık ilişikileri aynı zamanda iş bulma alanında da etkili olmuştur. İşverenler eleman arayışlarını akrabalar arasından yapmakta; dolayısıyla avantaj ve dezavantajlı iki grup olmuşturmaktadır.[158] Bu durum ileriki yıllarda toplumsal çatışma potansiyeli yaratabilir.

Anket çalışmasına katılanların % 30'una yakınının sosyal güvencesi yoktur.[159] Bölgedeki ailelerin büyük bir bölümünün yeşil kartı olduğundan, ailede çalışan erkekler sigortalı çalışmayı tercih etmemektedir.[160] Ayrıca erkeklerin çoğunun düzenli bir işi yoktur; haftada bir iki gün, ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çalışmaktadır[161]

Semtte yaşayanların sosyo-kültürel aktiviteleri maddi sıkıntılardan dolayı sadece alışkanlıklarını devam ettirme seviyesinde ya da yok denecek kadar sınırlıdır. Ankete katılan kişilerin bir bölümü sigara, alkol gibi kişisel alışkanlıklarını başta

---

[154] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, 2008, s.204, tablo. 23.

[155] Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[156] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, s.123.

[157] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, s.203, tablo. 21.

[158] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, s. 133-134.

[159] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, s.213, tablo. 40.

[160] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, s. 136.

[161] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, s. 135.

çalışarak karşıladıklarını söylerken; bir kısmı da ilişki ağları üzerinden veya illegal yollarla karşıladıklarını belirtmiştir.[162] Erkekler genellikle kahvehanede vakit geçirmekte ve şans oyunları oynamaktayken; kadınlar el işi yaparak gelir elde etmekte ve kazandıkları parayı çocuklarının ihtiyaçları için kullanmaktadırlar.[163] Kişisel ve sosyal aktivitelerde önemsenen nokta para gerektirmeyen aktiviteler olmasıdır. Erkekler cami avlularında, sahilde; kadınlar kapı önlerinde sohbet ederek; gençler ise internet kafe ve sokaklarda sosyalleşmeyi tercih etmektedirler.[164] Tarihi kent merkezinde yaşayanların sosyalleşme ihtiyaçlarını karşıladıkları en önemli yer Haliç sahilidir. İnsanlar yürüyerek buraya ulaşabilmekte ve evden getirdikler yiyeceklerle piknik yapıp sosyalleşmektedir. Konser, tiyatro gibi aktiviteler temel ihtiyaç listesinde olmadığı için nadir yapılmakta ya da hiç yapılmamaktadır. [165]

[162] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, s. 161.

[163] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, s. 161.

[164] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, s. 161.

[165] Murat Şentürk, "**Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri"**, s. 128, 163.

İKİNCİ BÖLÜM

2. AYAKAPI CİVARINDAKİ ANIT YAPILAR

2.1. DİNİ YAPILAR

2.1.1. Agios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi

Abdülezelpaşa Caddesi üzerinde 63 numarada yer almaktardır. Kaynaklarda Ayakapı Hagios Nikolaos Kilisesi,[166] Ayios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi,[167] Nikolaos (Ayios) Kilisesi,[168] olmak üzere farklı isimlerle geçmektedir. Halk dilinde ise Aya Nikola Kilisesi[169] veya Ay'Nikola Kilisesi[170] olarak anılmaktadır. [171]

Yapının ilk yapım tarihi belli olmamakla birlikte 1453 yılı öncesindeki varlığı bilinmektedir.[172] Doğu Roma İmparatorluğu Dönemi'nde inşa edilen ilk yapı 1600 yılında yanmıştır.[173] III. Mustafa Dönemi'nde (1757-1774) yeniden inşa edilen ve konstrüksiyonu ahşap olan bu ikinci yapı da yangında yok olmuştur.[174] Günümüzdeki

---

[166] Zafer Karaca, **İstanbul'da Osmanlı Dönemi Rum Kiliseleri**, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2006, s.90.

[167] Reşad Ekrem Koçu, "Ayios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi", c.3, s. 1581.

[168] Zafer Karaca, "Nikolaos (Ayios) Kilisesi", **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1993, c.6, s. 76.

[169] Murat Belge, **İstanbul Gezi Rehberi**, 12. b., İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yurt Yayınları, 2004, s. 147.

[170] Zafer Karaca, **İstanbul'da Osmanlı Dönemi Rum Kiliseleri**, s.91; . Ğugas İnciciyan, **XVII. Asırda İstanbul**, , çev.:Hrand D. Andreasyan, 2. b., İstanbul, Baha Matbaası, 1976, s.134.

[171] Bu bilgi Doç. Dr. Mine Esmer ile yapılan görüşmelerde eklenmiştir.

[172] Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri**, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2008, s.133.

[173] Reşad Ekrem Koçu, "Ayios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi", **İA**, s. 1581.

[174] Reşad Ekrem Koçu, "Ayios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi", **İA**, s. 1581.

bina ise 1837'de Rum cemaati tarafından toplanan yardımlarla,[175] Mimar Hadzinikolas Nikitiadis tarafından inşa edilmiştir.[176]

Yapı, IV. yüzyılda Patara bölgesinde yaşamış, çocukların ve gemicilerin azizi olarak bilinen Agios Nikolaos'a namı diğer 'Noel Baba'ya adanmış kiliselerden biridir.[177] Nikolaos aynı zamanda Çarlık Rusya'nın da korucuyu azizidir.[178]

Kilise, İstanbul Rum Ortodoks Patrikhanesi'ne bağlıdır.[179] Yunanistan'daki Vatopedi Manastırı'nın metokhionu (İstanbul'daki şubesi) olarak kullanılmaktadır.[180] Görevliden alınan bilgiye göre kilise ayin günü olan pazar günleri ve Nikola'nın aziz günü olan 6 Aralık'ta açıktır.

Bazilikal planlı yapı güneydoğu-kuzeybatı aksında uzanır[181] (Şekil 2.1). Doğuda yarım konik çatılı apsis, batıda naos bulunur. Yüksek ihata duvarlarıyla çevrelenen avluya giriş parselin kuzeyindendir. Cadde üzerindeki yarım daire kemerli, tuğla söveli kapıdan giriş yapılır. Merdivenle inilerek ulaşılan avlu üzeri cam çatı ile kapatılmıştır(Şekil 2.2). Avludan batısındaki basık kemerli açıklıktan Agios Kharalambos Kilisesi ve Ayazması'na geçişi sağlayan ikinci küçük bir avluya ulaşılır (Şekil 2.6).

---

[175]Reşad Ekrem Koçu, "Ayios Nikolaos Rum Ortodoks Kiliseleri", **İA**, s. 1581.

[176] Eva Şarlak, **İstanbul'un 100 Kilisesi**, İstanbul, İstanbul Büyükşehir Kültür A.Ş. Yayınları, 2010, s.24.

[177]Enis Karakaya, "Ayazmalar", **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1993, c.1, s. 473; Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri**, s.85.

[178] Özkan Ertuğrul, "Hırıstiyanlık [Hristiyanlık] ve Bizans Sanatında Hagios Nicholaos", **Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırma Dergisi**, Cilt:2, Sayı: 5, 2018, s. 90.

[179] Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri**, s.66.

[180] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437.

[181] Eski kiliselerde topografya, parselizasyon ve eski ölçüm koşullarından kaynaklı olarak yönde kaymalar mevcuttur. Anlatımın devamında teorik olarak doğu-batı aksı olarak kabul edilecektir.

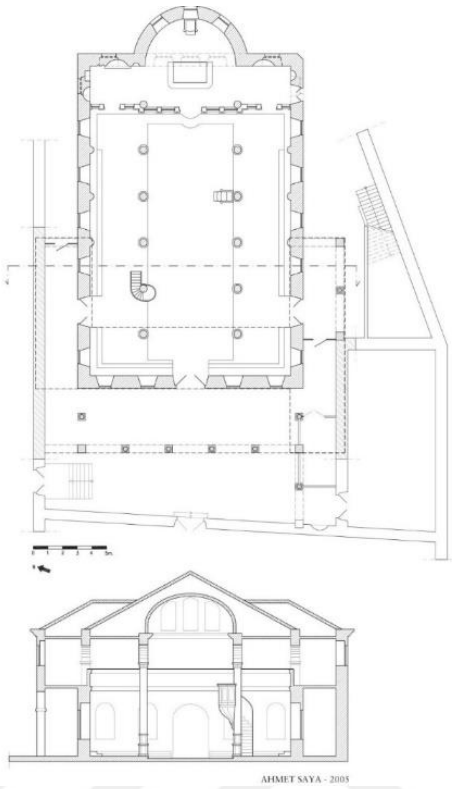

Şekil 2. 1 : Agios Nikolaos Kilise planı ve kesiti.
(Zafer Karaca, 2022).

Şekil 2. 2 : Agios Nikolaos Kilisesi girişi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Yapıya doğu cephesindeki revaklı narteksten girilir (Şekil 2.3). Narteks atriuma (Şekil 2.2) açılan arkadlı yapısıyla erken Hristiyanlık dönemi kilise yapılarını anımsatır. Naosun batısında bulunan narteks yapıyı kuzey ve güney cephesinde U biçiminde sarar. İçerisinde kadınlar için ayrılmış,[182] avludan ve ayazmadan merdivenle ulaşılan galeri bölümü bulunmaktadır.[183] Narteksin önündeki merdivenle çıkılan yapı ise kilise görevlisi aile tarafından kullanılmaktadır.

Şekil 2. 3 : Agios Nikolaos Kilisesi narteksi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Naosa; marmara mermeri, kemerli, sütunçeli ve işlemeli bir kapıdan girilir (Şekil 2.3). İstanbul'daki birçok Rum-Ortodoks Kilisesi gibi neflerle bölümlenmiştir. Üç nefli naos sütunlar ile düzenlenmiştir (Şekil 2.4). Bu taşıyıcı sütunlar yarım daire kemerler ile bağlanır. Ahşap konstrüksiyon sütunlar sıva üzeri porfir takliti ile tezyin edilmiştir.[184] Naosun doğusunda bemayı sınırlandırın ikonostasis bulunur. Genelde

[182] Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri**, s.604.

[183] Mehmet Zafer Karaca, **İstanbul'da 1453 Sonrası İnşa Edilen Kiliseler**, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, 1992, s.19.

[184] Zafer Karaca, **İstanbul'da Osmanlı Dönemi Rum Kiliseleri**, s.94.

ahşaptan yapılan ikonostasis Agios Nikolaos Kilisesi'nde mermerdir.[185] İkonostasiste iyon başlıklı pilastrlar, üçgen alınlık ve silmeler ile neoklasik etki güçlendirilmiştir. Koçu, baştan aşağı mermer olan ikonostasion ve üzerindeki Agios Nikolaos ikonunu işçiliğine özellikle dikkat çekmiştir.[186]

Şekil 2. 4 : Agios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi naos
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Örtü sistemi bazilikal plan tipinin örtü tipine uygun olarak dışta beşik çatı, içte tonoz ve düz tavan şeklindedir. Tavandaki sıva dökülmelerinin olduğu bölümlerden de anlaşıldığı üzere, konstrüksiyonu ahşap olan çatının iç kısmı, bağdadi tekniği ile sıvanmıştır[187] (Şekil 2.3). Ahşap tavan kaplaması sıva üzeri tezyinatlıdır. Bu tezyinatlar sonsuzluk, gökyüzü ve Tanrı ile ilişkilendirilmiştir.[188]

---

[185] Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri**, s.138, s.617.

[186] Reşad Ekrem Koçu, Ayios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi, **İA**, s. 1581.

[187] Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri**, s.138, s.608.

[188] Mehmet Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Osmanlı Dönemi Rum Ortodoks Kiliseleri**, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,2020, s.446.

Osmanlı İmparatorluğu'nda kiliselerin dış cephelerinde bir takım sınırlamalar olduğu için cepheler genelde sadedir.[189] Agios Nikolaos Kilisesi apsis cephesinde kaba yonu taş kullanılırken; diğer cephelerde moloz taş-tuğla almaşık duvar örgüsü kullanılmıştır. Köşelerde kesme taş kullanılmıştır. Duvarlar, sıvalı saçak silmesi ile bitirilmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu'nda 1856 Islahat Fermanı'na kadar kiliselerdeki kısıtlamalar kapsamında çan çalınmasına izin verilmiyordu.[190] Dolayısıyla bu dönemki kiliselerde olduğu gibi Agios Nikolaos Kilisesi'nde de çan kulesi sonradan eklenmiştir.[191]

Ayrıca Koçu, Rum cemaatinin varlıklı kişilerinden olan Zafiropulo'nun kiliseye hatırı sayılır yardımlar yaptığını ve kilisenin karşısına kendi adıyla anılan bir ilkokul yaptırdığını aktarmıştır.[192] Pervititch Sigorta Haritası da yazarı destekler niteliktedir (Şekil A.5). Haritada kilisenin kuzeydoğusunda 'Rum Okulu' olarak isimlendirilen iki katlı ahşap yapı gösterilmiştir. Yapı uzun süre kullanılmamış ve 1980'li yıllarda Haliç Kıyı Düzenleme Projesi kapsamında yıkılmıştır.[193]

2.1.2. Ayios Kharalambos Kilise ve Ayazması

Agios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi'nin kuzeybatısında, Abdülezelpaşa Caddesi üzerinde bulunmaktadır (Şekil D.1). Ayios Haralambos[194] ya da Hagios

[189] Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri**, s.138, s.627.

[190] Gülizar Yaşar, "**Osmanlı Belgeleri Işığında 19. Yüzyıl Rum Cemaati Tamirleri"**, Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2020, s. 79-80; Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri**, s.632.

[191] Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri**, s.137.

[192] Reşad Ekrem Koçu, **"**Ayios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi", **İA,** c.3, s. 1581.

[193] "Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c.5, s. 160.

[194] Reşad Ekrem Koçu, "Ayios Nikolaos Rum Ortodoks Kilisesi", **İA**, c.3, s. 1581.

Kharalampos Ayazması[195] ismiyle de anılmaktadır. Yapı cephesinde bulunan taş konsol çıkmasıyla,[196] 18. yy Barok Üslup özeliklerini göstermektedir.[197]

Yapının cadde üzerinde ve Agios Nikolaos Kilisesi'nin narteksine cam üst örtüyle bağlanmış avludan (Şekil 2.5) olmak üzere iki girişi vardır. Cadde üzerindeki giriş yol kotunun yükselmesinden dolayı kapanmıştır. Kapı üzerindeki mermer kitabede Rumca "Agiasma Tou Agiou Kharalampous" (Agios Haralampos Ayazması) yazmaktadır.

Şekil 2. 5 : Agios Kharalambos Kilisesi ve Ayazma girişi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Avlunun batısında bulunan basık kemerli kapıdan (Şekil 2.5), ayazmaya ulaşan ikinci bir avluya girilir (Şekil 2.6). Üst katlara ulaşan iki merdivenin olduğu avlunun kuzey ve güneyinde birer koridor vardır. Kuzeydeki tonozlu geçişten ayazmanın yol

[195] Zafer Karaca, **İstanbul'da Osmanlı Dönemi Rum Kiliseleri**, 4. b., İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2006, s. 92.

[196] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437.

[197] Mine Esmer, "Kharalambos Kilisesi ve Ayazması" **İBB Kültürel Miras Koruma Müdürlüğü Envateri**.

cephesini oluşturan odaya geçilirken, güneydeki geçişten ayazma (Şekil 2.9) ve devamında Agios Kharambos Kilisesi'ne ulaşılır (Şekil 2.7). Avlunun güney bölümün üstü cam çatıyla örtülüyken, devamı kalemişi süslemenin olduğu beşik tonoz olarak devam eder (Şekil 2.7). Zemini karosiman döşelidir.

Şekil 2. 6 : Agios Kharalambos Ayazması avlusu ve Kilisesi'ye geçiş. (Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Ayazmanın yol cephesine bakan mekanının üst katı Doktor İpsilati'nin Fener'deki evine ait tören salonudur[198] (Şekil 2.8). Tören salonun kuzey cephesi Abdülezelpaşa Caddesi üzerie taş payandalarla çıkma yapar. Üst katta bulunan, birbiri içinden geçilerek ulaşılan tonozlu birimler 18. yy fener evi mekan organizasyonunun bir örneğidir.[199]

[198] Mine Esmer, "Kharalambos Kilisesi ve Ayazması" **İBB KMKM Envanteri**, 2016-2017.

[199] Mine Esmer, "Kharalambos Kilisesi ve Ayazması" **İBB KMKM Envanteri**.

Şekil 2. 7 : İkinci avludan Agios Kharalambos Ayazması'na bakış.
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Şekil 2. 8 : Üst kattan İpsilanti Tören Salonu'na bakış.
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Agios Nikolaos Kilisesi'nin avlusundan içeri girildiğinde karşıda, Haliç surlarına bitişik konumlanmış diğer yapı, ayazmayla aynı ismi alan kilisedir[200] (Şekil 2.10). Kiliseye giriş ayazma içerisinden (Şekil 2.7) ve Agios Nikolaos Kilisesi'nin avlusundan (Şekil 2.5) sağlanmaktadır. Ayazmadan kiliseye geçiş tonoz örtülü olup üstü tezyinatlıdır (Şekil 2.7). Kilisenin üst örtüsü beşik tonozdur. Koçu, tonozun kalemişleriyle süslendiğini belirtmişse de[201] tezyinat günümüze ulaşmamıştır. Kilisenin ahşap ikonostasyonunun bulunduğu kısım kalın bir duvar ile ayrılmıştır. Bu kısma kemerli iki açıklık ile geçiş sağlanmaktadır. Kilise zemini karo döşelidir.

[200] Reşad Ekrem Koçu, "Ayios Haralambos Ayazma ve Rum Ortodoks Kilisesi", **İA**, c.3, s. 1568.

[201] Reşad Ekrem Koçu, "Ayios Haralambos Ayazma ve Rum Ortodoks Kilisesi", **İA**, c.3, s. 1568.

Şekil 2. 9 : Agios Kharalambos Ayazması.
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Şekil 2. 10 : Agios Kharalambos Kilisesi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Koçu semtin isminin bu kilise ve ayazmadan geldiğini belirtmiştir.[202] Yapı, günümüzde kilise tarafından depolama birimi olarak kullanılmaktadır. Agios Kharalambos Kilisesi, Ayazması, İpsilanti Tören Salonu'nun olduğu yapı grubu 2016-2017 tarihli envanter fişlerindeki bilgilerine göre tescilli değildir.[203]

2.1.3. Ayakapı Kilisesi ve Şapeli

İsmi tam olarak bilinmeyen yapı, Haliç deniz surlarının iç tarafında, Ayakapı Hamamı'nın güneydoğu köşesinde konumlanmıştır (Şekil 2.11, Şekil D.1). Yapı

[202] Reşad Ekrem Koçu, "Ayios Haralambos Ayazma ve Rum Ortodoks Kilisesi", **İstanbul Ansiklopedisi**, c.3, s. 1568.

[203] Mine Esmer, "Kharalambos Kilisesi ve Ayazması" **İBB KMKM Envanteri**.

kubbeli bir kilise ve güneyinde bitişik nizam şapelden oluşur.[204] Müller-Wiener'in planında yapının güneyinde 17.-18 yy'dan kalan kubbeli bir yapı da görülmektedir[205] (Şekil 2.11).

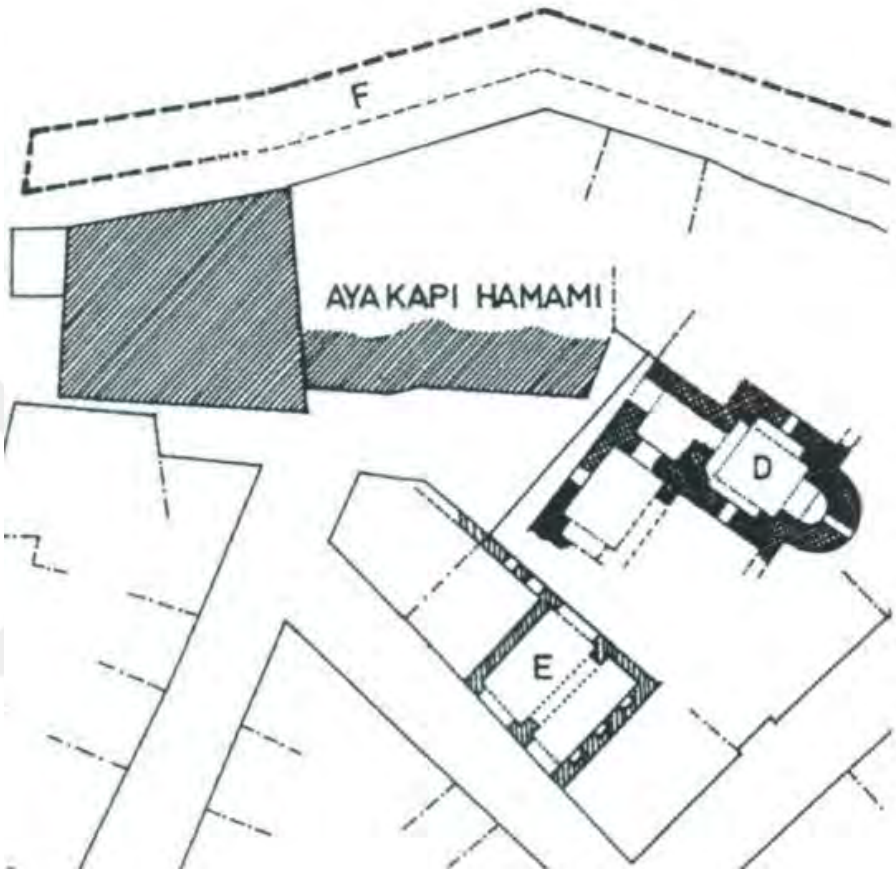

Şekil 2. 11 : Ayakapı Kilisesi(D) ve Şapeli (E).
(Müller-Wiener, t.y).[206]

Eyice'nin aktardığına göre literatürde kiliseye ait ilk bilgi Mordtmann tarafından kaydedilmiştir.[207] Mordtmann, 1892 tarihli kitabında yapının Petrion Mahallesi'nde bulunan Aya İuliane Kilise ve Şapeli olduğunu belirtmiştir.[208]

---

[204] Semavi Eyice, "Ayakapı Kilisesi", **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1993, c.1, s. 438.

[205] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.198.

[206] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.198.

[207] Semavi Eyice**,** "Ayakapı Kilisesi", **DBİA.,**c.1, s. 438.

[208] Semavi Eyice, "Ayakapı Kilisesi", **DBİA,** c.1, s. 438.

Yapı duvar örgü tekniğine ve tuğla harç kalınlığı oranına göre yapı 11. ya da 12. yy'a tarihlenmektedir[209] (Şekil 2.12). Tuğla hatıllı taş duvarlar, dikey eksende de tuğlalar konularak yer yer kasetleme tekniği ile örülmüştür. Bu teknik Bizans yapı kültüründe 11. yy'dan itibaren görülmeye başlanmıştır.[210]

Şekil 2. 12 : Ayakapı Kilisesi Apsisi.
(Encümen Arşivi).

Yapının planı ilk olarak Schneider tarafından sadece kiliseyi alacak şekilde çizilmiştir.[211] 1935'te tonozlu şapelin üzerine ahşap bir ev konumlandırıldığı için Schneider'ın planında şapel yoktur.[212] Eyice 1947 tarihli gezi notlarında şapel üzerindeki evin kalktığını ve yapının durumunun iyi olduğunu yazmıştır.[213]

---

[209] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.97.

[210] Semavi Eyice, "Ayakapı Kilisesi", **DBİA**, c.1, s. 438.

[211] Semavi Eyice , "Ayakapı Kilisesi", **DBİA**, c.1, s. 438.

[212]Semavi Eyice, "Ayakapı Kilisesi", **DBİA**., c.1, s. 438.

[213]Semavi Eyice, "Ayakapı Kilisesi**"**, **DBİA**., c.1, s. 438.

Uzun zaman boş kalan yapı, Ayakapı Hamamı'nın ve civardaki kerestecilerin deposu olarak kullanılmıştır.[214] Güncel durumda ise Haliç bölgesinde gerçekleştirilen parselasyon işlemleri sonucunda kilise ve şapelin üzerine bina inşa edilmiştir. Kilise, bir kafenin içerisinde kalmıştır (Şekil 2.13).

Şekil 2. 13 : Ayakapı Kilisesi Apsisi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.1.4. Gül Camii

Yapı, kuzeyinden Gül Camii Sokak, güneyinden Şair Nevi Sokağı'nın geçtiği parselin kuzeybatısına yerleşmiştir (Şekil D.1).

Yapının Deksirates'de bulunan Aya Theodosia Kilisesi olduğu düşünülmekle birlikte bazı kaynaklarda Aya Teodora[215] olarak da geçmektedir.[216] İnşa tarihi tam olarak bilinmeyen yapının isimlendirmesiyle ilgili de farklı görüşler vardır. Müller-Wiener, başlarda "Moni tis agias Theodosias en tis Deksiokratous" (Deksiokratos

[214] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.97.
[215] Ğ. İnciciyan, **XVIII. Asırda İstanbul**, s. 59.

[216] Cosimo comidas De Carbognano**, 18. Yüzyılın Sonunda İstanbul**, çev.: Erendiz Özbayoğlu, İstanbul, Eren Yayıncılık ve Kitapçılık Ltd. Şti., 1993, s. 53; Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 166; Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVA**; Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1997, c.1-2, s.62.

Manastırı) olarak tanınmasına rağmen bu konuda şüpheler olduğunu belirtmekte;[217] yapının "Tou Hristos Evergetou" (Khristos Evergetos Manastır Kilisesi)[218] ile ilişkili olduğunu söylemektedir.[219]

İnciciyan ise, kilisenin Latinlerin eline geçtikten sonra Sancta Rosario[220] adıyla anıldığından bahsetmektedir.[221] Bu görüşe karşı Kömürciyan ise, Suriçi'nde Latinlere ait iki kilise olduğunu belirterek, Theodosia Kilisesi'nin bunlardan biri olmadığını yazmıştır.[222]

Diğer taraftan Eyice, Pargoire'den alıntılıyarak 9. yüzyıla ait yapının ilk olarak Khalkedon'un koruyucu azizesine adanmış Ayia Eufemia [Euphemia] Kilisesi[223] olduğunu belirtmektedir.[224] Bizans İkonoklazmı (726-843) sırasında Büyük Saray'daki İsa ikonasının indirilmesine karşı çıkarken öldürülen Theodosia adlı kadın, azize ilan edilmiş ve rölikleri mezkur kiliseye konulmuş;[225] Theodosia'nın gümüş röliker içerisindeki, şifalı olduğuna inanılan kalıntıları halk tarafından ziyaret edilmiştir.[226] 13. yüzyıl Latin işgali sırasında zarar gören kilise

---

[217] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.140.

[218]Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVA**, c.14, s. 223.

[219]Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.140;

İsmail Sağdıç, "**İstanbul'da Camiye Dönüştürülmüş Orta Bizans Dönemi Kilise Onarımlarının 19. Yüzyıl Keşif Defterleri Üzerinden İncelenmesi"**, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2015, s.40.

[220] Carbognano da kilisenin bilahare 'Vaizci Rahip'lerin eline geçerek 1629'a kadar bu isimle anıldığını yazmıştır.

Cosimo comidas De Carbognano**, 18. Yüzyılın Sonunda İstanbul**, s. 53.

[221] Ğ. İnciciyan, **XVIII. Asırda İstanbul**, s. 59.

[222] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 166.

[223] Semavi Eyice, "İstanbul'da Kiliseden Çevrilmiş Cami ve Mescidler ve Bunların Restorasyonu**"**, **Vakıf Haftası Dergisi**, Sayı: 7, 1990. s. 281.

[224] Semavi Eyice, "Gül Camü", **DBİA**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1993, c.3, s. 434.

[225] Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVA**, c.14, s. 223.

[226]Duygu Aytaç, "**Sinan Paşa Mescidi ve Ayakapı Şapeli"**, Mezuniyet Tezi, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, 1976, s.9.

esaslı bir onarım geçirmiş ve Eufemia'ya ait herhangi bir kutsalı barındırmadığından Azize Theodosia'ya ithafen bu ismi almıştır.[227]

Kilisenin, başlarda 'L' planlı kubbe taşıyıcılarından dolayı Orta Bizans Dönemi'nin (842-1204) erken örneklerinden biri olduğu düşünülürken; sonrasında bodrum duvarlarındaki gizli tuğla örgü tekniği nedeniyle 11. veya 12.yy'a ait olduğu düşünülmüştür.[228] Schefer tezinde, almaşık duvar örgüsü içerisine ara ara dikey olarak yerleştirilen tuğlalardan oluşulan işçiliğin 1000-1050 yıllarından öncesinde görülmediğini vurgulamıştır.[229] Aynı şekilde Müller-Wiener'in, yapının doğusundaki temel kalıntılarından ve doğu cephe düzeninin Pantokrator Kilisesi'yle (Zeyrek Kilise Camii) benzerliklerini vurgulayarak 12. yy'a işaret etmesi bu görüşü destekler[230] (Şekil 2.14).

Şekil 2. 14 : Gül Camii Doğu Cephesi.
(Istvan Toth, 2017)[231]

[227] Semavi Eyice, "Gül Camü"**, DBİA**, c.3, s. 434.

[228] Mine Esmer, "**İstanbul'da Orta Bizans Dönemi Kiliseleri ve Çevrelerinin Korunması İçin Öneriler"**, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2012, s.112.

[229] Yılmaz Büktel, "Gül Camii", **Turing Dergisi**, Sayı: 68/347, 1982, s. 24.

[230] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.140-141.

[231] Istvan Toth, 2017 (çevrimçi) https://www.flickr.com/photos/cybermacs/33718135555 (23.07.2021)

Orta Bizans Devri'nin tipik kilise plan biçimi olan 'kapalı yunan haç plana sahiptir[232] (Şekil 2.15). Doğu-batı aksında dikdörtgen planlıdır.[233] Yapıya özgün olmayan narteks (batı) cephesinden girilir. Narteksten kemerli bir kapıyla üç nefli naosa geçilmektedir; ortada dört ana payeye oturan, pandantif geçişli kubbe ile örtülü naos; dik eksenlerde çapraz tonoz örtülü haç kolları bulunur (Şekil 2.19, Şekil 2.20). Bu kollardan üç tanesinin üst kotunda beşik tonoz örtülü galeri katı devam etmektedir. Doğu haç kolunun devamında dışarı taşkın ana apsis bulunur (Şekil 2.25). Ana apsisin her iki yanındaki prothesis[234] ve diakonikon[235] olarak işlevlendirilmiş pastoforion[236] (köşe) hücreleri dışarıya yarım daire şeklinde taşırılarak bunların içerisinde de birer apsis oluşturulmuştur.[237] Doğu haç kolunun kuzey ve güneyindeki masif payelerin içerisinde merdiven ile çıkılarak ulaşılan mezar odaları bulunur. Günümüzde güneydeki odaya girilebilirken, diğerinin girişi kapalıdır. Mezarların İsa'nın on iki havarisinden ikisine ait olduğu rivayetler arasındadır.[238] Zayıf bir ihtimalde olsa güney payenin içindeki mezarın Doğu Roma'nın son imparatoru XI. Konstantinos'a ya da halk arasında "Gül Baba" olarak bilinen zat'a ait olduğu da söylenir.[239]

---

[232] Semavi Eyice, **Son Devir Bizans Mimârisi: İstanbul'da Palaiologos'lar Devri Anıtları**, 2. b., İstanbul, Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1963, s. 107.

[233] Aslında güneydoğu-kuzeybatı doğrultusunda konumlanmıştır. Konunun anlaşılabilirliği açısından doğu-batı yönünde inşa edildiği kabul edilecektir.

[234] Ayinde kullanılan ekmek şarap gibi kutsal ögelerin bulunduğu ve ayin için hazırlıkların yapıldığı kısım.

Mehmet Zafer Karaca, **İstanbul'da Tanzimat Öncesi Osmanlı Dönemi Rum Ortodoks Kiliseleri**, s.396.

[235] Ayin sırasında kullanılan kutsal giysilerin muhafaza edildiği ve giyildiği yer.

[236] Kilisede yapılacak dini törenin hazırlık yeri. Törende kullanılan dini eşya, elbise ve alametler bu hücrede saklanır. Hücreler bema ve apsisin iki yanında bulunur. Birine protheris, ötekine diakomikon denir.

"Pastophorion", **Büyük Lûgat ve Ansiklopedi(Meydan-Larousse)**, İstanbul, Meydan Yayınevi, 2. b., 1990, c. 9, s. 929.

[237] Zehra Günbeyi, "**İstanbul'da Camiye Tahvil Edilen Kiliselere Yapılan Ekler"**, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, 2019, s.817.

[238] Ayvansarâyî Hüseyin Efendi, Alî Satı' Efendi, Süleymân Besîm Efendi, **Hadîkatü'l- Cevâmi': (İstanbul Câmileri ve Diğer Dini-Sivil Mi'mârî Yapılar)**, s. 250; Yılmaz Büktel, "Gül Camii", **Turing Dergisi**, Sayı: 68/347, 1982, s. 25-26.

[239] John Julius Norwich, **Bizans III: Gerileme ve Çöküş Dönemi (MS 1082-1453)**, çev: Selen Hırçın Riegel, İstanbul, Kabalcı Yayınevi, 2013, s. 363; Yılmaz Büktel, "Gül Camii", **Turing Dergisi**, s. 25.

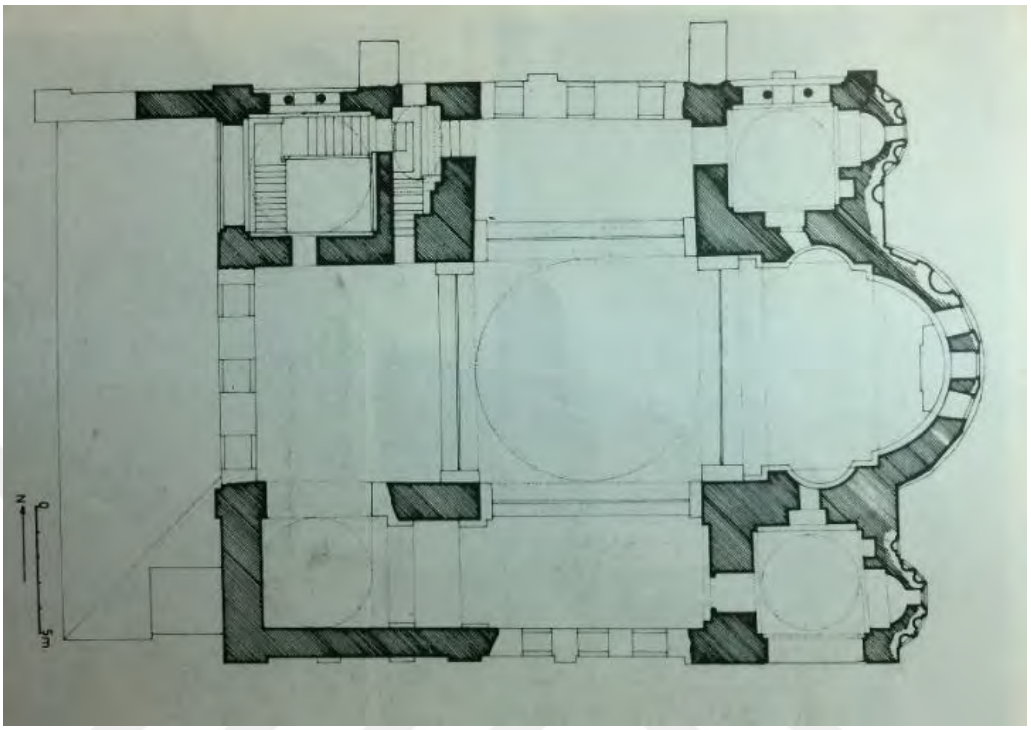

Şekil 2. 15 : Gül Camii üst kat planı.
(Semavi Eyice, 1963)[240]

Caminin "Gül" adını almasıyla ilgili muhtelif kayıtlar vardır. Bunlardan biri güney payenin içindeki "Gül Baba" yatırı ve caminin ismini burdan aldığı iken;[241] diğer bir görüşe göre "Theodosia" sözcüğünün Türkçe anlamının "solmayan gül" oluşudur.[242] Evliya Çelebi'ye göre, kilise camiye çevirildiğinde gül suyuyla yıkanarak temizlendiği için "Gül Camii" denilmiştir.[243] Bu konudaki diğer bir anektod ise şöyledir: 1453'te azizenin yortu günü olan 29 Mayıs'ta Türkler kiliseyi güllerle

[240] Semavi Eyice, **Son Devir Bizans Mimârisi**, Levha 133.

[241] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.142; Semavi Eyice, "Gül Camü"**, Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, c.3, s. 434.

[242] Yılmaz Büktel, "Gül Camii", **Turing Dergisi**, Sayı: 68/347, 1982, s. 27.

[243] Yüksel Yoldaş Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, İstanbul, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, 1989, s. 101.

donatılmış olarak bulmuş ve buraya Gül Camii demişlerdir; ki Eyice bu rivayeti ihtimal dahilinde görmemektedir.[244]

Agia Teodosia Kilisesi'nin camiye çevrildiği tarih için Hadîka'nın yazmalarında II. Selim Devri (1566-1574); matbu nüshasında ise III. Selim Devri (1789-1807) kayıtlara geçmiştir.[245] Fakat bu bilgiler hatalıdır. Minarelerin II. Selim Devri'nde eklenmiş olabileceğinden[246] ya da üstü ahşap çatı ile örtülü iken, o dönemde şimdiki kagir örtü sistemi yapıldığı için kaynaklara bu şekilde geçmiş olabilir.[247] Ayrıca, 953 (M. 1546) tarihli İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri'nde[248] bölge "Mahalle-i Cami'-i Gül" olarak kayıtlara geçtiğine göre kilise II. Selim Dönemi'nden önce camiye çevrilmiştir. Ayverdi, Atatürk Kitaplığı'ndaki icmal defterini işaret ederek tahvilin 1490 yılında; altı ay içerisinde tamamlandığı ayrıntılı tutulan muhasebe kayıtlarından incelenebileceğini yazmıştır.[249]

Kilise, girişi Şerefiye Sokak'tan olan tuğla tonozlu bodrum üzerine inşa edilmiştir[250] (Şekil 2.16, Şekil 2.17). Fetih sonrasında Tersane-i Amire tarafından depo olarak kullanılan[251] yeraltı dehlizi, yapı boyunca devam edip atrium altında da

---

[244] Semavi Eyice, "Gül Camü"**, DBİA,** c.3, s. 434.

[245] Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., , **Hadîkatü'l- Cevâmi'**, s. 250.

[246] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.141.

[247] Semavi Eyice, "İstanbul'da Kiliseden Çevrilmiş Cami ve Mescidler ve Bunların Restorasyonu", **Vakıf Haftası Dergisi**, s. 281.

[248] Ömer Lütfü Barkan, Ekrem Hakkı Ayverdi, **İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri: 953 (1546) Tarihli**, s. 267 (Dipnot 1), 482,483.

[249] Ömer Lütfü Barkan, Ekrem Hakkı Ayverdi, **İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri: 953 (1546) Tarihli**, s. 3, (Dipnot 1); Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.141.

[250] Ğ. İnciciyan, **XVIII. Asırda İstanbul**, s. 59; Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s. 141.

[251] Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., , **Hadîkâtü'l- Cevâmi'**, s.250; Yüksel Yoldaş Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 101; Godfrey Goodwin, **Osmanlı Mimarlığı Tarihi**, çev.: Müfit Günay, İstanbul, Kabalcı Yayınevi, 2001, s.204; Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s. 141.

uzanmaktadır.[252] Adı geçen mahalin aslında mezar olarak kullanıldığı düşünülse de,[253] bu iddiayı destekleyici herhangi bir kalıntıya rastlanmamıştır.[254]

Şekil 2. 16 : Mahzen bölümü iç mekan.
(Renate Schiele, 1968)[255]

Şekil 2. 17 : Mahzen bölümü iç mekan.
(Renate Schiele, 1968)[256]

Yapının fetih öncesi ve sonrasında olmak üzere çeşitli onarımlar geçirdiği anlaşılmaktadır. Orta Bizans Dönemi (843-1204) yapısı olan Gül Camii'nde Palaiogos Dönemi (1204-1453) izleri de görülmektedir.[257] Ana apsisin iki tarafında bulunan yan apsisler yapısal form ve yapım teknikleri bakımında Hagios Ioannes Prodromos

[252] Cosimo comidas De Carbognano**, 18. Yüzyılın Sonunda İstanbul**, s. 54.

[253] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, c.1-2, s.62; Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.141.

[254] Yılmaz Büktel, "Gül Camii", **Turing Dergisi**, Sayı: 68/347, 1982, s. 27.

[255](çevrimiçi) https://arachne.uni-koeln.de/arachne/index.php?view[layout]=bauwerksteil_item&search[constraints][bauwerksteil][searchSeriennummer]=739 (23.07.2021)

[256](çevrimiçi) https://arachne.uni-koeln.de/arachne/index.php?view[layout]=bauwerksteil_item&search[constraints][bauwerksteil][searchSeriennummer]=739 (23.07.2021)

[257] Semavi Eyice, **Son Devir Bizans Mimarisi: İstanbul'da Palaiologos'lar Devri Anıtları**, s. 84.

Kilisesi (Güney Kilise/Fenari İsa Camii)[258] doğu cephesiyle dikkat çekici oranda benzerlik gösterir[259] (Şekil 2.14). Beş yüzlü yan apsislerde nişlerin yükseltilmesiyle cephede kuvvetli bir plastik ifade oluşturulmuştur. Palaiologos Dönemi cephe karakteristik özelliği olan bu vertikalizm,[260] yatayda taş-tuğla almaşık örgü dizisiye kırılmış; böylece cephede bir ahenk oluşturulmuştur. Nişlerin üzerindeki korniş, 13. yy. yapısı Fenari İsa Camii[261] ve Teotokos tis Pammakaristu Manastırı Kilisesi'nin (Fethiye Camii)[262] 14. yy'da yapılmış olan parakklesionu'ndaki (mezar şapeli)[263] tuğla örgülerle aynı dekoratif ifadeye sahip olmakla birlikte onlar kadar vurgulu değildir.[264] Orta Bizans Devri yapısı olan Gül Camii doğu cephesi 13-14. yy'larda onarım geçirmiş ve şimdiki halini almıştır.[265]

Şekil 2. 18 : Gül Camii doğu cephesi.
(İBB Atatürk Kitaplığı Arşivi, t. y.)

[258] Gülçin Kahraman, Yegan Kahya, "Osmanlı Arşiv Belgelerinde Fenari İsa Camisi'ne İlişkin 1894 Depremi Kayıtları", **Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları Dergisi**, Sayı: 20, c. 1, s: 12. (çevrimiçi) https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/624620 (21.10.2021)

[259] Semavi Eyice, **Son Devir Bizans Mimârisi: İstanbul'da Palaiologos'lar Devri Anıtları**, s. 84-85.

[260] Semavi Eyice, **Son Devir Bizans Mimârisi: İstanbul'da Palaiologos'lar Devri Anıtları**, s. 126.

[261] Gülçin Kahraman "Fenari İsa Camii'nin Osmanlı Arşiv Belgelerindeki XIX. Yüzyıl Onarım Kayıtları", **Fenari İsa Camii Koruma ve Restorasyon: 2013-2018,** İstanbul, Vakıflar Genel Müdürlüğü, 2021, s.43.

[262] Mine Esmer, "**İstanbul'da Orta Bizans Dönemi Kiliseleri ve Çevrelerinin Korunması İçin Öneriler"**, s. 144.

[263] Mine Esmer, "**İstanbul'da Orta Bizans Dönemi Kiliseleri ve Çevrelerinin Korunması İçin Öneriler"**, s. 146.

[264] Semavi Eyice, **Son Devir Bizans Mimârisi: İstanbul'da Palaiologos'lar Devri Anıtları**, s. 85.

[265] Semavi Eyice, **Son Devir Bizans Mimârisi: İstanbul'da Palaiologos'lar Devri Anıtları**, s. 85.

Yapıda Osmanlı Dönemi onarımlarıyla ilgili hangi dönemde neler yapıldığı tam olarak bilinmemekle beraber; pandantif ve kemerleriyle, kubbe kuzeybatı ve güneybatı galeri beşik tonozları, batı köşesinin büyük kısmı yenilenmiş ve yapı üst kotlarıyla osmanlı mimarisi karakteristik özelliklerini almıştır[266] (Şekil 2.19, Şekil 2.19, Şekil 2.22).

Şekil 2. 19 : Eski kilise binasının güney haç kolu.
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Şekil 2. 20 : Eski kilise binasının kuzey haç kolu.
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

[266] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.145.

Şekil 2. 21 : Gül Camii Güney Cephesi.
(Istvan Toth, 2017)[267]

Gül Camii'nin örtü sistemi, ilk yapıldığında 12. yy'a tarihlenen[268] Akataleptos Manastırı Kilisesi (Kalenderhane Camii)'ne benzer, kubbe kasnağı daha yüksek ve ışık alacak şekilde,[269] haç planlı iken; İstanbul'a gelen mimar Lorichs'un 1559 yılında çizdiği İstanbul panoramasında ahşap çatılı resmedilmiştir[270] (Şekil 2.22). Caminin üst örtüsü 1509 depreminde zarar görmüş, geçiçi olarak ahşap bir konstrüksiyonla kapatılmış ve kuvetle muhtemel Alman elçi de camiyi bu haliyle görüp, çizmiştir. Günümüzdeki sekizgen, sağır ve basık kasnaklı kubbe (Şekil 2.14, Şekil 2.21), kubbeyi taşıyan sivri kemerler (Şekil 2.19, Şekil 2.19), yan cephelerdeki klasik Osmanlı üslubundaki kademeli bitişler (Şekil 2.21) ise II. Selim Dönemi'nde (1566-1574) Hassa Başmimarı Sinan tarafından yapılmış olabilir.[271] Bu yönüyle yapının

[267]Istvan Toth, 2017, (çevrimiçi) https://www.flickr.com/photos/cybermacs/33333871900/sizes/l

[268] Mine Esmer, "**İstanbul'da Orta Bizans Dönemi Kiliseleri ve Çevrelerinin Korunması İçin Öneriler"**, s.112.

[269] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.143

[270] Yılmaz Büktel, "Gül Camii", **Turing Dergisi**, Sayı: 68/347, 1982, s. 26.

[271] Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVİA,** c.14, s. 224.

duvarları belli bir yüksekliğe kadar Bizans yapısı olarak korunmak suretiyle, üst kottaki örtü ve taşıyıcı sistemi ile Osmanlı Dönemi ekleridir.[272]

Şekil 2. 22 : Panorama of Constantinople, Tablo 14.
(Melchoir Lorichs, 1559).

Müller-Wiener, IV. Murad (1622-1640) zamanında camide detaylı bir onarım yapıldığını yazmıştır.[273] Kaynak göstermediği için bu bilginin doğruluk derecesinin kontrolü yapılamazken; 1633'teki üç gün süren büyük Cibali yangınında hasar alan cami bu dönemde tamir görmüş olabilir.[274] Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde aynı dönem için depremde zarar gören caminin onarıldığını ve ana kubbenin etrafının yan kubbeciklerle desteklenmek suretiyle güle benzeyen bu şekli aldığını yazmıştır.[275]

[272] Semavi Eyice, "İstanbul'da Kiliseden Çevrilmiş Cami ve Mescidler ve Bunların Restorasyonu", **Vakıf Haftası Dergisi**, s. 281.

[273] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.142.

[274] Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVİA,** c.14, s. 224.

[275] Yüksel Yoldaş Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 102.

Cami, II. Mahmut Dönemi'nde (1808-1839) kapsamlı bir tamirat geçirmiştir.[276] Sadece kuzey duvarı özgün olan narteks bölümüne[277] son cemaat mahali de bu dönemde eklenmiş;[278] fakat bu yapı günümüze ulaşamamıştır. Kaynaklarda hünkar mahfilinin de bu dönemde eklendiği ifade edilse de,[279] bilgi hatalıdır. Devlet Arşivleri'ndeki 1755 tarihli "irad ve masarıfat defteri"nde söz konusu mahfil onarımından bahsedilmektedir; ki bu II. Mahmud Dönemi'nden yarım asır öncedir.[280]

1759 tarihli keşif defterine göre Gül Camii'nde yapılmış onarımların bir kısmı şu şekildedir: mermer taklidi ve taş kesmeli sıva yapılması, iç mekanda cam duvar (revzen) yapılması, çevre duvarlarının tuğla harpuştalarının yenilenmesi, son cemaat mahalinde tuğla ile döşeme onarımı yapılması.[281] Günümüzde söz konusu ihata duvarları hasarlı ve harpuşta çimento harçlıdır. Aynı defterde son cemaat mahalinde tuğla ile döşeme onarımı yapılacağı belirtilip ayrıntı verilmemiştir.[282] 1912 tarihli Millingen'in plan çiziminde son cemaat mahali döşemesi şeşhane ve dikdörtgen tuğla olarak gösterilmişken; 1913 tarihli Ebersolt'a ait çizimde döşeme için ahşap konstrüksiyon notu düşülmüştür. Günümüze ulaşamayan son cemaat mahali 1914 tarihli Alman Mavileri Haritaları'nda çizilmişken (Şekil A.3); 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda yoktur (Şekil A.5). Bu bölüm 1914 sonrasında yanmış olabilir.[283] 20. yy'ın ilk yarısına ait fotoğrafta muhtemel yangın sonrasındaki yok olmuş olan son

---

[276] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s.62; Yüksel Yoldaş Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 101.

[277] Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVİA,** c.14, s. 224.

[278] Yüksel Yoldaş Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 101.

[279] Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVİA,** c.14, s. 224; Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s.62; Yüksel Yoldaş Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 101.

[280] Zafer Sağdıç, "Gül Camii'nde Osmanlı Dönemi Onarımları", **Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları Dergisi**, 2019, c.1, sayı 22, s.17-27. (çevrimiçi) https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/856104 (23.7.2021)

[281] https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/856104 (23.7.2021)

[282] https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/856104 (23.7.2021)

[283] https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/856104 (23.7.2021)

cemaat bölümünün minare pabucu seviyesindeki çatı izleri görülmektedir (Şekil 2.23, Şekil 2.24).

Şekil 2. 23 : Gül Camii son cemaat mahali, giriş saçağı.
(Encümen Arşivi, 1942).

Şekil 2. 24 : Gül Camii çevre duvarı.
(Encümen Arşivi, 1942).

Şadırvanın güncel hali, Pervititch ve Alman Mavileri Haritaları'yla çakıştırıldığında yanındaki çeşme ve hela'ya göre ölçeği büyümüştür. Mevcut hela ve şadırvan özgün yerinde fakat muhdes olarak yeniden yapılmıştır. Vakıflar Genel Müdürlüğü arşivindeki 1951 tarihli abdesthanane ve helalara ait rölöve ve tadilat projesinde bunu desteklemektedir (Şekil B.8).

Minarenin şerefe çıkması barok profilli biçimiyle 1766 depreminden sonra inşa edilen minarelerin bir benzeridir[284] (Şekil 2.21). Cami harim bölümünde aralarında çok sayıda mühr-i Süleyman bulunan tezyinatlar 19. yy'a aittir.[285] Ayrıca güney

[284] Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVİA,** c.14, s. 224.

[285] Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVİA,**.14, s. 224.

apsisin güney duvarına kûfi yazı ile kelime-i tevhid işlenmiştir. Mihrap 20.yy'a ait fotoğraflarda kalemişi tezyinat ile süslenmişken (Şekil 2.26).; günümüzde belli bir kota kadar lambri kaplı, devamında ise boyalıdır (Şekil 2.25). 1905'te camilerde inceleme yapmak için İstanbul'a gelen Sanat Tarihçisi Gurlitt'in[286] çizimleriyle kıyaslandığında ahşap minber Osmanlı Dönemi'ndeki şeklini büyük ölçüde korusa da Eyice sanat değerinin olmadığını[287] söylemiştir. Cami, çimentolu harçlarla yapılan tamirler, muhdes ekler ve duvarlarındaki çatlaklar ile onarıma muhtaç haldedir.

Şekil 2. 25 : Mihrap nişi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021)

Şekil 2. 26 : Mihrap nişi.
(Encümen Arşivi, 1942)

2.1.5. Küçük Mustafapaşa Mescidi

Girişi Küçük Mustafapaşa Caddesi üzerinde olan yapı, caddenin Şerefiye Sokak ile olan kesişiminde konumlanmıştır . II. Mehmed (Fatih) Dönemi'nin (1451-

[286] Semavi Eyice, "GURLITT, Cornelius", **TDVİA**, İstanbul ,Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1996, c.14, s. 206. (çevrimiçi) https://islamansiklopedisi.org.tr/gurlitt-cornelius (23.8.2021)

[287] Semavi Eyice, "Gül Camii", **TDVİA,** c.14, s. 224.

1481) şeyhülislamlarından[288] Molla Hüsrev Mehmed Efendi'nin (ö. 1480) yaptırdığı üç camiden biridir.[289] Molla Hüsrev Mescidi olarak da anılan yapı, ilk olarak 15. yy'da inşa edilmiş ve '1310 zelzelesi' (1894) sonrasında[290] kagir ve çatısı ahşap olacak şekilde yeniden yapılmıştır.[291]

Şekil 2. 27 : Küçük Mustafapaşa Mescidi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Fevkâni mescide yarım daire kemerli, özgün olmayan demir kapıdan geçilerek; abdest alma yeri ve helanın bulunduğu kapalı bir mekan olarak düzenlenmiş avludan girilir. Son cemaat mahali olarak işlevlendirilmiş bölümden merdiven ile yukarıya çıkılarak, son cemaat yeri ve harime ulaşılır. Duvarlar parapet kotuna kadar lambri kaplanmıştır. Pasalı tavan ve ahşap minber yağlı boya ile boyanmıştır. Basık kemerli ve söveli pencerelerinde PVC doğramalar takılıdır. Yarım yuvarlak mihrap nişi, cephede belli olacak şekilde çıkıntı yapar. Cami içerisinde kadınlar mahfili bulunmamaktadır. Minare camiden ayrı olarak avlu kapısının kuzeybatısında konumlanır. Soğan kubbeli minarenin şerefe korkulukları metaldir.

---

[288] Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., **Hadîkâtü'l- Cevâmi'**, s. 249; Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[289] Ekrem Hakkı Ayverdi**, Fâtih Devri Mimarîsi**, İstanbul, İstanbul Matbaası, 1953, s.18; **Fatih Camileri ve Mescidleri**, haz.: Hakkı Acep, Erdal Kahraman, İstanbul, Fatih Müftülüğü Yayını, 2017, s. 370; Yüksel Yoldaş Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s.84.

[290] Ekrem Hakkı Ayverdi**, Fâtih Devri Mimarîsi**, s.18.

[291] Esra Güzel Erdoğan, "Molla Hüsrev Mescidi", **DBİA**, , İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1994, c. 5, s. 485; Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 95.

Şekil 2. 28 : Küçük Mustafapaşa Mescidi iç mekan.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.1.6. Ayakapı Mescidi/Sekbanbaşı Camii[292]

Bânisi Ahmed Çelebi olan[293] fevkâni mescid Haliç surları üzerindeki Aya Kapısı'nın kuzeyinde, surdışında fakat sura bitişik olarak konumlanmıştır (Şekil D.1). Fatih Dönemi'ne ait yapı,[294] metruk haldeyken Sadrazam Şehlâ Ahmed Paşa (ö. 1166-1753)[295] tarafından yeniden yaptırılmıştır.[296] Tibet, gezi notlarında binanın 19. yy'a ait olduğunu belirtmişse[297] de yapı yakın tarihte ihya edilmiş olmalıdır.

1914 Alman Mavileri'nde görünmeyen yapı(Şekil A.3), 1928 Pervititch Haritası'nda üç katlı olarak işlenmiştir(Şekil A.5). Minaresi veya ezan okunacak bölümü olmayan mescidin giriş katında, İstanbul'un fethi sırasında şehid olmuş

---

[292] Aksel Tibet "Ayakapı", **DBİA**, c. 1, s. 437; Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 26.

[293] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437; Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., **Hadîkâtü'l- Cevâmi'**, s. 320; Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 26 (dipnot: 26); Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[294] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 26 (dipnot: 26).

[295] Feridun Emecen, "Ahmed Paşa, Şehlâ" **TDVİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1989, c. 2, s. 114,

(çevrimiçi) https://islamansiklopedisi.org.tr/ahmed-pasa-sehla (22.10.2021)

[296] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 437; Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., **Hadîkâtü'l- Cevâmi'**, s. 320; Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 26 (dipnot: 26).

[297]Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c. 1, s.437.

olan Fatih'in Sekbanbaşısı Abdurrahman Ağa'nın sandukası vardır;[298] mescidin şehidin hatırasını yaşatmak amacıyla yapıldığı aşikardır.

Şekil 2. 29 : İç mekan merdivenden girişe bakış.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Oranları ve tasarımıyla eski istanbul evini anımsatan cumbalı yapının zemin kat cephesinde, enine dikdörtgen açıklıklı ziyaret penceresi vardır. Ayakapı Mescidi, türbe ziyareti ve ibadet işlevlerinin aynı anda karşılandığı özgün tasarımı ile Selçuklu Mimarisi'ndeki kümbetlere uzanan bir geleneği sürdürmesi ve İstanbul'daki ahşap mescidlerin son örneklerinden olması hasebiyle ayrı bir öneme sahiptir.[299]

Koçu ve Esen 1947 tarihli gezi notlarında, yapının konut olarak kullanıldığını yazmıştır,[300] sonrasında harap halde olan yapı[301] günümüzde onarılmış ve kullanıma açıktır.

[298] Ekrem Hakkı Ayverdi**, Fâtih Devri Mimarîsi**, s.46; Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 26 (dipnot: 26).

[299] M. Baha Tanman, "Ayakapı Mescidi", **DBİA**, c. 1, s.438.

[300] Reşad Ekrem Koçu, Muzaffer Esen, "Ayakapu Mescidi", **İA**, c. 3, s. 1380.

[301] M. Baha Tanman, "Ayakapı Mescidi", **DBİA**, c. 1, s.438.

Şekil 2. 30 : Ayakapı Mescidi.
(SALT Araştırma Arşivi, Cengiz Bektaş, 1991).[302]

2.1.7. Sivrikoz/Seferikoz Mescidi

Cibali Kapısı'ndan suriçine girişte yer alan yapının girişi Seferikoz Sokağı'ndandır (Şekil D.1). Ayverdi Haritaları'nda "Molla Hüsrev Camisi" olarak geçmektedir (Şekil A.2), fakat yakınında bulunan Küçük Mustafapaşa (Molla Hüsrev) Mescidi'yle karıştırılmış olmalıdır. Cibali Mescidi adıyla da anılan yapının bânisi Sivrikoz/Seferikoz Mehmed Efendi'dir.[303] Vakıf Tahrir Defteri'ndeki kayıtlarda vakfiyesi H. 890 (M. 1485) tarihli olduğu için caminin bu tarihten önce inşa edildiği anlaşılmaktadır.[304] Yapım tarihi belli olmayan fevkâni mescidin altında Bizans dönemine ait sarnıç[305] bulunmaktadır.[306] Ahşap çatılı, kâgir bina 1858 ve 1900 yıllarında onarım geçirmiştir.[307] İç mekanda duvarlar denizlik seviyesine kadar

---

[302] (çevrimiçi) https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/208923 (3.6.2022)

[303] Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., **Hadîkâtü'l- Cevâmi'**, s. 117; Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 40.

[304] **Fatih Camileri ve Mescidleri**, haz.: Hakkı Acep, Erdal Kahraman, s. 417.

[305] Sarnıcın detaylı anlatımı "2.4.5 Seferikoz Sarnıcı" bölümünde yapılmıştır.

[306] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 40; Olcay Aydemir, Murat Sav, "**Sivrikoz Sarnıcı Raporu**", VGM Arşivi.

[307] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 40.

marmara mermeri ile kaplanmıştır. Son cemaat mahalinden dökme mozaik merdivenle kadınlar mahfiline ulaşılır.

Şekil 2. 31 : Sivrikoz Mescidi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).
Şekil 2. 32 : Sivrikoz Mescidi harim bölümü.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.1.8. Sirkeci (Baba)/Ebulfeth Gazi Tekkesi[308] ve Sirkeci Şeyhi İsmail Efendi Türbesi ve Haziresi

Halvetîye'nin Sümbülîye kolundan Yorgânî Emîr Şeyh Mehmet Giysudâr Geylâni[309]/Şeyh Yorgani Mehmet Nurullah Efendi[310] (ö. 977/1569) tarafından kurulan tekkenin[311] binası 19. yy'da yıkılmıştır.[312] Mevcutta bir türbe ve hazire alanı vardır. Türbe Şeyh Mehmet'in oğlu Şeyh İsmail Efendi'ye (ö. 1020) (m. 1611/12) aittir.[313] Hazirede 18. ve 19. yy'larda civarda yaşamış orta tabakadan kişiler meftundur.[314] Evliya Çelebi, Fetih sırasında şehid olan Aya Dede isimli zatın da burada gömülü

[308] Esin Demirel İşli, "**İstanbul Tekkeleri Mimarisi Eklentileri ve Restorasyonu**" Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 1998, s. 118.

[309] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c. 1, s.437; Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., **Hadîkâtü'l- Cevâmi'**, s. 177.

[310] Esin Demirel İşli, "**İstanbul Tekkeleri Mimarisi Eklentileri ve Restorasyonu**", s. 118.

[311] Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., **Hadîkâtü'l- Cevâmi'**, s. 177; Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c. 1, s.437.

[312] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c. 1, s.437.

[313] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c. 1, s.437; Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., **Hadîkâtü'l- Cevâmi'**, s. 178.

[314] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c. 1, s.437.

olduğunu belirtmiştir.[315] On beş adet kabrin bulunduğu hazire alanında mezar taşlarının bir kısmı pehlelidir; üzerindeki Ampir Dönem'e ait ışınsal süsleme ile 19. yy'a tarihlenen bir tane de sembolik lahit vardır.[316]

Şekil 2. 33 : Türbe ve haziresi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.1.9. Sirkeci Tekkesi/Şeyh Mehmet Geysudarı Mescidi

Tekkenin kuzeybatısında, Miralay Nazım Bey Caddesi'nin Sirkeci Dede Sokak ile kesiştiği parselde konumlanmıştır (Şekil D.1). Yapı kaynaklarda Sirkeci Tekkesi Mescidi[317] ve Şeyh Mehmed Geysudarı Mescidi[318] adlarıyla geçmektedir. Banisi Emir Şeyh Mehmet Kisedarı Geylani'dir.[319] Alman Mavileri'nde bulunmayan mescid Mühendishane Haritası'nda "Serkeci Camii" adıyla işaretlenmiştir[320] (Şekil A.2). 1782 tarihli Büyük Cibali yangınında zarar görmüş olmalıdır ki, 1800'lerin başında

---

[315] Yüksel Yoldaş Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 293.

[316] İBB, **İstanbul Türbe, Hazire ve Kabirleri : Fatih**, İstanbul, Cenkler Matbaacılık, 2019, s. 816.

[317] Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., **Hadîkâtü'l- Cevâmi'**, s. 177; Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 122.

[318] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 122.

[319] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 122 (dipnot:296).

[320] İBB, **İstanbul'un Kaybolan Kültür Varlıkları: Suriçi (Fatih) Camileri ve Mescidleri II**, ed.:Fatih Dalgalı, İstanbul, Aktif Matbaa, 2015, s. 458.

onarılmıştır.[321] Koruma Kurulu kararı ile korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescillenmiş;[322] fakat ihya edilmemiştir. Kuzey cephesinin bir kısmı kalıntı şeklinde günümüze ulaşmış olan yapı; şahıs mülkiyetinde ve ticari fonksiyon ile kullanılmaktadır.

Şekil 2. 34 : Sirkeci Tekkesi Mescidi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021)
Şekil 2. 35 : Sirkeci Tekkesi Mescidi.
(Kaynak yok)

2.1.10. Cebe Ali Bey Türbesi

Cibali Karakolu'nun içerisinde Fetih şehitlerinden olan Cebe Ali'nin türbesidir. Fatih Devri kumandanlarından olan Cebe Ali Bey, Cebeciler Asker Ocağı'nın ilk ağasıdır.[323] İstanbul'un fethinde yüksek maneviyatıyla ordunun moralini yükseltmiş ve halk arasında evliya kimliğine bürünmüştür.[324] Haliç surları üzerindeki 'Porta Putea' Kapısı'ndan şehre girmiş ve halk arasında bu kapı onun ismi ile anılmaya

[321] İBB, **İstanbul'un Kaybolan Kültür Varlıkları: Suriçi (Fatih) Camileri ve Mescidleri II**, s. 458.

[322] İBB, **İstanbul'un Kaybolan Kültür Varlıkları: Suriçi (Fatih) Camileri ve Mescidleri II**, s. 458.

[323] Reşad Ekrem Koçu, "Cibali Karakolu", **İA**, İstanbul, İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi, 1994, c.7, s. 3401.

[324] Necdet Sakaoğlu, **"**Cebe Ali Bey", **DBİA**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Kültür Vakfı Yayınları, 1994, c.2, s. 389.

başlamıştır.[325] Semte ismini veren ‘Cebe Ali’ zamanla ‘Cibali’ olarak anıla gelmiştir.[326]

Evliya Çelebi, Cebe Ali Bey’in İstanbul’un kuşatmasında ekmekçibaşı olarak görev aldığını ve at çulundan bir cübbe giydiğinden ‘Cübbe Ali’ lakabıyla anıldığını belirtmiştir.[327] Fetihten sonra İstanbul’un iskan çalışmalarında yer alan Cebe Ali Bey aynı zamanda şehrin ilk nufüs sayımını yapan kişidir ve fakat veriler günümüze ulaşmamıştır.[328]

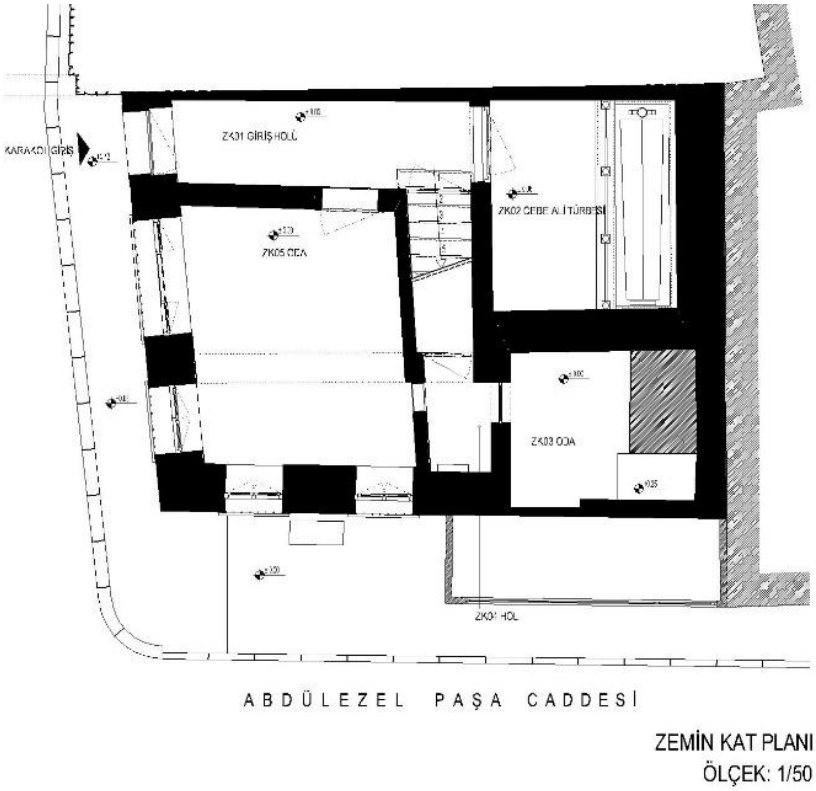

Şekil 2. 36 : Cibali Karakolu ve Cebe Ali türbesi rölöve projesi.
(Proje Müellifi Y. Mimar Aykut Aygör).

[325] Necdet Sakaoğlu, “Cebe Ali Bey”, **DBİA**, c.2, s. 389; Reşad Ekrem Koçu, “Cibali Karakolu”, **İA,** c.7, s. 3402; Y. Y. Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 536.

[326] Reşad Ekrem Koçu, “Cibali Karakolu”, **İstanbul Ansiklopedisi**, c.7, s. 3402.

[327] Y. Y. Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 536.

[328] Necdet Sakaoğlu, **“**Cebe Ali Bey”, **DBİA**, c.2, s. 389.

Türbe, Cibali Sur Kapısı'nın kuzeyinde sur dışında ve sura bitişiktir. Girişi karakol içerisindendir (Şekil 2.36). Bitişiğindeki karakol inşa edildikten sonra karakol duvarları arasında korumaya alınmış olmalıdır. Karakolun kuzeybatı köşesinde yer alan türbeye, karakola girilen koridorun sonundaki kapıdan ulaşılır.

Odanın döşemesi mermer, tavanı demir konstrüksiyon ve camdır. Duvarları çini kaplıdır fakat çiniler nitelikli değildir (Şekil 2.37). Türbe içerisinde türkçe-osmanlı türkçesi ile yazılmış kitabesiyle, mermer sanduka vardır. Mezar taşı üzerinde 'H. 857' tarihinin karşılığı 'M. 1453' iken 'M. 1469' olarak yazılmıştır.

Şekil 2. 37 : Cebe Ali türbesi iç mekan.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).
Şekil 2. 38 : Hava fotoğrafı.
(T.C. Milli Savunma Bakanlığı Arşivi, 1966).

Türbenin hangi tarihte karakol içerisine dahil edildiği bilinmemekle birlikte 1867 yılına ait haritada siyah çerçeve ile gösterilen karakolun içerisinde mavi renkli alanda türbe gösterilmiştir (Şekil A.9). 1928 Pervititch Haritası'nda türbe paralel çizgilerle belirtilmiştir (Şekil A.5). 1966 yılına ait hava fotoğrafında karakol, beşik çatılı iken bu seviyede türbenin çatı örtüsü görülmemektedir (Şekil 2.38). Halihazırda

T.C. İstanbul Valiliği İstanbul Proje Koordinasyon Birimi tarafında yürütülen 'Cibali Karakolu Ve Cebe Ali Restorasyon İşi' kapsamında restorasyonu devam etmektedir.

2.1.11. Cibali Kapısı Mescidi[329]

Banisi Osmanzade Mehmed Efendi olan yapı 'Osmanzade Mescidi'[330] ve 'Cebe Ali Kapusı Mescidi' olarakta geçmektedir.[331] 1914 Alman Mavileri (Şekil A.3) ve 1928 Pervitich Haritası'nda (Şekil A.5) görülen mescid Cibali Kapısı dışında[332] Cibali Karakolu ile karşılıklı konumlanmış olup (Şekil D.1); kagir ve iki katlıdır. Günümüzde boş olan parselde sadece Sivrikoz Çeşmesi bulunmaktadır.

Şekil 2. 39 : Cibali Karakolu'nun karşısında konumlanmış mescidin yeri. (Tures Digital Arşivi, 1998).

2.1.12. İskele Camii

Cami, sur dışında, Cibali Kapısı'nın güneydoğusunda, günümüzde park olarak düzenlenmiş alan içerisinde kalan Cibali İskele Sokak'ta konumlanmaktadır (Şekil D.1). 1914 Alman Mavileri'nde (Şekil A.3) "İskele Camii" olarak işaretlenen yapı ve 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda (Şekil A.5) ise iki katlı kagir olarak

[329] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 40.

[330] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 40, dipnot 63.

[331] Ayvansarâyî Hüseyîn Efendi, vd., **Hadîkâtü'l- Cevâmi'**, s. 321.

[332] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.15, s. 272.

gösterilmiştir. Yapım yılı belli olmayan yapı, 1935 sonrası sahil yolu genişletme çalışmalarında yıkılmıştır.[333] İlgili parsel İBB mülkiyetinde olup, günümüzde rekreasyon alanı olarak kullanılmaktadır.

2.1.13. Perkapı Mescidi[334]

Kandili Güzel, Parmakkapı, Pur Kuyu Mescidi isimleriyle de anılan yapı,[335] Ayakapı Semti'ne komşu olan 2463 numaralı ada içerisinde Müftü Hamamı ve Şehla Sokağı'nın kesiştiği köşe parselde konumlanmaktaydı[336] (Şekil D.1).

Ana yapı, 5. yy'a ait rölikleri barındıran Aya İsaiye Kilisesi'dir.[337] Kilise kalıntıları "şenlendirme politikası"[338] sonucu Katip Hüsrev tarafından camiye çevrildiği için 'Katip Hüsrev Mescidi'[339] olarakta anılmaktadır.[340] Mescidin tek görseli olan Paspates'e ait taş basma gravürde görülen üç sıra kesme taş arasındaki tuğla hatıl örgü tekniğindeki cepheler ve tuğla boşaltma kemerli olan düz atkılı pencereleriyle üst yapı Osmanlı Dönemi mimari özellilerini yansıtmaktadır[341] (Şekil 2.40).

---

[333] İBB, **İstanbul'un Kaybolan Kültür Varlıkları: Suriçi (Fatih) Camileri ve Mescidleri I**, ed.:Fatih Dalgalı, İstanbul, Dörtbudak Yayınları, 2014, s. 260.

[334] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 115.

[335] Semavi Eyice, "Parmakkapı Mescidi", **DBİA,** 1994, c.6, s. 225; Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.193.

[336] Feridun Özgümüş, "Fener-Balat-Cibali-Unkapanı 2000 Yılı Yüzey Araştırması Raporu", **19. Araştırma Toplantısı Sonuçları**, Ankara, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, 2001, c.1, 145-154.

[337] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 115, dipnot 259.

[338] Bizans dönemi yapıları metruk olmaları ya da bölgedeki Hristiyan cemaatin azalması gibi nedenlerle kullanılmaz durumdayken 15.yy sonundan geliştirilen şenlendirme politikasıyla cami, mescit gibi ibadethanelere çevrilerek yapıların gününümüze ulaşmaları sağlanmıştır.

Ahu Alagöz Çobanoğlu, **"İstanbul Bizans Kiliseleri'ne 20. Yüzyılda Yapılan Müdahalelerin Görsel Kaynaklar Aracılığıyla Belirlenmesi Amaçlı Bir İnceleme"**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2016, s.251.

[339] Tahsin Öz, **İstanbul Camileri**, s. 115, dipnot 259.

[340] Semavi Eyice, "Parmakkapı Mescidi", **DBİA,** c.6, s. 225.

[341] Semavi Eyice, "Parmakkapı Mescidi", **DBİA,** c.6, s. 225-226.

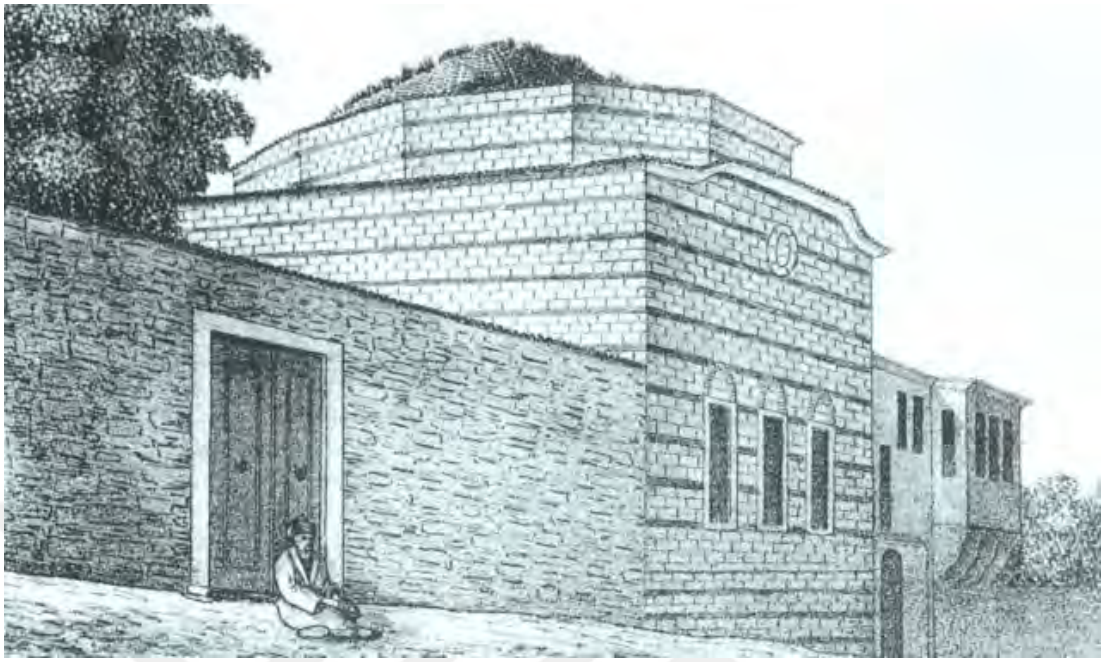

Şekil 2. 40 : Perkapı Mescidi.
(A. G. Paspates, 1877) .[342]

1918 yangınında yanan yapının, 1950'lerde bölgedeki yoğun yapılaşma sonucunda kalıntılarının dahi kalmadığı sanılırken,[343] 2000 yılında yapılan çalışmalarda Paspates'in çiziminde görülen teknikte duvar kalıntılarına ulaşılmıştır.[344] 1958 Ayverdi Haritası (Pafta A.2) ve 1914 Alman Mavileri'nde (Şekil A.3) görülen mescit yapısı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda (Şekil A.5) ise "kalıntı" şeklinde işlenmiştir. Günümüzde yapının bulunduğu 1 parselde gecekondu varken, 2 numaralı parsel boş olup tescilli çeşme kalıntısı[345] bulunmaktadır.

[342] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.193, Şekil 207.

[343] Semavi Eyice, "Parmakkapı Mescidi", **DBİA,** c.6, s. 226.

[344] Feridun Özgümüş, "Fener-Balat-Cibali-Unkapanı 2000 Yılı Yüzey Araştırması Raporu", **19. Araştırma Toplantısı Sonuçları**, s. 145-154.

[345] İBB, **İstanbul'un Kaybolan Kültür Varlıkları: Suriçi (Fatih) Camileri ve Mescidleri I**, ed.:Fatih Dalgalı, İstanbul, Dörtbudak Yayınları, 2014, s. 69.

2.1.14. Sinan Paşa Mescidi

Yapı, çalışma alanı içerisnde yer almamakla birlikte Fener Semti'nin Ayakapı'ya komşu olan 2272 ada içerisinde yer aldığından (Şekil D.1), tez içerisinde bahsedilmesi uygun görülmüştür.

Aslen Bizans kilisesi olan yapı,[346] tuğlalarının renginden dolayı[347] "Kızıl Mescid" adıyla da anılmaktadır.[348] İnşa tarihi ve asıl adı tam olarak bilinmemekle birlikte Müller-Wiener "Tou Hristos Tou" olarak bilinen yapı olabileceğini belirtmiştir.[349] Keramoplastik süslemeleriyle[350] Roma İmparatorluğu'nun Rönesansı olan Palaiologoslar Devri özelliklerini yansıtan kilise;[351] daha eski bir yapı üzerine inşa edilmiştir (Şekil 2.41).[352] Kanuni Dönemi'nde (1520-1566) Kaptanı Derya Sinan Paşa tarafından mescide çevirilmiştir.[353] Hangi tarihe kadar kullanımda olduğu bilmeyen mescidin içerisine, Paspates 1877 yılında dahi giremediğini belirttiğinden; yapı daha öncesinde terkedilmiş olmalıdır.[354]

---

[346] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 436.

[347] **Fatih Camileri ve Diğer Tarihi Eserler**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1991, s. 202.

[348] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.198.

[349] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.198.

[350] Bizansın özellikle son dönem (1261-1453) yapılarında sık görülen renkli taş ve tuğlalarla yapılan süslemedir.

Haluk Çetinkaya, "İstanbul'un Bizans Dönemi Mimarisi", **Büyük İstanbul Tarihi**, İstanbul, İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları, 2016, c. 8, s. 24-56, (çevrimiçi) https://istanbultarihi.ist/298-istanbulun-bizans-donemi-mimarisi (29.3.2022)

[351] Duygu Aytaç, **"Sinan Paşa Mescidi ve Ayakapı Şapeli"**, s.1; Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.198.

[352] Duygu Aytaç, **"Sinan Paşa Mescidi ve Ayakapı Şapeli"**, s.27.

[353] Duygu Aytaç, **"Sinan Paşa Mescidi ve Ayakapı Şapeli"**, s.29,32, Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.198.

[354] Duygu Aytaç, **"Sinan Paşa Mescidi ve Ayakapı Şapeli"**, s.33.

Şekil 2. 41 : Sinan Paşa Mescidi.
(A. G. Paspates, 1877)[355]

Kızıl Çıkmazı Sokak üzerinden girilen parsel günümüzde özel mülkiyetttedir. Ve gecekondulaşmadan dolayı yapı algılanamamaktadır. Özgümüş, 2000 yılında yaptığı çalışmada üst kısmı yok olan yapının toprağa gömüldüğünü ve sadece apsis bölümünün görüldüğünü belirtmiştir.[356]

Ayrıca, yapının kuzeydoğusunda bir mahzen bulunmaktadır.[357] Mahzenin duvarlarındaki sıvadan dolayı sarnıç olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır.[358] Eğimli arazilere inşa edilen Bizans Dönemi sivil mimarlık yapıları altına genellikle bir sarnıç inşa edildiğinden[359] bahsi geçen alt yapının şapelden bağımsız olarak bir eve ait olma olasılığı yüksektir.[360]

---

[355] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.199, Şekil 218.

[356] Feridun Özgümüş, "Fener-Balat-Cibali-Unkapanı 2000 Yılı Yüzey Araştırması Raporu", **19. Araştırma Toplantısı Sonuçları**, s. 145-154.

[357] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.199

[358]Feridun Özgümüş, "Fener-Balat-Cibali-Unkapanı 2000 Yılı Yüzey Araştırması Raporu", **19. Araştırma Toplantısı Sonuçları**, s. 145-154.

[359] Feridun Özgümüş, "Fener-Balat-Cibali-Unkapanı 2000 Yılı Yüzey Araştırması Raporu", **19. Araştırma Toplantısı Sonuçları**, s. 145-154.

[360]Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.198, Şekil 217.

2.2. EĞİTİM YAPILARI

2.2.1. Adile Sultan Sıbyan Mektebi

Sıbyan mektepleri, Osmanlı döneminde 'sabi' olarak anılan beş altı yaşındaki çocukların eğitim-öğretimleri için tahsis edilen ilkokullardır.[361] Sıbyan mekteplerinin çoğunda yapı malzemesi olarak taş kullanıldığı için 'taş mektep', her mahallede bulunduğu için 'mahalle mektebi' olarakta adlandırılmıştır.[362]

Osmanlı hanedanında yetişen ve divanı olan tek kadın şairimiz Adile Sultan[363] tarafından yaptırılan üç mektepten biridir.[364] Adile Sultan vakfettiği mallarını ve bunların nasıl tasarruf olunacağını anlattığı vakfiyesinde,[365] yapı "Gül Camii Mektebi" ismiyle geçmektedir.[366] Vakıf Mektebi Sokağı üzerinde, Gül Cami'yle karşılıklı konumlanan mektebin önünde asırlık çınar ağacı, özgün olmayan sekizgen şadırvan ve tarihi çeşme ile küçük bir meydan oluşturulmuştur. **(**Şekil 2.42, Şekil D.1) 1912-1914 tarihli müfettiş raporunda yapıdan 'Adilşah Sultan Mektebi' olarak bahsedilmiştir.[367] 1913 yılına ait teftiş raporuna göre mektep yığma olarak inşa edilmiş olup iki derslik, bir muallim odası ve bir müştemilattan oluşmaktadır ve yaklaşık on öğrencisi bulunmaktadır.[368]

---

[361] Mehmet Zekai Pakalın, "Sıbyan Mektebi", **Osmanlı Tarih Deyimler ve Terimleri Sözlüğü**, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, , 1972, c.3, s. 201.

[362] Mehmet Zekai Pakalın, **Sıbyan Mektebi**, c.3, s. 201.

[363] **Âdile Sultan Vakfiyesi**, haz.:Hikmet Özdemir, İstanbul, Türkiye İlmi, İçtimai Hizmetler Vakfı, 1998, s.9; Olcay Koçak, **Adile Sultan**, İstanbul, Kastaş Yayınevi, 2005, s.11.

[364] **Âdile Sultan Vakfiyesi**, haz.:Hikmet Özdemir, s.12-13; Ferda Mazak, **Âdile Sultan: Hayatı, Vakıfları ve Hayratı**, Çamlıca Kültür Ve Yardım Vakfı, İstanbul, 2000, s. 116-117.

[365] Ferda Mazak, **Âdile Sultan: Hayatı, Vakıfları ve Hayratı**, s. 79.

[366] Ferda Mazak, **Âdile Sultan: Hayatı, Vakıfları ve Hayratı**, s. 28.

[367]Ali Naci Özyalvaç**, "Bir Müfettiş Raporuna Göre Erken 20. Yüzyıl İstanbul'unda Suriçi Sıbyan Mektepleri"**, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2010, s.61.

[368] Ali Naci Özyalvaç, **"Bir Müfettiş Raporuna Göre Erken 20. Yüzyıl İstanbul'unda Suriçi Sıbyan Mektepleri"**, s.61; Ali Naci Özyalvaç, "Bir Müfettiş Raporuna Göre Erken 20. Yüzyıl İstanbul'unda Suriçi Sıbyan Mektepleri", **Türkiyat Mecmuası**, sy.:1, Cilt:21, 2011, s. 353.

Şekil 2. 42 : Adile Sultan Sıbyan Mektebi .
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Bir dönem muhtarlık ve ilkokul olarak kullanılan yapı, 1969'da "Adile Sultan Halk ve Çocuk Kütüphanesi" olarak yeniden işlevlendirilmiştir.[369] Günümüzde T.C. Vakıflar Genel Müdürlüğü mülkiyetinde olup Hüda Vakfı tarafından 10 yıl süre ile restorasyon karşılığı kiralanmıştır.[370] Vakıf görevlisiyle yapılan görüşmede binanın erkek öğrenciler için arapça eğitimi veren yatılı bir kurum olarak kullanıldığı öğrenilmiştir.

Kitabesine göre Hicri 1285 (1868) yılına tarihlendirilen mektep, bodrum, zemin ve bir normal katlıdır. Giriş, Gül Camii'ne bakan güneydoğu cephesinin geriye çekilmiş olan kısmında konumlandırılmıştır. Yoldan iki basamak yükseltilmiş girişte özgün iki kanatlı, üç tablalı ahşap kapı bulunmaktadır. Kapının üzerinde ise ta'lik hatlı kitabe vardır. Tanman, gezi notlarında kitabenin üst kısmında Sultan Abdülaziz'e ait

[369] "Adile Sultan Sıbyan Mektebi", **İstanbul Kültür ve Sanat Ansiklopedisi**, İstanbul, Tercüman Gazetesi Kültür Yayını, c.1, s. 278; Ferda Mazak, **Âdile Sultan: Hayatı, Vakıfları ve Hayratı**, s. 116..

[370] Vakıf görevlisiyle yapılan görüşmede alınan bilgi.

tuğra olduğunu yazmıştır.[371] Günümüze ulaşamamış tuğranın izi eski bir fotoğrafta görülmektedir.(Şekil 2.43) Yazar ayrıca birinci kattaki holün güneydoğu cephesine bakan duvarındaki iki pencere arasındaki özgün çanın varlığından bahsetmiş, [372] fakat çan da günümüze ulaşmamıştır.

Şekil 2. 43 : Adile Sultan Sıbyan Mektebi girişi.
(Caner Gül, t.y)[373]

Yapının kuzeybatısındaki parsel 1928 Pervititch (Şekil A.5) ve 1914 tarihli Alman Mavileri haritarında (Şekil A.3) boş görünmektedir. 1913 yılında yazılan müfettiş raporuyla günümüzdeki durumu kıyaslandığında derslik sayısı artmıştır. Kuzeybatı cephesindeki pencere oranlarındaki değişimden de anlaşılacağı üzere bu kısmın sonradan eklenmiş olmalıdır. Tatarağası Sokağı üzerinden de ayrıca bir girişi

[371] M. Baha Tanman, "Adile Sultan Mektebi", **DBİA**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1993, c.1, s. 83; Ferda Mazak, **Âdile Sultan: Hayatı, Vakıfları ve Hayratı**, s. 116.

[372] M. Baha Tanman, **Adile Sultan Mektebi**, c.1, s. 83.

[373] (Çevrimiçi) https://kulturenvanteri.com/arastir/d/?_ara=adile+sultan+mektebi (20.10.2021)

olan bodrum kattaki mutfak ve zemin katta girişin karşısında konumlanan derslik sonradan eklenen kısmın içerisindedir (Şekil 2.44).

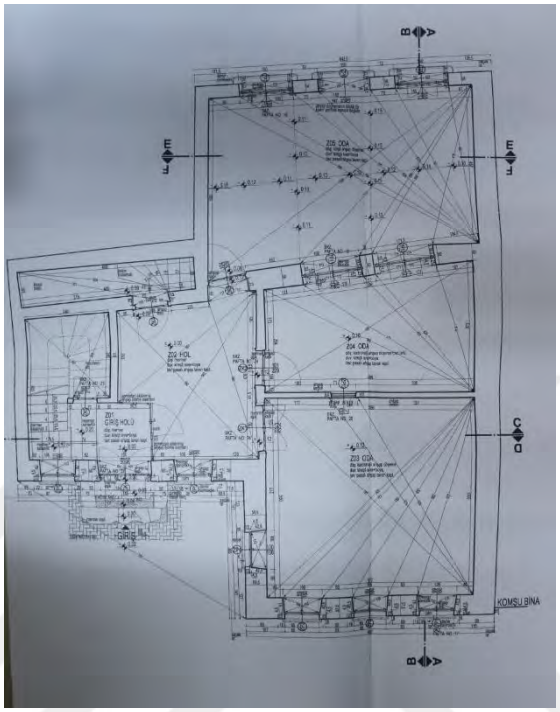

Şekil 2. 44 : Adile Sultan Mektebi Zemin Kat Rölöve Planı .
(VGM Arşivi).

19. yüzyılın ikinci yarısında oldukça yaygın olarak görülen Ampir Üslup'tan[374] etkilenen yapı, bu yönüyle klasik osmanlı sıbyan mektebi mimarisinden ayrılmaktadır.[375] Ayrıca Aksoy'un belirttiği üzere, mahalle içlerine dağılmış olan sıbyan mektepleri genelde tek derslikli,[376] derslikler kare planlı[377] ve çatı örtüsü ise genellikle kubbe ya da tonozluyken;[378] Adile Sultan Sıbyan Mektebi bu noktalarda da farklılık göstermektedir.

[374] Doğan Hasol, "Ampir, Ampir Üslubu", **Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü**, Yem Yayınları, İstanbul, 2012, s.36.

[375] M. Baha Tanman, **Adile Sultan Mektebi**, c.1, s. 83.

[376] Özgönül Aksoy, **Osmanlı Devri İstanbul Sıbyan Mektepleri Üzerine Bir inceleme**, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1968, s.158.

[377] Özgönül Aksoy, **Osmanlı Devri İstanbul Sıbyan Mektepleri Üzerine Bir inceleme**, s.162.

[378] Özgönül Aksoy, **Osmanlı Devri İstanbul Sıbyan Mektepleri Üzerine Bir inceleme**, s.162.

Yapı içeriden ve dışarıdan sıvalıdır (Şekil 2.42, Şekil 2.45). Cephe saçak silmesi ile bitirilmiştir. Cephede dikdörtgen, düz atkılı olan kapı ve pencere açıklıkları, iç mekanda basık kemerlidir. Eski bir fotoğrafta izlenebilen kesme taş söveler günümüzde kireç sıvalıdır. Çatısı kırma çatı olup, alaturka kiremitle örtülmüştür.

Şekil 2. 45 : Birinci kattaki büyük derslik.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Dış duvarlar pencere parapet kotuna kadar taş-tuğla iken; devamında harman tuğladır (Şekil 2.42).İç duvarlar bağdadi sıvalıdır. Ahşap pasalı tavanlar, profilli koltuk altı silmesi ile bitirilmiştir (Şekil 2.45). Merdivenler mermer, giriş holu ve ıslak hacimler seramik kaplama, diğer taban döşemeleri ahşaptır. Yapıya sonradan eklenen kısımda yoğun olarak görülen sıva dökülmeleri ve muhdes ekler dışında yapı genel olarak iyi durumdadır.

2.3. SAVUNMA YAPILARI

2.3.1. Ayakapı Karakolu

Karakol, Aya Kapısı'nın kuzeyinde, Ayakapı Mescidi ile bitişik nizamlı olup mescidin Haliç'e yönelen cephesinde konumlanmıştır (Şekil D.1). Ayakapı Mescidi Sadrazam Şehlagöz Ahmet Paşa (ö. 1753) tarafından ikinci kez inşa ettirilirken; yanına

bir de deniz güvenliğini sağlaması için[379] yeniçeri kolluğu inşa ettirmiştir.[380] II. Mahmut Dönemi'nde Vaka-ı Hayriye (1826) ile Yeniçeri Ocağı kaldırılmış ve bu kollukta karakola dönüştürülmüştür.[381]

Dikdörtgen planlı kagir bina zemin kat + 1 nomal kat + 1 ek katlıdır. Yapının girişi Ayakapı Meydanı'na yönelen doğu cephesi üzerindedir (Şekil 2.47, Şekil 2.48). Cepheyi ortayan girişin kuzey ve güneyinde birer tane yarım daire kemerli pencere açıklığı vardır. Abdülezelpaşa Caddesi'ne bakan kuzey cephenin zemin katında Abdullah Kardeşler'e ait fotoğrafta görülen iki pencere (Şekil 2.47), yapının kereste deposu olarak kullanıldığı dönemlerde atölye girişi olarak kullanıldığından genişletilmiştir[382] (Şekil 2.48).

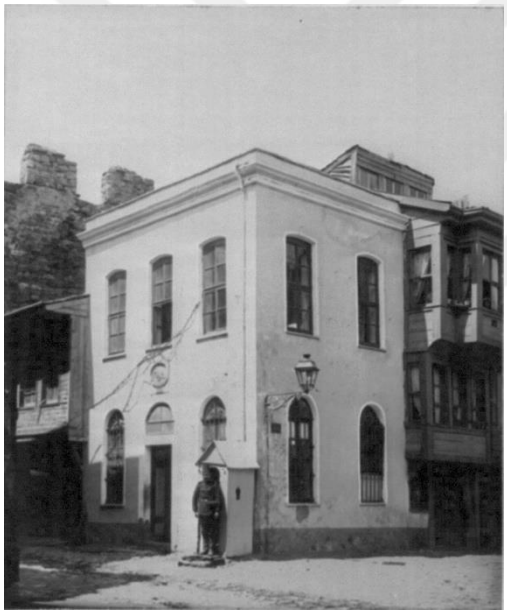

Şekil 2. 46: Ayakapı Karakolu.
(II. Abdülhamit Fotoğraf Albümü, 1876-1909).

Şekil 2. 47: Ayakapı Karakolu.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

[379] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 18.

[380] M. Baha Tanman, "Ayakapı Karakolu**"**, **DBİA**, c.1, s. 437.

[381] M. Baha Tanman, "Ayakapı Karakolu**"**, **DBİA**, c.1, s. 437.

[382] M. Baha Tanman, "Ayakapı Karakolu**"**, **DBİA**, c.1, s. 438.

Eski İstanbul'dan günümüze ulaşabilen otuz iki karakol yapısından biri olan Ayakapı Karakolu;[383] aynı dönemde inşa edilen, Eklektik Tarz'daki aşırı süslemeli karakol binalarının aksine, cephe tasarımında Osmanlı Ampir Üslubu'nun sadeliğini göstermektedir.[384] Minimal cephe anlayışı çatıda da devam etmiş (Şekil 2.47) ve diğer karakol binalarında görülen üçgen alınlığın yerini Ayakapı Karakolun'nda teras çatı almıştır (Şekil 2.48).

Şekil 2. 48: Ayakapı Karakolu kuzey cephesi.
(Ahmet Darbay[385] Arşivi)

Giriş kapısı üzerinde yer alan H. 1302 (M.1884) tarihli II. Abdülhamit tuğrasından anlaşılacağı üzere karakol Abdülhamit Dönemi'nde yenilenmiştir.[386] Cumhuriyet Dönemi'nde bir süre CHP, Çocuk Esirgeme Kurumu ve Türk Hava Kurumu tarafından Cibali Semt Ocağı olarak kullanıldıktan sonra kereste deposu olmuştur.[387] Günümüzde yeniden işlevlendirilen yapı, kafe olarak kullanılmaktadır.

---

[383] Aynur Çiftçi, "Tarihi İstanbul Karakolları", **Art Decor Dergisi**, Yıl: 5, Sayı: 51, 1997, s. 74-83.

[384] M. Baha Tanman, "Ayakapı Karakolu**"**, **DBİA**, c.1, s. 438.

[385] Yapının günümüzdeki sahibi.

[386] M. Baha Tanman, "Ayakapı Karakolu**"**, **DBİA**, c.1, s. 438.

[387] M. Baha Tanman, "Ayakapı Karakolu**"**, **DBİA**, c.1, s. 438.

2.3.2. Cibali Karakolu

1839 Tanzimat Fermanı'ndan sonra askeri alanda bir takım ıslahat yapılmış; fakat örgütlenişteki karışıklık ve çoklu hiyerarşi nedeniyle bu girişimler başarılı olmamıştır.[388] Sultan Abdülmecid Dönemi'nde bu düzensizliği sona erdirmek amacıyla 1845 tarihli 'Polis Nizamesi' yayınlanmış ve Dersaadet'te güvenlik 'polis' adı verilen kolluk kuvvetleriyle sağlanmaya başlanmıştır.[389] Alper, Cibali Karakolu'nun bu tarihlerde kurulmuş olabileceğini belirtmiştir.[390]

ÖDevlet Arşivleri'ndeki belgelerden anlaşıldığı üzere H. 1271'de (M. 1854) karakol binası kiralık iken geçirdiği yangın sonrasında Seraskerlik Makamı tarafından satın alınmak istenmiştir.[391] Seraskerlik Makamı'ndan Maliye Nezareti'ne gönderilen H. 1272 (M. 1855) tarihli "Cibali Kapısı haricinde yeniden bir karakol inşa edilmesi"ne dair yazı[392] ve H.1272 (M. 1856) tarihli diğer bir belgede[393] "Cibali Kapısı'nda inşa edilen karakolun anahtarına" dair yazışmalardan anlaşıldığı üzere karakol binası 1855 ya da 1856'da tekrar inşa edilmiştir.

Koçu, İstanbul'da 'Cibali Karakolu' diye bir teşkilatın olmadığını söylemektedir.[394] Türk tiyatrosunun ilk politik komedisi olarak kabul edilen 'Cibali Karakolu' adlı oyunun[395] başarısı nedeniyle Cibali'de bulunan küçük komiserlik karakol olarak anılmaya başlanmıştır.[396]

---

[388]Zafer Toprak, "Tanzimat'tan Sonra Osmanlı Kolluk Kuvvetleri", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi**, , İstanbul, İletişim Yayınları 1985, c.5, s. 1269-1271.

[389] Zafer Toprak, " Sonra Osmanlı Kolluk Kuvvetleri", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi**, c.5, s. 1269-1271.

[390] Mehmet Alper, **Cibali Tütün ve Sigara Fabrikasın'ndan Kadir Has Üniversitesi'ne; Bir Yeniden İşlevlendirme Örneği**, İstanbul, Kadir Has Üniversitesi Yayınları, 2019, s. 44.

[391] BOA, A.}MKT., NZD., yer: 121/44.

[392] BOA, A.}MKT.MHM., y: 76/38.

[393] BOA, HH.İ…, y.: 20/25.

[394] Reşad Ekrem Koçu, "Cibali Karakolu", **İstanbul Ansiklopedisi**, c.7, s. 3551.

[395] Mehmet Alper, **Cibali Tütün ve Sigara Fabrikasın'ndan Kadir Has Üniversitesi'ne; Bir Yeniden İşlevlendirme Örneği**, İstanbul, Kadir Has Üniversitesi Yayınları, 2019, s. 44.

[396] Reşad Ekrem Koçu, "Cibali Karakolu", **İA**, c.7, s. 3551.

Karakol, Abdülezelpaşa Caddesi ve Seferikoz Sokağı kesişiminde yer almaktadır (Şekil D.1). Cibali Sur Kapısı'nın kuzeyinde, sur dışında ve sura bitişik olarak konumlanmıştır. Yıldız Albümlerindeki fotoğrafta, yapının girişinin bulunduğu güneydoğu cephesi görülmektedir (Şekil 2.49). Giriş günümüzde olduğu gibi sur duvarının kuzeyinde konumlanmıştır. Karakol zemin kat + 1 normal katlıdır. Zemin katta kapının kuzeyinde basık kemerli, iki pencere vardır. Küçük olan pencere açıklığı kapatılmıştır. Önünde, Abdülhamit Dönemi fotoğraf albümündeki çoğu karakol yapısında görülen, karakola giriş çıkışları kontrol için yapılmış,[397] tipik bekçi kulübelerinden vardır. Birinci katta ise üç pencere vardır. Pencereler yarım daire kemerli ve sövelidir. Kuzeydeki pencerenin yüksekliği diğerlerinin yarısı kadardır. Cephe kat silmesiyle bitirilmiştir. Yapının çatı örtüsü alaturka kiremittir. Fotağrafta karakolun Haliç'e yönelen kuzeydoğu cephesine bitişik konumlanan yapı da zemin kat + 1 normal kat olarak kadraja girmiştir. Günümüzde bulunmayan yapı, 1944 tarihli Goad Haritasında da görülmektedir (Şekil A.8). Ayrıca haritada karakol batı yönünde genişlemiştir. 1970 yılına ait fotoğraflarda ise yapıya kat ilavesi yapılmıştır (Şekil 2.50, Şekil 2.51). Ek kattaki pencereler özgün pencerelerin aksine düz atkılıdır.

[397] Aynur Çiftçi, "Tarihi İstanbul Karakolları", **Art Decor Dergisi**, Yıl: 5, Sayı: 51, 1997, s. 74-83.

Şekil 2. 49: Cibali Karakolu
(Abdullah Freres, 1876-1909)[398]

Karakol, 1984-2002 yılları arasında Haydar Mahallesi'ndeki Haydar Emniyet Komiserliği Binası'na taşınmıştır.[399] 1994 yılında restore edilen karakol binası Emniyet Müdürlüğü'nün isteği üzerine "Polis Müzesi" olarak işlevlendirilir.[400] Fakat statik sorunlardan dolayı kullanılamamıştır.[401] 2021 yılında T.C. İstanbul Valiliği İstanbul Proje Koordinasyon Birimi kontrollüğünde tekrar restorasyona alınan yapıda çalışmalar devam etmektedir. Restorasyondan sonra Emniyet Müdürlüğü'ne tahsis

[398] İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi II.Abdülhamid Han Fotoğraf Albümleri, yer numarası: NEKYA91088/22.

[399] İstanbul Emniyet Müdürlüğü, **İstanbul Polis Karakolları: Geçmişten Günümüze**, Cem Ofset Matbaacılık, İstanbul, 2007, s. 5.

[400] Mehmet Alper, **Cibali Tütün ve Sigara Fabrikasın'ndan Kadir Has Üniversitesi'ne; Bir Yeniden İşlevlendirme Örneği**, , s. 44.

[401] Görevliyle yapılan sözlü görüşmelerde alınan bilgidir.

edilecek yapının ilk iki katı ofis, son katı ise 'Karakol Müzesi' olarak işlevlendirilecektir.

Şekil 2. 50 : Cibali karakolu doğu cephesi.
(IV Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Arşivi, 1970).

Şekil 2. 51 : Cibali karakolu doğu cephesi.
(IV Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Arşivi, 1970).

Şekil 2. 52 : Cibali karakolu kuzey cephesi bitişiğindeki yapı.
(IV No.lu KVKKA, 1970).

2.3.3. Surlar ve Sur Kapıları

Tarihi Yarımada'nın birinci tepesi üzerine kurulan ilk Megara yerleşmesi Byzantion'un Roma İmparatorluğu sınırlarına dahil edilmesiyle kent ve surlarda yeniden inşa sürecine girmiştir.[402] II. yüzyılda Septimius Severus'la (193-211) başlayan bu süreç, Büyük Konstantinus (324-337) ve II. Theodosius (408-450)

[402] H. Nisa Semiz, **"İstanbul Haliç ve Marmara Surları Belgeleme Çalışmaları, Tarihi ve Peyzaj Değerlerinin Korunmasına Yönelik Öneriler"**, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2014, s.12-13.

Dönemi'nden,[403] Osmanlı İmparatorluğu'na[404] kadar uzanan geniş bir zaman dilimini kapsamaktadır.

Bugün İstanbul Surları olarak adlandırdığımız sur duvarları genel olarak Teodosios Surları olmakla birlikte zamanla; Bizans, Septimius Severus, Constantinus, Teodosios Surları ve Sur-ı Sultani olarak anılan kısımlarda eklenmişitir.[405] Tarihi Yarımada'daki surların dışında Haliç'in kuzey yakasında Galata Surları; Marmara ile Karadeniz arasında ise Anastasios Sur'ları inşa edilmiştir.[406]

Tez çalışma alanı içerisinde yer alan surlar, Kara Surları'nın kuzeyinde yer alan Pteron Suru'ndan başlayarak Sarayburnu'nun doğu ucundaki Top Kapısı (Aya Barbara Kapısı)'na kadar uzanan Haliç Surları'dır[407] (Şekil A.5). 626'da Avarların kente saldırması sırasında Haliç üzerinde bir savunma yapısı eksikliği farkedilmiş; 627 yılında İmparator Heraklus (610-641) Haliç Surları'nın inşasını başlatmıştır.[408] Surlar İmparator Teofilos Dönemi'nde (820-715) geniş çaplı onarım geçirmiş ve bu sebeple 'Teofilos Surları' olarak da anılmaktadır.[409]

1261 senesinde tahtın Palaeologoslar'a geçmesiyle surlar ve burçlar taş temini zor olduğu için ahşap kalaslar kullanılarak yükseltilmiştir.[410] 1351'de[411] İmporator İonnes, sur tamiratlarını yaptırırken sur önüne bir de hendek kazdırmıştır.[412] Bizans Dönemi'ndeki son tamirat ise 1453 Osmanlı Devleti kuşatması öncesindedir.[413]

---

[403] H. Nisa Semiz, **"İstanbul Haliç ve Marmara Surları Belgeleme Çalışmaları, Tarihi ve Peyzaj Değerlerinin Korunmasına Yönelik Öneriler"**, s.12-13;

[404] Metin Ahunbay, "Surlar**"**, **DBİA**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1994, c.7, s. 76.

[405] Metin Ahunbay, "Surlar**"**, **DBİA**, c.7, s. 74.

[406] Metin Ahunbay, "Surlar**"**, **DBİA**, c.7, s. 74.

[407] H. Nisa Semiz, **"İstanbul Haliç ve Marmara Surları Belgeleme Çalışmaları, Tarihi ve Peyzaj Değerlerinin Korunmasına Yönelik Öneriler",** s.71; Metin Ahunbay, "Surlar**"**, **DBİA**, c.7, s. 76.

[408] Feridun Dirimtekin, **Fetihten Önce Haliç Surları**, İstanbul, İstanbul Matbaası, 1956, s. 5;

[409] Metin Ahunbay, "Surlar**"**, **DBİA**, c.7, s. 75.

[410] Feridun Dirimtekin, **Fetihten Önce Haliç Surları**, s. 6.

[411] Feridun Dirimtekin, **Fetihten Önce Haliç Surları**, s. 7.

[412] Feridun Dirimtekin, **Fetihten Önce Haliç Surları**, s. 7; Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.310.

[413] Feridun Dirimtekin, **Fetihten Önce Haliç Surları**, s. 7; Metin Ahunbay, "Surlar**"**, **DBİA**, c.7, s. 76.

Osmanlı Dönemi'nde önemi azalan Haliç Surları[414] Kaymakam Bayram Paşa H. 1134-1137 (M. 1722-1724) tarafından yaptırılan onarımlarda beyaza boyanmıştır.[415] İstanbul'daki surların en zayıf ve en az korunabilmiş kısmını oluşturan Haliç Surları,[416] 19. yy'da büyük bir bölümü iki taraflı inşa edilmiş binalar arasında kalırken; bir kısmı da demir yolu inşası nedeniyle yıkılmıştır.[417]

Şekil 2. 53 : Otopark olarak işletilen Haliç Surları.
(Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Haliç Surları'nın uzunluğunun 1563 senesinde yapılan ölçümde 16.869 arşın olduğu, surlar üzerinde 172 burç ve 12 tanesi açık, 44 adet kapı olduğu kayıtlara

[414] Selim Şevval, **İstanbul Surları**, metin: Hayri Fehmi Yılmaz, s.166.

[415] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.311.

[416] Selim Şevval, **İstanbul Surları**, metin: Hayri Fehmi Yılmaz, s.166.

[417] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.311.

geçirilmiştir.[418] Kalınlığı 2-3 m. olan[419] surların uzunluğunu, Dirimtekin belediye haritası üzerinden 5420 m. olarak ölçmüştür.[420]

Denize doğru çıkma yapan kulelerle desteklenen sur duvarlarında, kent içine ulaşımı sağlamak amacıyla ana kapı açıklıkları ve poterne yani yan kapılar bulunmaktadır.[421] Dirimtekin, Haliç Surları üzerinde günümüze ulaşan ve ulaşamayan toplam 23 kapı tespit etmiştir.[422] Doğu Roma Dönemi'nde "Plateia" olarak isimlendirilen surun bu kısmında,[423] tez alanı içerisinde kalan kapılar: Yeni Aya Kapı, Aya Kapı ve Cibali Kapı'dır.

2.3.3.1. Yeni Aya Kapısı

Çalışma alanının batısındaki ilk kapı, vaktiyle Miralay Nazım Bey Caddesi'nin sahil yoluna bağlandığı noktada konumlanan Yeni Ayakapısı'dır (Şekil 2.54, Şekil 2.55). Kapının Fetih öncesine ait kaynaklarda ismi geçmemediğinden,[424] I. Süleyman (Kanuni) Dönemi'nde (1520-1566) buradaki Bizans poternesi genişletilerek[425] ya da sur yıkılarak oluşturulduğu düşünülmektedir.[426] Bab-ı Cedid[427] ve Yeni Cibalikapısı[428] olarakta anılan kapı, kalıntı şeklinde günümüze ulaşmıştır. Petrion Kapısı'ndan doğuya doğru uzayan surun Ayakapı Semti girişinde kesintiye uğradığı noktada Yeni Aya Kapısı'nın batı iç duvarı görünmektedir (Şekil 2.55). Kesme taşla örülmüş bu kısmın ortasında kemerli bir açıklık bulunmaktadır.

---

[418] Metin Ahunbay, "Surlar**"**, **DBİA**, c.7, s. 76.

[419] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.311.

[420] Feridun Dirimtekin, **Fetihten Önce Haliç Surları**, s. 9.

[421] H. Nisa Semiz, "**İstanbul Haliç ve Marmara Surları Belgeleme Çalışmaları, Tarihi ve Peyzaj Değerlerinin Korunmasına Yönelik Öneriler",** Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2014, s.71.

[422] Feridun Dirimtekin, **Fetihten Önce Haliç Surları**, s. 11, 26.

[423] Kerim Aytuğ, **Arkeolojik Gezi Rehberi: Yeraltındaki İstanbul**, s. 154.

[424] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 166.

[425] Feridun Dirimtekin, **Fetihten Önce Haliç Surları**, s. 17; Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[426] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 436; Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[427] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 436; Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[428] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 166.

Şekil 2. 54 : Miralay Nazım Bey Cadddesi'nden Yeni Aya Kapı'sı. (Büşra Nur Yılmaz, 2022).

Şekil 2. 55 : Yeni Aya Kapı'sının iç çeperi. (Büşra Nur Yılmaz, 2022).

2.3.3.2. Aya Kapısı

Yeni Ayakapı ve Cibali Kapı arasındaki Aya Kapı, ismini Aya Theodosia Kilisesi'nden almıştır.[429] İkonkırıcılık Akımı'nın ilk şehidi olan Theodosiosia'ya ithafen bu ismi alan sur kapısı "Porta Divae Theodosia" olarakta anılmaktadır.[430] Ayakapı Semti, Doğu Roma Dönemi'nde 'Dexiokrates Mahallesi' olarak bilindiği için kapı 'Porta Dexiokrates'[431] ya da 'P. Dexiocratis'[432] isimleriyle de anılmaktadır.[433]

[429] Yüksel Yoldaş Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 535; İnci Tunay**, İstanbul Sur Kapıları**, İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları, 2014, s. 120.

[430] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 166.

[431] İnci Tunay**, İstanbul Sur Kapıları**, s. 120; Y. Y. Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 535.

[432] Feridun Dirimtekin, **Fetihten Önce Haliç Surları**, s. 17.

[433] Aksel Tibet, "Ayakapı", **DBİA**, c.1, s. 436.

Şekil 2. 56 : Aya Kapısı'na Ayakapı Meydanı'ndan bakış.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Şekil 2. 57 : Aya Kapı'sının günümüze ulaşamayan kapı kanadı.
(İnci Tunay Arşivi, t. y.). [434]

Kapının sahil yoluna bakan kuzey cephesinde kesme taştan iki dikme üzerine oturtulmuş, düz atkılı yekpare lento üzerinde tuğla hafifletme kemeri (Şekil 2.56), iç duvarlarında ise yarım daire kemerli iki tane niş bulunur. Kapı sövesi üzerinde günümüzde iz olarak görülen, Vakayı Hayriye öncesi kapıda bekleyen yeniçerilerin "remizleri" (armaları) kazınmıştır.[435],[436] Ayrıca kapının yakın tarihli fotoğrafında görülen, ahşap kalaslardan yapılmış, Osmanlı Dönemi'ne ait olduğu düşünülen[437] kapı kanadı halihazırda yerinde yoktur (Şekil 2.57).

---

[434] İnci Tunay**, İstanbul Sur Kapıları**, resim 119.

[435] Kerim Aytuğ, **Arkeolojik Gezi Rehberi: Yeraltındaki İstanbul**, s. 159; Selim Şevval, **İstanbul Surları**, s.167.

[436] Daha net görülen fotoğraflar için bknz.

Fatih Gürdal, "Haliç Sur Kapıları", **Dersaadetin Sur Kapıları,** s. 123.

[437] Selim Şevval, **İstanbul Surları**, metin: Hayri Fehmi Yılmaz, s.167.

2.3.3.3. Cibali Kapısı

Aya Kapısı'nın doğusunda ise Haliç Sur'larının 54. ve 55. kuleleri arasında Cibali Kapı'sı yer alır[438] (Şekil D.1). Fetih sonrasında açılan bu kapı Evliya Çelebi Seyahatnamesi[439] ve Piri Reis Haritası'nda fetih komutanlarından Cebe Ali'ye ithafen 'Cebe Ali Kapısı' olarak geçmektedir.[440] Bizans Dönemi'ndeki adına, ilgili kaynaklarda rastlanmayan kapı,[441] yabancı kaynaklarda ise 'Meltor', 'Porta Del Pozzo', 'Porta İspigas' ve 'Jubalica' olarak isimlendirelen kapı olmalıdır.[442] Kapı yakınında bulunan su kaynağı nedeniyle 'çeşme' anlamına gelen 'İspigas' ismiyle anılırken; 18. yy.'a kadar bu bölge de yaşayan Sefarad Yahudileri'nden dolayı 'Porta Jubalica' ismiyle de anılmış olabilir.[443]

Kapının şehir içine bakan cephesinde üst kemerin altı taş-tuğla almaşık örülerek doldurulmuş ve altına ikinci bir kemer getirilmek suretiyle kapı yüksekliği düşürülmüştür. Sahil yoluna yönelen cephesinde ise günümüzde kemerin üst kotunda biterken (Şekil 2.58); eski fotoğraflarda (Şekil 2.39) görülen, [444] kemerin üstündeki taş lento ve padişah tuğrası olan kabartma levhanın olduğu bölüm 2011 senesindeki kamyon çarpması nedeniyle yıkılmış.[445] Bahsi geçen tuğra, kapının Osmanlı Dönemi'ndeki son onarımını yaptıran Sultan Abdülmecit (1839-1861) 'e ait olup;[446] kaza sonrasında İstanbul Arkeoloji Müzeleri'ne alınmıştır.[447] Ayrıca, Abdullah

---

[438] Fatih Gürdal, "Haliç Sur Kapıları", **Dersaadetin Sur Kapıları,** s. 121.

[439] Yüksel Yoldaş Demircanlı, **İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, s. 536.

[440] Fatih Gürdal, "Haliç Sur Kapıları", **Dersaadetin Sur Kapıları,** s. 121.

[441] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 166.

[442] Feridun Dirimtekin, **Fetihten Önce Haliç Surları**, s. 17.

[443] H. Nisa Semiz, "**İstanbul Haliç ve Marmara Surları Belgeleme Çalışmaları, Tarihi ve Peyzaj Değerlerinin Korunmasına Yönelik Öneriler",** s.87.

[444] Ayrıca detayın tamamı için bknz.

İnci Tunay**, İstanbul Sur Kapıları**, resim 109.

[445] (çevrimiçi) https://v3.arkitera.com/h60136--cibalikapiya-kamyon-carpti-padisah-tugrasi-paramparca.html (26.4. 2022)

[446] Selim Şevval, **İstanbul Surları**, metin: Hayri Fehmi Yılmaz, s.167.

[447] Kerim Aytuğ, **Arkeolojik Gezi Rehberi: Yeraltındaki İstanbul**, s. 154.

Biraderler'e ait fotoğrafta Cibali Kapısı'nın günümüze ulaşmayan kapı kanadı da görülmektedir (Şekil 2.49).

Şekil 2. 58 : Cibali Kapısı ve 55. kule.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Osmanlı Dönemi'nde sur kapılarında çeşme ve karalkolhane ile oluşturulan düzenlemeye bazen manevi şahsiyetlerin mezarları da dahil edilirdi.[448] Cibali Kapı; Seferikoz Çeşmesi, Cibali Karakolhanesi ve Cebe Ali Türbesi ile bahsi geçen üçlü düzenin günümüze ulaşan örneklerindendir.

2.4. SU YAPILARI

2.4.1. Ayakapı Hamamı

Hamam, Miralay Nazım Bey Caddesi ve Abdülezelpaşa Caddeleri kesişiminde konumlanmıştır (Şekil D.1). Mimar Sinan'ın hayatı ve eserlerini anlatan Tuhfetü'l-mi'mârîn'de ''Yeni Kapuda'', Tezkiretü'l-bünyân ve Tezkiretü'l-ebniye'de ''Cebe Ali (Cibali) Kapuda'' yer aldığı kaydedilen hamam farklı isimlerle anılmıştır.[449] Ayverdi Haritası'nda 'Yeni Kapı Hamamı' olarak gösterilen yapı (Şekil A.2); Cibali

[448] Selim Şevval, **İstanbul Surları**, metin: Hayri Fehmi Yılmaz, s.167.

[449] Aptullah Kuran, **Mimar Sinan**, Hürriyet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1986, s.400.

Hamamı, Valide Sultan Hamamı, Havuzlu Hamam, Gül Camii Hamamı olarakta bilinir.[450] Yapı adlandırması uzun zaman doğru yapılamamışt; bu nedenle yapının Mimar Sinan eseri olduğu geç tespit edilmiştir.[451]

Kitabesinde görüldüğü gibi Hicri 990 (1582) senesinde tamamlanmıştır.[452] Mimar Sinan yapısı olan hamamın, banisi Nurbanu Valide Sultan'dır.[453] Hamam Valide Sultan'ın Üsküdar'da kendi adına yaptırdığı, Sinan yapısı olan Atik Valide Külliyesi'ne[454] gelir sağlamak amacıyla inşa edilmiştir.[455] Günümüzde mülkiyeti şahsa ait olan hamam,[456] 1940'lardan itibaren kereste deposu olarak kullanılmaktadır.[457] Yapı yıllardır işlevi dışında kullanıldığı için özgünlüğünü büyük oranda kaybetmiştir.

Yapı malzemesi olarak moloz taş ve kaba yonu taş kullanılan hamamda genellikle tek sıra, yer yer iki sıra olan tuğla hatıllar görülmektedir (Şekil 2.59). Hatıllarda, pencere kemerlerinde ve çatı örtüsünde yassı tuğla kullanılmıştır. Söveler ise mermerdir.

---

[450] Mehmet Nermi Haskan, **İstanbul Hamamları**, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayınları, İstanbul, 1995, s.177.

[451] Ziya Nur Sezen, "Ayakapı Hamamı**"**, **DBİA**, İstanbul, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, 1993, c.1, s. 437.

[452] Mehmet Nermi Haskan, **İstanbul Hamamları,** s.177.

[453] Suphi Saatçi, **Sinan Atlası: İmparatorluğun Mimari Dehası**, Sinpaş Holding Yapı Kültürü Yayınları, İstanbul, 2015, s. 399.

[454] Suphi Saatçi, **Marmara'nın Mimarı Sinan**, Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları, İstanbul, 2020, s. 44.

[455] Akif Kuruçay, **İstanbul'un 100 Hamamı**, İstanbul Büyükşehir Kültür A.Ş. Yayınları,İstanbul, 2011, s.105; Mehmet Mermi Haskan, **İstanbul Hamamları,** s.177; Semavi Eyice, "Havuzlu Hamam", **TDVİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Genel Müdürlüğü Yayını, 1997, c.16, s.542.

[456] Suphi Saatçi, **Sinan Atlası: İmparatorluğun Mimari Dehası**, s. 399.

[457] Ziya Nur Sezen, "Ayakapı Hamamı**"**, **DBİA**, s. 437; Mehmet Mermi Haskan, **İstanbul Hamamları**, s.177.

Şekil 2. 59 : Adülezelpaşa Caddesi'nden Ayakapı Hamamı.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Bulunduğu parselin kuzeybatı köşesinde konumlanan yapı, doğu-batı aksında uzanan kısmen diktörtgen bir plana sahiptir (Şekil 2.60). Özgün girişi Miralay Nazım Bey sokağı üzerindeki mermer söveli, basık kemerli, üzerinde kitabesi bulunan cümle kapısındandır. Buradan 'rüzgarlık' kısmına girilir. Ayakapı Hamamı'nı diğer hamam yapılarından ayıran özelliği girişte, camekan (soğukluk) kısmından önce yer alan bu hol (rüzgarlık) yapısıdır (Şekil 2.61) Günümüzde bu iki mekanı ayıran duvar ortadan kalkmış, tek bir mekan haline gelmiştir. Yapıya nitelik kazandıran diğer önemli özelliği ise içerisinde bulundurduğu havuzdur. Hamam, gayrimüslim halkın yoğun olduğu bölgede, ihtiyaç doğrultusunda şekillenmiştir. Ayakapı'daki musevi halkın dini ritüelleri kapsamında 'batak'[458] adı verilen arınma havuzu eklemiştir. Bu özel kısımlar ait oldukları milletin ismiyle anılan ve sadece o halk tarafından kullanılılan durgun sulardır.[459]

[458] *Osmanlı döneminde, içine girilen hamam havuzu. Bu havuzların suyu hamamlar tarafından okunduğu için kutsal sayılırdı ve dindar Museviler bu suya girerlerdi.*

Doğan Hasol, ''batak'', **Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü**, s.74.

[459] Akif Kuruçay, **İstanbul'un 100 Hamamı**, İstanbul Büyükşehir Kültür A.Ş. Yayınları, İstanbul, 2011, s.106.

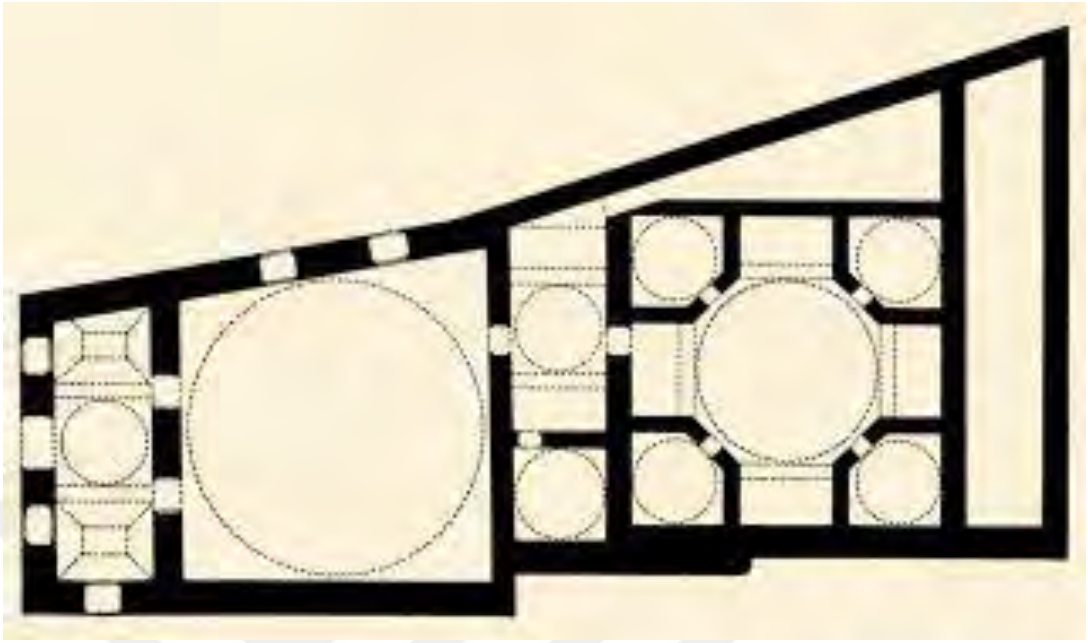

Şekil 2. 60 : Ayakapı Hamamı Planı.
(Eyice, 1997, s.542).

Hamamın günümüze ulaşan kısımları: rüzgarlık (hol), camekan (soyunmalık) kısmıdır. Rüzgarlık kısmı ortadaki kubbenin her iki yanında bulunan aynalı tonozlarla örtülmüştür. Camekan kısmı ise, en üst kotunda çatı feneri açıklığı bulunan tek bir kubbe ile örtülmüştür. Bu kısımda kullanıcıları tarafından eklemiş betonarme kolonlar üzerinde yükselen betonarme ara kat döşemesi bulunmaktadır (Şekil 2.61). Koçu, 1960 tarihli gezi notlarında camekan kubbesinin altında kısmi olarak kalem işi tezyinat bulunduğunu ifade etmiştir.[460] Fakat bu süslemeler tahrip olmuştur.

[460] Reşad Ekrem Koçu, **"**Ayakapu Hamamı", **İA**, İstanbul, İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi, 1970, c.3, s. 1380.

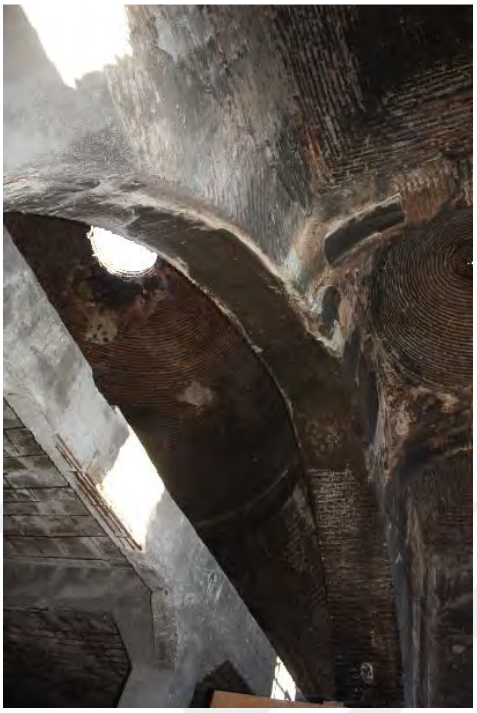

Şekil 2. 61 : Camekan bölümü kubbesi ve betonarme döşeme.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Şekil 2. 62 : Ayakapı Hamamı rüzgarlık mekanı.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Bölgede birçok yapıya zarar veren Ayakapı-Cibali yangınlarından hamamda etkilenmiş, günümüze yarısı yok olmuş bir şekilde intikal etmiştir.[461] Ilıklık (soğukluk), sıcaklık (harare) ve külhan (ateşlik) bölümlerinden kısmi kalıntılar günümüze ulaşmış ve mekan ayrımları net değildir. Kuzey duvarı, cephede izlenebildiği üzere camekan kısmının doğusunda, briket duvar olarak devam eder **(**Şekil 2.59). Cephede kırılma yapan bu bölüm, tuvaletin konumlandığı, planda sıcaklığın kuzeyinde bulunan üçgen kısımdır[462] (Şekil 2.60).

[461] Semavi Eyice, "Havuzlu Hamam", **TDVİA**, c.16, s.542.

[462] Reşad Ekrem Koçu, **"**Ayakapu Hamamı", **İA**, s. 1380.

Şekil 2. 63 : Ayakapı Hamamı.
(Alman Arkeoloji Enstitüsü, 1976).

Hamamın sıcaklık kısmı ortada mermer göbek taşı bulunan klasik türk hamamı plan tipolojisindedir. Dört köşede kubbe ile örtülü halvet hücreleri ve bu halvet hücrelerin arasında üstü tonoz ile örtülü üç eyvandan (sofa) meydana gelmektedir.

Ayakapı Hamamı'nın, İstanbul'da az rastlanan tek hamam şeklinde yapılmasının sebebini Eyice bölgenin o dönemki sosyo-ekonomik yapısıyla ilişkilendirmiştir. Haliç kıyısında bulunan atölyelerde çalışan işçi popülasyonu için inşa edilmiş olabileceğini yazmıştır.[463] Günümüzde oto tamirci olarak kullanılan yapı işlev farklılığı ve kullanıcı bilinçsizliği nedeniyle yok olmaya yüz tutmuştur.

2.4.2. Küçük Mustafapaşa Hamamı

Bulunduğu parselin güneybatısına yerleşmiş olan hamam, Şerefiye Sokak ve Mustantik Sokak kesişiminde konumlanmıştır (Şekil D.1). Yapının banisi ve yapım yılı şaibelidir. Haskan'a göre 'Kara' lakabıyla da bilinen Küçük Mustafa Paşa tarafından yaptırılmıştır.[464] Kendisiyle aynı zaman diliminde yaşamış Koca Mustafa

[463] Semavi Eyice, "Havuzlu Hamam", **TDVİA**, s.542.

[464] Mehmet Nermi Haskan, **İstanbul Hamamları,** s.231.

Paşa'yla karıştırılmaması için bu lakabı almış olan Küçük Mustafa Paşa, Cem Sultan Vak'asındaki tutumundan dolayı Hicri 888 (1483) senesinde idam edilmiştir.[465] Diğer bir görüşe göre ise, ölüm tarihi Hicri 1110 (1698) olan Sadrazam Bozoklu Küçük Mustafa Paşa tarafından yaptırılmıştır.[466] Hamam, Müller'in listesinde de 15. yy sonu/16. yy başı olarak tarihlendirilmiştir.[467]

1918 Dünya Savaşı sonrasında devlet tekelinden çıkarılarak özelleşen yapılardandır.[468] Hamamın kadınlar bölümü, işlevini daha erken kaybederken, erkekler bölümünün 1996 yılına kadar çalıştırılmıştır.[469] 2018 yılında restorasyon geçirmiş ve çok fonksiyonlu sergi alanı olarak yeniden işlevlendirilmiştir. Bu restorasyonda yapın üç tarafını çevirmiş muhdes eklerin çoğundan arındırılmıştır. Niteliksiz alüminyum doğramalar ahşap doğramalarla, marsilya kiremit örtüsü kurşun olarak yeniden yapılmıştır.

Çifte hamam olarak inşa edilen yapının kadınlar girişi Şerefiye Sokak'tan, erkekler girişi ise Müstantik Sokak'ta bulunan sıralı dükkanlar arasındandır (Şekil 2.64). Bu dükkanlardan cephenin batısında yer alan ilk dükkan 1400'lü yıllardan günümüze ulaşmış Neoklasik Üslup'ta bir yapıdır.[470] Diğer dükkanlar ise 20. yy ekidir.[471]

---

[465] Mehmet Nermi Haskan, **İstanbul Hamamları,** s.231.

[466] "Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c.5, s. 160.

[467] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, s.325.

[468] Esra Kudde, **"Küçük Mustafa Paşa Hamamı Erkekler Bölümü Restorasyon Projesi"**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2007, s.19.

[469] Esra Kudde, **"Küçük Mustafa Paşa Hamamı Erkekler Bölümü Restorasyon Projesi",** s.22.

[470] Esra Kudde, **Küçük Mustafa Paşa Hamamı Erkekler Bölümü Restorasyon Projesi**, s.21.

[471] Esra Kudde, **Küçük Mustafa Paşa Hamamı Erkekler Bölümü Restorasyon Projesi,** s.57.

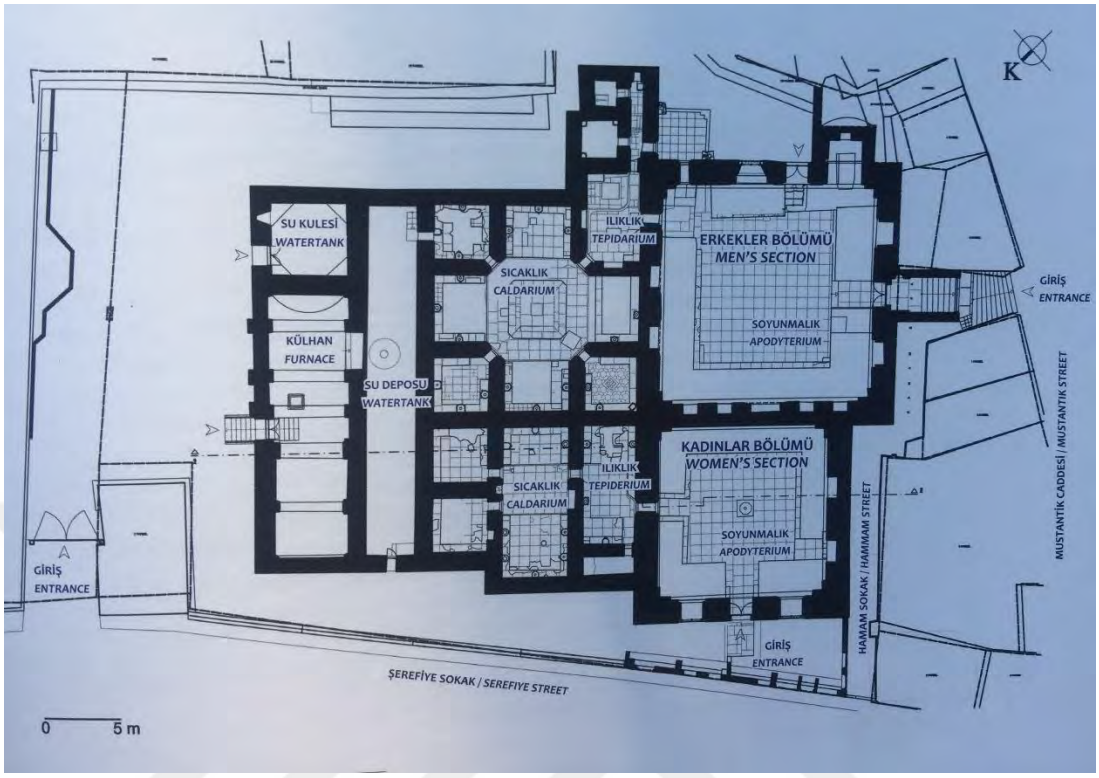

Şekil 2. 64 : Küçük Mustafapaşa Hamamı planı.
(Pelin Özilkiz Mimarlık ve Restorasyon Bürosu, t. y.). [472]

Yapı kesme taş, moloz taş ve yassı tuğla ile inşa edilmiştir (Şekil 2.65, Şekil 66). Duvarlarda küfeki taşı, kemerler ve kubbede ise tuğla kullanılmıştır. Zeminde özgün marmara mermeri korunmuştur. Döşemenin günümüze ulaşamayan kısımlarında ise çelik konstrüksiyon ve cam malzeme ile bu ayrımın ziyaretçi tarafından farkedilmesi amaçlanmıştır. İç mekanda duvarlar raspa yapılmış, bu sayede duvar örgüsü izlenebilmektedir.

[472] Mermeriş Tic. T. A. Ş., **A. Suha Mermerci Girişimiyle Küçük Mustafa Paşa Hamamı Restorasyonu**, A4 Ofset Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti., t. y., s.23.

Şekil 2. 65 : Küçük Mustafa Paşa Hamamı sıcaklık.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Şekil 2. 66 : Küçük Mustafa Paşa Hamamı erkekler bölümü soyunmalık.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Yapının gabari olarak en dikkat çeken kısmı erkekler bölümü soyunmalık (camekan) kısmıdır (Şekil 2.67). Kuden'in tezinde belirttiği soyunmalık içerisindeki[473] son dönem hamamlarında görülen şirvan[474] adı verilen ahşap galeri eki bulunmaktadır. Bu kısım restorasyon sırasında yenilenmemiştir.

Şekil 2. 67 : Küçük Mustafa Paşa Hamamı kuzey cephesi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Hamam işlevini yakın zamana kadar sürüdürebilmiş olması nedeniyle iyi korunmuş örneklerindendir. Özellikle sıcaklığın kuzeyinde yer alan su deposu, külhan ve su kulesinin günümüze ulaşması nedeniyle önemlidir. Özel mülkiyette olan yapı 2018 yılında restore edilmiş ve çok amaçlı etkinlik mekanı olarak kullanılmaktadır.

2.4.3. Hamam Kalıntısı

Cibali Haydar Çıkmazı Sokak, 2202 ada içerinde bulunan metruk yapı 1928 Pervititch Haritası'nda (Şekil A.5) "kalıntı" olarak işlenirken, 2012 tarihli imar

[473] Esra Kudde, **Küçük Mustafa Paşa Hamamı Erkekler Bölümü Restorasyon Projesi,** s.53.

[474] Ali Dost Ertuğrul, "Hamam Yapıları ve Literatürü", **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, Cilt:7, Sayı: 13, 2009, s. 250.

planında hamam olarak işaretlenmiştir. Günümüzde harap halde olan yapının olduğu parselde yer yer gecekondulaşma görülmektedir.

Şekil 2. 68 : Hamam Kalıntısı.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.4.4. Ayakapı Şapeli Sarnıcı

Ayakapı Şapeli'nin bulunduğu yapı grubunun içerisindeki sarnıç kalıntılarıdır.[475] Sokaktan algılanamayan yapı grubu 2258 numaralı adanın ortasında yer alan 10 numaralı parsel içerisinde kalmıştır (Şekil D.1). Sarnıca 4 numaralı parseldeki kafeden Abdülezelpaşa ve Ayakapı Caddeleri üzerinden girilebilir. Tuğla ölçüleri Ayakapı Şapeli ile aynı olduğu için[476] sarnıçta şapel gibi 11.-12. yy'a tarihlenmektedir.[477]

---

[475]Haluk Çetinkaya, "Ayakapı Yakınındaki Bizans Dönemi Yapı Kalıntıları", **Dünü ve Bugünü ile Haliç Sempozyumu Bildirileri, 22-23 Mayıs 2003, Cibali, İstanbul**, s. 109-119.

[476] Duygu Aytaç, "**Sinan Paşa Mescidi ve Ayakapı Şapeli"**, s.46.

[477] Ayakapı Şapeli ile ilgili detaylar "2.1.3 Ayakapı Kilisesi ve Şapeli" bölümde anlatılmıştır.

Şekil 2. 69 : Ayakapı Şapeli Sarnıcı iç mekan.[478]

Sanat tarihçileri tarafından yok olduğu düşünülen[479] Ayakapı Şapel'i içerisinde yapılan incelemelerde su geçirmez, pembe sarnıç sıvasına rastlandığından; yapının bir dönem alt yapı olarak kullanıldığını düşünülmektedir.[480] Orta Bizans Dönemi'ne ait şapelin Osmanlı Dönemi'nde onarım geçirdiği de anlaşılmaktadır; Ayakapı Hamamı'nın doğusunda konumlanan yapı, belki de Osmanlı Dönemi'nde sarnıç olarak kullanılmaya başlanmıştır.[481] Yapının haçvari tonoz örtülü bölümündeki tavanında, sarnıç olarak kullanıldığı zamanlarda suyun çürümesini önlemek için[482] açılan 30 cm

[478] Haluk Çetinkaya, "Ayakapı Yakınındaki Bizans Dönemi Yapı Kalıntıları", **Dünü ve Bugünü ile Haliç Sempozyumu Bildirileri, 22-23 Mayıs 2003, Cibali, İstanbul**, s. 109-119 fotoğraf: 7.

[479] Feridun Özgümüş, "Fener-Balat-Cibali-Unkapanı 2000 Yılı Yüzey Araştırması Raporu", **19. Araştırma Toplantısı Sonuçları**, c.1, s. 145-154.

[480] Feridun Özgümüş, "Fener-Balat-Cibali-Unkapanı 2000 Yılı Yüzey Araştırması Raporu", s.145-154; Haluk Çetinkaya, "Ayakapı Yakınındaki Bizans Dönemi Yapı Kalıntıları", **Dünü ve Bugünü ile Haliç Sempozyumu Bildirileri, 22-23 Mayıs 2003, Cibali, İstanbul**, s. 109-119; Kerim Aytuğ, **İstanbul'da Bizans Dönemi Sarnıçlarının Mimari Özellikleri ve Kentin Tarihsel Topografyasındaki Dağılımı**, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2013, s.422.

[481] Kerim Aytuğ, **İstanbul'da Bizans Dönemi Sarnıçlarının Mimari Özellikleri ve Kentin Tarihsel Topografyasındaki Dağılımı**, s.422.

[482] Hülya Tezcan, **Topkapı Sarayı ve Çevresinin Bizans Devri Arkeolojisi**, İstanbul, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, 1989, s. 193.

çapında bir delik bulunmaktadır.[483] Yapının en büyük bölümününün tavanında in situ vaziyette (özgün yerinde) iki adet künk su borusu bulunmaktadır.[484]

Yapının duvar kalınlığından[485] Bizans Dönemi'nde de bir alt yapı olduğu anlaşılmaktadır.[486] Duvardaki sıva kalıntılarından sarnıç olarak kullanıldığı anlaşılan yapının, apsisi nedeniyle ilk işlevinin sarnıç olmadığı da kesindir.[487] Muhtemelen dini işlevli olarak inşa edilen yapı da işlev değişikliği olmuş ve sarnıca dönüştürülmüştür.[488] Diğer bir olasılıkta ise Orta Bizans Dönemi'nde gömü amaçlı kullanılan alt yapı üzerine kilise inşa edilmiş olmasıdır ki; mezar yapılarında dua amacıyla apsis bulunması olası bir durumdur.[489] Tipololoji olarak desteksiz sarnıç grubuna giren yapı, günümüzde özel mülkiyet içerisinde yer almaktadır. [490]

2.4.5. Seferikoz Sarnıcı

Geniş bir alan kaplayan sarnıç 2203 ada 11, 12, 13, 14 parseller ve 1026 ada 1, 2, 3 parselleri kapsamaktadır.[491] Sarnıç aslında tek bir birim olmasına rağmen günümüzde üst yapılardan dolayı farklı parsel ve mülkiyetlerde kalmıştır. Yapının bir bölümü özel mülkiyette, Kadir Has Üniversitesi'nin altında bulunan kısım ilgili vakıf mülkiyetinde, Seferikoz Camii altındaki 11 parsel ise VGM mülkiyetindedir. Üstünde bulunan cami nedeniyle 'Sivrikoz Sarnıcı'[492] olarakta anılan yapıdan Mamboury

---

[483] Haluk Çetinkaya, "Ayakapı Yakınındaki Bizans Dönemi Yapı Kalıntıları", ", **Dünü ve Bugünü ile Haliç Sempozyumu Bildirileri, 22-23 Mayıs 2003, Cibali, İstanbul,** s. 109-119.

[484] Kerim Aytuğ, **İstanbul'da Bizans Dönemi Sarnıçlarının Mimari Özellikleri ve Kentin Tarihsel Topografyasındaki Dağılımı**, s.422.

[485] Haluk Çetinkaya, "Ayakapı Yakınındaki Bizans Dönemi Yapı Kalıntıları", **Dünü ve Bugünü ile Haliç Sempozyumu Bildirileri, 22-23 Mayıs 2003, Cibali, İstanbul,** s. 109-119.

[486] Feridun Özgümüş, "Fener-Balat-Cibali-Unkapanı 2000 Yılı Yüzey Araştırması Raporu", **19. Araştırma Toplantısı Sonuçları,** s.145-154.

[487] Haluk Çetinkaya, "Ayakapı Yakınındaki Bizans Dönemi Yapı Kalıntıları", **Dünü ve Bugünü ile Haliç Sempozyumu Bildirileri, 22-23 Mayıs 2003, Cibali, İstanbul,** s. 10-119.

[488] Haluk Çetinkaya, "Ayakapı Yakınındaki Bizans Dönemi Yapı Kalıntıları", s. 10-119.

[489] Haluk Çetinkaya, "Ayakapı Yakınındaki Bizans Dönemi Yapı Kalıntıları", s. 10-119.

[490]Kerim Aytuğ, **İstanbul'da Bizans Dönemi Sarnıçlarının Mimari Özellikleri ve Kentin Tarihsel Topografyasındaki Dağılımı**, s.423.

[491]Murat Sav, Olcay Aydemir, **Sivrikoz Sarnıcı Raporu**, VGM arşivi, 2015.

[492]Mehmet Alper, "İstanbul Cibali Yenileme Alanının Kent Morfolojisinin Gelişimi ve Değişimi", **Türkiye Kentsel Morfoloji Araştırma Ağı II. Kentsel Morfoloji Sempozyumu**, t.y., s. 769-794.

'Cibali Sarnıcı' olarak bahsetmiş ve sonradan örülmüş bir duvarla bölündüğünü belirtmiştir.[493] O dönemde bir parzelizasyon çalışması yapılmış ve sarnış bu nedenle iki bölüme ayrılmış olabilir.

Şekil 2. 70 : Sarnıç iç mekan.
(Mehmet Alper Arşivi, t. y.). [494]
Şekil 2. 71 : Sarnıç özgün giriş.
(Murat Sav, 2015).

Kubbelerden meydana gelen üst örtüye kadar duvarlar ince tuğla kırıklı, su geçirimsiz horasan, sarnıç sıvası ile sıvanmıştır.[495] İçerisinde 5-6. yy'lara ait devşirme

(çevrimiçi) https://kentselmorfolojisempozyumu2018.files.wordpress.com/2019/04/m-39.pdf
(28.4.2022)

[493] Aynur Demiriz, "**İstanbul Rehber-i Seyyahin ve Ernest Mamboury (Transkripsiyon ve Değerlendirme)"**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2012, s.393.

[494] (çevrimiçi) https://kentselmorfolojisempozyumu2018.files.wordpress.com/2019/04/m-39.pdf
(28.4.2022)

[495] Kerim Aytuğ, **İstanbul'da Bizans Dönemi Sarnıçlarının Mimari Özellikleri ve Kentin Tarihsel Topografyasındaki Dağılımı**, s. 358; Mehmet Alper, "İstanbul Cibali Yenileme Alanının Kent

malzemeler kullanılmış olsa da,[496] sarnıç Erken Devir Bizans Dönemi'ne değil duvar örgüsündeki 'gizli tuğla tekniği'[497], kubbe kapatma tekniği ile 11 yy. ortaları, 12. yy sonlarına tarihlendirilir.[498]

Üç girişi olan yapının özgün girişi, demir parmaklıkla kapatılmış olup; sarnıcın kuzeydoğu duvarı üzerinde, Seferikoz Camii ve bitişiğindeki evin altında yer almaktadır.[499] Üniversite parseli içerisinde kalan bölüme ise Rezan Has Müzesi içerisinden özel izinle girilebilmektedir.[500] Dikdörtgen plan beş sıra destek dizisiyle, altı sahına ayrılmış olup, her sahında sekizer kubbeden oluşan üst örtü mevcuttur (Şekil 2.72). Çok sıra destekli sarnıç grubuna girmektedir.[501] İstanbul'daki sarnıçlarda genellikle tek parça sütun kullanılırken Seferikoz Sarnıcı'nda istisnai olarak sütunun yanı sıra taşıyıcı payeler de kullanılmıştır.[502] Yapı içerisinde duvar köşeleri su basıncına karşı sızıntıyı önlemek amacıyla[503] pahlı olarak örülmüştür. [504]

Morfolojisinin Gelişimi ve Değişimi", **Türkiye Kentsel Morfoloji Araştırma Ağı II. Kentsel Morfoloji Sempozyumu**, s. 769-794.

[496] Kerim Aytuğ, **İstanbul'da Bizans Dönemi Sarnıçlarının Mimari Özellikleri ve Kentin Tarihsel Topografyasındaki Dağılımı**, s. 71-72-73..

[497] 'Gömük tuğla tekniği" de denilen bu duvar örgü biçimi Orta Bizans'ın geç dönemi, özellikle 12. yy sonunda sık görülen bir yapım tekniğidir.

Yegan Kahya, "gizli tuğla tekniği", **Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi**, İstanbul, Yapı Endüstri Merkezi Yayınları, 1997, c. 2, s.684.

[498] Mehmet Alper, **Cibali Tütün ve Sigara Fabrikasın'ndan Kadir Has Üniversitesi'ne; Bir Yeniden İşlevlendirme Örneği**, s. 194.

[499] Murat Sav, Olcay Aydemir, **Sivrikoz Sarnıcı Raporu**, VGM arşivi, 2015.

[500] Kerim Aytuğ, **Arkeolojik Gezi Rehberi: Yeraltındaki İstanbul,** s. 154.

[501] Kerim Aytuğ, **İstanbul'da Bizans Dönemi Sarnıçlarının Mimari Özellikleri ve Kentin Tarihsel Topografyasındaki Dağılımı**, s. 357.

[502] Kerim Aytuğ, **İstanbul'da Bizans Dönemi Sarnıçlarının Mimari Özellikleri ve Kentin Tarihsel Topografyasındaki Dağılımı**, s. 61-62.

[503] Semavi Eyice, "Sarnıçlar", **DBİA**, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 1994, c.6, s. 470; Hülya Tezcan, **Topkapı Sarayı ve Çevresinin Bizans Devri Arkeolojisi**, s. 193.

[504] Kerim Aytuğ, **İstanbul'da Bizans Dönemi Sarnıçlarının Mimari Özellikleri ve Kentin Tarihsel Topografyasındaki Dağılımı**, s. 358..

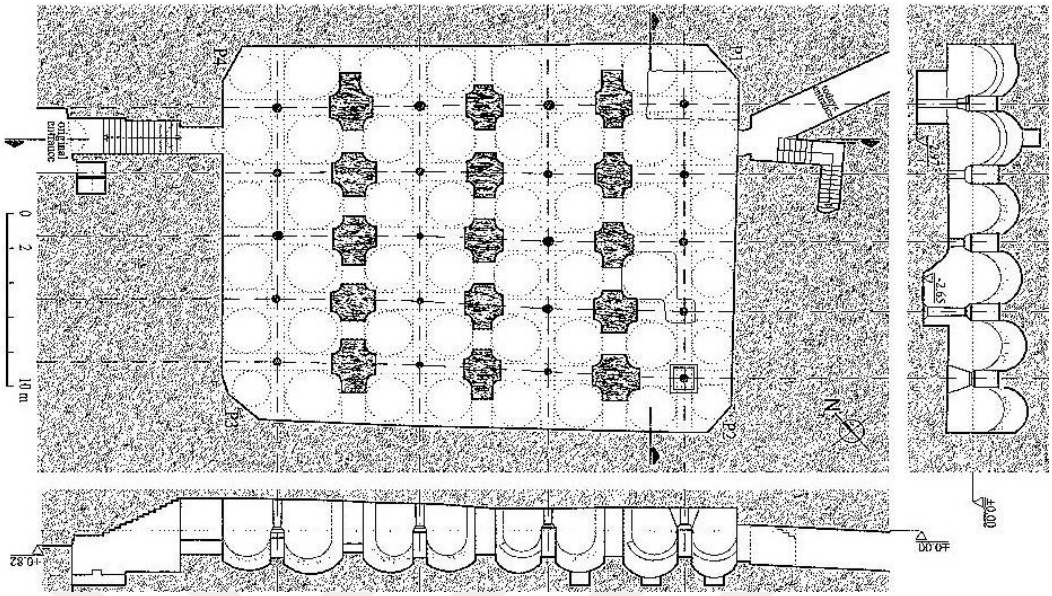

Şekil 2. 72 : Seferikoz Sarnıç Planı.
(Mehmet Alper).[505]

Cumhuriyet öncesinde Cibali Tütün ve Sigara Fabrikası'nın tütün deposu olarak kullanılan sarnıç, II. Dünya Savaşı yıllarında yiyecek deposu[506] olarak kullanıldıktan sonra 1995 yılına kadar kapalı kalmıştır.[507] Günümüzde ise Kadir Has Üniversitesi altındaki bölüme Rezan Has Müzesi içerisinden ulaşılabilirken, diğer parsellerdeki bölümleri kapalıdır. Osmanlı Dönemi'nde onarım gördüğü anlaşılan sarnıç, kubbe örtüsündeki çatlaklar ve mukavemetini kaybetmeye başlamış sütunlardan dolayı tehlike arz etmektedir.[508]

2.4.6. Ayakapı Çeşmesi

Çukur Mescit Sokağı'nın Miralay Nazım Bey Caddesi ile kesiştiği noktada, Ayakapı Hamamı'nın batısında konumlanmıştır (Şekil D.1). Stilize çiçek motifi

[505] (çevrimiçi) https://kentselmorfolojisempozyumu2018.files.wordpress.com/2019/04/m-39.pdf (28.4.2022)

[506] Mehmet Alper, **Cibali Tütün ve Sigara Fabrikasın'ndan Kadir Has Üniversitesi'ne; Bir Yeniden İşlevlendirme Örneği**, s. 193.

[507] Murat Sav, Olcay Aydemir, **Sivrikoz Sarnıcı Raporu**, VGM arşivi, 2015.

[508] Murat Sav, Olcay Aydemir, **Sivrikoz Sarnıcı Raporu**, VGM arşivi, 2015.

üstünde korniş ile bitirilen çeşme halk arasında 'Gül Çeşme' olarakta anılmaktadır.[509] Banisi bilinmeyen, klasik tarzda bir 16. yy çeşmesidir. Haziresi yonu taşından olan çeşmenin, dikdörtgen ön cephesi kesme küfeki taşı olup silme ile çerçevelenmiştir. Tudor kemerli[510] nişin altında mermer kitabe bulunmaktadır. İstifli sülüs ile yazılmış kitabenin altındaki ayna taşı, çatık kaş kemer silmeli ve kabartma rozet süslemelidir.[511] Mermerden yontulmuş ayna taşının, üst köşelerinde aynı formda kemerli, maşrapa nişi mevcuttur. Koçu, gezi notlarında çeşmenin haznesi üzerinde ahşap bir ev olduğunu ve çeşmenin harap durumda olduğunu aktarmış.[512] Çeşme günümüzde onarılmış ve akar vaziyettedir.

Şekil 2. 73 : Ayakapı Çeşmesi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).
Şekil 2. 74 : Ayakapı Çeşmesi ve haznesi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.4.1. (Yerköğlü / El Hac) Ahmet Ağa Çeşmesi

Abdülezelpaşa Caddesi'nin Miralay Nazım Bey Caddesi ile birleştiği noktada, sur dışında, sura bitişiktir (Şekil D.1). Kitabesinden anlaşıldığı üzere banisi Ahmet

[509] Affan Egemen, **İstanbul'un Çeşme ve Sebilleri**, İstanbul, Arıtan Yayınevi, 1993, s. 152.

[510] Doğan Hasol, "kemer", **Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü,** s..252.

[511] M. Baha Tanman, "Ayakapı Çeşmesi", **DBİA**, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 1993, c.1, s. 437.

[512] Reşad Ekrem Koçu, "Ayakapu Çeşmesi", **İA**, İstanbul, İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi, 1970, c.3, s. 1379.

Ağa olan çeşmeyi, Binbaşı Eyüp Bey annesi Hatice Hanım hayratına ihya etmiştir. Çeşme bu nedenle Binbaşı Hacı Eyüp ve Hatice Hanım Çeşmesi olarak da bilinir.[513] Kitabesindeki tarih H. 1338 (M. 1919) onarım tarihidir.[514] Ayna taşı ve teknesi mermerden olan çeşmenin tekne taşı kırıktır. Lülesi olmayan çeşme onarıma muhtaçtır.

Şekil 2. 75 : El Hac Mehmet Efendi Çeşmesi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.4.2. Cumhuriyet Çeşmesi

Sur dışında Aya Kapısı'nın güneydoğusunda, Ayakapı Caddesi ve Haraççıbaşı Sokağı'nın kesişiminde konumlanmıştır (Şekil D.1). Kabartma motiflerin işlendiği sütunlara oturan bursa kemeri üzerindeki kilit taşında 1341 (M. 1923) tarihi bulunmaktadır. İstanbul'da yapılan son anıtsal çeşmelerden[515] olan Cumhuriyet Çeşmesi kitabesi osmanlı türkçesi ile "Cumhuriyet Çeşmesi" şeklindedir. Tamamen mermerden yapılmış[516] çeşme haznesinin yan cepheleri günümüzde çimento harç ile

[513](çevrimiçi) https://kulturenvanteri.com/yer/el-hac-ahmet-aga-cesmesi/#16/41.028152/28.955341 (30.4.2022)

[514] İbrahim Hilmi Tanışık, **İstanbul Çeşmeleri I: İstanbul Ciheti,** İstanbul, Maarif Matbaası, 1943, s.310.

[515] Selim Şevval, **İstanbul Surları**, metin: Hayri Fehmi Yılmaz, s.167.

[516] İbrahim Hilmi Tanışık, **İstanbul Çeşmeleri I: İstanbul Ciheti,** s.348.

sıvanmıştır. Teknesinde ise oval bir güneş deseni ve bizde 18. yy'da batı etkisiyle görmeye başladığımız askıçelenk motifi[517] vardır.

Şekil 2. 76 : Cumhuriyet Çeşmesi.
(Encümen Arşivi, 1944).
Şekil 2. 77 : Cumhuriyet Çeşmesi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.4.3. (İhramcı) Mehmed Sadık Efendi Çeşmesi

Vakıf Mektep Sokağı üzerinde, Adile Sultan Mektebi'nin güneydoğusunda konumlanır (Şekil 2.42). 1307 (M. 1889/1890) tarihli kitabesinden İhramcı Hacı Mehmet Efendi ve yakınlarının çeşmeyi onardıkları anlaşılmaktadır.[518] Korniş ile bitirilen haznesi kesme taş; kitabesi, dairesel kemerli ayna taşı ve dikdörtgen formlu teknesi marmara mermeridir (Şekil 2.78). Ampir Üslup özeliklerini taşıyan çeşme,

[517] Doğan Hasol, "askıçelenk", **Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü,** s.50.

[518] İbrahim Hilmi Tanışık, **İstanbul Çeşmeleri I: İstanbul Ciheti**, s.342.

kuzeydoğusunda konumlanan Adile Sultan Mektebi'yle bir bütünlük oluşturmaktadır[519] (Şekil 2.49).

Şekil 2. 78 : Mehmed Sadık Efendi Çeşmesi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.4.4. Ruhi Bey Çeşmesi

Mimar Çeşmesi Sokak üzerinde konumlanan çeşmenin ayna taşı yoktur. Kabartma tezyinatlı mermer kitabesinde 1247 (M. 1831/1832) tarihi işlenmiştir. Bânisi İmamı Şehriyari Zeynülâbidin'dir; metruk durumdaki çeşmeyi oğlu Ruhi Bey onarmıştır.[520] Tanışık, çeşmenin yanında bir mektep olduğundan bahsetmiştir.[521] Pervititchi Haritaları'nda da çeşmeye bitişik, "okul" olarak belirtilmemiş, iki katlı kagir bir yapı görünür; fakat günümüze ulaşmamıştır. Çeşme harap haldedir.

[519] M. Baha Tanman, "Âdile Sultan Mektebi", **DBİA**, c.1, s. 83.

[520] İbrahim Hilmi Tanışık, **İstanbul Çeşmeleri I: İstanbul Ciheti**, s.338.

[521] İbrahim Hilmi Tanışık, **İstanbul Çeşmeleri I: İstanbul Ciheti**, s.338.

Şekil 2. 79 : Ruhi Bey Çeşmesi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.4.5. Sadi Bey Çeşmesi

Gül Camii Sokağı üzerinde, caminin bahçe duvarlarına bitişk olan çeşmeden geriye sadece Osmanlı Türkçesi ile yazılmış kitabesi kalmıştır. Kitabede "Sadi Bey Hayratıdır 1338" (M. 1919/1920) yazmaktadır.

Şekil 2. 80 : Sadi Bey Çeşmesi'nın bulunduğu konum.
(Fatih Yasin Köroğlu, 2021).[522]

Şekil 2. 81 : Sadi Bey Çeşmesi kitabesi.
(Fatih Yasin Köroğlu, 2021).[523]

2.4.6. İsmi Bilinmeyen Çeşme

Küçük Mustafapaşa Caddesi üzerinde, Küçük Mustafapaşa Hamamı'nın güneyinde konumlanmış olan çeşmenin kitabesi yoktur. Bu nedenle ismine ulaşılmamıştır. İmar planında park içerisinde gözükmekle beraber, günümüzde özel mülkiyette, mahallelinin depolama birimi olarak kullandığı bir alan içerisinde kalmıştır. Önü trapez sac ile çevrilmiş ve dışarıdan algılanamamaktadır. Ayna taşı mermer olan kagir çeşmenin üzeri çimento harç ile sıvalıdır.

[522](çevrimiçi) https://kulturenvanteri.com/yer/sadi-bey-hayrati/#16/41.026959/28.95645 (3.3.2022)

[523](çevrimiçi) https://kulturenvanteri.com/yer/sadi-bey-hayrati/#16/41.026959/28.95645 (3.3.2022)

Şekil 2. 82 : Çeşme genel görünüş.

(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

Şekil 2. 83 : Çeşme ayna taşı detay görünüş.

(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.4.7. Sivrikoz Çeşmesi

Cibali Kapısı'nın doğusunda, Abdülezelpaşa Caddesi üzerindeki sur duvarının burcuna bitişik konumlanmaktadır (Şekil 2.39). Banisi bilinmeyen çeşme 16. yy'a tarihlenmektedir.[524] Kesme taştan yapılmış olup; teknesi, ayna taşı ve kitabesi mermerdendir. Affan, kitabesinin farsça olduğu belirtmiştir,[525] fakat mevcutta kitabe yazısı yoktur. Trafik kazasında zarar gören çeşmenin[526] restorasyonu yapılmış ve akar vaziyettedir.

[524] Affan Egemen, **İstanbul'un Çeşme ve Sebilleri**, s. 756.

[525] Affan Egemen, **İstanbul'un Çeşme ve Sebilleri**, s. 756.

[526] Selim Şevval, **İstanbul Surları**, metin: Hayri Fehmi Yılmaz, s. 167.

Şekil 2. 84 : Sivrikoz Çeşmesi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.5. ULAŞIM YAPILARI

2.5.1. Ayakapı İskelesi

Haliç'in iki kıyısı arasındaki ulaşım çok sayıdaki iskeleler arasında "perime" olarak adlandırılan iki ucu sivri, altın yaldız süslemeli hafif kayıklarla sağlanıyordu.[527] Gravürlerde de görülen kayıklar, 19. yy sonlarına kadar kullanılmıştır.[528] Osmanlı Dönemi'nde iskelerin bulunduğu yerlerde yeşil alanla birlikte bir cami, ortada bir meydan çeşmesi ve bir kısmı kazıklara oturtulan kahvehanenin olduğu meydancıklar oluşturulmuştur.[529] Günümüze ulaşmayan Ayakapı İskelesi'nin bulunduğu meydanda

[527] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.115, s. 272.

[528] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.115, s. 272.

[529] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.115, s. 272.

Pervititch (Şekil A.5) ve Alman Mavisi haritalarında (Şekil A.3) "casino" olarak işaretlenmiş altıgen planlı, iki katlı ahşap yapı görülmektedir.[530]

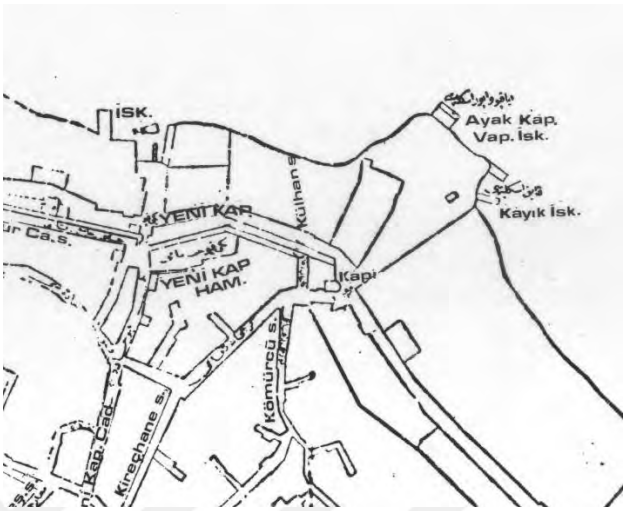

Şekil 2. 85 : Mühendishane Haritası'nda Ayakapı İskelesi.
(yayınlayan : E. H. Ayverdi)

Ayakapı İskelesi, Aya Kapısı'nın kuzeyinde konumlanan, Haliç üzerindeki on beş civarı kayığın kayıtlı olduğu bir iskeledir.[531] Kaynaklarda 'Aykapı İskelesi' olarak da geçer.[532] 17. yy'da Kömürçiyan Ayakapı'nın iskelesinin olmadığını söylerken;[533] Koçu ve Esen, 1947 tarihli gezi notlarında, yaklaşık otuz yıl evvel mevcut olan iskeleden geriye bir görevli barakası kaldığını ve iskele önünde küçük bir rekreasyon alanı oluşturulduğunu yazmıştır.[534] İskelenin bulunduğu meydan Haliç kıyı düzenlemelerinin yapıldığı 1980'li yıllara kadar bölgede yaşayan kaptanların takalarını bağladığı, balıkçı teknelerinin çekek yerlerinin bulunduğu, sahil boyunca konumlanmış un değirmenleri, çimento, kum ve kereste depolarına deniz yoluyla

[530] Ali Dost Ertuğrul, "Hamam Yapıları ve Literatürü", **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, Cilt:7, Sayı: 13, 2009, s. 250.

[531] Reşad Ekrem Koçu, Muzaffer Esen, **"**Ayakapu", **İA**, c.3, s. 1379.

[532] Semavi Eyice, "Haliç", **DBİA**, c.3, s. 505.

[533] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 18.

[534] Reşad Ekrem Koçu, Muzaffer Esen, **"**Ayakapu", **İA**, c.3, s. 1379.

getirilen malzemelerin boşaltıldığı canlı bir ticaret alanıyken;[535] günümüzde İBB'ye ait sosyal tesisin bulunduğu yeşil alandır (Şekil 2.86).

Şekil 2. 86 : Ayakapı İskelesi'nin bulunduğu alan.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.6. DİĞER YAPILAR

2.6.1. 2268 Ada, 9 parseldeki Kagir Yapı

Ayakapı Hamamı'nın güneyinde konumlanan yapının girişi Miralay Nazım Bey Caddesi üzerindendir (Şekil 2.87). Meyhane olarak kullanılmış yapı,[536]. tahrir varakasında bir fırın, bir hamurluk olarak kaydedilmiştir. Pervititch Harita'sında iki katlı, kagir olarak işaretlenmiştir. Günümüzde dükkan olarak kullanılmaktadır.

[535] Küçükmustafapaşa", **DBİA**, c. 5, s. 160.

[536] Bu bilgi Sanat Tarihçisi Hayri Fehmi Yılmaz'la yapılan görüşmelerde eklenmiştir.

Şekil 2. 87 : Ayakapı Hamamı ve kagir yapı.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

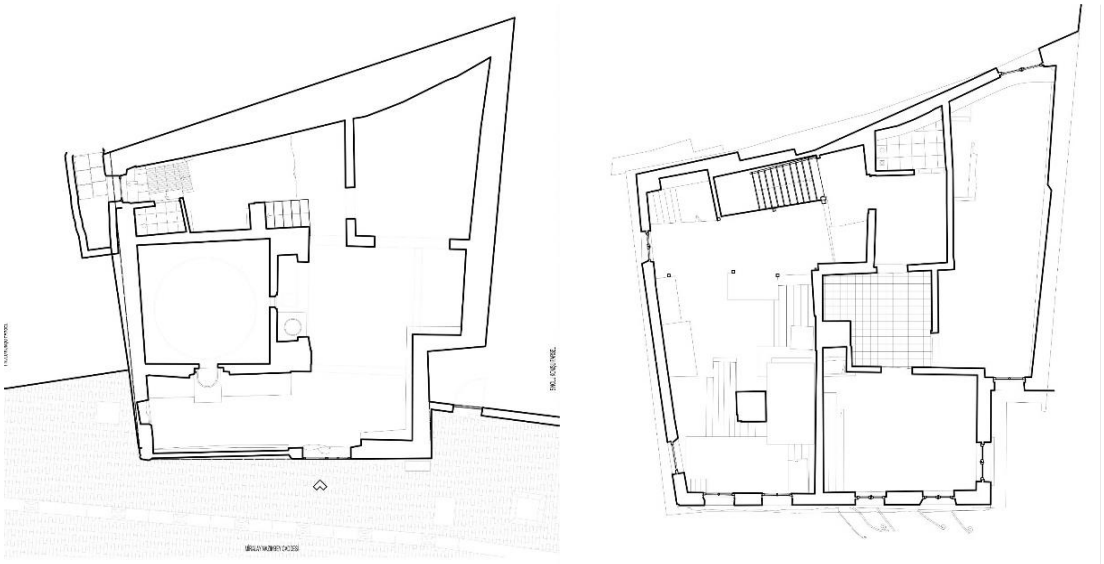

Şekil 2. 88 : Yapının zemin kat planı.
Şekil 2. 89 : Yapının birinci kat planı.

2.6.1. 1968 Ada, 1 Parseldeki Kagir Yapı

Yapıya ait herhangi bir bilgi bulunamamıştır. Yapı Pervititch Sigorta Haritası'nda 3 katlı, kagir olarak işaretlenirken (Şekil A.5), imar planında "sosyal ve kültürel tesis" olarak gösterilmiştir. Girişi Kalaycı Sokağı'ndan ve Müstantik Sokak üzerindeki 2 parselde yer alan antika dükkanı içerisindendir. Dükkanı içerinden merdiven ile çıkılarak ulaşılan üst kat aynalı tonoz ile örtülüdür.

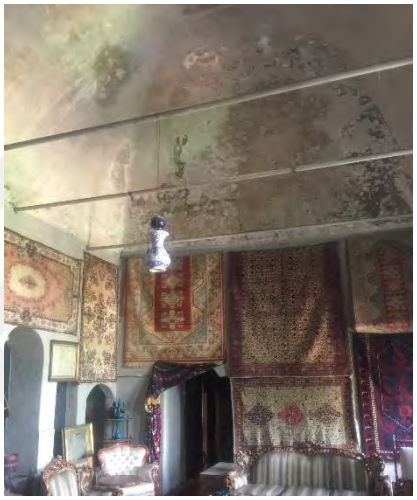

Şekil 2. 90 : Kalaycı Sokak'tan yapıya bakış.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).
Şekil 2. 91 : Tonoz örtülü iç mekan.
(Büşra Nur Yılmaz, 2021).

2.7. SİVİL MİMARİ YAPILAR

2.7.1. 2082 Ada, 40 Parseldeki Fener Evi

Halihazırda Haliç Sahili boyunca bulunan yeşil alanlar içerisindeki küçük taş odalar, Osmanlı Dönemi'nde burda bulunan yalı ve köşklerin taş odalarıdır.[537] 20. yy'daki istimlak çalışmalarından sonra birkaç tanesi günümüze ulaşabilmiştir.[538]

[537] Selim Şevval, **İstanbul Surları**, s.168.

[538] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.115, s. 271.

Bunlardan bir tanesi de çalışma alanı içerisindedir. 2082 Ada, 40 parselde yer alan taş oda; Cibali Karakolu'nun kuzeyinde, sahil yolundaki refüj üzerinde kalmıştır.

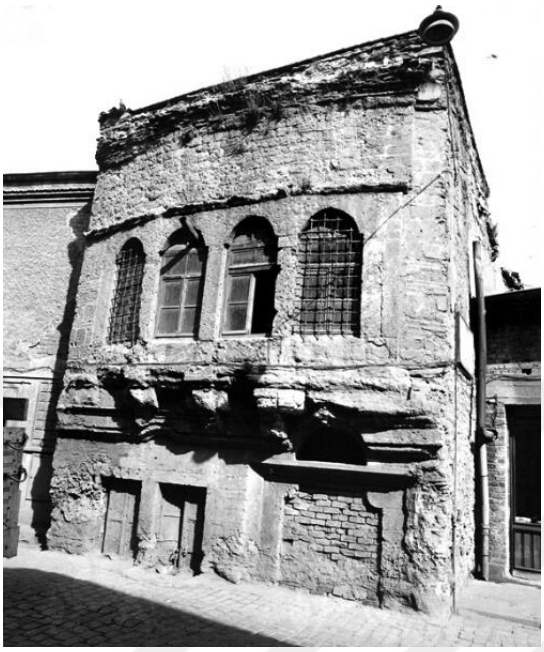

Şekil 2. 92 : Taş Oda Cephe.
(Alman Arkeoloji Enstitüsü Arşivi, t. y.).
Şekil 2. 93 : Taş Oda Cephe.
(Fatih Yasin Köroğlu, 2021).[539]

Osmanlı Dönemi'nde Ayakapı, Fener, Balat gibi Haliç kıyılarındaki semtlerde yaşayan Rumlar tercümanlık ve ticaretle uğraşarak önemli konumlara gelmişlerdi.[540] Görevlerindeki başarıları ve yabancı dilleri sayesinde uluslararası ilişkilerde etkin olan "Fenerli Beyler" olarak anılan Rum asilzadeler, Divanı Hümayun tercümanlıklarının yanı sıra zamanla Eflak ve Boğdan beylikleri gibi görevlere de getirilmişlerdir.[541] Romanya'da ağır vergiler alarak burada karşıklığa sebep olan Fenerli Beyler İstanbul'da lüks içinde yaşamışlardı.[542]

---

[539] (çevrimiçi) https://kulturenvanteri.com/harita/#16.78/41.026558/28.958567 (2.7.2022)

[540] S. İrem Dizdar, "**Osmanlı Sivil Mimarlığında İstanbul'daki Taş Odalar ve Fener Evleri"** Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2005, s.152.

[541] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 169.

[542] S. İrem Dizdar, "**Osmanlı Sivil Mimarlığında İstanbul'daki Taş Odalar ve Fener Evleri"**, s.153.

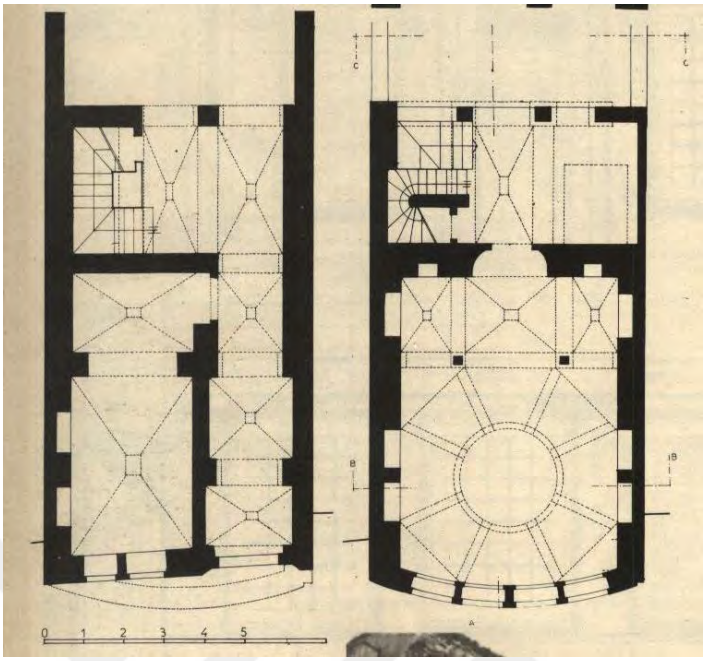

Şekil 2. 94 : Fener Evi Plan.
(Sedat H. Eldem, 1986)[543]

Osmanlı Devleti'nde 18. yy'ın ikinci yarısında başlayan batılılaşma hareketleriyle Rum toplumu batılı ülkelerde de ön plana çıkmış, Osmanlı vatandaşlığı kazanmış, ticari hayattaki ettkilerinin artmasıyla birlikte mimari yapı alanında da farklı tarzların oluşmasında etkili olmuşlardı. [544] Adını Fener Semti'nden alan Fener Evleri yaşam tarzındaki değişimle birlikte yeni bir üslup arayışının ve mimari alanındaki biçimlenmenin bir sonucu olarak yorumlanabilir. Mimari yapılar hareket kazanarak, Osmanlı Mimarisi'nin kendine has sadelik ve vakarından uzaklaşılmış, batı etkisiyle baroklaşmışlardır.[545] Haliç kıyısı boyunca sıralanan barok etkisindeki kagir evler,[546] Divanı Hümayun tercümanlıkları ile Eflak ve Boğdan voyvodalıklarında bulunan Rum azilzadelerine ait konaklardır.[547]

[543]Sedat H. Eldem, **Osmanlı Dönemi Türk Evi II**, İstanbul, Pulhan Matbaası, 1986, s. 257.

[544] S. İrem Dizdar, "**Osmanlı Sivil Mimarlığında İstanbul'daki Taş Odalar ve Fener Evleri",** s.153.

[545] Sedat H. Eldem, **Osmanlı Dönemi Türk Evi II**, İstanbul, Pulhan Matbaası, 1986, s. 257.

[546] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 19, Kerim Aytuğ, **Arkeolojik Gezi Rehberi: Yeraltındaki İstanbul**, s. 154.

[547] Eremya Çelebi Kömürciyan, **İstanbul Tarihi:XVII. Asırda İstanbul**, s. 169.

Sık ve birbirine yakın pencereli, kavisli cephesi, revaklı girişi (Şekil 2.93), orta mekanda sutünlara taşıtılan tekne tavanı ve baroklaşmış mimari elemanlarıyla kuvvetli bir üslup birliği içinde olan yapı için, Eldem Barok yapı özelliklerinin Osmanlı Mimarisi'ne tam olarak adapte edilemediğini belirtmiştir. [548] Yapı iç mekan bezemeleriyle Osmanlı Sanatı özeliklerini göstermektedir[549] (Şekil 2.95).

Şekil 2. 95 : Fener Evi iç mekan.
(Cengiz Bektaş, 1989).[550]

17.-19. yy'lara ait olan bu konaklar bazı kaynaklarda "Bizans evleri" olarak geçmektedir ve fakat mimari üsluplarının yanında Surdışında Bizans Dönemi'nde böyle geniş bir alan olmadığı için bu mümkün değildir.[551] Çalışma alanı içerisinde yer alan mülkiyeti İBB'ye ait taş oda halihazırda "Haliç Kültür Vadisi Restorasyon ve Çevre Düzenleme Uygulama İşi" kapsamında restore edilmektedir.

[548] Sedat H. Eldem, **Osmanlı Dönemi Türk Evi II**, s. 257.

[549] Semavi Eyice, "Haliç", **TDVA**, c.115, s. 271.

[550] (çevrimiçi) https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/208919 (3.7.2022)

[551] Selim Şevval, **İstanbul Surları**, s.168.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YALÇIN ARI EVİ

3.1. YAPININ KONUMU

Yalçın Arı Evi, İstanbul'un Fatih İlçesi'nde, Ayakapı Semti'nin kuzeybatısında, 2251 ada ve 9 parselde yer almaktadır (Şekil 3.1). Yapı, 2008 yılı öncesinde Küçük Mustafapaşa Mahallesi sınırları içerisindeyken; günümüzde Yavuz Sultan Selim Mahallesi'ndedir. Yapı adasının kuzeydoğu köşesinde yer alan parsel, iki taraftan komşu parsellerle çevriliyken; kuzeydoğuda Şair Nevi Sokağı, güneydoğuda ise Tatarağası Sokağı ile sınırlandırılmıştır. Konut, kuzeydoğu cephesiyle Haliç'e yönelir. Dikdörtgen şeklindeki parselin tamamına yerleşen yapının ana girişi Şair Nevi Sokağı üzerindendir.

Şekil 3. 1 : Yapının Konumu.
(Google Earth, 2020).

3.2. YAPININ TARİHÇESİ

Yapım tarihi tam olarak bilinmeyen konutla ilgili bulunan en eski belge 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritaları'dır (Şekil A.5).

Yapı, I Numaralı KVTVKK tarafından 1988 tarihli karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş (Şekil B.01) ve 1995 tarihli kararla belirlenen Tarihi Yarımada Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içerisinde bulunmaktadır. Ayrıca 25.7.2012 tarihli 788 sayılı karar çerçevesinde oluşturulan Tarihi Yarımada Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nda konut alanı olarak belirlenen bölge içeriside yer almaktadır.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı'nda yapılan araştırmalarda yapıya ait 'tahrir (vergi) kayıtları'yla 'zamaim (ekler) ve tenzilat defterleri'ne ulaşılmıştır. 1931 yılına ait vergi kayıtlarında yapı Fener Nahiyesi, Küçük Mustafapaşa Mahallesi, Şair Nevi Sokak, 11 kapı numarasında kagir mesken olarak belirtilmiştir. Tahrir kaydında, yapının taşlık olarak belirtilen bodrum katında, bir oda, mutfak ve kömürlük olduğu; birinci katında iki oda, bir sofa; ikinci katında iki oda, bir sofa olduğu; üçüncü kat ise tavan arası olduğu işlenmiştir (Şekil B.2).

1952 tarihli zamaim ve tenzilat defterinde, yapıdaki eklerle igili olarak "bir dükkanla oda yapıldığı" notu düşülmüştür. (Şekil B.3).

1953 tarihli müsakkafat mükellefin defteri'nde, eskiden Gül Camii Mahallesi'nde kayıtlı olduğu belirtilen 11 numaradaki kagir yapı için mesken işlevinin yanında dükkan ve iş yeri olarak kullanılan bir odanın olduğu kaydedilmiştir (Şekil B.4).

1958 tarihli zamaim ve tenzilat defterinde yapıdaki müdahalelerle ilgili olarak bir odanın iş yeri olacağı" kaydedilmiştir (Şekil B.5).

Yapının Agios Nikolaos Rum Kilisesi'ne olan yakınlığı ve mimari özellikleri göz önüne alındığında Rum evi olma ihtimali üzerinde durulmuş. Bu kapsamda yapının ilk sahiplerine ulaşılmaya çalışılmıştır. T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Arşiv Dairesi Başkanlığı'na dilekçe yazılmış. Fakat herhangi bir sonuç alınamamıştır.

İlk sahibine ulaşılamayan binanın Fatih Tapu Müdürlüğü'nde bulunan arşiv defterindeki ilk kayıtta mülkiyetinin "Fetullah Vasfi Yüce"ye ait olduğu bilgisi yer almaktadır. Fakat bu belgenin kopyası alınamamıştır. Görevlilerden alınan bilgiye göre bahsi geçen kayıtlar 1935 tarihi itibariyle tutulmaya başlanmıştır.

1931 tarihli "Müsakkat Vergisi Tahrir Varakası"da bu bilgiyi doğrulamaktadır (Şekil B.2). 1952 senesinin mayıs ayında tutulan "Müsakkat mükellefin hesap defteri"nden ise yapının çoklu hisseli olduğu anlaşılmaktadır (Şekil B.2). Defterde yapının vergi mükellefleri "Vasfi Y., Nuri, Fatma, Emine Nurhayat, Şükran, Ferhat" olarak belirtilmiştir (Şekil B.4). Yine 1952 yılının eylül ayına tarihlenen "Zamain ve Tenzilat Defteri"nde mükellef ismi "Fatma Hesap (?) olarak yazılmıştır (Şekil B.3). 1958 "Zamaim ve Tenzilat Defterin"nde ise "Fatma ve Ferhat vs." ibaresi yer almaktadır (Şekil B.5).

Ayrıca KUDEP arşivindeki 1997 tarihli kadastral paftada (Şekil B.6) da yapının sahibi "Vasfi Yüce" olarak belirtilirken bu bilgi tapudaki belgelerle (Şekil B.7) uyuşmamaktadır. Bahsi geçen belge tarihi kayıtlara yanlış işlenmiş olmalıdır. Taşınmazın Tapu ve Kadasto Müdürlüğü'ndeki kaydına göre 1980'de satış yoluyla dörte bir hisseli olarak Silanoğlu ve Işıklı Aileleri'ne geçmiştir (Şekil B.7). 2013 ve 2019 yılları arasında intikal yoluyla ilgili kişilerin çocukları üzerinden çoklu hisseli olarak devam etmiştir.Bu belgelerden anlaşılacağı üzere kayıtlar titiz bir şekilde tutulmamıştır ve 1931 tarihli ilk belgede de yapının çoklu hisseli olma durumu vardır.

Yapı, günümüzde Yalçın Arı'ya aittir. Öncesinde ise yapının 5 hissedarı bulunmaktadır. Bu hissedarlardan biri olan Metin Silanoğlu'ndan alınan bilgiye göre ailesi evden taşındıktan sonra binanın her katı bağımsız daireler şeklinde bölümlenerek kiraya verilmiştir. Daha sonra belediye binanın tehlikeli yapı sınıfında olduğunu belirtmiş ve yapı boşaltılmıştır.

3.3. YAPININ GENEL TANIMI

Yapının plan özellikleri bodrum kat, zemin kat, birinci kat ve ikinci kat başlıkları altında incelenmiştir. Her başlığın altında o kattaki mahal özelliklerini anlatan alt başlıklar bulunmaktadır. Güneybatı yönünde, yapıya sonradan eklenen bir bölüm

mevcuttur. Ayrıntılı tanım kısmında ana yapıya eklenen kısımla ilgili "ek yapı" tanımı kullanılacaktır.

Proje kapsamında, +9.38 arazi kotuna sahip, Z01 kodlu hol döşeme üzeri ±0.00 kotu kabul edilecektir. Mimari elemanlar, malzeme, mahal vs. ölçü detaylarında sırası ile x, y, z eksenlerini takip edecek şekilde; genişlik, yükseklik ve varsa derinlik boyutları verilecektir.

Ayrıca yapı çok fazla müdahale gördüğü için içerisinde OSB, yonga levha, sunta, ahşap kalas gibi çok çeşitli levhalar bulunmaktadır. Anlatımda kolaylık olması açısından bu tarz elemanlardan ahşap levha olarak bahsedilecektir.

3.4. YAPININ AYRINTILI TANIMI

3.4.1. Vaziyet Planı

Tez konusu olarak çalışılan yapı 88.00 m²'lik parselin tamamına oturan kâgir bir sivil mimarlık örneğidir (Şekil D.3). Güneydoğusunda bitişik nizam zemin kat + 2 normal katlı bir apartman yapısı varken (Şekil C.3); kuzeybatısındaki parsel ise günümüzde boştur (Şekil C.4). Bahsi geçen 8 parseldeki yapı en son 2014 yılına ait verilerde,[552] bitişik nizam zemin kat + 1 normal katlı metruk bir yapı olarak izlenebilmektedir. Yapı etrafında genellikle 3-4 katlı binalar bulunmaktadır. Kuzeydoğu yönünde Haliç manzarasına açılmaktadır (Şekil D.3).

Yapının ana girişi, kuzeydoğu cephesinin batısında konumlanmıştır (Şekil C.1). Şair Nevi Sokak üzerinden yedi basamakla ulaşılmaktadır (Şekil C.7). Basamaklar -1.73 kaldırım kotundan ±0.00 giriş sahanlığı kotuna çıkışı sağlar (Şekil D.17). Bu kısım, ilk basamağın üzerine gelecek şekilde niteliksiz, çift kanatlı, demir kapıyla kapatılmıştır (Şekil C.1). Basamakların ortalama basıç genişliği 26 cm, rıht yüksekliği 23 cm'dir. İlk basamak hasarlıdır ve rıht yüksekliği 14 cm'dir. Kot farkını tamamlamak için önüne kaldırım taşı konulmuştur (Şekil C.7).

[552] https://yandex.com.tr/harita/115707/fatih/geo/sair_nevi_sok_/2383314386/?from=morda_new&ll=28.955850%2C41.026915&panorama%5Bdirection%5D=171.618675%2C9.465147&panorama%5Bfull%5D=true&panorama%5Bpoint%5D=28.955595%2C41.027095&panorama%5Bspan%5D=120.680712%2C60.000000&source=yamain_maps&z=19 (19.12.2021)

Dışarıdan ulaşılan bodrum katın da üç farklı girişi vardır. Kuzeydoğu cephesindeki giriş, ana girişin doğusundayken (Şekil C.2); diğer ikisi kuzeybatı cephesinin güneyindedir (Şekil C.3, Şekil D.20). Şair Nevi Sokak üzerindeki giriş kapısına -1.64 kotundaki kaldırım kotundan iki basamak aşağı inilerek ulaşılır (Şekil C.1, Şekil D.4). Tatarağası Sokak üzerindeki girişler ise -1.20 kaldırım kotundadır (Şekil C.3, Şekil D.4). Bodrum kat giriş kapıları niteliksiz demir kapılardır.

Beşik çatılı yapı, 206 no'lu mahal iz düşümününde, güney köşede kırılıp, tek yöne eğimli olarak yükselmektedir (Şekil C.5). Yapı, vaziyet planında kuzeydoğu ve güneydoğu yönünde çıkma yapmaktadır. Birinci kattaki kuzeydoğu yönündeki çıkma üzeri sundurma çatıdır. Güneydoğu yönündeki çıkma üzeri ikinci katta balkon olarak kullanılmakta olup; beşik çatı bu balkon üzerine saçak şeklinde uzatılmıştır.

Çatının üst örtüsü oluklu levhadır (Şekil C.5, Şekil D.16). Kısmi olarak bitüm esaslı çatı su yalıtım membranı da kullanılmıştır. 206 mahali üzerindeki eğimli çatı örtüsü yer yer marsilya kiremitlerle desteklenmiştir. Kuzeydoğu-güneybatı aksında[553] uzanan çatının her iki eğimli yüzeyinde birer tane tuğla baca bulunur. Ayrıca güneydoğu cephesinde, 104 no'lu mahal duvarından dışarı çıkan 1 adet metal baca mevcuttur (Şekil C.5). Güney yöndeki eğimli yüzeyde mahyaya bitişik konumlanan 73x74 cm ölçülerinde çatı kapağı bulunmaktadır (Şekil D.16).

3.4.2. Plan ve İç Mekan Özellikleri

Tez konusu olarak çalışılan yapı bodrum kat + zemin kat + 1 normal kat + 1 ek kattan oluşan bir sivil mimarlık örneğidir. Plan tipi olarak orta sofalı ev gruba girer. Yapı, dikdörtgen planlı oturumu ile 11.07 m x 7.96 m ölçülerinde bir kütledir (Şekil D.7).

Kat planları genel şema açısında benzemektedir, fakat zemin (Şekil D.8) ve bodrum kat (Şekil D.5) planı işlevi gereği diğer katlardan ayrılmaktadır. Plan şemasında bodrum kat dışında her katta wc, banyo, mutfak, hol mekanları bulunur.

[553] Anlatımın devamında kolaylık sağlaması açısından yapının kuzey-güney aksında uzandığı kabul edilecektir.

Güney yönünde, yapıya sonradan eklenen kısma her katta ilgili duvarda oluşturan açıktan, kot farkından dolayı merdiven ile yükselerek geçiş sağlanmaktadır. Bodrum katta ise bu kısmın girişi dışarıdandır (Şekil D.5).

Yapı, ilk yapıldığı dönemde tek aile tarafından bir bütün olarak kullanılırken zamanla değişen sosyal ve ekonomik koşullarla birlikte bir takım müdahaleler almış ve konutta kat kullanımına geçilmiştir.

Yapının plan özellikleri bodrum kat, zemin kat, birinci kat ve ikinci kat başlıkları altında incelenmiştir. Her başlığın altında o kattaki mahalleri anlatan alt başlıklar bulunmaktadır. Mahal anlatımları, mahale girişin olduğu duvardan başlayarak saat yönünde ilerlemek kaydıyla yapılmıştır.

3.4.2.1. Bodrum Kat Planı

Yapı, bodrum katının oturma alanı 88 m²'dir (Şekil D.5). Yapının merkezinde 2.22 m x 1.05 m boyutunda dağılma alanı (B04 hol), kuzeyinde yapıya ve bağımsız bölüme giriş, doğusunda iki oda, güneyinde ek bölüm ve batısında bir oda bulunur (Şekil D.5).

Bodrum kata, bir tanesi kuzeydoğu ve iki tanesi güneydoğu cephesinden olmak üzere üç giriş vardır. Kuzeydoğu cephesindeki giriş (Şekil C.1), zemin kat girişinin doğusunda konumlanan, muhdes demir kapıdandır (GK 4). Katın zemin döşemesi, kaldırım kotundan 90 cm aşağıdadır; ikisi dışarıda, üçü mahal içerisinde olmak üzere beş basamakla B01 holüne ulaşılır. B01 hol mahalinin doğusunda B02 numaralı oda, güneyinde ise B04 kodlu ara hol vardır. B04 planın merkezindeki mahaldir. B04'e açılan dört mahal vardır. Holün doğusunda B03 numaralı depo, güneyinde B05 numaralı oda, batısında ise B06 numaralı oda yer almaktadır. B04'ten B03'e geçişi sağlayan kapı işlevsizdir, mahale giriş kuzeydoğu cephesindeki muhdes demir kapı (GK05) üzerindendir.

Bodrum katta ek kısım ile ana yapı arasında geçiş yoktur. Ek kısma giriş kuzeydoğu cephesinin güneyinde konumlanan muhdes demir kapıdandır (GK 06), (Şekil D.20). Buradan ilk olarak kadırımla aynı kottaki B08 mahaline girilir. B08 numaralı odanın batısında bulunan ahşap konstrüksiyon üzerindeki kapıdan da (K 15a) B07 kodlu odaya geçilir.

3.4.2.1.1. B01 Hol

Yamuk planlı giriş sahanlığının ölçüleri 3.04 m – 3.10 m – 3.53 m – 3.97 m'dir. 11.96 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.5). Tavan yüksekliği 2.42 m'dir (Şekil D.17).

Mekana, aynı zamanda kata giriş 40 cm kalınlığındaki kuzey duvarı üzerindeki muhdes demir kapıdandır (GK04). Kapı ölçüleri 97 cm x 147 cm'dir. Giriş mekanın kuzeydoğusunda konumlanır (Şekil C.8). Giriş kapısından itibaren üç basamak inilerek -2.54 kotundaki zemin döşemesine ulaşılır (Şekil D.5). Basamaklar niteliksiz olup; çimento harçla sıvanmış, yer yer kaldırım taşları kullanılarak yapılmıştır. Giriş basamaklarının zemin kata çıkışı sağlayan merdivenlerin oturtulduğu 40 cm kalınlığında, 116 cm uzunluğunda ara duvar vardır; üst kata çıkış sağlayan taş basamaklar burda görülmektedir (Şekil C.6).

Holün doğu duvarının ilk 263 cm'lik kısmı 25 cm kalınlığındayken, devamı 20 cm kalınlığındadır. Tuğla duvar mekan içerisinde ahşap plakalarla kaplandığı için kabarmalar yapmıştır (Şekil C.9). Duvar B02 numaralı oda ile ortaktır; kuzeyinde B02'ye geçişi sağlayan kapı bulunur.

Güney duvarının kalınlığı 28 cm başlayıp, 13 cm bitmektedir. Duvar B04 ve B06 mahalleriyle ortaktır; doğusunda B04 kodlu ara hole geçişi sağlayan kapı (K 15) vardır. Kapı duvarın kaplandığı ahşap plakalardan yapılmış ve niteliksizdir. Kapının ölçüleri 90 cm x 190 cm'dir.

Holün batı duvarı ise 40 cm kalınlığında olup, merdiven altına gelen kuzey yöndeki 176 cm'lik kısım 56 cm kalınlığındadır. Duvarın zeminden yükselen 88 cm'lik kısmında 14 cm çıkıntı temel ampatmanı vardır (Şekil C.9, Şekil D.18). Yer yer sıvalı duvar, ampatmanın olduğu bölümde moloz taşken, üst kısımlarda tuğla örgü olarak devam etmektedir.

Mekanın zemini çimento harç kaplıdır. Tavan volta döşeme üzeri sıvalıdır(Şekil C.10). Döşeme pudrelleri kuzey-güney ve doğu-batı doğrultunda olmak üzere çift yönlü döşenmiştir (Şekil D.6).

3.4.2.1.2. B02 Oda

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 3.77 m – 3.77 m – 3.87 m – 3.52 m'dir. 14.60 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.5). Tavan yüksekliği 2.37 m'dir (Şekil D.18).

Mekana giriş batı duvarı üzerindeki ahşap kapıdandır (K14) (Şekil C.11). B01 mahaliyle ortak duvarın kalınlığı kuzeyde 25 cm başlayıp, 13 cm olarak devam etmektedir. Duvarın kuzeyinde konumlanan ahşap kapının ölçüleri 88 cm x 177 cm'dir.

Odanın kuzey duvarı 40 cm kalınlığındadır. Bu duvar yapının kuzeydoğu cephesi duvarıdır (Şekil C.2). Duvar üzerinde 54 cm aralıkla üç tane pencere vardır. Pencerelerden batı yönde bulunan iki tanesinde ahşap çift kanatlı doğrama varken, doğu yöndeki pencere de doğrama yoktur. Pencerelerin ölçüleri 87 cm x 60 cm'dir. Pencerelerde cam yoktur. Pencereler dıştan demir parmaklıklıdır. Parmaklık dikeyde bölümlenmiştir. Duvarlar mekanın içerisinden ahşap levhalarla kaplanmıştır. Levhalar pencereleri de kapattığı için iç mekanda sadece ortada konumlanan bir pencere var gibi algılanmaktadır (Şekil D.5, Şekil C.11)..

Odanın doğu duvarı 49 cm kalınlığındadır. Yapının güneydoğu cephesinin oluşturan duvardır (Şekil C.1). Pencerelerden kuzey yöndeki konumlananda ahşap doğrama varken, güneydekinde doğrama yoktur. Duvar üzerinde 68 cm aralıklı iki tane pencere vardır. Pencere özellikleri kuzey duvarındakilerle aynıdır.

Güney duvarı ise 29 cm kalınlığında sağır duvardır. B04 kodlu ara hol ve B03 kodlu depo ile ortaktır.

Mekanın zemini PVC membran kaplıdır (Şekil C.18). Tavan ahşap pasalı tavandır (Şekil C.13). Eşit aralıklara bölünmüş pasalar kuzey-güney ve doğu-batı doğrultusunda döşenmiştir (Şekil D.6). Beyaz renk yağlı boya ile boyanmıştır. Tavan pasaları üstü güneydoğu köşesinde ahşap levha ile kaplanmıştır.

3.4.2.1.3. B03 Depo

Kareye yakın yamuk planlı mekanın ölçüleri 2.77 m – 2.81 m – 3.44 m – 3.39 m'dir. 14.60 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.5). Tavan yüksekliği 2.42 m'dir.

Mekana, odanın doğu duvarının güneyinde konumlanan kapıdan (GK05) giriş sağlanır ve kapı ölçüleri 87 cm x 132 cm'dir. Mahale dışarıya açılan kapısıyla Tatarağası Sokak ile direk bağlantı kurar (Şekil C.14). Kaldırım ile olan kot farkından dolayı mekan içerisinde kapı önünde konumlanacak şekilde üç basamaklı, niteliksiz ahşap merdiven yerleştirilmiştir (Şekil C.16). Muhdes demir kapının 79 cm kuzeyinde 87 cm genişliğinde basık kemerli pencere açıklığı vardır (Şekil C.14). Doğraması olmayan pencere dıştan demir parmaklıklıdır. Parmaklık dikeyde bölümlenmiştir. Duvarda zeminden itibaren 88 cm yükselikteki bölümünde temel ampatmanından dolayı duvar 12 cm genişlemiştir.

Deponun güney duvarının kalınlığı 40 cm'dir. Zemin döşemesi üzerindeki ilk bölümü amapatmandan dolayı 18 cm daha kalındır. Duvar B08 kodlu odayla ortaktır. Duvar üzerinde ampatmanın üst ksımına yerleştirilmiş 99 cm x 150 cm x 25 cm ölçülerinde sunta dolap yerleştirilmiştir (Şekil C.16).

25 cm batı duvarının ise B05 kodlu ara holle ve B04 kodlu ara holle ortaktır. Duvarın kuzeyinde B04'e geçişi sağlayan kapı açıklığı mekan içerisinden sıvanarak kapatılmıştır (Şekil C.15).

Deponun zemini çimento harç kaplıdır (Şekil C.17). Tavan ahşap kaplıdır (Şekil C.18). Tavan üzerinde çeşitli levhalarla onarım yapılmıştır (Şekil D.6). Deponun duvarları sıva üzeri boyalıdır.

3.4.2.1.4. B04 Ara Hol

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 2.09 m – 2.04 m – 1.03 m – 1.05 m'dir. 2.30 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.5). Tavan yüksekliği 2.37 m'dir (Şekil D.18).

B04 planın merkezinde bulunan ve odalara dağılımın gerçekleştiği yerdir. Buraya açılan beş adet kapı vardır. Kuzey duvarının batısındaki kapıdan B01 numaralı giriş holüne geçiş sağlanır. Kapının doğusunda 27 cm'lik duvardan sonra duvar 13 cm içeri girecek şekilde niş oluşturmuştur (Şekil C.20). Niş B02 kodlu odaya geçişi sağlayan kapatılmış, muhtemel kapı açıklığıdır.

Holün doğusunda ise B03 kodlu depoya geçişi sağlayan, fakat depo içerisinden geçiş kapatıldığı için kullanılamayan ahşap özgün kapı bulunmaktadır (K14) (Şekil

C.22). Kapının ölçüleri 80 cm x 188 cm'dir. Holin güney duvarı ise B05 ile ortaktır. 12 cm kalınlığındaki duvar üzerinde 54 cm aralıkla yerleştirilmiş iki tane kapı açıklığı vardır (Şekil C.20). Mekanın batısında ise B06-odaya geçişi sağlayan ahşap tablalı kapı bulunmaktadır (K14).

Holün döşemesi karosimandır fakat üstü moloz kaplıdır. Tavanı ahşap pasalı tavandır (Şekil C.21, Şekil D.6). Tavan doğu-batı aksında yerleştirilmiş pasalarla üç parçaya bölünmüştür. Eteklerini dolaşan sade profille bitirilmiştir. Sıvasız bölümlerden anlaşıldığı üzere duvarlar tuğladır (Şekil C.22)

3.4.2.1.5. B05A ve B05B Oda

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 1.92 m – 1.89 m – 2.46 m – 2.40 m'dir. 4.29 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.5). Tavan yüksekliği 2.42 m'dir. Mahal kuzey-güney doğrultuda yerleştirilen ahşap bölücü duvar ile ikiyi bölünmüştür (Şekil C.25). Ahşap kontrüksiyon mahalin doğu duvarının 111 cm batısına yerleştirilmiştir.

Odanın güney duvarı B04-hol ile ortak olup kalınlığı 12 cm olan tuğla duvardır (Şekil C.23). Duvar üzerinde iki kapı açıklığı vardır (Şekil C.19). Doğu yöndekinde 52 cm x 159 cm ölçülerinde ahşap çatkı kapı mevcuttur (K2e). Batı yöndeki açıklık ise zeminden 35 cm yükseliğe kadar tuğla devam edip, 57 cm genişliğindedir (Şekil C.23). Doğraması yoktur. Sadece pervaz bulunmaktadır.

Doğu duvarı 25 cm genişliğindedir, B03-depo ile ortak duvar olup sağır duvardır (Şekil C.24). Mahalin güney duvarının kalınlığı ise 40 cm'dir. B08 oda ile ortaktır. Temel ampatmanından dolayı zemin üstünde belli bir noktaya kadar duvar kalınlığı 56 cm'dir. Doğusunda 89 cm genişliğinde, tuğla ile sonradan kapatıldığı anlaşılan basık kemerli pencere açıklığı bulunmaktadır.

15 cm kalınlığındaki batı duvarı B06-oda ile ortaktır. Sağır duvar üzerinde yer yer ahşap çatkılar görünmektedir.Mahalin tüm duvarları sıvalıdır.

Odanın döşeme kaplaması karosimandır fakat üstü moloz kaplıdır. Tavanın ahşap pasalı tavan olduğu anlaşılmaktadır (Şekil C.26, Şekil D.6). Tavan doğu-batı aksında yerleştirilmiş pasalarla bölünmüştür. Fakat bu kısmın çok az bir bölümü

günümüze ulaşmıştır. Tavanda esas görülen döşeme konstrüksiyonudur. Bu kısımdan anlaşıldığı üzere döşeme 5 cm'lik ahşap kirişler tarafından taşınmaktadır.

3.4.2.1.6. B06 Oda

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 1.84 m – 1.98 m – 3.3.23 m – 3.46 m'dir. 29.51 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.5). Tavan yüksekliği 2.37 m'dir (Şekil D.18).

Mahale giriş doğu duvarının kuzeyinde konumlanmış kapıdandır (K14). Özgün ahşap kapının ölçüleri 80 cm x 188 cm'dir. 15 cm kalınlığındaki duvar B05 kodlu odayla ortaktır (Şekil D.5).

Güney duvarı B07 numaralı odayla ortaktır. Doğu yönü 43 cm olarak başlayan duvar 110 cm sonra diş yaparak kalınlaşır ve 64 cm kalınlığa ulaşır(Şekil C.28, Şekil C.29). Duvarın doğusundaki ilk 72 cm'lik kısımda kapatıldığı anlaşılan basık kemerli kapı açıklığı vardır.

Batı duvarı, yapının kuzeybatı cephesini oluşturan duvardır. 51 cm kalınlığındaki duvarın kuzey köşesinden 155 cm sonra 96 cm genişliğinde basık kemerli niş vardır (Şekil C.29). Niş içerinde raf olarak kullanıldığı anlaşılan izler görülmektedir. Duvarın önünde B02-holüne devam eden PVC atık su borusu bulunmaktadır. Duvarlar sıvalıdır.

Odanın döşeme kaplaması karosimandır fakat üstü moloz kaplıdır. Tavan iki parçadır (Şekil C.29). Batıdaki yöndeki 115 cm'lik betonarme kısım 25 cm'lik kiriş ile sonlanır. Devamındaki 80 cm'lik bölüm kuzey-güney doğrultusunda ahşap kaplamadır (Şekil D.5).

3.4.2.1.7. B07 Oda

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 2.72 m – 2.69 m – 2.36 m – 2.39 m'dir. 6.41 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.5). Tavan yüksekliği 2.37 m'dir (Şekil D.18).

Mekan B08 kodlu odanın bir bölümünün ahşap bölücü duvarla ayrılmasıyla oluşturulmuştur (Şekil C.32). Girişi ahşap konstrüksiyonun kuzyindeki kapıdandır (Şekil C.30). Kapı ölçüleri 88 cm x 183 cm'dir.

Yapının batı duvarı yapının kuzeydoğu bölümünü oluşturan duvar olup bu kısımda kalınlığı kuzeyde 28 cm olarak başlayıp güneye doğru genişler ve 39 cm olarak biter. B06 ile ortak olan kuzey duvarının kalınlığı ise batıda 64 cm olarak başlar daralarak 43 cm'e düşer. Kuzey duvarındanın doğusunda bir pisuvar ve lavabo konumlanmıştır(Şekil C.31). Odanın duvarları OSB levha kaplıdır. Zemini PVC membran kaplıdır. Tavan sıvalıdır.

3.4.2.1.8. B08 Oda

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 4.68 m – 4.11 m – 2.42 m – 2.48 m'dir. 12.11 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.). Tavan yüksekliği 2.37 m'dir.

Odaya Tatarağası Sokak üzerinden muhdes demir kapıdan girilir (GK 06) (Şekil C.34). Odanın doğusundaki kapı ölçüleri 200 cm x 236 cm'dir. Güney duvarı komşu bina ile bitiş nizamdır. Batısında ise Z07 mahaliyle aradaki bölücü konstrüksiyon vardır (Şekil C.32). Kuzey duvarı ise 40 cm kalınlığında ve B03, B05 mahalleriyle ortaktır. Duvarın doğusunda 82 cm genişliğinde, önü ahşap kapak ile kaptılmış iki tane basık kemerli niş vardır (Şekil C.33).

3.4.2.2. Zemin Kat Planı

Yapı, zemin katının oturma alanı 88 m²'dir (Şekil D.8). Yapının merkezinde 2.90 m x 3.41 m boyutunda dağılma alanı (Z05 hol), kuzeyinde yapıya ve bağımsız bölüme giriş, doğusunda iki oda, güneyinde ek bölüm ve batısında tuvalet ve iz düşümünde merdiven bulunur.

Zemin kata, -1.73 kaldırım kotundan yedi basamak merdiven çıkılarak ulaşılan ±0.00 kotundaki, Z01 kodlu giriş sahanlığından girilmektedir (Şekil C.7). Bu kısım, özgün taş merdivenin ilk basamağı üzerine sonradan yerleştirilen iki kanatlı demir kapıyla sokaktan koparılmıştır. Bir nevi rüzgarlık görevi üstlenen mekan, merdiven sonunda ulaşılan özgün ahşap giriş kapısıyla (GK02) sonlanmaktadır (Şekil C.37). Taş merdivenin doğu duvarında 0.76 m x 1.90 m ölçülerinde, alt kanadı olmayan, ahşap giyotin pencere (P01) ve önünde taş denizlik vardır (Şekil C.35). Pencere dıştan dikeyde demir parmaklıklıdır; parmaklık yatayda lama ile iki parçaya bölümlenmiştir (Şekil C.8). Merdiven basamaklarının basıç genişlikleri 26 cm iken;

basamakların rıht yükseklikleri ise ortalama 23 cm'dir. İlk basamağın rıhtı eksik olduğundan yüksekliği 14 cm'dir. İlk basamak ve kaldırım ile arada oluşan 36 cm kot farkından dolayı kaldırım taşından ayrıca bir basamak oluşturulmuştur (Şekil D.17, Şekil C.7).

Giriş sahanlığının güneyinde birinci kata ulaşan merdiven vardır (Şekil C.40, (Şekil D.8). Bu kısım her katın ayrı daire olarak kiralanması nedeniyle, kuzey-güney aksında, üzerinde bağımsız bölüme giriş kapısının olduğu ahşap strüktür ile ikiye bölünmüştür (Şekil C.39). Sahanlığın doğusunda, özgün durumunda sahanlığın devamı olan Z02 mahali; bağımsız bölümün holü vardır. Giriş holünün doğusunda; Z03 numaralı oda, güneyinde ise Z05 numaralı hol vardır. Z05; Z02 ile aynı kotta fakat döşeme kaplamasıyla farklılaşan, planın merkezinde konumlanmış olan mahaldir. Z05 holüne açılan üç mekan vardır. Holün doğusunda Z04 numaralı oda, güneyinde ek kısma giriş; merdiven ile ulaşılan Z08 numaralı mutfak, batısında ise merdiven altında konumlanmış Z06 WC bulunmaktadır. 99 cm'lik kot farkından dolayı altı basamak ile ulaşılan Z08 kodlu mutfağın doğusunda Z09 numaralı oda, batısında Z07 banyo vardır.

Zemin kata giriş, ana yapının kuzeydoğu cephesinde bulunmaktadır (Şekil C.1, Şekil D.19). Özgün ana giriş kapısı sokağa göre 1.88 m üst kottadır (Şekil D.17).

3.4.2.2.1. Z01 Giriş Sahanlığı

Yamuk planlı giriş sahanlığının ölçüleri 1.53 m - 1.43 m – 2.71 m – 2.86 m'dir. 3.97 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.8). Tavan yüksekliği 3.21 m'dir (Şekil D..17).

Sahanlığın kuzeyinde mahale girişi sağlayan ahşap giriş kapısı (GK02) (Şekil C.11) ;doğusunda bağımsız bölümü ayıran 11 cm kalınlığındaki ahşap konstrüksiyon bulunur (Şekil C.38). Buradan (GK03 ile) Z02 mahaline geçiçilir. Mekanın güneyinde birinci kata çıkan dökme mozaik merdiven bulunur (Şekil C.40). Batısında ise 40 cm kalınlığında kagir duvar bulunur. Bu duvar kuzeybatı cephesinden görüldüğü üzere tuğladır (Şekil C.4).

Mekanın batı duvarında genişliği 92 cm, yüksekliği 190, derinliği 27 cm olan; zeminden 72 cm yükseklikte iki tane niş bulunur (Şekil C.41, (Şekil C.42). Aralarındaki mesafe 49 cm'dir. Güneydeki nişin önü ahşap kapak ile kapatılmıştır.

Zemini 20 x 20 cm'lik karosiman döşeme kaplıdır (Şekil C.43, Şekil C.44). Sahanlığın kuzeyinde, kapının açıldığı 88 cm'lik ilk kısım; döşeme deseni farklılığı ve mahalin devamı ile oluşturulan 6 cm'lik kot farkıyla taşlık görevi üstlenerek, mahalin devamından ayrılmıştır. Batı duvarının döşeme ile birleşiminde malzemesi kagir süpürgelik vardır.

Tavan, mozaik merdivenin ikinci basamağı iz düşümündeki kirişe kadar sade silme ile çerçevelenmiş (Şekil C.40). Ahşap pasalı tavan kuzey-güney doğrultusunda uzanan çıtalarla beş eşit parçaya ayrılmıştır (Şekil D.9). İlk pasa kapalı bir dikdörtgen çerçeve şeklindeyken; ikinci pasadan itibaren sürekli olarak ilerlemiştir. Giriş sahanlığı ve Z02 giriş holü özgün durumda tek mekan olduklarından bu iki mekanı ayıran ahşap bölücü duvar, tavanda altıncı bölmeye denk gelmiştir. Bu nedenle ilgili kısımda bir orantısızlık oluşmuştur. Tavan doğal ahşap rengindedir.

Mekanın girişi, sokaktan merdivenle ulaşılan basık kemerli, tepe pencereli (GK 02) giriş kapısındandır. Özgün ahşap kapı dışarıdan üç tablalıyken (Şekil C.11); içeride düzdür (Şekil C.37). Kapının mahal iç kanatlarında toplamda altı tane piştivan menteşe kullanılmıştır. Kuzey duvarında yer alan 1.43 m x 2.41 m ölçülerindeki çift kanatlı kapının, kanat genişlikleri 0.69 m ve 0.70 m; tepe pencere ölçüsü 1.43 m x 0.43 m'dir. Kanat kalınlığı 5 cm olan kapı 10 cm x 15 cm sade bir kasa üzerinde oturmuştur. Duvar birleşimde pervaz yoktur.

3.4.2.2.2. Z02 Giriş Holü

Z02 numaralı giriş holü yamuk planlıdır. Ölçüleri 1.22 m – 1.52 m – 4.14 m – 1.52 m'dir. 5.82 m² kulllanım alanına sahiptir (Şekil D.8). Tavan yüksekliği 3.16 m'dir (Şekil D.18).

Mekana, batı duvarındaki muhdes kapı ile girilir (GK03) (Şekil C.49). 11 cm kalınlığındaki ahşap konstrüksiyon (Şekil C.39) üzerinde konumlanan kapının ölçüleri 98 cm x 193 cm'dir. Ahşap konstrüksiyon, özgün durumda tek mekan olan Z01 sahanlık mahaliyle Z02 giriş holünü ayırmak için yapılmıştır. 285 cm uzunluğundaki ahşap konstrüksiyonun kuzeyinde kagir duvar duvar devam eder (Şekil C.45). Bu duvar yapının rüzgarlık kısmındaki giriş merdiveninin olduğu bölümle ortaktır. Kalınlığı 30 cm olan duvar üzerinde (P01) giyotin pencere bulunur (Şekil C.46). Holün

kuzey duvarı 40 cm kalınlıkta olup yapının kuzeydoğu cephesini oluşturan duvardır (Şekil C.48). Buradaki 90 cm genişliğinde ve 195 cm yüksekliğindeki pencere açıklığı, duvarda yuva açılarak genişletilmiş ve pencerenin üst kısmı doldurularak 117 cm x 147 cm ölçülerinde pencere yerleştirilmiştir (P02). Çift kanatlı, iki bölmeli pencerenin denizliği taştır.

Holün doğu duvarı ise Z03 mahaliyle ortaktır(Şekil C.48); bu duvarın kalınlığı 18 cm'dir. Güneyinde ise Z05 mahaline geçişi sağlayan açıklık bulunmaktadır (Şekil C.48). Burada kapı yoktur, sadece pervaz vardır.

Zemini 20 x 20 cm'lik karosiman döşeme kaplıdır (Şekil C.45, Şekil D.7). Kuzey ve doğu duvarının döşemeyle birleşiminde mozaik süpürgelik vardır. Batı duvarının kuzeydeki 129 cm'lik kagir kısımda süpürgelik mozaik iken; güneydeki ahşap konstrüksiyonun eteklerinde ise ahşap olarak devam eder.

Tavan, Z01 sahanlık tavanının devamı olup, kuzey-güney doğrultusunda ahşap çıtalarla beş eşit parçaya bölünmüştür(Şekil C.47, Şekil D.9). Doğu ve güney duvar birleşimlerinde sade silme ile çerçevelenmiştir. Tavan beyaz renk yağlı boya ile boyanmıştır.

3.4.2.2.3. Z03 Oda

Z03 kodlu oda dikdörtgen planlıdır. Ölçüleri 4.00 m x 3.90 m'dir. 15.68 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.8). Tavan yüksekliği 3.80 m'dir (Şekil D.18).

Odaya batı duvarının güneyindeki kapıdan (K01) girilir (Şekil C.52). Z02 mahaliyle ortak olan batı duvarının kalınlığı 18 cm'dir. Odanın kuzey duvarının kalınlığı 40 cm'dir. Bu duvarda 38 cm aralıkla üç tane ahşap giyotin pencere bulunur (Şekil C.53). Pencere ölçüleri 102 cm x 194 cm'dir. Mahalin doğusundaki duvar, yapının güneydoğu cephe duvarıdır. 40 cm kalınlığındaki duvar üzerinde iki tane giyotin pencere yer alır (Şekil C.53). Pencerelerin yerden yüksekliği 68 cm (Şekil D.18) ve aralarındaki mesafe 56 cm'dir.

Mahalin güneyinde duvar boyunca ahşap dolap yer almaktadır (Şekil C.25). Güney yönde mahal içerisinden görülen yüzey, dolabın yan yüzeyidir

(Şekil C.25). Bu kısım, doğu yönünde 159 cm'lik bölümde bağdati çıta üzeri sıvadır. Ve Z04 mahalinde dolap olarak kullanılmaktadır. Devamındaki 137 cm'lık bölümde ise ahşap dolabın yan yüzeyi içeri çekilerek niş oluşturur (Şekil C.52, Şekil D.7). Şekil D.18). Bahsi geçen kısım, kenarlardan 12 cm'lik çerçeve döndükten sonra 10 cm içeri çekilerek niş oluşturmaktadır. Dolabın kapağı ise batı yönündedir (Şekil C.51).

Güney duvarının batı köşesinde ise mahalin ikinci kapısı (K01/A) yer alır (Şekil C.50). Fakat bu kapı açılır durumda değildir. Kapını ölçüleri 99 cm x 240 cm'dir. Mekana girişi sağlayan K01 kapı ölçüleri ise 109 cm x 245 cm'dir. Kapının eşiği ahşaptır. 14 cm genişlikteki eşiğin, yüksekliği 2 cm'dir. K01 kapısı beyaz yağlı boyalıyken; K02/A kapısı yapının diğer kapılarından farklı olarak yeşil renkli su bazlı boya ile boyanmıştır. Her iki kapıda ahşap ve üç tablalıdır.

Pencerelerin dış denizlikleri iki parça ve taştır. Dışarıdan çift yönde metal kafeslidir (Şekil C.2, Şekil D.19, Şekil D.20). Ahşap giyotin pencerelerden kuzey duvarının doğusundaki pencere (P03/A) ve doğu duvarının kuzeyindeki ilk pencere (P03/A) detayı itibariyle diğerlerinden (P03) ayrılır. Bahsi geçen iki pencere alt kanadında, kanadı düşeyde ikiye ayıran profilli çıta bulunmamaktadır. Pencerelerin yerden yükseklikleri ortalama 68 cm'dir.

Zemin, kuzey-güney doğrultusunda 24 cm genişliğinde ahşap döşenmiştir (Şekil C.57, Şekil D.7). Doğu, batı ve kuzey duvarlarının döşeme ile birleşiminde ahşap süpürgelik vardır (Şekil C.57). Fakat muhtemel sıva tadilatları nedeniyle süpürgelik neredeyse duvarla hemyüz olmuştur.

Tavan, güneydeki dolaba kadar profilli ahşap tavan silmesi ile çerçevelenmiştir (Şekil C.55, Şekil C.56, Şekil D.9). Kuzey ve doğu duvarında tavan pervazının 36 cm altında konumlanan ikinci bir korniş bulunur (Şekil C.54, Şekil D.18). Ahşap pasalı tavan, tavan eteğini dönen ahşap profil içerisindeki yüzeye yerleştirilen, altı adet dikdörtgen çerçeve ile oluşturulmuştur (Şekil D.9). Tavan sentetik boya ile boyanmıştır.

Odanın duvarları sıva üstü yeşil renk boyalıdır ve batı duvarında yerden 76 cm yükseklikte ahşap çıta bulunmaktadır (Şekil C.50, Şekil D18). Kuzey duvar

köşesinden başlayan PVC korniş L şeklinde dönerek doğu duvarında devam eder. (Şekil C.53, Şekil D.9).

3.4.2.2.4. Z04 Oda

Z04 kodlu oda kareye yakın yamuk planlıdır. Odanın ölçüleri 2.86 m – 2.92 m- 3.38 m – 3.38 m'dir. 9.75 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.8). Tavan yüksekliği 3.80 m'dir.

Odaya batı duvarının güneyindeki kapıdan (K01) girilir (Şekil C.58). Kapının ölçüleri 109 cm x 245 cm'dir. Z05 mahaliyle ortak olan batı duvarının kalınlığı 19 cm'dir.

Odanın kuzey duvarının kalınlığı ise 17 cm'dir. Z03 numaralı mahal ile ortak olan duvarın doğusundaki pervazlı açıklıktan Z04/A kodlu ahşap dolap nişine ulaşılır (Şekil C.59). Bahsi geçen niş dikdörtgen planlıdır. Plan ölçüleri 1.60 m – 0.68 m'dir. Kullanım alanı 1.10 m²'dir. Nişin kuzey, güney ve batı duvarı ahşap kaplıyken; doğu duvarı çimento harç ile sıvanmıştır. Zemin membran kaplıdır. İçerisine metal su borusu tesisatı çekilmiştir.

Doğu duvarının kalınlığı 40 cm'dir. Duvarda aralarındaki mesafe 64 cm olan iki tane ahşap giyotin pencere bulunur (Şekil C.60). Pencere ölçüleri 102 cm x 194 cm'dir. Kuzey (P03/B) ve güney (P03/C) yöndeki pencereler giyotin kanatlar üzerindeki düşey çıtaları itibariyle farklılık gösterir (Şekil D.8, Şekil D.20). Pencereler dışarıdan tel kafesli ve dış denizlikleri taştır (Şekil C.3).

Mahalin güney duvarı Z09 numaralı odayla ortak kullanılır. Bu duvarın kalınlığı 40'dir. Duvar üzerinde 91 cm x 29 cm ölçülerinde iki adet niş bulunur (Şekil C.61). Nişler basık kemerli ve aralarındaki mesafe 51 cm'dir.

Zemin, doğu-batı doğrultusunda 25 cm genişliğinde ahşap ile döşenmiştir (Şekil C.62, Şekil D.7). Duvarlarının döşeme ile birleşiminde ahşap süpürgelik vardır.

Tavan, profilli ahşap tavan silmesi ile çerçevelenmiştir (Şekil C..63, Şekil D.9). Profilli silmenin altında duvara paralel ikinci bir silme daha devam eder. Ahşap pasalı tavan, tavan eteğini dönen ahşap profil içerisindeki yüzeye

yerleştirilen, dört adet eş dikdörtgen çerçeve ile oluşturulmuştur (Şekil D.9). Doğu duvarında ikinci kat silmesi üzerine gelecek şekilde PVC koniş bulunmaktadır.

Odanın duvarları sıva üstü yeşil renk boyalıdır. Duvar ortasından yatayda duvar kağıdı geçer. Duvarlarda, güney duvarının batı köşesinden başlayıp batı ve kuzey duvarı üzerinden doğu duvarındaki ilk pencere pervazına kadar dönen duvar çıtası bulunur. Ahşap çıta yerden 76 cm yüksekliktedir (Şekil C.61, Şekil C.61, Şekil D.18).

3.4.2.2.5. Z05 Hol

Z05 numaralı hol kareye yakın yamuk planlıdır. Mekanın ölçüleri 2.86 m - 2.92 m - 3.43 m – 3.39 m ve 10.94 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.8). Tavan yüksekliği 3.80 m'dir.

Planın merkezinde konumlanan holden beş mahale geçiş vardır. Mekanın kuzeyinde bulunan 18 cm kalınlığındaki duvarda oluşturulmuş, açıklıktan Z02'yle ilişki kurulur (Şekil C.64). 125 cm genişliğindeki açıklığın eşiği ahşaptır. Bahsi geçen açıklığın doğusunda Z03-kodlu odadan geçişi sağlayan fakat şu an kullanılmayan kapı (K01/A) bulunur (Şekil C.65). Mekana girişi sağlayan pervazlı açıklık ve bu kapı arasına elektrik sayacı yerleştirlmiştir.

Doğu duvarının kalınlığı 19 cm'dir. Duvarın kuzeyinde bulunan kapıdan Z04 kodlu odaya geçiş sağlanır (Şekil C.65). Kapının eşik kısmına teneke plaka yerleştirilmiştir.

Holün güney duvarının doğusundaki altı basamaklı ahşap merdivenden çıkılarak (K04) kapısına ulaşılır (Şekil C.66). Buradan ek kısma geçiş sağlanır. Duvarın batısında kapatılmış, basık kemerli kapı açıklığı niş şeklinde görülür. Bu kısma sıva üstü tesisat çekilmiş ve önüne lavabo konulmuştur (Şekil C.66, Şekil D.18).

Holün batı duvarı Z06-WC mahaliyle ortaktır. Bu duvarın kalınlığı 26 cm'dir. Wc'ye önündeki mermer zeminden 15 cm yüksekte bulunan eşikten girilir (Şekil C.39).

Zemin döşemesi mekan içerisinde farklılık gösterir (Şekil C.69, Şekil D.8). Holün kuzey yöndeki ilk 156 cm'lik kısmı doğu-batı doğrultusunda uzanan 25-28

cm'lik ahşaplarlar döşenmiştir. Devamındaki bölüm de ise 10 cm genişliğinde ahşap kullanılmıştır. Batı duvarından WC'ye geçiş olması ve önünde bulunan lavabo nedeniyle zeminde bu kısımda ahşap üzerine mermer plaka konulmuştur. Plakaların ölçüleri 105 cm x 149 cm ve 77 cm ve 85 cm'dir.

Tavan, doğu-batı yönünde farklılaşmaktadır (Şekil C.41/ D.9). Batı yönündeki 83 cm'lik kısım sıva üzeri beyaz boyalıdır; güney kısmında, zemin katı birinci kata bağlayan mozaik merdivenin son iki basamağı üzeri sıvalı olarak görülmektedir (Şekil C.68, Şekil D.9). Tavanın doğu yönündeki bölümü ahşaptır. Bu iki bölümün arasında 14 cm genişliğinde kiriş bulunur. Ahşap kısım kuzey-güney yönde üç farklı şekilde döşenmiştir. Kuzeydeki 210 cm'lik bölüm, doğu-batı doğrultusunda uzanan 'U' şeklinde pasalı tavandır. Tavanın ikinci kısmı, üç parçaya ayrılmış pasalı tavandır. Son bölümde de 8-11 cm genişliğindeki ahşaplarla kaplanmış bölüm vardır. Ahşap tavanın Z08-mutfak mekanına geçişi sağlayan kapıyla birleştiği noktada, boy kurtarma mesafesiden dolayı tavan kotu 10 cm yükseltilmiştir (Şekil C.66).

3.4.2.2.6. Z06 WC

WC, dikdörtgene yakın yamuk planlıdır. Mekanın ölçüleri 0.99 m- 1.08 m - 3.56 m – 3.57 m'dir. Mekan 3.86 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.8). Mekan merdiven altında konumlandığı için tavan yüksekliği en yüksek yerde 247 cm'dir (Şekil D.17).

WC'ye, mekanın doğu duvarında bulunan kapıdan (K02) girilir (Şekil C.69, Şekil C.72, Şekil D.17). Ahşap çatkılı kapının ölçüleri 192 cm x 242 cm'dir. Kapının eşiği çimento şaptır. Z05-hol mahali ile ortak olan doğu duvarının kalınlığı 26 cm'dir.

Güney duvarı Z07-banyo mahali ile ortak olup; kalınlığı 40 cm'dir. Duvardaki pencere açıklığı ahşap kapak ile kapatılmıştır (Şekil C.70). Bahsi geçen duvar çimento ve alçı sıvalıdır.

Batı duvarı, kuzey yönde 40 cm olarak başlar; fakat merdivenin üçüncü basamağından itibaren incelir ve 28 cm kalınlığında devam eder (Şekil C.71, Şekil D7). Doğu ve batı duvarı harman tuğla olup güney yönde çimento harç sıvalıdır.

Zeminde, mekanın güney duvarına bitişik konumlanan özgün, mermer hela taşı vardır (Şekil C.73). Hela taşı üst kotu kapı eşiğinden 18 cm alçaktır. Kuzey yönde ise zemin döşemesi hela taşına göre düşük kotta kalır ve çimento şaptır (Şekil C.71, Şekil D.17).

Tavan, merdivenin alt yüzeyidir. Çimento sıvalıdır; fakat sıva yer yer dökülmüştür. Merdiven basamak izleri ve demir lama izleri görülmektedir (Şekil C.71).

3.4.2.2.7. Z07 Banyo

Z07 numaralı banyo kareye yakın yamuk planlıdır. Mekanın ölçüleri 1.73 m- 2.03 m - 2.53 m – 2.52 m'dir. Mekan 4.74 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.8). Tavan yüksekliği mahalin kuzeyinde 2.64 m , güneyinde ise 2.87 m'dir (Şekil D.17).

Z07 kodlu mekana, Z06 mutfaktan geçilerek ulaşılır (Şekil C.83). Banyoya giriş doğu duvarının kuzeyinde bulunan niteliksiz (K03) kapısındandır (Şekil C.75 , Şekil D.17). Kapının ölçüleri 70 cm x 197 cm'dir. Kapı eşiği çimento harçlıdır (Şekil C.83). Duvar kalınlığı 15 cm'dir. Kapının güneyinde mutfağa yönelen, 64 cm x 55 cm ölçülerinde ahşap ile kapatılmış pencere açıklığı vardır (Şekil C.75, Şekil D.17). Duvar pencere açıklığının alt kotuna kadar çimento sıvalı, üst bölümde ise harman tuğla olarak devam etmektedir. Tesisat borusu ve kabloları duvar üzerinde görülmektedir.

Güney duvarı kalınlığı 18 cm'dir. Zeminden 135 yükseklikteki kısmı çimento harç ile sıvanmıştır (Şekil C.76). Üst bölümünde ise harman tuğla sıvasız olarak devam etmektedir.

Batı duvarının kuzey yöndeki ilk bölümü, Z6 kodlu WC mekanından devam eden duvar olup 28 cm kalınlığındadır (Şekil C.76, Şekil C.78, Şekil D.8). 126 cm'lik bölümden sonra duvar incelerek 28 cm olarak devam eder. Duvarın kuzeydeki bölümü çimento harç ile sıvalı, güneydeki kısım ise zeminden 135 yüksekliğe kadar çimento devamında tuğladır. Duvarın kuzeyine elektrikli şofben yerleştirilmiştir.

Banyonun kuzey duvarı 40 cm kalınlıkta olup WC ile ortaktır (Şekil C.77). Duvarın batısında pencere açıklığı ölçüleri 61 cm x 96 cm'dir. Pencere lentosu 26 cm

yüksekliğinde ve betonarmedir. Kirişin üzerinden kemer örgüsü yarım olarak görülmektedir. Açıklık önünde demir parmaklık vardır. Duvar batı yönünde harman tuğla, doğuda sıvalıdır.

Zemin, 33 cm x 33 cm ölçülerinde fayans döşelidir (Şekil C.77, Şekil D.7). Duvar ve zemin birleşiminde karosiman süpürgelik vardır(Şekil D.7). Fakat yer yer çimento harç ile sıvanmıştır. Kuzeybatı köşesinde alafranga tuvalet bulunmaktadır.

Tavan, çimento harç sıvalıdır (Şekil C.78, Şekil D.9). Tavanda doğu-batı aksında 18 cm'lik betonarme kiriş sarkmaktadır. Kiriş mekanın batı duvarındaki kalınlaşma hizasındadır. Tavan kuzey yönde betonarme kirişe kadar 26 cm düşük kottadır (Şekil D.17).

3.4.2.2.8. Z08 Mutfak

Z08 kodlu mahal kareye yakın yamuk planlıdır. Mekanın ölçüleri 2.38 m- 2.21 m - 2.53 m – 2.52 m'dir. Mekan 5.69 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.8). Tavan yüksekliği 3.97 m'dir.

Mutfak ve Z05-holden arasındaki 99 cm'lik kot farkından dolayı altı basamakla ulaşılır (Şekil C.79). Giriş, mahalin kuzey duvarının doğusundaki (K04) kapıdandır (Şekil C.80). Kapı ölçüleri 77 cm x 200 cm'dir. Duvarın kalınlığı 40 cm'dir.

Mahalin doğusundaki tablalı ahşap ayırıcı eleman vasıtasıyla Z09-odası ile mekan ayrılmıştır (Şekil C.81). Bahsedilen ahşap ayırıcının kuzeyinde Z09 mahaline geçişi sağlayan 94 cm genişliğinde kapı açıklığı bulunur; fakat kapı kanadı yoktur (Şekil C.85). Ahşap seperatör üzerine güney yönde MDF dolap monte edilmiştir.

Güneyde zeminden 70 cm yükseklikte betonarme pabuçlara taşıtılan, yüzeyi seramik kaplanmış tezgah bulunur (Şekil C.82, Şekil C.83, Şekil D.8). Seramik yüzey tezgah üstü duvarda da bir sıra olarak devam ettirilmiştir. Tezgah altı, mutfak zemininden 5 cm yükseltilerek ayrılmış ve çimento harç ile sıvanmıştır. Tezgah genişliği 45 cm olup, 'L' şeklinde dönerek batı duvarında metal eviye olarak devam eder.

Batı duvarı Z07 kodlu banyo ile ortak kullanılır. Kalınlığı 14 cm'dir. Duvarın kuzeyinde banyoya geçişi sağlayan kapı (K03) bulunur (Şekil C.83). Kapının 20 cm

üstünde 80 cm x 45 cm ölçülerinde ahşap ile kapatılmış tepe penceresi vardır. Güney ve batı duvarları kesişiminde betonarme mutfak bacası yer alır (Şekil C.82). Baca iz düşüm ölçüleri 112 cm x 91 cm'dir (Şekil D.9).

Zemin, karosimandır (Şekil C.84, Şekil D.7). Batı duvar birleşiminde kagir süpürgelik bulunur. Tavan ve duvarlar sıva üzeri beyaz boyalıdır. Tavandan kuzey-güney aksında kiriş geçer. Kiriş genişliği 23 cm dir (Şekil C.81, Şekil D.9)

3.4.2.2.9. Z09 Oda

Z09 kodlu mahal kareye yakın yamuk planlıdır (Şekil D.8). Mekanın ölçüleri 3.16 m- 3.17 m - 2.47 m – 2.48 m'dir. Mekan 7.83 m² kullanım alanına sahiptir. Tavan yüksekliği 3.97 m'dir. Z08 mutfak ile hemzemindir.

Odaya batısındaki ahşap kapıdan (K05) gilir. Kapı ölçüleri 247 cm x 3.97 cm'dir (Şekil C.86). Kapı duvarı boylu boyunca kaplar. Üç tablalı ve tepeliklidir. Üç kanatlı kapının kuzeydaki kanadı eksiktir. Mekana burdan girilir. Kapı üzerine iki adet ahşap raf monte edilmiştir.

Kuzey yöndeki Z04 kodlu oda ile ortak olan duvarın kalınlığı 40 cm'dir. Doğudaki duvarın kalınlığı 23 cm'dir. Doğu duvarında 168 cm x 148 cm ölçülerinde ikisi açılır, dört kanatlı ahşap pencere (P04) bulunur (Şekil C.87, Şekil D.8). Kanatlar yatayda iki kayıtlıdır. Pencere dış denizliği betonarmedir. Tavanda duvar boyunca PVC korniş yer alır. Güney duvarın kalınlığı ise 27 cm'dir.

Zemin doğu-batı doğrultusunda 8 cm genişliğinde ahşap ile döşelidir. Üzeri halıfleks kaplanmıştır (Şekil C.88, Şekil D.7). Mahalde dört yönde ahşap süpürgelik dönmektedir. Tavan ve duvarlar sıva üzeri beyaz boyalıdır (Şekil C.88).

3.4.2.1. Birinci Kat Planı

Yapı, birinci katının oturma alanı 96 m²'dir (Şekil D.11). Ana yapı plan şeması kuzeydoğu yönünde ve doğu yönünde iki tane çıkma yapar.

Birinci kata 101 - sahanlıkta bulunan kagir merdivenden ulaşılır. Katın merkezinde ana dağılma alanı olan 105-hol bulunmaktadır. 1.89 m x 3.55 m boyutundaki hole açılan beş mekan bulunmaktadır. Kuzeyinde iki oda, doğusunda bir

oda, güneyinde ek bölüm, batısında merdiven ve bir sahanlık bulunur. Ek bölümle ana yapı zeminleri arasındaki 66 cm'lik kot farkından dolayı bu kısma geçişe ahşap basamaklar yerleştirilmiştir. Üç basamak çıkılarak 106 kodlu mutfağa ulaşılır. Mutfağın batısından ıslak hacimler bulunmaktadır. Islak hacimlere 107 kodlu ara holden girilir; bu bölümün döşemesi mutfağa göre 18 cm üst kottadır. Holün batısında 108-WC, güneyinde 109-banyo konumlanmıştır.

3.4.2.1.1. 101 Sahanlık

Yamuk planlı giriş sahanlığının ölçüleri 2.15 m – 2.14 m – 3.56 m – 3.40 m'dir. 2.89 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.11). Tavan yüksekliği 3.26 m'dir (Şekil D.17).

Mekana zemin kattan çıkan " L" şeklindeki kagir basamaklar çıkılarak ulaşılır(Şekil C.89). Birinci kata ulaşan merdiven kolu sahanlığın güney duvarına oturur. Güney duvarının ıslak hacimlerle ortaktır. Duvarın doğu yönündeki ilk 43 cm'lik bölümünün kalınlığı 41 cm iken; devamında 29 cm'dir. Duvarda kademelenmenin olduğu yerde panellerle kapatılmış açıklık vardır (Şekil C.90). 59 cm x 159 cm ölçülerindeki açıklığın altına kot farkından dolayı basamak yapılmıştır (Şekil D.17). Basamak tuğladır ve planda oval şekildedir.

Holün batı duvarı yapının kuzeybatı duvarını oluşturan duvardır. Kalınlığı doğu yönünde 27 cm başlayıp batı yönünde kalınlaşarak 31 cm'e ulaşır. Kuzeyde konumlanan duvarın kalınlığı ise 15 cm'dir. Duvar 102 numaralı oda ile ortaktır. Kuzey ve batı duvarının birleştiği köşede zemin kattan gelen ovallik vardır (Şekil D.11).

Doğu duvarı ise 105 numaralı hol ile ortaktır. Duvarın kalınlığı 15 cm'dir. Güney köşeden 140 cm sonra kapı açıklığına kadar olan 35 uzunluğundaki duvarın kalınlığında incelme vardır(Şekil C.89, Şekil C.91). Bu bölümden sonra duvar üzerinde 87 cm genişliğinde kapı açıklığı vardır. B05'e geçişi sağlayan açıklıkta kapı yoktur, ahşap pervaz ve eşik vardır.

Duvarlar sıvalıdır. Doğu duvarının zeminle birleşiminde kagir süpürgelik vardır (Şekil C.89). Zemin 20 cm x 20 cm 'lik mozaik-karo döşelidir (Şekil D.10). Tavan ahşap pasalı tavandır (Şekil C.89, Şekil D.12). Fakat pasalar iki farklı şekilde

döşenmiştir. Doğu yöndeki kısım 105-holün devamı niteliğindedir, "U" şeklinde pasalardan oluşur. Batı yöndeki tavanda ise iki farklı kaplama vardır. Kuzeydeki ilk bölüm kuzey-güney doğrultusunda sıralanmış, 22 cm mesafeli dizilmiş pasalı tavanken; güneydeki bölüm ise 7 cm'lik ahşap kaplama şeklindedir.

3.4.2.1.2. 102 Oda

Beşgen planlı mekanın ölçüleri 3.19 m – 4.22 m – 1.35 m – 2.19 m - 4.11 m'dir. 12.67 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.11). Tavan yüksekliği 3.24 m'dir (Şekil D.17).

Mekana giriş güneydoğusundaki kapıdandır (K06) (Şekil C.93). Kapı yapının diğer kapılarından farklı olup çıkma elemandır. Ahşap çift kanatlı kapının ölçüleri 99 cm x 240 cm'dir. Kanatların genişlikleri 75 cm ve 46 cm'dir. 46 cm'lik kanat sabit kanattır. Üst kısmında kanatlı pencere bulunur. Alt kısımın üstüne ahşap levha monte edilmiştir. Açılır kanatlı bölüm ise yatayda 2 ara kayıtla üç parçaya ayrılmıştır fakat kapı kanadının üst kısmına ikinci ara kayıttan itibaren ahşap levha monte edilmiştir (Şekil D.18). Kapı üzeri tavana kadar ahşap panel ile kapatılmıştır.

Odanın güney duvarı 15 cm kalınlığındadır. 101-sahanlık ile ortak olan duvar tavan döşemesinden anlaşıldığı üzere özgün yerinde değildir (Şekil C.95, Şekil D.12). Kalınlığı 30 cm olan batı duvarı yapının kuzeybatı cephesini oluşturan tuğla duvardır. Kuzey duvarı ise yapının kuzeydoğu cephesini oluşturan duvar olup kalınlığı 27 cm'dir. Duvar üzerinde 61 cm mesafe ile iki pencere konumlanmıştır (Şekil C.95). Pencereler çift kanatlı, üstte sabit kanat tepe pencerelidir. Batıdaki pencere ölçüleri 95 cm x 200 cm (P5a), doğudaki pencere ölçüsü 96 cm x 200 cm'dir (P5b). Pencerelerin yerden yüksekliği 77 cm'dir. İç mekanda düz atkılı olan pencere boşlukları cephede basık kemerlidir. Dış denizlikleri taştır. Oldukça kötü durumda olan pencerelerin denizlik ve yağmurluk bölümlerine dışarıdan yalıtım membranı ile müdahale edilmiştir. İki pencere arasında soba bacası için açılmış delik vardr.

Zemin kuzey-güney doğrultusunda 24 cm genişliğinde ahşap ile döşenmiştir (Şekil C.93, Şekil D.10). Ahşap pasalı tavan özgün olmayan güney duvarının geriye çekilmiş olmasından dolayı iki kısımdan oluşmuştur (Şekil C.95, Şekil D.12). Özgün durumda odanın tavanını oluşturan kuzey yöndeki kısımda tavan eteğini dönen ahşap

profil içerisindeki yüzeye yerleştirilen ve birbirinin devamı niteliğinde tavan boyunca "U" şeklinde dönerek devam eden pasalarla oluşturulmuştur. Bu kısımda tavan ve duvar birleşiminde batı-kuzey ve doğu duvarını dönen ahşap silme vardır. Profilli silme yüksekliği 29 cm ve iki parçadan oluşmaktadır.

Güney yöndeki ise kısımda ise tavan sahanlığın devamı niteliğinde iki farklı şekilde döşenmiş pasalarla oluşturulmuş. Doğu yöndeki pasalar "U" şeklinde iken, batı yöndekiler kuzey-güney doğrultusuda yerleştirilmiştir.

Odanın duvarları sıva üstü duvar kağıdı kaplıdır. Doğu ve batı duvarında zeminden 75 cm yukarıda ahşap silme geçmektedir (Şekil C.93, Şekil D.18). Duvar ve zemin birleşiminde ahşap süpürgelik dönmektedir. Güney duvarındaki süpürgelik detay ve ölçü olarak farklılık göstermektedir. Süpürgelik yüksekliği güney duvarında 10 cm iken, kuzey duvarında 12 cm'dir.

3.4.2.1.3. 103 Oda

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 3.97 m – 5.11 m – 3.12 m – 3.39 m – 1.33 m – 4.15 m'dir. 20.09 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.4). Tavan yüksekliği 3.20 m'dir (Şekil D.18).

Odaya güneybatı köşesine konumlanmış kapıdan (K07) girilir (Şekil C.97). Çift kanatlı ahşap kapının ölçüleri 109 cm x 245 cm'dir. Kapının kanat ölçüleri eşit ve 60 cm'dir. Kanatlar iki yatay kayıtla üçe bölünmüştür. Kapının menteşe yerinden anlaşıldığı üzere kapı çevrilmiştir. Halihazırda menteşelerin takıldığı bölümde ispanyolet takımı izleri görülmektedir.

Mahalin batı duvarı 102-oda ile ortak ve kalınlığı 19 cm'dir. Duvarın güney yöndeki 327 cm'lik parçasından sonra, 102-odanın kuzey duvarının devamı niteliğindeki bölümü 5 cm'lık çıkma yapar (Şekil D.11). Bu bölüm 28 cm uzunluğundadır. Devamında tek kanatlı pencere vardır (P06). Pencere ölçüleri 57 cm x 200 cm'dir. Dışta taş denizlik vardır.

Kuzey duvarı kalınlığı 25 cm'dir. Duvar üzerinde üç adet pencere vardır (P05), (Şekil C.96, Şekil D.11). Pencereler arasındaki mesafe 41 cm'dir. Batı yönden 16 cm, doğu yönde 18 cm sonra pencereler konumlanmıştır. Pencerelere ölçüleri 99 cm x 200

cm'dir. Pencerelerin üstten 70 cm'lik bölümü sabittir. Geri kalan bölümü açılır kanattır. Kanatlardan üstt olan 43 cm diğeri 46 cm'dir. cm'dir. Pencerelerin yerden yüksekliği 78 cm'dir. Pencerelere kasalarının olduğu ksımlara dışarıdan bitümlü su yalıtım membranı ile kapatılmıştır.

Mahalin doğu duvarının kalınlığı ise 27 cm'dir (Şekil C.96). Yapının güneydoğu cephesini oluşturan duvar üzerinde üç pencere vardır. Pencereler arası mesafe ortalama 46 m'dir. Pencere özellikleri kuzey duvarındakinlerle aynıdır. Dışta 4cm kalınlığındaki taş denizlik üzerinde tuğla denizlik bulunmaktadır. Taş denizlik 44 cm x 3 cm x 7 cm'lik 2 parçadan oluşur. Tuğla denizlik 23 cm x 2 cm x 8 cm ölçülerindeki dört adet tuğladan oluşur.

Güney duvarı 16 cm kalınlığında ve 104-oda ile ortaktır. Duvar boyunca konumlanmış özgün ahşap dolap vardır (Şekil C.97). Ölçüleri 274 cm x 250 cm x 86 cm'dir. Dolap iki kısımdan oluşmaktadır. Doğu yöndeki bölüm açıktır. Zeminden 165 cm üstte bir adet rafı vardır. Dolabın iç yüzeyi yatay yönde, ortalama 20 cm genişliğinde ahşap kaplıdır. Batı yöndeki kısımın zemin üzerinden 75 cm'lik bölümü sabittir, üst bölüm ise iki aet açılır kanattan oluşur. Kanatlar 12 cm genişliğinde profil ile çevrilidir. Dolap 7 cm'lik profilli silme ile biter. Devamında ahşap tavan silmesine kadar 46 cm'lik sıvalı duvar vardır (Şekil D.18).

Zemin, kuzey-güney doğrultusunda 26 cm genişliğinde ahşap ile döşenmiştir (Şekil C.96, Şekil D.10). Batı, kuzey ve doğu duvarlarının döşeme ile birleşiminde 12 cm yüksekliğinde ahşap süpürgelik vardır.

Tavan, profilli ahşap tavan silmesi ile çerçevelenmiştir (Şekil C.96, Şekil D.12). Profilli silmenin altında duvara paralel ikinci bir silme daha devam eder. Ahşap pasalı tavan, tavan eteğini dönen ahşap profil içerisindeki yüzeye yerleştirilen, altı adet dikdörtgen çerçeve ile oluşturulmuştur (Şekil D.12). Pasalar ortalama 22 cm aralıklarla yerleştirilmiştir.

Odanın duvarları sıva üstü boyalıdır. Batı duvarında 12 cm yüksekliğinde duvar çıtası bulunur. Ahşap çıta yerden 74 cm yüksekliktedir (Şekil C.97, Şekil D.18).

3.4.2.1.4. 104 Oda

Kareye yakın yamuk planlı mekanın ölçüleri 3.87 m – 3.92 m – 3.50 m – 3.59 m'dir. 13.51 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.11). Tavan yüksekliği 3.20 m'dir.

Odaya batı duvarının kuzeyinde konumlanan ahşap kapıdan girilir (K01). Kapı ölçüleri 109 cm x 245 cm'dir. 105-hol ile ortak olan duvarın kalınlığı 17 cm'dir. Kuzey duvarının kalınlığı 16 cm'dir; 103-oda ile ortaktır. Duvarın doğusunda tek kanatlı pencere (P6a) konumlanır (Şekil C.100). Pencere ölçüleri 60 cm x 200 cm'dir. Pencerenin üstten 70 cm'i sabittir. Doğu duvarının kalınlığı 26 cm'dir. Yapının güneybatı cephesini oluşturan duvar üzerinde 68 cm aralıkla konumlanmış iki pencere (P05) vardır (Şekil C.100, Şekil C.101). Pencerelerin ölçüleri 99 cm x 200 cm'dir. Dışta taş ve tuğla denizlik bulunmaktadır. Güney duvarı 28 cm kalınlığındadır. 106-mutfak ile ortak duvar üzerinde iki tane niş vardır (Şekil C.101). Batı yöndeki nişin ölçüleri 76 cm x 120 cm x 18 cm, doğudaki niş ise 91 cm x 192 cm x 10 cm ölçülerindedir. Dış cepheden anlaşıldığı üzere bu niş var olan pencerenin kapatılmasıyla oluşmuştur.

Zemin, doğu-batı doğrultusunda 25 cm genişliğinde ahşap ile döşenmiştir (Şekil C.10, Şekil D.10). Duvarların döşeme ile birleşiminde 12 cm yüksekliğinde ahşap süpürgelik vardır.

Tavan, profilli ahşap tavan silmesi ile çerçevelenmiştir (Şekil C.102, Şekil D.12). Profilli silmenin altında duvara paralel ikinci bir silme daha devam eder. Ahşap pasalı tavan, tavan eteğini dönen ahşap profil içerisindeki yüzeye yerleştirilen, beş adet dikdörtgen çerçeve ile oluşturulmuştur. Pasalar 23 cm aralıklarla, doğu batı aksında yerleştirilmiştir.

Odanın duvarları duvar kağıdı kaplıdır (Şekil C.100). Doğu duvarı haricindeki duvarlarda 12 cm yüksekliğinde duvar çıtası bulunur. Ahşap çıta yerden 74 cm yüksekliktedir (Şekil C.104).

3.4.2.1.5. 105 Hol

Beşgen planlı mekanın ölçüleri 1.17 m – 1.52 m – 3.36 m – 1.93 m – 3.55 m'dir. 8.23 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.11). Tavan yüksekliği 3.21 m'dir.

Planın merkezinde konumlanan hole açılan beş mahal vardır. Kuzeyde 102-odaya giriş kapısı (K06) ve 103-odaya giriş kapısı (K07) bulunmaktadır (Şekil C.106). Doğusundaki duvar ise 104-odayla ortaktır. 17 cm kalınlığındaki duvarın kuzeyinde K01 kapısı yer alır (Şekil C.107). Güney duvarı 41 cm kalınlığında ve 106-mutfak ile ortaktır. 66 cm'lik kot farkından dolayı iki basamak çıkılarak ile ulaşılan kapıdan (K4a) mutfağa geçilir. Mahalin batısında ise 101-sahanlıkla ortak duvar bulunur. 15 cm kalınlığındaki duvarın kuzeyinde 87 cm genişliğindeki açıklıkla sahanlık ile bağlantı sağlanır (Şekil C.106). Burada kapı yoktur, ahşap pervaz ve eşik vardır. Lento üzerindeki 36 cm'lik kısımda ahşap panel vardır. Devamı sıvalı duvardır. 101-sahanlığa geçiş sağlayan açıklı ve 102 – odaya geçiş sağlayan duvar arasında elektrik tesisatı vardır.

Zemin döşemesinin kuzey yöndeki 85 cm'lik kısmı 102 – oda ve 103- odanın devamıdır ve kuzey-güney doğrultusunda döşenmiş ahşaplardan oluşmaktadır (Şekil C.106, Şekil D.10). Döşeminin devamı ise doğu-batı doğrultusunda 19 cm genişliğinde ahşap ile döşenmiştir. Duvarlar sıvalı ve döşeme ile birleşiminde ahşap süpürgelik vardır.

Tavan da iki bölümden oluşmaktadır. Kuzeydeki ilk bölümsade profilli ahşap tavan silmesi ile çerçevelenmiştir (Şekil C.108, Şekil D.12). Ahşap pasalı tavan, tavan eteğini dönen ahşap profil içerisindeki yüzeye yerleştirilen, dikdörtgen çerçeve ile oluşturulmuştur. Pasalar kuzey-güney aksında yerleştirilmiştir. Tavan batı yönde üçüncü dikdörtgen çerçevede kesilir ve 101-sahanlık mekanında devam etmektedir. Tavanın güney yöndeki 140 cm'lik kısmında doğu-batı doğrultusunda döşenmiş, ortalama 7 cm'lik ahşap kaplama vardır

3.4.2.1.6. 106 Mutfak

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 5.73 m – 5.54 m – 2.53 m – 2.38 m'dir. 13.61 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.11). Tavan yüksekliği 2.63 m'dir.

Mutfağa kuzey duvarında konumlanan kapıdan (K4a) girilir (Şekil C.109). 105-hol ile ortak olan duvarın kalınlığı 41 cm'dir. Kapı, batı köşenin 136 cm doğusunda konumlanmaktadır. Ölçüleri 73 cm x 200 cm'dir. Kapının 52 cm doğusunda, 88 cm genişliğinde niş bulunmaktadır (Şekil C.110). Nişin etrafında 7

cm'lik ahşap çerçeve bulunmaktdır. Yerden yükseliği 142 cm'dir. Nişin 19 cm doğunda tavanda bulunan kişirin hizasında duvar 22 cm dışa taşan kolon bulunmaktadır. 25 cm genişliğindeki kolondan sonra duvarda 91 cm genişliğinde kapatılmış, basık kemerli açıklık bulunmaktadır. Kuzey duvarının, doğu duvarıyla birleşimi açılıdır (Şekil D.11).

Doğu duvarı yapının güneydoğu cephesini oluşturan duvardır, kalınlığı 12 cm'dir. Duvar üzerinde köşelerden 31 cm mesafede yerleştirilmiş çift kanat açılır, tek kanat sabit pencere bulunmaktadır (P07), (Şekil C.110). Pencere ölçüleri 151 cm x 174 cm'dir. Açılır kanat ölçüleri 51 cm ve 54 cm'dir. Kuzey yönde konumlanan sabit kanat ölçüsü 57 cm'dir. Pencerenin üstten 41 cm'lik kısmı da sabit kanattır (Şekil D.20). Pencere önünde kuzey duvarı birleşimindeki açılı duvardan itibaren başlayan kuzey duvarı boyunca devam edip, güney duvarının 152 cm lik kısmında sonlanan kagir iç denizlik vardır (Şekil C.110). Denizliğin genişliği 5 cm, kalınlığı 9 cm'dir.

Güney duvarı ise komşu olan 7 parseldeki yapı ile bitişiktir. Doğu yöndeki 152 cm'lik kısmı tavandaki kirişi takip eden kolonla sınırlandırılmıştır (Şekil C.110). Bu kısımda 72 cm genişliğinde, harman tuğla ile kapatılmış düz atkılı pencere açıklığı bulunmaktadır. Pencere doğu duvarından devam eden denizlik üstünden itibaren konumlanmıştır. Kolonun devamında duvarın bitimine kadar uzayan betonarme tezgah bulunmaktadır (Şekil C.109). Tezgah üstü 14 cm x 15 cm'lik beyaz seramik kaplıdır. Seramik duvarda üç sıra şeklinde devam eder. Tezgah altı zeminden 10 cm yükseltilmiştir. Önü açıktır. Yan yüzeyleri yer yer desenli örtü ile kaplanmıştır. Duvarın, batı duvarıyla birleşimi pahlıdır. Bu kısımda baca konumlanmaktadır (Şekil C.109, Şekil D.12). Betonarme bacanın dıştan dışa ölçüleri 145 cm x 102 cm'dir. Dıştan 25 cm'lik ksımı düzken, devamında yukarı doğuru daralarak prizmatik olarak yükselir.

Batı duvarı kalınlığı 12 cm'dir. 109-banyo ve 107-holle ortaktır. Duvarın kuzeyinde 107-hole geçişi sağlayan kapı bulunmaktadır (K08), (Şekil C.109). Kapı ölçüleri 70 cm x 200 cm'dir. Kapının 32 cm güneyinde pencere açıklığı bulunmaktadır (P08). Nitelikli mermer lavabo üzerinde konumlanan açıklık, mutfak tarafından ahşap levha ile kapatılmıştır. Ölçüleri 54 cm x 40 cm'dir.

Zemin, 19 cm x 19 cm ölçülerinde karosiman döşelidir (Şekil C.106, Şekil C.113, Şekil D.10). Duvarların döşeme ile birleşiminde 10 cm yüksekliğinde karosiman süpürgelik vardır.

Tavanda kuzey-güney doğrultusunda 25 cm genişliğinde iki tane betornarme kiriş vardır (Şekil C.109, Şekil C.110, Şekil D.12). Doğu yöndeki kirişten sonra tavan açılı devam eder (Şekil C.111). Bu kısım doğu duvarından 57 cm kuzey-güney doğrultusunda kırılma yapar, iki yanda eğimli yüzey şeklinde devam eder. Tavan sıva üzeri boya boyalıdır.

Odanın duvarları sıva üzeri boyalıdır. Güney duvarında betonarma tezgahın olduğu kısımda tazgahdaki seramik yüzey duvar üzerinde 47 cm yükseklikte devam eder (Şekil C.109).

3.4.2.1.7. 107 Ara Hol

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 2.72 m – 2.69 m – 2.36 m – 2.39 m'dir. 1.14 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.11). Tavan yüksekliği 2.40 m'dir.

Hole 106-mutfak ile ortak doğu duvarı üzerindeki kapıdan girilir (K08), (Şekil C.109). Kapı yatayda iki serenle üç parçaya bölünmüştür. Döşeme, mutfak döşemesinden 9 cm üst kottadır. Holün güney duvarı 14 cm kalınlığındadır. Duvar 109-banyo ile ortaktır. Üzerinde ahşap çatkılı kapı bulunmaktadır (K2b). Batı duvarının kalığı 12 cm'dir. Duvarın güneyinde 108-wc'yle bağantı sağlayan ahşap, çatkılı kapı bulunmaktadır (Şekil C.115). Kuzey duvarı kalınlığı 29 cm'dir. Duvarın doğu yönünde 59 cm genişliğinde, ahşaplarla kapatılmış açıklık vardır (Şekil C.114).

Mekanın zemini, çimento harçlıdır (Şekil C.114, Şekil D.10). Duvarlar ve tavan sıva üstü boyalıdır. Duvarın zemin ile birleşimde yer yer süpürgelik vardır. Tavan sıvalıdır (Şekil C.116)

3.4.2.1.8. 108 WC

Kareye yakın yamuk planlı mekanın ölçüleri 0.88 m –0.89 m – 1.18 m – 1.17 m'dir. 1.09 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D11). Tavan yüksekliği 2.43 m'dir (Şekil D.18).

Mekana 107-hol ile ortak olan doğu duvarı üzerindeki kapıdan girilir (K2a), (Şekil C.115, Şekil D.11). Ahşap çatkılı kapının ölçüleri 63 cm x 179 cm'dir. Kapı duvarın güneyinde konumlanmıştır. Güney duvarı kalınlığı 13 cm'dir. 109-banyo ile ortaktır. Duvar üzerinde 50 cm x 94 cm x 13 cm ölçüleride camlı açıklık vardır (Şekil C.114, Şekil D. 17). Pencerenin kasası yoktur. Cam duvar içinde konumlanmıştır. Zeminden 144 cm yukarıda konumlanmıştır. Batı duvarı kuzeybatı cephesini oluşturan duvardır. Kalınlığı 13 cm'dir. Kuzey duvarı alınlığı 29 cm'dir. 101-sahanlık ile ortak duvardır. Duvarlar ve tavan sıva üstü boyalıdır. Güney ve batı duvarı eteklerinde 51 cm yüksekliğinde kagir süpürgelik vardır (Şekil C.117, Şekil D.17).

Mahalin güney duvarından batı duvarına ilerleyen PVC temiz su borusu bulunmaktadır. Kuzeydoğu köşesinde çapı 12 cm olan PVC tesisat borusu vardır. Zemini çimento harçlıdır (Şekil C.117). Alaturka tuvalet taşı zeminin kuzeyinde konumlanmaktadır. Tavan sıvalıdır (Şekil C.118).

3.4.2.1.9. 109 Banyo

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 1.98 m – 2.09 m – 1.20 m – 1.20 m'dir. 2.49 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.11). Tavan yüksekliği 2.55 m'dir (Şekil D.17).

Banyoya 107-holdan geçilerek ulaşılır. 13 cm kalınlığındaki kuzey duvarının doğusunda konumlanmış kapıdan giriş sağlanır (K2b), (Şekil C.115). Kapı ölçüleri 67 cm x 169 cm'dir. Kapının 28 cm batısında 50 cm genişliğindeki pencere konumlanır. Batı duvarının kalınlığı 13 cm'dir. Bu duvar yapının kuzeybatı cephesi duvarıdır. Kuzeyinde tek kanatlı pencere bulunur (P09), (Şekil C.121). Pencere ölçüleri 40 cm x 68 cm'dir. Pencerenin camı yoktur. Bu kısım ahşap ile kapatılmıştır. Güney duvarı yapının komşu parseli ile bitişik olan duvardır. Doğu duvarı ise 106-mutfak ile ortaktır. Kalınlığı 12 cm'dir. Kuzeyinde pencere açıklığı vardır (P08), (Şekil C.119). Zeminden yüksekliği 109 cm olan pencere ahşapla kapatılmıştır (Şekil D.17).

Zemin çimento şaptır. Tavan sıvasızdır (Şekil C.120, Şekil D.17). Odanın duvarları harman tuğladır (Şekil C.119). Güney duvarı tuğla üstü ahşap levhalarla örtülmüştür. Doğu duvarında harman tuğlalar arasında iki sıra ahşap konulmuştur. Ahşapların yerden yükseklikleri 153 cm ve 202 cm'dir. Duvarda 210-banyoya devam eden metal su borusu vardır.

3.4.2.2. İkinci Kat Planı

Yapı, ikinci katının oturma alanı 93 m²'dir (Şekil D.14). Planın merkezinde dağılma alanı (201 hol), batısında kata giriş ve bir kiler, kuzeyinde bir oda, doğusunda iki oda, güneyinde ek bölüm bulunur.

Birinci kattaki 101-sahanlıktan çıkan kagir merdivenden çıkılarak ulaşılan 201-holünden girilir. Hole açılan yedi mahal vardır. Batısında holün ahşap ayırıcı duvar ile bölünmesiyle oluşturulmuş 202-kiler vadır. Kuzeyinde 203-oda bulunur. Kuzeydoğu yönünde hol uzayarak ikinci bir koridor oluşturur. Buradan 204-odaya geçilir. Holün doğusunda 205-oda bulunur. Odanın Tatarağası Sokak'a bakan cephesinde 206-balkon bulunmaktadır.

Holün güneyinde konumlanan ek yapının kot farkı bu katta azalmıştır. Holün güneyindeki 207-mutfağa kot farkından dolayı 5 cm yükselerek girilir. Mutfağın doğusuda 206-oda bulunmaktadır. 206 ve 205 arasındaki kapıyla bu iki mekan arasında bağlantı bulunmaktadır (K9a). Holde mutfağa giriş sağlayan kapının (K12) batısında konumlanan kapıdan (K2d) 208-banyo-wc holüne ulaşılır. Holün güneyinde 210-banyo, batısında 209-WC bulunmaktadır. İkinci kat yapıya sonradan eklendiği için bu katta bulunan kapı, pencere gibi mimari ögeler başka yapılardan çıkmadır.

3.4.2.2.1. 201 Hol

Giriş sahanlığının ölçüleri 1.40 m – 1.31 m – 0.82 m – 4.87 m – 2.09 m – 3.54 m'dir. 9.17 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği 2.02 m'dir.

101-sahanlıktan çıkan kagir merdivenin sonunda konumlanan kapıdan kata giriş sağlanır (GK03). (Şekil C.122). Hol döşemesi merdiveni son basamağından 7 cm üst kottadır. Holün batısında bulunan muhdes kapının ölçüleri 98 cm x 193 cm'dir. Kapının kuzeyinde 166 cm uzunluğunda ahşap bölücü duvar, 202-kiler ile ortak duvardır. Ahşap ayırıcı duvarın bitiminde kilere giriş kapısı (K2c) vardır (Şekil C.123).

Holün kuzeyinde 16 cm kalınlığında 203-oda ile ortak duvar vardır. Duvarın batısında 203-odaya girişi sağlayan kapı bulunmaktadır (K09), (Şekil C.123) . Duvar kuzey yönde 203-oda içerisine doğru girerek bu kısımda 204-odaya giriş holü oluşturulmuş olur. Ters "L" şeklindekibu bölümde duvar kalınlığı 12 cm'dir.

Holün doğu duvarı ise 17 cm kalınlığındadır. Duvar 204-oda ve 205-oda ile ortaktır. Duvarın kuzeyindeki kapıdan (K10) 204-odaya, güneyindeki kapıdan (K9a) 205-odaya girilir. 205-odaya girerken 10 cm genişliğinde ahşap eşik vardır.

Holün güneyinde 25 cm kalınlığındaki duvar 207-mutfak ve 208-hol ile ortaktır. Duvarın batısında 208'e girişi sağlayan kapı (K2d) ve doğusunda mutfağa girilen kapı (K12) bulunmaktadır (Şekil C.122). Mahalin batı ahşap duvarı üstü duvar kağıdı kaplıyken, diğer duvarlar sıva üstü boyalıdır.

Zemin, iki farklı şekilde ahşap döşenmiştir. Kuzeydeki bölüm kuzey-güney doğrultusunda 30 cm genişliğinde ahşap döşenmiştir (Şekil C.123, Şekil D.13). Güneydeki bölüm ise doğu-batı aksında 18 cm'den 25 cm'e kadar farklı boyutlarda ahşaplarla döşenmiştir. Zemin üzerinde yer yer ahşap levhalarla tadilatlar yapılmıştır (Şekil D.13). Tavan, kuzey-güney doğrultusunda döşenmiş ahşap pasalı tavandır (Şekil C.123, Şekil D.15). Beyaz boya ile boyanmıştır.

3.4.2.2.2. 202 Depo

Mekanın ölçüleri 1.12 m – 0.35 m – 0.90 m – 2.49 m – 2.07 m – 2.86 cm'dir. 5.54 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği en yüksek bölümde 1.99 m'dir (Şekil D.17).

Mekana giriş doğu duvarı üzerindeki ahşap çatkılı kapıdandır (K2c). Kapının ölçüleri 68 cm x 179 cm'dir. Kapının güneyinde 5 cm x 10 cm'lik ahşap dikmelerle oluşturulmuş ahşap duvar devam etmektedir. 201-hol ile ortak duvar 2 cm kalınlığındaki ahşaplarla oluşturulmuştur (Şekil C.123).

Kilerin güney duvarı iki parçadır (Şekil C.124). Doğu yöndeki 81 cm'lik bölüm ahşapken, devamındaki bölüm 13 cm'lik kagir duvardır. Duvarın önünde zeminden 63 cm yukarda , 98 cm genişliğinde ahşap seki bulunmaktadır (Şekil D.17).

Batı duvarı ise yapının kuzeybatı cephesini oluşturan duvardır. Duvar kalınlığı 26 cm'dir. Güney yöndeki 109 cm'lik kısmından delikli tuğla ile kapatılmış pencere açıklığı vardır (Şekil C.125). 92 cm genişliğinde 106 cm yükseklikteki, kısımda duvar incelerek 14 cm olarak devam eder. Devamında tekrar kalınlaşan duvar üzerinde pah oluşturulmuş kısımda dış cepheye ulaşan baca deliği vardır.

Kilerin kuzeyindeki 203-oda ile ortak duvar da iki parçadır. Duvarın batı yöndeki 112 cm'lik parçası 5 cm kalınlığında ahşapken, devamı 16 cm kagir duvardır.

Duvarlar kağıt kaplıdır (Şekil C.123). Batı duvarında kısmen sıva, tuğla yüzeyler mevcuttur (Şekil C.125). Zemin kuzey-güney doğrultusunda ahşap döşenmiştir (Şekil C.124, Şekil D.13). Tavanın kuzeydaki bölüme ahşap levha kaplıyken, güneydeki bölümü kağıt kaplıdır (Şekil D.15).

3.4.2.2.3. 203 Oda

Mekanın ölçüleri 4.32 m – 2.85 m – 0.94 m – 1.26 m – 1.95 m – 0.23m – 1.29 m – 3.90 m 'dir. 16.20 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği 2.02 m'dir.

Odaya 201-hol içerisinde geçilerek, güney duvarının batısında konumlanan kapıdan (K09) girilir (Şekil C.126, Şekil D.14). Kapı iki yatay kayıtla üç parçaya ayrılmıştır. Ölçüleri 85 cm x 190 cm'dir. Kapının batısında 202-kiler ile ortak, 16 cm kalınlığındaki kagir duvar "L" şeklinde odanın içerisine doğru 90° döner. Duvarın son 129 cm'lik parçası 5 cm kalınlığında ahşap levhalarla oluşturulmuştur.

Odanın batı duvarı 24 cm kalınlığındadır. Yapının kuzeybatı cephe duvarını oluşturan duvarın doğu köşesinden 55 cm ileride baca konumlanmaktadır (Şekil D.14). Zeminden yüksekliği 196 cm olan bacanın ölçüleri 23 cm x 28 cm x 20 cm'dir (Şekil D.18). Duvarda tek kanat açılır, üç kanatlı ahşap pencere (P09) bulunmaktadır (Şekil C.128, Şekil D.21). Pencerenin ölçüleri 109 cm x 245 cm'dir. Kuzey yöndeki açılır kanadın genişliği 58 cm'dir. Pencerenin dıştan damlalık ve denizliğinin bulunduğu bölümleri su yalıtım örtüsüyle kapatılmıştır. Yerden yüksekliği 59 cm'dir (Şekil D.18).

Kuzey duvarı 22 cm kalınlığındadır. Duvarın batısında konumlanmış tek kanat açılır, üç kanatlı ahşap pencere (P10) bulunur (Şekil C.127, Şekil D.19). Yerden yüksekliği 61 cm'dir. Pencerenin üstten 31 cm'lik parçası sabittir. Alt kısımda ise doğu yöndeki tek kanat açılırdır. Açılır kanadının genişliği 59 cm'dir. Pencerenin 48 cm doğusunda, 96 cm genişliğinde kapatılmış kemerli pencere açıklığı vardır. Bu kısımda 20 cm derinliğinde niş oluşturulmuştur.

Odanın doğu duvarı ise üç parçadır. 204-oda ile ortak duvarın kalınlığı 12 cm'dir. Odanın duvarları sıva üstü boyalıdır (Şekil C.127). Kuzey ve batı duvarındaki pencere üstlerinde PVC korniş bulunmaktadır (Şekil D.15).

Zemin, kuzey-güney doğrultusunda 14 cm-25 cm arasında farklı genişliklerde ahşap döşenmiştir (Şekil C128, Şekil D.13). Duvarların döşeme ile birleşiminde 10 cm yüksekliğinde ahşap süpürgelik vardır. Tavan, döşemesinde farklı büyüklükteki levhalarla karoloj oluşturulmuştur (Şekil D.15).

3.4.2.2.4. 204 Oda

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 2.99 m – 3.03 m – 4.20 m – 4.12 m'dir. 12.49 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği 2.33 m'dir (Şekil D.18).

Odaya giriş batı duvarının güneyinde konumlanan kapıdandır (K10), (Şekil C.128, Şekil D.14). Duvar 15 cm kalınlığında ve 203-oda ile ortaktır. Oda kapısı iki yatay kayıtla üç parçaya ayrılmıştır. Alttaki iki tablası ahşapken üstteki kısım camdır. Ölçüleri 169 cm x 245 cm'dir.

Odanın kuzey duvarı 12 cm kalınlığındadır. Bu duvar yapının kuzeydoğu cephesini oluşturur. Üstünde tek kanat açılır, üç kanatlı ahşap pencere (P11) vardır (Şekil C.130, Şekil D.14), (Şekil D.19). Pencere ölçüsü 116 cm x 143 cm'dir. Ortasındaki açılır kanadın genişliği 54 cm'dir. Orta kanat ve doğu yöndeki kanatta camın 72 cm üstüne gelecek şekilde 3 cm kalınlığında ara kayıt vardır. Pencere denizliği dıştan su yalıtım membranıyla örtülmüştür (Şekil D.19).

Odanın doğu duvarı ise 25 cm kalınlığında ve yapının güneydoğu cephesini oluşturan duvardır. Duvarın kuzeyinden 50 cm sonra ahşap çiftli giyotin pencere konumlanmıştır (Şekil C.30, Şekil D.14, Şekil D.20). Pencerenin ölçüleri 152 cm ve 230 cm'dir. Güneydeki giyotinin alt kanadı 5 cm'lik dikey çıta ile ikiye bölünmüştür.

Güney duvarı 205-oda ile ortaktır. Kalınlığı 14 cm'dir. Duvarın batı köşesinden 30 cm sonra 20 cm x 24 cm 20 cm ölçülerinde baca bulunmaktadır (Şekil C.129). Bacanın yerden yüksekliği 203 cm'dir (Şekil D.18).

Zemin, doğu-batı doğrultusunda 8-9 cm genişliklerde ahşap döşenmiştir (Şekil C.130, Şekil D.13). Duvarların döşeme ile birleşiminde 10 cm yüksekliğinde ahşap

süpürgelik vardır. Tavan, döşemesinde farklı büyüklükteki levhalarla karoloj oluşturulmuştur (Şekil C.130, Şekil D.15).

3.4.2.2.5. 205 Oda

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 3.00 m – 3.07 m – 3.71 m – 3.64 m'dir. 11.20 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği 2.37 m'dir (Şekil D.18).

Odaya batı duvarının güneyinde konumlanan kapıdan (K9a) girilir (Şekil C.132, Şekil D.14). 16 cm kalınlığındaki duvar 201-hol ile ortaktır. Oda kapısının ölçüleri 79 cm x 190 cm'dir. Kapı üç tablalı ve ahşaptır. Kuzey duvarı 204-oda ile ortak ve 13 cm kalınlığındadır. Doğu duvarı yapının güneydoğu cephesini oluşturan duvardır. Kalınlığı 26 cm olan duvarın güneyinde balkona giriş kapısı (K11) ve ahşap tek kanatlı giyotin pencere (P13) vardır (Şekil C.131). Kapı ölçüleri 77 cm x 180 cm'dir. Kapı çıkma kapıdır ve alt kısmı kesilmiştir. Alttan 18 cm sonra cam bölüm başlar. Cam yatay ve düşeyde 4 cm kalınlığında ahşap kayıtla 4 parçaya ayrılmıştır. Giyotin pencere açılır durumda değildir. Ölçüleri 71 cm x 135 cm'dir. 4 cm kalınlığında ahşap iç denizlik vardır. Dışında 14 cm genişliğinde kagir dış denizlik bulunmaktadır. Güney duvarı 13 cm kalınlığında ve 206-oda ile ortaktır. Duvarın batısında 206 kodlu odayla bağlantı sağlayan (K9a) kapısı bulunmaktadır (Şekil C.132). Kapı ölçüleri 79 cm x 190 cm'dir.

Odanın zeminin doğu-batı aksında farklı kalınlıklarda ahşap döşelidir (Şekil C.132, Şekil D.13). Döşeme üstünde yer yer farklı boyutta ahşap levhalarla tadilat yapılmıştır. Duvarlar sıva üstü yeryer duvar kağıdı kaplıdır. Tavan ortalama 8 cm ölçülerinde kuzey-güney doğrultusunda döşenmiş ahşap kaplıdır (Şekil C.131, Şekil D.15). Doğu duvarında güney köşeden itibaren 285 cm uzunluğunda korniş bulunmaktadır.

3.4.2.2.6. 205-A Balkon

Yamuk planlı balkonun ölçüleri 0.87 m – 0.86 m – 3.78 m – 3.79 m'dir. 3.51 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği 2.29 m'dir.

Balkona batısında konumlanan 26 cm kalınlığındaki duvar üzerindeki kapıdan (K11) girilir (Şekil C.133, Şekil D.14). Kapı dışında 22 cm genişliğinde kagir eşik

vardır. Balkon kuzey, güney ve doğu yönünde demir korkulukla çevrilidir. Korkuluk, 4 cm x 4 cm ölçülerinde yatay iki parça arasında yerleştirilen dikey demir çubuklardan oluşur. 20 cm aralıklarla yerleştirilen demir çubukların kalınlığı 3 cm'dir. Küpeşte zeminden 113 cm yükseksektedir (Şekil D.20). Balkonun güney duvarı 13 cm kalınlığında ve 208 oda ile ortaktır. Duvar üzerinde 50 cm x 114 cm ölçülerinde tek kanatlı, ahşap pencere (P14) vardır (Şekil C.134). Pencere dışında 73 cm genişliğinde, 13 cm derinliğinde kagir dış denizlik vardır.

Balkon zemini bitüm esaslı su yalıtım membranıyla kaplanmıştır (Şekil C.134). Üst örtüsü yapı çatı örtüsünün devamı niteliğindedir. Demir pudrellerle kurulan karkas üzeri oluklu levhalarla örtülmüştür.

3.4.2.2.7. 206 Oda

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 3.84 m – 3.60 m – 2.60 m – 2.67 m'dir. 9.81 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği 2.27 m'dir.

Odaya batı duvarının kuzeyinde konumlanan kapıdan (K10a) girilir (Şekil C.136, Şekil D.14). 207-mutfak ile ortak olan duvarın kalınlığı 27 cm'dir. İki yatay kayıtla üç parçaya ayrılan kapının üst bölümü camdır. Kapının ölçüleri 71 cm x 169 cm'dir. 31 cm güneyinde 78 cm genişliğinde niş vardır.

Odanın kuzey duvarı 205-oda ile ortaktır. 13 cm kalınlığındaki duvarın batısında 205-oda ile bağlantıyı sağlayan ahşap kapı vardır (K9a), (Şekil C.136). Kapının ölçüleri 79 cm x 190 cm'dir. Yatayda iki kayıt ile üç tablaya ayrılan kapının önünde ahşap eşik vardır. Duvarın doğusunda ise 205-A balkona açılan pencere vardır (P14), (Şekil C.137). Düz atkılı, tek kanatlı ahşap pencerenin ölçüleri 50 cm x 114 cm'dir. Odanın doğu duvarı yapının güneydoğu cephesini oluşturan duvardır. 10 cm kalınlığındaki duvarda ahşap pencere yer almaktadır (P15), (Şekil C.137, Şekil D.20). Pencerenin ölçüleri 154 cm x 139 cm'dir. Üstten 34 cm sabittir. Alt kısımdaki üç kanattan bir kanat açılır, diğerleri sabittir. Güney yöndeki açılır kanadın genişliği 42 cm'dir. Güney duvarı ise komşu parsel ile bitişik nizamlı, sağır duvardır.

Duvarlar sıva üzeri boyalıdır. Zemin ile birleşiminde 14 cm'lik kagir süpürgelik ve 10 cm'lik ahşap süpürgelik kullanılmıştır (Şekil C.137). Odanın zemini kuzey-güney doğrultusunda 10-11 cm genişliğinde ahşap kaplıdır. Yer yer çeşitli

levhalarla üstü kapatılmıştır (Şekil D.13). Tavan farklı boyutlarda, beyaz renk levhalarla kaplanmıştır (Şekil C.137, Şekil D.15).

3.4.2.2.8. 207 Mutfak

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 1.44 m – 2.48 m – 1.71 m – 0.42 m – 0.81 cm – 1.18 cm – 0.74 cm – 0.80 cm'dir. 5.56 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği 1.85 m'dir.

Mutfağa giriş 25 cm kalınlığındaki, 201-hol ile ortak kuzey duvarı üzerindeki kapıdandır. Ahşap kapının ölçüleri 83 cm x 169 cm'dir. Kapı yatay ve düşey kayıtla dört parçaya ayrılmıştır (Şekil C.122).

27 cm kalınlığındaki doğu duvarı 206-oda ile ortaktır. Duvarın kuzeyinde odaya geçişi sağlayan kapı (K10a) bulunur. Ahşap kapının ölçüleri 71 cm x 169 cm'dir. Önünde 21 cm genişliğinde ahşap eşik bulunmaktadır. Kapının 35 cm güneyinde 78 cm genişliğinde niş, nişin üstünde mutfak dolabı vardır. Yan parsele bitişik olan güney duvarının önünde seramik kaplı betonarme tezgah vardır. Doğu yönünde, tezgah üstünde 95 cm genişliğinde ahşap raf vardır (Şekil C.139) Tezgahın batı duvarıyla birleştiği köşede baca konumlanmaktadır (Şekil C.138) Bacanın ölçüleri 106 cm x 130 cm'dir. Tavanla baca arasındaki mesafe 39 cm'dir. Batı duvarı üç parçadır. 210-banyo ile ortak olan 12 cm kalınlığındaki ilk bölümün önünde metal eviye vardır. Devamındaki duvar 208-hol ile ortak ve 10 cm kalınlığındadır. Duvarlar sıva üstü boyalıdır. Zemin ile birleşiminde kagir süpürgelik mevcuttur.

Mutfağın zemini 19 cm x 19 cm ölçülerinde karosiman kaplıdır (Şekil D.13, Şekil C.139) Eviyenin altına denk gelen kısımda 42 cm x 46 cm ölçülerinde zeminden 10 cm yükselen bir kısım mevcuttur. Tavan çeşitli boyutlarda ahşap levhalarla kaplıdır. Tavanın doğu yöndeki bölümü eğimlidir (Şekil C.139, Şekil D.15)

3.4.2.2.9. 208 Ara Hol

Mekanın ölçüleri 1.79 m – 0.86 m – 0.76 m – 0.34 m – 0.83 m – 1.18 m'dir. 1.76 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği ortalama 2.52 m'dir.

Mekana giriş kuzey duvarının doğusundaki kapıdandır (K2d), (Şekil C.122). 27 cm kalınlığındaki duvar merdiven sahanlığıyla ortaktır. Ahşap çatkılı giriş kapısının

ölçüleri 67 cm x 169 cm'dir. 10 cm kalınlığındaki batı duvarı 207-mutfak ile ortaktır. Üç parçadan oluşan duvarın 76 cm'lik ortadaki kısımında lavabo konumlanmıştır. Güney duvarı 15 cm kalınlığındadır. Duvar üzerindeki kapıdan 210-banyoya geçiş sağlanır (Şekil C.142). Batı duvarı 9 cm kalınlığındadır. 209-WC ile ortak duvarın kuzeyinde WC'ye giriş kapısı bulunur (K13). Kapının ölçüleri 63 cm x 169 cm'dir. Duvarlar sıva üzeri boyalıdır. Kuzey duvarının zemin ile birleşiminde süpürgelik vardır (Şekil C.141).

Zemin 32 cm x 32 cm ölçülerinde seramik döşelidir (Şekil C.141, Şekil D.13). Tavan kuzey-güney doğrultusunda 8-9 cm genişliğinde ahşap kaplıdır (Şekil C.142). Tavanda doğu duvarının 89 cm batısına gelicek şekilde 16 cm genişliğinde betonarme kiriş vardır (Şekil D.15)

3.4.2.2.10. 209 WC

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 1.06 m – 1.04 m – 1.18 m – 1.20 m'dir. 2.30 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği en yüksek 2.12 m'dir (Şekil D.17).

Wc'ye 208-hol ile ortak doğu duvarı üzerindeki kapıdan girilir. Kapı 9 cm kalınlığındaki duvarın kuzeyinde konumlanmıştır (Şekil D.17). Ahşap kapının (K13) ölçüleri 63 cm x 169 cm'dir. Kapı 5 cm kalınlığındaki profilli çıta ile yatay ve dikeyde bölümlenerek dört parçaya ayrılmıştır. Üst kısım camlıdır. Güney duvarı 210-banyo ile ortak ve kalınlığı 12 cm'dir. Duvarın doğusunda ahşap tek kanatlı ahşap pencere vardır (Şekil C.144) Pencerenin ölçüleri 60 cm x 67 cm'dir. Pencerenin yerden yüksekliği 107 cm'dir (Şekil D.17) Musluk bu duvarın ortasında konumlanmaktadır. Batı duvarı yapının kuzeybatı cephesini oluşturan 12 cm kalınlığındaki duvardır. Kuzey duvarı 27 cm kalınlığında ve merdiven sahanlığıyla ortaktır.

Zemin 20 cm x 20 cm seramik döşelidir (Şekil C.143 Şekil D.13). Duvar eteklerindeki 21 cm yüksekliğindeki süpürgelik seramik kaplıdır. Seramik yüzey süpürgelik üzerinde iki sıra daha devam eder. Devamında duvarlar sıva üstü boyalıdır. Tavan 8-9 cm genişliklerinde ahşap kaplıdır ((Şekil C.144, Şekil D.15). Batıdan doğuya doğru tek yöne eğimli olarak yükselir.

3.4.2.2.11. 210 Banyo

Yamuk planlı mekanın ölçüleri 2.02 m – 2.09 m – 1.24 m – 1.27 m'dir. 2.64 m² kullanım alanına sahiptir (Şekil D.14). Tavan yüksekliği en yüksek yerde 2.77 m'dir (Şekil D.17).

Banyoya 15 cm kalınlığındaki kuzey duvarı üzerinde yer alan kapıdan giriş sağlanır (Şekil C.141). Ahşap çatkılı kapının ölçüleri 49 cm x 159 cm'dir (K2e). Doğu duvarı kalınlığı 10 cm ve mutfak ile ortak duvardır. Güney duvarı 7 parseldeki yapı ile bitişik olan duvardır. 10 cm kalınlığındaki batı duvarı ise yapının kuzeybatı cephesini oluşturan duvardır. Duvarın kuzeyinde ahşap pencere bulunmaktadır (P9c), (Şekil C.142). Pencere ölçüleri 45 cm x 74 cm'dir.

Duvarlar tuğla ve yer yer üzeri çümento harçla sıvanmıştır. Zemin çimento harçlıdır. Tavan doğu-batı yönünde eğimlidir, ahşap üstünde oluklu levha kaplıdır ((Şekil C.146, Şekil D.15).

3.4.3. Cephe Özellikleri

Ana yapının cephelerinin genel görünümü sıvalı ve boyalı, pencereleri ise basık kemerli açıklığa sahiptir. Cephede kat silmesi vardır. Cepheleri oldukça mütevazıdır. Ana yapının özgün halinde olmayan ikinci kat ve ek yapıda ise cepheler farklılık gösterir. Sıvasız, tuğla örgü cephelerde pencereler düz atkılıdır. 7 parseldeki komşu bina, yapıya güneybatı yönünde bitişik nizamlı konumlanmıştır. Bu nedenle yapının güneybatı cephesi bulunmamaktadır. Yapının cepheleri kuzeydoğu, güneydoğu ve kuzeybatı cephesi başlıkları altında incelenmiştir.

3.4.3.1. Kuzeydoğu Cephesi

Yapının Şair Nevi Sokak yönündeki giriş cephesidir (Şekil C.1, Şekil C.2). Giriş cephenin batısında konumlanmıştır (Şekil D.19). Ahşap özgün giriş kapısı (GK02) ve taş merdivenler cepheden algılanamaktadır (Şekil C.7). Giriş, birinci basamağın üstünden itibaren muhdes, çift kanatlı demir kapıyla kapatılmıştır (GK01). Basık kemerli açıklık 155 cm x 396 cm ölçülerindedir. Demir kapının doğusunda bodrum kat giriş kapısı bulunmaktadır. Kapıya kaldırımdan bir basamak inilerek ulaşılır. Muhdes demir kapı ölçüleri kadırımdan itibaren 97 cm x 146 cm'dir. Kapının

doğusunda B02-odaya ait üç pencere açıklığı bulunur. Pencere önlerinde lama demirleriyle çerçevelenmiş, düşey yönde sıralanmış demir parmaklıklar bulunmaktadır (Şekil C.1, Şekil C.2). Parmaklıklar kemer boşluklarında dairesel motifli olarak bitirilmiştir. Doğu yöndeki pencerede doğrama yoktur. Diğer ikisinde çift kanatlı, ahşap doğrama (P16) vardır. 87 cm x 60 cm ölçülerindeki doğramaların camları yoktur. Pencereleri kaldırımdan yüksekliği ortalama 45 cm'dir.

Zemin katta giriş kapısının doğusunda 90 cm x 194 cm ölçülerinde basık kemerli dört adet pencere açıklığı bulunmaktadır (Şekil C.1, Şekil C.2). Pencereler arası mesafe 50 cm'dir. Girişin yanında Z02-giriş holüne açılan çift kanatlı, ahşap pencere vardır (P02). 117 cm x 147 cm ölçülerindeki pencere özgün değildir. Üst kısmındaki boşluk tuğlayla kapatılmıştır. Diğer üç pencere Z03 numaralı odaya açılan özgün, ahşap giyotin pencerelerdir (P3). Düz atkılı pencerelerin ölçüleri 102 cm x 194 cm'dir. Giyotin pencerelerin alt kanadı 3 cm genişliğindeki profilli çıtayla iki parçaya bölünmüştür. Doğu yönde konumlanan pencere (P3a) diğerlerinden farklı olarak çıta yoktur. Pencerelerin kaldırımdan yüksekliği ortalama 232 cm'dir. Önlerinde 5 cm kalınlığında taş denizlik vardır. Denizlik üzerinde demir kafes konumlanmıştır.

Birinci katta 93 cm x 201 cm ölçülerinde beş adet basık kemerli pencere açıklığı vardır. Pencerelerin iki tanesi 102-odaya, diğer üç tanesi 103-odaya aittir. Düz atkılı pencerelerin ölçüleri 95 cm x 200 cm'dir. Pencerelerin üstten 74 cm'lik kısmı sabit kanat alt kısım ise açılır kanattır. Kanat ölçüleri 46 cm ve 47 cm'dir. Pencere önlerinde 3 cm kalınlığında taş denizlik ve 2 cm kalınlığında tuğla denizlik vardır. 103-odadaki pencerelerin denizlikleri su yalıtım membranıyla örtülmüştür. Pencerelerin kaldırımdan yüksekliği ortalama 580 cm'dir.

İkinci katta iki tane düz atkılı ahşap pencere vardır. Cephenin doğusunda 204-odaya açılan ahşap pencere (P11) vardır. Pencerenin ölçüleri 116 cm x 143 cm'dir. Orta kanadı açılır diğerleri sabittir. Üstünde ahşap lento vardır. Batı yöndeki ahşap pencerenin (P10) ölçüleri 99 cm x 240 cm'dir. Pencerenin üstten 31 cm'lik parçası sabit, alttaki kanatlardan doğu yöndeki kanat açılır, diğerleri sabittir. Pencere üstünde betonarme lento vardır. İki pencere arasında basık kemerli kapatılmış pencere açıklığı vardır.

Cephe zemin kat parapet taşına kadar çimento harçlı sıva ile tadilat görmüştür. Bu kısımdan ikinci kat silmeye kadar sıva üzeri boyalıdır. İkinci kat ise tuğladır. Birinci kat zemin döşemesi seviyesinde 8 cm yüksekliğinde ve ikinci kat zemin döşemesi seviyesinde 12 cm yüksekliğinde profilli, kagir kat silmesi vardır. Cephenin güneydoğu cephesiyle birleştiği köşede, zeminden 43 cm yükseklikte konumlanmış demir profil bulunmaktadır. Birinci katın doğusunda konumlanan 103-oda planda kuzey yönde 88 cm'lik çıkma yapar. Çıkma dört adet, 4 cm kalınlığında demir payanda tarafından taşınmaktadır. Çıkma üzeri oluklu levha ile örtülüdür. Yapının çatısı bu cephede iki yöne eğimli beşik çatı olarak görülür. Çatının iki tarafında birer tuğla baca görünüşe girer. Duvar bitimlerinde PVC yağmur oluğu vardır. Çatı üst örtüsü olan oluklu levha cephede 42 cm sarkar.

3.4.3.2. Güneydoğu Cephesi

Yapının Tatar Ağası Sokak yönündeki cephesidir. Cephe ana yapı ve ek yapı olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır (Şekil C.3, Şekil D.20). Ana yapı ikinci kata kadar sıva üzeri boyalıdır. Yapıya sonradan eklenen ikinci katın ve ek yapının cepheleri tuğla örgü olarak bırakılmıştır.

Bodrum katta üç pencere açıklığı bulunur. Pencere önlerinde lama demirleriyle çerçevelenmiş, düşey yönde sıralanmış demir parmaklık bulunmaktadır. Parmaklıklar kemer boşluklarında dairesel motifli olarak bitirilmiştir. Bodrum kat pencere doğramalarının (P16) ölçüsü 87 cm x 60 cm'dir. Doğramaların camları yoktur. Pencere parapet yüksekliği kaldırımdan ortalama 40 cm'dir Kuzey yöndeki iki pencere B02 numaralı odaya aittir. Pencerelerden bir tanesinin çift kanatlı ahşap doğraması mevcutken, diğerinin doğraması yoktur. Güney yöndeki pencere B03 kodlu odaya aittir. Pencerenin güneyinde Z01-depoya ait muhdes giriş kapısı (GK05) vardır. Demir kapının ölçüleri 87 cm x 132 cm'dir. Cephenin güneyinde ise B08-odaya ait demir sürgü kapı kapı (GK06) vardır. Muhdes kapının ölçüleri 200 cm x 236 cm'dir.

Zemin katta ana yapı üzerinde 90 cm x 194 cm ölçülerinde basık kemerli dört adet pencere açıklığı bulunmaktadadır (Şekil C.3, Şekil D.20). Düz atkılı, özgün, ahşap giyotin pencerelerin ölçüleri 102 cm x 194 cm'dir. Kuzey yöndeki iki pencere Z03-odaya aitken, diğer ikisi Z04 kodlu odaya açılmaktadır. Kuzeyden ikinci ve

dördüncü sıradaki pencerelerin alt kanadı 3 cm genişliğindeki profilli çıtayla iki parçaya bölünmüştür (P3). İlk sırada konumlanan pencerede (P3a) diğerlerinden farklı olarak çıta yoktur. Z04 numaralı odanın kuzeyinde konumlanan pencerenin üst kanadında 5 cm'lik çıta vardır (P3b). Diğer pencerelerdeki çıta detayı özgünken bu penceredeki niteliksizdir. Pencerelerin kaldırımdan yüksekliği ortalama 213 cm'dir. Önlerinde 5 cm kalınlığında taş denizlik vardır. Denizlik üzerinde demir kafes konumlanmıştır. Ek yapı kısmında Z09-odaya açılan nitelikli ahşap pencere (P4) bulunmaktadır. Düz atkılı pencernin ölçüleri 168 cm x 148 cm'dir. Dört kanatlı pencerenin iki yanında konumlanan kanatlar sabittir, ölçüsü 44 cm'dir. Ortadaki iki kanat 42 cm genişliğinde, açılır kanattır. Kanatlarda alt 34 cm ve üstten 37 cm sonra yatay ara kayıt geçmektedir. Profillli kayıdın genişliği 4 cm'dir. Pencere önünde 9 cm kalınlığında 188 cm genişliğinde betonarme denizlik vardır.

Birinci katta 93 cm x 201 cm ölçülerinde beş adet basık kemerli pencere açıklığı vardır. Pencerelerden kuzey yöndeki üç tanesi 103-odaya, diğer iki tanesi 104-odaya aittir. Düz atkılı pencerelerin ölçüleri 95 cm x 200 cm'dir. Pencerelerin üstten 74 cm'lik kısmı sabit kanat alt kısım ise açılır kanattır. Kanat ölçüleri 46 cm ve 47 cm'dir. Pencere önlerinde 3 cm kalınlığında taş denizlik ve 2 cm kalınlığında tuğla denizlik vardır. Pencerelerin kaldırımdan yüksekliği ortalama 558 cm'dir. Ek yapı kısmında 151 cm x 174 cm ölçülerindeki 106 numaralı mutfağa açılan pencere bulunmaktadır. Üstten 41 cm tepe penceresi bulunan doğramanın alttaki üç kanadından ikisi açılır kanattır. 104-oda planda doğu yönünde 85 cm öne çıkmaktadır. Çıkmanın altında 4 cm kalınlığında üç tane demir payanda bulunmaktadır.

İkinci katta kuzey yönde 204 numaralı odaya ait çiftli giyotin pencere (P12) bulunmaktadır. Nitelikli ahşap pencerenin ölçüleri 152 cm x 230 cm'dir. Pencerenin dış denizliği su yalıtım membranıyla örtülmüştür. Pencerenin 42 cm güneyinde kapatılmış basık kemerli pencere açıklığı vardır. Birinci katta çıkmanın üzerine denk gelen kısım ikinci katta balkon olarak kullanılmaktadır. Balkon 99 cm yükseklikte korkulukla çevrilidir. Korkuluk 5 cm kalınlığındaki yatay kutu profiller arasına dikey yerleştirilmiş demir parmaklıklardan oluşmaktadır. 205-A kodlu balkonda ahşap çıkma kapı ve (K11) güneyinde ahşap tekli giyotin pencere (P13) bulunmaktadır. Ek yapı bölümü ikinci katta çıkma yaparak balkonla aynı hizada devam eder. Bu bölümde

206-odaya ait ahşap pencere (P15) bulunmaktadır. Pencere ölçüleri 154 cm x 139 cm'dir. Önünde 6 cm kalınlığında 164 cm genişliğinde çimento harçlı denizlik bulunmaktadır. Pencere parapet üstü zeminden 912 cm yukarıdadır.

Cephe zemin katta denizliklere kadar çimento harçlı sıva ile tadilat görmüştür. Bu kısımdan ikinci kat silmeye kadar sıva üzeri boyalıdır. İkinci kat tuğlayken balkon bölümü sıva üzeri boyalıdır. Ana yapıda, birinci kat zemin döşemesi seviyesinde 8 cm yüksekliğinde ve ikinci kat zemin döşemesi seviyesinde 12 cm yüksekliğinde profilli, kagir kat silmesi vardır. 205 numaralı odadaki iki pencere arasından çıkan metal soba borusu balkon küpeştesinden 180 cm yukarda olacak şekilde yükselmektedir. Çatı bu cephede % 22 (13°) eğimlidir. Çatı örtüsü oluklu su yalıtım levhasıdır. Çatıda 206-oda aksında, mahyaya bitişi olcak şekilde çatı kapağı vardır. Çatı eteğinde PVC dere vardır. Cephede balkonun kuzeyinde konumlanmış dereden aşağıya inen PVC yağmur iniş borusu bulunmaktadır.

3.4.3.3. Kuzeybatı Cephesi

8 parselle bitişik nizam olan cephe, mevcut yapının yıkılmasıyla açığa çıkmıştır (Şekil C.4, Şekil D.21). Birinci katın zemin döşeme hizasında 8 parseldeki binanın çatı izi görülmektedir. Cephenin güneyinde ana yapıya sonradaneklenen kısmın izi görülmektedir. Ek yapının betonarme kagir taşıyıcı sistemi cephede görülmektedir.

Birinci katta ek kısımda 109-banyoya ait 40 cm x 68 cm ölçülerinde ahşap pencere bulunmaktadır. İkinci katta kuzey yönde konumlanan üç kanatlı tek kanat açılır pencere (P9) 203-odaya açılmaktadır. Pencerenin güneyinde delikli tuğla ile kapatılmış pencere açıklığı vardır. 106 cm x 91 cm ölçülerindeki kısım 202-kilere açılmaktadır. Cephede merdiven sahanlığına denk gelen kısımda ahşap kanatlı pencere vardır (P9a). Pencere ölçüleri 58 cm x 84 cm'dir. Ek kısımda 210 numaralı banyoya ait 45 cm x 74 cm ölçülerinde ahşap pencere (P9c) vardır. Pencerenin bulunduğu, cephenin güney yöndeki 130 cm'lik kısmı Pencereler cephede düzensiz dizilmiştir. Tuğla cephenin çatıyla birleştiği noktada 552 cm x 73 cm ölçülerinde briket ile örülmüş kısım bulunmaktadır. Cephe % 30 (16°) eğimli çatı ile bitmektedir.

3.4.4. Yapım Tekniği ve Malzeme Özellikleri

Ana yapı kâgir yığma olarak inşa edilmiştir. İç mekanda yer alan bölücü duvarlarlar kagir ve ahşaptır. Ek yapı ise betonarme kagir olarak inşa edilmiştir.

3.4.4.1. Temeller

Ana yapı temelde moloz taştır. Ayrıca güneydoğu cephesinde de alt kotlarda moloz taş örgü görülmektedir (Şekil C.160, Şekil D.21). Bodrum katta duvar zemin döşemesinden 88 cm yükseklikte genişler. Ortalama 15 cm daha kalın olan bu bölüm temel ampatmanıdır. Bodrum katta sıva dökülmelerinin olduğu bölümlerden anlaşıldığı kadarıyla yorum yapılmıştır (Şekil C.9). Daha detaylı bilgi için kazı ve sondaj çalışması yapılmalıdır.

3.4.4.2. Duvarlar

Ana yapının dış duvarları yığma taş duvardır (Şekil C.1, Şekil C.2, Şekil C.3). İç duvarlar kagir ve ahşap karkastır (Şekil C.105). Ek yapı betonarme kagirdir (Şekil C.3). Betonarme yapım sistemi güneydoğu cephesinde ve kuzeydoğu cephesinde görülmektedir. Betonarme taşıyıcı sistem arasında harman tuğla ve delikli tuğla gibi yapı malzemeleri kullanılmıştır. Duvar kalınlıkları ortalama 13 cm'dir. Anlatımın devamında ana yapı detaylı olarak irdelenecektir.

Ana yapı bodrum kat duvarlarının tamamı yığma duvardır (Şekil C.9). Dış duvar kalınlığı 40 cm'dir. Duvarlar temelde moloz taş örgü duvar başlayıp harman tuğla duvar olarak devam etmektedir. İç duvarlar tuğladır. Kalınlıkları 15 cm ve 25 cm arası değişir.

Zemin katta dış duvarlar kagir tuğla örgüdür. Duvar kalınlıkları 40 cm'dir. İç duvarlar genellikle 19 cm kalınlığında ahşap karkas üzeri bağdati sıvalıdır (Şekil C.104). Z06-WC ve Z05-hol arasındaki duvar 26 cm kalınlığında tuğla duvardır (Şekil C.71) . Z01-sahanlık ve Z02-giriş holü arasındaki muhdes ahşap bölücü duvar 11 cm kalınlığındadır (Şekil C.39).

Birinci katta yapının tuğla dış duvarlarının kalınlığı 25 cm-30 cm arasında değişmektedir. 105-hol ve 106-mutfak arasındaki duvar kalınlığı ise 41 cm'dir. İç duvarlar 19 cm ve 16 cm kalınlıklarındadır. 104-oda ve 105-hol arasındaki duvarın

ahşap karkas üzeri bağdati çıta şeklinde olduğu görülmektedir. Fakat diğer duvarlarda herhangi bir ize rastlanılamamıştır. Tavan döşemeleri ve duvarlarda çıkan kalemişi izlerinden duvarların özgün yerlerinde oldukları anlaşılmaktadır. Bu nedenle belirtilen istisnalar dışında zemin kat ve birinci kattaki iç duvarların ahşap olduğu düşünülmektedir. 101-sahanlık ve 102-oda mahallerinin ortak duvarı tavan döşemesindeki farklılıktan anlaşılacağı üzere özgün duvar değildir (Şekil C.95). Sonradan yapılan 15 cm kalınlığındaki duvar tuğladır. 101-sahanlık ve 105-hol arasındaki duvar kalınlığı da 15 cm'dir. Duvarın yapım tekniğinin anlaşılacağı bir ize rastlanmamıştır. Fakat 101-sahanlık ve 105-hol tavan döşemelerinden anlaşılacağı üzere duvar özgün değildir (Şekil C.101). Duvar kalınlığının, bahsi geçen duvarın devamı olan 101-sahanlık ve 102-oda ortak tuğla duvarıyla aynı olması nedeniyle yapı malzemesininde aynı şekilde tuğla olduğu tahmin edilmektedir (Şekil D.12).

İkinci katta dış duvarlar ortalama 25 cm kalınlığında tuğla duvardır. İç duvarlarda ise yapı malzemesinin anlaşılabileceği sıva dökülmesi veya herhangi bir ize rastlanılamadığından yapım sistemi teşhis edilememiştir. İç duvarların kalınlığı ortalama 16 cm'dir.

Duvarlar bodrum katta Z02-hol ve Z03-holde ahşap levhalarla kaplanmışken, duvarların genel görünümü sıva üstü boyalıdır. Ahşap karkas sistemdeki duvarlar bağdati teknikte sıvanmıştır. Bağdati çıta ölçüleri 0.5 cm x 5.8 cm'dir (Şekil C.105). Yapı farklı dönemlerde müdahaleler almıştır. Çeşitli ölçülerde tuğlalar kullanılmıştır. Sıva dökülmelerinden anlaşıldığı kadarıyla kullanılan tuğlalar şu şekildedir: 21.5 cm x 10 cm x 6 cm delikli pres tuğla ve 23 cm x 11 cm x 7 cm - 22.5 cm x 12.5 cm x 6.5 cm – 20.5 cm x 10.5 cm x 6 cm öçülerinde harman tuğladır.

3.4.4.1. Döşemeler

Yapının döşeme sisteminin görülebileceği herhangi bir açıklık olmadığı için detaylı gözlem yapılamamaktadır. Sadece bodrum katta B06 ve B05 numaralı odalarda döşeme kısmi olarak görülmektedir (Şekil C.25, Şekil C.27, Şekil D.6) . Fakat bu mahallerde döşeme çok yıprandığı için sağlıklı veriler elde edilememiştir. Mevcut açıklıklardan görülebildiği kadarıyla ahşap döşeme 5 cm kalınlığındaki ahşap kirişlere taşıtılmaktadır.

Ayrıca bodrum kat B01 numaralı hol tavan döşemesi kagirdir. Döşeme 5 cm genişliğindeki putrellere taşıtılan volta döşemedir (Şekil C.10, Şekil D.4). Pudreller kuzey-güney ve doğu-batı olmak üzere iki yönlü dizilmiştir. Pudrel demirleri arasına tuğla ile oluşturulan tonozlar sıvalıdır. Döşeme kalınlığı bodrum kata giriş bölümünde 16 cm iken mekanın devamında 20 cm'dir (Şekil D.17, D.18).

Yapının aldığı müdahalelerden dolayı bazı mahallerde döşemelerde düzensizlikler vardır. Bodrum katta B06-oda (Şekil C.28, Şekil C.28, Şekil D.4) ve zemin katta Z05-holde (Şekil C.66, Şekil D.9) iki farklı döşeme sistemi görülmektedir Döşeme betonarme kiriş ile ayrılmaktadır. Kirişin doğusunda ahşap tavan döşemesi varken, batısında betonarme döşeme vardır.

Ayrıca zemin katta Z01 sahanlık ve Z02 giriş holü binanın özgün durumunda tek mekan olduğundan ve sonradan aradaki ahşap strüktürler ayrıldıkları için tavanda pasa diziliminde düzensizlik oluşmuştur (Şekil C.40, Şekil C.47, Şekil D.9). Birinci katta 101,105 ve 102 numaralı mahallerde de benzer durum vardır (Şekil C.91, Şekil C.95, Şekil C.108, Şekil D.12). Tavan ve taban döşemesinden duvarların özgün yerlerinde olmadıkları anlaşılmaktadır.

Yapının döşeme kalınlığı 15-20 cm arasında değişmektedir (Şekil D.17, Şekil D.18). Cephelerde döşeme hizasında metal kenetler görülmektedir (Şekil C.2, Şekil D.19, Şekil D.20, Şekil D.21). Kenetlerin kalınlığı 1 cm, uzunlukları 50-60 cm'dir. Birinci kattaki 103 ve 104 numaralı odaların çıkma yapan bölümlerindeki döşemelere dışarıdan bakıldığında 4-5 cm'lik demir pudrellere taşıtıldığı görülmektedir. Döşeme dış mekanda 3 cm'lik bağdati çıta üzere sıvalıdır (Şekil D.9).

Yapının tavan döşemesi ana yapıda ahşap kaplama iken, ek yapıda sıva üzeri boyadır. Zemin döşeme kaplaması 101'de mozaik karo; B01, B2, B4, B5, B6, B7 Z01, Z08, 106, 207'de karosiman; B08, Z07, 208, 209'da seramik; B03, 107, 108, 109 VE 210'da çimento harç, diğer yerlerde ahşaptır. Kat merdiveni dökme mozaiktir.

3.4.4.2. Örtü

Yapının üst örtüsü beşik çatıdır (Şekil D.16). Üzeri bitüm esaslı oluklu çatı yalıtım levhası ile kaplıdır (Şekil C.5). Çatı içi çeşitli çöplerle dolu olduğu girilememiştir. İkinci katta 201-holün tavanındaki çatıya çıkış için bırakılan kapaktan

gözlem yapılmış ve yersel lazerle alınan kısmi görüntü çerçevesinde bir takım bulgular elde edilmiştir. Çatının aşık ve mertekleri 5 cm kalınlığındadır. Mahya aşığından 155 cm sonra ara aşık bulunmaktadır. Mertekler ortalama 35 cm ara ile yerleştirilmiştir. Mertek üzerinde ortalama 12 cm genişliğinde ahşap kaplama tahtası vardır (Şekil C.147).

Mahya çatıyı ortalamadığı için beşik çatının eğimi iki yönde farklılık gösterir (Şekil D.18). Doğu yönündeki beşik çatının eğimi % 22 (13°) iken, batı yönündeki % 30 (16°) eğimlidir.

3.4.5. Mimari Ögeler

Mimari öğeler kapılar, pencereler ve kalemişi bezemeler başlıkları altında incelenecektir. Yapının ikinci kat ve ek yapının doğramalarının tamamı çıkma elamandır. Doğramalarla ilgili genel anlatım plan ve iç mekan özeliklerinin anlatıldığı bölümde yapıldığından ve yapıdaki doğrama çeşitliliği fazla olduğundan bu kısımda sadece restorasyon projesinde kullanılan nitelikli ve/veya özgün doğramaların detaylı anlatımları yapılacaktır.

3.4.5.1. Kapılar

Yapının kapıların büyük çoğunluğu ahşaptır. Bodrum kat giriş kapıları ve ana giriş merdivenlerinin önünü kapatan kapılar muhdes demir kapıdır (Şekil C.7, Şekil C.34). Kapılar genel olarak tek kanatlı ve sadedir, iç ve dış yüzeylerde farklı kurgulanmışlardır. Yapıda 13 tip kapı vardır. Üç tanesi çift kanatlıdır. Giriş kapısı (GK01) ve 103-odaya açılan kapı (K7) çift kanat açılırken; 102-odaya ait kapı (K06) tek kanat sabit, diğer kanat açılır kapıdır.

Ana giriş kapısı yapının en gösterişli kapısıdır (GK 02). Özgün ahşap kapısı dışarıdan üç tablalıyken (Şekil C.37); içeride düzdür (Şekil C.38). 1.43 m x 2.41 m ölçülerindeki çift kanatlı kapının, kanat genişlikleri 69 cm ve 70 cm'dir. Kanatlar dışarıda iki orta kuşak ile üç parçaya ayrılmıştır. Tablalar iç içe geçen dikdörtgen çerçevelerle oluşturulmuştur. Kapının üstünde 143 cm x 43 cm ölçülerinde basık kemerli, sabit tepe penceresi vardır. Pencere kemer merkezinden çıkan iki ışınsal kayıtla üç parçaya ayrılmıştır. Kanat kalınlığı 5 cm olan kapı, sade bir kasa üzerine

oturmuştur. Duvar birleşimde pervaz yoktur. Z01-giriş sahanlığına bakan iç kanatlarında toplamda altı tane piştivan menteşe kullanılmıştır. Dışta 6 cm genişliğinde profilli binisi vardır.

Yapının diğer çift kanatlı kapısı 103 numaralı odaya açılan kapıdır. Ölçüleri 109 cm x 245 cm'dir. Kapının kanat ölçüleri eşit ve 60 cm genişliğinde ve 5 cm kalınlığındadır. Kanatlar iki yatay kayıtla üçe bölünmüştür.

Ana yapıdaki oda kapıları genel olarak tek tiptir (K01). Kapının ölçüleri 109 cm x 245 cm'dir. Kapı kanadı 7 cm'lik iki ara kuşakla üç parçaya ayrılmıştır. Tablalar mekan iç ve dışında profilliyken, hole bakan yüzeyde tablaları saran profilli çerçeveden 3 cm sonra sonra tabla dışa doğru 3 mm'lik çıkma yapar (Şekil C.106). İç mekanlarda ise tabla içleri düzdür (Şekil C.97).

3.4.5.2. Pencereler

Yapıda yer alan pencerelerin tamamı ahşaptır. 15 farklı tip pencere doğraması vardır. Pencerelerin üç tanesi giyotin diğerleri kanatlıdır. Zemin kattaki giyotin pencereler özgündür (P3, P3a), (Şekil C.53). Düz atkılı pencerelerin ölçüleri 102 cm x 194 cm'dir. Giyotin pencerelerin alt kanadı 3 cm genişliğindeki profilli çıtayla iki parçaya bölünmüştür. Pencerelerin 3 tanesinde çıta detayı yoktur (P3a). Fakat iki detayda özgündür. Diğer iki giyotin ise ikinci katta 204 numaralı odadaki çiftli giyotin (P12) ve 205 numaralı odadaki tekli giyotindir (Şekil C.131). İkinci kattaki diğer doğramalar gibi giyotinlerde başka yapılardan temin edilmiş olmasına karşı niteliklidir. Çift kanatlı giyotin pencerenin ölçüsü 152 cm x 230 cm'dir (Şekil C.130). Kasa 4cm x16 cm ölçülerindeki ara kayıtla dikeyde ikiye bölünmüştür. Alttaki kanatların genişliği 70 cm iken, üsttekinler 66 cm genişliğindedir.

Yapıdaki diğer çıkma fakat nitelikli doğrama ise Z09 numaralı odaya açılan penceredir.(P4), (Şekil C.87). Ölçüleri 168 cm x 148 cm'dir. Dört kanatlı pencerenin iki yanında konumlanan kanatlar sabittir, ölçüsü 44 cm'dir. Ortadaki iki kanat 42 cm ölçüsünde ve açılır kanattır, 4 cm genişliğinde iç binisi vadır. Kanatlarda alt 34 cm ve üstten 37 cm sonra yatay ara kayıt geçmektedir. Profillli kayıdın genişliği 4 cm'dir.

3.4.5.1. Kalemişi bezemeler

Yapının duvarlarında boya dökülmelerinin olduğu kısımlarda kalemişi desenler fark edilmiştir. Görüldüğü kadarıyla farklı renklerle duvarlarda kasetler oluşturulmuştur. Fasa, filatolarla oluşturulan dikdörtgen çerçeveler (Şekil 3.2), belirli yerlerde kıvrımlı motiflerle çerçeve dışına çıkarılmıştır (Şekil 3.1). Yapıdaki bezemeler 18. yy ve 19.yy başlarında uygulaması yapılmaya başlanan Barok Üsluplu motiflerdir. Tezyinat işçiliği niteliklidir.[554]

Şekil 3. 2 : 102 numaralı odadaki kalemişi deseni.
(Büşra Nur Yılmaz, 2020).

Şekil 3. 3 : 102 numaralı odadaki kalemişi fasa filato detayı.
(Büşra Nur Yılmaz, 2020).

3.5. YAPIDAKİ BOZULMALAR VE SEBEPLERİ

Yalçın Arı Evi, geçirdiği depremlere, denize yakın konumuna, sık sık kullanıcı değiştirmesiyle gördüğü müdahalelere ve ortalama yüz yıllık ömrüne rağmen, çağdaşlarıyla kıyaslandığında strüktürel olarak iyi durumdadır.

Yapı malzemelerinde meydana gelen bozulmanın en büyük sebebi ise hava kirliliği, zemin suları, çatı izosyon sorunu ve kullanıcı faktörüdür. Yapıda meydana

[554] Kalemkar-Nakkaş Hanefi Özbek ile yapılan görüşmelerde eklenen not.

gelen bozulmalar malzeme bozulmaları, strüktürel bozulmalar ve kullanıcı kaynaklı bozulmalar başlıklarında incelenecektir.

3.5.1. Malzeme Bozulmaları

Yapı malzemelerinde meydana gelen bozulmalar malzemenin zamanla dayanımının azalmasına, kırılganlığının ve porozitesinin (gözenekliliğinin) artmasına ve malzemede yüzey kayıplarının meydana gelmesi şeklide sonuçlanan değişimlerdir.[555]

Tarihi yapılarda iklimsel ve biyolojik nedenler sonucu malzemede aşınmalar meydana gelmektedir. Rüzgar ve ultraviyole bileşeni sebebiyle güneş ışığı yapı malzemelerinde gevreme, malzeme kaybı gibi yıkıcı etkilere neden olmaktadır.[556] Ahşap doğrama yüzeyindeki koruyucu özelliği bulunan cila ve boya gibi katmanların aşınması yapı malzemesini yağmur, rüzgar gibi dış etkilere açık hale getirmektedir. Yapıda niteliğini kaybeden ahşap doğramalara özellikle parapet hizasında çeşitli örtülerle müdahale edilerek geçici çözümler üretilmeye çalışılmış (Şekil 3.4); fakat suyun etkisiyle zarar gören ahşap malzemede gevreklikler ve böceklenmeler görülmektedir.

[555] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri: Restorasyon Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler**, 3. b., İstanbul, Ömür Matbaacılık A.Ş., 2018, s. 47.

[556] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri: Restorasyon Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler**, s. 48.

Şekil 3. 4 : 102-odanın zarar gören ahşap doğramaları.
(Büşra Nur Yılmaz, 2020).

Şekil 3. 5 : 102-giriş holü karosiman döşemedeki yüzey kirliliği ve hasarlar.
(Büşra Nur Yılmaz, 2020).

Rüzgarla taşınan toz gibi parçacıklar sıva gibi yumuşak yüzeylerde aşınmalara sebep olur. Hava kirliliği sonucu asit özellikli gazlar, taş ve metal malzemelerle tepkimeye girerek siyah kabuk, patina ve korozyon oluşumuna neden olur.[557] Cephelerde hava etkilerine açık olan demir kenetler, pencere önlerindeki demir parmaklıklar ve cephelerde çıkma altındaki demir payandalarda korozyon ve paslanma görülmektedir.

[557] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri: Restorasyon Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler**, s. 48.

Şekil 3. 6 : 102-oda hasarlı doğramalar ve taş denizliklerde yosunlanma. (Büşra Nur Yılmaz, 2020).

Kagir yapıya zarar veren en büyük sorunlardan biri de tuzlardır. Yağmur ve rüzgar ile birlikte malzemenin gözeneklerine nufüs eden tuz molekülleri (nitrat, sülfat, klor tuzları), ortam sıcaklığı ve bağıl nemde meydana gelen değişimler sonucunda içerisinde çözünmüş oldukları suyun buharlaşmasıyla malzemenin gözeneklerinde birikir; artan tuzların oluşturduğu basınçla malzemenin gözenekleri çatlar.[558] Malzemede "çiçeklenme" ve "aşınma" olarak adlandırılan bozulmalar gerçekleşir. [559] Taş veya tuğla malzemenin gözenekli yapısına girmiş olan su donduğunda, hacmi arttığı için malzemenin gözeneklerinde deformasyona neden olurken, mevcut çatlaklara girip ilerleyen su donduğunda onları genişletip hasarı artırır.[560] Yalçın Arı Evi'nin cepheleri denize yakın konumuyla rüzgarla taşınan tuzlardan zarar görmüştür. Cephe sıvasında ve beraberinde tuğlalarda aşınma görülmektedir (Şekil

[558] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri: Restorasyon Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler**, s. 49.

[559] Zeynep Ahunbay, **Kültür Mirasını Koruma İlke ve Teknikleri**, 2. b., İstanbul, YEM Yayınları, 2021, s.88.

[560] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri: Restorasyon Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler**, s. 49.

3.7, Şekil 3.8). Cephede ayrıca rüzgarların getirdikleri bitki tohumlarının derzlere yerleşmesiyle bitkilenmeler görülmektedir (Şekil C.1) Cephenin üst kısımlarında da sıva dökülmeleri vardır. Bunun sebebi kullanılan harç malzemesinin zayıf olması nedeniyle bağlayıcılarının ayrışması olabilir.

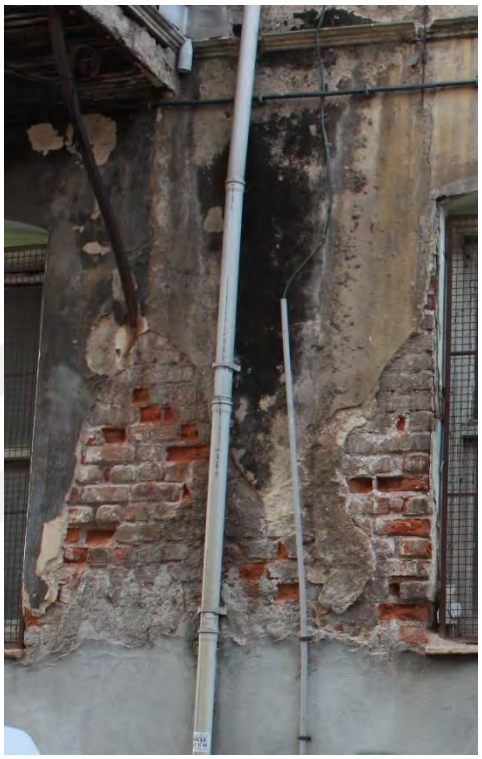

Şekil 3. 7 :Güneydoğu cephesinde kapiler nemden dolayı çimento harç ile müdahale edilen duvarlar.

(Büşra Nur Yılmaz, 2020).

Şekil 3. 8 : Tuğla malzeme kayıpları ve yüzey kirliliği.

(Büşra Nur Yılmaz, 2020).

Su yapılara zeminden kapiler yollarla da girebilir. Seviyesi mevsimlere bağlı olarak değişen yeraltı suyunun kılcallık yoluyla yükselmesiyle nem temellerden duvarlara doğru yükselir ve çiçeklenmenin yanında yosun, küf, mantar gibi çeşitli oluşumların önünü açar.[561] Bodrum katta zemin suyu kaynaklı biyolojik oluşumlar

[561] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri: Restorasyon Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler**, s. 50.

görülürken (Şekil 3.9); yapının cephesinde su difüzyonunun etkisiyle sıvalar dökülmüş ve bu kısımlara çimento harçla müdahale edilmiştir (Şekil 3.7)

Şekil 3. 9 : Bodrum katta tuzlanma ve biyolojik oluşumlar.
(Büşra Nur Yılmaz, 2020).

Ahşap canlı ve çalışan bir malzemedir. Düzenli bakım ve havalandırmaya ihtiyaç duyar. Sıcaklık değişimleriyle tüm yapı malzemeleri genleşip büzülür. Yüksek sıcaklık farklarının meydana geldiğinde malzemedeki büzüşme ve genleşme hareketleri birleşim noktalarında çatlakların oluşmasına neden olur.[562] Yapının ahşap döşemelerinde çatlaklar ve yetersiz havalandırma nedeniyle mantar oluşumları tespit edilmiştir (Şekil 3.10). Doğramalarda böceklenme tespit edilmiştir (Şekil 3.6). Ek yapının ıslak hacim tavanlarında da yosunlanmalar, mutfak tavanlarında sıva dökülmeleri görülmektedir (Şekil C.116, Şekil C.117).

[562] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri: Restorasyon Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler**, s. 50.

Şekil 3. 10 : 102-oda ahşap döşemede boya tabakasında aşınma ve mantar oluşumu. (Büşra Nur Yılmaz, 2020).

3.5.2. Strüktürel Bozulmaları

Yapı strüktürel olarak iyi durumdadır. Fakat yapıya halihazırda ciddi zararlar vermemiş olsa dahi, hasarlara müdahale edilmediği takdirde olumsuz sonuçlar doğurabilir. Taşıyıcı sisteme dair tespitler çalışma süresince yapılmıştır, fakat son durum şantiye aşamasında, duvarlar raspa yapıldıktan sonra daha net olarak anlaşılacaktır.

Bodrum katta B04, B05 ve B06 mahalleri kullanılmadıkları için bakımsız kalmışlardır. Bu mahallerde duvarlarda mantar ve yosunlanmaların yanı sıra döşemelerde çökmüştür. Yapının ana girişindeki taş merdiven tavanında yapısal çatlaklar, bodrum kat kemerlerinde eğrilikler görülmektedir (Şekil C.19, Şekil C.24, Şekil C.28).

Yapının statik açıdan en büyük sorun oluşturan kısmı güneybatı cephe duvarı, çatısı ve ikinci katıdır. Güneybatı cephesinde görüldüğü üzere ek yapı ve ana yapı arasındaki örüm bağlantısızdır (Şekil C.4). Cephe, basamakları dışarıdan yer yer

görünür durumdaki kagir merdivenle mukavemetini büyük oranda kaybetmiş ve yapısal çatlaklar oluşmuştur. Yapının çatısı niteliksiz ve işlevsizdir (Şekil C.5). Yapı çatıdan su almaktadır. Bu sebeple ahşap döşemelerde sehim görülmektedir (Şekil C.128, Şekil C.130). Birinci kattaki 102 ve 103 numaralı odaların tavan döşemelerine kadar inen su problemi çatıya müdahale edilmezse tüm yapıda ciddi sorunlara neden olabilir (Şekil 3.11). Yapının ikinci katında kuzeydoğu cephesi ve kuzey batı cephelerinde görülen 203 ve 204 numaralı odalarda bulunan kapatılmış kemerli pencere açıklıklarında kemer şekillerinde bozulmalar görülmektedir (Şekil D.19, Şekil D.20).

Şekil 3. 11 : 103-oda tavan döşemesi.
(Büşra Nur Yılmaz, 2020).

3.5.3. Kullanıcı Kaynaklı Bozulmalar

Yapıda kullanıcı kaynaklı birçok uygunsuz müdahale ve niteliksiz ek bulunmaktadır. Yapı plan şeması genel olarak korunmuş olmakla birlikte 101-sahanlık, 102-numaralı oda ve 105 numaralı holde tavan döşemesinden anlaşıldığı

üzere yapıda mekansal düzenlemeleri etkileyen bazı plan değişiklikleri yapılmıştır (Şekil C.91, Şekil C.95, Şekil C.108, Şekil D.12). Ayrıca, yapıya zaman içinde eklenen ikinci kat ve ek yapıda kullanılan doğramalar çıkma elemanlardır. Özellikle cephelerde mimari bütünlük yoktur (Şekil D.19, Şekil D.20, Şekil D.21). Yapı kullanıcıları tarafından sürekli onarım geçirmiştir. Fakat bu onarımlar niteliksiz ve geçici çözümler şeklindedir. 203 numaralı oda da çatıdan gelen su nedeniyle tavanlara ahşap dikme ile takviye yapılmıştır. Yapının tavan ve zemin döşemelerinde çok sayıda farklı malzemelerle müdahaleler vardır. Yapının bodrum kat giriş kapıları muhdes demir kapıdır. Birinci kat ana giriş kapısı önündeki merdivenlerde bodrum kat kapılarına benzer bir kapıyla kapatılmıştır. Cephelerde sonradan eklenen PVC yağmur iniş boruları kat silmelerine zarar vermiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. RESTİTÜSYON

Yapı için iki dönem restitüsyon önerisi geliştirilmiştir. Yapıya ait restitüsyon önerileri 20. yy'ın ilk yarısına aittir. Birinci restitüsyon dönemi, 19. yy'ın ikinci çeyreğinin başına kadar olan zaman dilimini kapsarken; ikinci restitüsyon dönemi ise 20. yy'ın üçüncü çeyreğinin başına kadar olan zaman dilimini kapsamaktadır. Restitüsyon önerileri için arşiv fotoğraflarından, eski sigorta haritalarından yararlanılarak yapıdaki izler değerlendirilmiştir. Yok olmuş, nitelikli detaylar ile ilgili olarak benzer örnekler ve yapıdaki izler kullanılarak restitüsyon projeleri hazırlanmıştır.

Yapının plan özelliklerini genel itibariyle korumuş olması ve döşemelerdeki izler restitüsyon kararlarını kolaylaştıran etkenlerdendir. Ancak restitüsyon önerileri hazırlanırken karşılaşılan ana sorunlar şu şekildedir: Yapının sivil mimarlık örneği olması nedeniyle yok olmuş detaylarla ilgili kaynak eksikliği oluşmuş ve birinci dönem restitüsyonuna dair ilgili harita dışında herhangi bir veriye ulaşılamamıştır.

4.1. RESTİTÜSYON ÖNERİLERİ

4.1.1. I. Dönem Restitüsyon

Birinci restitüsyon dönemi, yapının muhtemelen ilk yapım tarihi olan 19. yy sonu ya da 20. yy başından 1937 tarihli hava fotoğrafına ait döneme kadar olan zaman dilimini kapsamaktadır. I. dönem restitüsyon önerisine ait kaynaklar 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası (Şekil A.5) ve 1931 tarihli "Müsakkat Vergisi Tahrir Varakası"dır (Şekil B.2). Tahrir kaydında, yapının taşlık olarak belirtilen bodrum katında; bir oda, mutfak ve kömürlük olduğu; birinci katında iki oda, bir sofa; ikinci katında iki oda, bir sofa olduğu; üçüncü kat ise tavan arası olduğu işlenmiştir. Plan düzenlemelerinde vergi kaydındaki kayıtlara uyulmuştur.

4.1.1.1. Vaziyet Planı

Yapının vaziyet planına ait en eski belge SALT Arşiv'den temin edilen, topoğraf J. Pervititch tarafından çizilmiş, 1928 tarihli Sigorta Haritası'nın "Aya-Kapu, Gül-Cami, Cibali" bölgesine ait 21 numaralı levhasıdır (Şekil 4.1, Şekil A.5). Buna göre yapının batısında günümüzde boş olan arazi de iki katlı, yapıyla bitişik nizam parselin tamamına oturan kagir bir yapı görülmektedir. Güneyinde ise günümüzde parselin tamamına yerleşen, üç katlı betonarme apartman olan yapı; üç katlı kagir yapıdır ve parselin doğusu, Tatar Ağa Sokak üzerinden ulaşılabilen bahçe olarak gözükmektedir. Günümüzde yapı etrafında genellikle 3-5 katlı kagir ve betonarme binalar bulunmaktayken (Şekil D.3); Pervititch Haritası'nda genellikle 2-3 katlı kagir ve ahşap yapılar görülmektedir (Şekil A.5). Bölgede yapılar günümüzde parselin tamamına yerleşmişken Sigorta Haritası'nda ada içlerinde görülen yeşil alanlar dikkat çekmektedir.

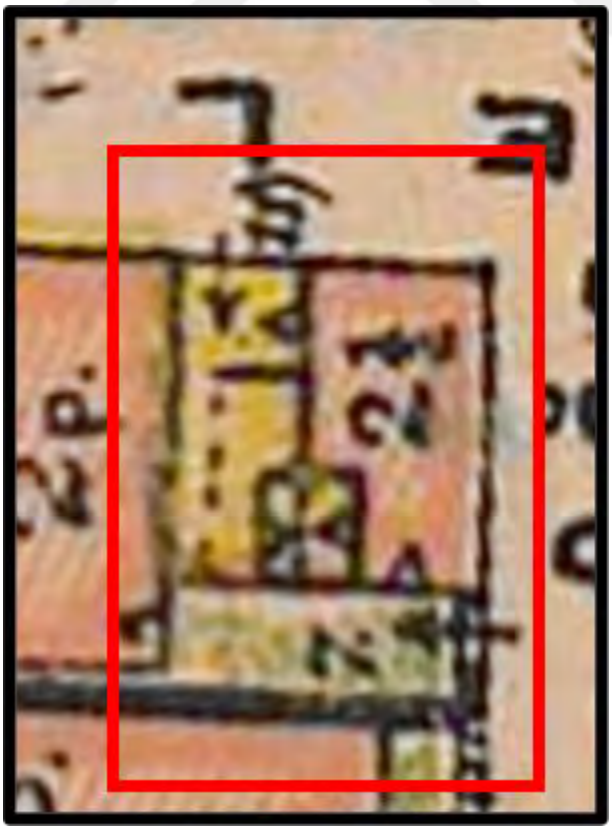

Şekil 4. 1: 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda Yalçın Arı Evi.

Haritada; yapının güneyinde, yapıya bitişik konumlanan ‘ek yapı’ yoktur ve bu kısım Tatar Ağa Sokak üzerinden de ulaşılabilen bahçe bölümüdür (Şekil 4.1). Yapının bahçesi kagir bahçe duvarlarıyla çevrelenmiş, üzerine dönemine uygun olarak alaturka harpuştalı kiremit örtüsü önerilmiştir. Bahçe girişine analoji çalışmalarından yararlanılarak çift kanatlı, çatkılı bahçe kapısı çizilmiş ve bahçe duvarları üzerinde devam eden alaturka harpuştalı örtü, kapı üzerinde de devam ettirilmiştir (Şekil D.81).

Pervititch Sigorta Haritası ve rölöve planı çakıştırıldığında Pervititch’de ahşap bölümde noktalı çizgi (. . .) olarak gösterilen aksta, betonarme kiriş olduğu ve aynı mahal içinde döşemede farklılıklar olduğu görülmüştür (Şekil 4.2). Böylece bu noktada mahali bölen ayırıcı bir duvar olduğu öngörülmüştür.[563] Planlar, “. . . “ şeklinde noktalı çizgi olarak işaretlenen aksta yeni bir duvar oluşturularak yeniden kurgulanmış. Planda oluşan duvar hizasında, çatı da farklılaşarak bu bölümde düşük kotta beşik çatı oluşturulmuştur. Ayrıca, çatıda işaretlen çatı feneri de yapıya eklenmiştir (Şekil D.82).

[563] Ayrıca Pervititch ve Sigorta Haritaları üzerinde çalışan Şehir ve Bölge Planlamacı Murat Tülek ile yapılan görüşmelerde “. - . – “ şeklindeki gösterimin ayrıcı ahşap ya da alçı duvar ifadesi olduğu bilgisi alınmıştır. Gösterim benzerliği ve tavanlardaki farklılaşma bu bölümlerde benzer bir ayırıcı duvar olması durumunu desteklemektedir.

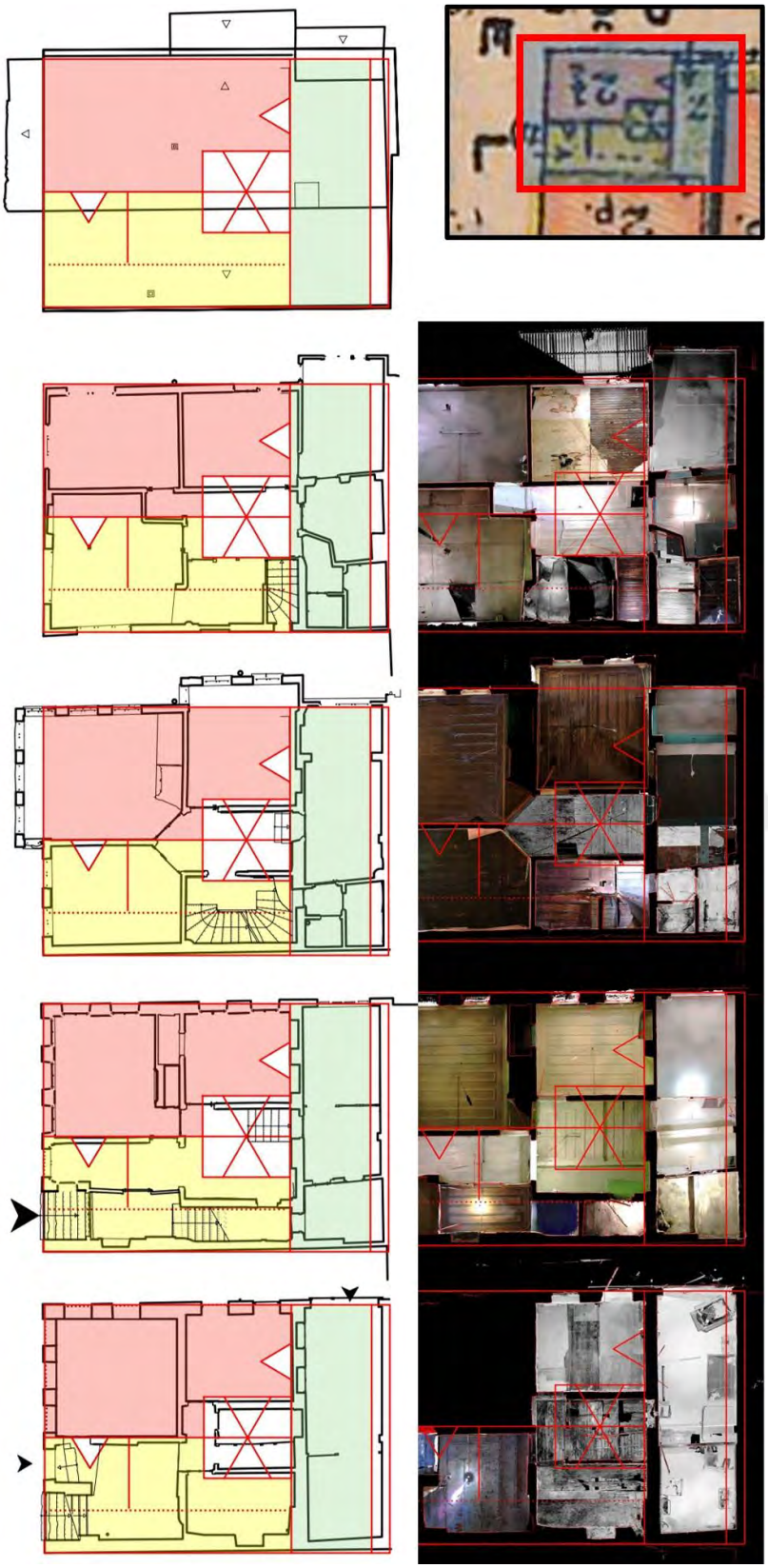

Şekil 4. 2 : Pervitich Sigorta Haritası ve rölöve kat planı- tavan ortofotolarının çakışması.

4.1.1.2. Bodrum Kat Planı

Yapının plan şemasına ait en eski belge T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı'ndan elde edilen 1931 tarihli "Müsakkat Vergisi Tahrir Varakası"dır (Şekil B.02). Tahrir kaydında, yapının taşlık olarak belirtilen bodrum katında; bir oda, mutfak ve kömürlük olduğu işlenmiştir.

Tahrir varakası ve sigorta haritasına göre ana yapının bodrum katında plan düzleminde yapılan değişiklikler şu şekilde sıralanabilir (Şekil D.74):

Tahrir kaydındaki plan özelliklerine göre bodrum kat; taşlık, bir oda, mutfak ve kömürlük olarak düzenlenmiştir. Rölövede ek kısım içerisinde kalan özgün mermer lavabo B02 numaralı mutfağa getirilmiştir.

Pervititch Sigorta Haritası'nda yapının girişinin bulunduğu batıdaki bölümü ahşap, doğudaki kısmı ise kagirdir. Yapının doğudaki bölümünde kagir bir çerçeve oluşturulmuştur. Bodrum kat duvarlarının tümü kagir olduğu için sadece duvar kalınlıklarına müdahale edilmiştir. Kagir çerçeve gereği, ahşap ve kagir kısım (B01-B02 ve B03-B04) arasındaki duvar, dış duvarların devamı niteliğinde olup 40 cm kalınlığında çizilmiştir.

Kagir çerçeveye uygun olacak şekilde, tahrir varakasında belirtildiği gibi mahal düzenlemeleri yapılmıştır. Kagir çerçeve gereği B03 kömürlük mahali genişletilmiştir. B03 kömürlüğün doğu duvarındaki muhdes kapı cephe düzeni açısından pencereye çevrilmiştir (Şekil C.14); güney duvarındaki kapatılmış kemerli pencere tekrar açılmıştır (Şekil C.24); B04 numaralı odanın güney duvarındaki kapatılmış kemerli kapı açılarak buradan merdiven ile bahçeyle ilişki kurulmuştur(Şekil C.28).

Tahrir varakasında mutfak, bodrum katta bulunduğu için bu katın diğer katlarla ilişkili kurulmuş ve bodrum kata merdiven eklenmiştir. Merdiven yeri içinde, yapı tavanındaki izler ve Pervtitch Haritası'ndaki noktalı çizgi (. . .) şeklinde gösterilen aks referans kabul edilmiştir. Yapının güncel durumunda, bahsedilen aksta tavan döşemesindeki farklılaşmadan dolayı, özgün durumunda bu noktada bir ayrıcı duvar olduğu düşünülmüştür (Şekil 4.3). Rölövede B06 oda mahalindeki (restitüsyonda:B04-oda) ahşap tavan, Pervititch'teki aksın batısında betonarme olarak

devam ettiği için bu kısmın müdahale gördüğü anlaşılmaktadır (Şekil D.6, Şekil C.29). Aksın olduğu hizada, yapıya 20 cm kalınlığında ara duvar eklenmiştir (B04-oda batı duvarı) (Şekil D.74). Duvarın batısındaki genişlik herhangi bir mahal oluşumuna izin vermediği için bu kısma merdiven yerleştirilmiştir.

4.1.1.3. Zemin Kat Planı

Bodrum katta anlatılan Pervititch'deki noktalı çizgi (. . .) olarak gösterilen aks üzerinde birinci katta da duvar devam ettirilmiş ve bodrum katta olduğu gibi merdiven bu duvarın batısında konumlanmıştır. Yapının batı bölümü Pervititch'te ahşap gösterildiği için bodrum katta kagir olan duvar üst katlarda ahşap olarak çizilmiş; rölövede dökme mozaik olan merdivende ahşaba çevrilmiştir (Şekil D.75).

Tahrir kaydında, yapının 'zemin' katında iki oda, bir sofa olduğu not edildiği için odalar rölövedeki haliyle çizilmiştir. Bodrum katta bahsedilen kagir çerçeve gerekliliği burada da uygulanmıştır. Z02 giriş holü ve Z03 oda arasındaki duvar, kagir olan dış duvarların (Z03 numaralı odanın kuzey ve doğu duvarları) devamı şeklinde 40 cm olarak çizilmişitir . Bu duvar, mimari gereklilikten dolayı oluşturulan çerçeve nedeniyle güney yönde uzatılmış ve bu noktada alanca küçük bir mahal (Z06) oluşmuştur. Yapının rölövesinde hela merdiven altında konumlandığı için buradan taşınarak, yeni oluşan Z06 kodlu alana taşınmıştır. Merdiven altı ise depo olarak kullanılmıştır. Yapının ilk halinde banyosunun yeriyle ilgili herhangi bir veri olmadığı için analoji çalışmalarından yararlanılmıştır. Z04 kodlu oda içerisindeki ahşap niş (Z07), (Şekil C.58), önü ahşap kapak ile kapatılarak banyo dolabı olarak çizilmiştir. Odanın güney duvarındaki iki tane basık kemerli niş (Şekil C.61), pencere olarak açılmıştır. Z05 numaralı sofanın güney duvarındaki kapatılmış kemerli açıklık (Şekil C.66), eski ev sahibininde teyit ettiği şekilde bahçeye çıkan kapı olarak açılmıştır (Şekil D.82). Merdivenle kot düzenlemesi yapılarak katın bahçeyle ilişkisi kurulmuştur. Sofanın güney duvarının batısında merdiven altına denk gelen açıklık(Şekil C.70), rölövedeki kemer izine göre (Şekil C.77) pencere olarak açılmıştır (Şekil D.82).

Ayrıca yapı, niteliksiz elemanlardan arındırılmıştır. Bu kapsamda yapı girişinde bulunan muhdes demir kapı ve giyotin pencere önlerindeki demir kafesler

kaldırılmıştır(Şekil C.2). Z02 kodlu giriş holunün kuzey duvarındaki pencere açıklığının özgün olmadığı yapıdaki izlerden anlaşılmaktadır (Şekil C.45). Bu kısımda duvardaki ize ve cepheye uygun olarak çift kanatlı pencere yerine, yapının özgün ahşap giyotin pencerelerinden önerilmiştir (Şekil D.80). Ayrıca, binanın kat kullanımına geçmesi ve her katın ayrı daireler olarak düzenlenmesiyle, Z02 giriş holünü ikiye ayıran ahşap konstrüksiyonda kaldırılmıştır (Şekil C.39).

4.1.1.4. Birinci Kat Planı

Tahrir kaydında, yapının 'birinci' katında iki oda, bir sofa olduğu olduğu kaydedilmiştir. Bu kapsamda yapının doğusundaki iki oda rölövedeki haliyle çizilmiş. Geri kalan hacim (105-hol) ara duvarlar kaldırılarak tek mekan olacak şekilde 'sofa' olarak düzenlenmiştir (Şekil D.76).

Pervititch'deki noktalı çizgi (. . .) olarak gösterilen aksta, üst kata çıkan merdiven olmadığı için duvar devam ettirilmemiştir. Fakat, çatı kotundaki farklılıktan dolayı (Şekil D.80), çatıda bahsedilen aks hizasında bir ara kesit oluşmakta ve 20 cm x 20 cm ahşap dikme ve kirişler vasıtası ile çatı taşıtılmaktadır (Şekil D.78). Sofa içerinden, cihannüma hizasında tavan döşemesindeki farklılığın olduğu bölüm (rölövede: 105 holün güney bölümü : Şekil D.12), (Şekil C.108) merdiven kovası olarak kullanılmıştır. Buraya konulan 'U' şeklindeki merdiven ile cihannüma katına çıkış sağlanmıştır.

Yapının batısındaki beşik çatının eğiminden dolayı bu kısımda kuzey ve güney cephedeki açıklıklar kapatılmıştır (Şekil D.80, Şekil D.82). 105 holün güney duvarındaki kapı açıklığı, cephe duvarı olması nedeniyle pencereye çevrilmiştir.

104 kodlu odanın güney duvarında doğu yöndeki niş, cepheden de kapatılmış pencere olduğu anlaşılan açıklık pencere olarak açılmıştır. Pencerenin yanındaki kapatılmış kemerli kapı açıklığı (Şekil C.107) duvarın cephe duvarı olması nedeniye pencereye çevrilmiştir (Şekil D.82).

103 numaralı odanın kapısının konumlandığı açılı duvar mahal içerindeki (Şekil C.97) ve koridor tavanındaki (Şekil C.106, Şekil C.108) nitelikli pasa detayından dolayı özgün durum olduğuna karar verilerek, korunmuştur.

4.1.1.5. İkinci (Cihannüma) Kat Planı

Cihanüma ile ilgili tek veri Pervititch olduğu için harita baz alınarak, mimari konstrüksiyona uygun olacak şekilde cihannüma katı yerleştirilmiştir (Şekil D.77). Pervititchde görülen doğu ve batıdaki birer pencereye ek olarak güney cephesi ve manzaraya açılan kuzey cephesine de birer tane pencere yerleştirilmesi uygun görülmüştür.

4.1.2. II. Dönem Restitüsyon

Yapının ikinci restitüsyon dönemi, 1937 tarihli hava fotoğrafından 1952 tarihli hava fotoğrafına kadar olan zaman dilimini kapsamaktadır. Restitüsyon önerisine ait kaynaklar T.C. Millli Savunma Bakanlığı Hava Kuvvetleri Komutanlığı arşivinden temin edilen 1937 (Şekil 4.3, Şekil B.10) ve 1952 tarihli (Şekil 4.6, Şekil B.12) hava fotoğrafı ve Salt Arşiv'den temin edilen yapının kadraja girdiği 1940 tarihli Gül Camii'ne ait fotoğraftır. (Şekil 4.7, Şekil B.11).

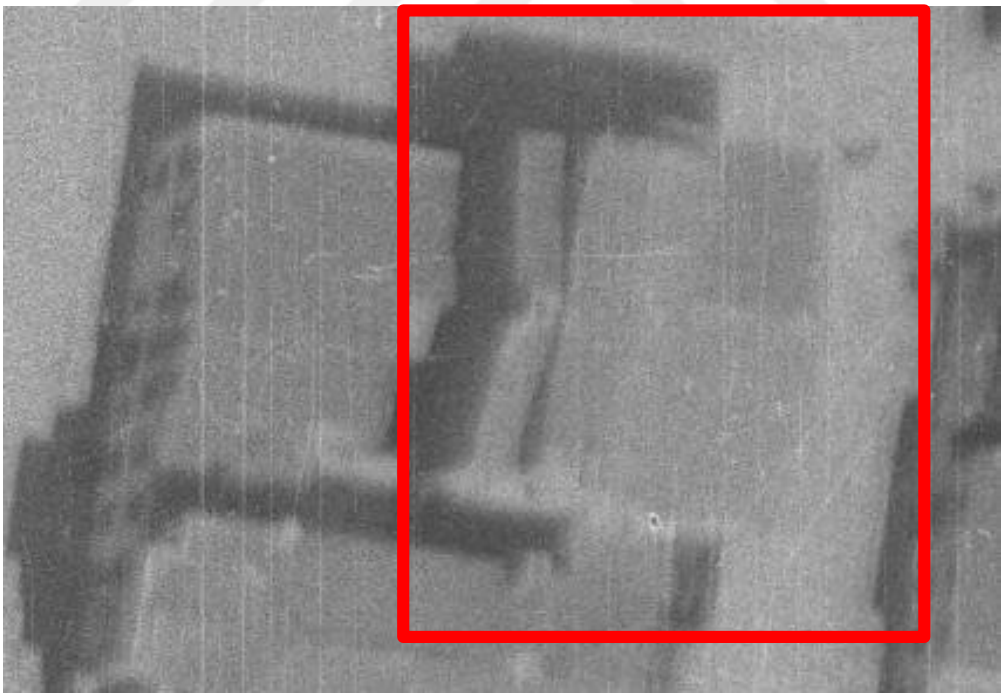

Şekil 4. 3 : Yalçın Arı Evi hava fotoğrafı.
(MSB arşivi, 1937).

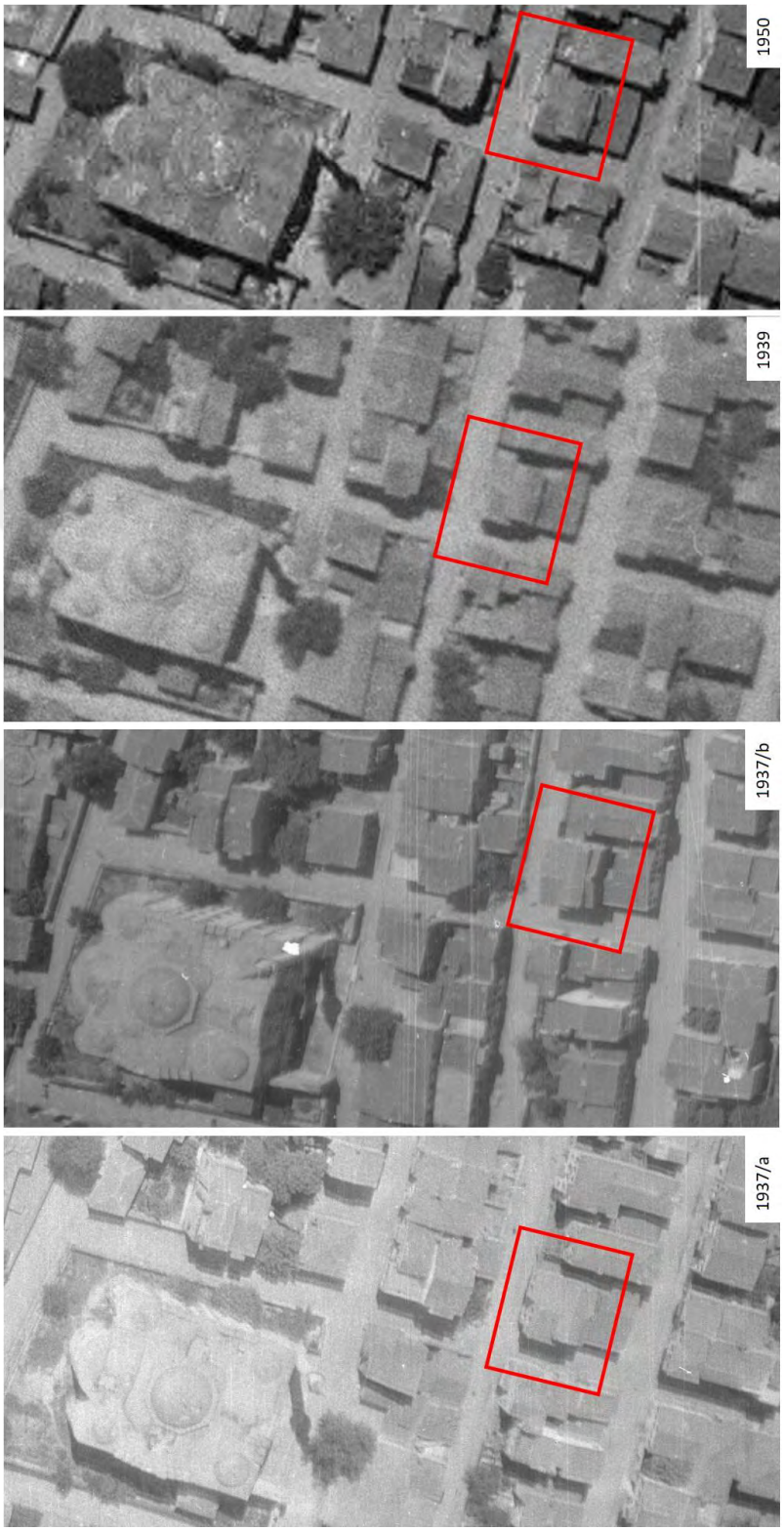

Şekil 4. 4 : Yapıya ait hava fotoğrafları.
(MSB arşivi, 1937-1939-1950).

4.1.2.1. Vaziyet Planı

Yapının güneyindeki ek yapı II. dönemde de yoktur. I. dönemdeki cihannümanın yerini II. dönemde yapının üçte birine oturan, uzun ince bir kat almıştır (Şekil 4.5, Şekil 4.6, Şekil D.87). Vaziyette, plan merkezine yerleşen ikinci kat çatısı kot olarak üstte kalırken; doğu ve batısındaki çatılar daha düşük kotludur (Şekil D.90, Şekil D.91, Şekil D.92). Yapının komşu parselleriyle ilişkisi ve yakın çevresinin doluluk-boşluk oranı, kat adeti özellikleri I. dönem restitüsyonu ile benzerdir.

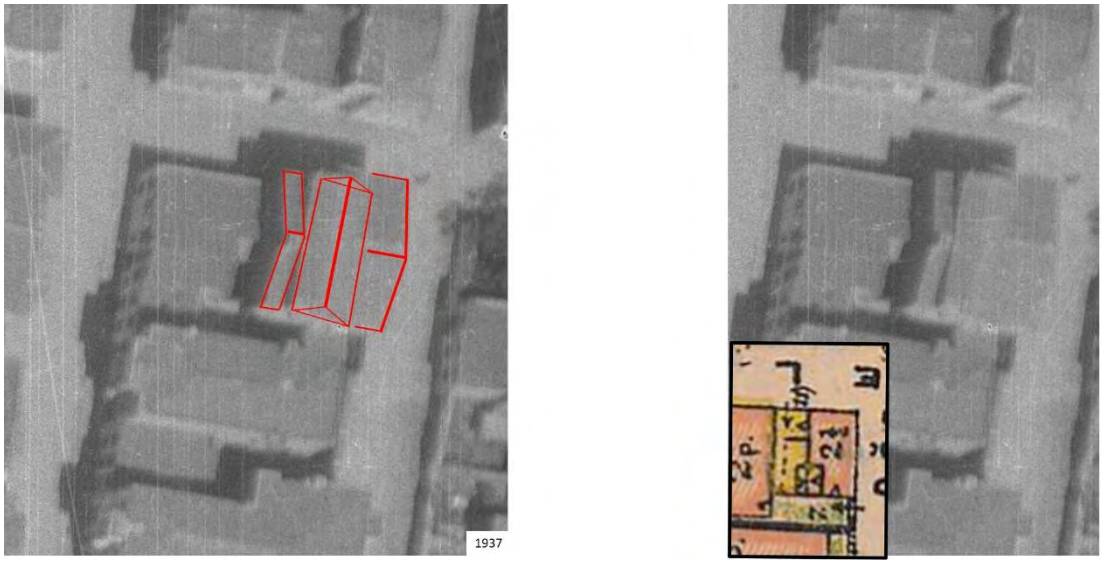

Şekil 4. 5 : Hava fotoğrafında yapının çatı şekli.
(MSB arşivi, 1937).

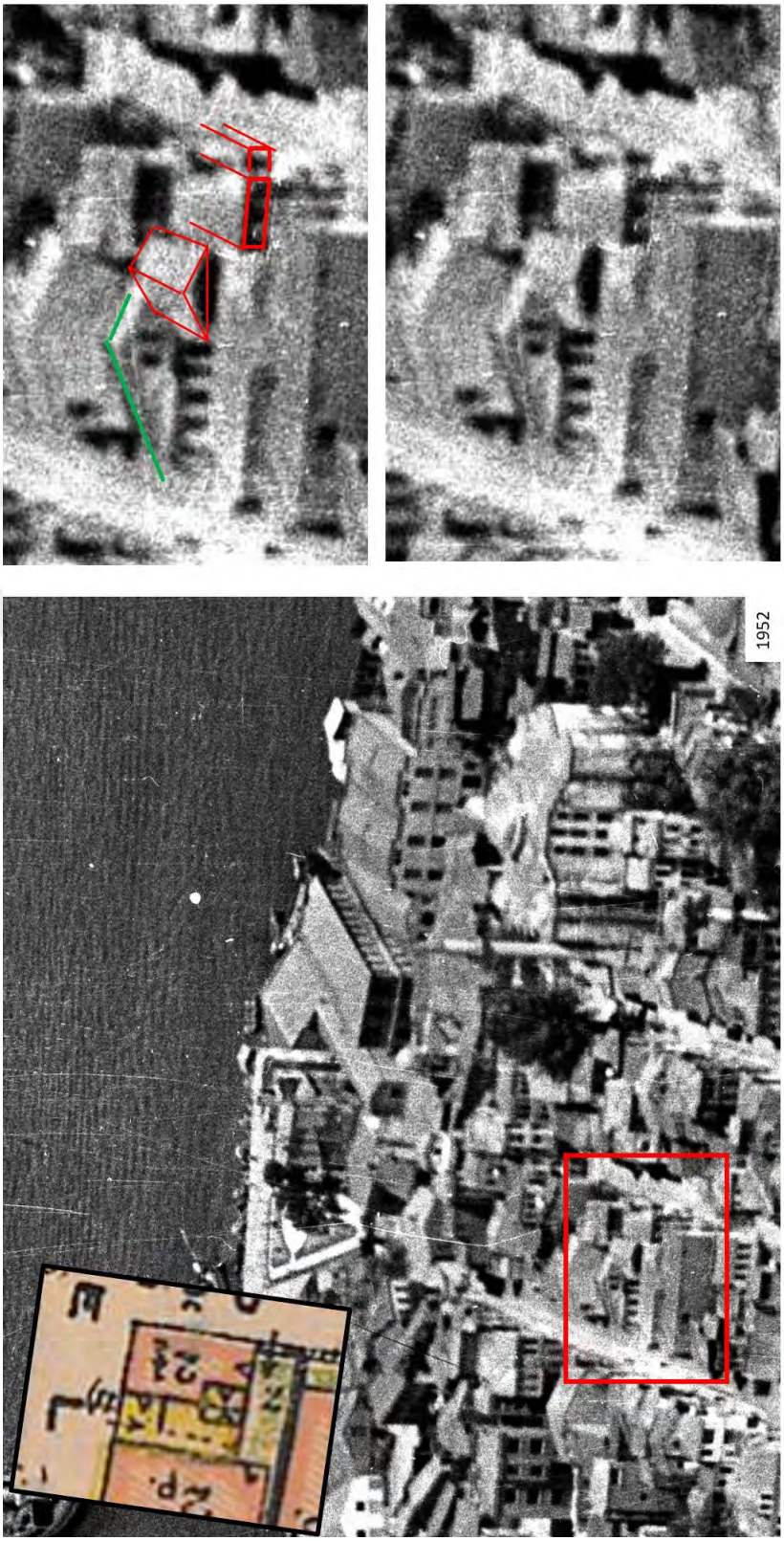

Şekil 4. 6 : Hava fotoğrafından yapının güneybatı cephesinin görünümü. (MSB arşivi, 1952).

4.1.2.2. Plan ve Cephe Özellikleri

Yapının bodrum, zemin ve birinci kat planlarında herhangi bir değişikliğe dair veri olmadığı için I. dönem restitüsyon önerisine uyulmuştur. Elde edilen arşiv belgelerinden anlaşılacağı üzere II. dönem restitüsyon önerisinde farklılık gösteren kısım çatı planı ve beraberinde ikinci kat planıdır (Şekil D.87, Şekil D.86) .

Yapının batı yönündeki beşik çatısı, II. dönem önerisinde, hava fotoğrafları (Şekil 4.5, Şekil 4.6) ve yapının ilgili cephesindeki iz baz alınarak oluşturulmuştur (Şekil 4.7). I. Dönem restitüsyonunda mevcut duruma göre düşürülmüş olan duvar kotu, II. Dönem restitüsyonunda I. dönem önerisine göre yükseltilmiştir (Şekil D.88)

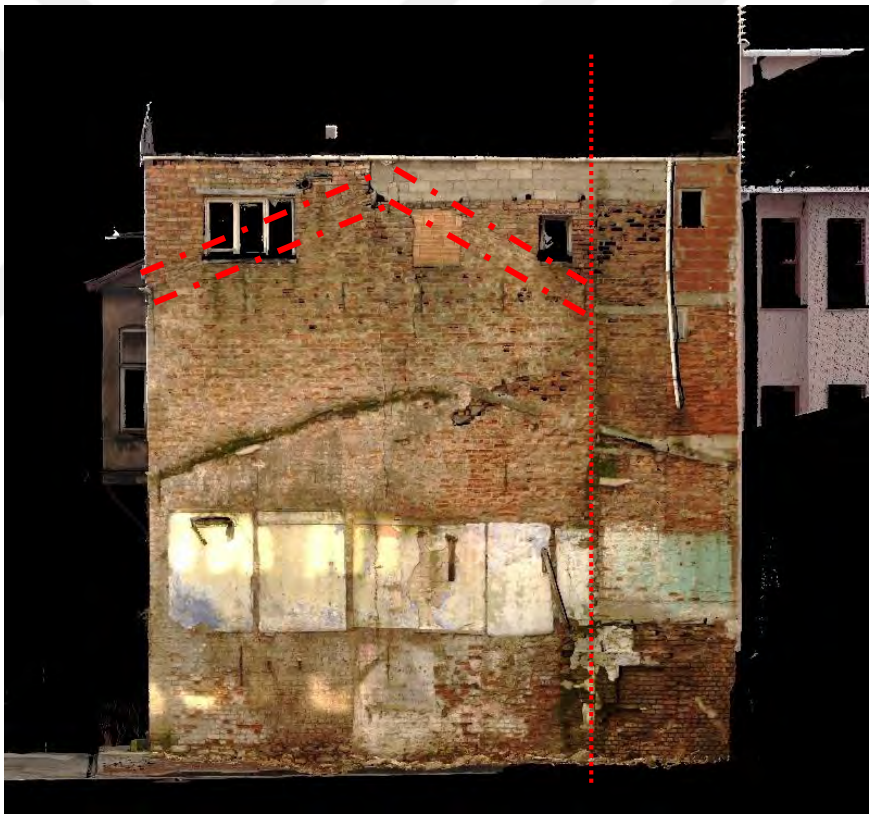

Şekil 4. 7 : Yalçın Arı Evi ortofoto verisinde batı cephesindeki beşik çatı izi.

1937 tarihli hava fotoğraflarında (Şekil 4.5, Şekil 4.6) görüldüğü üzere çatı üç parça şeklindedir. Kat planın merkezinde bulunan kısım, hava fotoğrafına ve mimari strüktüre uygun olarak olarak yükseltilip; ikinci bir kat oluşturulmuştur. 1940 tarihli fotoğrafta, batı cephesi ve kısmi olarak güney cephesinde görüldüğü şekilde doğramalar yerleştirilmiştir (Şekil 4.8).

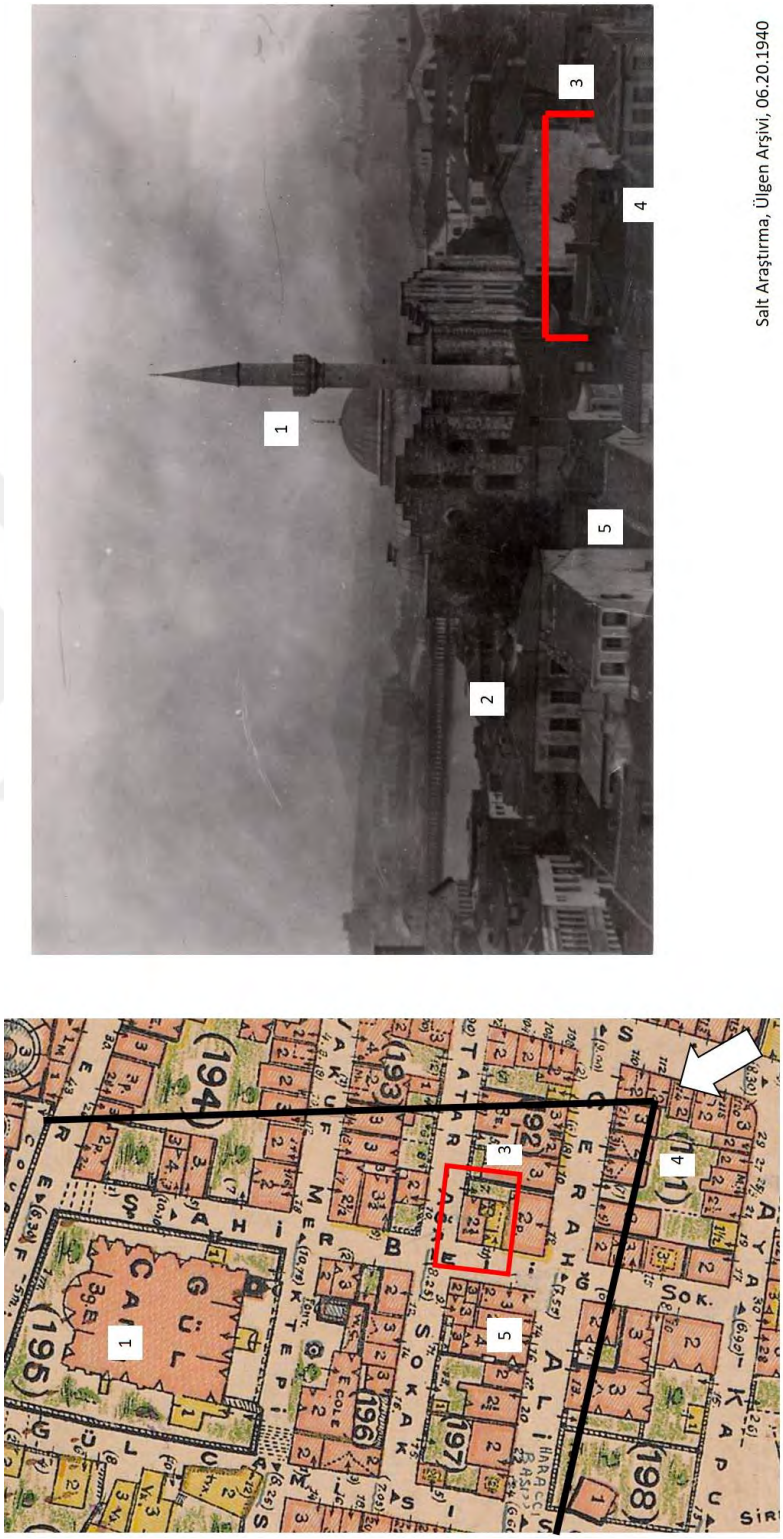

Şekil 4. 8 : Yalçın Arı Evi' batı cephesinden bakış ve Pervititch üzerinde fotoğrafın bakış yönü.

(SALT arşiv, 1940).

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. RESTORASYON

Tez konusu yapı, 19. yy sonu 20.yy başında inşa edilmiş bir sivil mimarlık örneğidir. 19. yy İstanbul kagir konut mimarisinin tipik özelliklerini yansıtan bu yapının korunarak gelecek nesillere aktarılması gerekmektedir. Ancak yapının halihazırda boş olması ve düzenli bakım onarımının yapılmaması sürdürülebilirliğini zorlaştırmaktadır.

Onarımlara ilişkin önerilerde Venedik Tüzüğü (1964)'nün "*Anıtların korunmasındaki temel tutum korumanın kalıcı olması, sürekliliğinin sağlanmasıdır*." şeklindeki dördüncü maddesi[564] temel kural olarak kabul edilmiştir.

Yapıyı yeniden işlevlendirme kararında ise Carta Del Restauro'nun (1931) dördüncü maddesi "*Yaşayan, yani ayakta duran anıtlara, yalnızca özgün işlevinden çok uzak olmayan ve binada gerekli uyarlamaların önemli hasara neden olmayacak şekilde yapılabileceği yeni kullanımlar verilmesi kabul edilebilir.*" maddesi dikkate alınmıştır.[565] Bu kapsamda yapıya, minimum müdahale gerektiren 'home-ofis' işlevi veilmiştir.

Restorasyon kapsamında yapıdaki bozulmalara yönelik müdahale kararlarında 'Mimari Mirasın Analizi, Korunması ve Sütrüktürel Restorasyonu İçin İlkeler' (ICOMOS, 2003) tüzüğünün 3.1 numaralı maddesi "*Yapılacak tedavi, belirtilerden çok hasar nedenlerine yönelik olmalıdır*" ve "*En iyici tedavi koruyucu bakımdır.* " şeklindeki 3.2 numaralı maddesi dikkate alınmıştır.[566]

---

[564] Zeynep Ahunbay, **Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon**, s. 150.

[565] Zeynep Ahunbay, **Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon**, s. 148.

[566] Zeynep Ahunbay, **Kültür Mirasını Koruma İlke ve Teknikleri**, s. 148, EK. 12.

Tüm bu bilgiler doğrultusunda alınan kararlar ile müdahale yöntemleri geliştirilmiş ve yapının restorasyon projesi hazırlanarak gelecek nesilllere aktarılması amaçlanmıştır.

5.1. YAPININ ONARIMINA İLİŞKİN MÜDAHALELER

Yapılar, inşa edilmelerinden günümüze kadar birçok dış etkene maruz kalırlar. Bahsedilen dış etkenler ve yanlış müdahalerler sonucunda yapılarda çeşitli bozulmalar meydana gelir. Tez kapsamında çalışılan yapıda sonradan eklenen betonarme kısım strüktürel açıdan iyi durumda iken; ana yapının ek katı, çatı kaynaklı sorunlar nedeniyle statik müdahalelere ihtiyaç duymaktadır. Ayrıca yapının kuzeybatı cephesini oluşturan duvarda da strüktürel açıdan sorunlar tespit edilmiştir.

Eski eserde yanlış müdahalelerin izlerinin yok edilmesi, mevcut hasarların giderilmesi ve yapının özgün haline uygun görünüm kazanması için bazı işlemler gereklidir. Yalçın Arı Evi için önerilen müdahaleler şunlardır: Temizleme, sağlamlaştırma, basit onarım ve gerekli yerlerde bütünleme, yenilemedir.

5.1.1. Temizleme

Temizleme, üslup birliği kaygısı taşımadan, eserin genel görüntüsüne aykırı, muhdes eklerden arındırılmasıdır.[567] Yapı, için önerilen temizlik yöntemleri niteliksiz eklerden arındırma ve yüzey temizliğidir.

5.1.1.1. Niteliksiz Eklerden Arındırma

Yapının bodrum katındaki muhdes demir kapı kaldırılarak yerine yapıya ve dönemine uygun ahşap tablalı kapılar önerilmiştir (Şekil D.110).

B01 giriş holünün zemininde bulunan çimento harç temizlenmeli ve ulaşılan özgün döşemenin kontrolünün yapılmalıdır. Niteliksiz kata giriş merdivenleri, düzenlenmelidir. Mekanın güneydoğusunda konumlanan betonarme bacanın işlevini yitirmesi ve niteliksiz ek olmasından dolayı kaldırılması uygun bulunmuştur. Mekan doğu ve batı duvarının, muhdes kaplamalardan arındırılması ve özgün duvar

[567] Zeynep Ahunbay, **Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon**, s. 100.

dokusunun ortaya çıkarılmasına karar verilmiştir. B02 numaralı odanın duvarlarında bulunan panel kaplamalarından arındırılması; zemindeki PVC esaslı membranın kaldırılarak altında bulunan karosiman döşemenin çıkarılması ve yüzey kontrolünün yapılıp uygun müdahale yöntemlerinin geliştirilmesi önerilmiştir. B03 kodlu deponun zeminlerinde bulunan çimento harcın mekanik temizliğinin yapılarak özgün döşemeye ulaşılması gerekmektedir. Mekanın tavanındaki döşeme farklılığı giderilerek belirlenen ahşap kaplamanın devam ettirilmesi düşünülmüştür (Şekil D.96). Ayrıca depo içerisindeki muhdes dolap kaldırılmalıdır. B04 mekanında moloz temizliği yapılarak döşeme açığa çıkarılmalıdır. B01 ile arasındaki muhdes kapı yerine B06'da kullanılan özgün K14 kapısı önerilmiştir. B05 kodlu ofiste ise mekanı ikiye ayıran niteliksz ahşap bölücünün kaldırılması uygun görülmüştür. Mekanın niteliğini ve mukavemetini kaybetmiş tavanı özgün detayına uygun olarak tamamlanmalıdır (Şekil D.96). B06 zeminlerinde bulunan molozların altında bulunan karosiman döşemenin çıkarılıp, hasarlı karolara müdahale edilmesine karar verilmiştir (Şekil D.95).

Zemin katta Z02 giriş holünü ikiye ayıran muhdes bölücü kaldırılması ve Z05-holdeki ahşap basamakların nitelikli bir şekilde yeniden yapılması gerekmektedir. Z09-mutfakta bulunun ahşap ayırıcı duvar kaldırılmış ve burası tek mekan haline getirilmiştir. Zemin döşemesinde, mutfak döşemesi devam ettirilerek mekansal bütünlük sağlanması amaçlanmıştır. Mutfakta bulunan muhdes baca ve tezgah kaldırılarak uygun bir şekilde yeniden düzenlenmiştir. Z07-banyo günümüz şartlarına uygun olarak düzenlenip, banyo ve Z06-WC arasındaki açıklık kapatılmıştır (Şekil D.98).

Yapının birinci katında 102-oda, 101-sahanlık ve 105-hol arasındaki duvar düzenlemeleri tavan döşemesine uygun bir şekilde düzenlenmesi önerilmiştir (Şekil D.102). Islak hacimlerin tefrişatı günümüz şartlarına uygun olacak şekilde yapılmalıdır.

Yapı ikinci katında bulunan niteliksiz eklerle ilgili temel karar mimari bütünlük açısından malzeme çeşitliliğinin azaltılmasıdır. Ayrıca 201-holü bölümleyen ahşap strüktürün kaldırılıp, batı duvarındaki kapatılmış pencere açıklığının mekanın doğal ışık alması için tekrar açılması önerilmiştir (Şekil D.104). Banyo ve wc arasındaki

duvarlar kaldırılarak burası tek mekan olarak çözülmüştür. 209-WC ve 207-mutfak arasındaki duvar plansal düzen açısından düzenlenmiştir.

5.1.1.1. Yüzey Temizliği

Yüzey temizliği öncesi yüzeyin cinsi ve kir tabakasının niteliği anlaşılmalı, gerekirse numune alınarak laboratuvar ortamında incelenmelidir. Temizlik işlemi esnasında yapı malzemeleriyle bütünleşmiş patina tabakasına zarar verilmeden, sadece kirli yüzeyin yapıdan uzaklaştırılmasına özen gösterilmelidir. Temizlik işlemi için kimyasal, mekanik veya lazerle temizlik seçeneklerinde uygun olan teknik uzman ekiplerce yüzey üzerinde denenerek karar verilmelidir.[568]

Yapı kâgir olduğu için su taş gözeneklere girip yapıya zarar verebilir. Basınçlı su ile yıkama yöntemi taşın hava kirliliğine açık hale gelmesi, suda çözünen tuzların hareketli hareketlenmesi, kışın don tehlikesi ve yapıdaki metal elemanlarda korozyon oluşumuna neden olabileceği için mümkün olduğunca kaçınılması gereken bir yöntemdir.[569]

Ana yapının kuzeydoğu ve güneydoğu cepheleri sıvalı ve hasarlı durumdadır. Sıva üzerinde çimento harçlı tadilatlar, kabarmalar, kir tabakası oluşumu görülmektedir. Binanın statik durumunun kontrolü ve müdahale kararlarının daha doğru bir şekilde alınabilmesi için cephede sıva raspası önerilmektedir. Yer yer çimento harç ile sıva tadilatları yapılan kısımlarda raspa sonrası yapıya zarar verecek tuzların, kağıt hamuru gibi yöntemler kullanılarak yapıdan uzaklaştırması önerilmiştir.

Yapının bodrum kat duvarlarında özelikle B03 kodlu mekanda yoğun olmak üzere ıslaklık gözlemlenmiştir. Bu kısımlarda nem durumunun kontrol edilmesi ve sebebinin araştırılarak müdahale edilmesi gerekmektedir.

Yapının ek kısmında özelikle Z07, Z08, 106, 107, 108 nolu mekânların tavanlarında yoğun olarak küflenme ve çiçeklenme gözlenmiştir. Yüzey temizliği yapılarak nem durumunun kontrol edilmelidir.

---

[568] Zeynep Ahunbay, **Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon**, s. 104.

[569] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri: Restorasyon Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler**, s. 118.

Yapının giriş basamakları ve denizlik gibi doğal taş olan düşük basınçlı mekanik temizlik önerilmiştir. Yapının özgün hela taşı ve lavabosunu temizlemek için AB57 kullanılabilir. Amonyum bi karbonat çözeltisi mermer yüzeye sürülüp, üzeri ambalaj kağıdıyla örtülüp, yüzeyin kir durumuna göre en az 2 sa bekletildikten sonra bol su ile arındırılmalıdır.

Yapının ahşap tavanlarındaki ve kapılarındaki ahşap malzemeye uygun olmayan sentetik boyaların mekanik ya da kimyasal yöntemlerle temizlenmesi önerilmektedir. Isı tabancası kullanımı ahşap malzemeye zarar verebileceği için mikro kumlama yöntemiyle temizlik önerilmiştir. Kumlamada insan sağlığını tehdit eden silis kumu yerine, soda kumlama olarak adlandırılan sodyum bi karbonat (kabartma tozu)[570] veya garnet kumu kullanılması gerekmektedir. Basıncın düşük tutulması ve ahşap malzemenin zarar görmemesine ehemmiyet gösterilmelidir.

Döşemelerde B02, B04, B05, B06, Z02, Z09, 106, 207 kodlu mekanlarda karosiman döşemelerin uygun kimyasallarla temizlenmesi önerilmektedir. Uygulama öncesinde belirlenen kimyasal temizleyici, yüzey üzerinde kısmi olarak denenmelidir.

Yapının zemin kat ve birinci katındaki ahşap döşemeleri iyi durumdadır. Fakat üzerinde çiziklerin olduğu matlaşan ahşapların sistre yapılması ve cilalanması gerekmektedir.

Yapıdaki demir parmaklık ve demir kenetlerle ilgili mekanik ve kimyasal temizlik yöntemleri uygulanabilir. Kimyasal madde, asit veya su kullanılarak yapılacak işlemlerde iyi kurutma yapılmamışsa, metal yüzeyinde bulunan kılcal çatlaklardan içeri giren su boya katmanının bozulmasına ya da yüzeyde kalıntı oluşturan kimyasallar yüzeyin zamanla korozyona uğramasına neden olabilir.[571] Metal korozyonunun yoğun olduğu noktalarda metal üzerindeki kir ve kalıntılardan ziyade

[570] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri**, s. 150.

[571] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri**, s. 160-162.

paslanmış yüzeyin temizlenerek bozulan katmanı aşındıran kuru mekanik kumlama yöntemleri uygulanabilir.[572]

Ayrıca, Z07, 106, 107, 108 nolu mekanların tavanlarında demir donatılarda rutubet kaynaklı olarak korozyon oluşması nedeniyle çatlaklar oluşmuştur.

5.1.2. Sağlamlaştırma

Sağlamlaştırma anıtın yapı malzemesinin, taşıyıcı sisteminin ve üzerinde bulunduğu zeminin güçlendirmesi başlıkları altında incelenmiştir.

5.1.2.1. Malzemenin Sağlamlaştırılması

Yapıda yer alan ahşap ve taş malzemede çeşitli nedenlerle oluşan hasarlar için çeşitli sağlamlaştırma yöntemleri önerilmiştir.

Ahşap doğramaların kasa ve pervazlarında nem etkisiyle çürüme ve böceklenme tespit edilmiştir. Ahşap tavan döşemelerinde çürüme, kararma ve çökmeler görülmektedir. Bu hasarlara müdahale edilerek malzeme dayanımının azalmasının önüne geçilmesi gerekmektedir. Çürümeler için malzemenin çürük kısmı alınarak kalan sağlam bölümünün konunun uzmanları tarafından belirlenen kimyasallar ile işlem görmesi gerekmektedir. Eksik kısımlara, yapıda kullanılan ahşaplara uygun olarak, ahşap malzemenin çalıştığı göz önünde bulundurularak uygun doğrultularda ek yapılmalıdır. Ayrıca yeniden kullanılacak ahşap döşemelerde haşerelere karşı ahşabı koruması için sistre öncesi daldırma emprenye uygulanması önerilmektedir.

5.1.2.2. Taşıyıcı Sistemin Sağlamlaştırılması

Yapının taşıyıcı sisteminin genel olarak iyi durumda olduğu düşünülmektedir. Bu konuyla ilgili esas kararlar uygulama esnasında raspa işlemleri sonrası hasarlı bölgelerin tespit edilmesi ile verilecektir. Ana yapıya sonradan yapıyla kaynaşmış olan betonarme bölüm iyi durumdadır. Şantiye aşamasında kontroller yapılıp, gerekli

[572] Lory Zakar, Kemal Kutgün Eyüpgiller, **Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri**, s. 161.

görülürse güçlendirilmesi yapılmalıdır. Bu kısımda bölümde daha çok ek kısma göre daha kötü durumda olan ana yapıdaki sorunlar irdelenecektir.

Yapıda görülen ve taşıyıcı sistemde sorun oluşturabilecek etkenler bodrum katta görülen nem sorunu, 103 ve 102 nolu mahallerin ahşap tavanlarında sehim, ek yapıdaki betonarme sistemde donatıların korozyonu kaynaklı çatlaklar, kuzeybatı cephesindeki yer yer malzeme kayıpları ve çatı kaynaklı ikinci katın tavan döşemesindeki hasarlardır.

Yapının temellerinde yeraltı su seviyesinin değişmesi, yer kabuğu hareketleri, özellikle tarihi yapılarda sık görülen zemin koşulları nedeniyle oturmalar olmuş olabilir. Gerekli kontroller yapıldıktan sonra yapıya jet-grout- enjeksiyon, mikro kazık ya da ek sömellerle temelde güçlendirme yapılmalıdır. Restorasyon projesinde kagir temele ek sömel uygulaması önerilerek temellerin zemine bastığı alanın derinleşip, genişletilmesi hedeflenmiştir (Şekil D.108, Şekil D.109). Yeni sömeller çelik ankraj bulonlarıyla mevcut temele bağlanarak olası yanal ayrışma engellenecek ve temel oturmaları nedeniyle zeminde meydana gelen düzensiz yük aktarımının önüne geçilmiş olunacaktır.

Raspa sonrası duvarlarda çıkabilecek çatlaklar ve kuzeydoğu cephesi için alınacak önlemler statik mühendislerinin önerileri doğrultusunda geliştirilmelidir. Bu doğrultuda duvar malzemesinin kısmen yenilenmesi, derzlerde güçlendirme harçları kullanılması ve donatı fileleriyle güçlendirme sıvası, hidrolik kireç harcıyla enjeksiyon yapılması gerekebilir. Uygun karar şantiye aşamasında gerekirse yapıda statik testler yapıldıktan sonra statik mühendisleriyle şantiye ortamında istişare edilerek verilmelidir.

Raspa işlemi sonrasında iç duvarların ve döşemelerin ahşap iskelet sistemi korunmuşluk durumları kontrol edilmelidir. İyi durumda olan ahşaplara böcek tahribatı , deformasyon, çürümelere karşı emprenye işlemi uygulanmalıdır. Özellikle 102 ve 103 kodlu odaların döşemelerinin açılması ve ahşapların çürümüş kısımların kesilerek aynı türden malzeme ile tümlemeler yapılması önerilmiştir.

Yapının çatısı muhdes ve niteliksiz olduğu için restorasyon projesine uygun olarak yeniden yapılmalıdır. Çatı uygulaması sırasında ikinci kat tavan döşemeleri

restorasyon ilkeleri çerçevesinde nitelikleri kontrol edilmeli, muhdes kısımlar restorasyon projesinde önerildiği şekliyle yeniden üretilmelidir.

5.1.2.3. Kalemişi Bezemenin Ortaya Çıkarılması ve Sağlamlaştırılması

Yapının duvarlarında boya dökülmelerinin olduğu kısımlarda ara ara görülen kalemişi desenler için titiz bir ekip çalışması yürütülmelidir. İlk olarak yapının iç duvarlarında kalemişi bezmenin olduğu döneme kadar inilerek raspa çalışması yapılmalıdır. Desenler çıkarıldıktan sonra bulunduğu yüzeyden ayrıldığı tespit edilen özgün sıvalar, duvar - sıva arasına yapılacak hidrolik kireç harçlı mikro enjeksiyon ile yerinde korunmalıdır. Mevcut desenlerin yüzey temizliği sonrasında çatlakların doldurulması, desen eksiklerinin mevcut kompozisyon özelikleri göz önünde bulundurularak, restorasyon ilkeleri doğrultusunda, onarılan kısımlar ayırt edilecek şekilde tamamlanmalıdır.

Şekil 4. 9 : 102 numaralı odadaki kalemişi deseni.
(Büşra Nur Yılmaz, 2020).

Şekil 4. 10 : 102 numaralı odadaki kalemişi fasa filato detayı.
(Büşra Nur Yılmaz, 2020).

Şekil 4. 11 : Z04 numaralı odadaki pencereyi çevreleyen filato detayı.
(Büşra Nur Yılmaz, 2020)

5.1.3. Bütünleme ve Basit Onarım

Yapının mermer giriş merdivenin ilk basamak rıhtı eksiktir. Rıhtın aynı malzeme ile bütünlenmesi önerilmektedir. Yapı taş denizliklerinde çatlaklar ve parça kayıpları mevcuttur. Çatlakların yapı malzemesine uygun olarak mermer tozu ile

hazırlanan macun ile doldurulması önerilmektedir. Eksik parçalarda ise mümkünse tamamlama, değilse yeniden yapım yöntemi tercih edilmelidir.

Strüktürel açıdan problem yaratmayan ahşap elemanlardaki çatlaklar, gerekli temizlikler yapıldıktan sonra ahşap macunuyla kapatılarak, ince zımpara ile zımparalanmalıdır. İç mekan doğramalarındaki çürük kısımlar ayıklandıktan sonra aynı cins ahşap malzeme ile doğrama eksikleri tamamlanmalıdır. Ayrıca 103 mahali içerindeki ahşap dolabın eksik parçalarının bütünlenmesi gerekmektedir.

5.1.4. Yenileme

Yapının yoğun bir şekilde su almış ve çürümüş 102, 103 ve 104 nolu mekanlarındaki doğramalarının özgün detaylarıyla yeniden üretilmesi önerilmektedir.

Yapının ek kısmında bulunan 106 ve 206 nolu odadaki muhdes doğramalar yerine yine ek kısımda kullanılan Z09 mahalindeki nitelikli pencereden üretilip kullanılması ve cephe bütünlüğünün sağlanması ön görülmüştür.

Yapının Z07 muhdes kapısı, 106, 109, 209 mekanlarındaki çatkılı kapıları niteliksiz olduğu için yapıda kullanılan özgün detaylı K1 tablalı kapısı bu mahaler içinde önerilmiştir. Yapının muhdes bodrum giriş kapısı yerine dönemine uygun ahşap tablalı kapı önerilmiştir. 205 mahalindeki balkon kapısı çıkma kapıdır. Bahsi geçen kapı içinde bodrum kat kapısıyla aynı kapı önerilmiştir.

Yapının ikinci kat tavan döşemelerinin, çatı açıldığında aslına uygun olarak yeniden yapılması önerilmiştir.

5.2. YAPININ YENİDEN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖNERİLER

B03 kodlu mahal, depodan ofise çevrildiği için dışarıdan ayrı bir girişe ihtiyaç duymamaktadır. Bu kapsamda dışarıyla ilişki kurmak için, sonradan açıldığı belli olan kapı açıklığının pencereye çevrilmesi önerilmiştir (Şekil D.11). Cephe bütünlüğü açısından, bodrum kat pencerelerinde kullanılan P16 doğramasının kullanılması önerilmiştir. Cepheler görsel bütünlük bütünlük ve yalıtım açısından sıvanmalıdır.

Yapının bodrum katı plan olarak diğer katlardan ayrılarak ofis olarak önerildiği için bu kata ayrıca wc ve mutfak çözülmüştür (Şekil D.94). Hali hazırda tesisat

sisteminin olduğu B06 mahali wc-banyo olarak önerilirken; B02 mekanının içerisine küçük bir tezgah koyulması uygun görülmüştür. B08 mahali kot ve hacimsel olarak uygun olduğu için garaj fonksiyonuyla kullanılacaktır. B02 ve B04 arasındaki kapatılmış kapı açıklığının aslına uygun şekilde tekrar açılması ve bu katta kullanılan K14 özgün kapısından konulması uygun görülmüştür.

Z06 merdiven altındaki hela taşı temizliği yapıldıktan sonra korumaya alınmalıdır. 101-sahanlık, 105-hol ve 102-odalarının mevcut döşemelerine uyularak özgün yerinde olmayan 101- sahanlık ve 102-oda arasındaki duvar kuzey yönüne çekilmiştir. 101-sahanlık ve 105-hol arasındaki duvarın uzunluğu kısaltılmıştır(Şekil D.101, Şekil D.102).

Yapıda sonradan yapıldığı anlaşılan ve yapıya yük getiren kagir merdiven yerine aslına uygun şekilde ahşap merdiven önerilmiştir. Merdiven basamakları tek tek sökülerek, merdivenin oturtulduğu, yapının kuzeybatı cephesi duvarında gerekli onarımlar yapılmak kaydı ile söküm işlemi tamamlanmalıdır.

Ayrıca yapının kullanımının sürekliliği için günümüz konfor koşullarına uyum sağlaması gerekmektedir. Bu kapsamda yapının mimari karakterini bozmayacak şekilde iyileştirmeler önerilmektedir. Yapının elektrik ve mekanik tesisat sistemleri kontrol edilmeli gerekli görülürse yenilenmelidir. Ofis işlevi verilen B02 mekanına konulan lavabo nedeniyle tesisat sistemi düzenlenmelidir.

Yapının çatı imalat sürecinde dereler ve PVC yağmur iniş boruları çinko borularla yenilenmelidir. Yapıya ısıtma sistemi yerleştirilmesi durumunda ilgili tesisat mühendisiyle ortak çalışma yapılarak, en az müdahale gerektiren kararlar alınmalıdır.

SONUÇ

Haliç, tarihsel süreç içerisinde konumu itibariyle önemini korumuş; farklı kültürden toplulukların birlikte yaşadığı bir bölge olmuştur. Bizans ve Osmanlı İmparatorlukları Dönemi'nde Haliç sarayların, konakların, külliyelerin inşa edildiği önemli bir yerleşim alanıyken; 19. yy'da Sanayi Devri'minin Osmanlı İmparatorluğu üzerindeki etkilerinin iyice artmasıyla bölge endüsti alanı haline gelmiştir. Haliç kıyılarında konumlanan semtlerin fiziki ve sosyal dokusu bölgede yoğunlaşan endüstri tesisleriyle beraber değişip dönüşmeye başlamıştır. Sanayileşme, çevre kirliliği gibi birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde başlayan Haliç kıyılarındaki kentsel çevrenin değişimine Cumhuriyet Dönemi'nde önlemler alınmaya çalışılmışsa da Prost Planı'nın uygulamaya sokulması, endüstriyelleşmeyle gelen ekolojik ve toplumsal sorunların ilerleyişini daha da hızlandırmıştır.

Bugün çoklu kimlik dokusundan pek çok kayıp veren Haliç kıyı hattında konumlanan Ayakapı Semti de, Haliç'in tüm sahil şeridi gibi dönüşüm geçirmiştir. Tez çalışması kapsamında 2251 ada, 9 parselde konumlanan yapının geçirdiği müdahaleleri daha iyi kavramak amacıyla yapının bulunduğu Ayakapı Semti'nden araştırmalara başlanılmıştır. Semtin geçmişten günümüze olan dönüşüm süreci ve göç hareketleriyle birlikte değişen kent dokusu, nedenleriyle birlikte incelenmiştir. Bu kapsamda semt içerisindeki tescilli eserlerin tarihi, değişimi ve güncel durumları detaylı olarak araştırılmıştır.

Yalçın Arı Evi, malzeme özellikleri ve yapım tekniği bakımından hem Ayakapı Semti konut dokusunun hem de İstanbul'daki 19. ve 20. yy karakteristik konut tipolojinin mimari özelliklerini yansıtması bakımından önemlidir. Yapı, 20. yy başında yangınların etkisiyle ve devletin teşviğiyle yaygınlaşmaya başlayan kagir konut yapısının nitelikli örneklerinden biridir. Kemerli niş içerisinde konumlanan taş basamaklardan çıkılarak ulaşılan girişi, birinci kattaki çıkması, çıkmaların altındaki demir konsolları, cephede çıkmalarıda dönen kagir kat silmeleri, kemerli pencereleri,

giyotin doğramaları, ahşap dolap içerisindeki yıkanma yeri ve iç mekandaki barok kalemişi tezyinatları yapının önemli mimari özelliklerindendir. Fakat semtte değişen sosyo-ekonomik koşullardan Yalçın Arı Evi de etkilenmiş, değişen kullanıcılarıyla birlikte bir takım müdahaleler görmüştür. Bu süreç içerisinde yapının Pervititch Sigorta Haritası ve hava fotoğraflarında görülen bahçe bölümüne, yapı içerisinden bağlantı sağlanarak geçilen, betonarme kagir ek yapı inşa edilirken; ana yapı da nitelikli ve niteliksiz birçok ek almıştır.

Yapı halihazırda boş olduğundan, özgün detaylar mevcut olmasına rağmen özellikle çatıdaki su yalıtım problemi ve bakımsızlık nedeniyle, sahip olduğu nitelikli mimari detayları kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyadır.. Yapının karakteristik özellikleriyle sürdürülebilirliğini sağlamanın yolu bilinçli kullanımdır. Bu kapsamda analizler yapılmış, analizlerde tespit edilen sorunlara yönelik müdahale önerileri geliştirilmiş ve yapı projelendirilmiştir.

Yalçın Arı Evi restorasyon projesi, mimari tipolojisine zarar vermeyecek şekilde, sürdürülebilirlik ve ekonomik kaygılar gözetilerek, mümkün olduğunca az müdahale ile hazırlanmıştır. Yapının mevcut plan yapısına ve bütünlüğüne uygun şekilde ‘home-ofis’ olarak kullanılması önerilmiştir. Verilen bu işlevle yapı korunarak yaşatılmaya devam edecektir. 20. yy kagir tipolojisinin nitelikli özelliklerini taşıyan bina gerekli onarım ve güçlendirme çalışmalarından sonra, özgün haline uygun şekilde korunmalı ve düzenli olarak bakımı yapılmalıdır. Böylece bir kültür varlığı daha gelecek nesillere aktarılmış olacaktır.

KAYNAKÇA

"Adile Sultan Sıbyan Mektebi", İstanbul Kültür ve Sanat Ansiklopedisi (Cilt 1). (1982). İstanbul: Tercüman Gazetesi Kültür Yayını.

", M. R. (1994). Prost, Henry", DBİA. İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

"Küçükmustafapaşa", DBİA (Cilt 5). (1994). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

(2022, 6 9). https://kentrehberi.fatih.bel.tr/webgis/ adresinden alındı

(2022, 6 2). https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/208923 adresinden alındı

(2022, 6 17). http://www.fatih.gov.tr/dimitri-kantemir-muzesi adresinden alındı

(2022, 6 3). https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/208923 adresinden alındı

Ahunbay, M. (1994). *"Surlar", DBİA* (Cilt 7). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Ahunbay, Z. (1996). *Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon* (8 b.). İstanbul: YEM Yayınları,.

Ahunbay, Z. (2021). *Kültür Mirasını Koruma İlke ve Teknikleri* (2 b.). İstanbul: YEM Yayınları.

Akbulut, M. R. (tarih yok). *"Prost, Henry", TBİA* (Cilt 6).

Aksoy, Ö. (1968). *Osmanlı Devri İstanbul Sıbyan Mektepleri Üzerine Bir inceleme.* İstanbul: İsmail Akgün Matbaası.

Alper, M. (2018). "İstanbul Cibali Yenileme Alanının Kent Morfolojisinin Gelişimi ve Değişimi". *Türkiye Kentsel Morfoloji Araştırma Ağı II. Kentsel Morfoloji Sempozyumu.* içinde

Alper, M. (2019). *Cibali Tütün ve Sigara Fabrikasın'ndan Kadir Has Üniversitesi'ne; Bir Yeniden İşlevlendirme Örneği.* İstanbul: Kadir Has Üniversitesi Yayınları.

Aydemir, I. (2008). "İki Fransız Mimarı Kenri Prost ve Agust Perret'in İstanbul'la İlgili Çalışmaları", . *Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, E-Dergisi, 3*. 6 19, 2022 tarihinde

https://www.journalagent.com/megaron/pdfs/MEGARON-00719-VIEWPOINT-AYDEMIR.pdf adresinden alındı

Aynur Çiftçi. (5, 1997). "Tarihi İstanbul Karakolları". *Art Decor Dergisi*(51).

Aytaç, D. (1976). *"Sinan Paşa Mescidi ve Ayakapı Şapeli", Mezuniyet Tezi.* İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi.

Aytuğ, K. (2013). *İstanbul'da Bizans Dönemi Sarnıçlarının Mimari Özellikleri ve Kentin Tarihsel Topografyasındaki Dağılımı, Doktota Tezi.* İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Aytuğ, K. (2022). *Arkeolojik Gezi Rehberi: Yeraltındaki İstanbul.* İstanbul: Pelikan Basım Matbaa ve Ambalaj.

Ayvansarâyî Hüseyin Efendi, A. S. (2001). *Hadîkatü'l- Cevâmi': (İstanbul Câmileri ve Diğer Dini-Sivil Mi'mârî Yapılar).* (Ahmed Nezih Galitekin, Dü.) İşaret Yayınları.

Ayverdi, E. H. (1953). *Fâtih Devri Mimarîsi.* İstanbul: İstanbul Matbaası.

Belge, M. (2004). *İstanbul Gezi Rehberi* (4 b.). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Büktel, Y. (1982). "Gül Camii". *Turing Dergisi*(68/347), 23-27.

Canatar, H. M. (2004). *İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri: 1009-(1006).* İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.

Carbognano, C. c. (1993). *18. Yüzyılın Sonunda İstanbul.* (E. Özbayoğlu, Çev.) İstanbul: Eren Yayıncılık ve Kitapçılık Ltd. Şti.

Cezar, M. (1963). *Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler.* İstanbul: Güzel Sanatlar Akademisi Türk San'atı Tarihi Enstitüsü Yayınları.

Çetinkaya, H. (2004). *"Ayakapı Yakınındaki Bizans Dönemi Yapı Kalıntıları", Dünü ve Bugünü ile Haliç Sempozyumu Bildirileri, 22-23 Mayıs 2003, Cibali, İstanbul.* İstanbul: Kadir Has Üniversitesi Yayınları.

Çetinkaya, H. (2016). "İstanbul'un Bizans Dönemi Mimarisi", Büyük İstanbul Tarihi. İstanbul: İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları. 3, 29,, 2022 tarihinde https://istanbultarihi.ist/298-istanbulun-bizans-donemi-mimarisi adresinden alındı

Çobanoğlu, A. A. (2016). "İstanbul Bizans Kiliseleri'ne 20. Yüzyılda Yapılan Müdahalelerin Görsel Kaynaklar Aracılığıyla Belirlenmesi Amaçlı Bir İnceleme", Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Demircanlı, Y. Y. (1989). *İstanbul Mimarisi İçin Kaynak Olarak Evliya Çelebi Seyahatnamesi.* İstanbul: VGM Yayınları.

Demiriz, A. (2012). *İstanbul Rehber-i Seyyahin ve Ernest Mamboury (Transkripsiyon ve Değerlendirme), Yüksek Lisans Tezi,.* İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Dirimtekin, F. (1956). *Fetihten Önce Haliç Surları.* İstanbul: İstanbul Matbaası.

Dizdar, S. İ. (2005). "Osmanlı Sivil Mimarlığında İstanbul'daki Taş Odalar ve Fener Evleri" Doktora Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Doğan Hasol. (2012). *"askıçelenk", Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü.* İstanbul: YEM Yayın.

Egemen, A. (tarih yok). *İstanbul'un Çeşme ve Sebilleri.* İstanbul: Arıtan Yayınevi.

Ekrem Hakkı Ayverdi. (1958). *Fatih Devri Sonlarında İstanbul Mahalleleri, Şehrin İskanı ve Nufüsu.* Ankara: Vakıflar Umum Müdürlüğü Neşriyatı.

Eldem, S. H. (1986). *Osmanlı Dönemi Türk Evi II.* İstanbul: Pulhan Matbaası.

Erdoğan, E. G. (1994). "Molla Hüsrev Mescidi", DBİA. İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Ertuğrul, A. D. (2009). "Hamam Yapıları ve Literatürü". *Türkiye Araştırmaları ve Literatürü Dergisi, Cilt: 7*(Sayı: 13).

Ertuğrul, Ö. (2018). "Hırıstiyanlık [Hristiyanlık] ve Bizans Sanatında Hagios Nicholaos". *Cilt: 2*(Sayı: 5).

Esmer, M. (2012). *"İstanbul'da Orta Bizans Dönemi Kiliseleri ve Çevrelerinin Korunması İçin Öneriler", Doktora Tezi.* İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Esmer, M. (2016-2017). *"Kharalambos Kilisesi ve Ayazması" İBB Kültürel Miras Koruma Müdürlüğü Envateri.*

Eyice, S. (1963). *Son Devir Bizans Mimârisi: İstanbul'da Palaiologos'lar Devri Anıtları* (2 b.). İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi.

Eyice, S. (1990). "İstanbul'da Kiliseden Çevrilmiş Cami ve Mescidler ve Bunların Restorasyonu". *Vakıf Haftası Dergisi*(7), 279-291.

Eyice, S. (1993). *"Ayakapı Kilisesi", DBİA* (Cilt 1). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Eyice, S. (1993). *"Gül Camü", DBİA* (Cilt 3). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Eyice, S. (1994). *"Haliç", DBİA* (Cilt 3). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Eyice, S. (1994). *"Parmakkapı Mescidi", DBİA* (Cilt 6). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Eyice, S. (1994). "Sarnıçlar". *DBİA* (Cilt 6). içinde İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Eyice, S. (1996). *"GURLITT, Cornelius", TDVİA* (Cilt 14). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları. https://islamansiklopedisi.org.tr/gurlitt-cornelius adresinden alındı

Eyice, S. (1996). *"Gül Camii", TDVİA* (Cilt 14). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Eyice, S. (1997). *"Havuzlu Hamam", TDVİA* (Cilt 16). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Genel Müdürlüğü Yayını.

Eyice, S. (1997). *"Gül Camii"*. İstanbul: TDVİA.

Eyice, S. (1997). *"Haliç" Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (Cilt 15). İstanbul. 6 11, 2022 tarihinde https://islamansiklopedisi.org.tr/halic adresinden alındı

Eyice, S. (1997). *Havuzlu Hamam* (Cilt 16). İstanbul: TDVİA.

Goodwin, G. (2001). *Osmanlı Mimarlığı Tarihi.* (M. Günay, Çev.) İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

Gülçin Kahraman, Y. K. (2021). "Osmanlı Arşiv Belgelerinde Fenari İsa Camisi'ne İlişkin 1894 Depremi Kayıtları". *Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları Dergisi*, 43-61.

Günbeyi, Z. (2019). *"İstanbul'da Camiye Tahvil Edilen Kiliselere Yapılan Ekler" Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi.* Sosyal Bilimleri Enstitüsü.

Gürdal, F. (tarih yok). *"Haliç Sur Kapıları", Dersaadetin Sur Kapıları.* İstanbul: Sur Çelik Kapı Yayınevi.

Haskan, M. N. (1995). *İstanbul Hamamları.* İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayınları.

Hasol, D. (tarih yok). "kemer". *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü.* içinde İstanbul: Yem Yayınları.

Hasol, D. (2012). "Ampir, Ampir Üslubu". *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü.* içinde İstanbul: Yem Yayınları.

Hasol, D. (2012). *"Batak", Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü.* İstanbul: Yem Yayınları.

Hayrettin Lokmanoğlu. (1955). *Haritalı Şehir Rehberi.* İstanbul: Halk Basımevi.

Haz.: Hakkı Acep, E. K. (2017). *Fatih Camileri ve Mescidleri.* İstanbul: Fatih Müftülüğü Yayını.

İBB. (2015). *İstanbul'un Kaybolan Kültür Varlıkları: Suriçi (Fatih) Camileri ve Mescidleri.* (F. Dalgalı, Dü.) İstanbul: Aktif Matbaa.

İBB. (2019). *İstanbul Türbe, Hazire ve Kabirleri: Fatih.* İstanbul: Cenkler Matbaacılık.

İBB, ed.:Fatih Dalgalı. (2014). *İstanbul'un Kaybolan Kültür Varlıkları: Suriçi (Fatih) Camileri ve Mescidleri I.* İstanbul: Dörtbudak Yayınları.

İbrahim Hilmi Tanışık. (1943). *İstanbul Çeşmeleri I: İstanbul Ciheti.* İstanbul: Maarif Matbaası.

İnciciyan, Ğ. (1976). *XVIII. Asırda İstanbul* (2 b.). (H. D. Andreasyan, Çev.) İstanbu: Baha Matbaası.

İstanbul Belediyesi. (1934). *İstanbul Şehri Rehberi.* İstanbul: Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü. (2007). *İstanbul Polis Karakolları: Geçmişten Günümüze,.* İstanbul: Cem Ofset Matbaacılık.

İşli, E. D. (1998). *"İstanbul Tekkeleri Mimarisi Eklentileri ve Restorasyonu" Doktora Tezi.* Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Kahraman, G. (2021). *"Fenari İsa Camii'nin Osmanlı Arşiv Belgelerindeki XIX. Yüzyıl Onarım Kayıtları", Fenari İsa Camii Koruma ve Restorasyon: 2013-2018.* İstanbul: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları.

Kahya, Y. (1997). "gizli tuğla tekniği". *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* (Cilt 2). içinde İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.

Karaca, M. Z. (1992). *"İstanbul'da 1453 Sonrası İnşa Edilen Kiliseler", Yüksek Lisans Tezi.* Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karaca, M. Z. (2020). *"İstanbul'da Tanzimat Öncesi Osmanlı Dönemi Rum Ortodoks Kiliseleri", Doktora Tezi.* Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karaca, Z. (1993). *"Nikolaos (Ayios) Kilisesi", DBİA* (Cilt 6). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Karaca, Z. (2006). *İstanbul'da Osmanlı Dönemi Rum Kiliseleri.* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Karaca, Z. (2008). *İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri.* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Karakaya, E. (1933). *"Ayazmalar", DBİA* (Cilt 1). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Kayra, C. (1990). *İstanbul Mekanlar ve Zamanlar.* İstanbul: Ak Yayınları.

Koçak, O. (2005). *Adile Sultan.* İstanbul: Kastaş Yayınevi.

Koçu, R. E. (1970). *"Ayakapu Hamamı", İA* (Cilt 3). İstanbul: İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi.

Koçu, R. E. (1970). *"Ayios Haralambos Ayazma ve Rum Ortodoks Kilisesi", İA* (Cilt 3). İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi.

Koçu, R. E. (1970). *"Ayios Nikolaos Rum Ortodok Kilisesi", İA* (Cilt 6). İstanbul: İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi.

Koçu, R. E. (1970). "Ayakapu Çeşmesi". *İA* (Cilt 3). içinde İstanbul: İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi.

Koçu, R. E. (1970). *"Ayakapu Yangınları", İA* (Cilt 3). İstanbul: İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi.

Koçu, R. E. (1994). *"Cibali Karakolu", İstanbul Ansiklopedisi,* (Cilt 7). İstanbul: İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi.

Kömürciyan, E. Ç. (1998). *İstanbul Tarihi: XVII. Asırda İstanbul.* İstanbul: Eren Yayıncılık ve Ltd. Şti.

Kuban, D. (2020). *İstanbul 1600 Yıllık Bir Müzedir : Kent ve Mimarlık Üzerine İstanbul Yazıları.* İstanbul: YEM Yayın.

Kudde, E. (2007). *"Küçük Mustafa Paşa Hamamı Erkekler Bölümü Restorasyon Projesi", Yüksek Lisans Tezi.* İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Kuran, A. (1986). *Mimar Sinan.* İstanbul: Hürriyet Vakfı Yayınları.

Kuruçay, A. (2011). *İstanbul'un 100 Hamamı.* İstanbul: İstanbul Büyükşehir Kültür A.Ş. Yayınları.

Lory Zakar, K. K. (2018). *Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri: Restorasyon Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler* (3 b.). İstanbul: Ömür Matbaacılık A.Ş.

Lory Zakar, K. K. (2018). *Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri: Restorasyon Uygulamalarında Kullanılan Çağdaş Teknikler* (3 b.). İstanbul,: Ömür Matbaacılık A.Ş.

M. Baha Tanman. (1993). *"Adile Sultan Mektebi", DBİA* (Cilt 1). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Mamboury, E. (1951). *İstanbul Touristique.* İstanbul: Çituri Biraderler Basımevi.

Mazak, F. (2000). *Âdile Sultan: Hayatı.* İstanbul: Vakıfları ve Hayratı, Çamlıca Kültür Ve Yardım Vakfı.

Melih Ersoy. (2020). *Osmanlıdan Günümüze İmar ve Yasalar* (2 b.). İstanbul: Ninova Yayınları.

Mermeriş Tic. T. A. Ş. (tarih yok). *A. Suha Mermerci Girişimiyle Küçük Mustafa Paşa Hamamı Restorasyonu.* A4 Ofset Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

Murat Sav, O. A. (2015). *"Sivrikoz Sarnıcı Raporu".*

Müller-Wiener, W. (2011). *İstanbul'un Tarihsel Topografyası.* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Norwich, J. J. (2013). *Bizans III: Gerileme ve Çöküş Dönemi (MS 1082-1453).* (S. H. Riegel, Çev.) Kabalcı Yayınevi.

Ortaylı, İ. (1993). *"Abdülezel Paşa Cadddesi", DBİA* (Cilt 1). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Ömer Lütfü Barkan, E. H. (1970). *İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri: 953 (1546) Tarihli.* İstanbul: Baha Matbaası.

Öz, T. (1997). *İstanbul Camileri.* Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi.

Özdemir, H. (Dü.). (1998). *Âdile Sultan Vakfiyesi.* İstanbul: Türkiye İlmi, İçtimai Hizmetler Vakfı.

Özgümüş, F. (2001). "Fener-Balat-Cibali-Unkapanı 2000 Yılı Yüzey Araştırması Raporu". *19. Araştırma Toplantısı Sonuçları* (Cilt 1). içinde Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Özyalvaç, A. N. (2010). *"Bir Müfettiş Raporuna Göre Erken 20. Yüzyıl İstanbul'unda Suriçi Sıbyan Mektepleri", Yüksek Lisans Tezi.* Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Özyalvaç, A. N. (2011). "Bir Müfettiş Raporuna Göre Erken 20. Yüzyıl İstanbul'unda Suriçi Sıbyan Mektepleri". *Türkiyat Mecmuası, 21*(1), 345-373.

Pakalın, M. Z. (1972). *"Sıbyan Mektebi", Osmanlı Tarih Deyimler ve Terimleri Sözlüğü.* İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Pervititch, J. (2000). *Sigorta Haritalarında İstanbul: Istanbul in the Insurance Maps of Jacques Pervititch.* İstanbul: İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları. https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/124837 adresinden alındı

Reşad Ekrem Koçu, M. E. (1970). *"Ayakapu", İA* (Cilt 3). İstanbul: İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat Kollektif Şirketi.

Saatçi, S. (2015). *Sinan Atlası: İmparatorluğun Mimari Dehası.* İstanbul: Sinpaş Holding Yapı Kültürü Yayınları.

Saatçi, S. (2020). *Marmara'nın Mimarı Sinan.* İstanbul: Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları.

Sağdıç, İ. (2015). *"İstanbul'da Camiye Dönüştürülmüş Orta Bizans Dönemi Kilise Onarımlarının 19. Yüzyıl Keşif Defterleri Üzerinden İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi.* Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Sağdıç, Z. (2019). "Gül Camii'nde Osmanlı Dönemi Onarımları". *Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları Dergisi, 1*(22), 17-27. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/856104 adresinden alındı

Sakaoğlu, N. (1994). *"Cebe Ali Bey", DBİA* (Cilt 2). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Kültür Vakfı Yayınları.

Sav, M. (2022). "Bir Fener Yapısı Örneği: Tur-i Sina Metokhionu". *Yeditepe Fatih Dergisi, Ocak-Şubat-Mart*.

Saylan, S. (2016). *Kent Belleğinin Sürekliliğinde Kentsel Artifaktların Önemi: İstanbul Tarihi Yarımada 19. Yüzyıl Izgara Plan Uygulamaları, Yüksek Lisans Tezi.* Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Selim Şevval, M. H. (2009). *İstanbul Surları.* İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Semiz, H. N. (2014). *"İstanbul Haliç ve Marmara Surları Belgeleme Çalışmaları, Tarihi ve Peyzaj Değerlerinin Korunmasına Yönelik Öneriler", Doktora Tezi.* İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Sezen, Z. N. (1993). *"Ayakapı Hamamı", DBİA* (Cilt 1). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Süleyman Beyoğlu. (2012). "Osmanlı Deniz Hamamları". *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları*.

Şarlak, E. (2010). *İstanbul'un 100 Kilisesi.* İstanbul: İstanbul Büyükşehir Kültür A.Ş. Yayınları.

Şarlak, E. (2010). *İstanbul'un 100 Kilisesi.* İstanbul: İstanbul Büyükşehir Kültür A.Ş. Yayınları.

Şentürk, M. (2008). Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü.

Tanman, M. B. (1993). "Ayakapı Çeşmesi". *DBİA* (Cilt 1). içinde İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Tanman, M. B. (1993). *"Âdile Sultan Mektebi", DBİA* (Cilt 1). Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Tanman, M. B. (1993). *"Ayakapı Karakolu", DBİA,* (Cilt 1). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Tezcan, H. (1989). *Topkapı Sarayı ve Çevresinin Bizans Devri Arkeolojisi.* İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu.

Thomas Allom, R. W. (tarih yok). Constantinople and Scenery of the Seven Churches of Asia Minor. Londra-Paris: Fisher, Son, & Co.

Tibet, A. (1993). *"Ayakapı", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi* (Cilt 1). İstanbul: Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayınları.

Toprak, Z. (1985). *"Tanzimat'tan Sonra Osmanlı Kolluk Kuvvetleri"* (Cilt 5). İletişim Yayınları.

Tunay, İ. (İstanbul). *İstanbul Sur Kapıları.* 2014: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları.

UR15:. (2021, 12, 19). https://yandex.com.tr/harita/115707/fatih/geo/sair_nevi_sok_/2383314386/?from=morda_new&ll=28.955850%2C41.026915&panorama%5Bdirection%5D=171.618675%2C9.465147&panorama%5Bfull%5D=true&panorama%5Bpoint%5D=28.955595%2C41.027095&panorama%5Bspan%5D=120.680712% adresinden alındı

URL1:. (2021, 7 13). http://kucukmustafapasahamami.com/index.html adresinden alındı

URL10:. (2021, Aralık 20). https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/99242 adresinden alındı

URL11:. (2022, 4, 30). https://kulturenvanteri.com/yer/el-hac-ahmet-aga-cesmesi/#16/41.028152/28.955341 adresinden alındı

URL12:. (2022, 3, 3). https://kulturenvanteri.com/yer/sadi-bey-hayrati/#16/41.026959/28.95645 adresinden alındı

URL13:. (2022, 7, 2). https://kulturenvanteri.com/harita/#16.78/41.026558/28.958567 adresinden alındı

URL14:. (2022, 7, 3). https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/208919 adresinden alındı

URL2:. (2021, 7 23). https://www.flickr.com/photos/cybermacs/33718135555 adresinden alındı

URL3:. (2021, 7 23). https://arachne.uni-koeln.de/arachne/index.php?view[layout]=bauwerksteil_item&search[constraints][bauwerksteil][searchSeriennummer]=739 adresinden alındı

URL4:. (2021, 7 23).) https://www.flickr.com/photos/cybermacs/33333871900/sizes/l adresinden alındı

URL5:. (2020, 10 20). https://kulturenvanteri.com/arastir/d/?_ara=adile+sultan+mektebi adresinden alındı

URL6:. (2021, 7 13). http://kucukmustafapasahamami.com/index.html adresinden alındı

URL7:. (2021, 12 20). https://kentrehberi.fatih.bel.tr/webgis/ adresinden alındı

URL8:. (2022, 4 26). https://v3.arkitera.com/h60136--cibalikapiya-kamyon-carpti-padisah-tugrasi-paramparca adresinden alındı

URL9:. (2021, 6 14). https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/124837 adresinden alındı

Yaşar, G. (2020). *"Osmanlı Belgeleri Işığında 19. Yüzyıl Rum Cemaati Tamirleri", Yüksek Lisans Tezi.* Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Yavuz, Ü. (2008). *"Demokrat Parti Dönemi'nde İstanbul' İlişkin İmar Politikaları ve Faaliyetleri", Yüksek Lisans Tezi.* İstanbul Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü.

Yerliyurt, B. (2008). *"Kentsel Kıyı Alanlarında Yer Alan Sanayi Bölgelerinde Dönüşüm Stratejilerinin Değerlendirilmesi; Haliç - Tersaneler Bölgesi", Doktora Tezi,.* Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Yılmaz, G. I. (2008). *"Haliç Kıyı Şeridinde Sanayileşme ile Ortaya Çıkan Kentsel Dönüşüm", Doktora Tezi.* Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

EK A : Haritalar

EK B : Arşiv Belgeleri

EK C : Yapıya Ait Fotoğraflar ve Ortofoto verileri

EK D : Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Proje Çizimleri

EK A : HARİTALAR

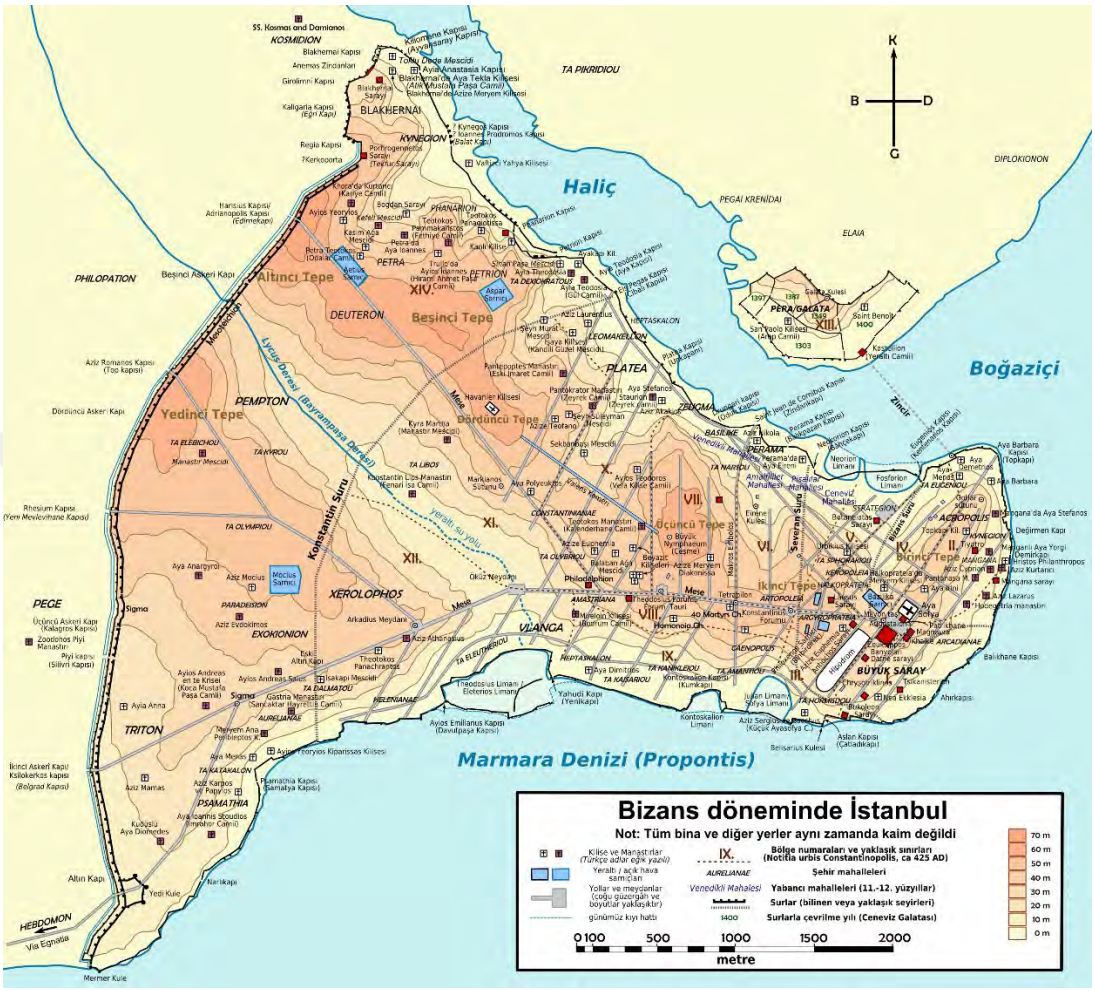

Şekil A. 1 : Konstantinopolis hipsometrik haritası ve 14 bölgesi.

(R. Janin, 1964)[573]

[573] https://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Byzantine_Constantinople-tr.png

Ana haritanın kaynağı: R. Janin, **Constantinople Byzantine: Developpement Urbaın Et Repertoıre Topographique**, 2. b., Paris, Instıtue Français D'etudes Byzantines, 1964, s. 500 (No:III), 503 (No:IV), 504 (No:V), 508 (No:VI)

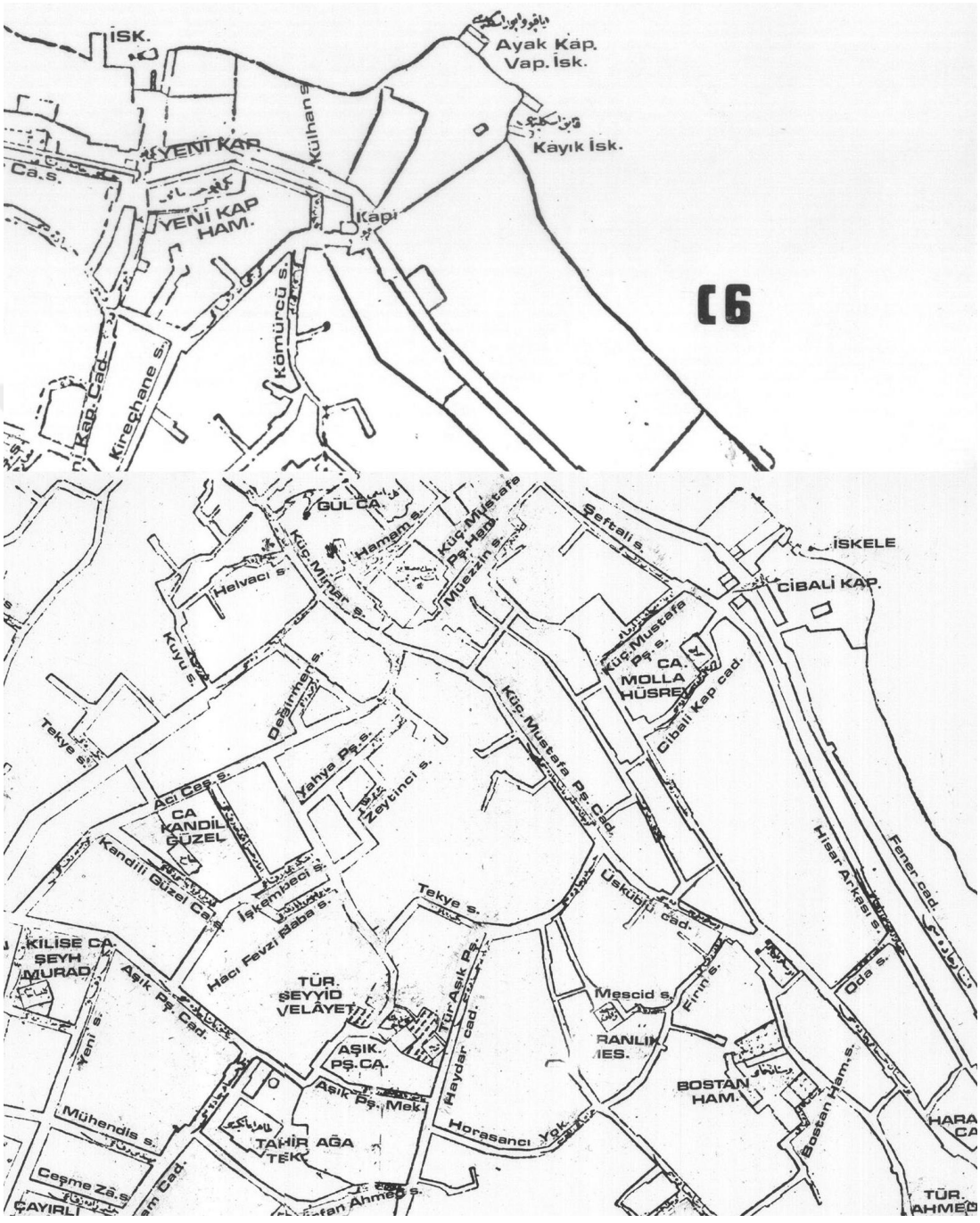

Şekil A. 2 : Mühendishâne-i Berrî-i Hümâyûn Haritaları, Levha C5-C6 (1875-1882)[574]

[574] Ekrem Hakkı Ayverdi, **19. Asırda İstanbul Haritası**, İstanbul, İstanbul Fethi Derneği İstanbul Enstitüsü Yayınları, 1958.

Şekil A. 3 : Alman Mavileri Haritası (1914). [575]

[575] (çevrimiçi) https://kentrehberi.fatih.bel.tr/webgis/ (20.12.2021).

Şekil A. 4 : İstanbul Rehberi.

(Necib Bey, 1918)

Şekil A. 5 : Pervititch Sigorta Haritası, Levha 21.

(Salt Araştırma, 1928). [576]

[576] Jacques Pervititch, Sigorta Haritalarında İstanbul: Istanbul in the Insurance Maps of Jacques Pervititch, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2000.(çevrimiçi) https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/124837 (14.06.2021).

Şekil A. 6 : Şehir Rehberi, 1934.[577]

[577] İstanbul Belediyesi**, İstanbul Şehri Rehberi**, İstanbul, Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi, 1934, Levha 8.

Şekil A. 7: Haritalı Şehir Rehberi İstanbul, 1955.[578]

[578] Hayrettin Lokmanoğlu, **Haritalı Şehir Rehberi**, İstanbul, Halk Basımevi, 1955, Harita 1.

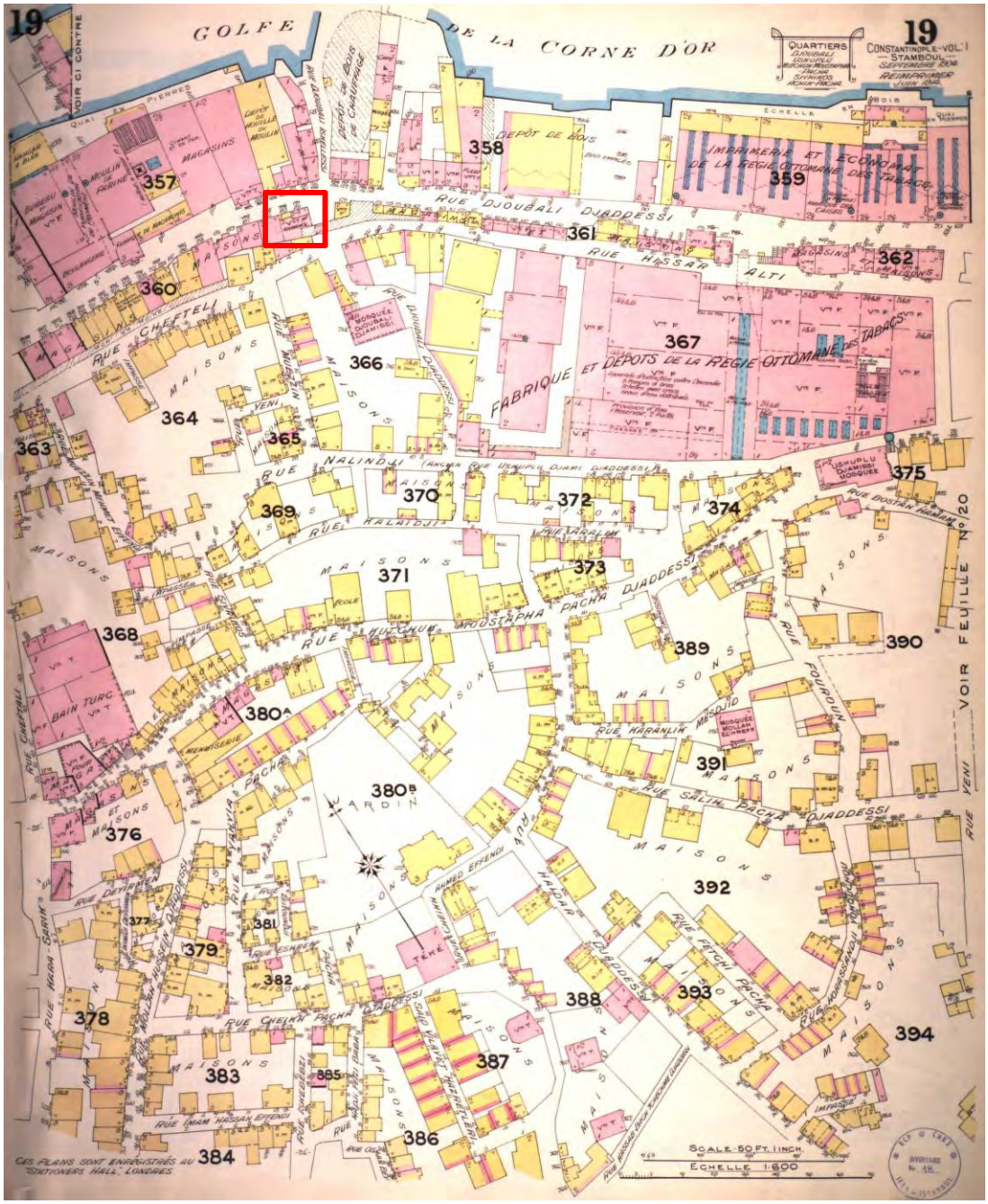

Şekil A. 8 : Charles Edward Goad Sigorta Haritası'nda Cibali Karakolu ve Cebe Ali Türbesi.

(Levha 19), (Salt Araştırma, 1914). [579]

[579] (çevrimiçi) https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/99242 (20.12.2021).

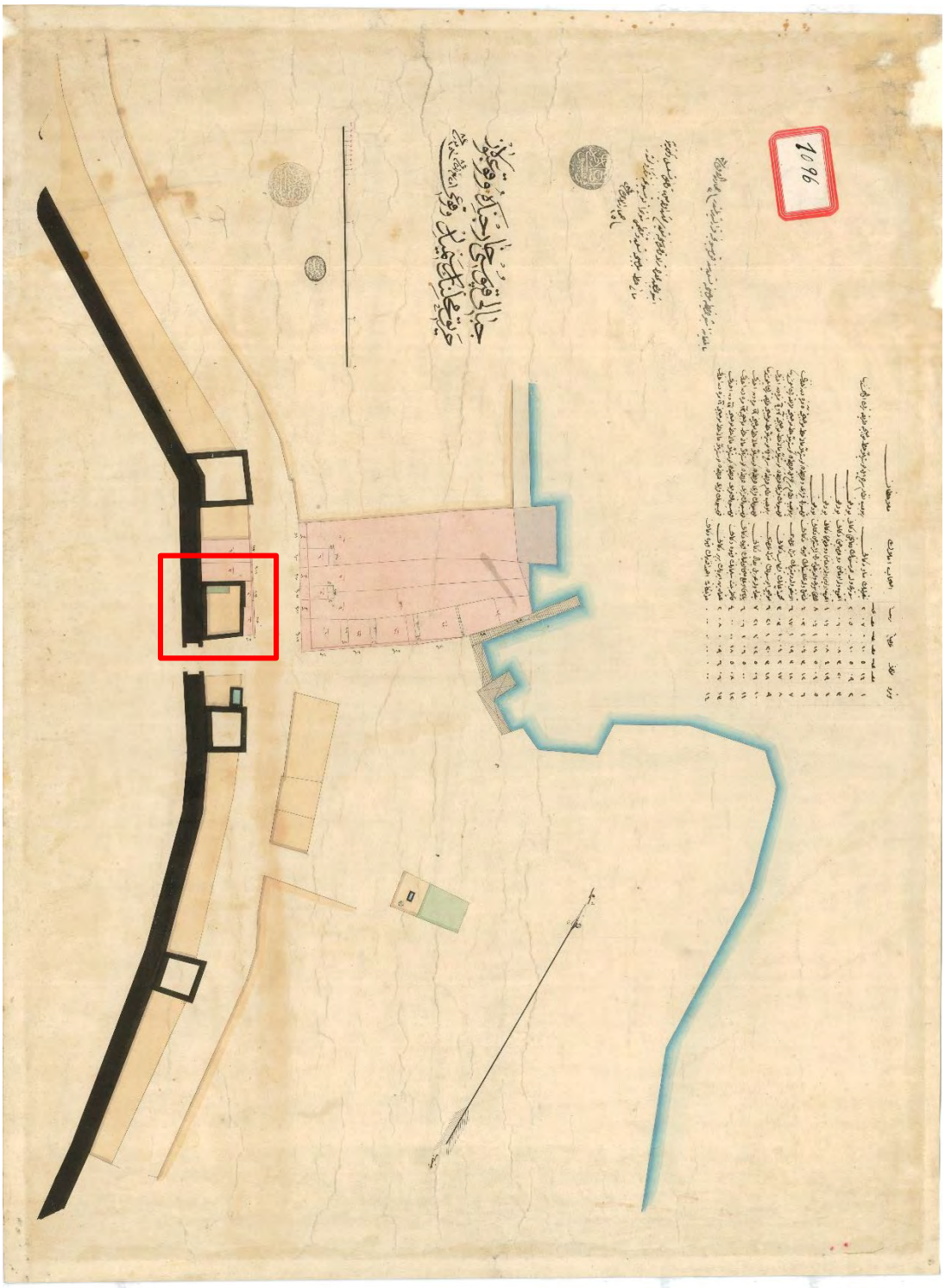

Şekil A. 9 : Cibali kapısı haricinde vuku'bulan yangın haritası'nda Cibali Karakolu ve Cebe Ali Bey Türbesi.

(İBB Atatürk Kitaplığı , Demirbaş : Hrt_007276).

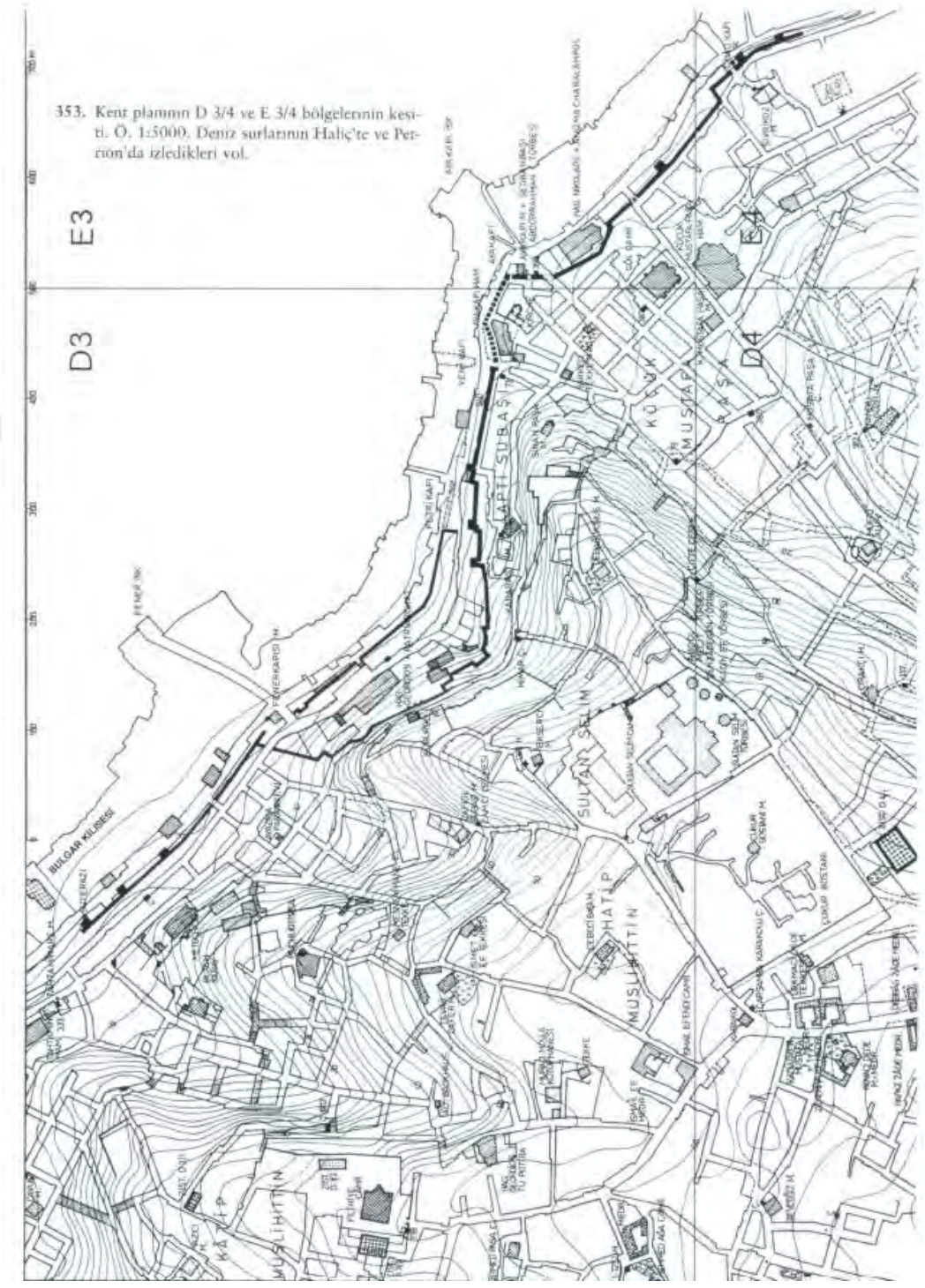

Şekil A. 10 : Haliç Surları. [580]

[580] Wolfgang Müller-Wiener, **İstanbul'un Tarihsel Topografyası**, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2001, s.309.

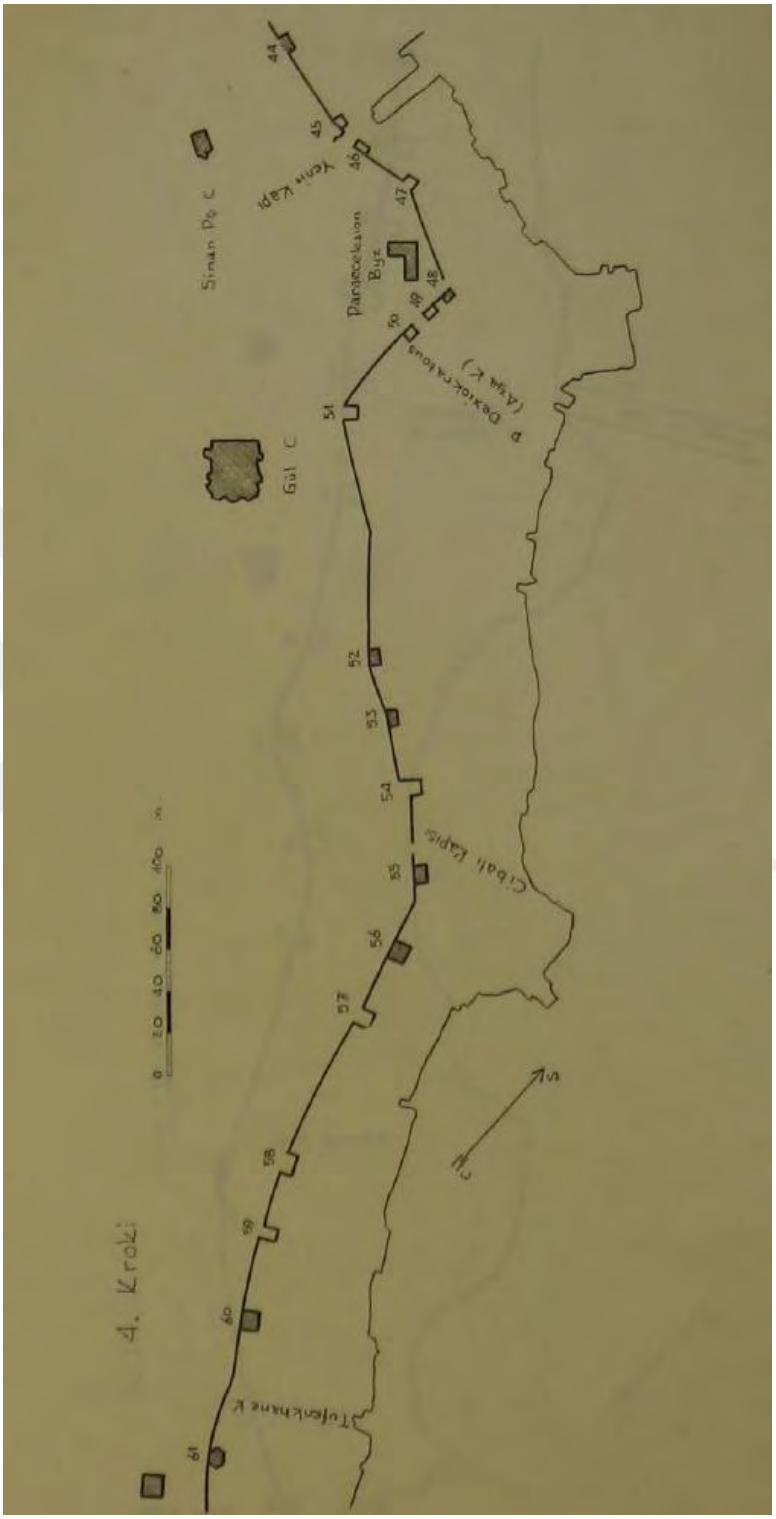

Şekil A. 11 : Haliç Surları.[581]

[581] Feridun Dirimtekin, **Fetihden Önce Haliç Surları,** İstanbul, İstanbul Enstitüsü, 1956.

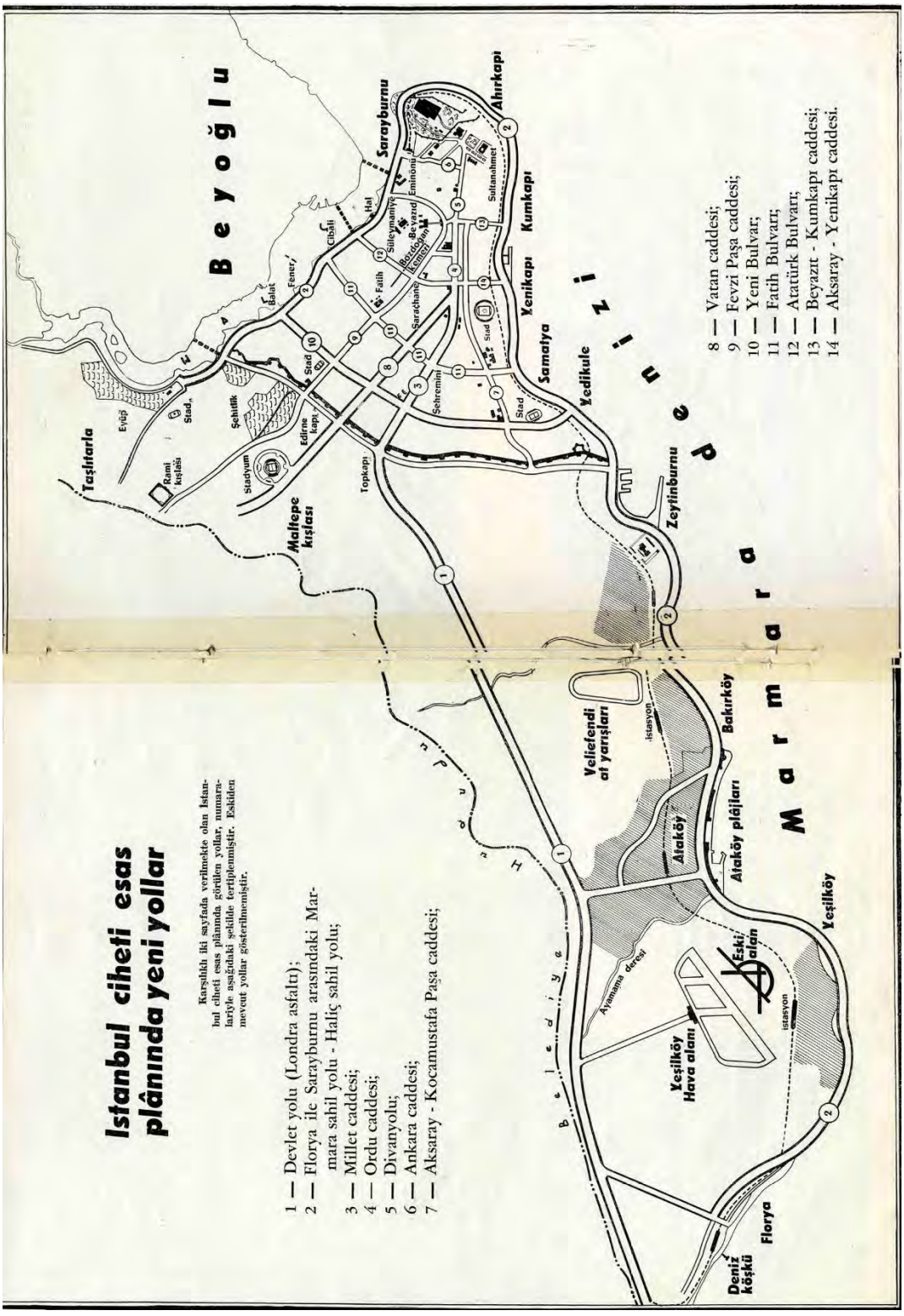

Şekil A. 12 : Menderes Dönemi açılan yollar.[582]

[582] **İstanbul'un Kitabı: Kitap 1**, İstanbul, İstanbul Vilayeti Neşriyat ve Turizm Müdürlüğü, 1957.

EK B : ARŞİV BELGELERİ

T.C.
KÜLTÜR VE TURIZM BAKANLIĞI
İSTANBUL I NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA KURULU

15684
Tarih Çevre Müd

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 42 - 9.11.1988
Karar Tarihi ve No. : 693 - 9.11.1988

Toplantı Yeri : İST.

İstanbul;Fatih ilçesi,Haliç yamacındaki tek yapı tespitlerine ilişkin 16.9.987 gün ve 3618 sayılı Yüksek Kurul kararı,20.1.1988 gün ve 55 sayılı Kurulumuz.kararı ve raportörlerimizin konuya ilişkin hazırlamış oldukları rapor okundu,ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda :

Fatih ilçesi, Haliç yamacı tek yapı tespitlerine ilişkin16.9.1987 gün ve 3618 sayılı Yüksek Kurul kararı ile tescil edilen binaların dışında aynı karakterde olması ve bunlarla bütünlük sağlaması açısından ekli listede tespit edilen binalarında aynı kapsamda korunması gerekli kültür varlıkları olarak tescil edilmesine,1925 ada'nın Malta Çarşısı sokağı ve İslambol Caddesi cephesinden yüz alan parselleri 1923 ada'nın Malta çarşısı sokağı,İslambol caddesi ve Fatih caddesi cephesinden yüz alan parseller 2126 ada'nın Feraizci sokak cephesinden yüz alan parsellerindeki binalarda yapılacak uygulamalarda çevresi ile bütünlük sağlaması açısından bu karakterde hazırlanacak uygulama projelerinin Kurul onayından geçtikten sonra uygulanabileceğine karar veril

BAŞKAN
Hande SUHER

BAŞKAN YARDIMCISI
Mete TAPAN

ÜYE
Muharrem ORAL

ÜYE
Alpay PASİNLİ

ÜYE
Aydın YAMANER

ÜYE

ÜYE
Rasat AKÇAY

ÜYE

5.12.988 GA.HA.

Şekil B. 1: Yapıya ait tescil kararı.[583]

[583] KUDEP Arşivi.

T.C.
KÜLTÜR ... BAKANLIĞI
İSTANBUL I NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU

-10-

KARAR

Toplantı Tarihi Ve No : 42 - 9.11.1988
Karar Tarihi ve No : 693 - 9.11.1988

Toplantı Yeri : İSTANBUL

Fotoğraf No.7

Envanter No.	Pafta	Ada	Parsel	Adres
187	K-110	2262	52	Camcı çeşmesi sokak No.52
188	K-110	2290	14	Cebel sokak No.95
189	K-110	(2262	47)	Cebel sokak ,(Tapu müdürlüğü ve Belediyesinden mülkiyet durumu ve yapının niteliğinin sorulması gerekmektedir.)
190	K-110	2262	41-40	Cebel sokak No. 68-66
191	K-110	2262	35-34	Cebel sokak No. 56-54
192	K-110	2272	35-36-37	Miralâynazımbey sokak
193	K-110	2251	9	Şairnebi sokak No.11
194	K-110	2262	4	Abdülezelpaşa Cad.No.299-301
195	L-112	2877	9	Hamam sokak No.26
385	L-112	2646	19	Hamam sokak No.17
196	L-112	2646	2	Ağaçlı çeşme sokak No.28
197	L-112	2645	16-17	Hamam sokak No.5-3
198	L-112	2877	13-12	Kundakçı sokak No.25-27
199	L-112	2877	11-10	Esnaf Loncası sokak No.62-60
200	L-112	2876	10	Kundakçı sokak No.34
201	L-112	2876	8-7-6	Kundakçı sokak No.30-28-26
202	L-112	2874	55	Dervişzade sokak No.6
203	L-112	2870	8	Ahmet Rufai sokak
204	L-112	2867	47	Dervişzade sokak No.20
205	L-112	2867	8-9	" "
206	L-112	2867	12-13	" " No.30-32
207	L-112	2869	10	Tokludede sokak No. 3
208	L-112	2869	5	Kafesci Yümni sokak No. 3
209	L-112	2867	65	Tokludede sokak No.20-22
210	L-112	2867	62	" " No.28

Şekil B. 1 (devam) : Yapıya ait tescil kararı.[584]

Şekil B. 2 : 1931 yılına ait tahrir varakası.[585]

[584] KUdep Arşivi.

[585] T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı.

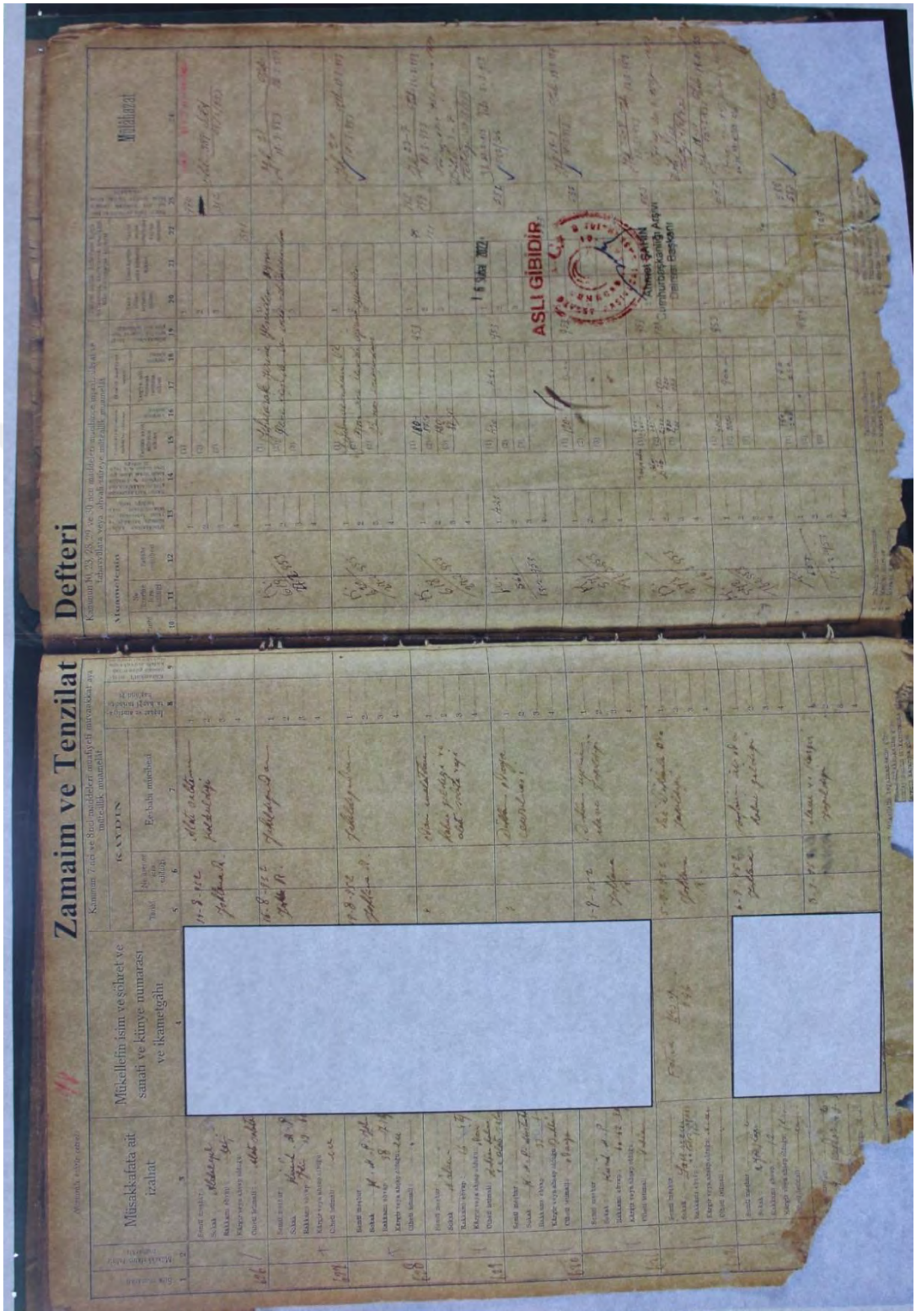

Şekil B. 3 : Zamaim ve tenzilat defteri (1952).[586]

[586] T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı.

Şekil B. 4 : Müsakkafat mükellefin defteri (1953).[587]

[587] T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı.

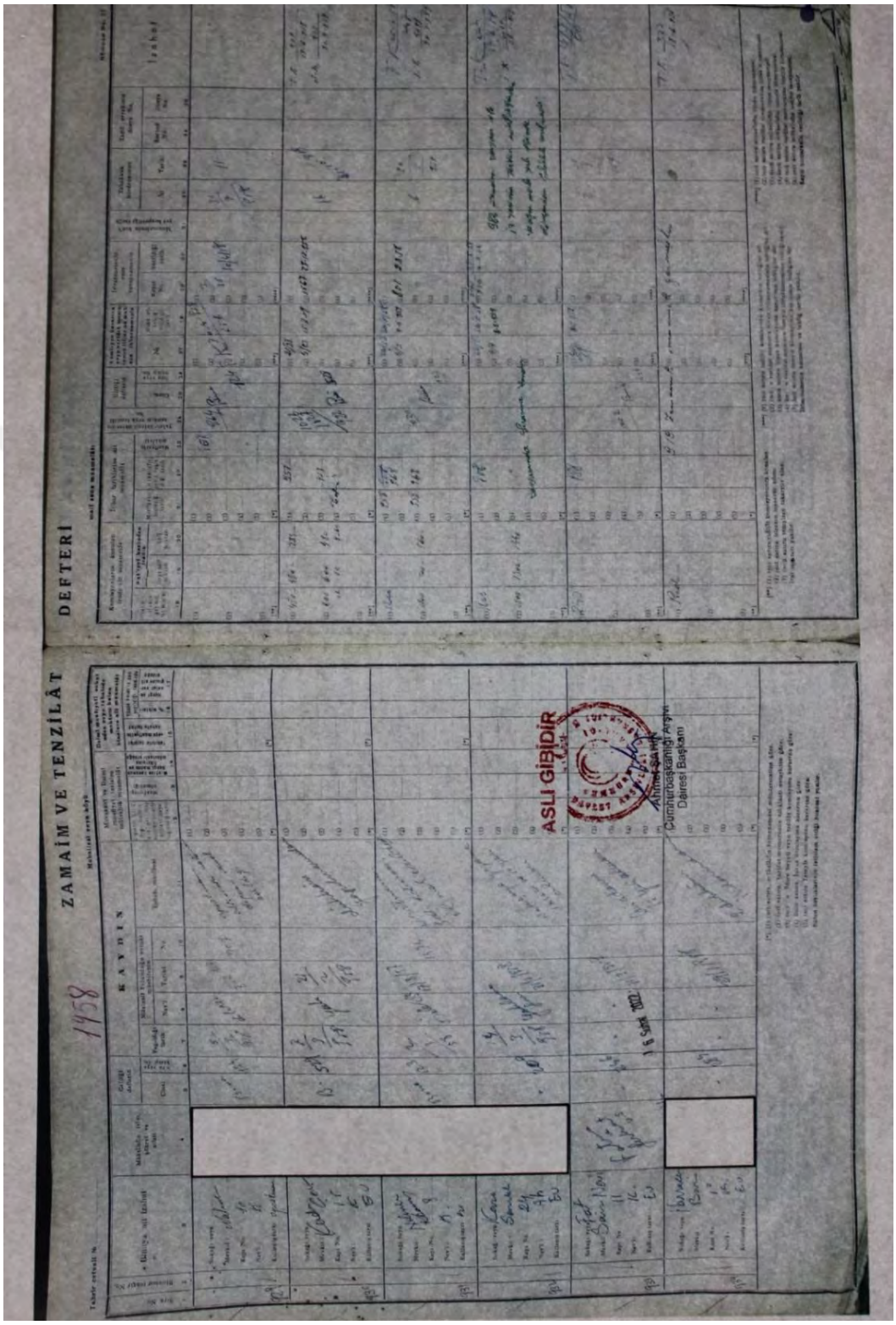

Şekil B. 5 : Zamaim ve tenzilat defteri (1958).[588]

[588] T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı.

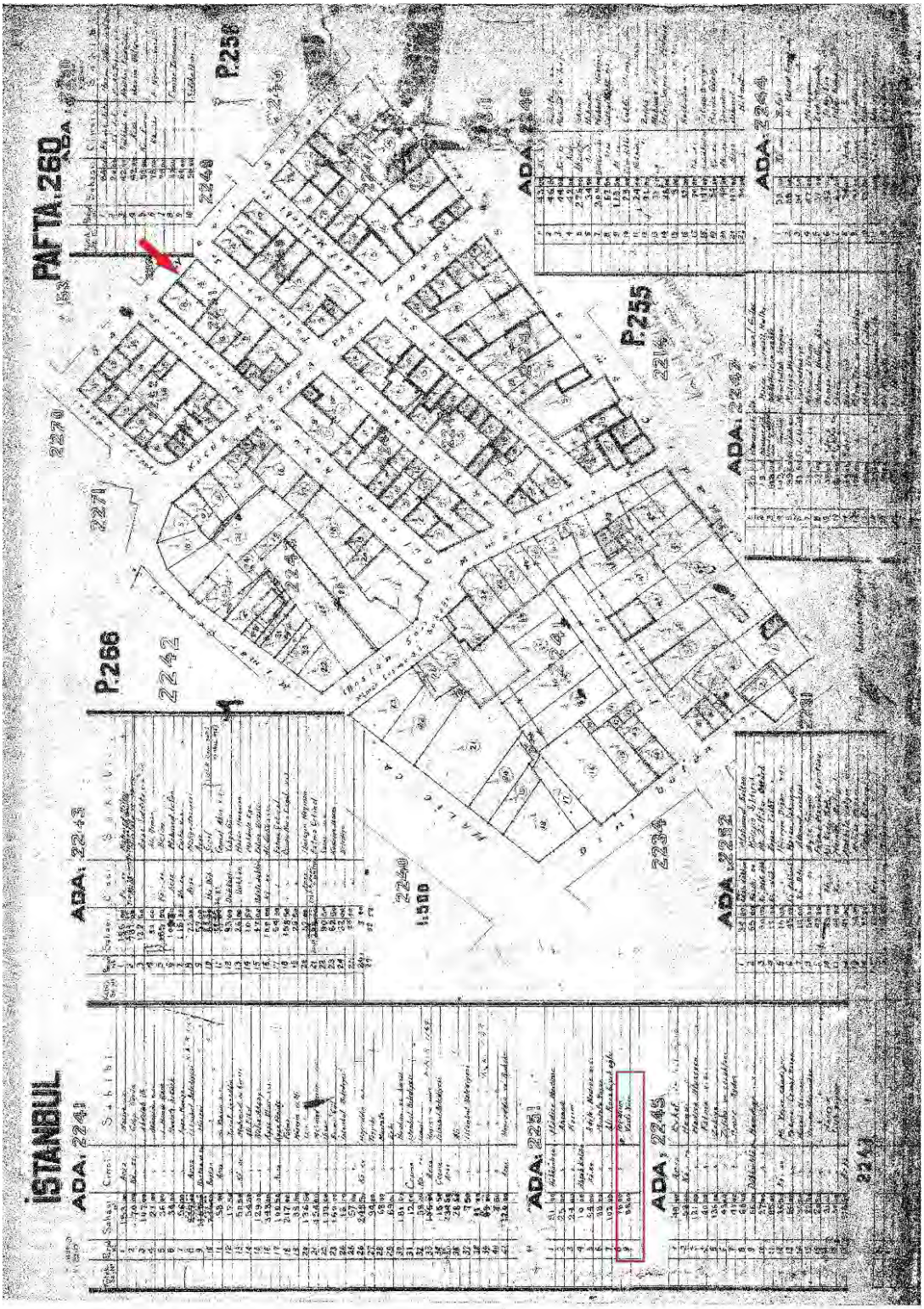

Şekil B. 6 : 1928 (?) yılına ait kadastral pafta. [589]

[589] KUDEP Arşivi.

webtapu

TAPU KAYIT BİLGİSİ

Zemin Tipi:	AnaTasinmaz	Ada/Parsel:	2251/9
Taşınmaz Kimlik No:	22845914	AT Yüzölçüm(m2):	88.00
İl/İlçe:	İSTANBUL/FATİH	Bağımsız Bölüm Nitelik:	
Kurum Adı:	Fatih	Bağımsız Bölüm Brüt YüzÖlçümü:	
Mahalle/Köy Adı:	KÜÇÜK MUSTAFA PAŞA M	Bağımsız Bölüm Net YüzÖlçümü:	
Mevkii:	-	Blok/Kat/Giriş/BBNo:	
Cilt/Sayfa No:	3/528	Arsa Pay/Payda:	
Kayıt Durum:	Aktif	Ana Taşınmaz Nitelik:	KARGİR EV

TAŞINMAZA AİT ŞERH BEYAN İRTİFAK BİLGİLERİ

Ş/B/İ	Açıklama	Malik/Lehtar	Tesis Kurum Tarih-Yevmiye	Terkin Sebebi-Tarih-Yevmiye
Beyan	2.Grup korunması gerekli taşınmaz kültür varlığıdır.(Şablon: Kültür Ve Tabiat Varlıklarının Gruplanmasına Yönelik Belirtme.)		Fatih - 09-07-2020 09:16 - 14724	-

MÜLKİYET BİLGİLERİ

(Hisse) Sistem No	Malik	El Birliği No	Hisse Pay/Payda	Metrekare	Toplam Metrekare	Edinme Sebebi-Tarih-Yevmiye	Terkin Sebebi-Tarih-Yevmiye
52248045	(SN:) AZİZ SİLANOĞLU :	-	1/4	22.00	88.00	Satış	İntikal
	MUSTAFA Oğlu KN:					28-10-1980 3594	22.10.2013 22535
52248046	(SN) METİN SİLANOĞLU : AZİZ Oğlu KN:	-	1/4	22.00	88.00	Satış 28-10-1980 3594	İntikal 22.10.2013 22535
52248044	(SN:) ABDULLAH IŞIKLI : MUSTAFA Oğlu KN:	-	2/4	44.00	88.00	Satış 28-10-1980 3594	İntikal 21.11.2019 8878
250277687	(SN:) NİMET ÖZKAN : AZİZ Kızı KN:	-	1/16	5.50	88.00	İntikal 22-10-2013 22535	Satış 22.10.2013 22548
250277684	(SN:) FATMA SİLANOĞLU : MUSTAFA Kızı KN	-	1/16	5.50	88.00	İntikal 22-10-2013 22535	Satış 22.10.2013 22548
250277685	(SN:) İSMET GENÇ : AZİZ Kızı KN:	-	1/16	5.50	88.00	İntikal 22-10-2013 22535	Satış 22.10.2013 22548
250277688	(SN:) METİN SİLANOĞLU : AZİZ Oğlu KN:	-	5/16	27.50	88.00	İntikal 22-10-2013 22535	Satış 22.10.2013 22548
250288132	(SN:) METİN SİLANOĞLU : AZİZ Oğlu KN:	-	1/2	44.00	88.00	Satış 22-10-2013 22548	Satış 19.12.2019 33418
508848847	(SN:) MÜRVET IŞIKLI : MUSTAFA Kızı KN	83191879	1/8	11.00	88.00	İntikal 21-11-2019 8878	Satış 19.12.2019 33418
508848844	(SN:) AHMET IŞIKLI : ABDULLAH Oğlu KN	83191879	1/8	11.00	88.00	İntikal 21-11-2019 8878	Satış 19.12.2019 33418
508848845	(SN:) MUSTAFA IŞIKLI : ABDULLAH Oğlu KN	83191879	1/8	11.00	88.00	İntikal 21-11-2019 8878	Satış 19.12.2019 33418

Şekil B. 7 : Yapının geçmişe yönelik tapu bilgileri.

508848846	(SN:) SİBEL KÜÇÜKAYÇA : ABDULLAH Kızı KN:	83191879	1/8	11.00	88.00	İntikal 21-11-2019 8878	Satış 19.12.2019 33418
512255227	(SN:) YALÇIN ARI : İKRAM Oğlu KN:	-	1/1	88.00	88.00	Satış 19-12-2019 33418	-

MÜLKİYETE AİT ŞERH BEYAN İRTİFAK BİLGİLERİ

Ş/B/İ	Açıklama	Kısıtlı Malik (Hisse) Ad Soyad	Malik/Lehtar	Tesis Kurum Tarih-Yevmiye	Terkin Sebebi-Tarih-Yevmiye
Beyan	Fatih Tapu Müdürlüğü ne 19/11/2019 tarih 42344 sayı ile yetki verilmiştir.	ABDULLAH IŞIKLI			Çınarcık - 21-11-2019 15:08 - 8878
Beyan	Diğer (Konusu: Abdullah Işıklı veraset ve intikal vergi ilişiği kesilmiştir.) Tarih: 11/11/2019 Sayı: E.18384	ABDULLAH IŞIKLI	(SN:7799490) ÇINARCIK MALMÜDÜRLÜĞÜ VKN:2520416144	Fatih - 12-11-2019 10:43 - 28690	
Beyan	Fatih Tapu Müdürlüğü ne 19/11/2019 tarih 42344 sayı ile yetki verilmiştir.	MÜRVET IŞIKLI			Çınarcık - 21-11-2019 15:08 - 8878
Beyan	Diğer (Konusu: Abdullah Işıklı veraset ve intikal vergi ilişiği kesilmiştir.) Tarih: 11/11/2019 Sayı: E.18384	MÜRVET IŞIKLI	(SN:7799490) ÇINARCIK MALMÜDÜRLÜĞÜ VKN:2520416144	Fatih - 12-11-2019 10:43 - 28690	
Beyan	Fatih Tapu Müdürlüğü ne 19/11/2019 tarih 42344 sayı ile yetki verilmiştir.	AHMET IŞIKLI			Çınarcık - 21-11-2019 15:08 - 8878
Beyan	Diğer (Konusu: Abdullah Işıklı veraset ve	AHMET	(SN:7799490) ÇINARCIK	Fatih - 12-11-2019	
	intikal vergi ilişiği kesilmiştir.) Tarih: 11/11/2019 Sayı: E.18384	IŞIKLI	MALMÜDÜRLÜĞÜ VKN:2520416144	10:43 - 28690	
Beyan	Fatih Tapu Müdürlüğü ne 19/11/2019 tarih 42344 sayı ile yetki verilmiştir.	MUSTAFA IŞIKLI			Çınarcık - 21-11-2019 15:08 - 8878
Beyan	Diğer (Konusu: Abdullah Işıklı veraset ve intikal vergi ilişiği kesilmiştir.) Tarih: 11/11/2019 Sayı: E.18384	MUSTAFA IŞIKLI	(SN:) ÇINARCIK MALMÜDÜRLÜĞÜ VKN:2520416144	Fatih - 12-11-2019 10:43 - 28690	
Beyan	Fatih Tapu Müdürlüğü ne 19/11/2019 tarih 42344 sayı ile yetki verilmiştir.	SİBEL KÜÇÜKAYÇA			Çınarcık - 21-11-2019 15:08 - 8878
Beyan	Diğer (Konusu: Abdullah Işıklı veraset ve intikal vergi ilişiği kesilmiştir.) Tarih: 11/11/2019 Sayı: E.18384	SİBEL KÜÇÜKAYÇA	(SN:) ÇINARCIK MALMÜDÜRLÜĞÜ VKN:2520416144	Fatih - 12-11-2019 10:43 - 28690	
Serh		YALÇIN ARI		Fatih - 24-02-2021 09:57 - 6416	

Şekil B. 7 (devam) : Yapının geçmişe yönelik tapu bilgileri.

(WEB Tapu)

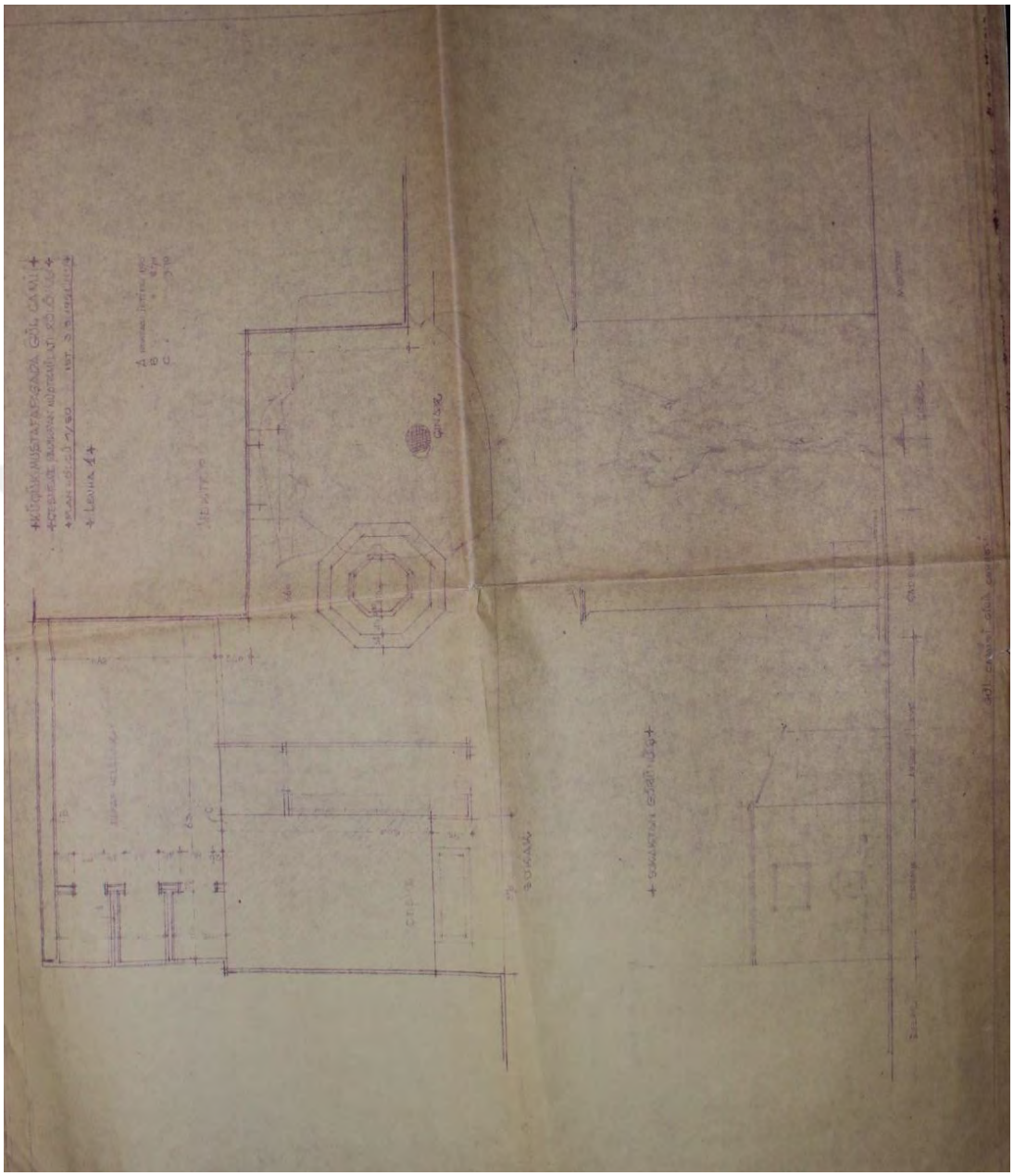

Şekil B. 8 : Gül Camii Şadırvan Rölövesi.
(VGM Arşiv, 1951)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TAPU SENEDİ

TAŞINMAZ BİLGİLERİ

İl: İSTANBUL
İlçe: FATİH
Mahalle/Köy: KÜÇÜK MUSTAFA PAŞA
Mevki:
Ada: 2251
Parsel: 9
Yüz Ölçümü: 88,00 m2
Cilt/Sayfa No: 3 - 528
Niteliği: KARGİR EV

MALİK BİLGİLERİ

Adı Soyadı/Baba Adı:	Hissesi:	Hisseye düşen m²:
YALÇIN ARI : [redacted]	Tam	88,00

TESCİLE İLİŞKİN BİLGİLER

Taşınmaz No:	Edinme Nedeni:	İşlem Bedeli:
[redacted]	Satış	300.000,00
Konum Bilgisi:	Tescil Tarihi/Yevmiye No:	Siciline Uygundur
	19/12/2019 [redacted]	Veriliş Tarihi : 19/12/2019 Ekrem KASAPOĞLU Yetkili Müdür Yardımcısı

Mülkiyetin dışındaki ayni ve şahsi haklar ile şerh ve belirtmeler için tapu siciline müracaat edilmesi gerekmektedir.

Şekil B. 9 : Yapının tapu senedi.
(Yalçın Arı Arşivi, 2022).

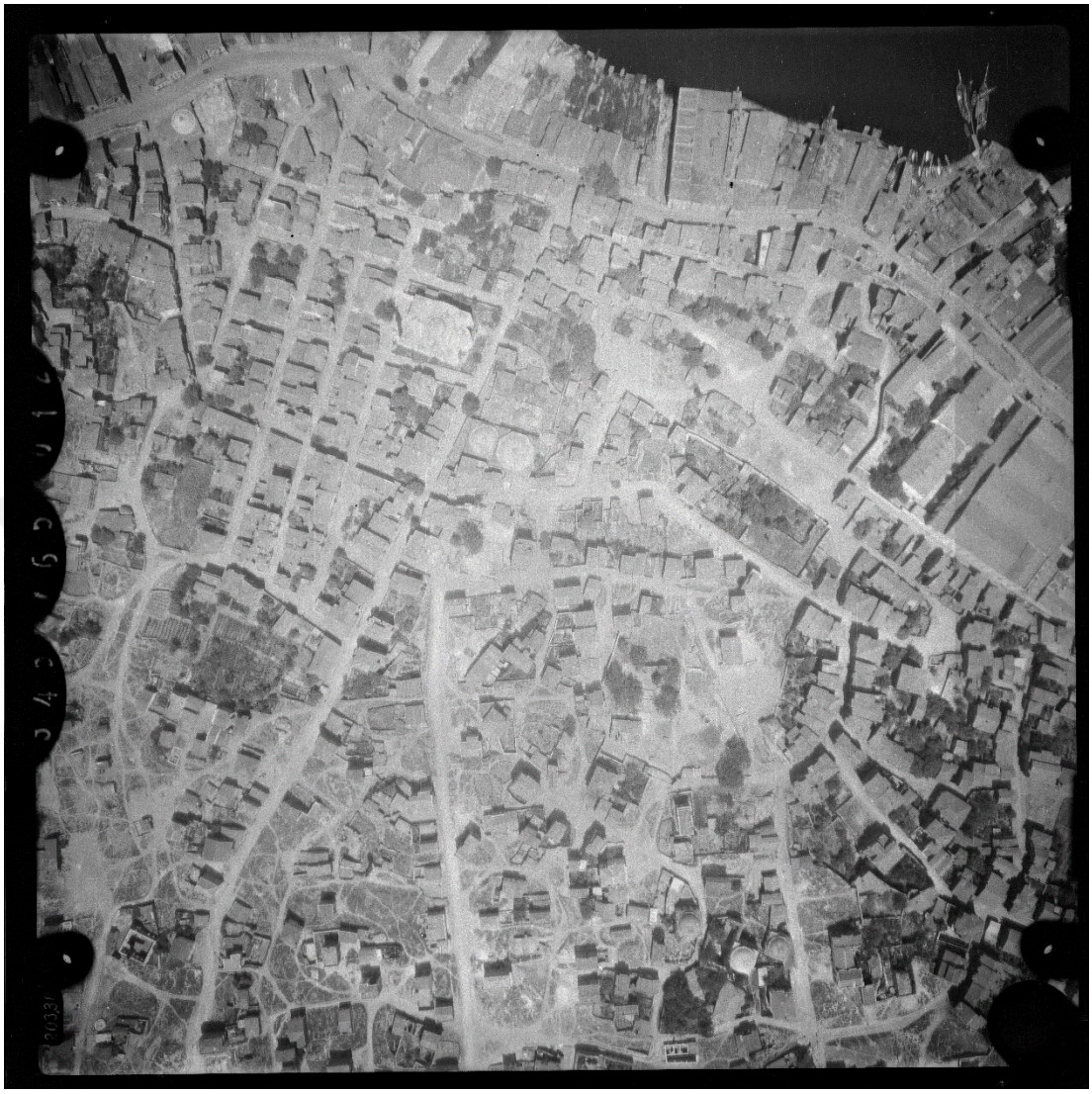

Şekil B. 10 : Hava fotoğrafında Ayakapı Semti.
(MSB Arşivi, 1937).

Şekil B. 11 : Yalçın Arı Evi'ne Kuzeybatı Cephesi'nden bakış.
(SALT Arşiv, 1940).

Şekil B. 12 : Hava fotoğrafında yapıya güneybatı yönünden bakış.
(MSB Arşivi, 1952).

EK C : FOTOĞRAFLAR

(Büşra N. Y., 2019)

Şekil C. 1 : Doğudan kuzeydoğu (giriş) cephesine bakış.

Şekil C. 2 : Batıdan kuzeydoğu (giriş) cephesine giriş.

Şekil C. 3 : Yapının güneydoğu cephesi.

Şekil C. 4 : Yapının kuzeybatı cephesi.

Şekil C. 5 : Yapının çatı örtüsü.

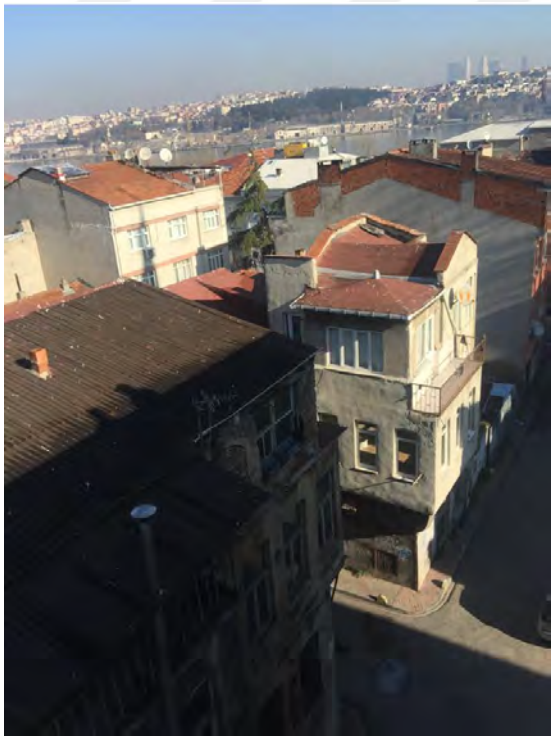

Şekil C. 6 : Yapının kuzeye bakışı ve haliç.

Şekil C. 7 : Yapının ana girişi ve bodrum kat giriş kapısı.

Şekil C. 8 : B01-hol giriş kapısı (GK 04) ve merdiven.

Şekil C. 9 : Z01 girişinden güneybatı köşesindeki bacaya bakış.

Şekil C. 10 : B01 volta döşeme tavan.

Şekil C. 11 : B02-oda giriş kapısı (K14).

Şekil C. 12 : B02 giriş kapısından kuzey ve güney duvarlara bakış.

Şekil C. 13 : B02 tavan döşemesi.

Şekil C. 14 : B03 depo niteliksiz giriş kapısı (GK 05).

Şekil C. 15 : B03-depo girişten, kapatılmış kapı açıklığına bakış (K14).

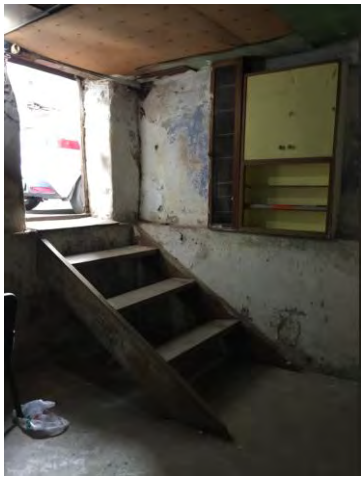

Şekil C. 16 : B03 ahşap giriş merdiveni.

Şekil C. 17 : B03 çimento harçlı zemin döşemesi.

Şekil C. 18 : B03-depo tavan döşemesi.

Şekil C. 19 : B04 ara hol den B05'e bakış (K14 - K2e).

Şekil C. 20 : B04 ve B02 arasındaki kapatılmış kapı açıklığı.

Şekil C. 21 : B04 ahşap pasalı tavan.

Şekil C. 22 : B04'ten B03'e bakış (K14).

Şekil C. 23 : B04'ten B05-B'ye bakış.

Şekil C. 24 : B05-B oda mahali.

Şekil C. 25 : B05-A oda ve ahşap bölücü konstrüksiyon.

Şekil C. 26 : B05 ahşap tavan pasalı bölüm.

Şekil C. 27 : B05-A ahşap çatkı kapı (K2e).

Şekil C. 28 : B06 numaralı oda ahşap tavan.

Şekil C. 29 : B06 betonarme kirişli tavan.

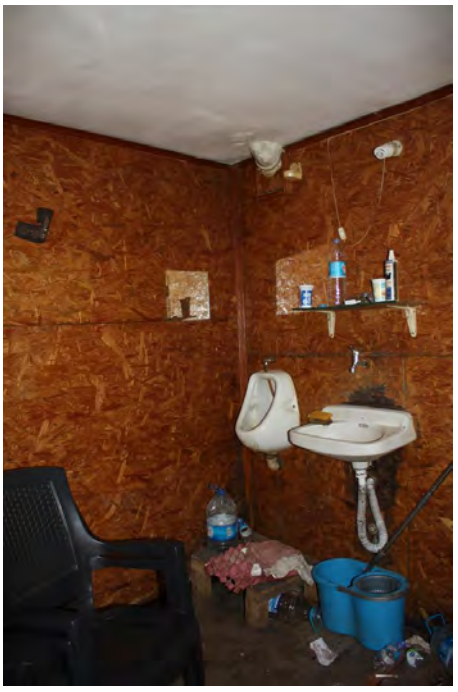

Şekil C. 30 : B07 kuzey batı köşesi.

Şekil C. 31 : B07-oda giriş kapısı (K15a).

Şekil C. 32 : B07 ve B08 arasındaki ahşap konstrüksiyon.

Şekil C. 33 : B08 kuzey duvarındaki kemerli nişler.

Şekil C. 34 : B08-odaya dışarından giriş kapısı (GK 06)

Şekil C. 35 : Giriş merdiveninden P01 penceresi görünümü.

Şekil C. 36 : Giriş merdiveni üst örtüsü.

Şekil C. 37 : Giriş merdiveninden özgün ahşap giriş kapısı (GK 02).

Şekil C. 38 : Z01-Giriş sahanlığı ve ana giriş kapısı (GK02).

Şekil C. 39 : Z01 ve Z02'yi ayıran ahşap konstrüksiyon.

Şekil C. 40 : Girişten merdivene bakış.

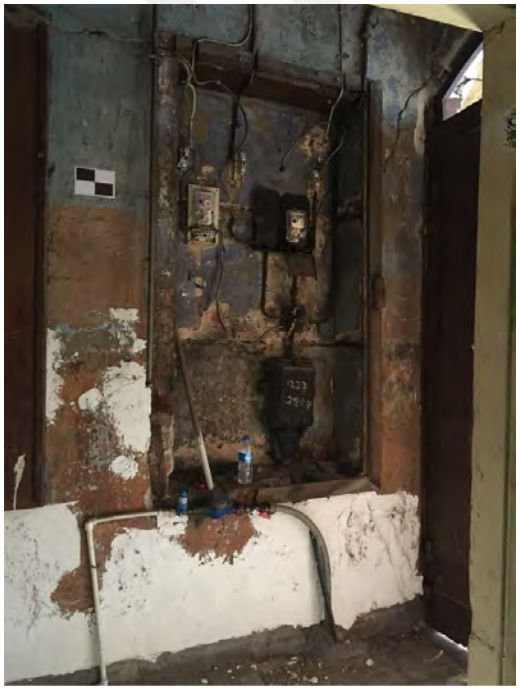

Şekil C. 41 : Z01-sahanlık batı duvarındaki güneydaki niş.

Şekil C. 42 : Z01-sahanlık batı duvarındaki güneydeki niş.

Şekil C. 43 : Z01 sahanlık karosiman döşeme.

Şekil C. 44 : Z01 sahanlık karosiman döşeme.

Şekil C. 45 : Z05-holden Z02-giriş holüne bakış.

Şekil C. 46 : Z02-giriş holü batı duvarındaki pencere (P01).

Şekil C. 47 : Z02-giriş holü ahşap pasalı tavan.

Şekil C. 48: Z02-giriş holünden Z05-hole bakış.

Şekil C. 49: Z02 mekanı muhdes giriş kapısı (GK03).

Şekil C. 50 : K01 ve K01/a kapısı.

Şekil C. 51 : Ahşap dolap kapağı.

Şekil C. 52 : Güney duvarındaki dolap ve mahale giriş kapısı (K01).

Şekil C. 53 : Z03-oda kapısından kuzey ve doğu duvarlarına bakış.

Şekil C. 54: Z03 oda tavan- duvar birleşim pervazı.

Şekil C. 55 : Z03-oda pasa detayı.

Şekil C. 56 : Z03-oda pasa detayı.

Şekil C. 57: Z03-oda zemin döşemesi.

Şekil C. 58 : Z04-oda giriş kapısı (K01).

Şekil C. 59 : Z04 oda kuzey duvarı Z04/A niş.

Şekil C. 60: Z04-oda doğu duvarındaki pencereler (P03/B, P03/C) ve kalemişi kalıntıları.

Şekil C. 61 : Z04-oda güney duvardaki basık kemerli nişler.

Şekil C. 62: Z04 oda güney-batı duvar birleşimi, duvar çıtası ve döşeme.

Şekil C. 63: Z04-oda pasalı tavan ve tavan pervazı.

Şekil C. 64 : Z05 holü kuzey duvarı.

Şekil C. 65 : Z05-hol kuzeydoğu köşeye bakış.

Şekil C. 66: Z05-hol güney duvar ve ek kısma geçiş.

Şekil C. 67 : Z05-hol zemin döşemesi.

Şekil C. 68 : Z05-hol tavan.

Şekil C. 69 : Z05-holden Z06-Wc'ye giriş kapısı (K02).

Şekil C. 70 : Z06-WC güney duvarı.

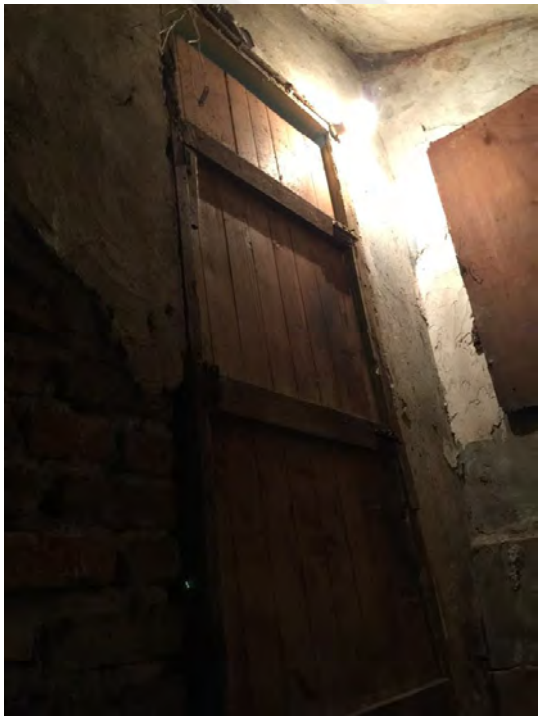

Şekil C. 71 : Z06-WC kuzey yönde bakış.

Şekil C. 72 : Z06-WC doğu duvarı ve (K02) kapısı.

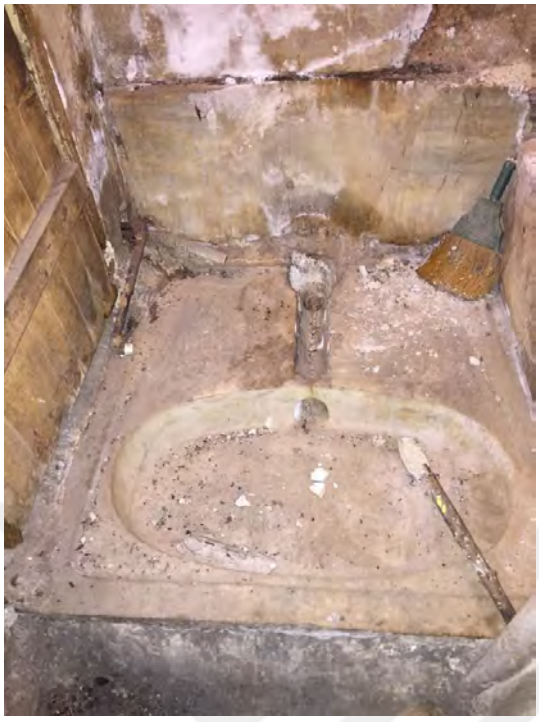

Şekil C. 73 : Z06-WC özgün mermer hela taşı.

Şekil C. 74 : Z06-WC tavanı.

Şekil C. 75 : Z07-banyo doğu duvarı ve giriş kapısı (K03).

Şekil C. 76: Z07-banyo güney ve batı duvarı.

Şekil C. 77: Z07-banyo batı duvarı ve tavan.

Şekil C. 78: Z07-banyo kuzey duvarı ve kemerli açıklık.

Şekil C. 79 : Z05-holden Z-08 mutfağa giriş kapısı görünüşü (K04).

Şekil C. 80 : Z08-mutfak kapısı (K04).

Şekil C. 81 : Z08-mutfak güneybatı köşesindeki baca.

Şekil C. 82 : Z08-mutfak batısındaki kapı (K05) ve doğu duvarı.

Şekil C. 83 : Z08-mutfak batı duvarı ve Z07-banyoya geçiş kapısı (K03).

Şekil C. 84 : Z08-mutfak karosiman döşeme.

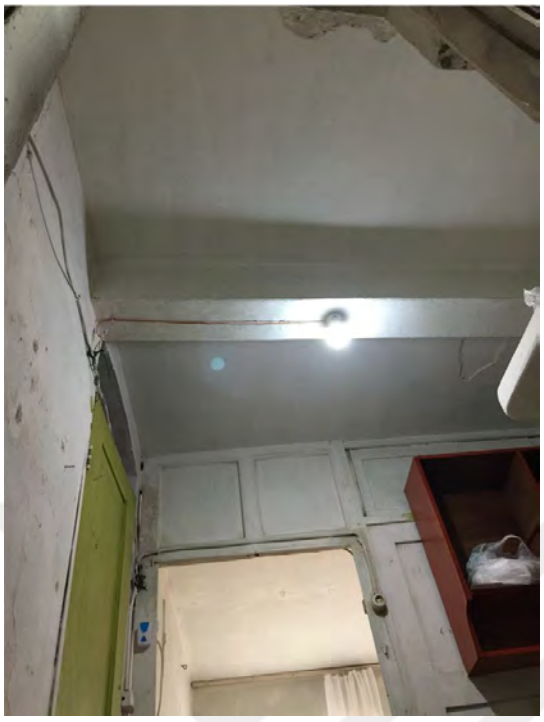

Şekil C. 85 : Z08-mutfak batı yönde tavana bakış.

Şekil C. 86 : Z09-oda batı yönde bakış (K05) kapısı ve Z08-mutfak kapısı (K04).

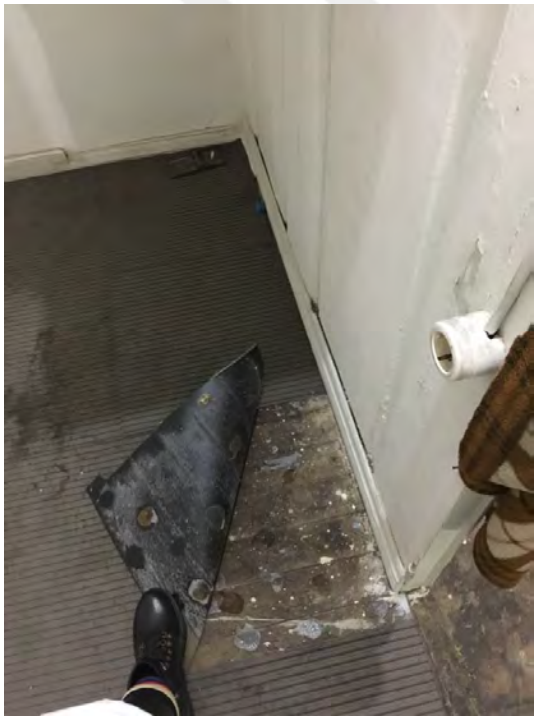

Şekil C. 87 : Z-09 doğu duvarındaki pencere (P04).

Şekil C. 88 : Z09-oda ahşap döşeme ve süpürgelik.

Şekil C. 89 : 101 numaralı sahanlık.

Şekil C. 90 : 101-sahanlık güney duvarındaki açıklık.

Şekil C. 91: 101- sahanlık tavan döşemesi.

Şekil C. 92 : 102-oda kuzey ve batı köşesi.

Şekil C. 93 : 101-oda giriş kapısı (K06).

Şekil C. 94 : 101-oda giriş kapısı (K06).

Şekil C. 95 : 101-oda ahşap tavan.

Şekil C. 96 : 103-oda kuzeydoğu köşesi.

Şekil C. 97 : 103-oda güneyinde konumlanan dolap ve giriş kapı (K07).

Şekil C. 98 : 103-oda koltukaltı silmesi.

Şekil C. 99 : 103-oda ahşap pasa detayı.

Şekil C. 100 : 103-oda kuzeydoğu yönünde bakış.

Şekil C. 101 : 103-oda güney duvarındakş niş.

Şekil C. 102 : 103-oda ahşap pasalı tavan.

Şekil C. 103 : 104-oda ahşap süpürgelik.

Şekil C. 104 : 104-oda ahşap duvar silmesi.

Şekil C. 105 : 104-oda batı duvarı bağdati çıta.

Şekil C. 106 : 105-holden 102-103-odalara bakış.

Şekil C. 107 : 105-holden 106 mutfağa bakış.

Şekil C. 108 : 105-ahşap pasalı tavan.

Şekil C. 109 : 106 mutfak betonarme tezgah ve baca.

Şekil C. 110 : 106-mutfak kapatılmış kemerli kapı açıklığı.

Şekil C. 111 : 106-mutfak doğu bölümü eğimli tavan.

Şekil C. 112 : 106-mutfak özgün mermer lavabo.

Şekil C. 113 : 106-mutfak karosiman döşeme.

Şekil C. 114 : 107-hol ve 101-sahanlık arasındaki kapatılmış açıklık.

Şekil C. 115 : 108-WC (K2a) ve 109-banyo kapısı (K2b).

Şekil C. 116 : 107-hol tavan.

Şekil C. 117 : 108-WC.

Şekil C. 118 : 108-WC tavan.

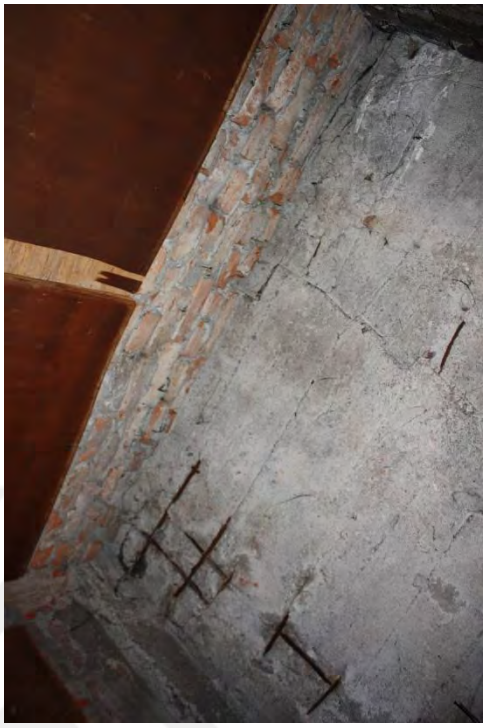

Şekil C. 119 : 109-banyo ve 106-mutfak arasındaki kapatılmış açıklık.

Şekil C. 120 : 109-banyo tavan döşemesi.

Şekil C. 121 : 109 banyo - 108-WC arasındaki camlı açıklık ve P9.

Şekil C. 122 : 201-holden (k2D) 207-mutfak (K12) ve 208-hole bakış.

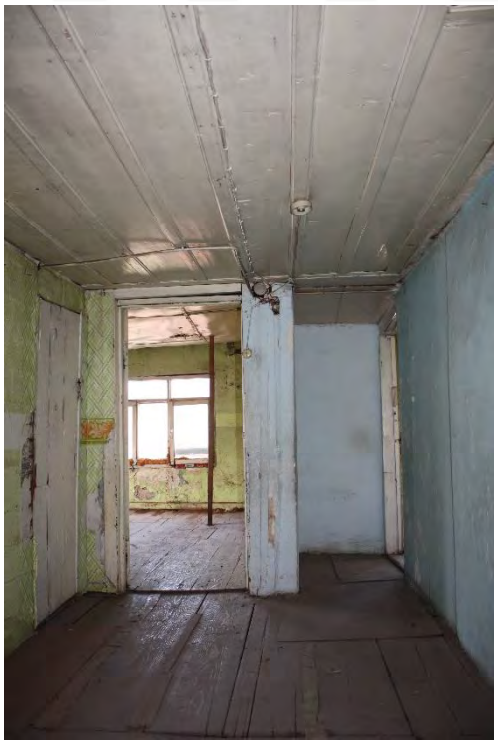

Şekil C. 123 : 201-holden 203 odaya bakış (K9).

Şekil C. 124 : 202-kiler ahşap seki.

Şekil C. 125 : 202 kiler batı duvarı tuğlayla kapatılmış pencere açıklığı.

Şekil C. 126 :203-oda giriş kapısı (K9).

Şekil C. 127 : 203-oda kuzzey duvarındaki pencere P10 ve kapatılmış pencere açıklığı.

Şekil C. 128 : 203-oda kuzey (P10) ve batı (P9) duvarındaki pencereler.

Şekil C. 129 : 204-oda giriş kapı (K10) ve baca.

Şekil C. 130 :204-oda kanatlı (P11) ve çiftli giyotin (P12) pencere.

Şekil C. 131 : 205-odadan balkon kapısı (K11) ve giyoin pencere (P13).

Şekil C. 132 : 205-da giriş kapısı ve 206-oda arasındaki kapı (K9a)

Şekil C. 133 : 205a balkon.

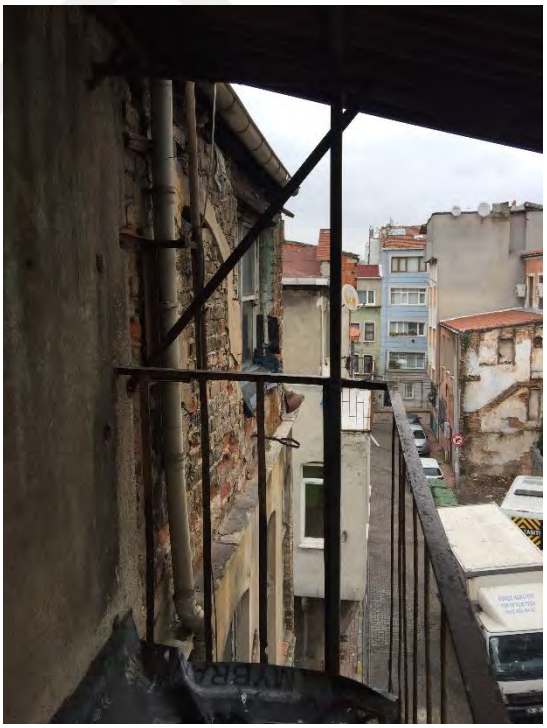

Şekil C. 134 : 205 balkondan 206-oda pencereye (P16) bakış.

Şekil C. 135 : Balkon demir korkuluk.

Şekil C. 136 : 206-oda giriş kapısı (K10a).

Şekil C. 137 : 206-oda pencereleri (P14-P15).

Şekil C. 138 : 207-mutfak betonarme tezgah ve baca.

Şekil C. 139 : 207-mutfak döşemeleri.

Şekil C. 140 : 207-mutfak karosiman döşeme.

Şekil C. 141 : 208-hol.

Şekil C. 142 : 208-hol tavan döşemesi.

Şekil C. 143 : 209-WC.

Şekil C. 144 : 209-WC ve banyo arasındaki pencere.

Şekil C. 145 : 210-banyo pencere (P9c).

Şekil C. 146 : 210 banyo üst örtü.

Şekil C. 147 : Çatı konstrüksiyonu.

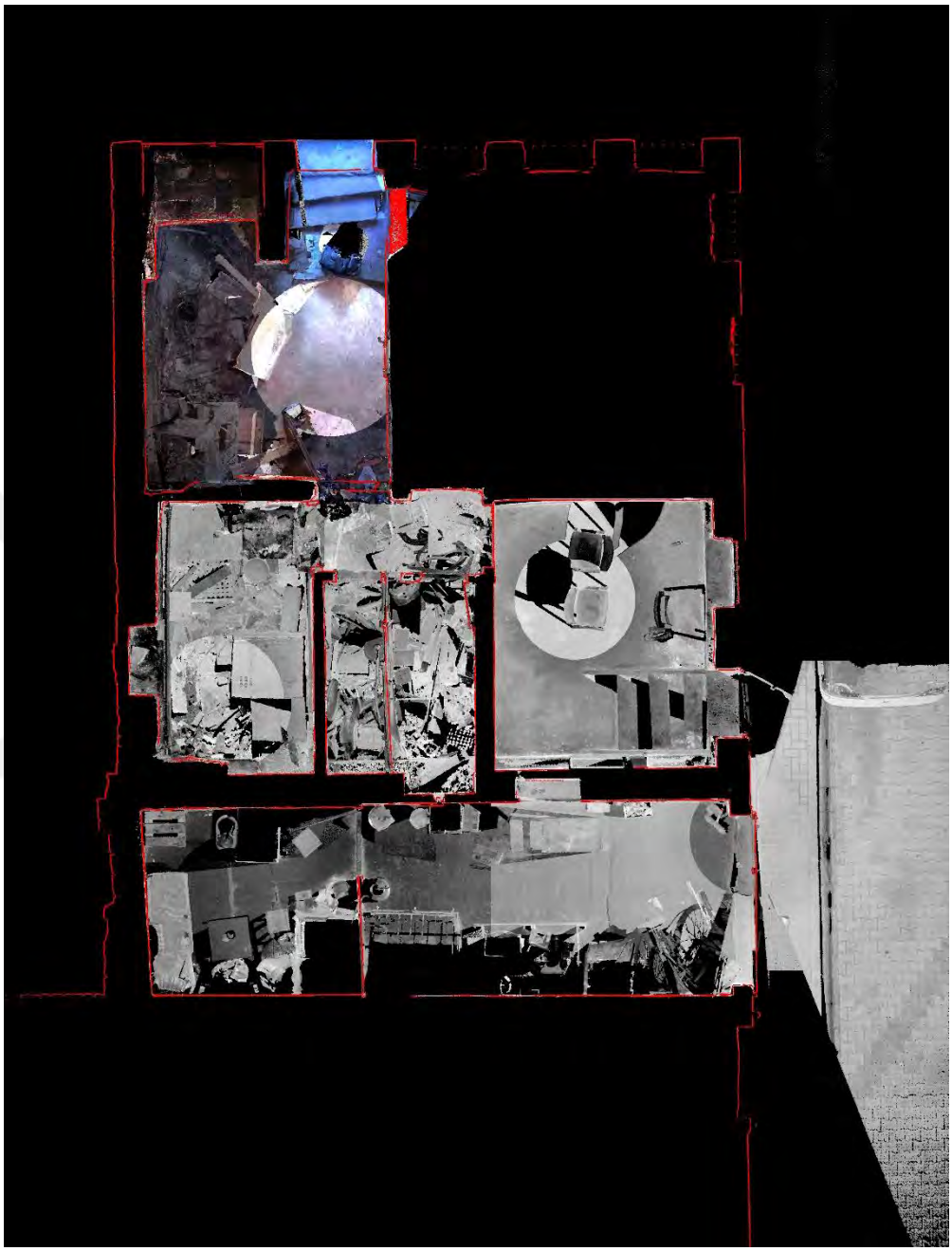

Şekil C. 148 : Bodrum kat taban döşemesi.

Şekil C. 149 : Bodrum kat tavan döşemesi.

Şekil C. 150 : Zemin kat taban döşemesi.

Şekil C. 151 : Zemin kat tavan döşemesi.

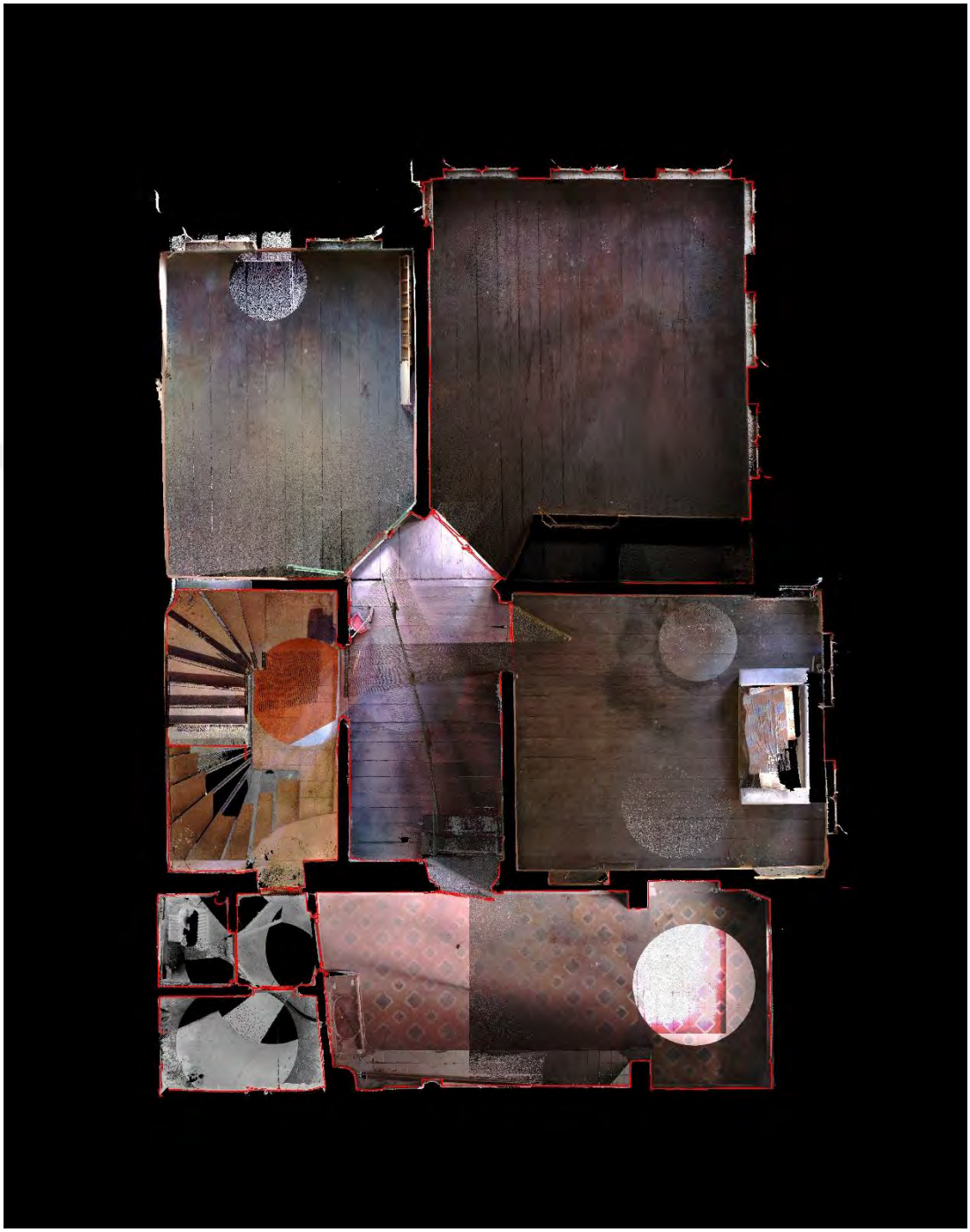

Şekil C. 152 : Birinci kat taban döşemesi.

Şekil C. 153 : Birinci kat tavan döşemesi.

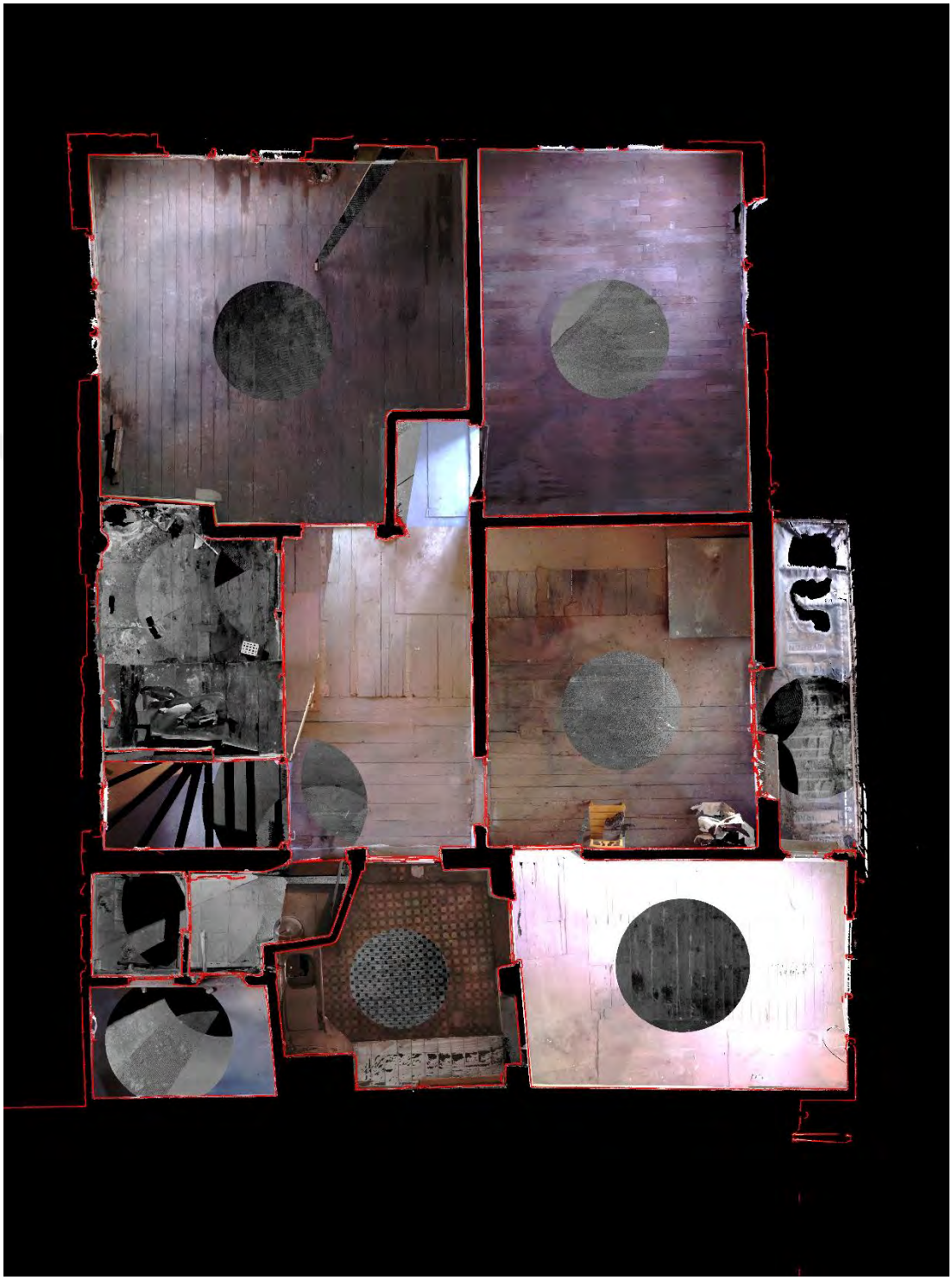

Şekil C. 154 : İkinci kat taban döşemesi.

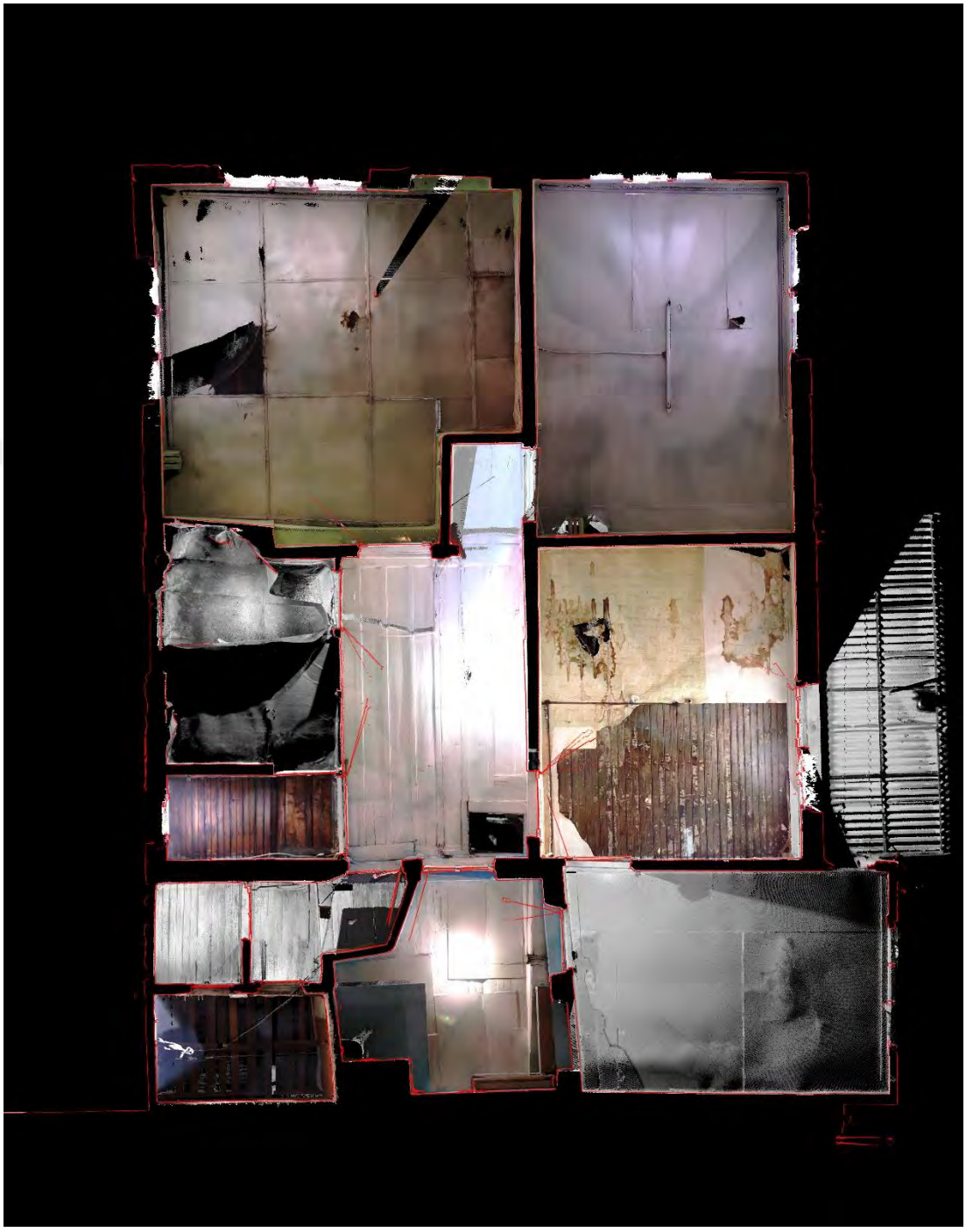

Şekil C. 155 : İkinci kat tavan döşemesi.

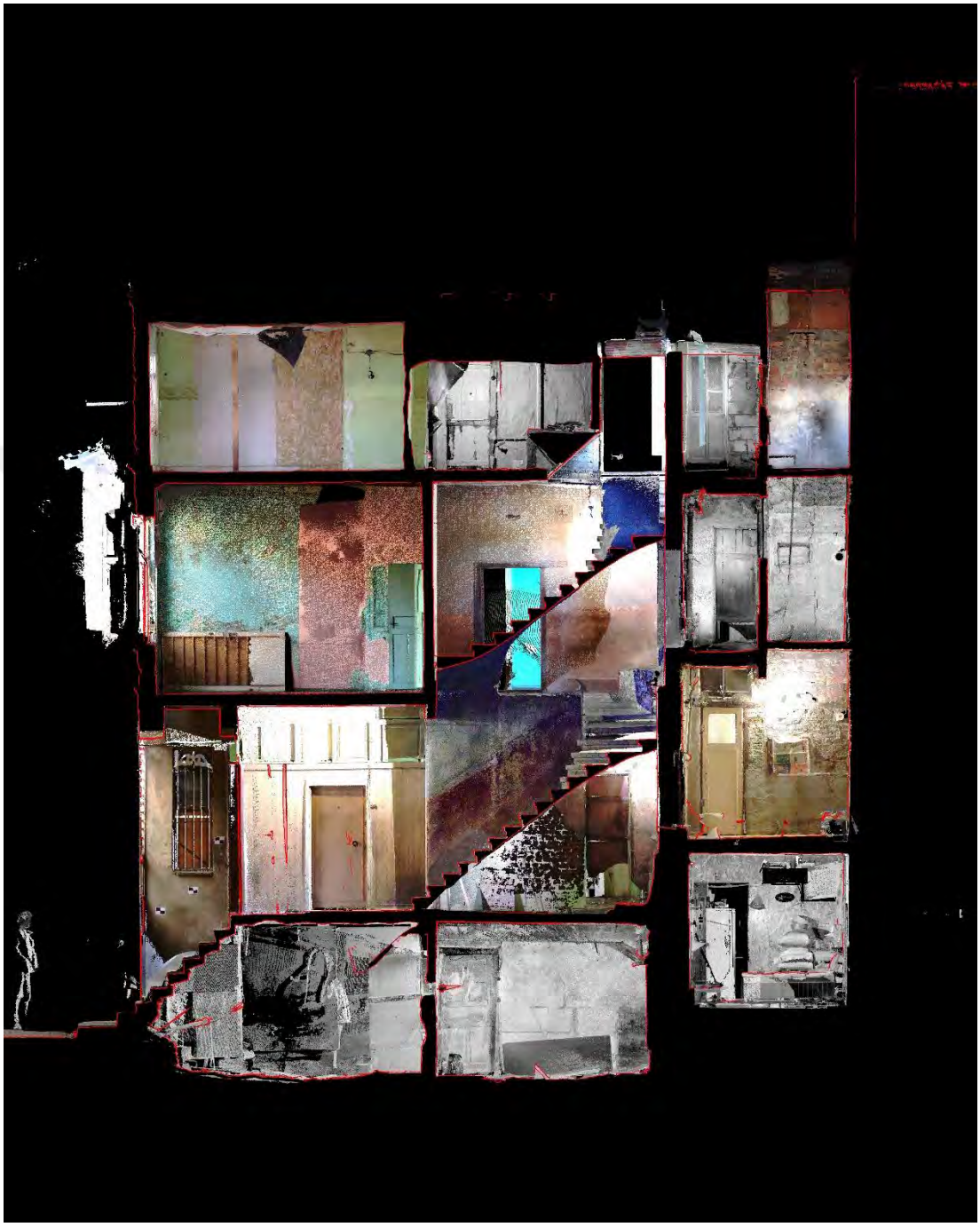

Şekil C. 156 : A-A Kesiti.

Şekil C. 157 : B-B Kesiti.

Şekil C. 158 : Kuzeydoğu Cephesi.

Şekil C. 159 : Güneybatı cephesi.

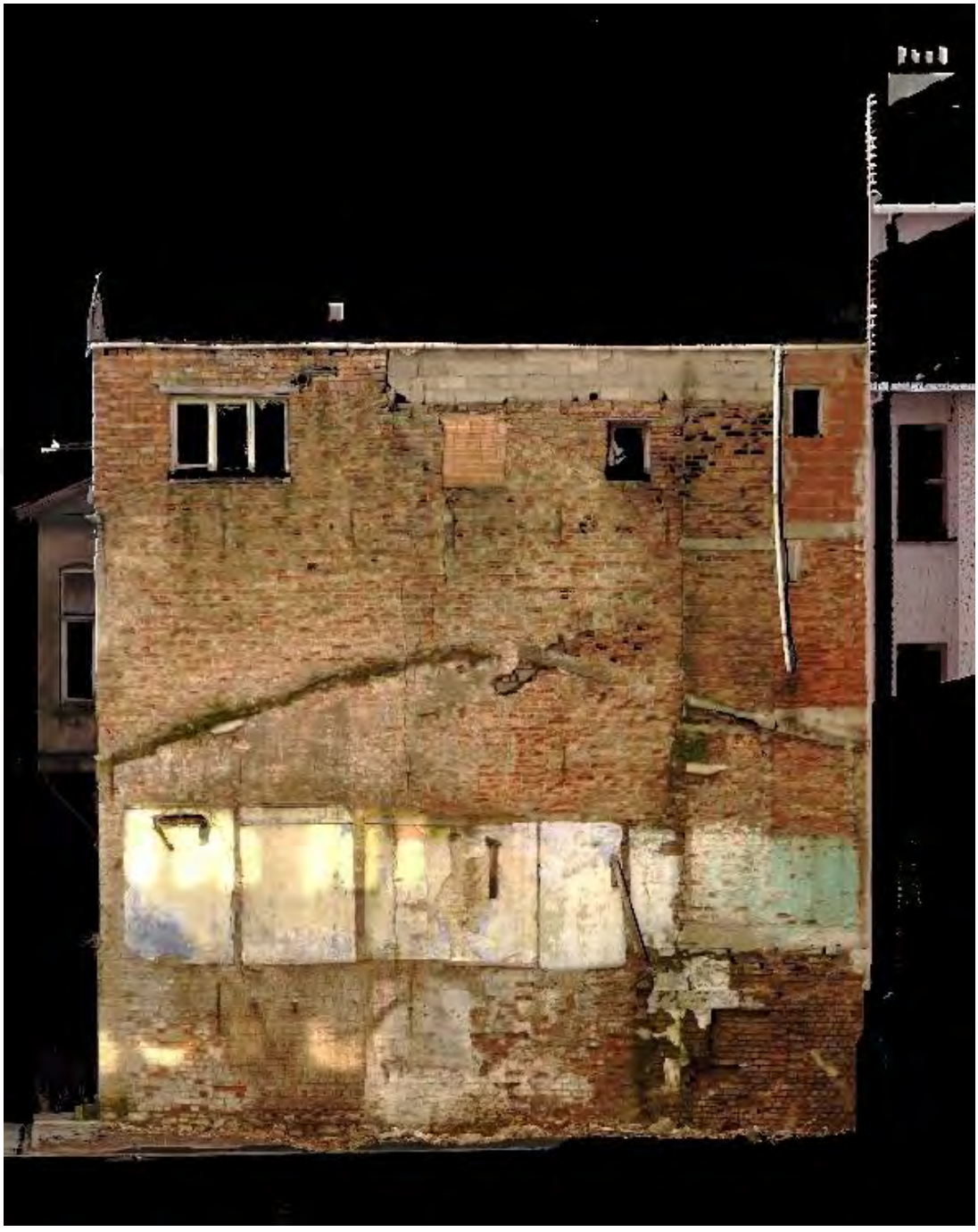

Şekil C. 160 : Güneybatı cephesi.

EK D: ÇİZİMLER

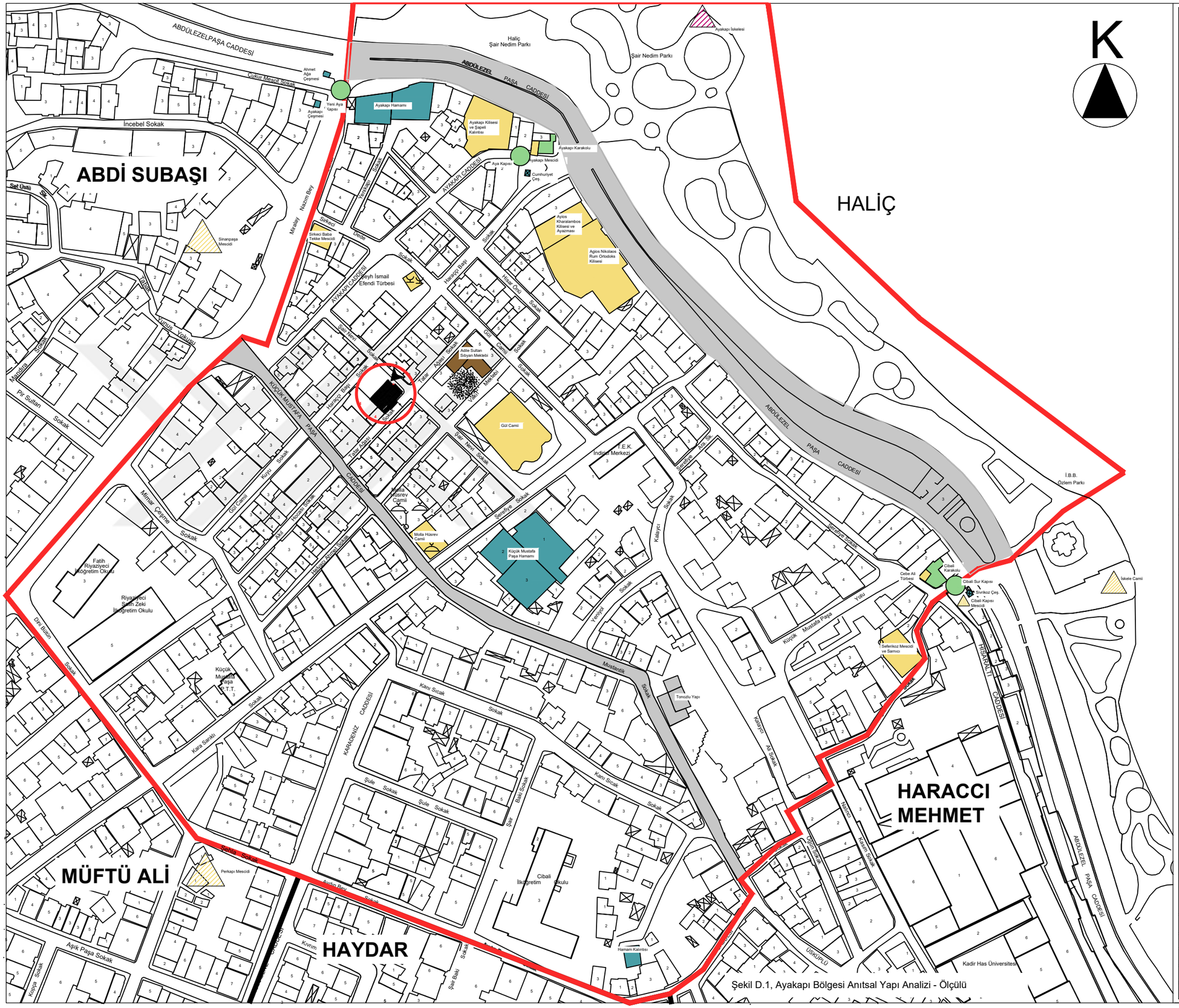

Şekil D.1, Ayakapı Bölgesi Anıtsal Yapı Analizi - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

- Dinsel Yapılar
- Eğitim Yapıları
- Savunma Yapıları
- Su Yapıları
- Ulaşım Yapıları
- Günümüzde Mevcut Olmayan Yapılar

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/1500
Tarih: Temmuz, 2022

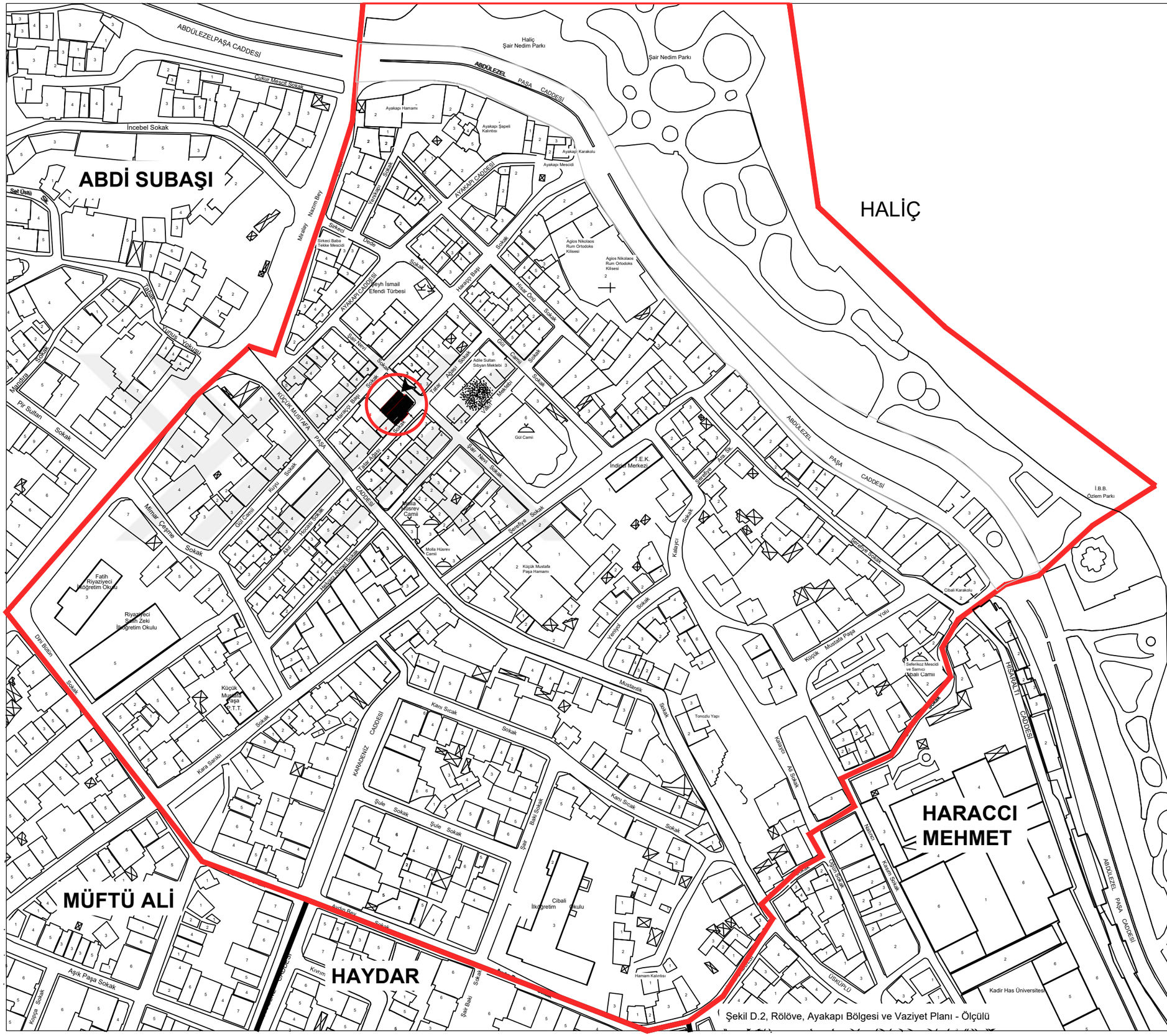

Şekil D.2, Rölöve, Ayakapı Bölgesi ve Vaziyet Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/1500

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.3, Rölöve, Vaziyet Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

VAZİYET PLANI

K

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/200
Tarih: Temmuz, 2022

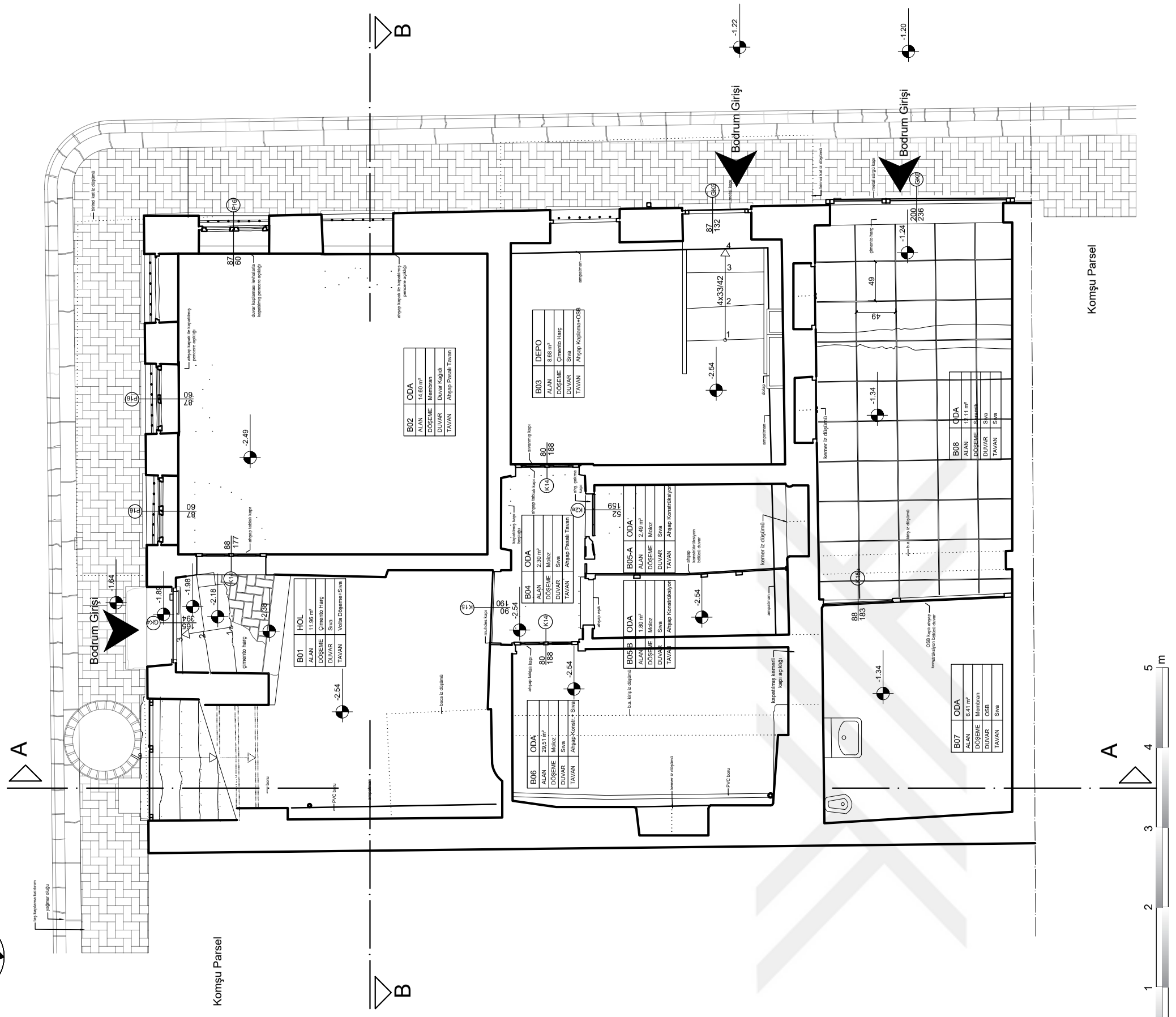
B
A
Bodrum Girişi
Bodrum Girişi
Komşu Parsel
Komşu Parsel
K
0
1
2
3
4
5
m
B01 HOL 11.96 m² Çimento Harç Sıva Volta Döşeme+Sıva Sıva
B02 ODA 14.60 m² Membran Duvar Kağıdı Ahşap Pasaklı Tavan
B03 DEPO 8.88 m² Çimento Harç Sıva Ahşap Kaplamalı OSB Sıva
B04 ODA 2.30 m² Moloz Sıva Ahşap Pasaklı Tavan
B05-A ODA 2.49 m² Moloz Sıva Ahşap Konstrüksiyon
B05-B ODA 1.80 m² Moloz Sıva Ahşap Konstrüksiyon
B06 ODA 29.51 m² Moloz - Sıva - Ahşap-Konstr. + Sıva
B07 ODA 6.41 m² Membran OSB Sıva
B08 ODA 11.11 m² Ceramik Sıva Sıva
4x33/42
-2.54
-1.22
-1.20
-1.24
-1.34
-2.49
-1.64
-1.98
-2.18
-2.38
-1.86
ahşap kapak ile kapatılmış pencere açıklığı
duvar başlıması levhalarla kapatılmış pencere açıklığı
ahşap kapak ile kapatılmış pencere açıklığı
ahşap tablalı kapı
çimento harç
ahşap tablalı kapı
kapatılmış kapı boşluğu
ahşap tablalı kapı
ahş. çatma kapı
mutfaktan kapı
ahşap kapı
ahşap kapı
kapatılmış kapı boşluğu
ahşap kapı
kapatılmış kapı boşluğu
çimento harç
metal sürgülü kapı
kemer iz düşümü
kemer iz düşümü
b.a. kiriş iz düşümü
b.a. kiriş iz düşümü
kemer iz düşümü
kemer iz düşümü
kemer iz düşümü
ahşap kaplamalı bölücü duvar
OSB kaplı ahşap konstrüksiyon bölücü duvar
kapatılmış kemerli kapı açıklığı
PVC boru
PVC boru
PVC boru
taş kaplama kaldırım
yağmur oluğu
ampatman
ampatman
ampatman

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

BODRUM KAT PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.5. Rölöve, Bodrum Kat Planı - Ölçülü

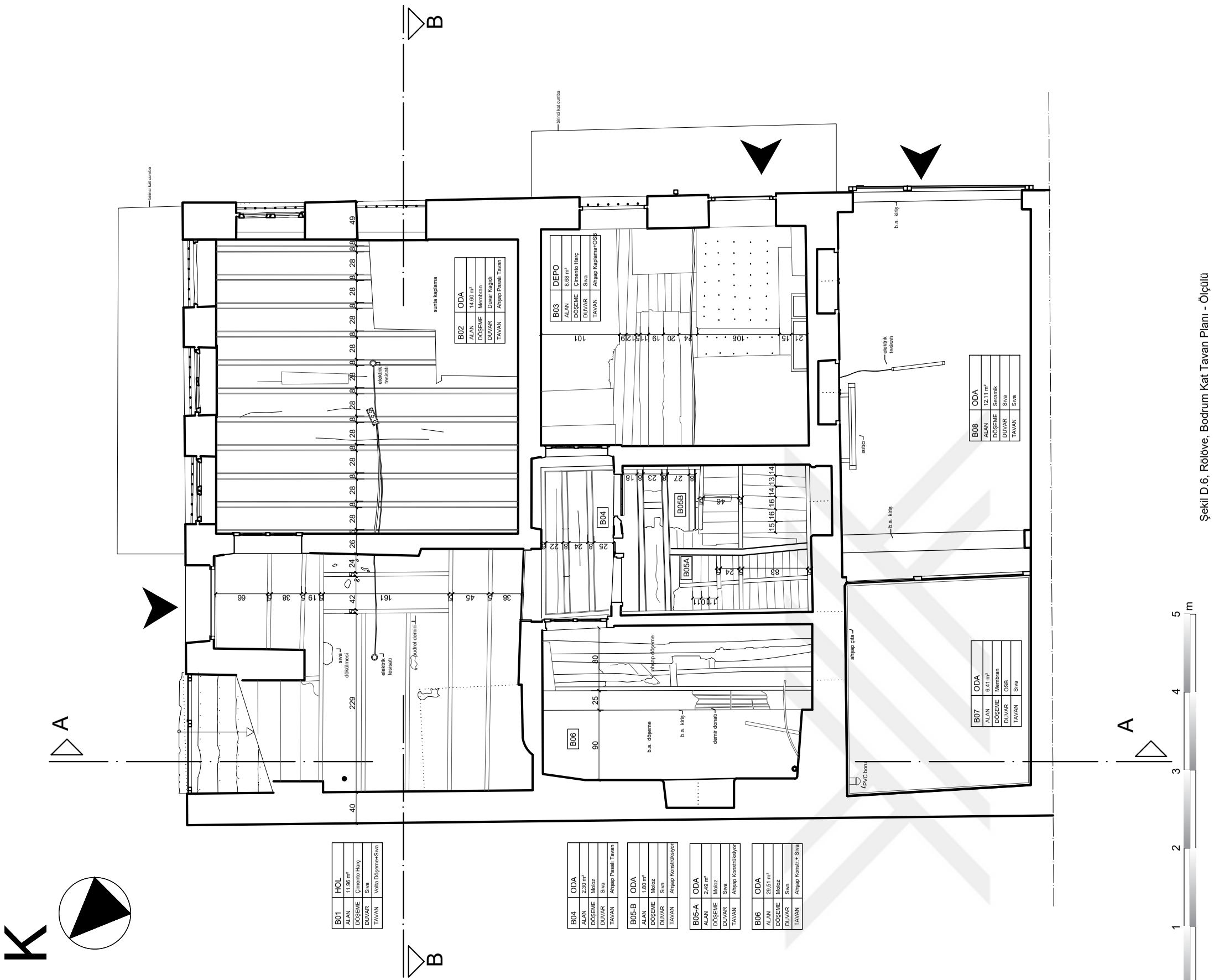

Şekil D.6, Rölöve, Bodrum Kat Tavan Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

BODRUM KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

ZEMİN KAT PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.7, Rölöve, Zemin Taban Planı - Ölçülü

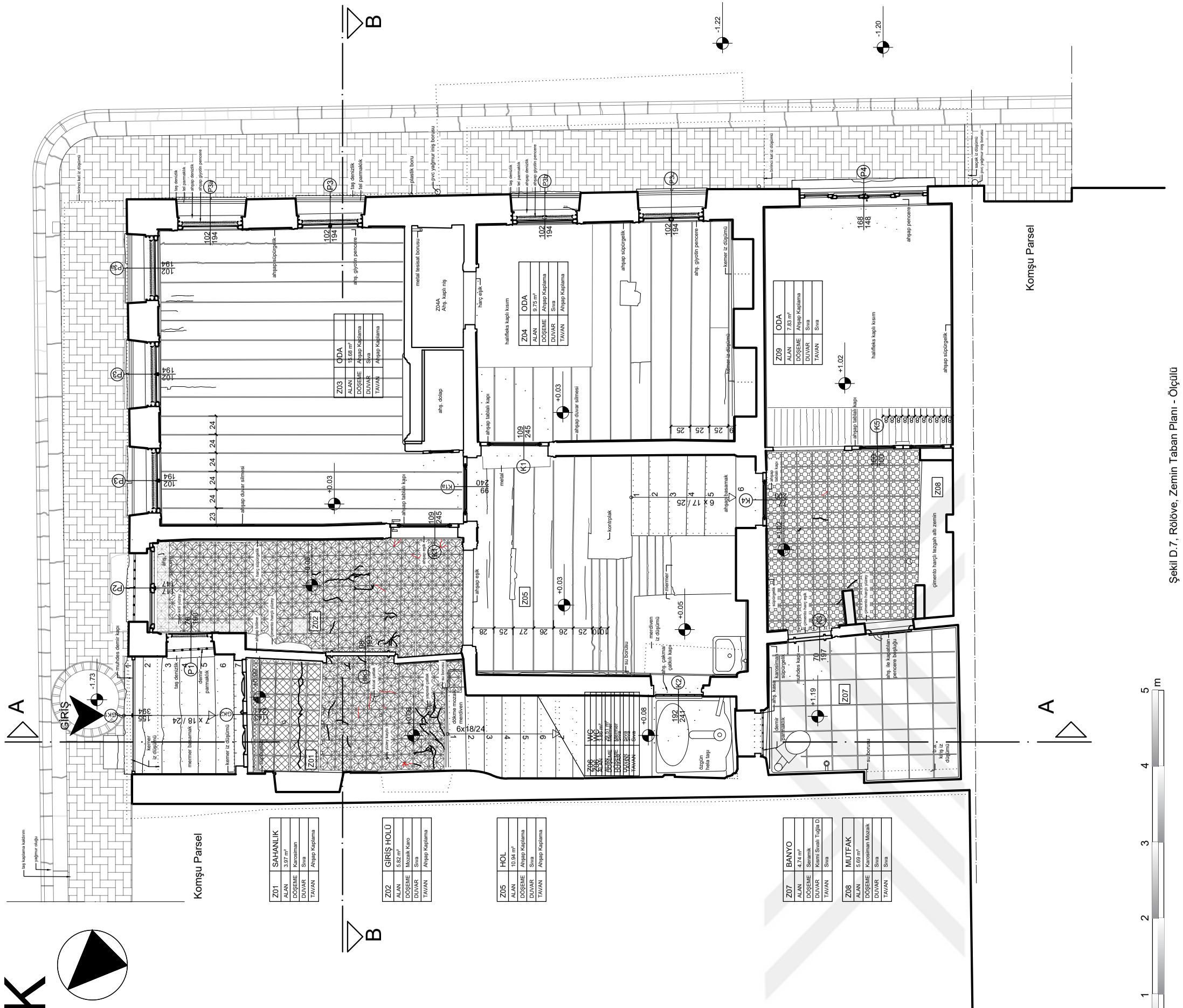

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

ZEMİN KAT PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.8. Rölöve, Zemin Kat Planı - Ölçülü

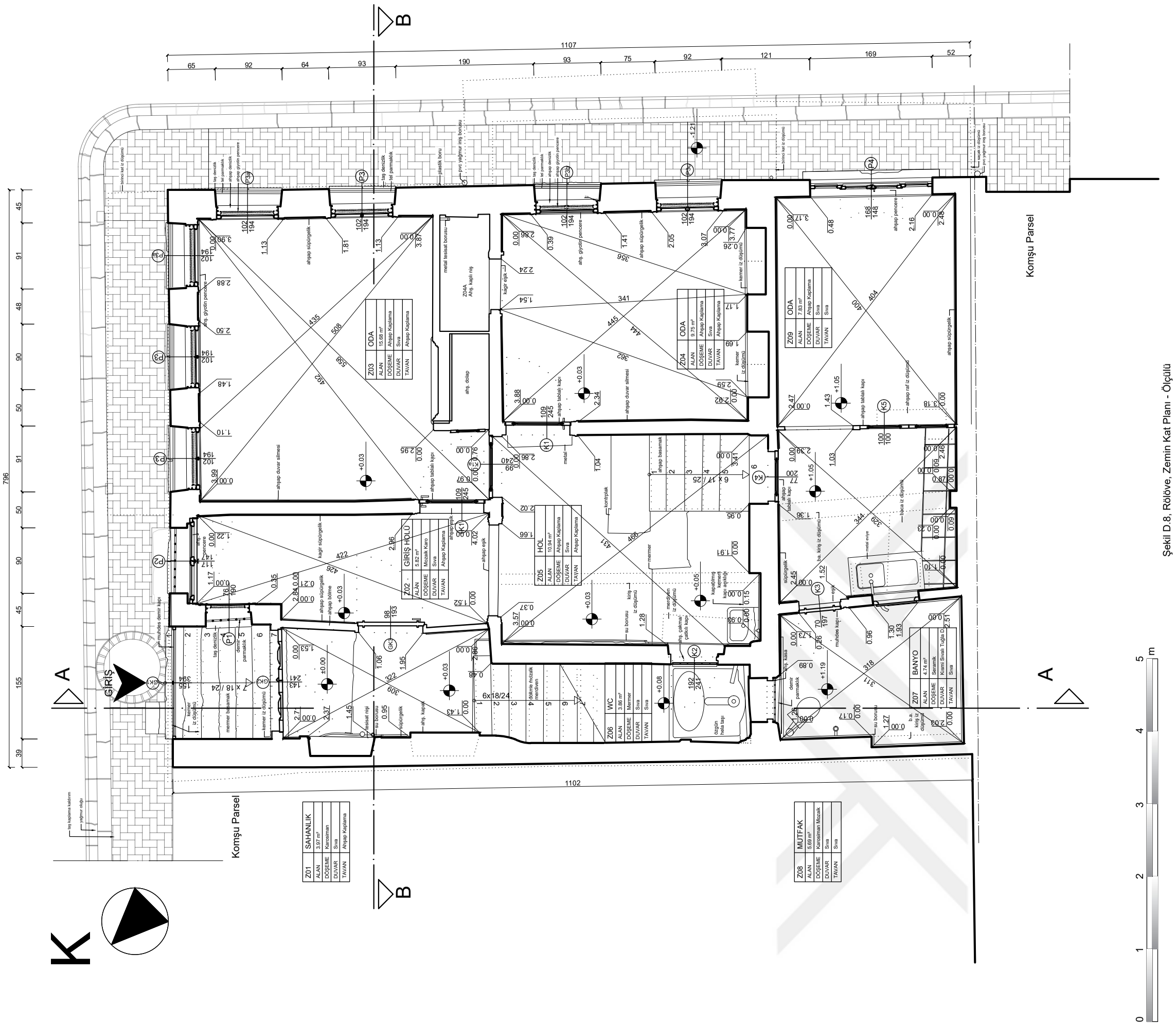

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

Şekil D.9, Rölöve, Zemin Kat Tavan Planı - Ölçülü

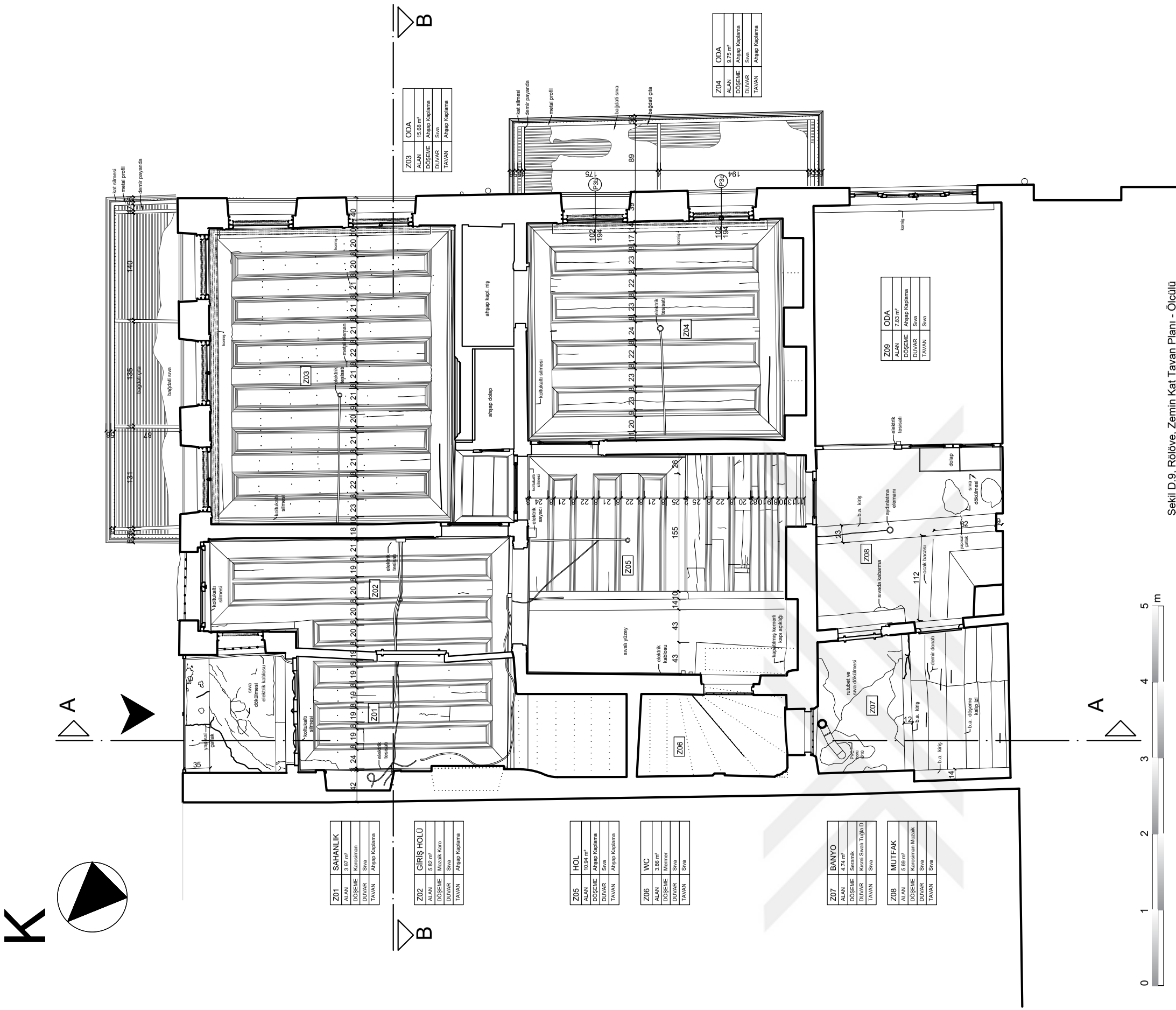

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

BİRİNCİ KAT PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.10, Rölöve, 1. Kat Taban Planı - Ölçülü

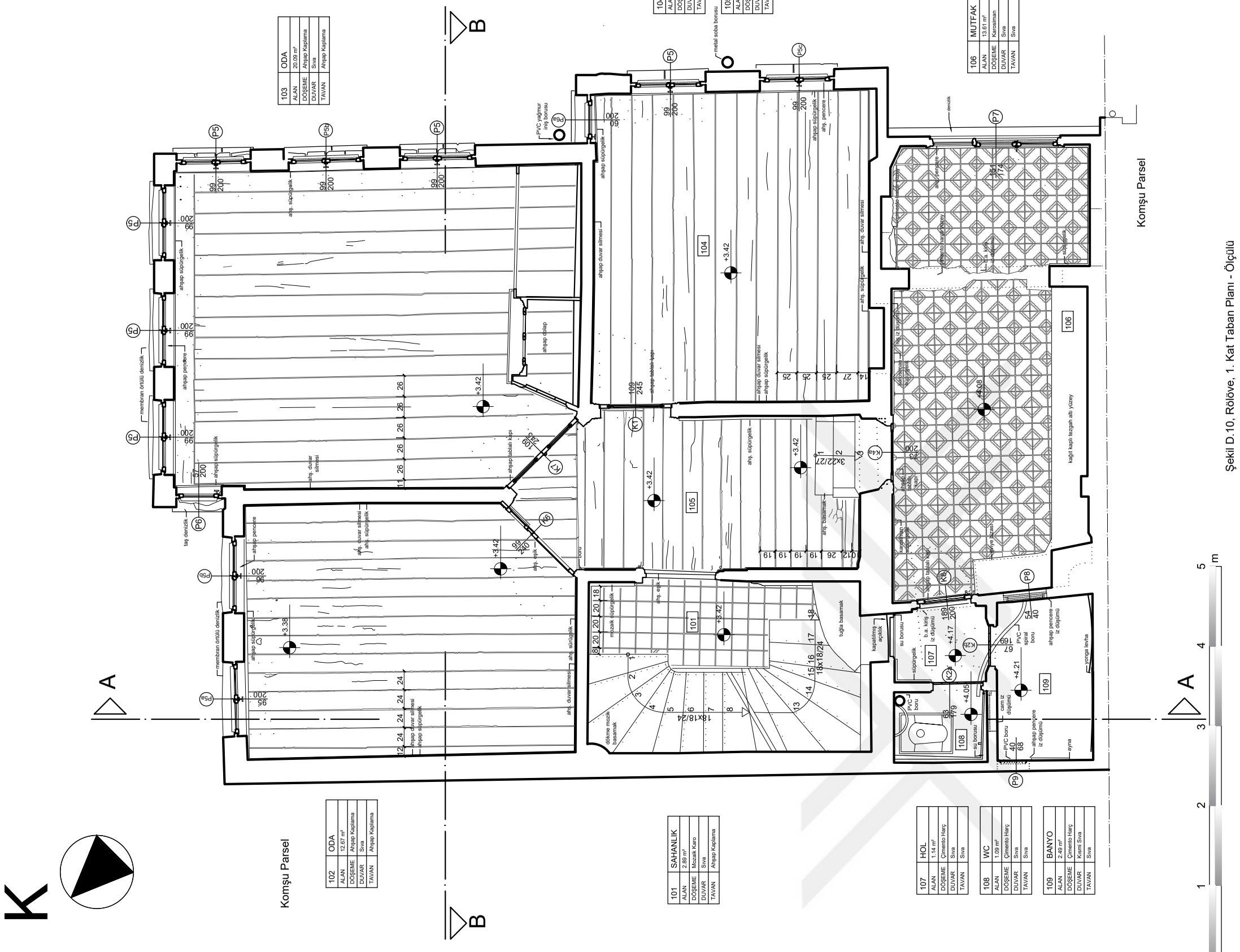
Komşu Parsel
Komşu Parsel
A
B
K
0 1 2 3 4 5 m
103 ODA 20.09 m² Ahşap Kaplama Sıva Ahşap Kaplama
104 ODA 13.51 m² Kerpiç Sıva Ahşap Kaplama
105 HOL 8.23 m² Kerpiç Sıva Ahşap Kaplama
106 MUTFAK 13.51 m² Kerpiç Sıva Sıva
102 ODA 12.67 m² Ahşap Kaplama Sıva Ahşap Kaplama
101 SAHANLIK 2.89 m² Mozaik Karo Sıva Ahşap Kaplama
107 HOL 1.14 m² Çimento Harç Sıva Sıva
108 WC 1.09 m² Çimento Harç Sıva Sıva
109 BANYO 2.49 m² Çimento Harç Kısmi Sıva Sıva
metal soba borusu
PVC yağmur iniş borusu
ahşap süpürgelik
ahşap pencere
ahşap kapı
ahşap dolap
ahşap merdiven
ahş. duvar silmesi
ahşap döşeme
ahş. döşeme silmesi
ahş. süpürgelik
ahş. pencere
ahş. kapı
ahş. merdiven
ahş. basamak
ahşap basamak
ahşap duvar silmesi
ahşap süpürgelik
ahşap döşeme silmesi
ahşap kapı
ahşap pencere
ahşap merdiven
ahşap basamak
ahşap duvar
ahşap tavan
ahşap çatı
ahşap çıtalık
ahşap saçak
ahşap kaplama
ahşap kapı kasası
ahşap pencere kasası
ahşap pencere iz düşümü
ahşap kapı iz düşümü
ahşap merdiven iz düşümü
ahşap basamak iz düşümü
ahşap döşeme iz düşümü
ahşap duvar iz düşümü
ahşap tavan iz düşümü
ahşap çatı iz düşümü
ahşap çıtalık iz düşümü
ahşap saçak iz düşümü
ahşap kaplama iz düşümü
ahşap kapı iz düşümü
ahşap pencere

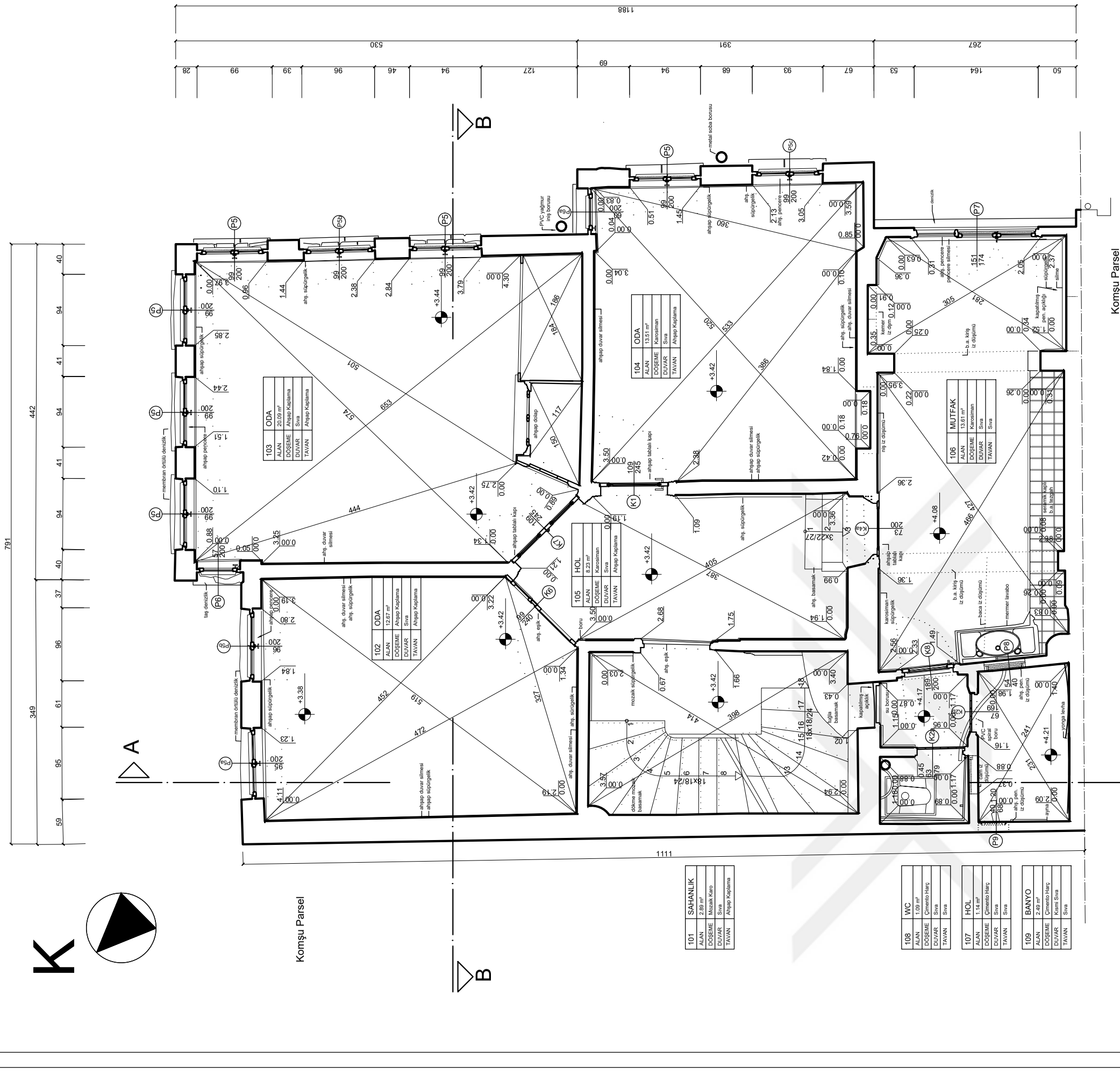

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

BİRİNCİ KAT PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

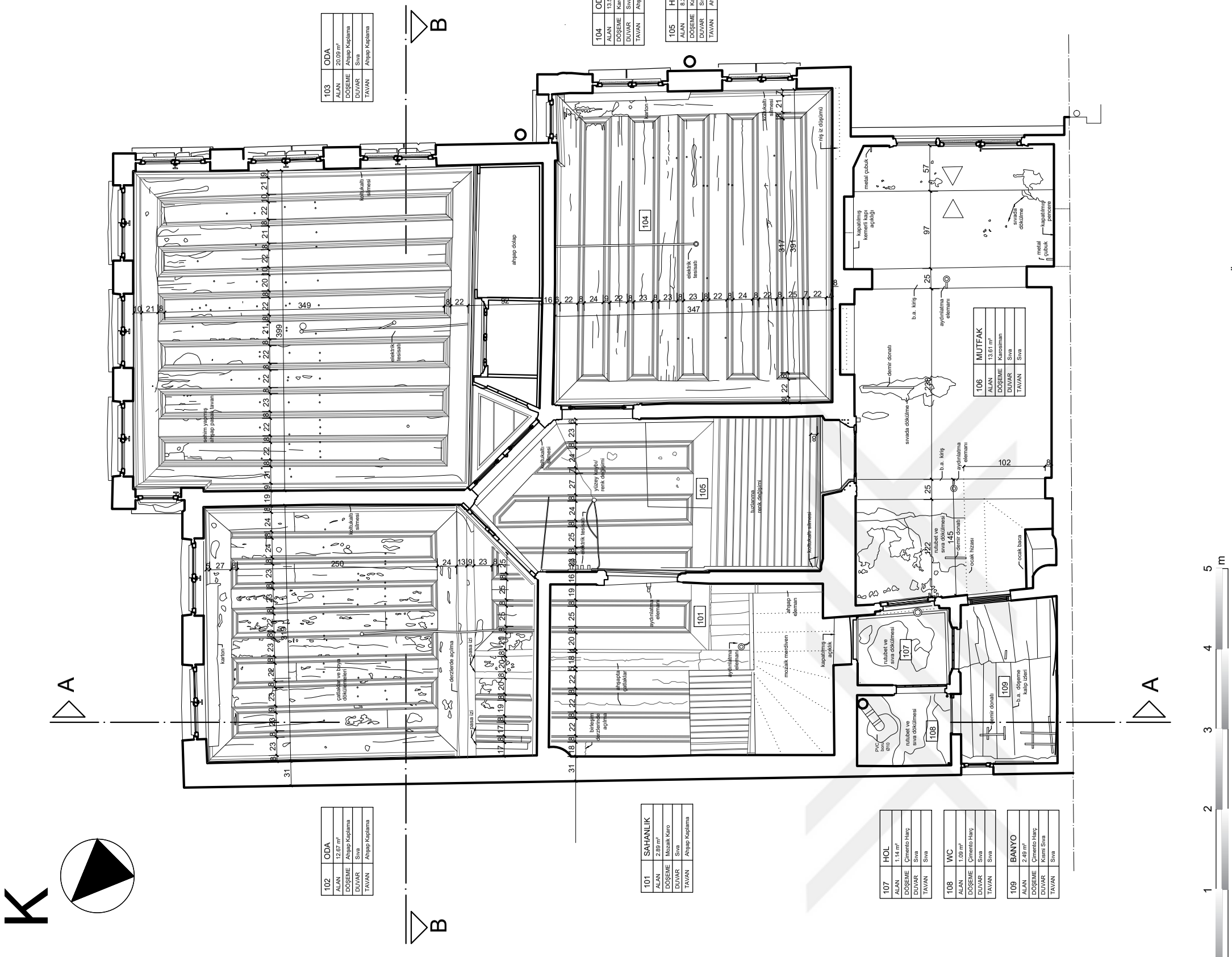

Şekil D.12, Rölöve, 1. Kat Tavan Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

İKİNCİ KAT PLANI

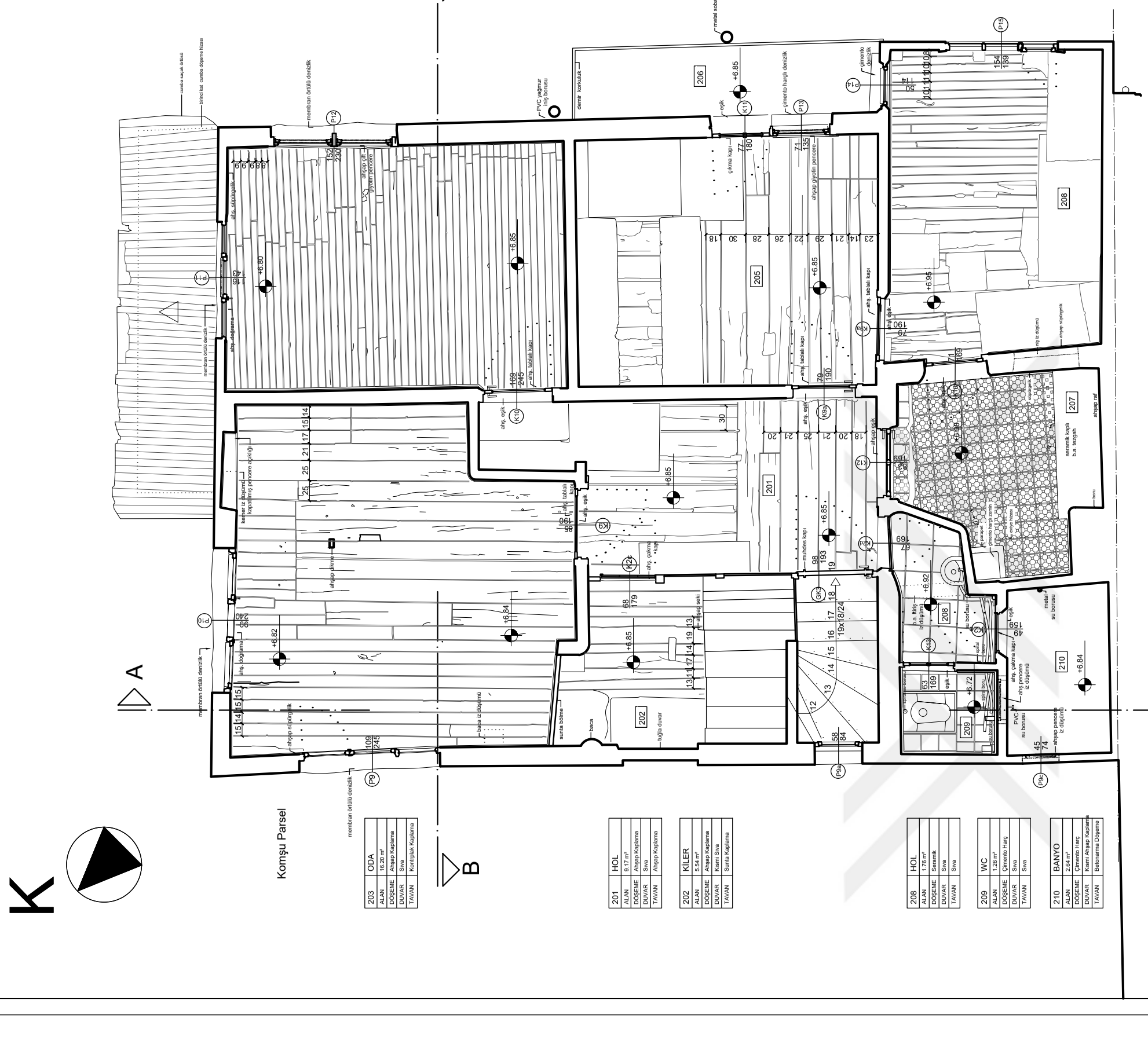

Şekil D.13, Rölöve, 2. Kat Taban Planı - Ölçülü

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

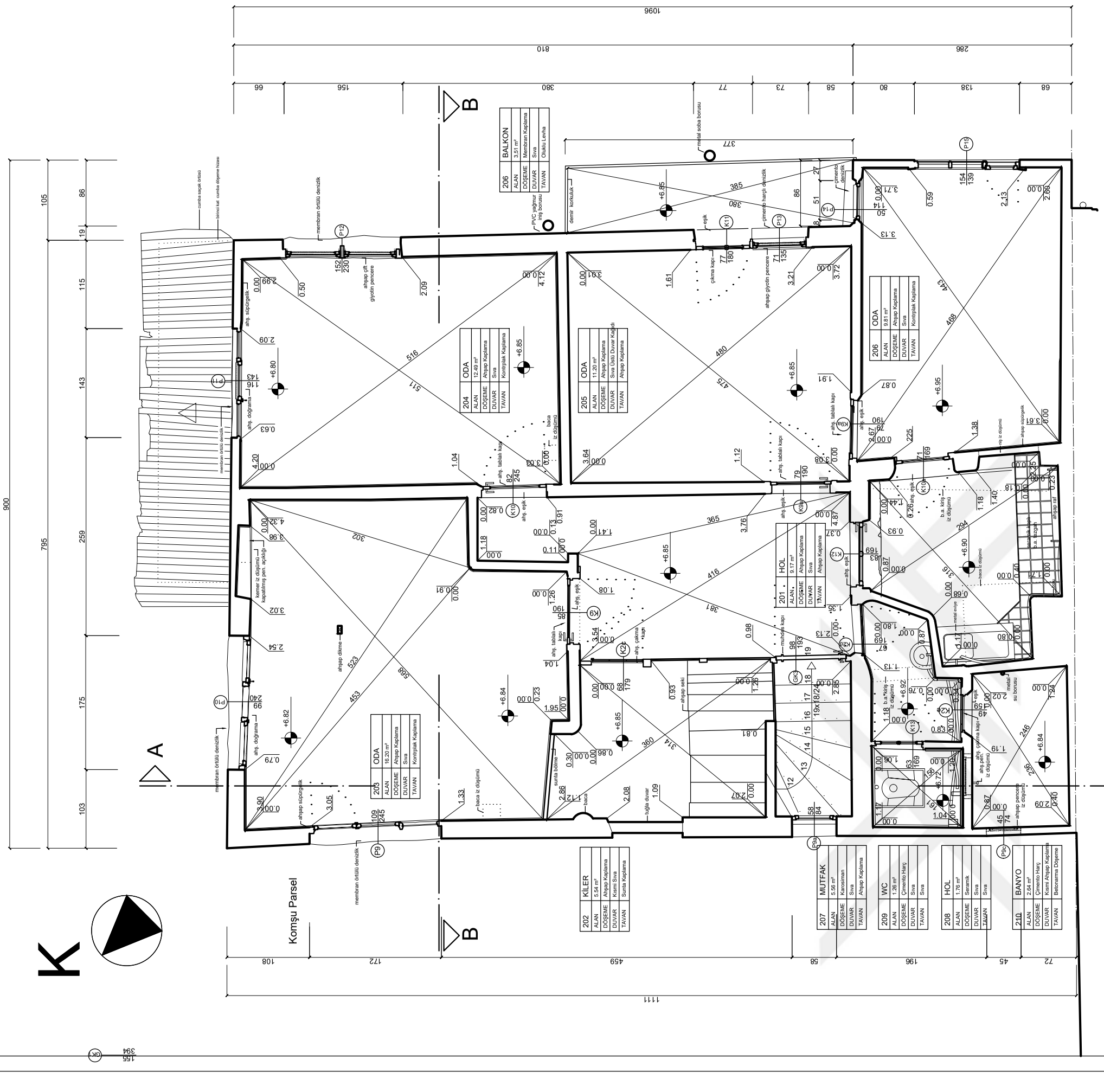

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

İKİNCİ KAT PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

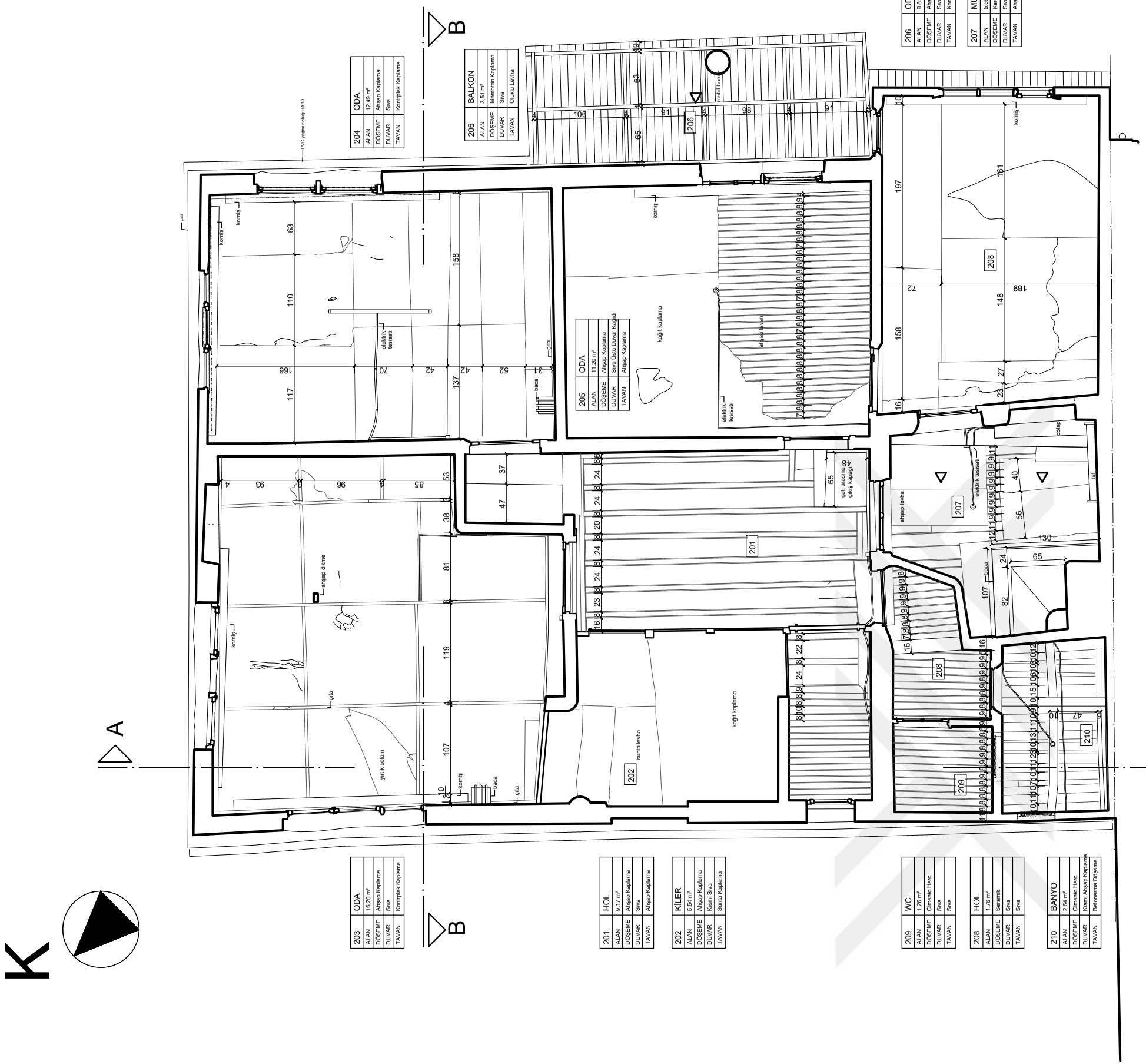

Şekil D.15, Rölöve, 2. Kat Tavan Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH. FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

İKİNCİ KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

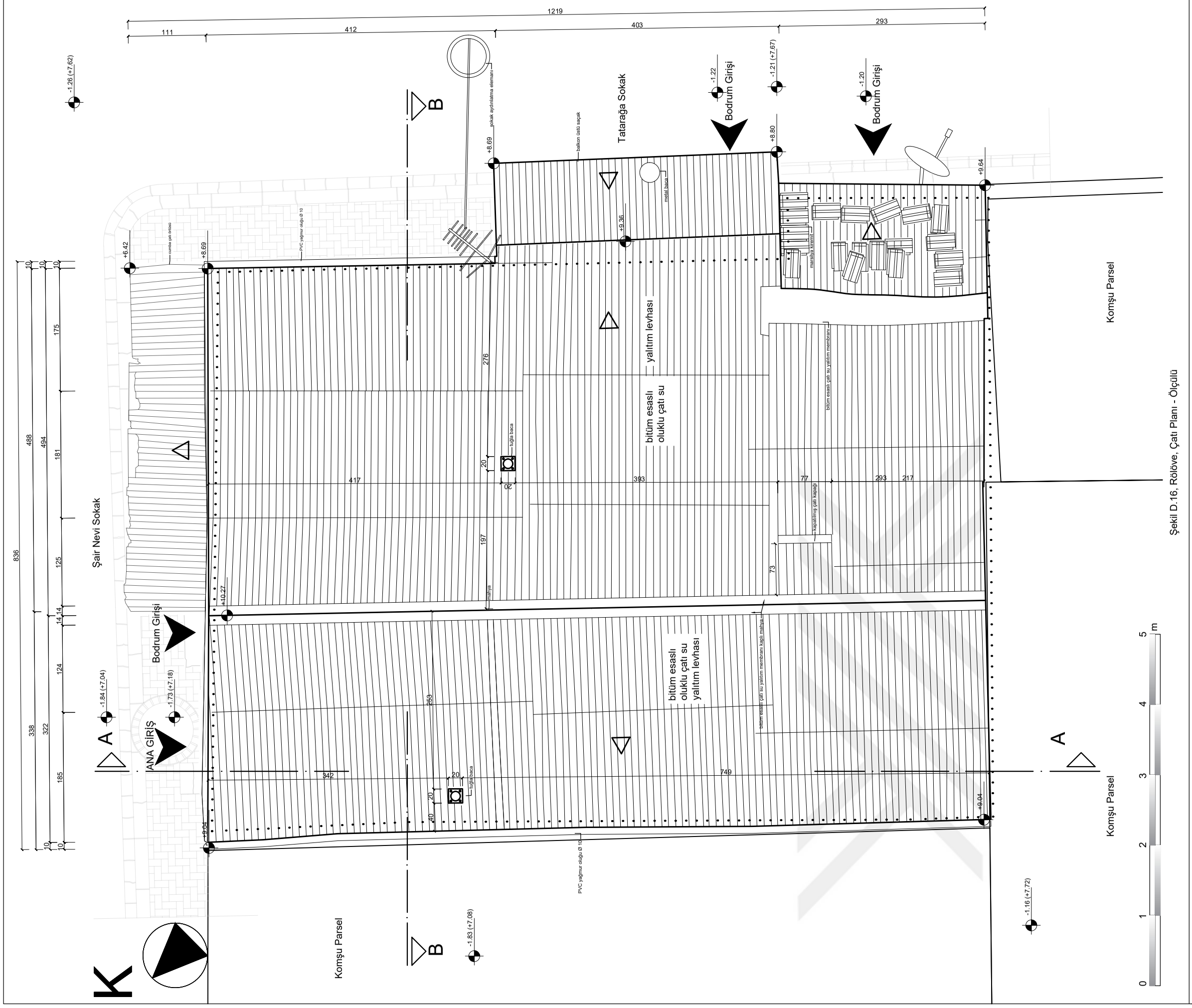

Şekil D.16, Rölöve, Çatı Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

ÇATI PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

A-A KESİTİ

Şekil D.17. Rölöve, A-A Kesiti - Ölçülü

0 1 2 3 4 5 m

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

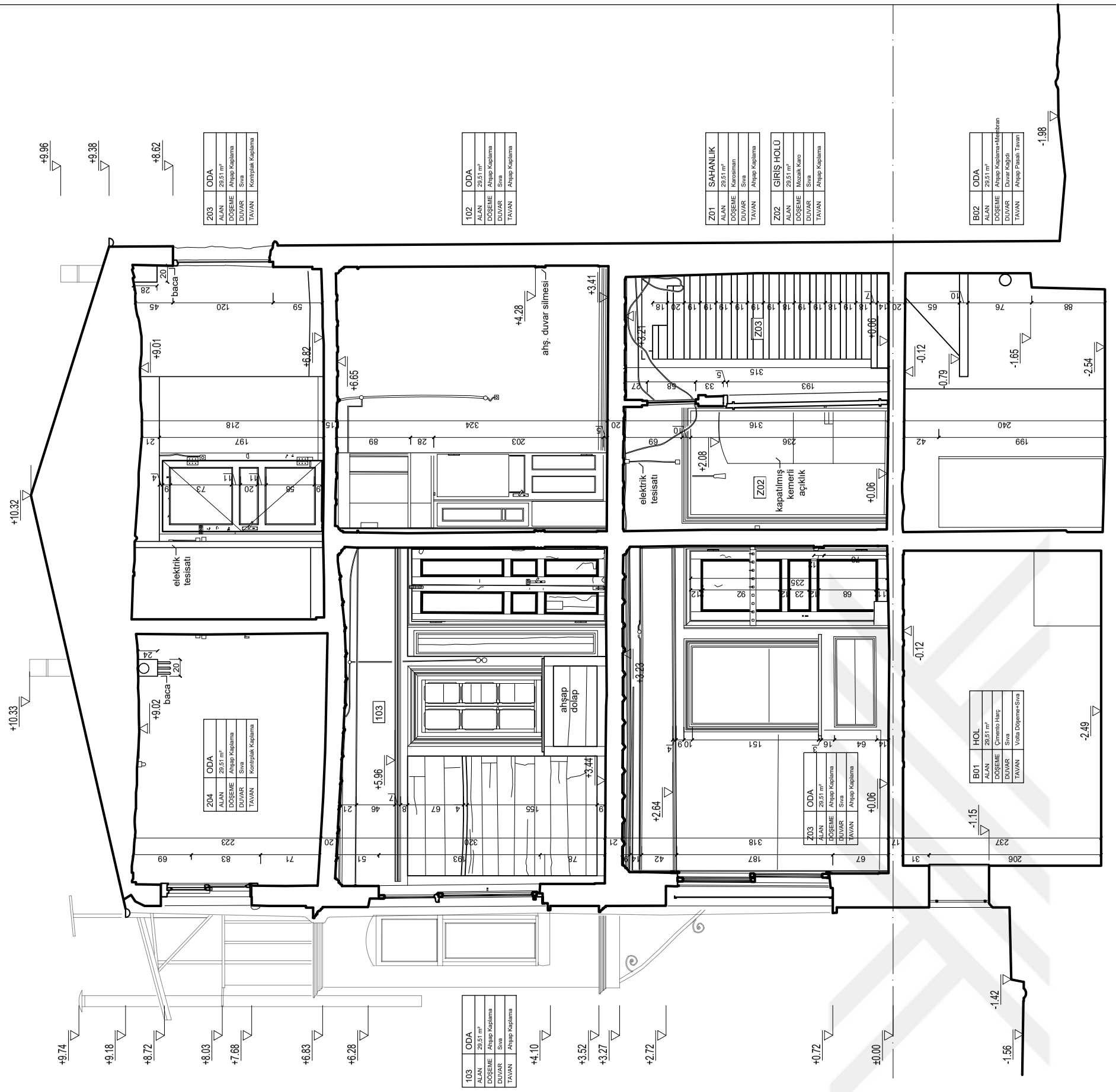

Şekil D.18, Rölöve, B-B Kesiti - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

B-B KESİTİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

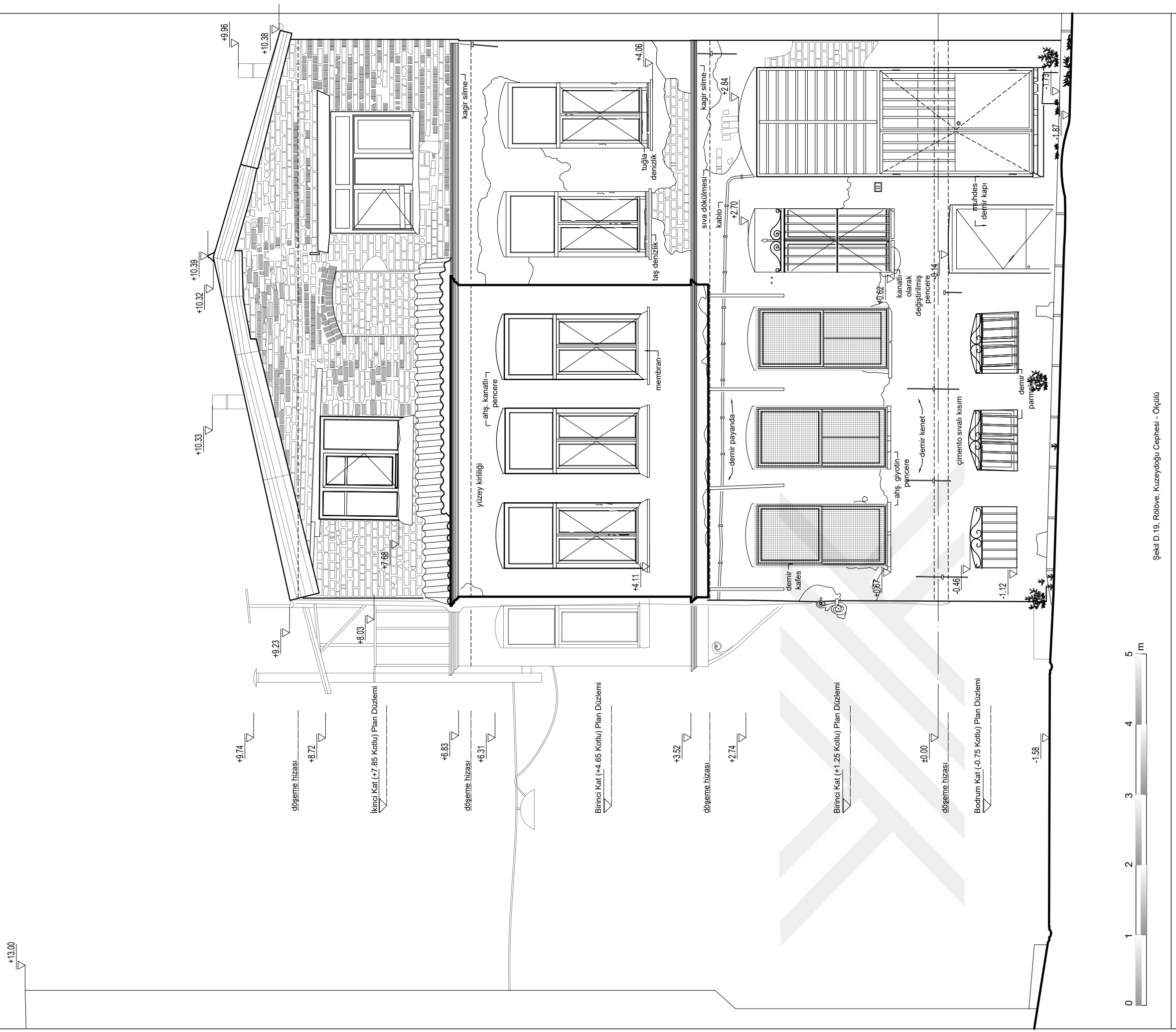

Şekil D.19, Rölöve, Kuzeydoğu Cephesi - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.20, Rölöve, Güneydoğu Cephesi - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

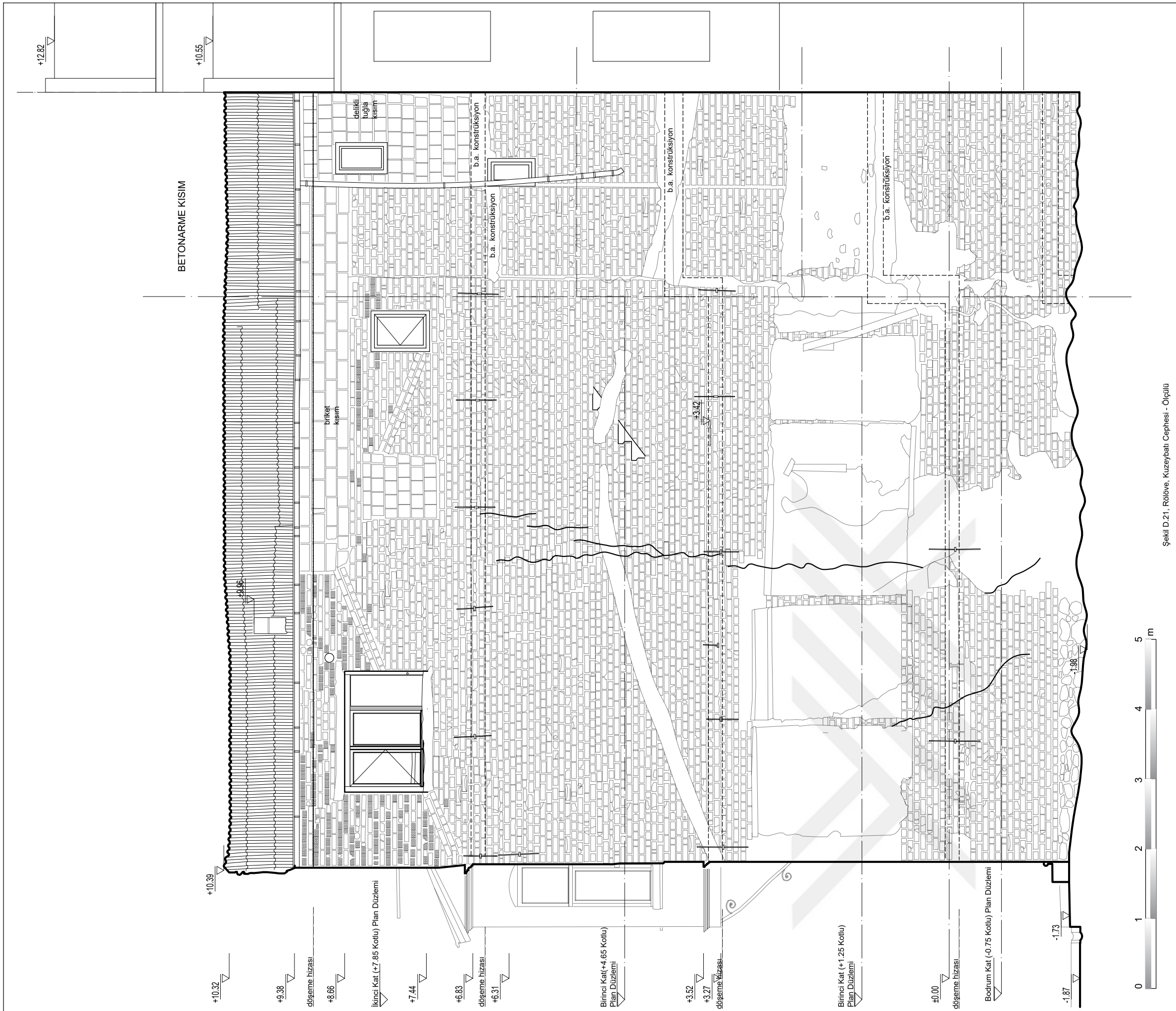

Şekil D.21, Rölöve, Kuzeybatı Cephesi - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

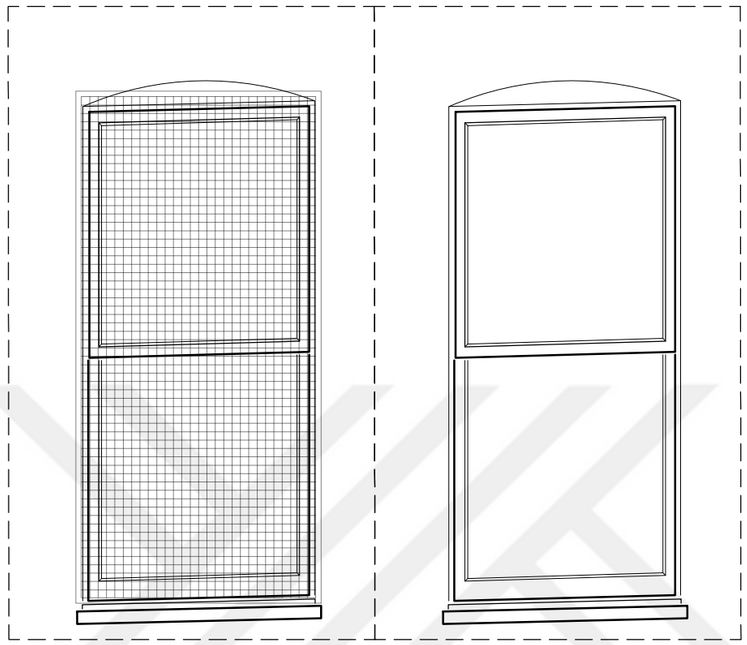

DIŞ GÖRÜNÜŞ

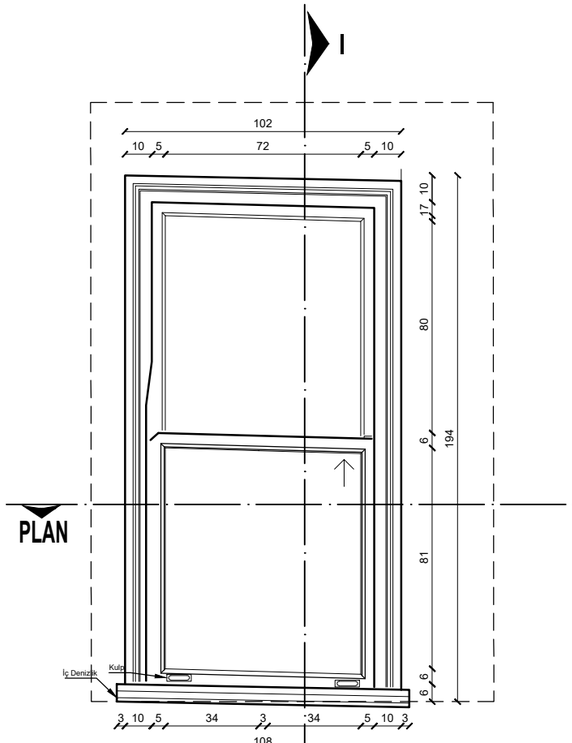

İÇ GÖRÜNÜŞ

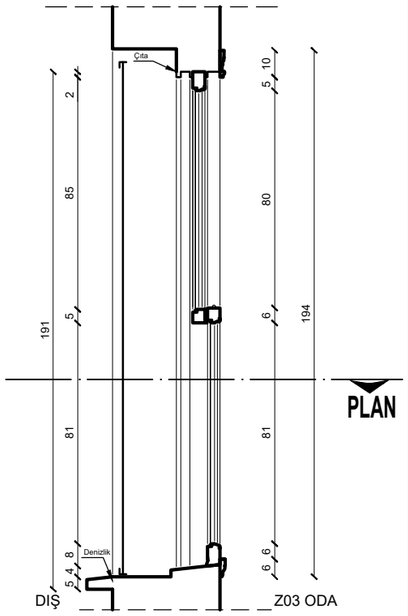

DIŞ Z03 ODA

I-I KESİTİ

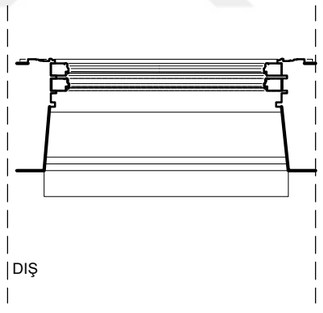

DIŞ

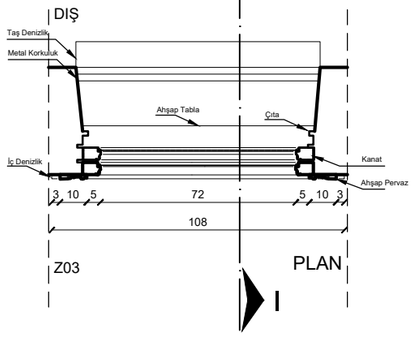

PLAN

Şekil D.22 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

P3-A PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

Pafta No:

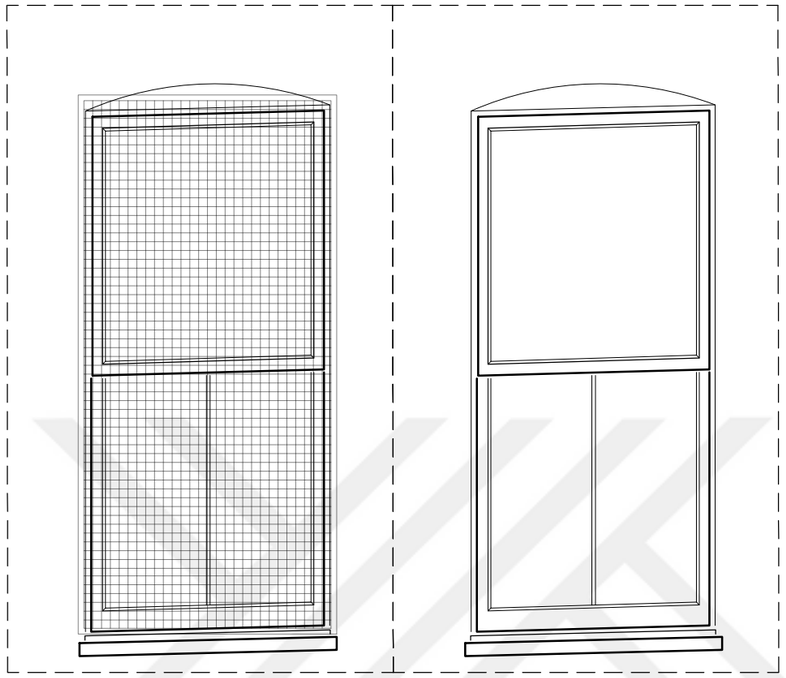

DIŞ GÖRÜNÜŞ

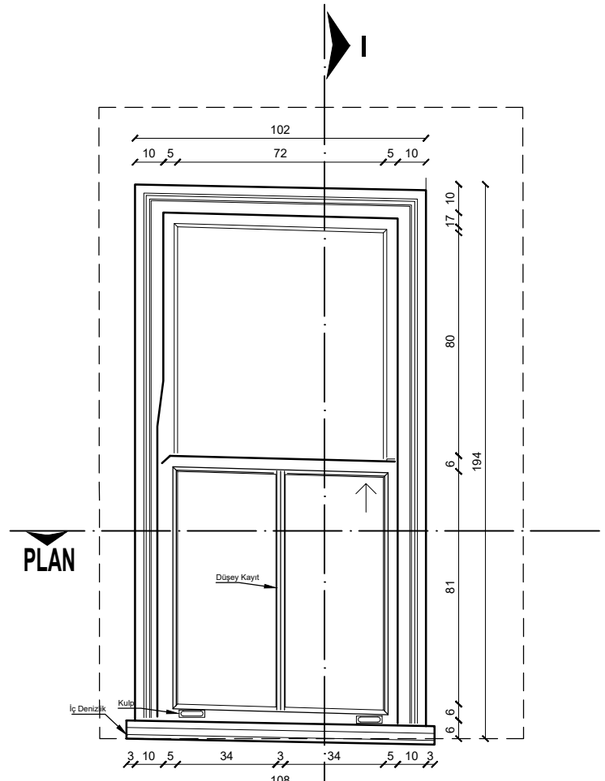

İÇ GÖRÜNÜŞ

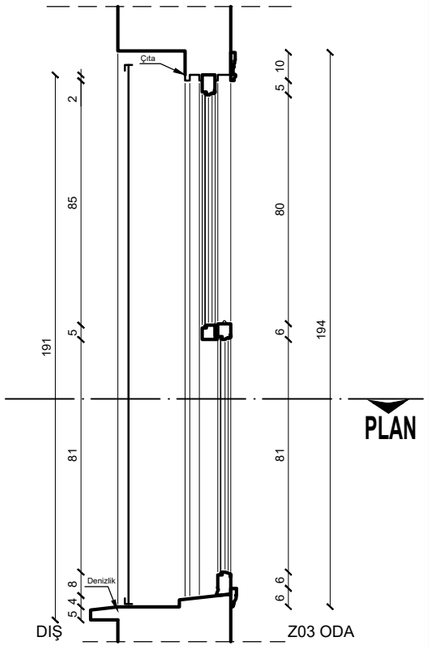

I-I KESİTİ

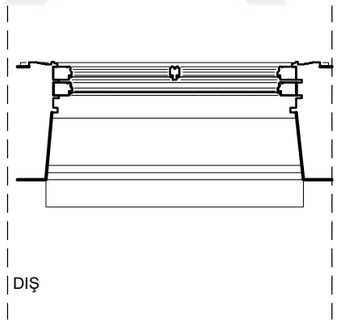

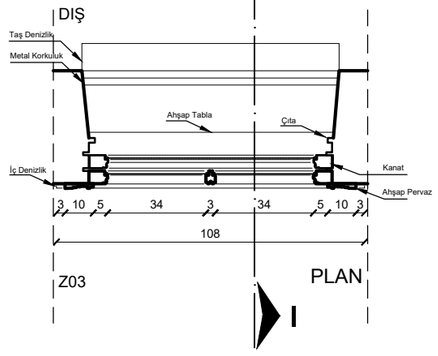

Şekil D.23 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

P3 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

Pafta No:

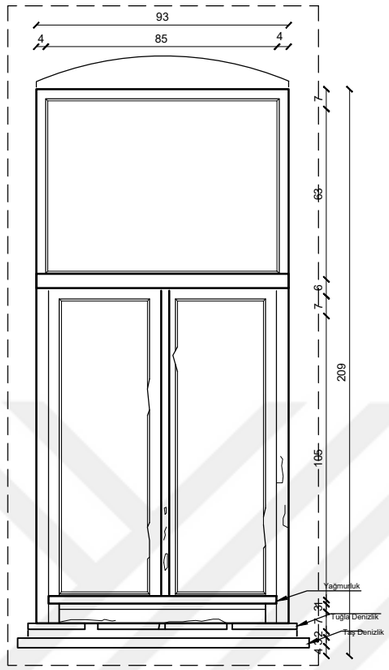

DIŞ GÖRÜNÜŞ

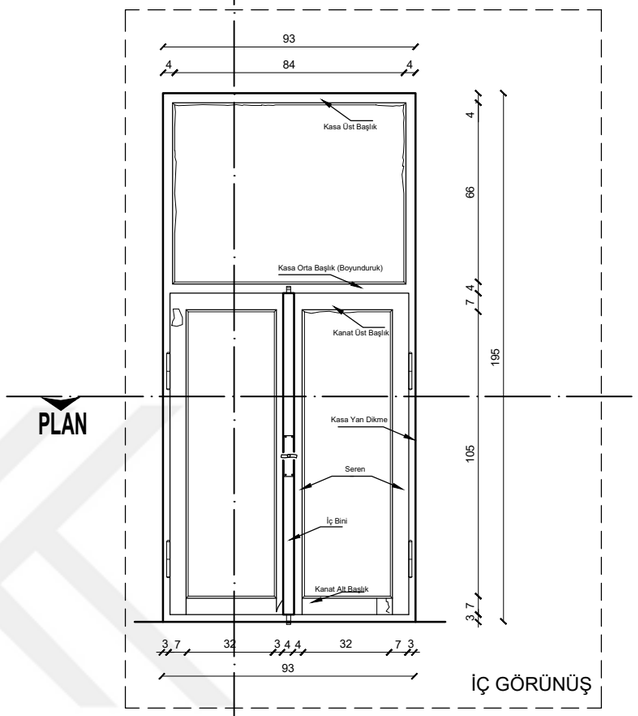

İÇ GÖRÜNÜŞ

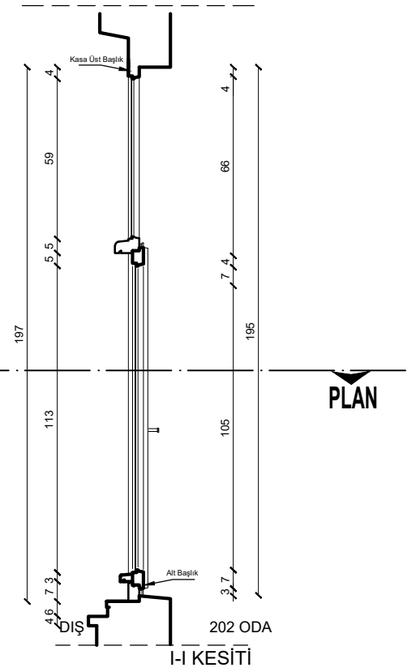

I-I KESİTİ

PLAN

PLAN

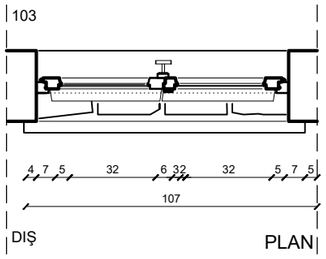

PLAN

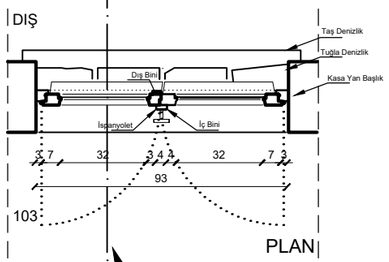

PLAN

I

I

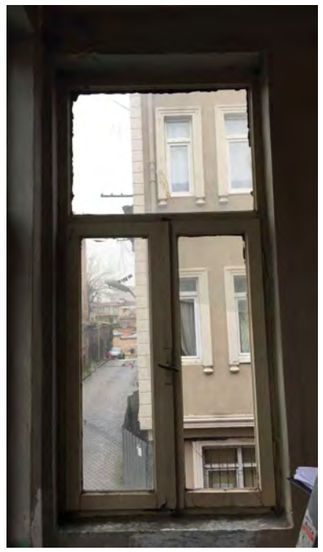

Şekil D.24 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

P5 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

Pafta No:

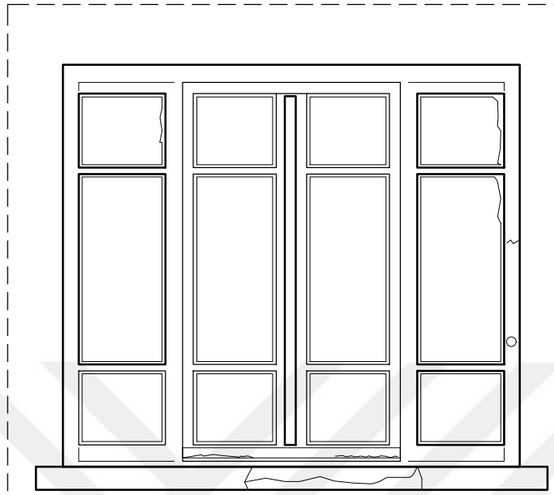

DIŞ GÖRÜNÜŞ

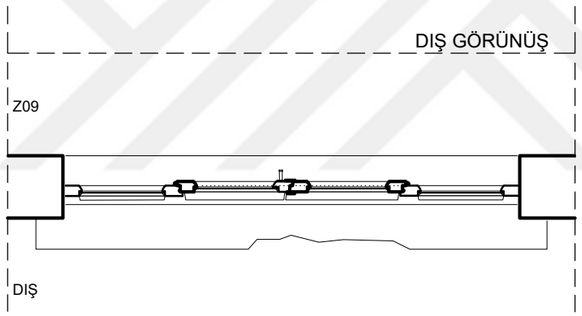

PLAN

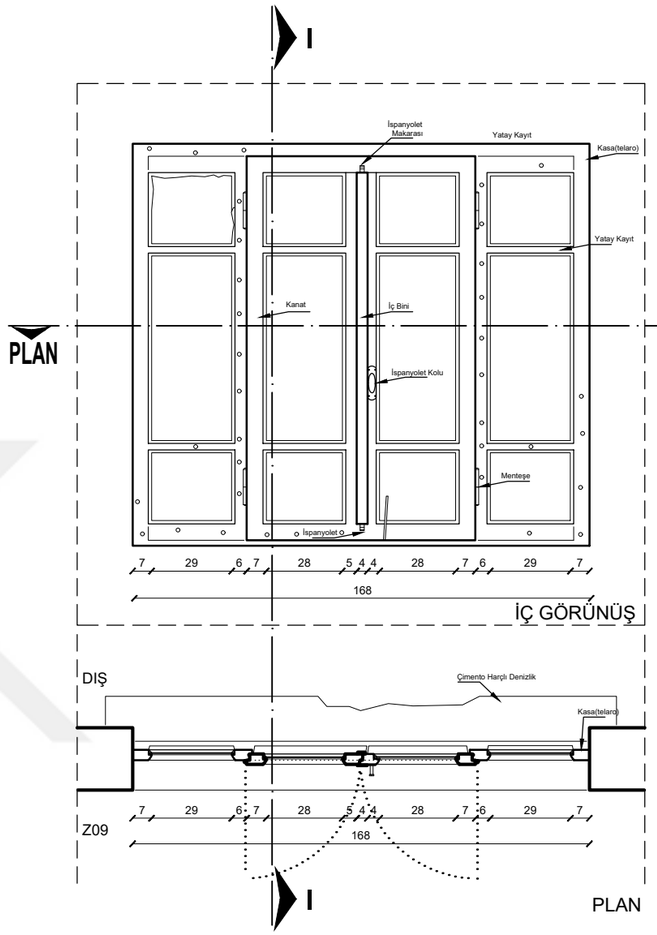

İÇ GÖRÜNÜŞ

PLAN

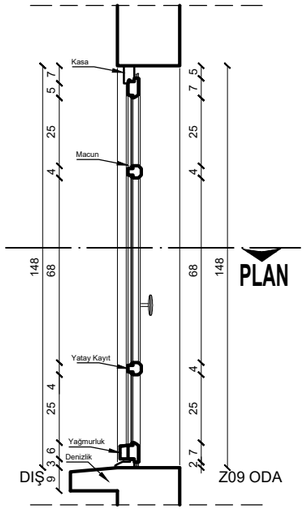

I-I KESİTİ

Şekil D.25 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

P4 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

Pafta No:

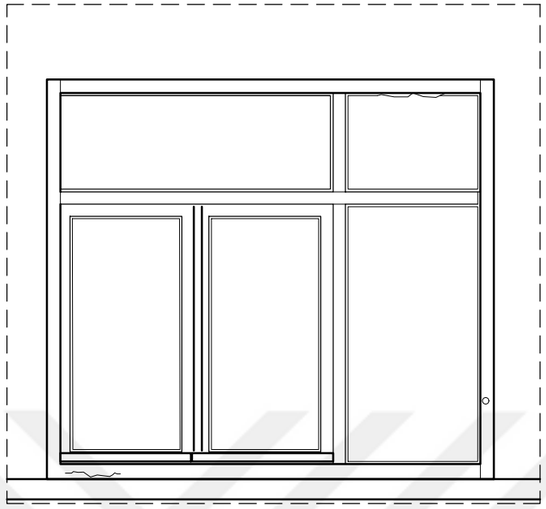

DIŞ GÖRÜNÜŞ

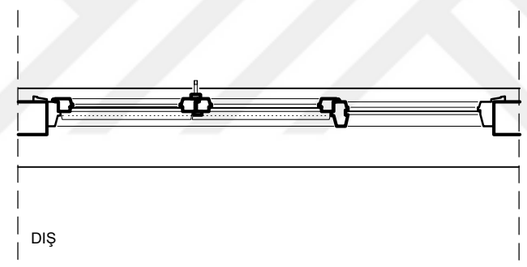

DIŞ

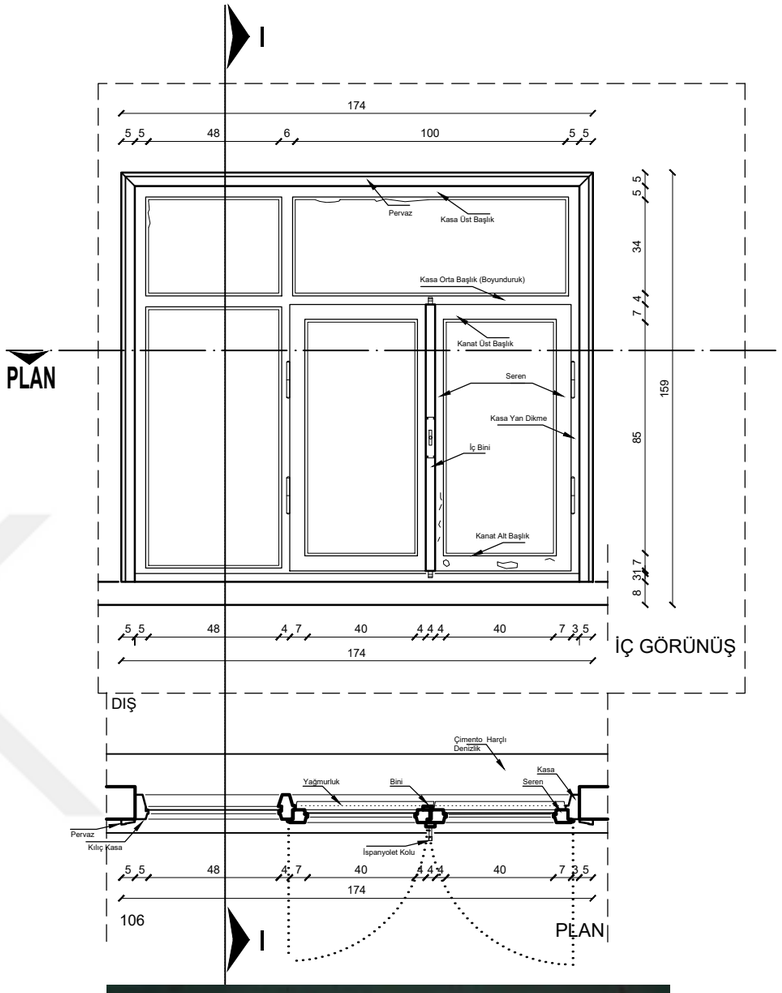

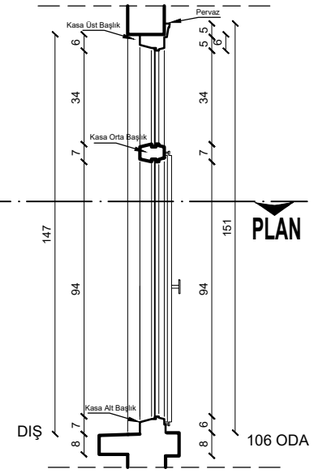

I-I KESİTİ

Şekil D.26 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

P7 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

Pafta No:

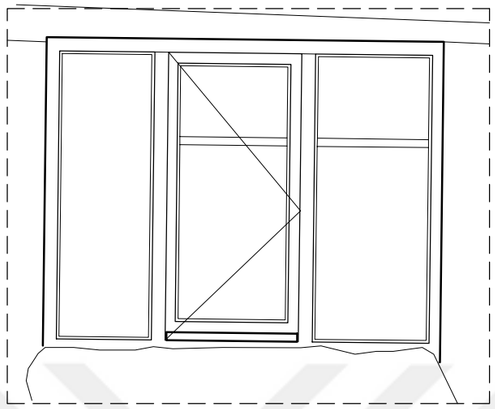

DIŞ GÖRÜNÜŞ

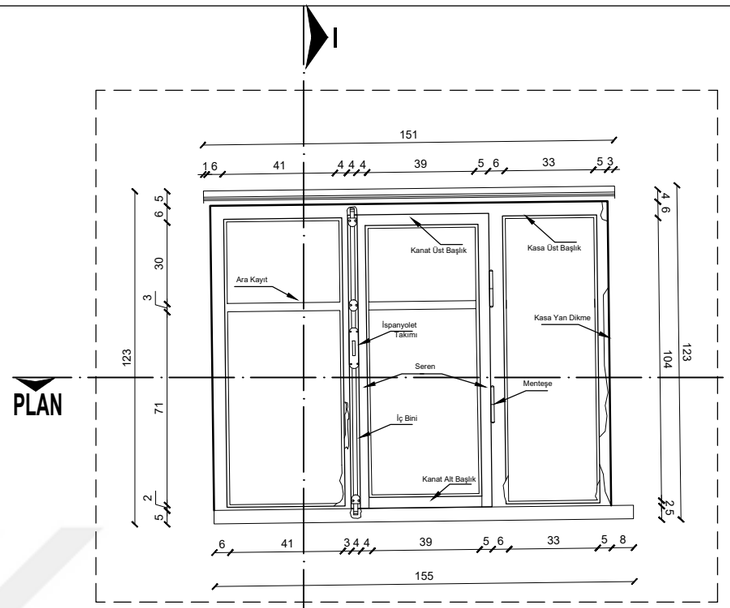

İÇ GÖRÜNÜŞ

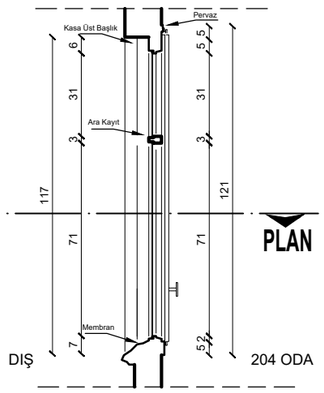

I-I KESİTİ

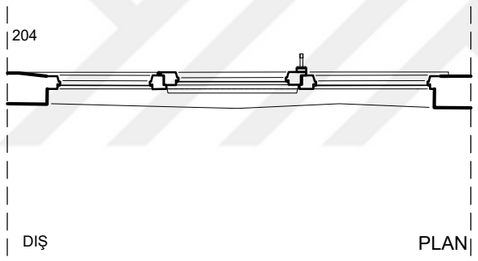

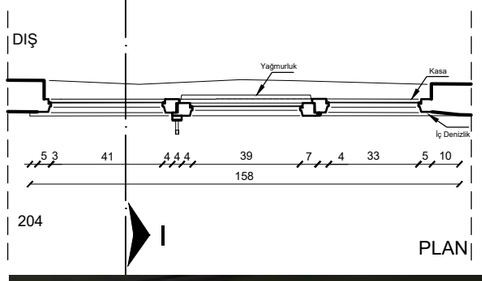

Şekil D.27 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

P11 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/20
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

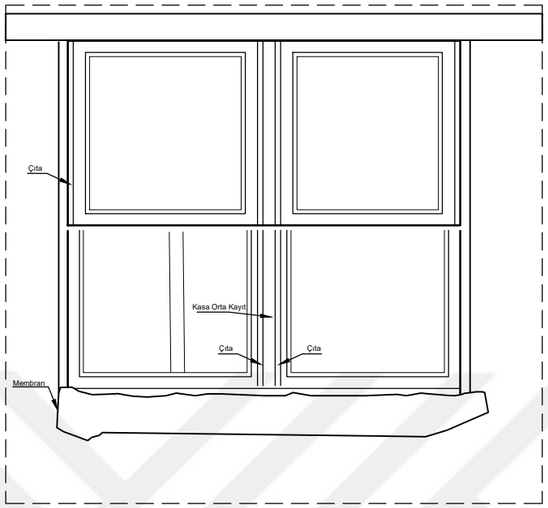

DIŞ GÖRÜNÜŞ

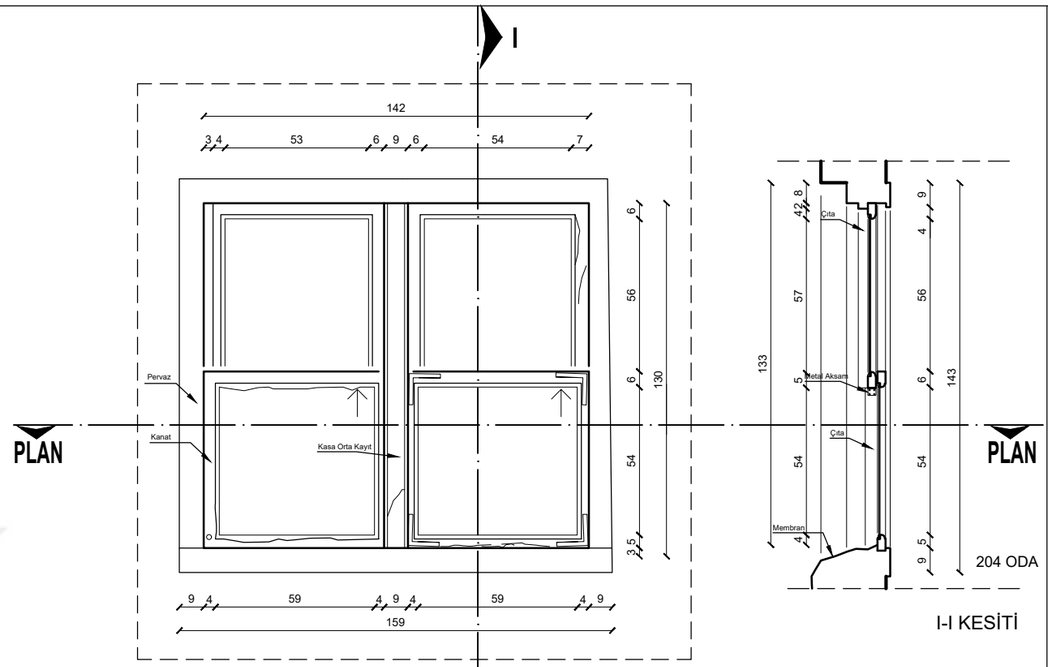

İÇ GÖRÜNÜŞ

I-I KESİTİ

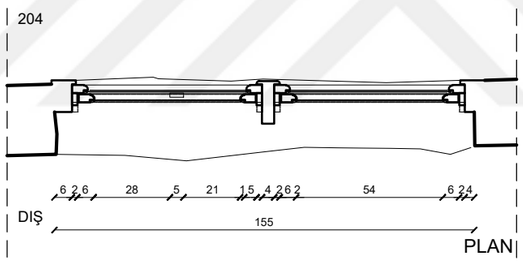

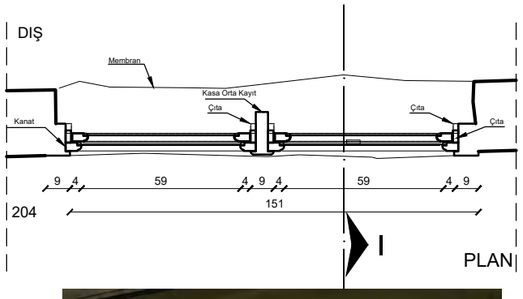

Şekil D.28 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

P12 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

DIŞ GÖRÜNÜŞ

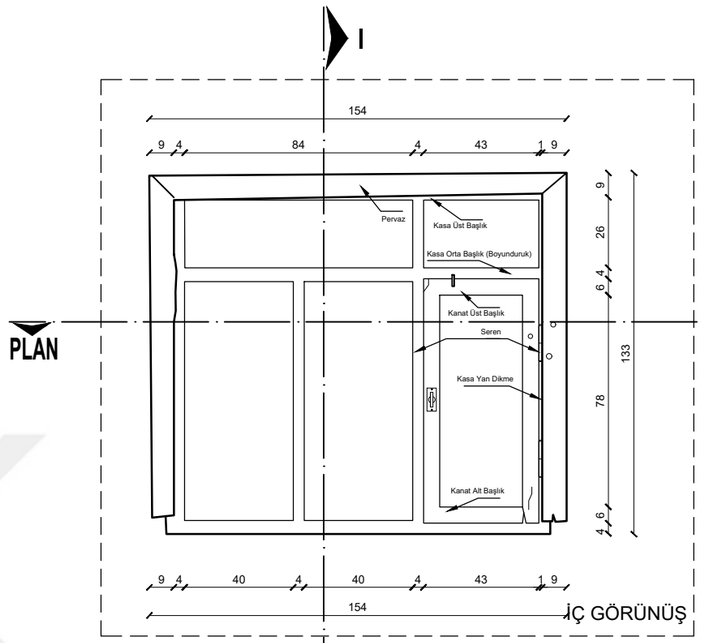

İÇ GÖRÜNÜŞ

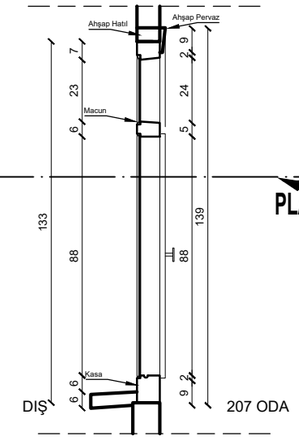

I-I KESİTİ

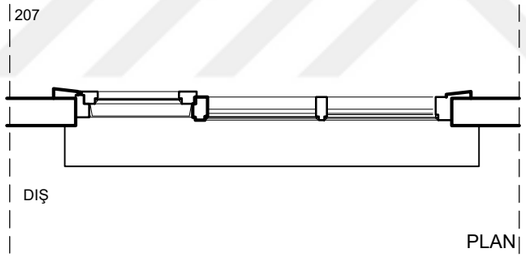

PLAN

PLAN

Şekil D.29 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

P15 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

Pafta No:

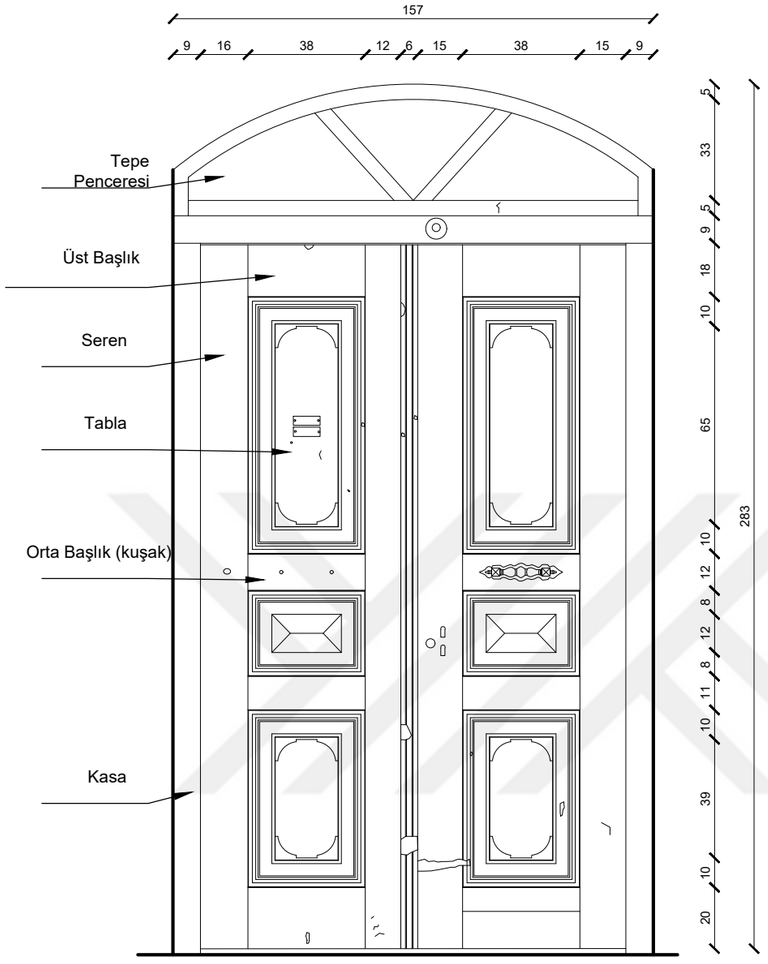

DIŞ GÖRÜNÜŞ

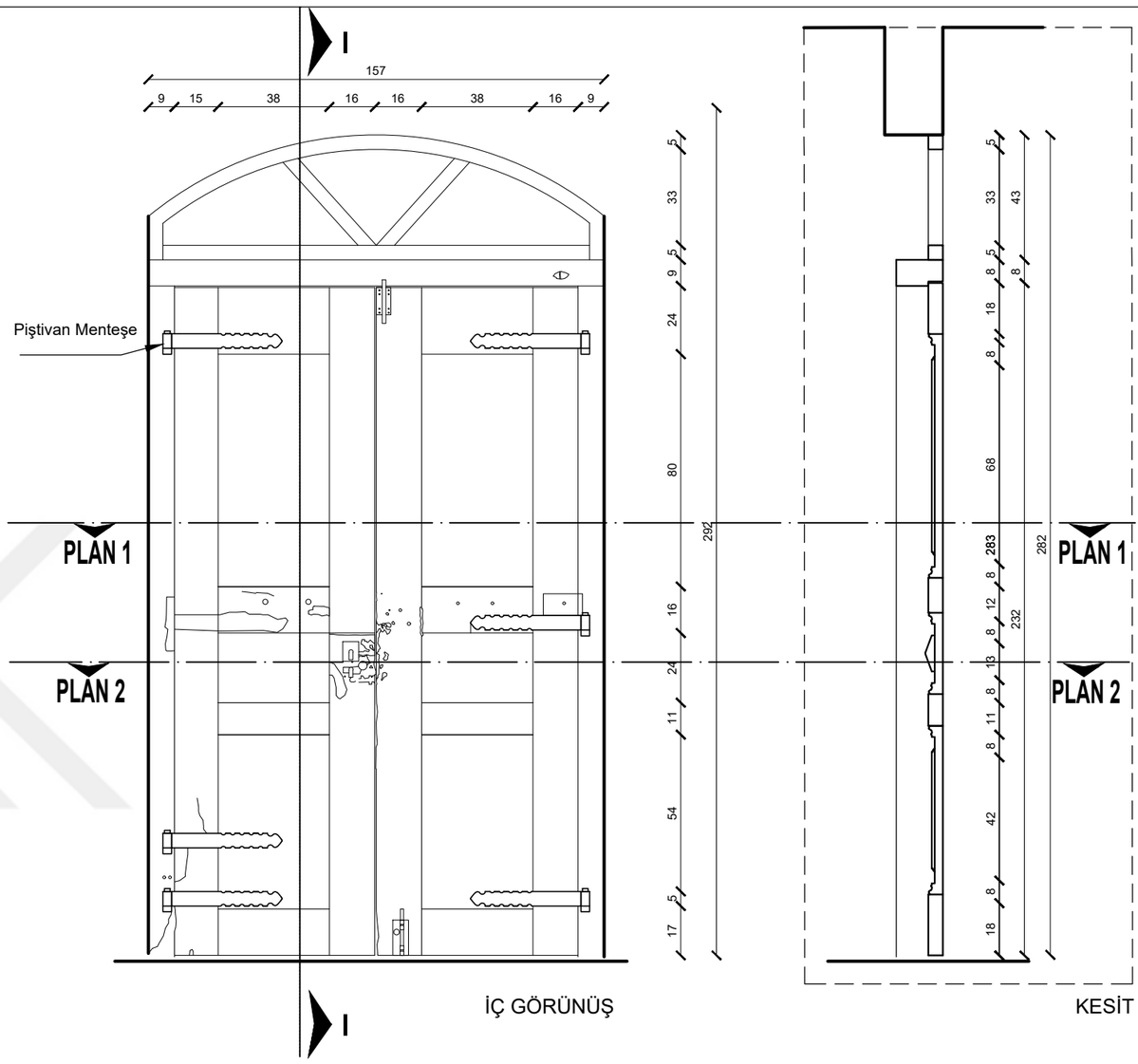

İÇ GÖRÜNÜŞ

KESİT

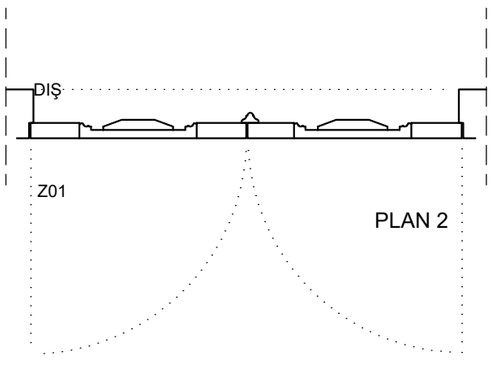

PLAN 2

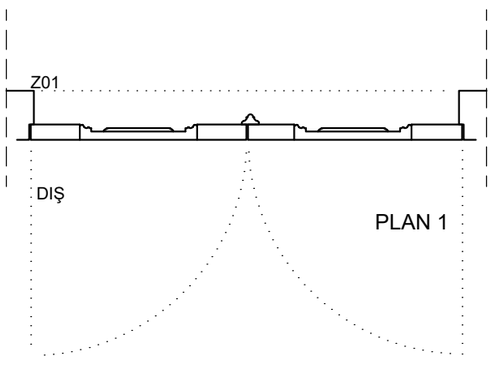

PLAN 1

Şekil D.30 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

GK01 KAPI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/20
Tarih: Temmuz, 2022
Pafta No:

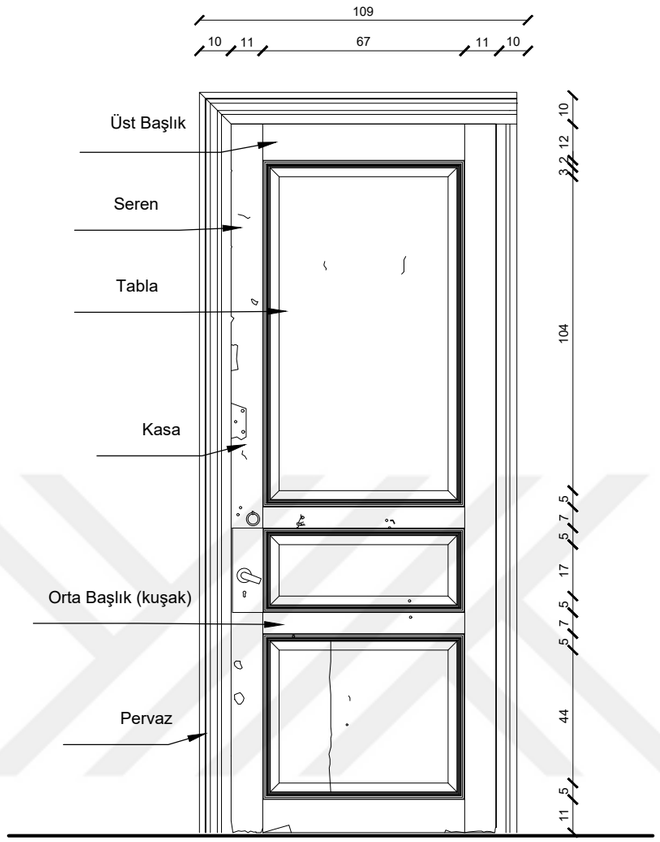

DIŞ GÖRÜNÜŞ

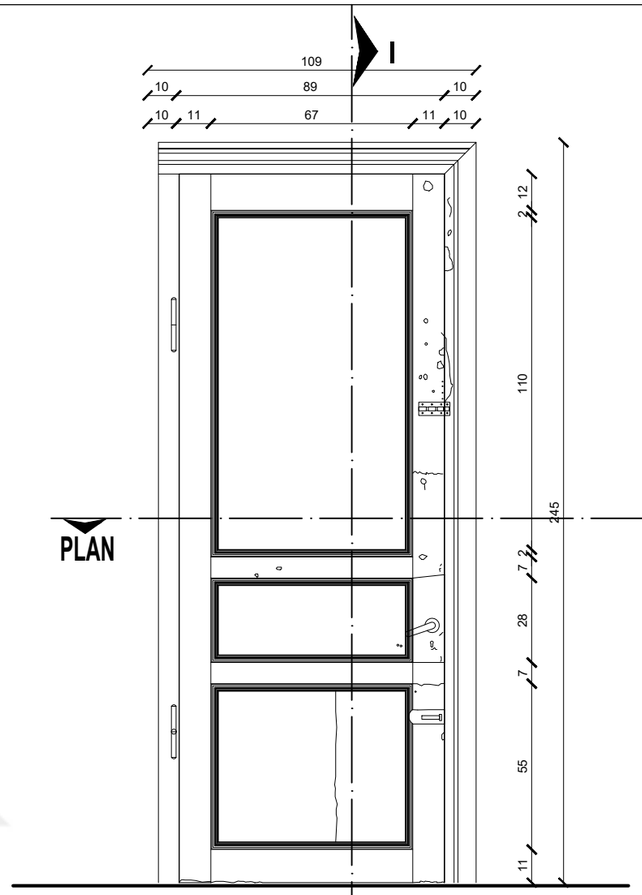

İÇ GÖRÜNÜŞ

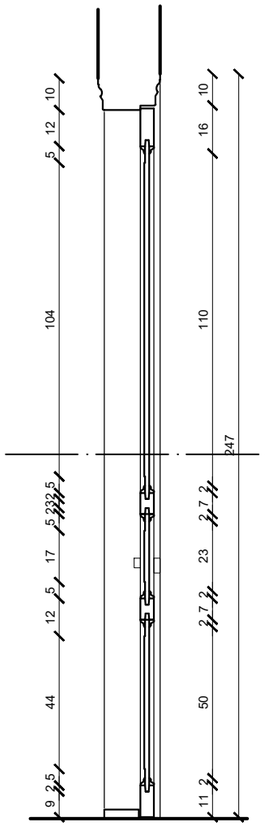

KESİT

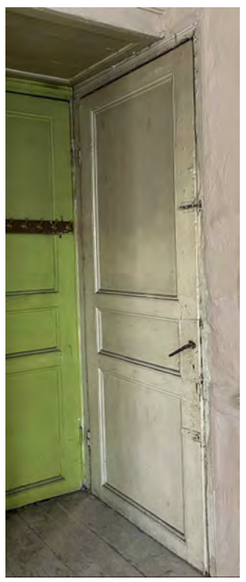

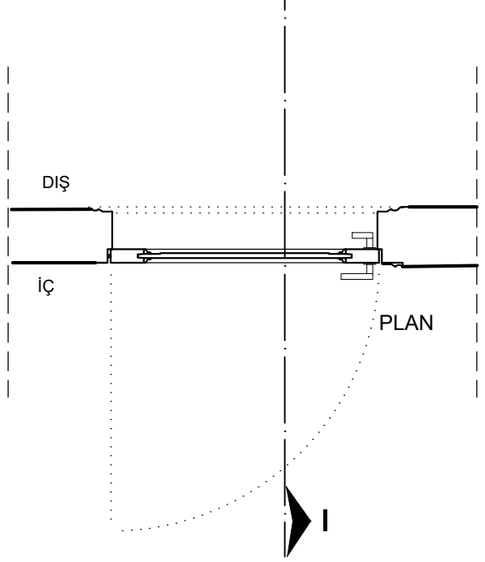

Şekil D.31 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

K01 KAPI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/20
Tarih: Temmuz, 2022
Pafta No:

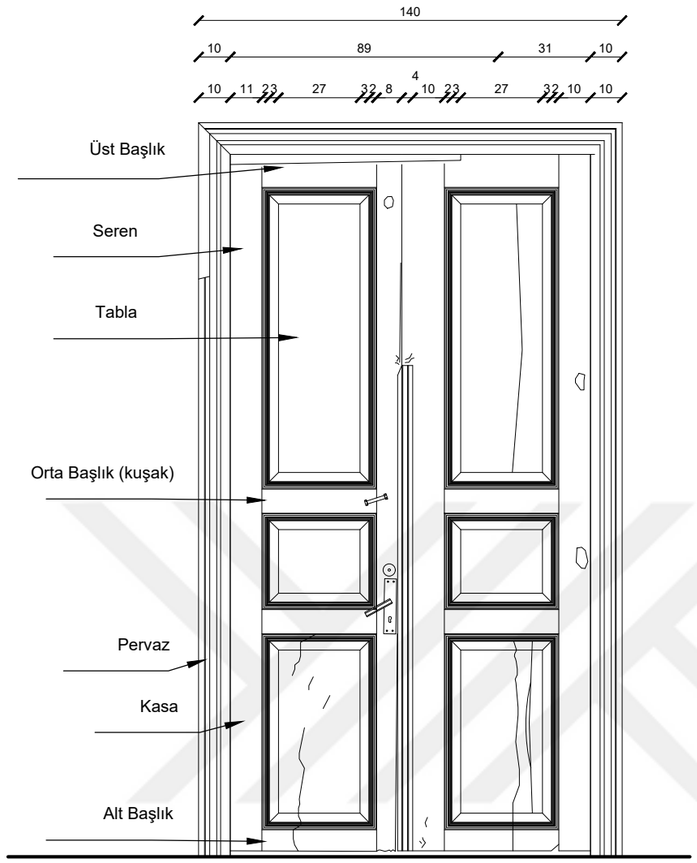

DIŞ GÖRÜNÜŞ

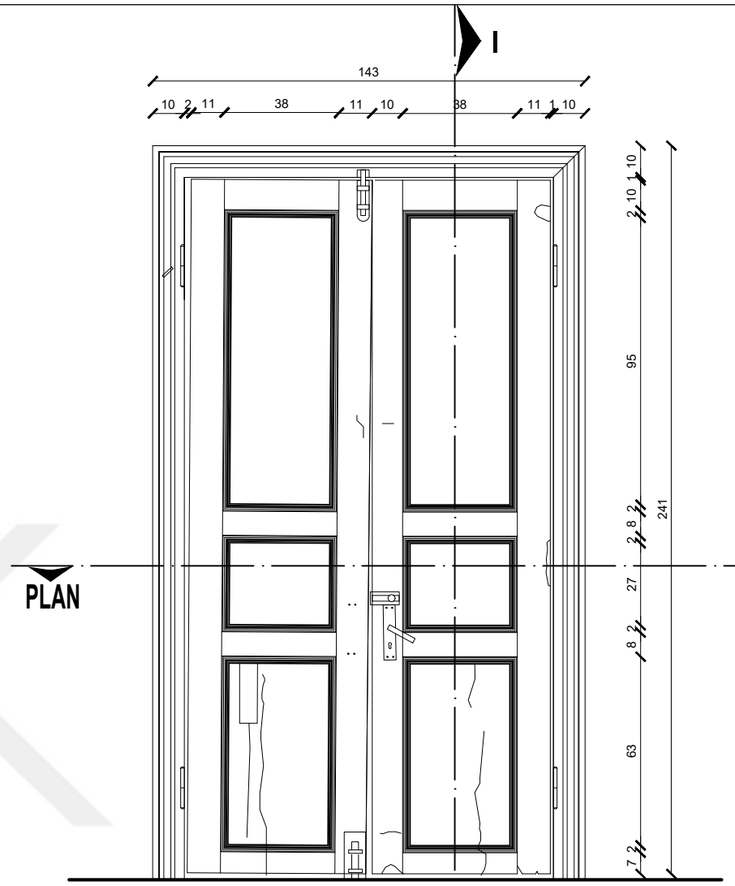

İÇ GÖRÜNÜŞ

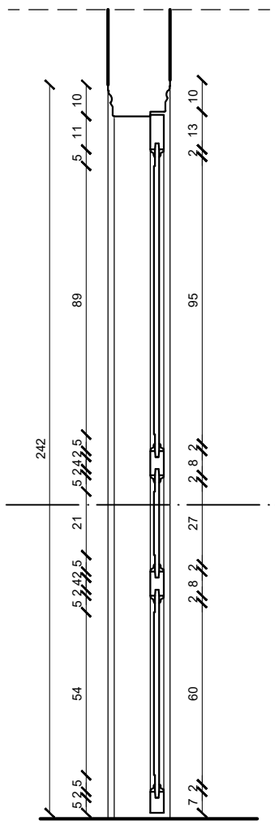

KESİT

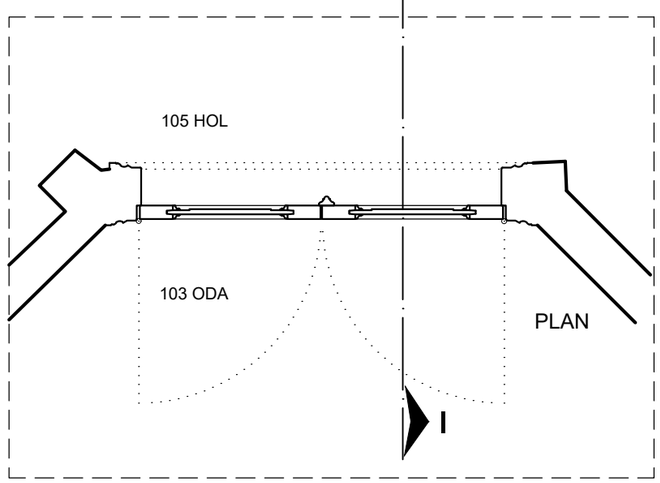

Şekil D.33 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

K07 KAPI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/20
Tarih: Temmuz, 2022
Pafta No:

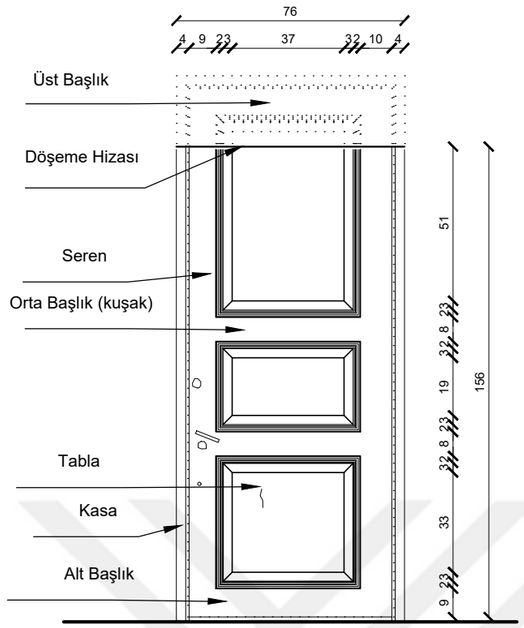

DIŞ GÖRÜNÜŞ

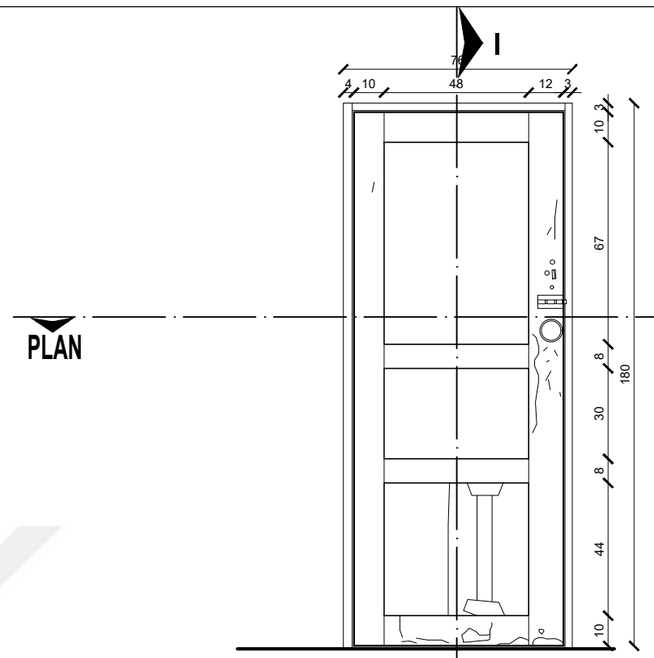

İÇ GÖRÜNÜŞ

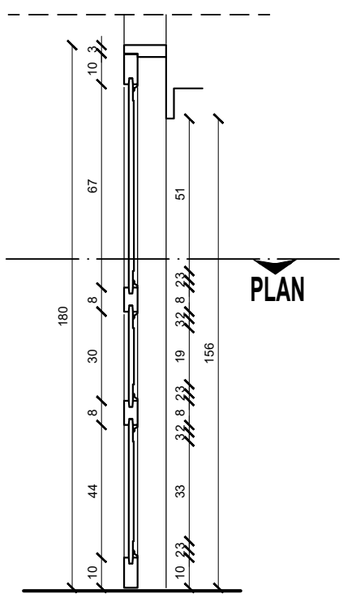

KESİT

PLAN

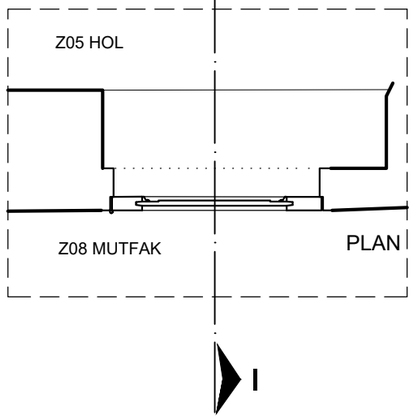

PLAN

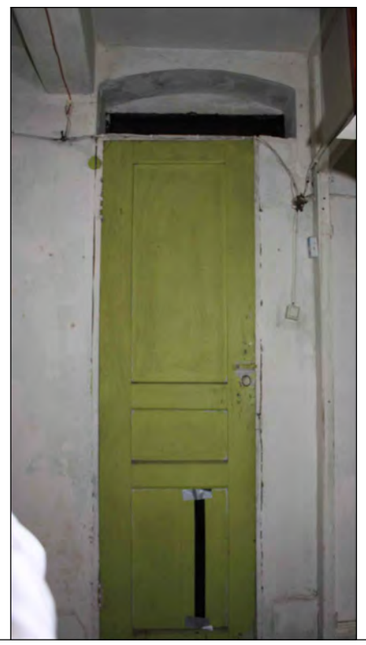

Şekil D.34 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

K04 KAPI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/20
Tarih: Temmuz, 2022

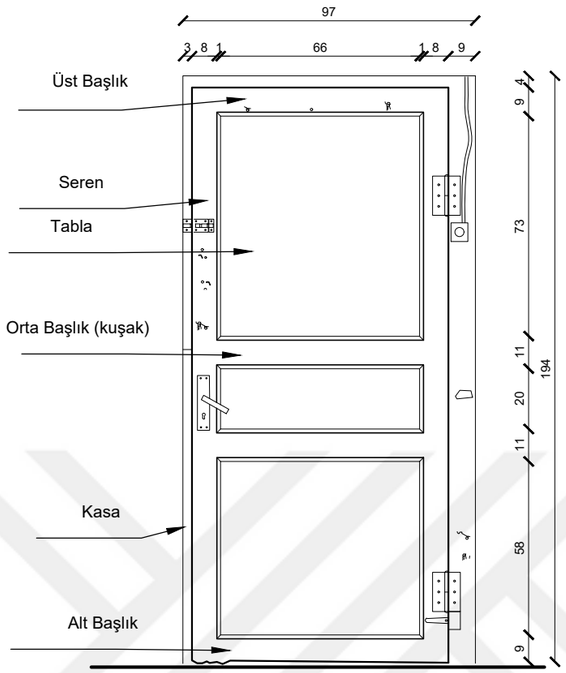

DIŞ GÖRÜNÜŞ

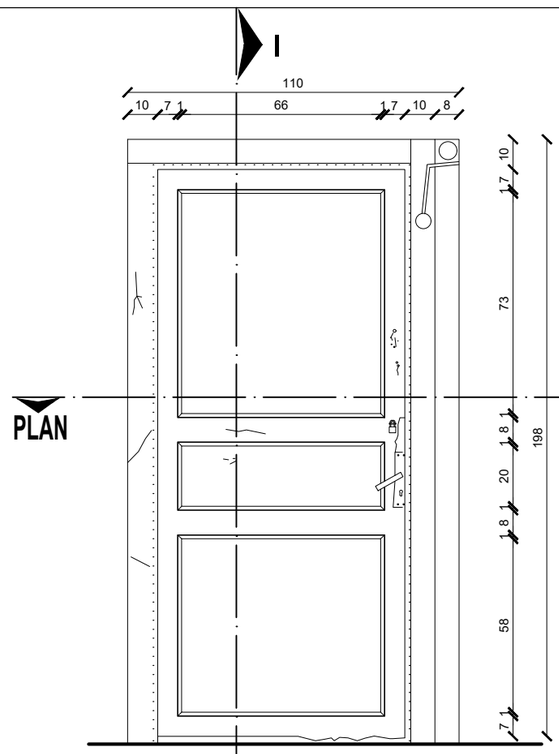

İÇ GÖRÜNÜŞ

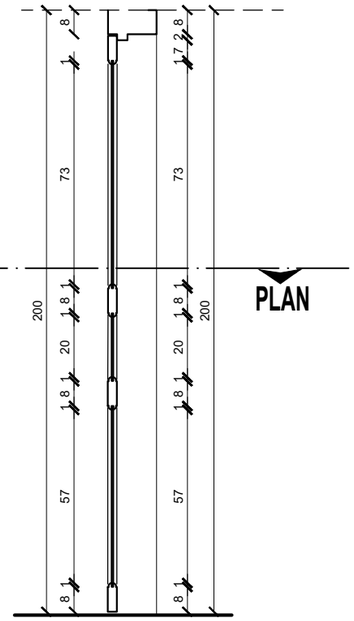

KESİT

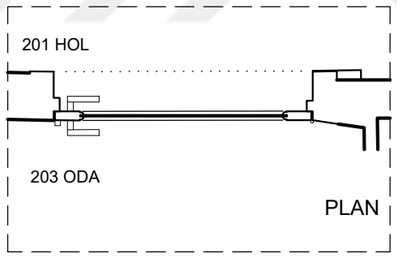

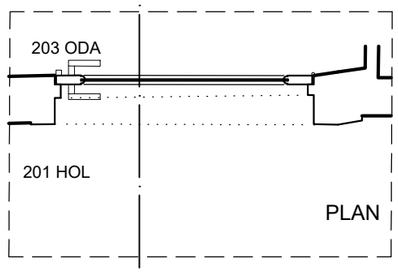

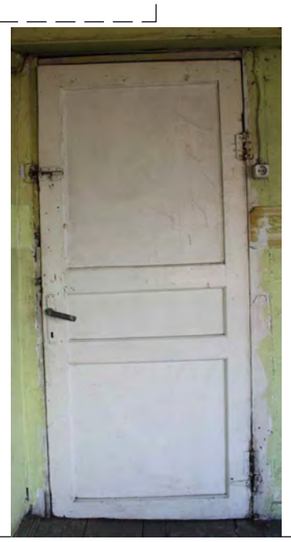

Şekil D.35 : Rölöve, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

K09 KAPI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Tarih: Temmuz, 2022

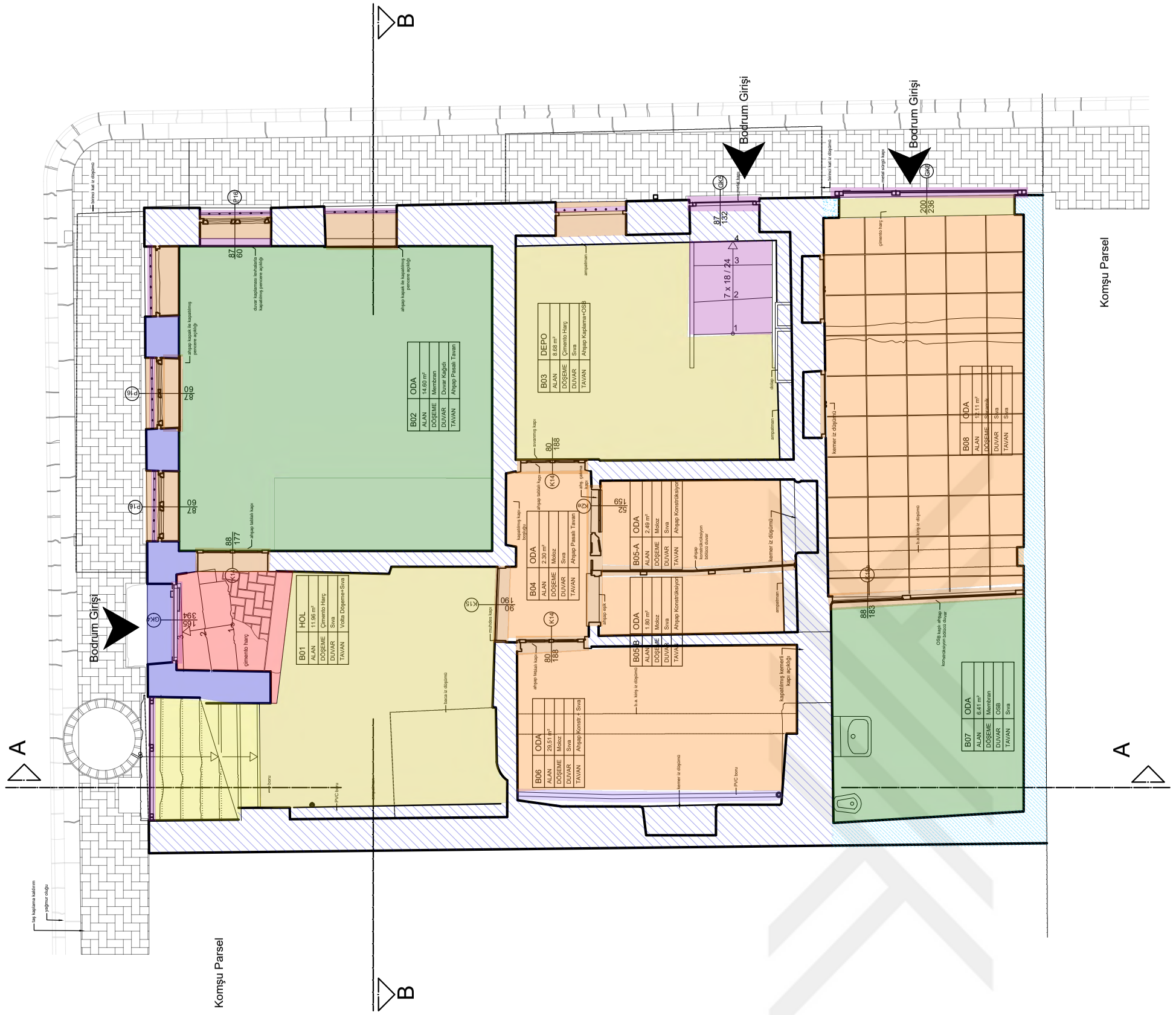

Şekil D.36, Rölöve, Bodrum Kat Taban Planı, Malzeme Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kağır
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

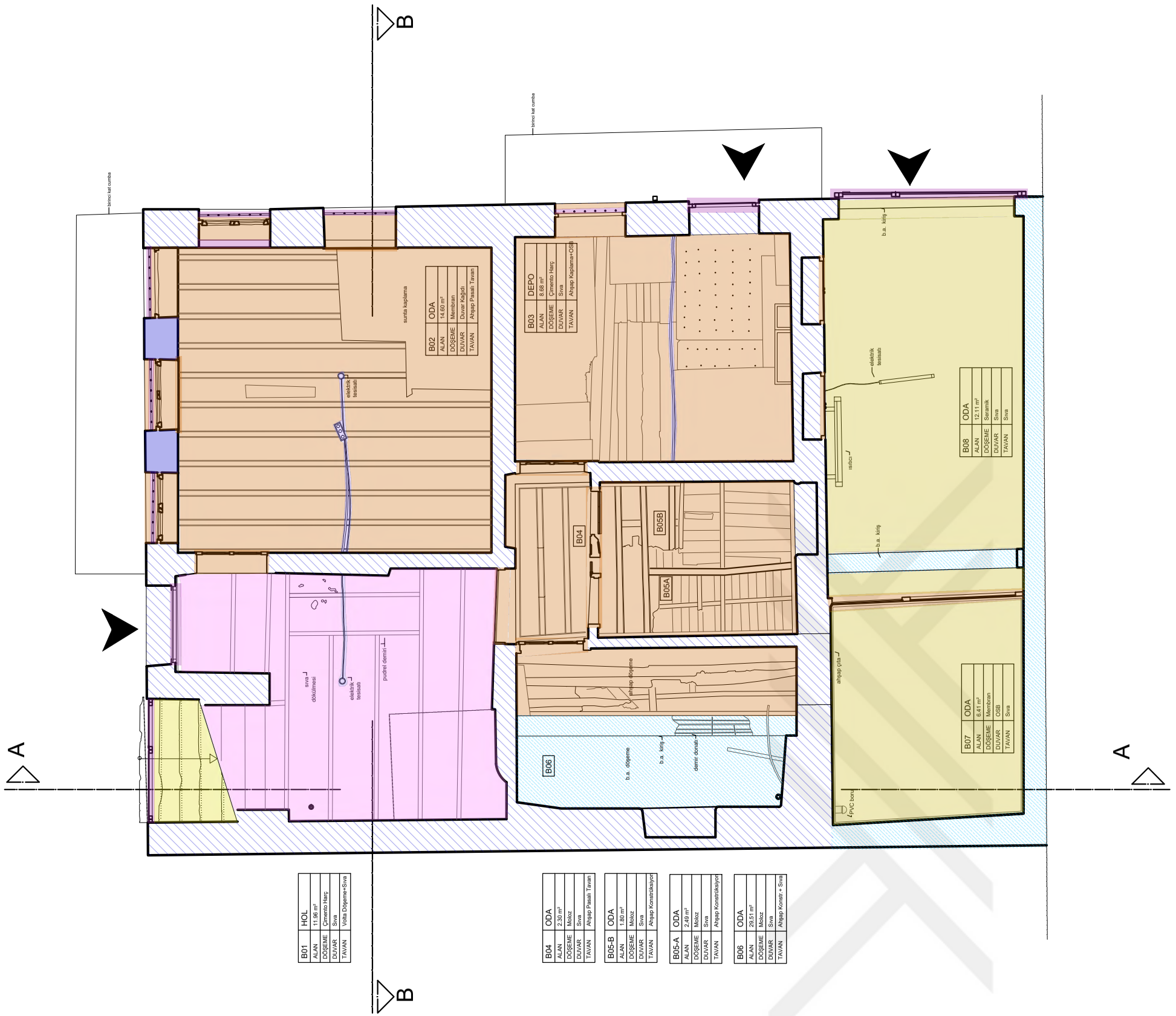

Şekil D.37. Rölöve, Bodrum Kat Tavan Planı, Malzeme Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kağir
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

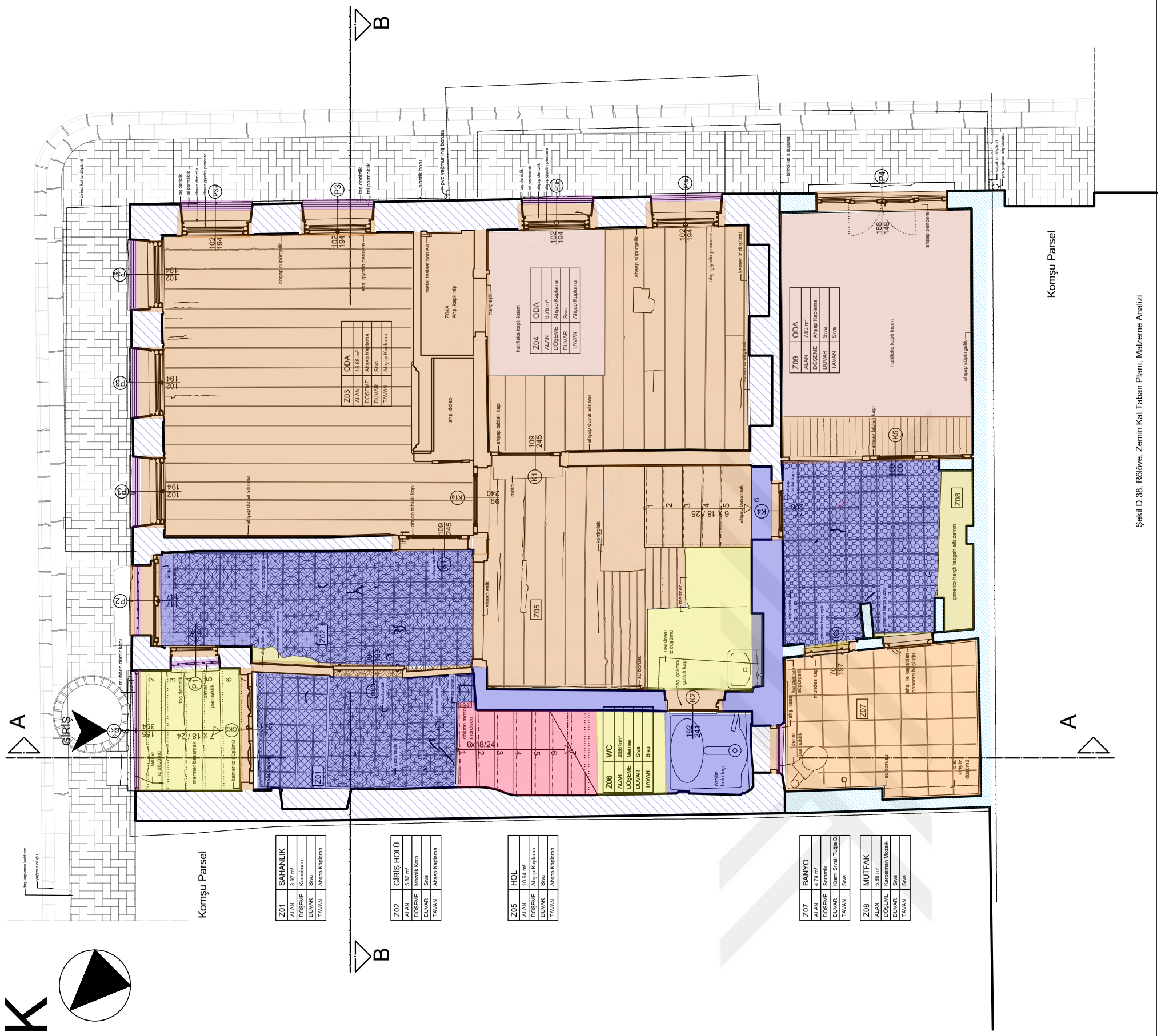

Şekil D.38, Rölöve, Zemin Kat Taban Planı, Malzeme Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

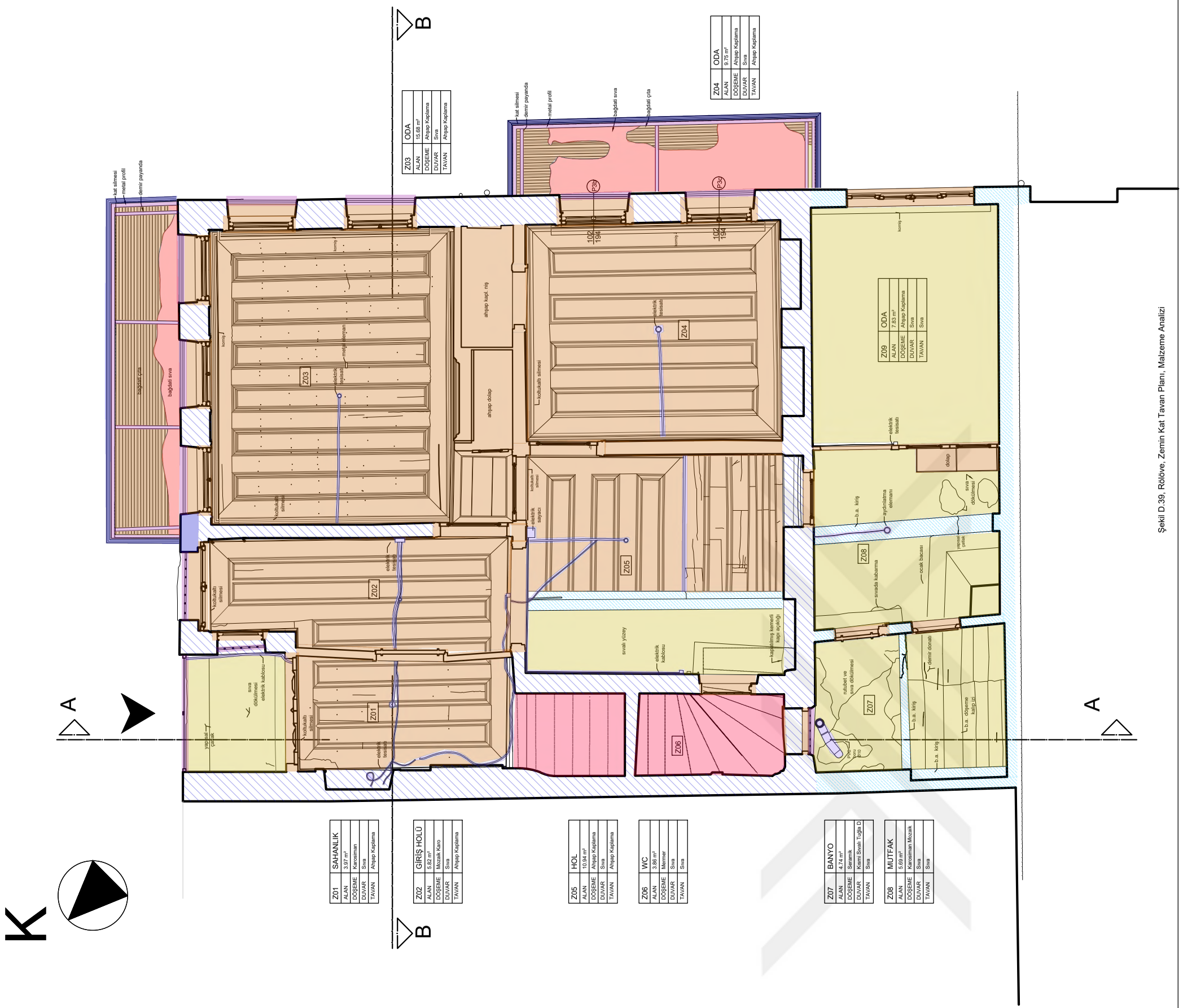

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kagir
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

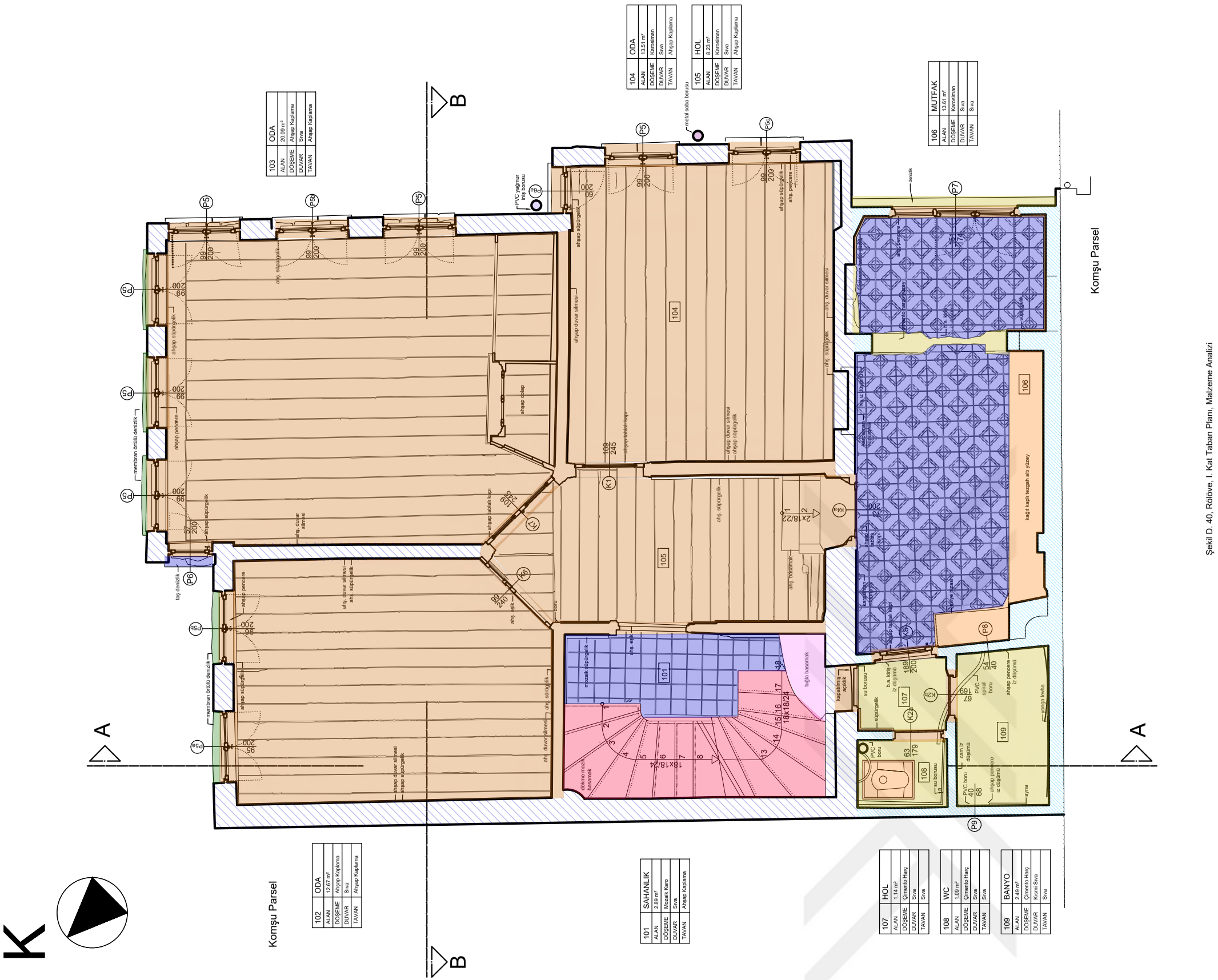
B
A
K
Komşu Parsel
Komşu Parsel
metal soba borusu
PVC yağmur inş borusu
membran örtülü denizlik
taş denizlik
ahşap pencere
ahş. sıvı
ahşap sıvıgalık
ahşap döşeme
ahşap pencere
ahş. duvar silmesi
ahşap sıvıgalık
ahşap kapı
ahş. döşeme
ahş. duvar silmesi
ahşap sıvıgalık
ahş. sıvıgalık

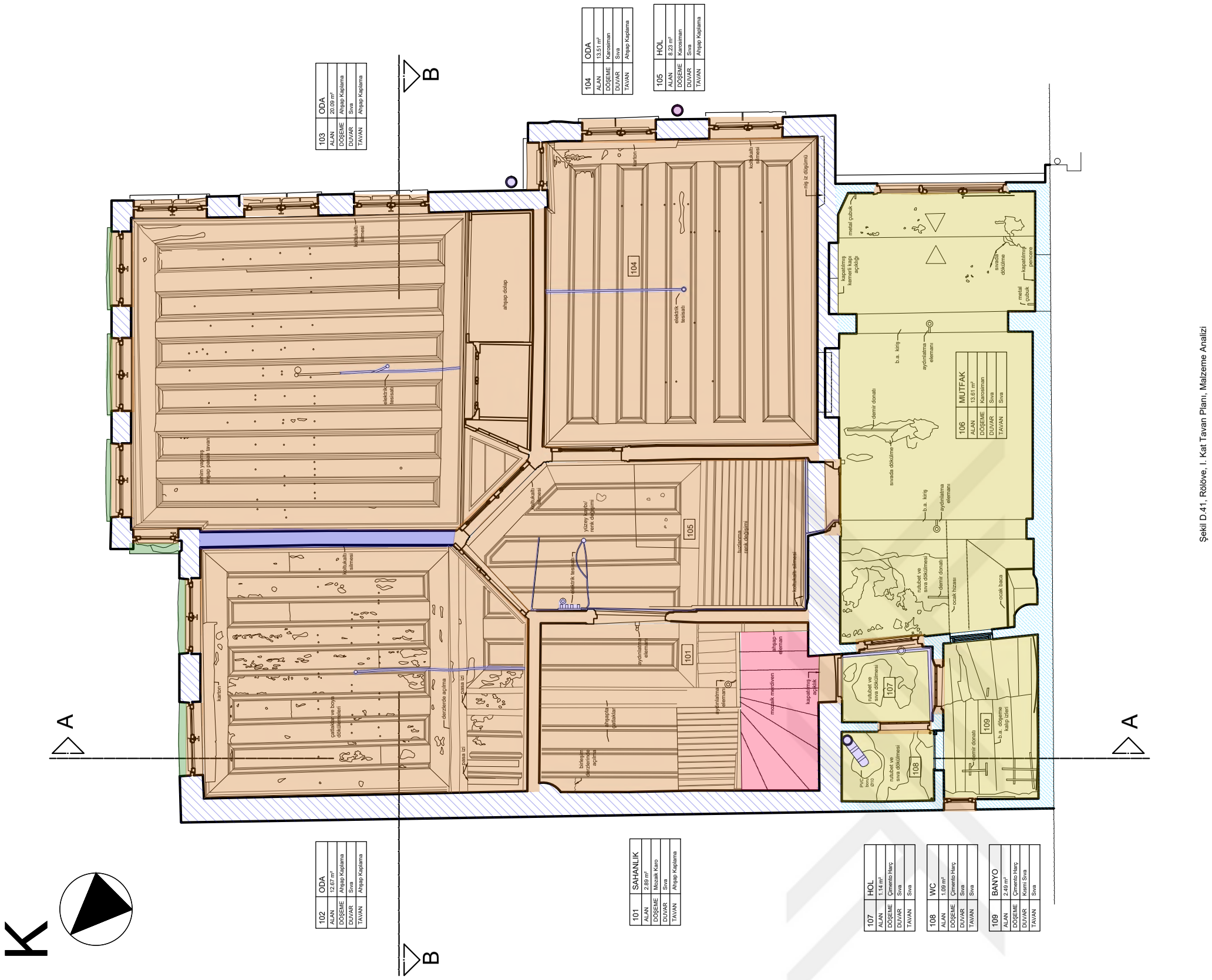

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kagir
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

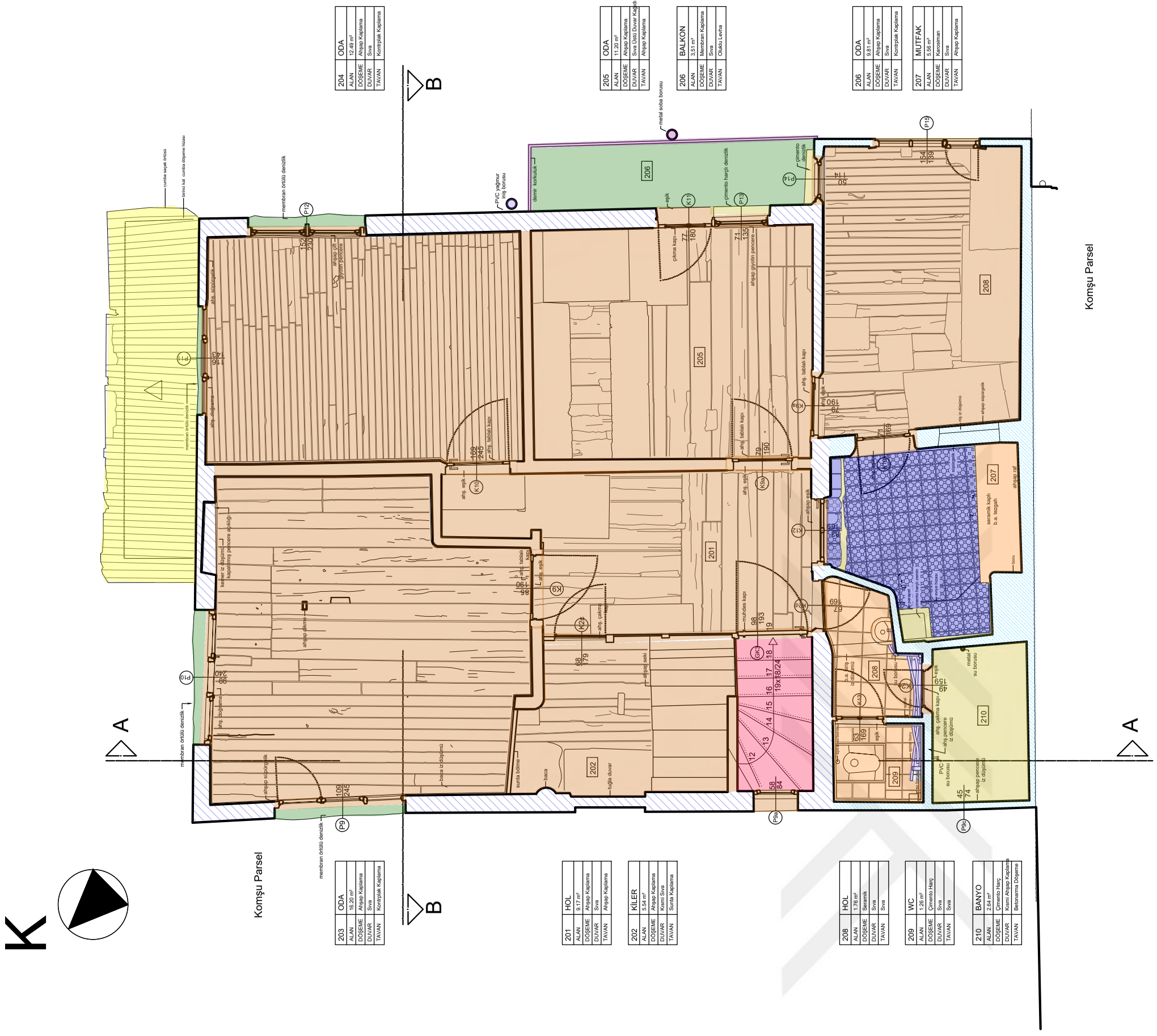
204 ODA
ALAN 12.49 m²
DÖŞEME Ahşap Kaplama
DUVAR Sıva
TAVAN Kompleks Kaplama
205 ODA
ALAN 11.20 m²
DÖŞEME Ahşap Kaplama
DUVAR Sıva Üstü Duvar Kağıdı
TAVAN Ahşap Kaplama
206 BALKON
ALAN 3.51 m²
DÖŞEME Membran Kaplama
DUVAR Sıva
TAVAN Oluklu Lamba
206 ODA
ALAN 0.61 m²
DÖŞEME Ahşap Kaplama
DUVAR Sıva
TAVAN Kompleks Kaplama
207 MUTFAK
ALAN 5.56 m²
DÖŞEME Kalorifer
DUVAR Sıva
TAVAN Ahşap Kaplama
203 ODA
ALAN 16.20 m²
DÖŞEME Ahşap Kaplama
DUVAR Sıva
TAVAN Kompleks Kaplama
201 HOL
ALAN 9.17 m²
DÖŞEME Ahşap Kaplama
DUVAR Sıva
TAVAN Ahşap Kaplama
202 KİLER
ALAN 5.54 m²
DÖŞEME Ahşap Kaplama
DUVAR Kısmi Sıva
TAVAN Sunta Kaplama
208 HOL
ALAN 1.76 m²
DÖŞEME Seramik
DUVAR Sıva
TAVAN Sıva
209 WC
ALAN 1.26 m²
DÖŞEME Çimento Harç
DUVAR Sıva
TAVAN Sıva
210 BANYO
ALAN 2.64 m²
DÖŞEME Çimento Harç
DUVAR Kısmi Ahşap Kaplama
TAVAN Betonarme Döşeme
A
B
K
Komşu Parsel
Komşu Parsel
metal soba borusu
PVC yağmur oluk borusu
cumba saçak sırtası
cumba saçak kat cumba döşeme hizası
membran örtülü denizlik
ahşap alınlıklık
ahşap çift kanatlı giriş kapısı
ahşap çift kanatlı giyotin pencere
ahş. tabaka kapı
ahş. çıtalı kapı
ahş. çıkma kapı
ahşap çıtalı
ahşap pencere iç düşümü
ahşap pencere iç düşümü
ahşap saçaklık
ahşap korkuluk
ahşap merdiven
ahşap çıtalı kapı
ahş. çıtalı kapı
ahş. çıkma kapı
ahş. çıtalı
ahş. çıtalı kapı
ahş. çıtalı kapı
ahş. çıtalı kap

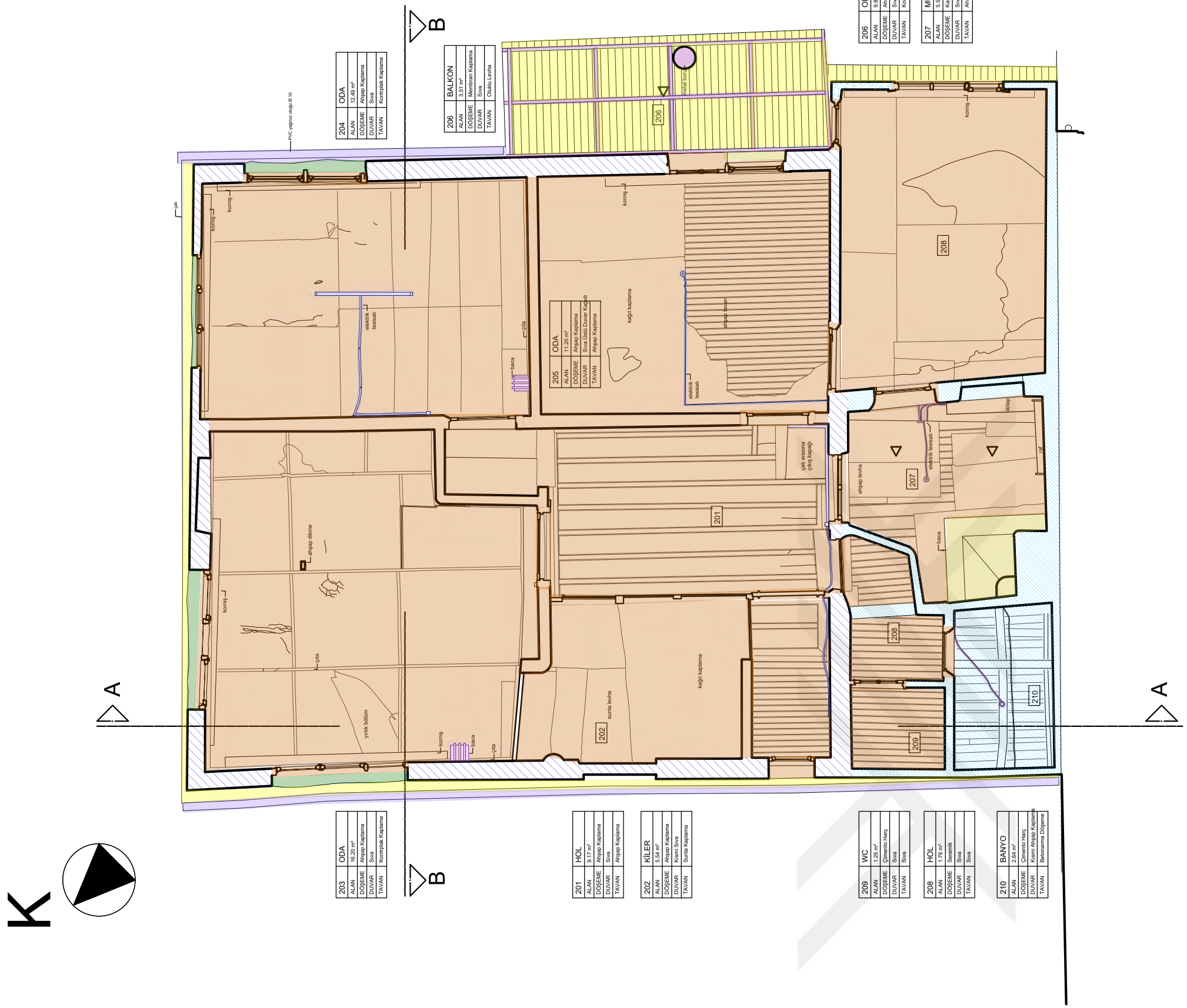

Şekil D.43. Rölöve, II. Kat Tavan Planı, Malzeme Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kagir
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

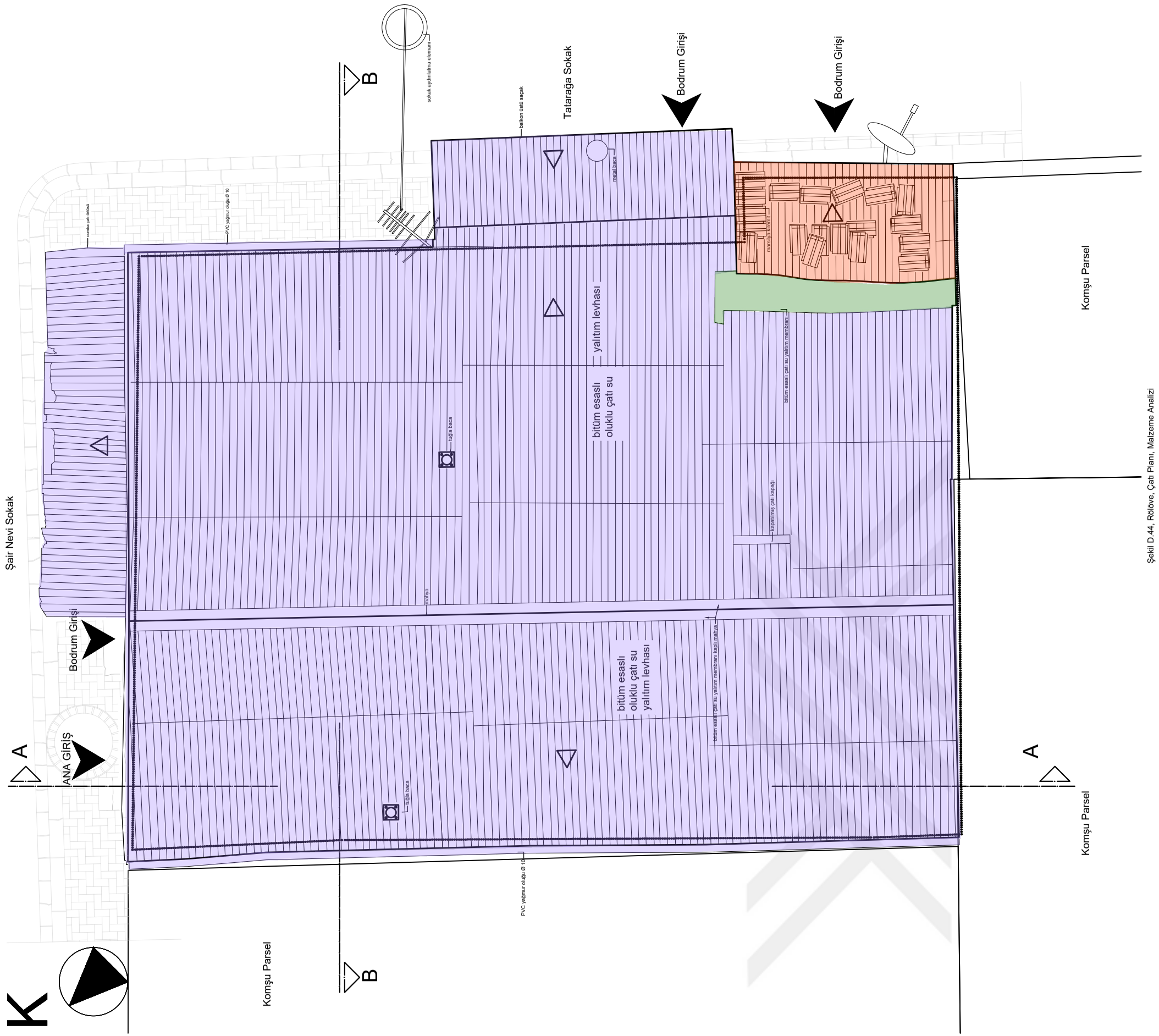

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kagir
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.45, Rölöve, A-A Kesiti, Malzeme Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kagir
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

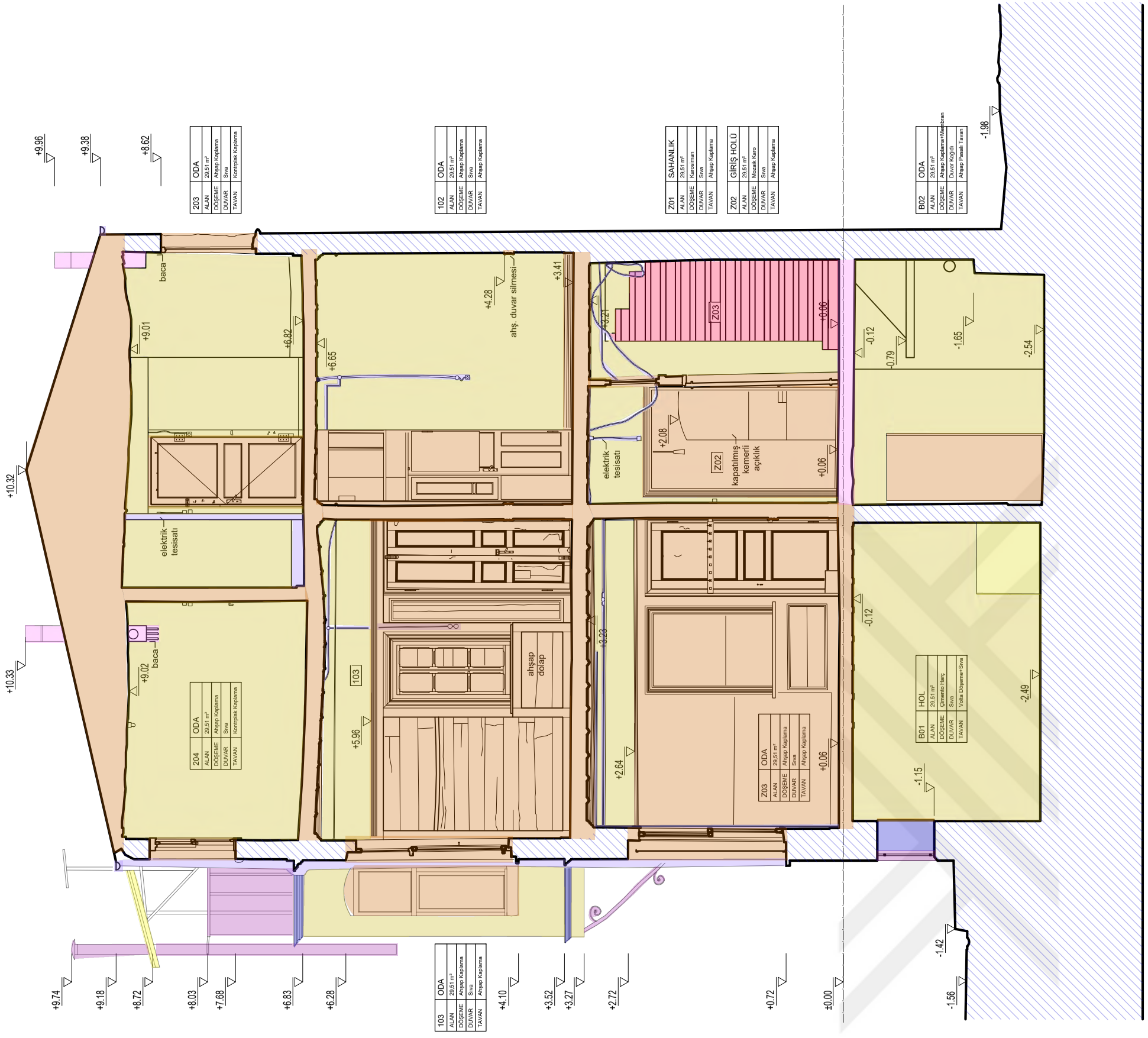

Şekil D.46. Rölöve, B-B Kesiti, Malzeme Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kağir
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.47, Rölöve, Kuzeydoğu Cephesi. Malzeme Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kagir
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.48. Rölöve, Güneydoğu Cephesi. Malzeme Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kagir
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.49. Rölöve, Kuzeybatı Cephesi, Malzeme Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

Rölöve Projesi-MALZEME ANALİZİ

MERMER
SERAMİK
BAĞDADİ SIVA
DÖKME MOZAİK
PVC
MEMBRAN
Moloz Taş/Tuğla
Betonarme Kagir
DEMİR
KİREMİT (MARSİLYA)
BAĞDADİ SIVA
ÇİMENTO SIVA
AHŞAP
TUĞLA
HALI KAPLAMA
ÇİMENTO ŞAP
MOLOZ DOLGU
KARO SİMAN

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

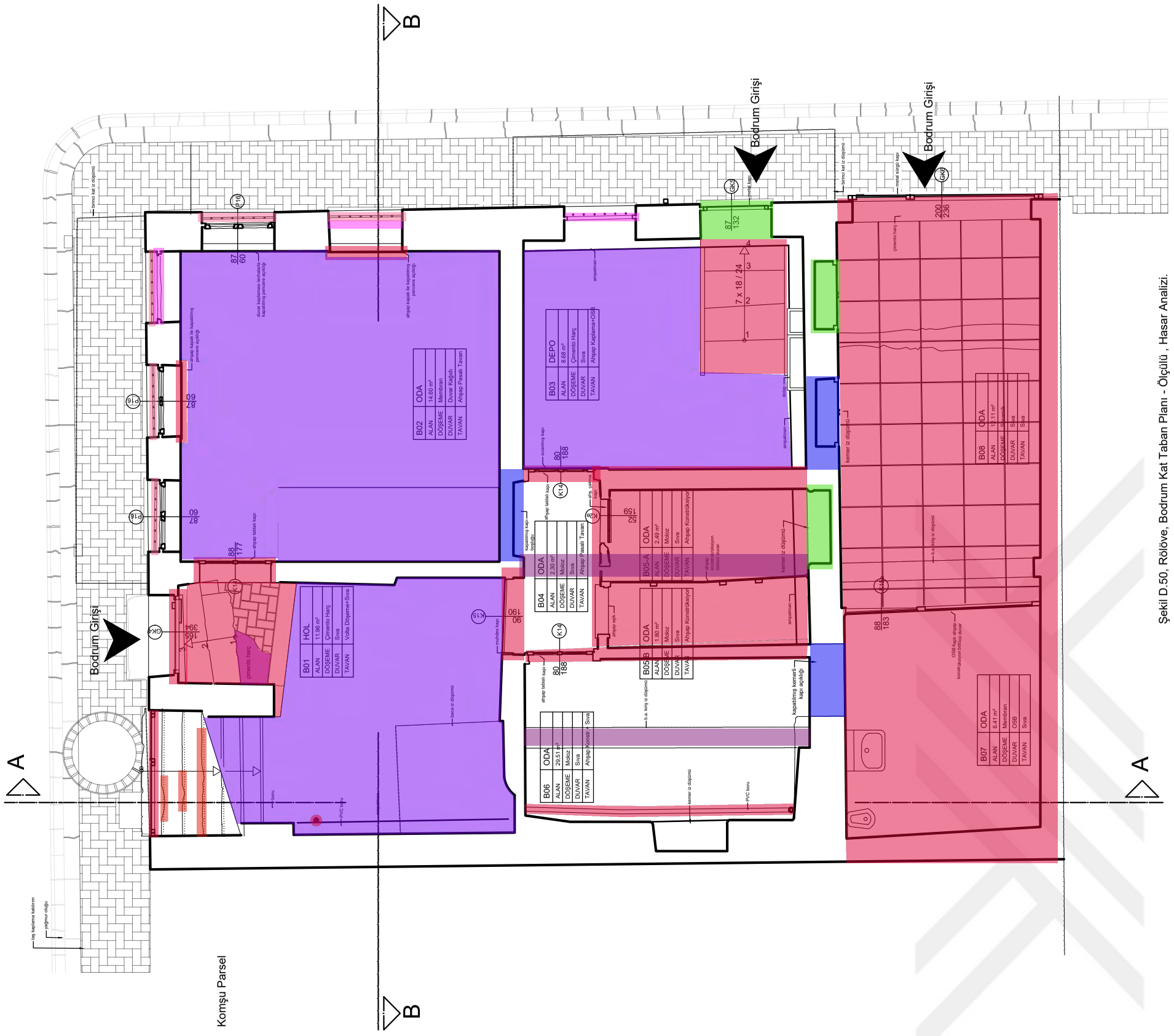

Şekil D.50, Rölöve, Bodrum Kat Taban Planı - Ölçülü , Hasar Analizi.

YAPISAL ÇATLAK
SEHİM
EKLENEN DUVAR
BİTKİLENME
KILCAL ÇATLAK
ÇİMENTO HARÇ/SIVA
SONRADAN AÇILAN AÇIKLIK
KAPATILAN AÇIKLIK

RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME
METAL ELEMANDA KOROZYON
ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)
KALDIRILAN DUVAR
PARÇA KOPMASI
BİRİM ELEMAN KAYBI
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

BODRUM KAT PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.51, Rölöve, Bodrum Kat Tavan Planı - Ölçülü ,Hasar Analizi.

PARÇA KOPMASI
RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME
KILCAL ÇATLAK
YAPISAL ÇATLAK
BİRİM ELEMAN KAYBI
METAL ELEMANDA KOROZYON
ÇİMENTO HARÇ/SIVA
SEHİM
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)
ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)
SONRADAN AÇILAN AÇILIK
EKLENEN DUVAR
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ
KALDIRILAN DUVAR
KAPATILAN AÇIKLIK
BİTKİLENME

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH. FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

BODRUM KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

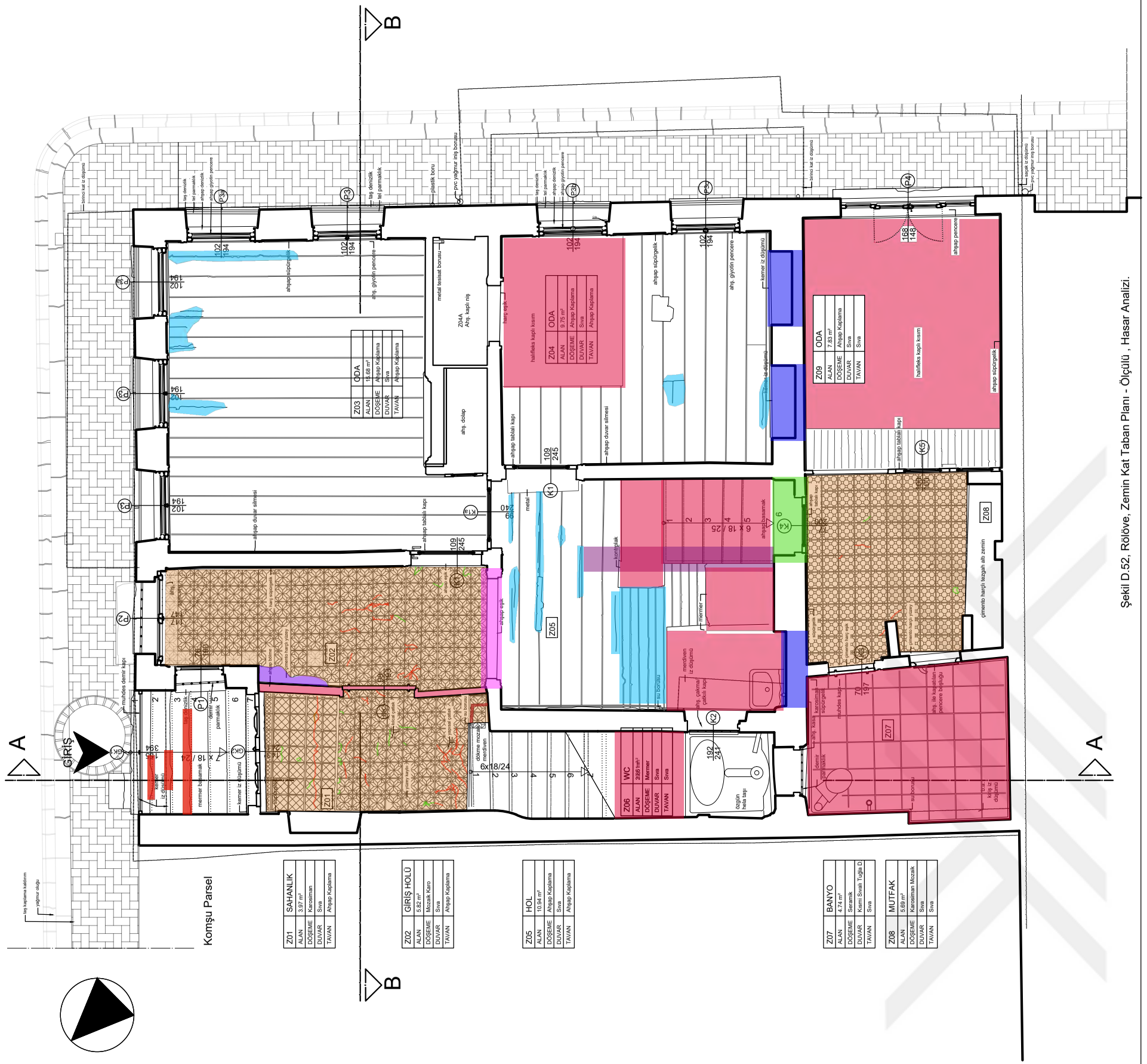

Şekil D.52, Rölöve, Zemin Kat Taban Planı - Ölçülü , Hasar Analizi.

YAPISAL ÇATLAK
SEHİM
EKLENEN DUVAR
BİTKİLENME
KILCAL ÇATLAK
ÇİMENTO HARÇ/SIVA
SONRADAN AÇILAN AÇILIK
KAPATILAN AÇIKLIK
RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME
METAL ELEMANDA KOROZYON
ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)
KALDIRILAN DUVAR
PARÇA KOPMASI
BİRİM ELEMAN KAYBI
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

ZEMİN KAT PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

YAPISAL ÇATLAK
SEHİM
EKLENEN DUVAR
BİTKİLENME

KILCAL ÇATLAK
ÇİMENTO HARÇ/SIVA
SONRADAN AÇILAN AÇILIK
KAPATILAN AÇIKLIK

RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME
METAL ELEMANDA KOROZYON
ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)
KALDIRILAN DUVAR

PARÇA KOPMASI
BİRİM ELEMAN KAYBI
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

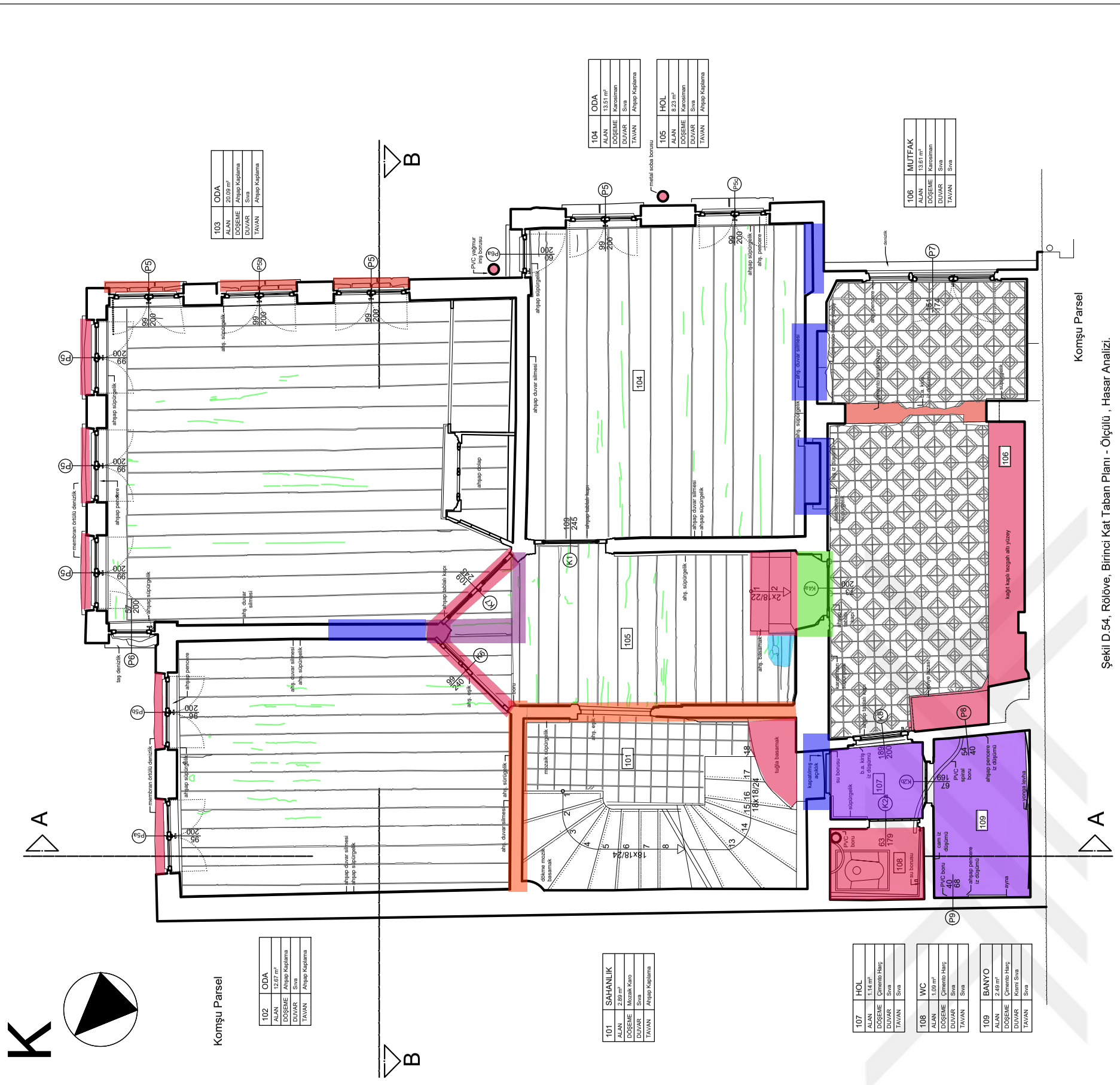
B
A
K
Komşu Parsel
Komşu Parsel
104 ODA ALAN 13.51 m² DÖŞEME Karosman DUVAR Sıva TAVAN Ahşap Kaplama
105 HOL ALAN 8.23 m² DÖŞEME Karosman DUVAR Sıva TAVAN Ahşap Kaplama
106 MUTFAK ALAN 13.61 m² DÖŞEME Karosman DUVAR Sıva TAVAN Sıva
103 ODA ALAN 20.09 m² DÖŞEME Ahşap Kaplama DUVAR Sıva TAVAN Ahşap Kaplama
102 ODA ALAN 12.67 m² DÖŞEME Ahşap Kaplama DUVAR Sıva TAVAN Ahşap Kaplama
101 SAHANLIK ALAN 2.69 m² DÖŞEME Mozaik Karo DUVAR Sıva TAVAN Ahşap Kaplama
107 HOL ALAN 1.14 m² DÖŞEME Çimento Harç DUVAR Sıva TAVAN Sıva
108 WC ALAN 1.09 m² DÖŞEME Çimento Harç DUVAR Sıva TAVAN Sıva
109 BANYO ALAN 2.49 m² DÖŞEME Çimento Harç DUVAR Krem Sıva TAVAN Sıva
metal soba borusu
PVC yağmur iniş borusu
ahşap sıvıpıgalık
ahşap çıkma
ahşap pencere
ahşap kapı
taş denizlik
membran örtülü denizlik
ahş. duvar saması
ahş. duvar silmesi
ahşap döşeme kirişi
ahşap tabaka kapı
ahş. duvar almaşık dolgu
ahş. duvar silmesi
ahşap döşeme kirişi
ahş. duvar silmesi
ahşap sıvıpıgalık
ahş. duvar silmesi
ahşap sıvıpıgalık
ahş. duvar silmesi
ahşap sıvıpıgalık

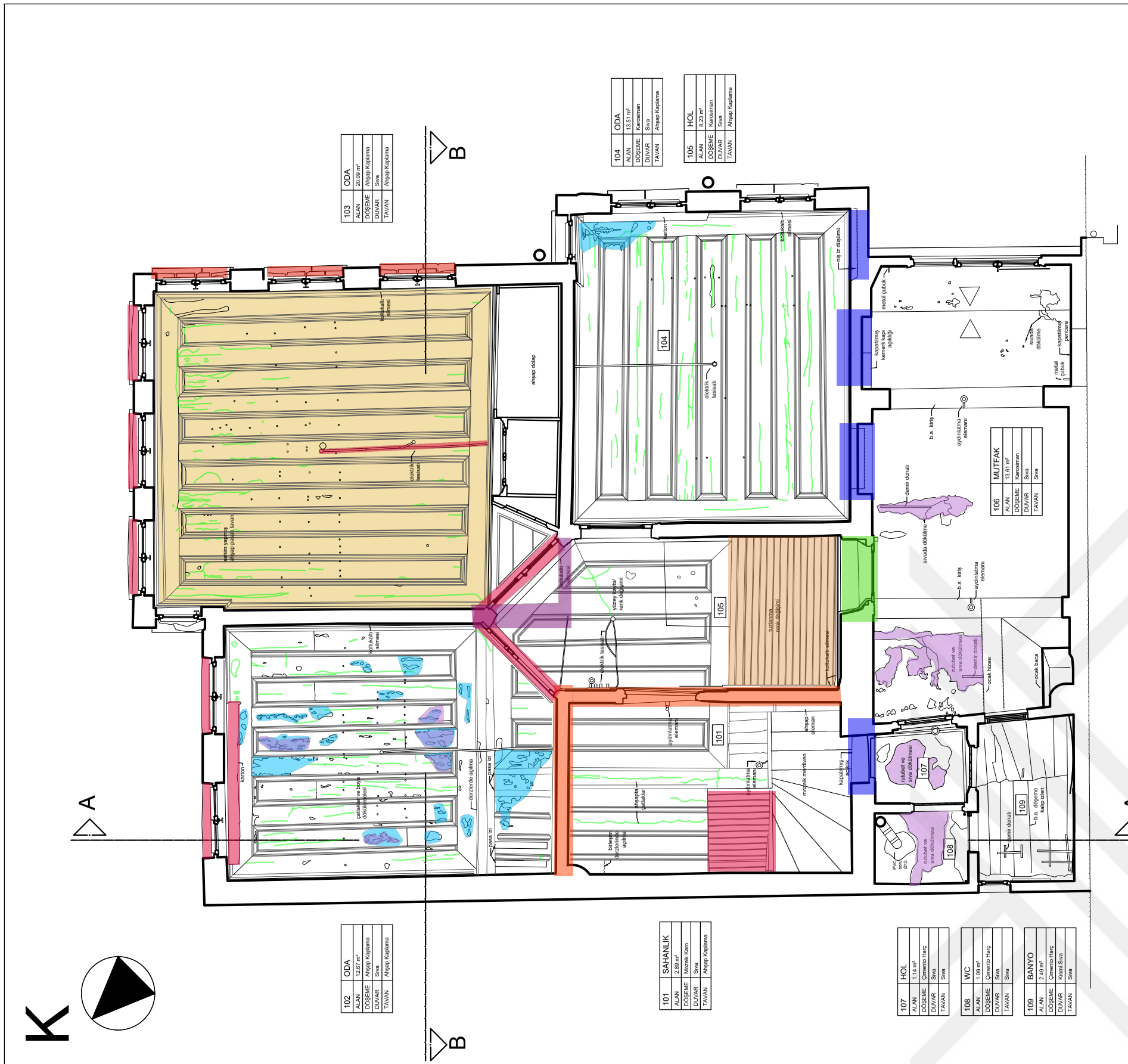

YAPISAL ÇATLAK
SEHİM
EKLENEN DUVAR
BİTKİLENME
KILCAL ÇATLAK
ÇİMENTO HARÇ/SIVA
SONRADAN AÇILAN AÇILIK
KAPATILAN AÇIKLIK
RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME
METAL ELEMANDA KOROZYON
ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)
KALDIRILAN DUVAR
PARÇA KOPMASI
BİRİM ELEMAN KAYBI
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

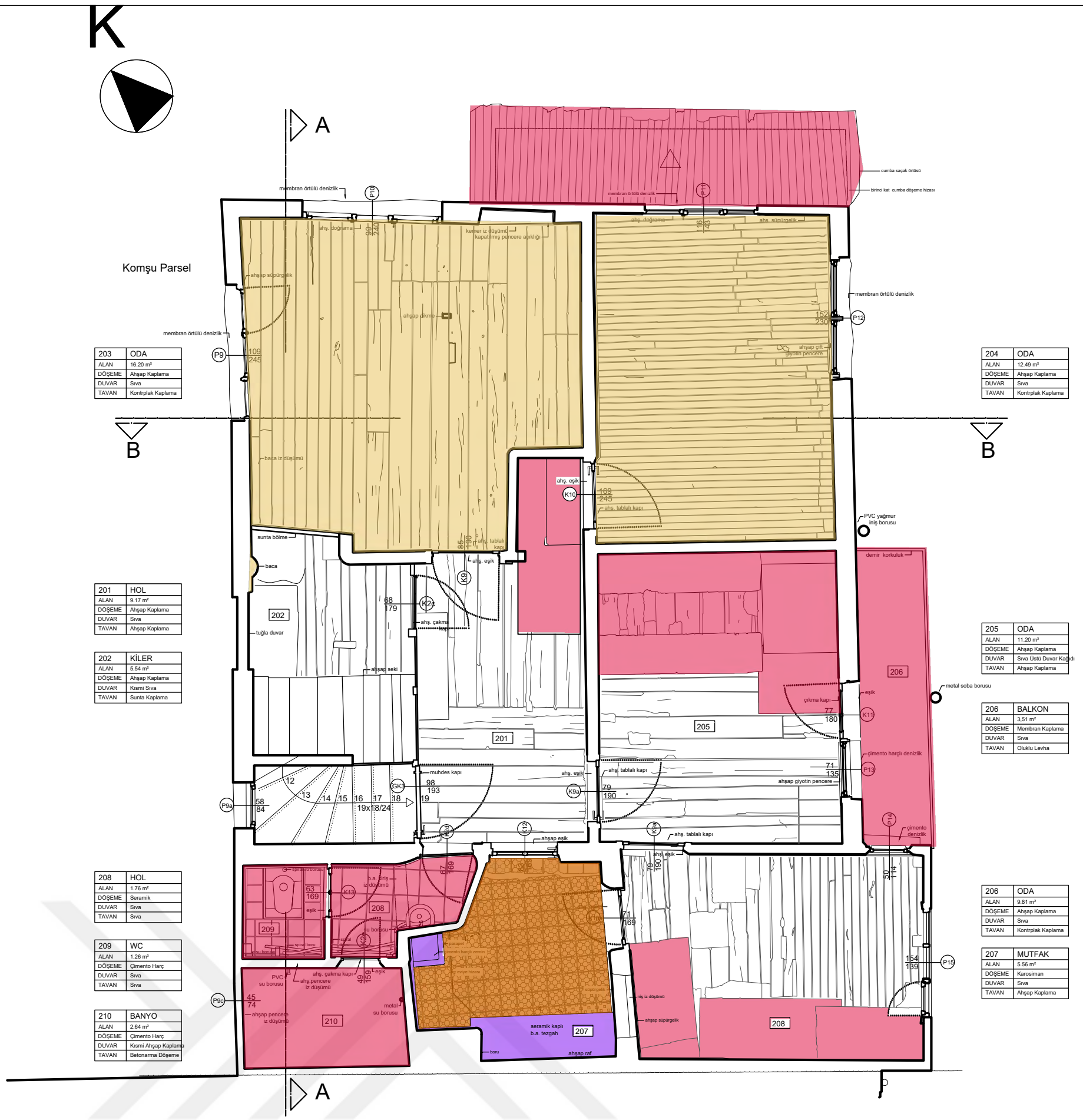

Şekil D.56, Rölöve, İkinci Kat Taban Planı - Ölçülü, Hasar Analizi.

PARÇA KOPMASI	RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME	KILCAL ÇATLAK	YAPISAL ÇATLAK
BİRİM ELEMAN KAYBI	METAL ELEMANDA KOROZYON	ÇİMENTO HARÇ/SIVA	SEHİM
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)	ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)	SONRADAN AÇILAN AÇILIK	EKLENEN DUVAR
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ	KALDIRILAN DUVAR	KAPATILAN AÇIKLIK	BİTKİLENME

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

İKİNCİ KAT PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

K

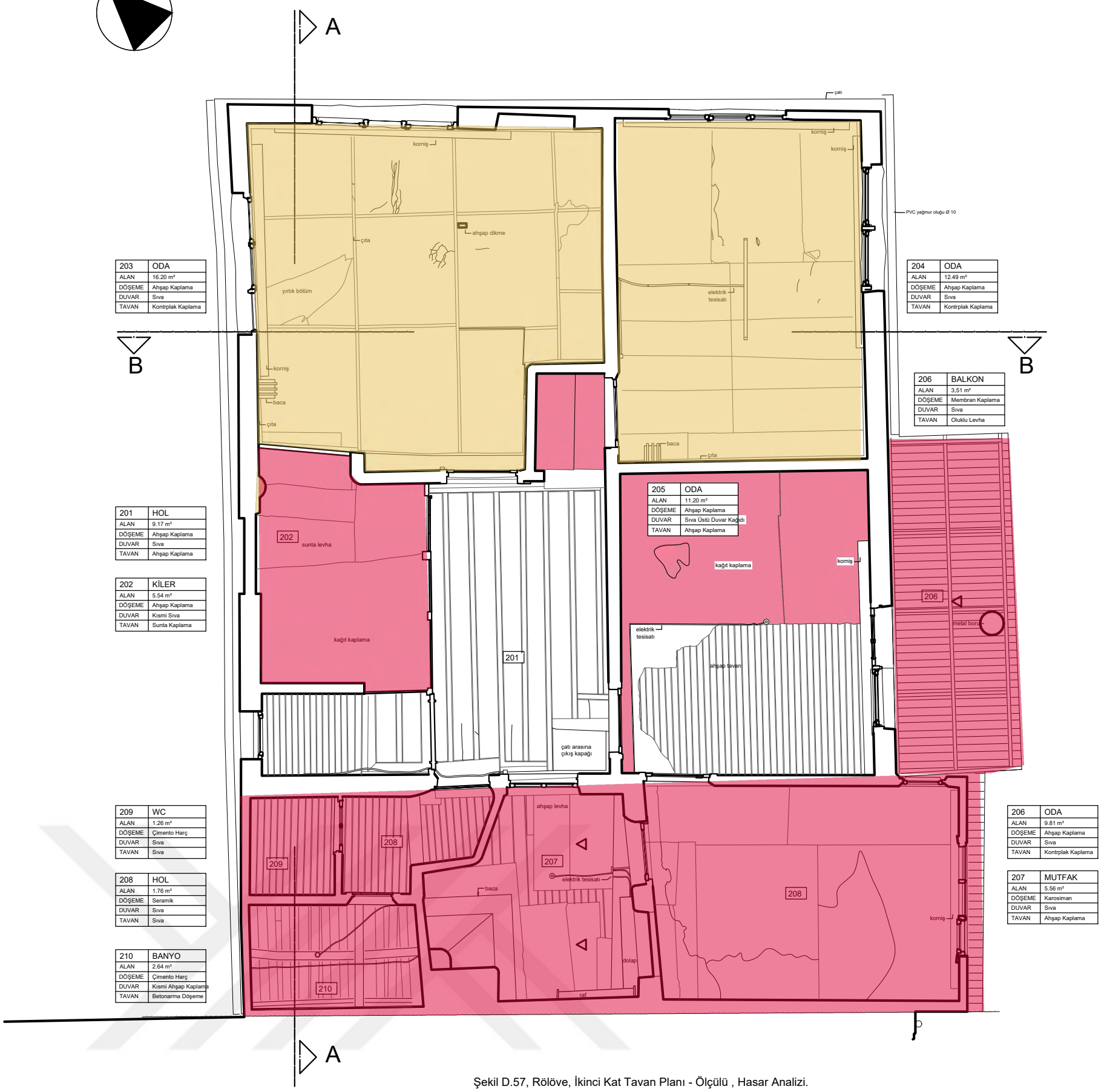

203	ODA
ALAN	16.20 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Kontrplak Kaplama

204	ODA
ALAN	12.49 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Kontrplak Kaplama

206	BALKON
ALAN	3,51 m²
DÖŞEME	Membran Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Oluklu Levha

205	ODA
ALAN	11.20 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva Üstü Duvar Kağıdı
TAVAN	Ahşap Kaplama

201	HOL
ALAN	9.17 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

202	KİLER
ALAN	5.54 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Kısmi Sıva
TAVAN	Sunta Kaplama

209	WC
ALAN	1.26 m²
DÖŞEME	Çimento Harç
DUVAR	Sıva
TAVAN	Sıva

208	HOL
ALAN	1.76 m²
DÖŞEME	Seramik
DUVAR	Sıva
TAVAN	Sıva

210	BANYO
ALAN	2.64 m²
DÖŞEME	Çimento Harç
DUVAR	Kısmi Ahşap Kaplama
TAVAN	Betonarma Döşeme

206	ODA
ALAN	9.81 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Kontrplak Kaplama

207	MUTFAK
ALAN	5.56 m²
DÖŞEME	Karosiman
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Şekil D.57, Rölöve, İkinci Kat Tavan Planı - Ölçülü , Hasar Analizi.

PARÇA KOPMASI	RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME	KILCAL ÇATLAK	YAPISAL ÇATLAK
BİRİM ELEMAN KAYBI	METAL ELEMANDA KOROZYON	ÇİMENTO HARÇ/SIVA	SEHİM
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)	ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)	SONRADAN AÇILAN AÇILIK	EKLENEN DUVAR
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ	KALDIRILAN DUVAR	KAPATILAN AÇIKLIK	BİTKİLENME

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

İKİNCİ KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

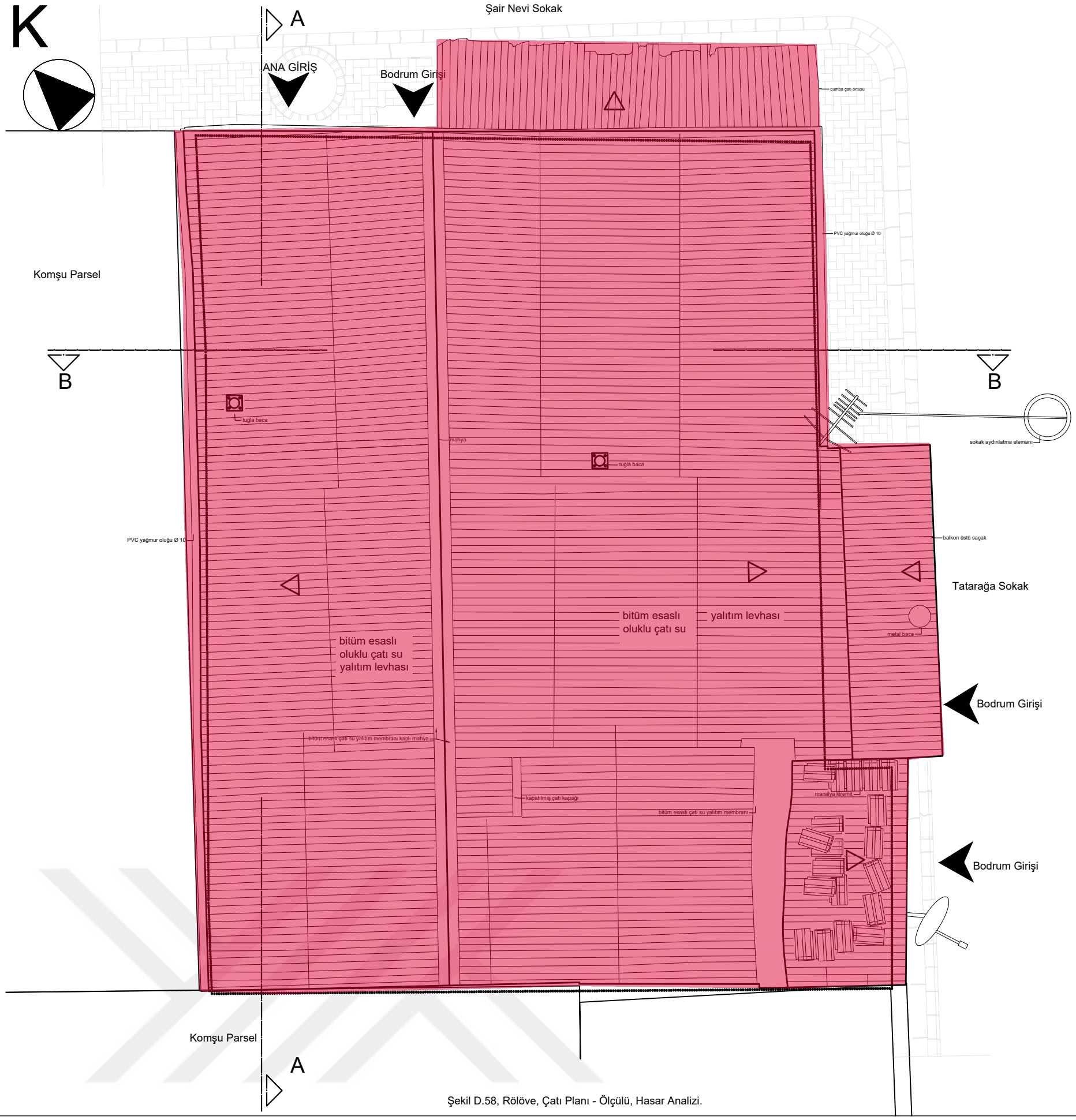

Şekil D.58, Rölöve, Çatı Planı - Ölçülü, Hasar Analizi.

PARÇA KOPMASI	RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME	KILCAL ÇATLAK	YAPISAL ÇATLAK
BİRİM ELEMAN KAYBI	METAL ELEMANDA KOROZYON	ÇİMENTO HARÇ/SIVA	SEHİM
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)	ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)	SONRADAN AÇILAN AÇILIK	EKLENEN DUVAR
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ	KALDIRILAN DUVAR	KAPATILAN AÇIKLIK	BİTKİLENME

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

ÇATI PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.59, Rölöve, A-A Kesiti - Ölçülü, Hasar Analizi.

YAPISAL ÇATLAK
SEHİM
EKLENEN DUVAR
BİTKİLENME

KILCAL ÇATLAK
ÇİMENTO HARÇ/SIVA
SONRADAN AÇILAN AÇILIK
KAPATILAN AÇIKLIK

RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME
METAL ELEMANDA KOROZYON
ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)
KALDIRILAN DUVAR

PARÇA KOPMASI
BİRİM ELEMAN KAYBI
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

A-A KESİTİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

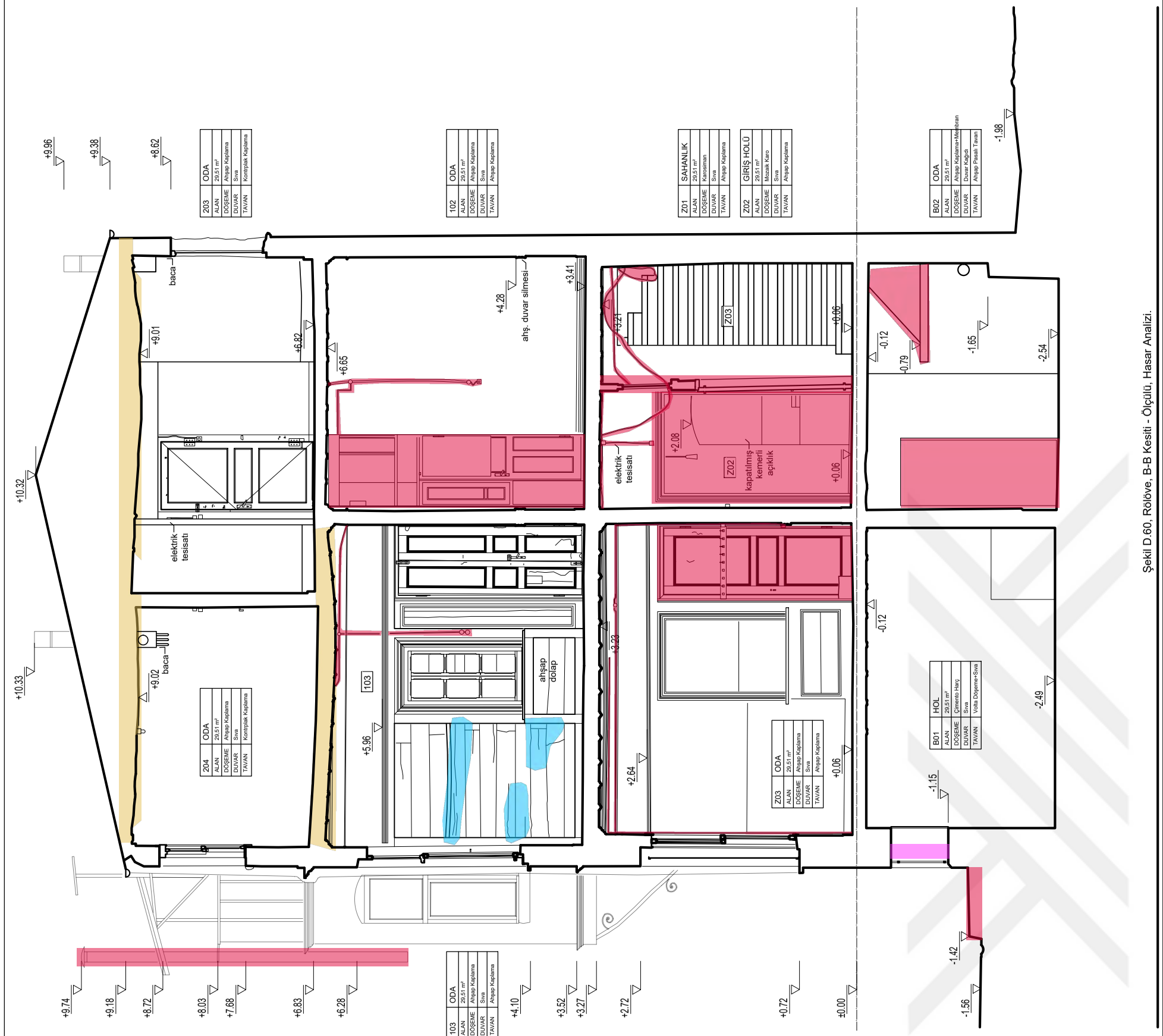

Şekil D.60, Rölöve, B-B Kesiti - Ölçülü, Hasar Analizi.

YAPISAL ÇATLAK
SEHİM
EKLENEN DUVAR
BİTKİLENME

KILCAL ÇATLAK
ÇİMENTO HARÇ/SIVA
SONRADAN AÇILAN AÇILIK
KAPATILAN AÇIKLIK

RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME
METAL ELEMANDA KOROZYON
ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)
KALDIRILAN DUVAR

PARÇA KOPMASI
BİRİM ELEMAN KAYBI
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

B-B KESİTİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.61, Rölöve, Kuzeydoğu Cephesi - Ölçülü, Hasar Analizi.

YAPISAL ÇATLAK
SEHİM
EKLENEN DUVAR
BİTKİLENME

KILCAL ÇATLAK
ÇİMENTO HARÇ/SIVA
SONRADAN AÇILAN AÇIKLIK
KAPATILAN AÇIKLIK

RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME
METAL ELEMANDA KOROZYON
ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)
KALDIRILAN DUVAR

PARÇA KOPMASI
BİRİM ELEMAN KAYBI
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.62, Röiöve, Güneydoğu Cephesi - Ölçülü, Hasar Analizi.

YAPISAL ÇATLAK
SEHİM
EKLENEN DUVAR
BİTKİLENME
KILCAL ÇATLAK
ÇİMENTO HARÇ/SIVA
SONRADAN AÇILAN AÇILIK
KAPATILAN AÇIKLIK
RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME
METAL ELEMANDA KOROZYON
ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)
KALDIRILAN DUVAR
PARÇA KOPMASI
BİRİM ELEMAN KAYBI
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.63, Rölöve, Kuzeybatı Cephesi - Ölçülü, Hasar Analizi.

YAPISAL ÇATLAK
SEHİM
EKLENEN DUVAR
BİTKİLENME
KILCAL ÇATLAK
ÇİMENTO HARÇ/SIVA
SONRADAN AÇILAN AÇILIK
KAPATILAN AÇIKLIK
RENK DEĞİŞİMİ VE KİRLENME
METAL ELEMANDA KOROZYON
ÖZGÜN OLMAYAN EKLENTİLER (betonarme, kaplama malzemesi,kablo...)
KALDIRILAN DUVAR
PARÇA KOPMASI
BİRİM ELEMAN KAYBI
MALZEMEDE AŞINMA (0-2 CM ARASI)
SIVA-BOYA DÖKÜLMESİ

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ

HASAR ANALİZİ

KUZEYBATI CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

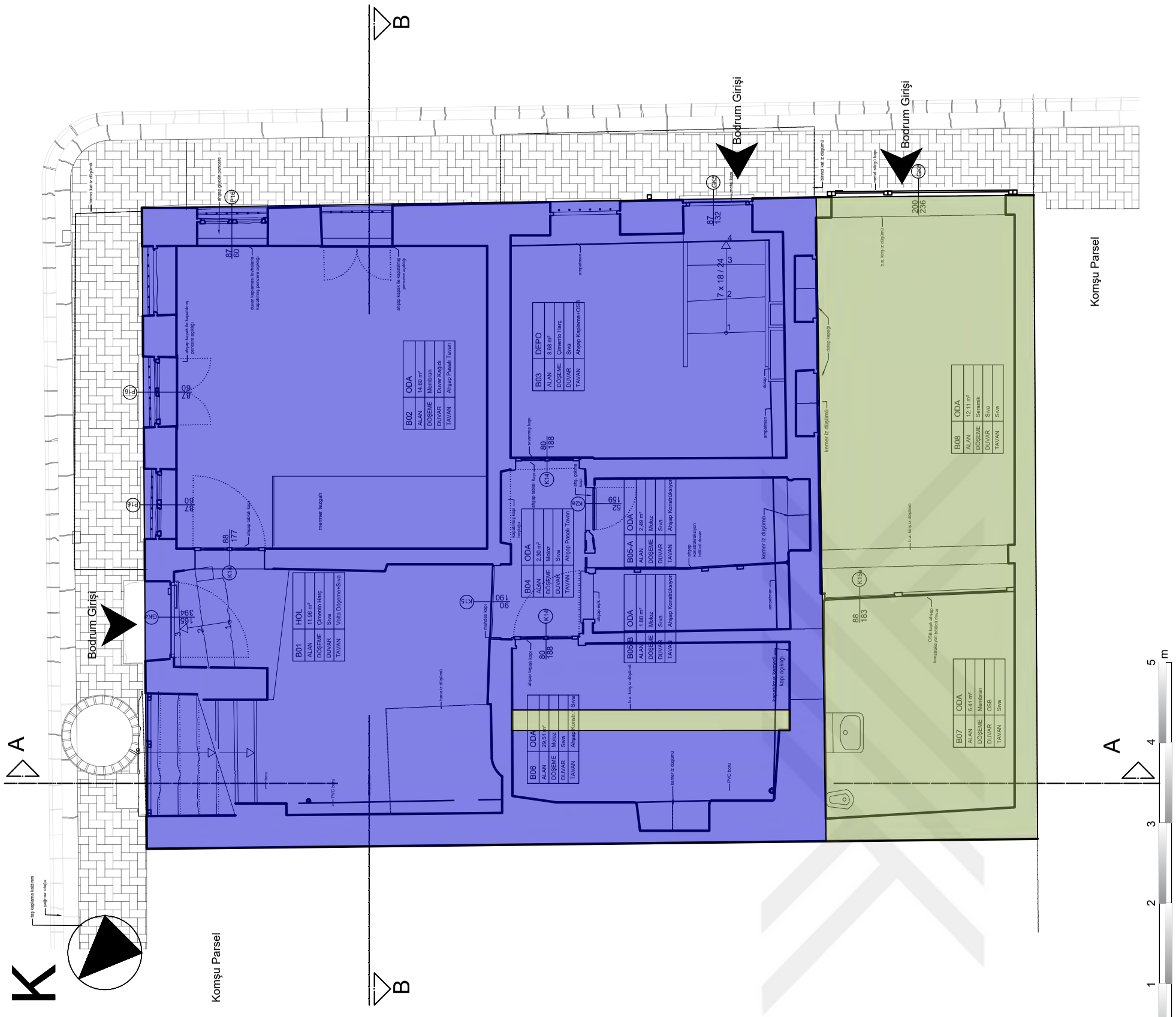

Şekil D.64, Rölöve, Bodrum Kat Planı - Dönem Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ - DÖNEM ANALİZİ

BODRUM KAT PLANI

I. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (?- 1937)
(1928 Pervititch Sigorta Haritası esas alınmıştır.)

II. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (1937-1952)
1940 SALT Arşiv fotoğrafı esas alınmıştır.

III. Dönem - Rölöve (1952-2020)

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

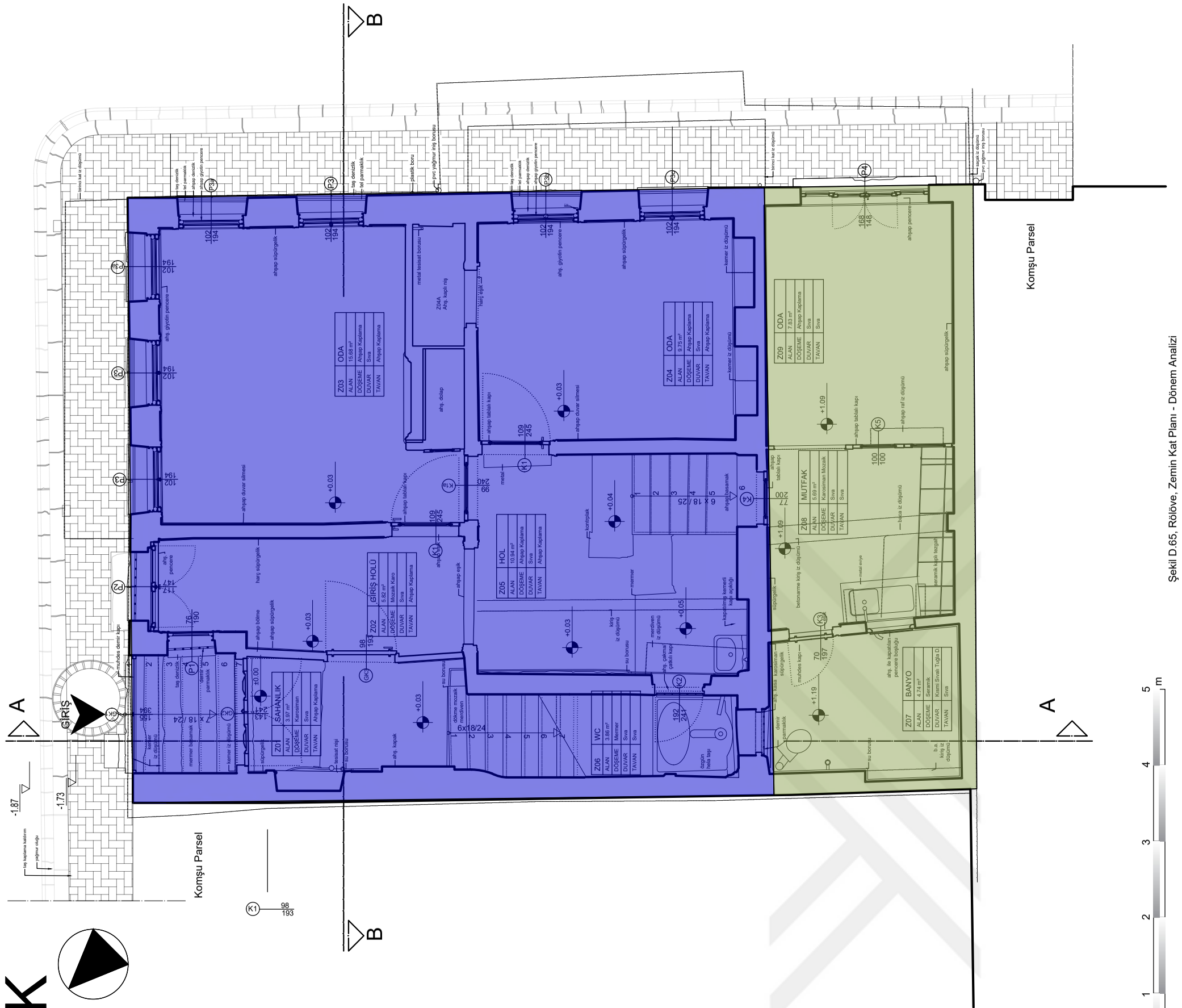

Şekil D.65, Rölöve, Zemin Kat Planı - Dönem Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ - DÖNEM ANALİZİ

ZEMİN KAT PLANI

I. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (?- 1937)
(1928 Pervititch Sigorta Haritası esas alınmıştır.)

II. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (1937-1952)
1940 SALT Arşiv fotoğrafı esas alınmıştır.

III. Dönem - Rölöve (1952-2020)

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

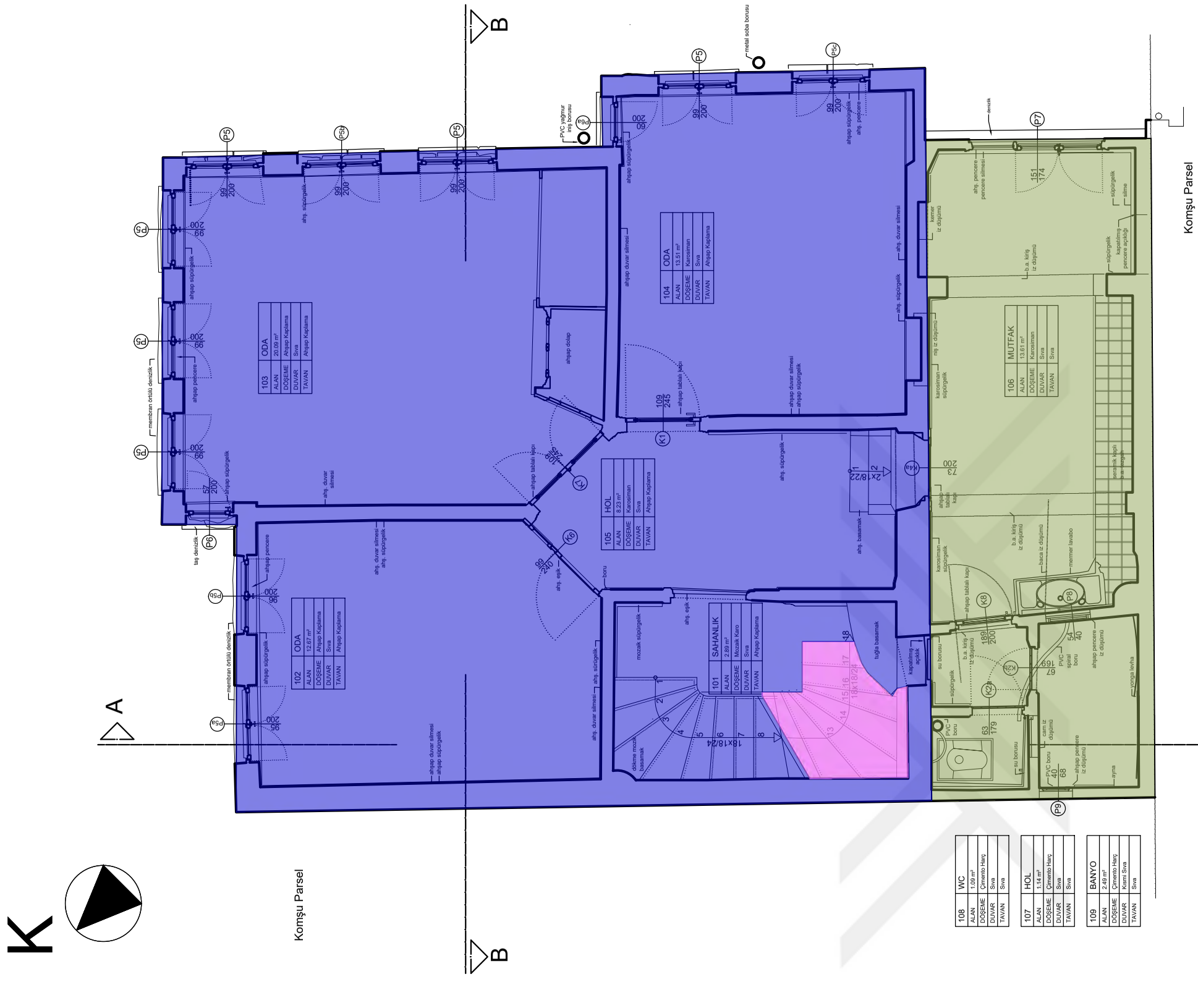

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ - DÖNEM ANALİZİ

BİRİNCİ KAT PLANI

I. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (?- 1937)
(1928 Pervititch Sigorta Haritası esas alınmıştır.)

II. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (1937-1952)
1940 SALT Arşiv fotoğrafı esas alınmıştır.

III. Dönem - Rölöve (1952-2020)

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

B
A
Komşu Parsel
Komşu Parsel
K
membran örtülü denizlik
membran örtülü denizlik
membran örtülü denizlik
metal soba borusu
PVC yağmur iniş borusu
ahşap ızgara
ahşap sundurma
ahşap saçak
ahşap pencere
ahşap kapı
ahşap merdiven
ahşap döşeme
ahşap tavan
ahşap iskele
ahşap saçak
ahşap sepetçelik
ahşap döşeme
ahşap çatkı
ahşap döşeme
ahşap pencere
ahşap kapı
ahşap döşeme
ahşap kapı
ahşap kapı
ahşap kapı

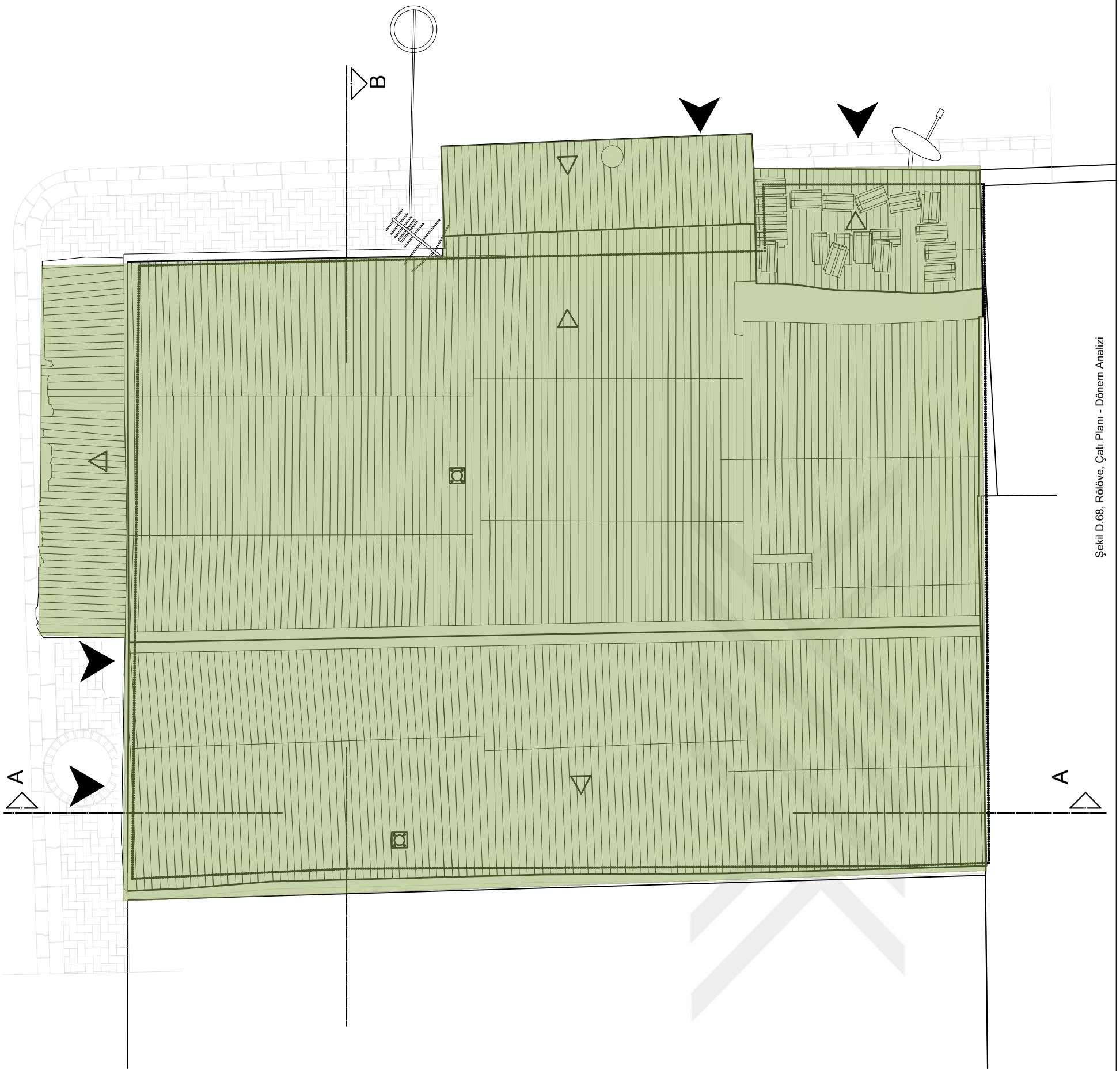

Şekil D.68. Rölöve, Çatı Planı - Dönem Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ - DÖNEM ANALİZİ

ÇATI PLANI

I. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (?- 1937)
(1928 Pervititch Sigorta Haritası esas alınmıştır.)

II. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (1937-1952)
1940 SALT Arşiv fotoğrafı esas alınmıştır.

III. Dönem - Rölöve (1952-2020)

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

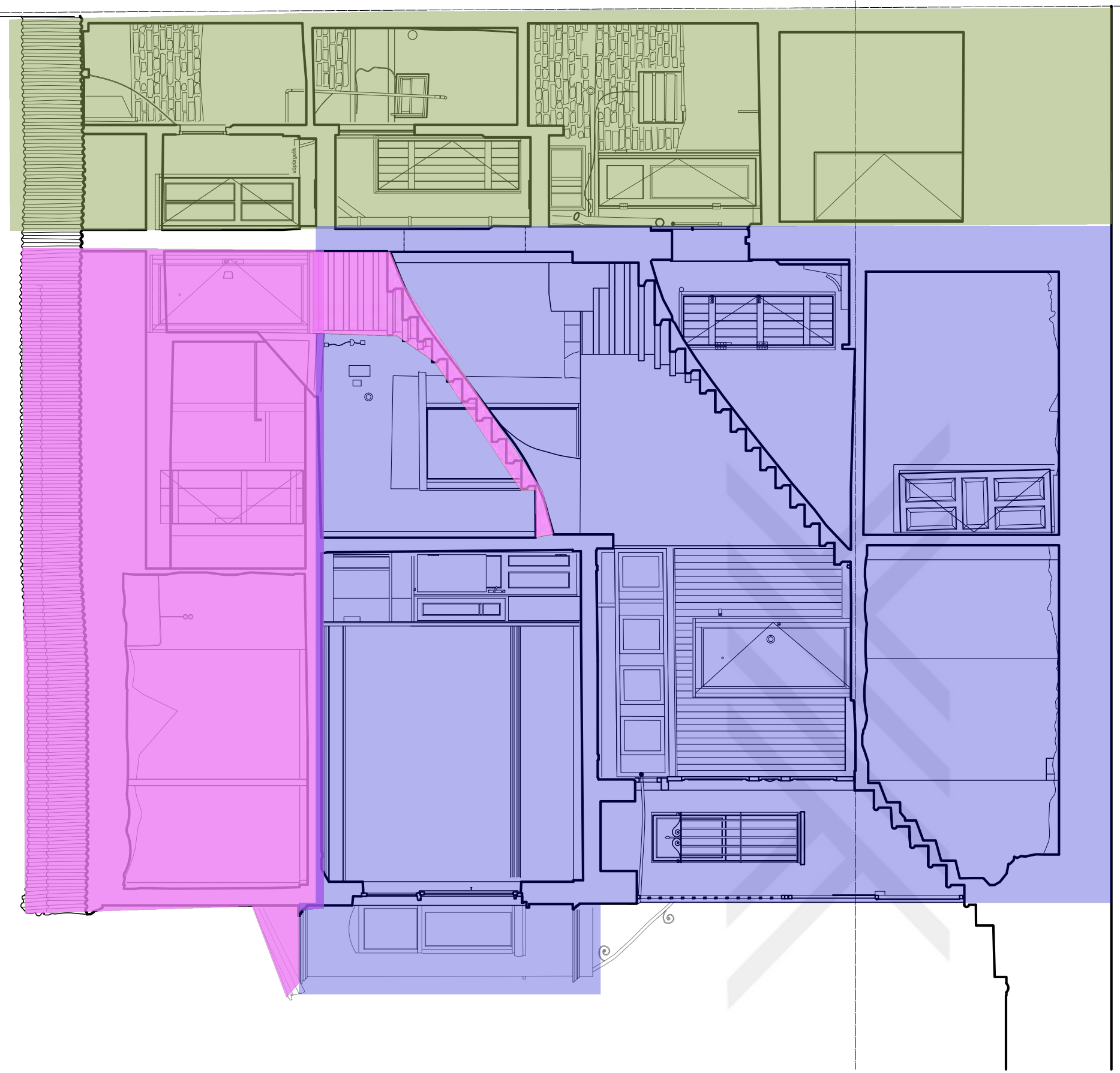

Şekil D.69, Rölöve, A-A Kesiti - Dönem Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ - DÖNEM ANALİZİ

A-A KESİTİ

I. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (?- 1937)
(1928 Pervititch Sigorta Haritası esas alınmıştır.)

II. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (1937-1952)
1940 SALT Arşiv fotoğrafı esas alınmıştır.

III. Dönem - Rölöve (1952-2020)

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

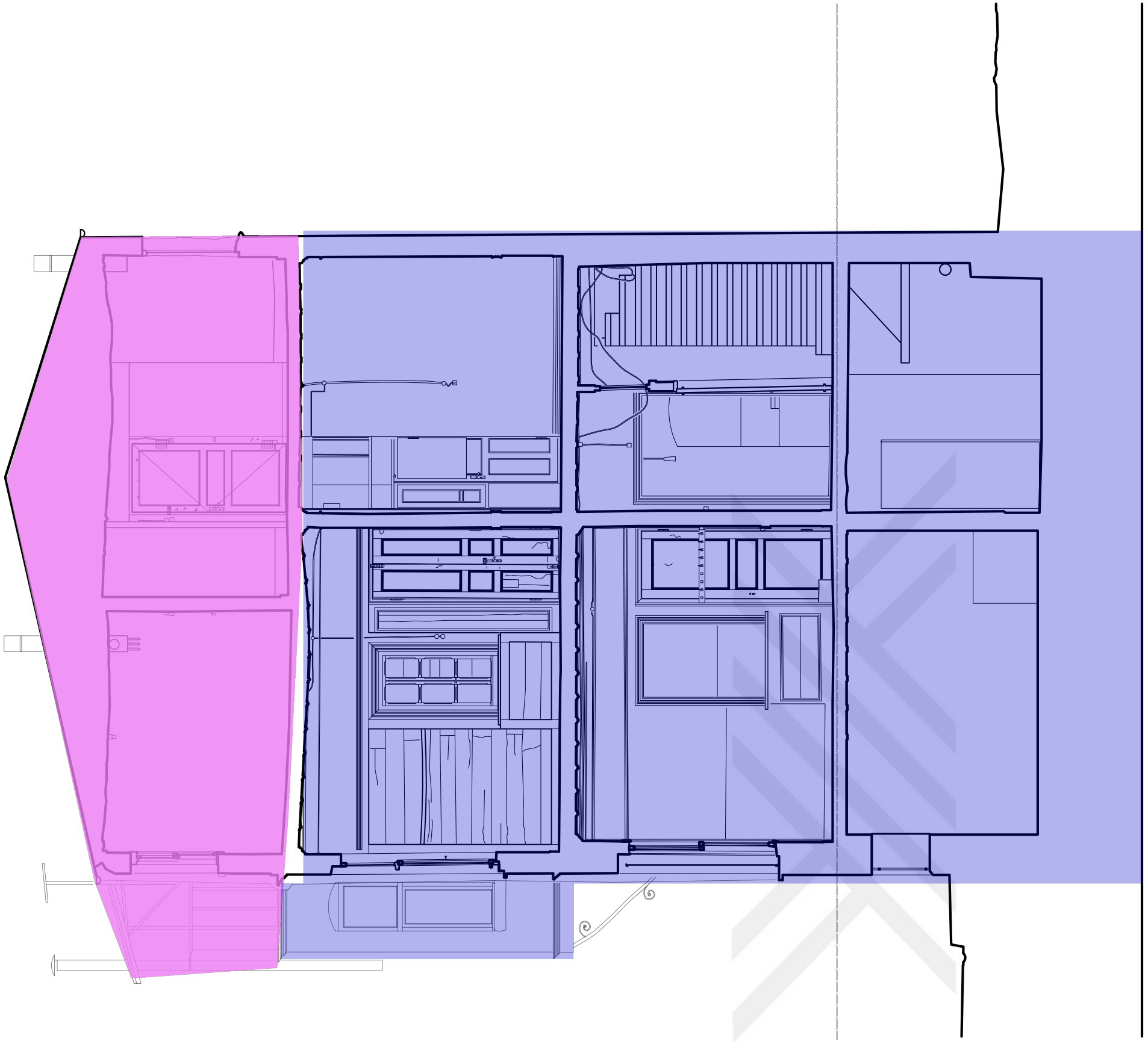

Şekil D.70, Rölöve, B-B Kesiti- Dönem Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ - DÖNEM ANALİZİ

B-B KESİTİ

I. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (?- 1937)
(1928 Pervititch Sigorta Haritası esas alınmıştır.)

II. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (1937-1952)
1940 SALT Arşiv fotoğrafı esas alınmıştır.

III. Dönem - Rölöve (1952-2020)

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

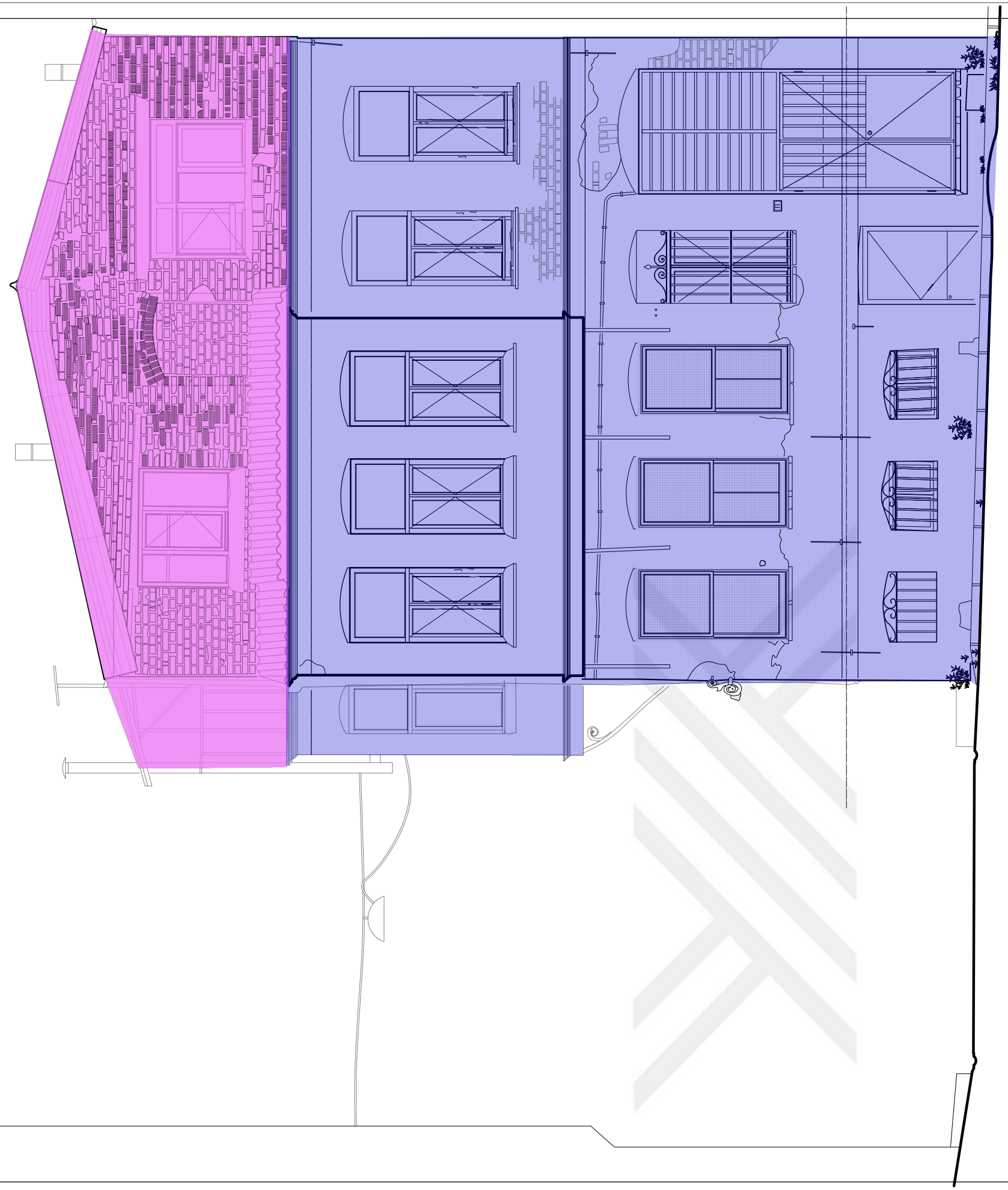

Şekil D.71, Rölöve, Kuzeydoğu Cephesi - Dönem Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ - DÖNEM ANALİZİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

I. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (?- 1937)
(1928 Pervititch Sigorta Haritası esas alınmıştır.)

II. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (1937-1952)
1940 SALT Arşiv fotoğrafı esas alınmıştır.

III. Dönem - Rölöve (1952-2020)

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.72, Rölöve, Güneydoğu Cephesi - Dönem Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ - DÖNEM ANALİZİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

I. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (?- 1937)
(1928 Pervititch Sigorta Haritası esas alınmıştır.)

II. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (1937-1952)
1940 SALT Arşiv fotoğrafı esas alınmıştır.

III. Dönem - Rölöve (1952-2020)

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Tarih: Temmuz, 2022

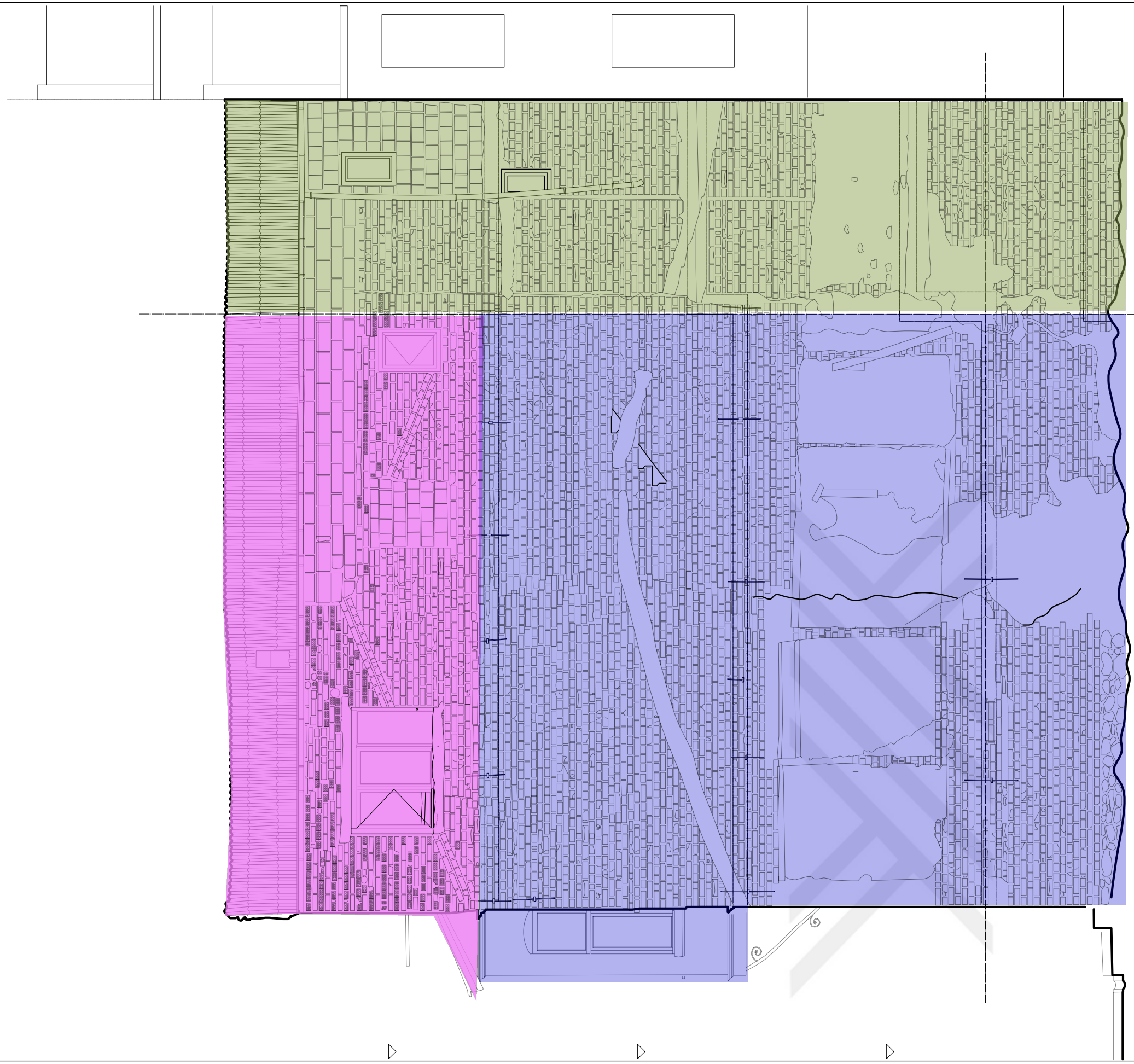

Şekil D.73. Rölöve, Kuzeybatı Cephesi - Dönem Analizi

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RÖLÖVE PROJESİ - DÖNEM ANALİZİ

KUZEYBATI CEPHESİ

I. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (?- 1937)
(1928 Pervititch Sigorta Haritası esas alınmıştır.)

II. RESTİTÜSYON DÖNEMİ. (1937-1952)
1940 SALT Arşiv fotoğrafı esas alınmıştır.

III. Dönem - Rölöve (1952-2020)

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Tarih: Temmuz, 2022

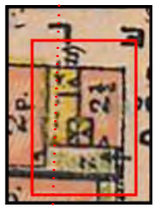

Pervititch Haritası'ndaki noktalı çizgi (. . .)
ile gösterilmiş olan aksta, tavan döşemesinin farklılaşması nedeniyle merdivenin doğusuna gelecek şekilde duvar eklenmiştir.

Kemerli niş, içerisindeki raf izleri ve
I. restitüsyon döneminde (1928-1937)
bu duvarın komşu parsele bitişik olması
nedeniyle mevcut haliyle korunmuştur.

Kapatılmış kapı ve pencereler açılmıştır.
Bahsi geçen kapı ile bodrum kattan bahçeye geçiş sağlanmıştır.

Muhdes basamaklar kaldırılarak giriş kota uygun şekilde tekrar düzenlenmiştir.

Pervititch Haritasında görüldüğü üzere yapı doğu ve batı yönde kagir ve ahşap olarak düzenlenmiş. Doğudaki kısımda kagir çerçeve oluşturulmuş. Mimari gereklilikten dolayı ön cephede 40 cm olan duvar kalınlığı bu duvarda da devam ettirilmiştir.

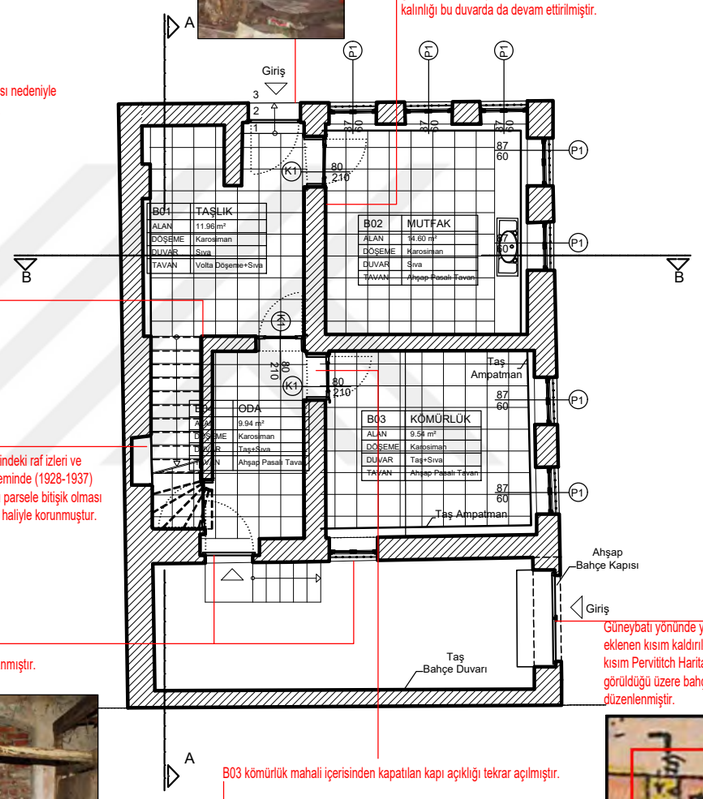

B03 kömürlük mahali içerisinden kapatılan kapı açıklığı tekrar açılmıştır.

B04-odadan görünüş

B03-kömürlükten görünüş

Güneybatı yönünde yapıya eklenen kısım kaldırılarak bu kısım Pervititch Haritasında görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

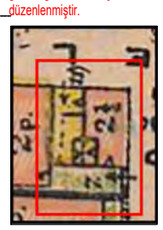

Bahçe kapısının, aynı döneme ait örneklerden yola çıkılarak yapıya ve döneme uygun restitüsyonu yapılmıştır.

Aynı döneme ait bahçe giriş kapısı örneği

1931 tarihli
MÜSAKKAFAT VERGİSİ TAHRİR VARAKASI'nda belirtildiği üzere
bodrum kat: taşlık, 1 oda, mutfak ve kömürlük
olarak düzenlenmiştir.

B04 mahali içerisindeki niteliksiz ahşap bölücü kaldırılmıştır.

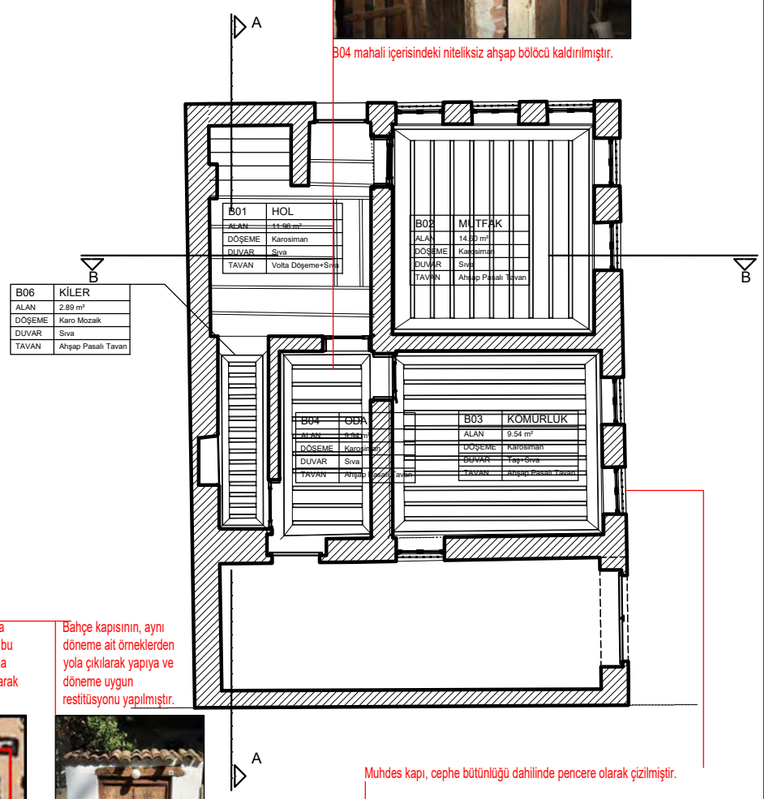

Muhdes kapı, cephe bütünlüğü dahilinde pencere olarak çizilmiştir.

K

0 1 2 3 4 5 m

Şekil D.74, Restitüsyon, I. Dönem, Bodrum Kat Taban -Tavan Planı

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

BODRUM KAT PLANI

Yapının I. Restitüsyon Dönemi'nde 1928 Pervititch Sigorta Haritası'ndan yararlanmış ve 1937 tarihli hava fotoğrafına kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek kısım kaldırılmış. Burası 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Haritada noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta yapı içerisinde duvar olduğu düşünülmüştür. Bu noktada tavan döşemesinin farklılaşması da bunu desteklemiştir. Bahsi geçen aksta çatı da farklılık göstermektedir. Çatı, 1937 tarihli hava fotoğrafı ve rölövede kuzeybatı cephesindeki
çatı izi doğrultusunda restitüe edilmiştir.

Pervititch'de görülen cihannüma katıda yapıya eklenerek, yapı haritada işaretlendiği gibi (2 ½ katlı) bodrum kat + zemin kat + birinci kat + cihannüma katı olarak düzenlenmiştir.

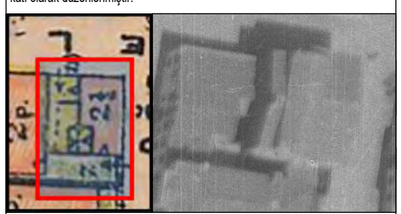

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

K

Yapı girişindeki muhdes demir kapı kaldırılmıştır.

Yol kotunun yükseldiği düşünülerek, 20 cm düşürülmüş bu kapsamda giriş basamakları düzenlenmiştir.

Pencere açıklığından ve pencere tipinden anlaşıldığı üzere sonradan değiştirilen doğrama kattaki diğer pencerelere uygun şekilde giyotin olarak çizilmiştir.

1931 tarihli
MÜSAKKAFAT VERGİSİ TAHRİR VARAKASI'nda belirtildiği üzere zemin kat: 2 oda, 1 sofa olarak düzenlenmiştir.

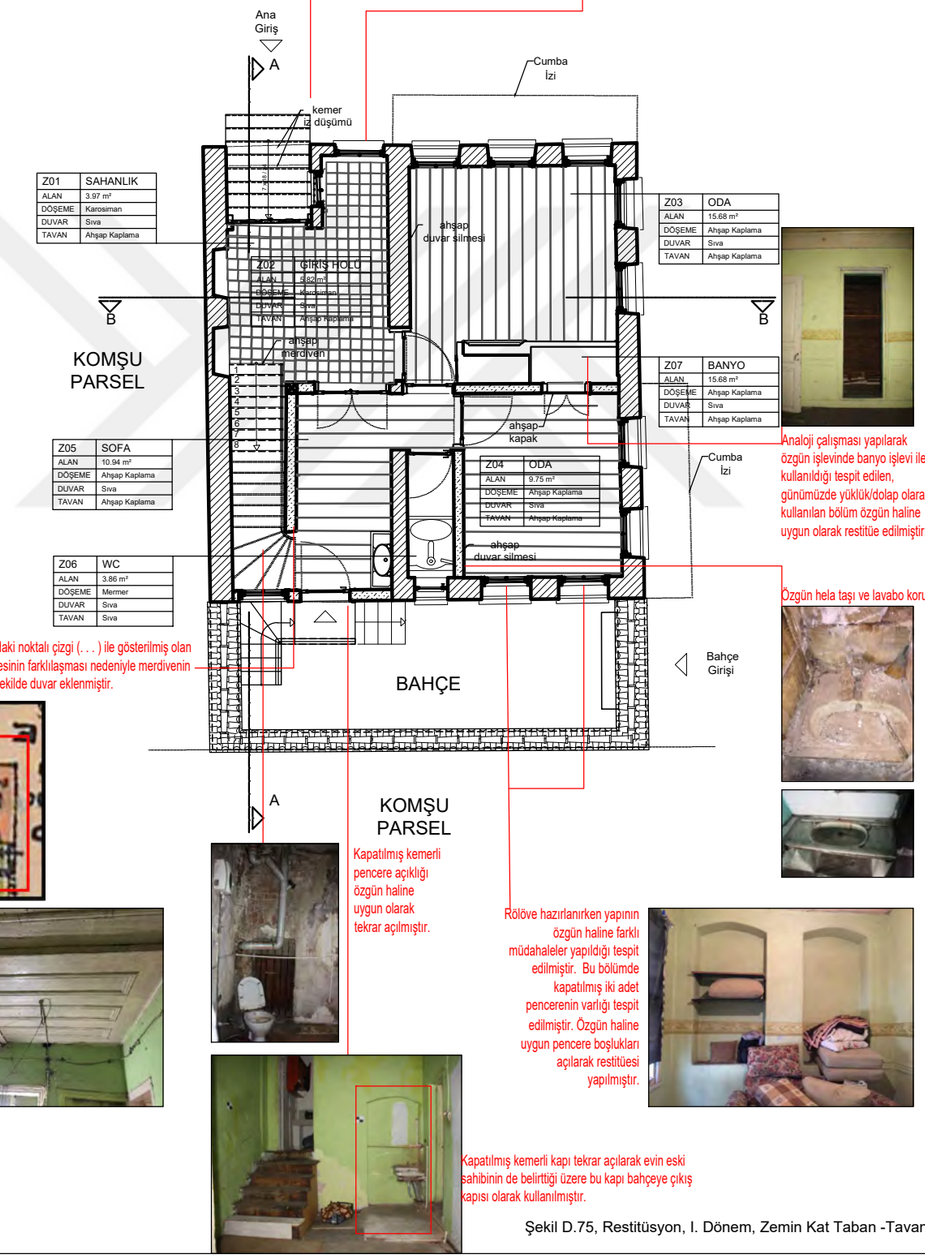

Analoji çalışması yapılarak özgün işlevinde banyo işlevi ile kullanıldığı tespit edilen, günümüzde yüklük/dolap olarak kullanılan bölüm özgün haline uygun olarak restitüe edilmiştir.

Özgün hela taşı ve lavabo korunmuştur.

Pervititch Haritası'ndaki noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan akstа, tavan döşemesinin farklılaşması nedeniyle merdivenin doğusuna gelecek şekilde duvar eklenmiştir.

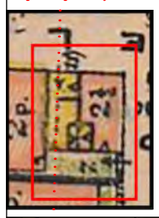

Kapatılmış kemerli pencere açıklığı özgün haline uygun olarak tekrar açılmıştır.

Kapatılmış kemerli kapı tekrar açılarak evin eski sahibinin de belirttiği üzere bu kapı bahçeye çıkış kapısı olarak kullanılmıştır.

Rölöve hazırlanırken yapının özgün haline farklı müdahaleler yapıldığı tespit edilmiştir. Bu bölümde kapatılmış iki adet pencerenin varlığı tespit edilmiştir. Özgün haline uygun pencere boşlukları açılarak restitüesi yapılmıştır.

Şekil D.75, Restitüsyon, I. Dönem, Zemin Kat Taban -Tavan Planı

Pervititch Haritasında görüldüğü üzere yapı doğu ve batı yönde kagir ve ahşap olarak düzenlenmiş. Doğudaki kısımda kagir çerçeve oluşturulmuş. Mimari gereklilikten dolayı ön cephede 40 cm olan duvar kalınlığı bu duvarda da devam ettirilmiştir.

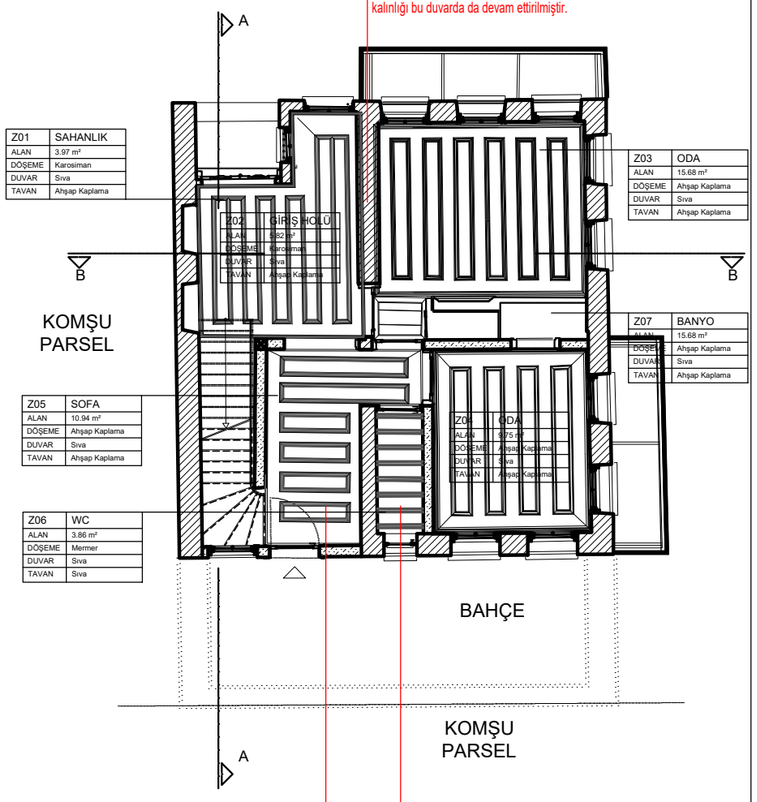

Geleneksel ahşap ve kagir yapılarda uygulanan tavan kaplamaları incelenerek, yapıya uygun tavan kaplamaları restitüe edilmiştir.

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

ZEMİN KAT PLANI

Yapının I. Restitüsyon Dönemi'nde 1928 Pervititch Sigorta Haritası'ndan yararlanmış ve 1937 tarihli hava fotoğrafına kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek kısım kaldırılmış. Burası 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Haritada noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan akstа yapı içerisinde duvar olduğu düşünülmüştür. Bu noktada tavan döşemesinin farklılaşması da bunu desteklemiştir. Bahsi geçen akstа çatı da farklılık göstermektedir. Çatı, 1937 tarihli hava fotoğrafı ve rölövede kuzeybatı cephesindeki çatı izi doğrultusunda restitüe edilmiştir.

Pervititch'de görülen cihannüma katıda yapıya eklenerek, yapı haritada işaretlendiği gibi (2 ½ katlı) bodrum kat + zemin kat + birinci kat + cihannüma katı olarak düzenlenmiştir.

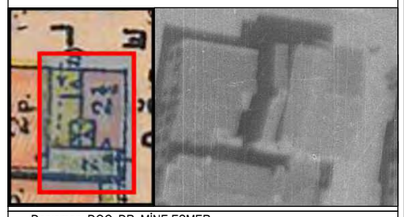

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

1931 tarihli
MÜSAKKAFAT VERGİSİ TAHRİR VARAKASI'nda belirtildiği üzere
birinci kat: 2 oda, 1 sofa olarak düzenlenmiştir.

Beşik çatı eğimi nedeniyle bu bölümdeki pencere kapatılmıştır.

Pervititch Haritası'ndaki noktalı çizgi (. . .)
ile gösterilmiş olan aksta çatı kotu farklılaşmış ve
beşik çatı oluşmuştur. Bu kısımda tavan
döşemesi çatıya uygun olarak restitüe edilmiş.
Beşik çatının mahya hizasına gelcek şekilde
konulan 20 cm x 20 cm ahşap dikmeye çatı
taşıttırılmıştır.

Pervititch Haritasında görüldüğü üzere yapı doğu ve
batı yönde kagir ve ahşap olarak düzenlenmiş.
Doğudaki kısımda kagir çerçeve oluşturulmuş. Mimari
gerekliliklerden dolayı bağdati çıtalı ahşap duvar kagir
duvara çevrilmiştir.

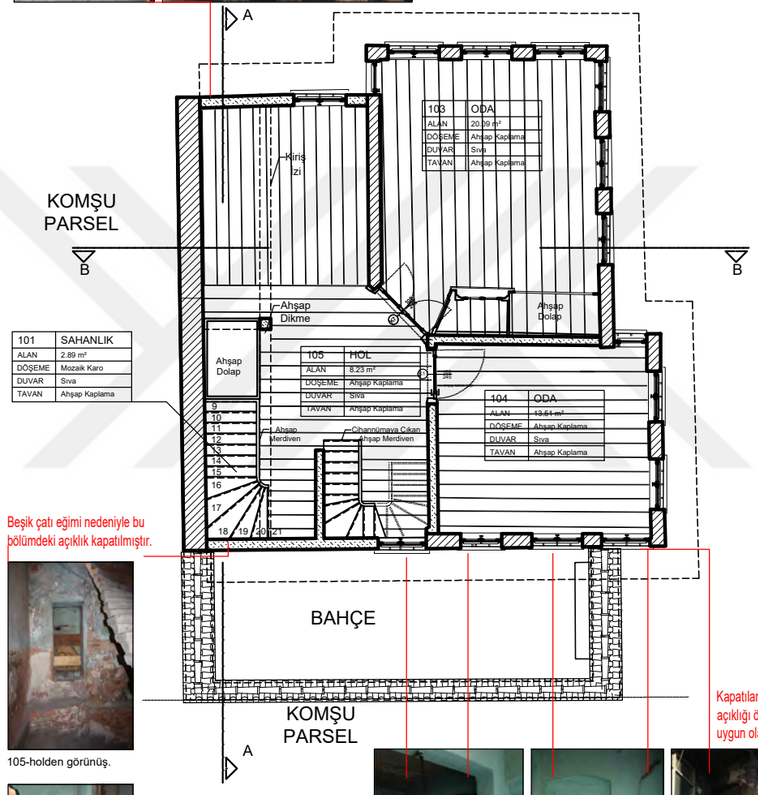

Pasalı tavandaki farklılıklardan
anlaşılacağı üzere buradaki
duvar özgün değildir. Tahrir
varakasına uygun olarak
mahaller düzenlenmiş. Bu
kapsamda duvar kaldırılmıştır.

Tavan döşemesinin
farklılaştığı kısım
merdiven kovası olarak
düzenlenmiştir.

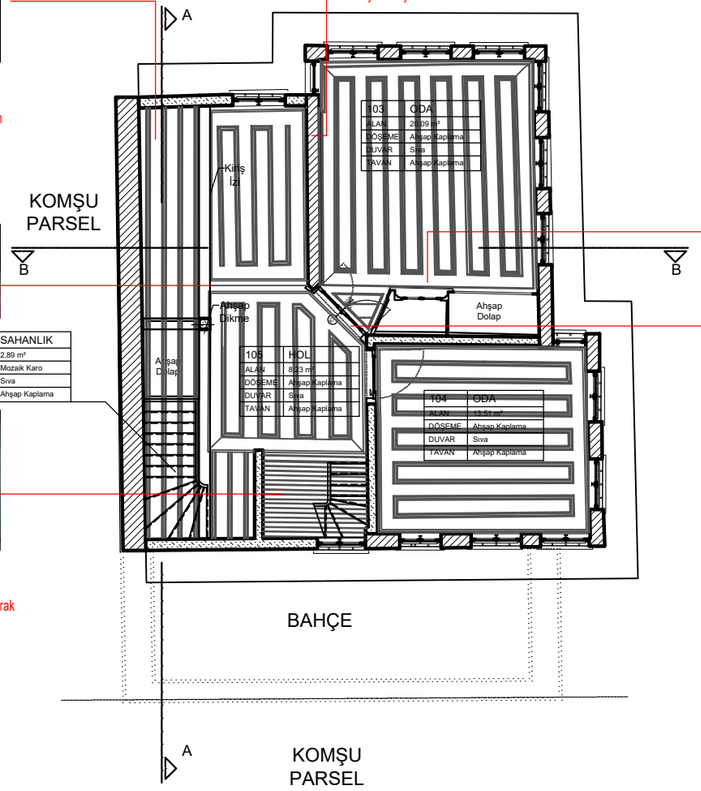

103-odadan görünüş

105-holden görünüş

Holde açılı duvara
uygun olarak çözülen
pasalı tavan detayı ve
oda içerisinde dolap ve
tavandaki nitelikli
detaylardan dolayı
duvar mevcut haliyle,
açılı olarak, restitüe
edilmiştir.

Beşik çatı eğimi nedeniyle bu
bölümdeki açıklık kapatılmıştır.

105-holden görünüş.

Bahçeden görünüş

Kapatılan pencere
açıklığı özgün haline
uygun olarak açılmıştır.

Ek kısma geçiş için
kullanılan kapı açıklığı
cephede pencere olarak
düzenlenmiştir.

Bahçeden görünüş

105-holden görünüş

104-odadan görünüş

Oda içerisindeki
nişler cephede
pencere olarak
düzenlenmiştir.

K

Şekil D.76, Restitüsyon, I. Dönem, Birinci Kat Taban -Tavan Planı

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

BİRİNCİ KAT PLANI

Yapının I. Restitüsyon Dönemi'nde 1928 Pervititch Sigorta Haritası'ndan yararlanmış ve 1937 tarihli hava fotoğrafına kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek kısım kaldırılmış. Burası 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Haritada noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta yapı içerisinde duvar olduğu düşünülmüştür. Bu noktada tavan döşemesinin farklılaşması da bunu desteklemiştir. Bahsi geçen aksta çatı da farklılık göstermektedir. Çatı, 1937 tarihli hava fotoğrafı ve rölövede kuzeybatı cephesindeki
çatı izi doğrultusunda restitüe edilmiştir.

Pervititch'de görülen cihannüma katıda yapıya eklenerek, yapı haritada işaretlendiği gibi (2 ½ katlı) bodrum kat + zemin kat + birinci kat + cihannüma katı olarak düzenlenmiştir.

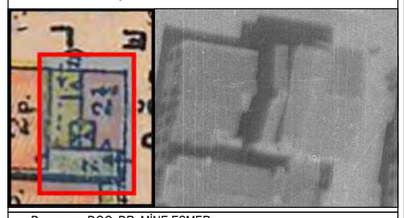

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

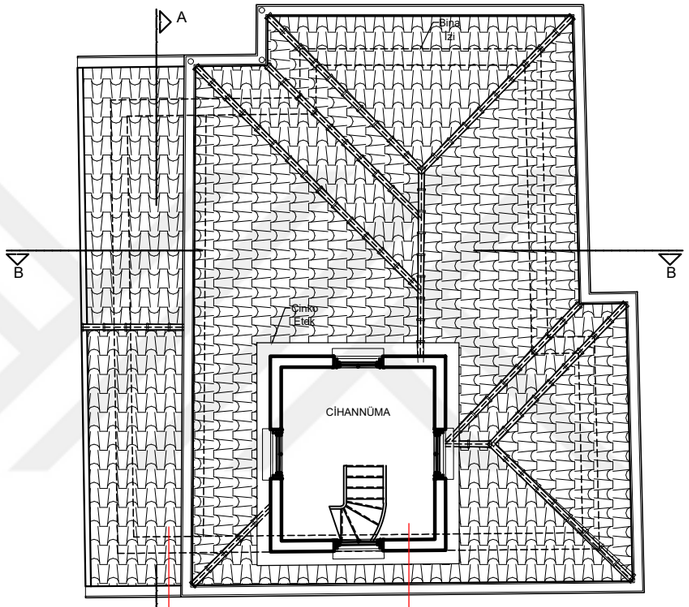

Pervititch Haritası'ndaki noktalı çizgi (. . .) ile gösterilen aksta çatı kotu farklılaşmış ve ayrıca bir beşik çatı daha oluşmuştur.

Pervititch Haritası'nda gösterilen cihannüma yapıya eklenmiş; güneydoğu ve kuzeybatı yönünde birer tane çizilen pencere açıklıklarına ek olarak diğer iki cepheye de birer pencere eklenmiştir.

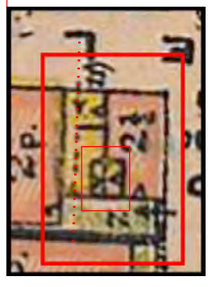

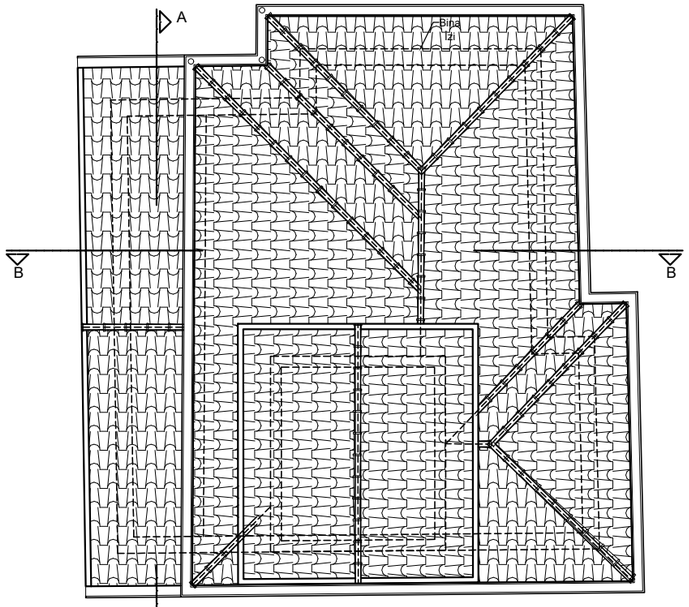

Yapının çatı örtüsü dönemine uygun olarak alaturka kiremit çizilmiştir. Analoji çalışmalrı doğrultusunda çatı saçaklı olarak çizilmiştir.

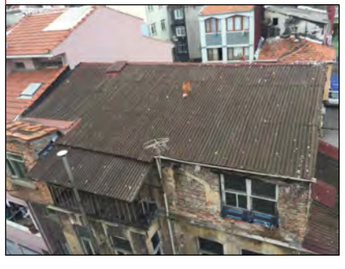

Şekil D.77, Restitüsyon, I. Dönem, Cihannüma ve Çatı Planı

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

CİHANNÜMA VE ÇATI PLANI

Yapının I. Restitüsyon Dönemi'nde 1928 Pervititch Sigorta Haritası'ndan yararlanmış ve 1937 tarihli hava fotoğrafına kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek kısım kaldırılmış. Burası 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Haritada noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta yapı içerisinde duvar olduğu düşünülmüştür. Bu noktada tavan döşemesinin farklılılaşması da bunu desteklemiştir. Bahsi geçen aksta çatı da farklılık göstermektedir. Çatı, 1937 tarihli hava fotoğrafı ve rölövede kuzeybatı cephesindeki
çatı izi doğrultusunda restitüe edilmiştir.

Pervititch'de görülen cihannüma katıda yapıya eklenerek, yapı haritada işaretlendiği gibi (2 $\frac{1}{2}$ katlı) bodrum kat + zemin kat + birinci kat + cihannüma katı olarak düzenlenmiştir.

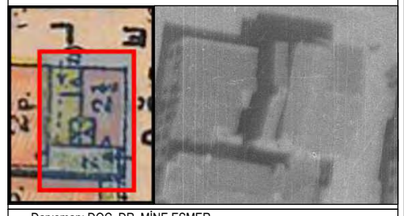

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

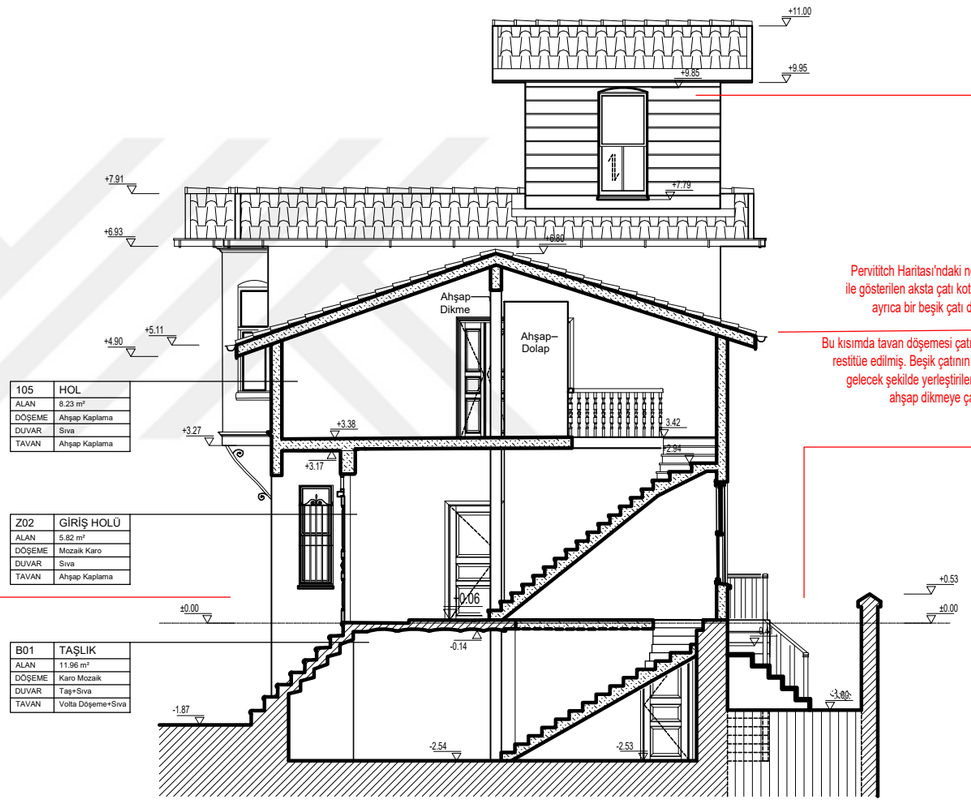

105	HOL
ALAN	8.23 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z02	GİRİŞ HOLÜ
ALAN	5.82 m²
DÖŞEME	Mozaik Karo
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

B01	TAŞLIK
ALAN	11.96 m²
DÖŞEME	Karo Mozaik
DUVAR	Taş+Sıva
TAVAN	Volta Döşeme+Sıva

Yapı girişindeki muhdes demir kapı kaldırılmıştır.

Yol kotunun yükseldiği düşünülerek, 20 cm düşürülmüş bu kapsamda giriş basamakları tdüzenlenmiştir.

Pervititch Haritası'nda gösterilen cihannüma yapıya eklenmi; güneydoğu ve kuzeybatı yönünde birer tane çizilen pencere açıklıklarına ek olarak diğer iki cepheye de birer pencere eklenmiştir.

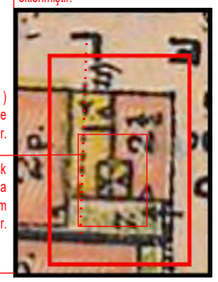

Pervititch Haritası'ndaki noktalı çizgi (. . .) ile gösterilen aksta çatı kotu farklılaşmış ve ayrıca bir beşik çatı daha oluşmuştur.

Bu kısımda tavan döşemesi çatıya uygun olarak restitüe edilmiş. Beşik çatının mahya hizasına gelecek şekilde yerleştirilen 20 cm x 20 cm ahşap dikmeye çatı taşıttırılmıştır.

Güneybatı yönünde yapıya eklenen kısım kaldırılarak bu bölüm Pervititch Haritası'nda görüldüğü şekliyle bahçe olarak düzenlenmiştir.

Ayrıca, düşürülen yol kotuna göre bahçe kotu hemzemin olarak düzenlenmiş, Bodrum ve zemin kattan olmak üzere bahçeyle iki kottan da ilişki kurulmuştur.

Bahçeye dönemine uygun olarak alaturka kiremit harpuştalı kagir bahçe duvarı çizilmiştir.

Şekil D.78, Restitüsyon, I. Dönem, A-A Kesiti

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

A-A KESİTİ

Yapının I. Restitüsyon Dönemi'nde 1928 Pervititch Sigorta Haritası'ndan yararlanmış ve 1937 tarihli hava fotoğrafına kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek kısım kaldırılmış. Burası 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Haritada noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta yapı içerisinde duvar olduğu düşünülmüştür. Bu noktada tavan döşemesinin farklılaşması da bunu desteklemiştir. Bahsi geçen aksta çatı da farklılık göstermektedir. Çatı, 1937 tarihli hava fotoğrafı ve rölövede kuzeybatı cephesindeki çatı izi doğrultusunda restitüe edilmiştir.

Pervititch'de görülen cihannüma katıda yapıya eklenerek, yapı haritada işaretlendiği gibi (2 ½ katlı) bodrum kat + zemin kat + birinci kat + cihannüma katı olarak düzenlenmiştir.

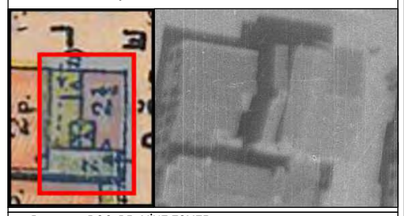

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

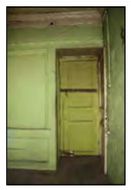

Özgün dolap eksik parçaları tamamlanarak restitüe edilmiştir.

Dolap ve aynı mahalde iki farklı kapı girişi bulunması dönem yapılarında görülen bir detay olduğu için bu şekli ile restitüsyonu yapılmıştır.

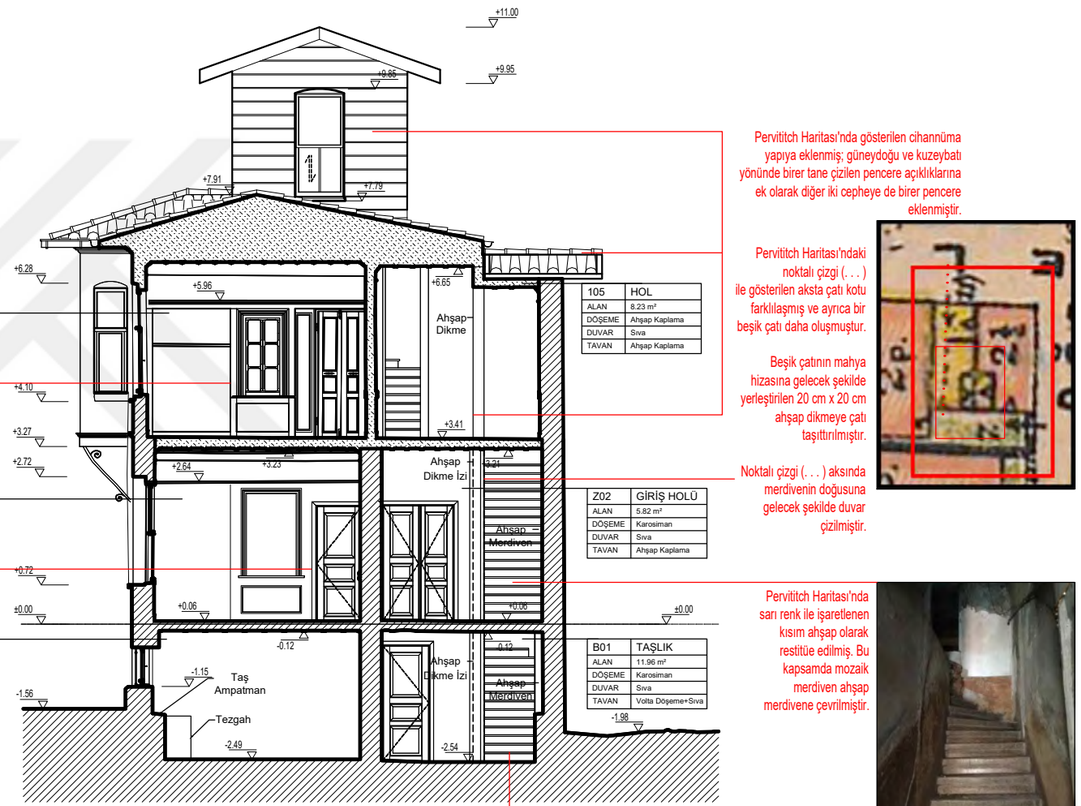

103	ODA
ALAN	20.09 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

105	HOL
ALAN	8.23 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z03	ODA
ALAN	15.68 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z02	GİRİŞ HOLÜ
ALAN	5.82 m²
DÖŞEME	Karosiman
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

B02	MUTFAK
ALAN	14.60 m²
DÖŞEME	Karosiman
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Pasalı Tavan

B01	TAŞLIK
ALAN	11.96 m²
DÖŞEME	Karosiman
DUVAR	Sıva
TAVAN	Volta Döşeme+Sıva

Pervititch Haritası'nda gösterilen cihannüma yapıya eklenmiş; güneydoğu ve kuzeybatı yönünde birer tane çizilen pencere açıklıklarına ek olarak diğer iki cepheye de birer pencere eklenmiştir.

Pervititch Haritası'ndaki noktalı çizgi (. . .) ile gösterilen aksta çatı kotu farklılaşmış ve ayrıca bir beşik çatı daha oluşmuştur.

Beşik çatının mahya hizasına gelecek şekilde yerleştirilen 20 cm x 20 cm ahşap dikmeye çatı taşıttırılmıştır.

Noktalı çizgi (. . .) aksında merdivenin doğusuna gelecek şekilde duvar çizilmiştir.

Pervititch Haritası'nda sarı renk ile işaretlenen kısım ahşap olarak restitüe edilmiş. Bu kapsamda mozaik merdiven ahşap merdivene çevrilmiştir.

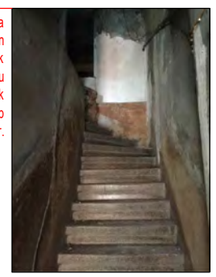

MÜSAKKAFAT VERGİSİ TAHRİR VARAKASI'nda belirtildiği üzere mutfak bodrum katta olacak şekilde restitüe edilmiş ve binanın merdiveni bodrum kata inecek şekilde düzenlenmiştir.

Şekil D.79, Restitüsyon, I. Dönem, B-B Planı

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

B-B KESİTİ

Yapının I. Restitüsyon Dönemi'nde 1928 Pervititch Sigorta Haritası'ndan yararlanmış ve 1937 tarihli hava fotoğrafına kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek kısım kaldırılmış. Burası 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Haritada noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta yapı içerisinde duvar olduğu düşünülmüştür. Bu noktada tavan döşemesinin farklılaşması da bunu desteklemiştir. Bahsi geçen aksta çatı da farklılık göstermektedir. Çatı, 1937 tarihli hava fotoğrafı ve rölövede kuzeybatı cephesindeki
çatı izi doğrultusunda restitüe edilmiştir.

Pervititch'de görülen cihannüma katıda yapıya eklenerek, yapı haritada işaretlendiği gibi (2 $\frac{1}{2}$ katlı) bodrum kat + zemin kat + birinci kat + cihannüma katı olarak düzenlenmiştir.

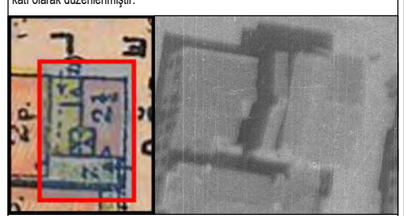

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

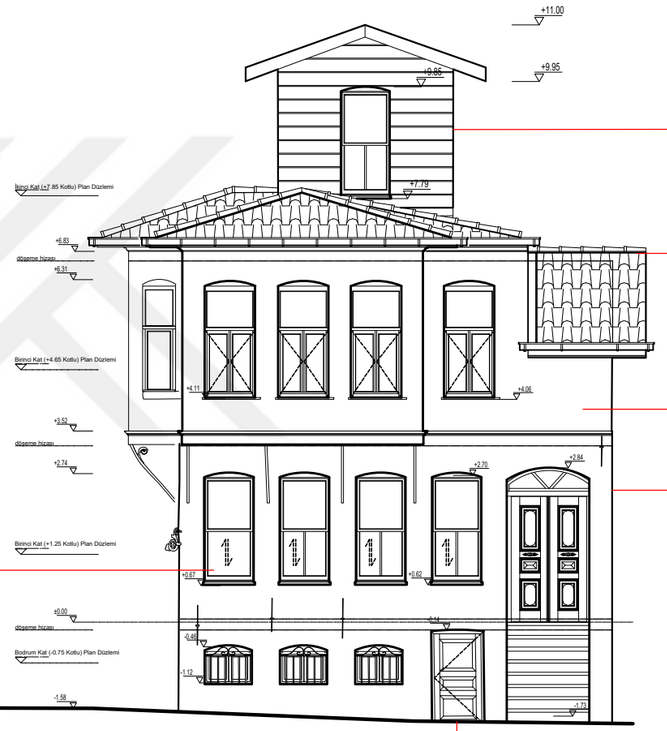

Ahşap giyotin penceredeki düşey kayıt detayı farklılığı iki pencere tipolojisinde de özgün olduğu tespit edilmiş ve bu şekilde restitüe edilmiştir.

Zemin kat giyotin pencerelerin önünde bulunun demir kafesler niteliksiz olduğu için kaldırılmıştır.

Pervititch Haritası'nda gösterilen cihannüma yapıya eklenmiş; güneydoğu ve kuzeybatı yönünde birer tane çizilen pencere açıklıklarına ek olarak diğer iki cepheye de birer pencere eklenmiştir.

Haritada noktalı çizgi (. . .) ile gösterilen aksta çatı kotu farklılaşmış ve ayrıca bir beşik çatı daha oluşmuştur.

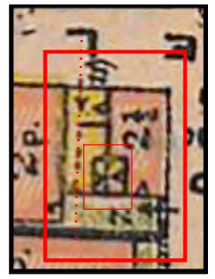

Beşik çatı eğimi nedeniyle bu bölümdeki pencere açıklığı kapatılmıştır.

Yapı girişindeki muhdes demir kapı kaldırılmıştır.

Yol kotunun yükseldiği düşünülerek, 20 cm düşürülmüş bu kapsamda giriş basamakları düzenlenmiştir.

Bodrum kat muhdes giriş kapısı analoji çalışmaları doğrultusunda ahşap tablalı kapı olarak restitüe edilmiştir.

Şekil D.80, Restitüsyon, I. Dönem, Kuzeydoğu Cephesi

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

Yapının I. Restitüsyon Dönemi'nde 1928 Pervititch Sigorta Haritası'ndan yararlanmış ve 1937 tarihli hava fotoğrafına kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek kısım kaldırılmış. Burası 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Haritada noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta yapı içerisinde duvar olduğu düşünülmüştür. Bu noktada tavan döşemesinin farklılılaşması da bunu desteklemiştir. Bahsi geçen aksta çatı da farklılık göstermektedir. Çatı, 1937 tarihli hava fotoğrafı ve rölövede kuzeybatı cephesindeki
çatı izi doğrultusunda restitüe edilmiştir.

Pervititch'de görülen cihannüma katıda yapıya eklenerek, yapı haritada işaretlendiği gibi (2 ½ katlı) bodrum kat + zemin kat + birinci kat + cihannüma katı olarak düzenlenmiştir.

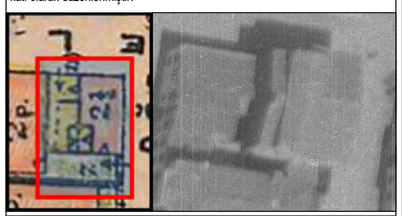

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

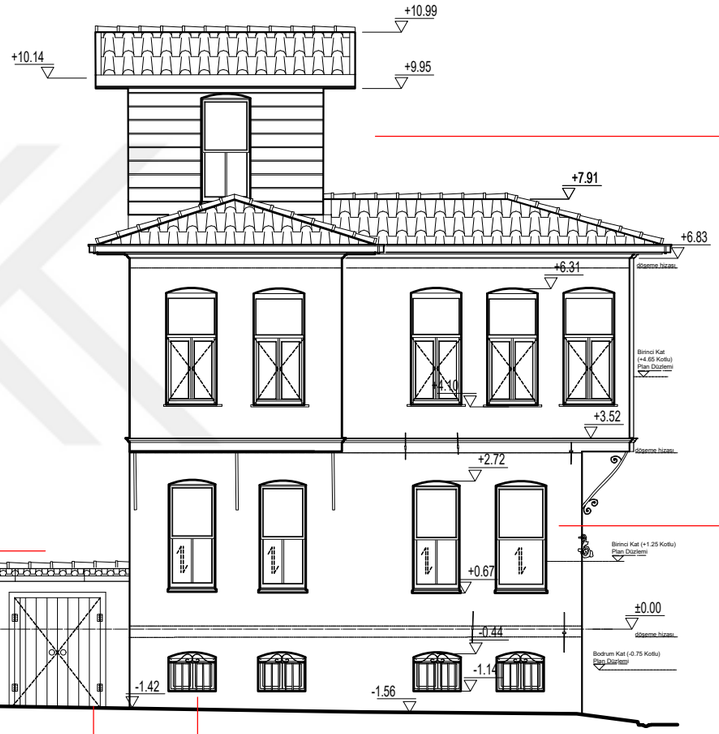

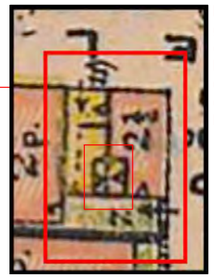

Pervititch Haritası'nda gösterilen cihannüma yapıya eklenmiş; güneydoğu ve kuzeybatı yönünde birer tane çizilen pencere açıklıklarına ek olarak diğer iki cepheye de birer pencere eklenmiştir.

Güneybatı yönünde yapıya eklenen kısım kaldırılarak bu bölüm Pervititch Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Bahçe kapısının, aynı döneme ait örneklerden yola çıkılarak yapıya ve döneme uygun restitüsyonu yapılmıştır.

Aynı döneme ait bahçe giriş kapısı örnekleri

Muhdes kapı, cephe bütünlüğü dahilinde pencere olarak çizilmiştir.

Ahşap giyotin penceredeki düşey kayıt detayı farklılığı iki pencere tipolojisinde de özgün olduğu tespit edilmiş ve bu şekilde restitüe edilmiştir.

Zemin kat giyotin pencerelerin önünde bulunun demir kafesler niteliksiz olduğu için kaldırılmıştır.

Şekil D.81, Restitüsyon, I. Dönem, Güneydoğu Cephesi

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

Yapının I. Restitüsyon Dönemi'nde 1928 Pervititch Sigorta Haritası'ndan yararlanmış ve 1937 tarihli hava fotoğrafına kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek kısım kaldırılmış. Burası 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Haritada noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta yapı içerisinde duvar olduğu düşünülmüştür. Bu noktada tavan döşemesinin farklılaşması da bunu desteklemiştir. Bahsi geçen aksta çatı da farklılık göstermektedir. Çatı, 1937 tarihli hava fotoğrafı ve rölövede kuzeybatı cephesindeki çatı izi doğrultusunda restitüe edilmiştir.

Pervititch'de görülen cihannüma katıda yapıya eklenerek, yapı haritada işaretlendiği gibi (2 ½ katlı) bodrum kat + zemin kat + birinci kat + cihannüma katı olarak düzenlenmiştir.

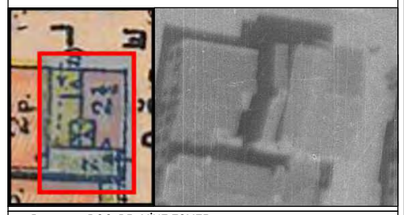

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

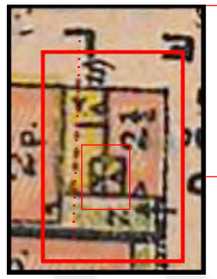

Pervititch Haritası'nda gösterilen cihannüma yapıya eklenmiş; güneydoğu ve kuzeybatı yönünde birer tane çizilen pencere açıklıklarına ek olarak diğer iki cepheye de birer pencere eklenmiştir.

Pervititch Haritası'nda noktalı çizgi (. . .) ile gösterilen aksta çatı kotu farklılaşmış ve ayrıca bir beşik çatı daha oluşmuştur.

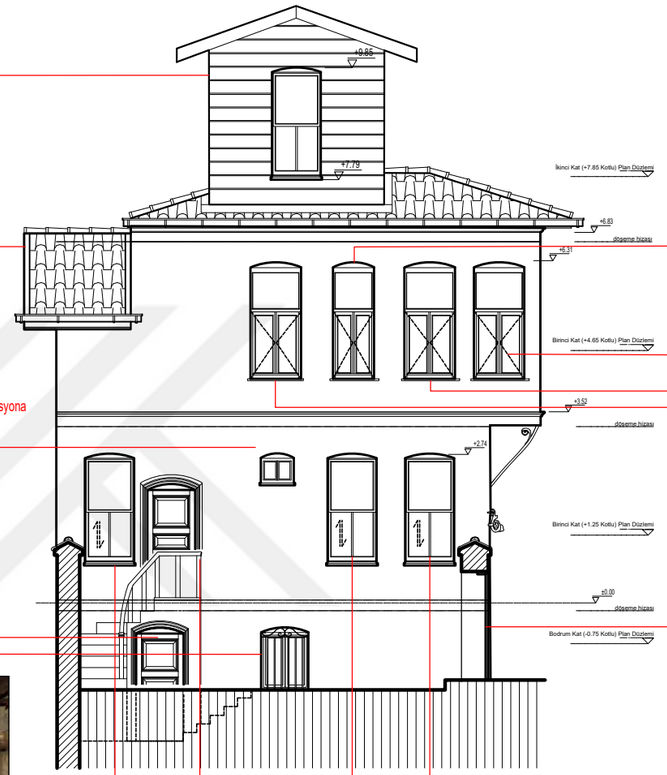

WC'de havalandırmayı sağlamak amaçlı restitüsyona eklenen pencere

105-holden görünüş

104-odadan görünüş

Duvardaki niş pencere olarak restitüe edilmiştir.

Ek kısma geçiş için kullanılan kapı açıklığı cephede pencere olarak düzenlenmiştir.

Kapatılmış kapı açıklığı cephede pencere olarak restitüe edilmiştir.

Kapatılan pencere açıklığı özgün haline uygun olarak açılmıştır.

Analoji çalışması yapılarak yapıya ve döneme uygun bahçe kapısı ile restitüe edilmiştir.

Kapatılmış kapı ve pencereler açılmış. Bahsi geçen kapı ile bodrum kattan bahçeye geçiş sağlanmış.

Pencere ise, mevcuttaki ize uygun olarak açılmıştır. Bu nedenle pencere ölçüsü diğer bodrum kat doğramalarından farklıdır.

Kapatılmış kemerli pencere açıklığı özgün haline uygun olarak tekrar açılmıştır.

Rölöve hazırlanırken yapının özgün haline farklı müdahaleler yapıldığı tespit edilmiştir. Bu bölümde kapatılmış iki adet pencerenin varlığı tespit edilmiştir. Özgün haline uygun pencere boşlukları açılarak restitüesi yapılmıştır.

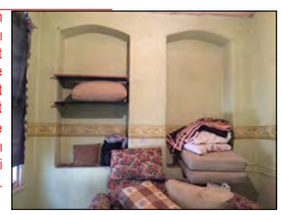

Kapatılmış kemerli kapı tekrar açılarak evin eski sahibinin de belirttiği üzere bu kapı bahçeye çıkış kapısı olarak kullanılmıştır.

Şekil D.82, Restitüsyon, I. Dönem, Güneybatı Cephesi

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

2021-2022 GÜZ YARIYILI

GÜNEYBATI CEPHESİ

YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ

YALÇIN ARI EVİ

KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

Yapının I. Restitüsyon Dönemi'nde 1928 Pervititch Sigorta Haritası'ndan yararlanmış ve 1937 tarihli hava fotoğrafına kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek kısım kaldırılmış. Burası 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Haritada noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta yapı içerisinde duvar olduğu düşünülmüştür. Bu noktada tavan döşemesinin farklılaşması da bunu desteklemiştir. Bahsi geçen aksta çatı da farklılık göstermektedir. Çatı, 1937 tarihli hava fotoğrafı ve rölövede kuzeybatı cephesindeki
çatı izi doğrultusunda restitüe edilmiştir.

Pervititch'de görülen cihannüma katıda yapıya eklenerek, yapı haritada işaretlendiği gibi (2 $\frac{1}{2}$ katlı) bodrum kat + zemin kat + birinci kat + cihannüma katı olarak düzenlenmiştir.

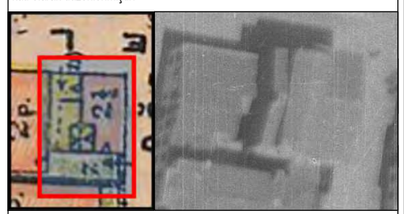

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

K

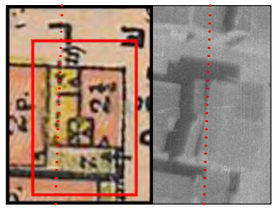

Restitüsyonda; Pervititch Haritası'ndaki noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta, tavan döşemesinin farklılaşması nedeniyle merdivenin doğusuna gelecek şekilde duvar eklenmiştir. Bahsi geçen duvarla ilgili karar , bu hizasında 1937 hava fotoğrafında çatıda görülen farklılaşma nedeniyle geçerliliğini II. dönemde de korumaktadır.

Kemerli niş, içerisindeki raf izleri ve II. restitüsyon döneminde (1937-1952) bu duvarın komşu parsele bitişik olması nedeniyle mevcut haliyle korunmuştur.

Kapatılmış kapı ve pencereler açılmıştır.
Bahsi geçen kapı ile bodrum kattan bahçeye geçiş sağlanmıştır.

Muhdes basamaklar kaldırılarak giriş kota uygun şekilde tekrar düzenlenmiştir.

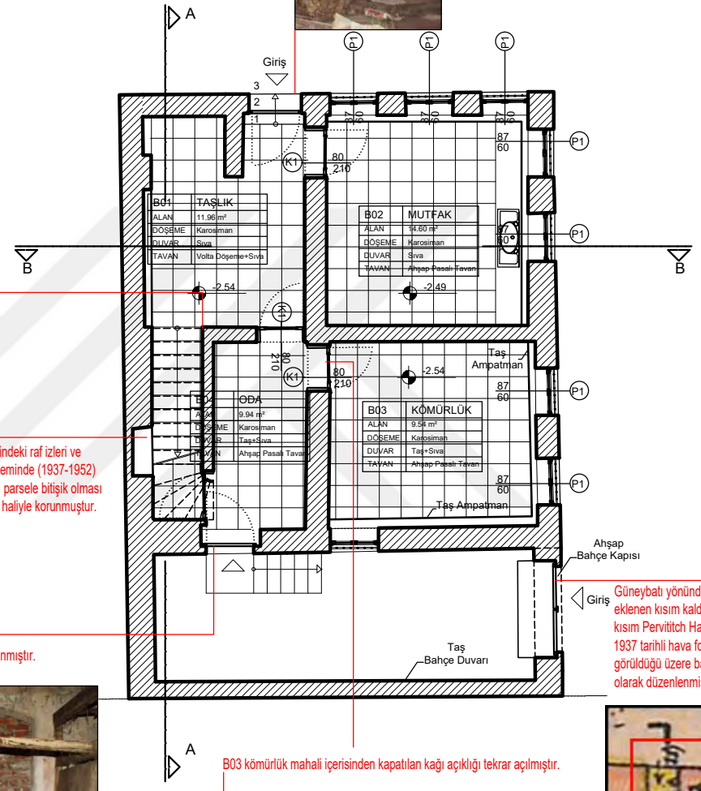

Güneybatı yönünde yapıya eklenen kısım kaldırılarak bu kısım Pervititch Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

B03 kömürlük mahali içerisinden kapatılan kağı açıklığı tekrar açılmıştır.

B04-odadan görünüş

B03-kömürlükten görünüş

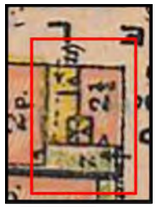

Bahçe kapısının, aynı döneme ait örneklerden yola çıkılarak yapıya ve döneme uygun restitüsyonu yapılmıştır.

Aynı döneme ait bahçe giriş kapısı örneği

B04 mahali içerisindeki niteliksiz ahşap bölücü kaldırılmıştır.

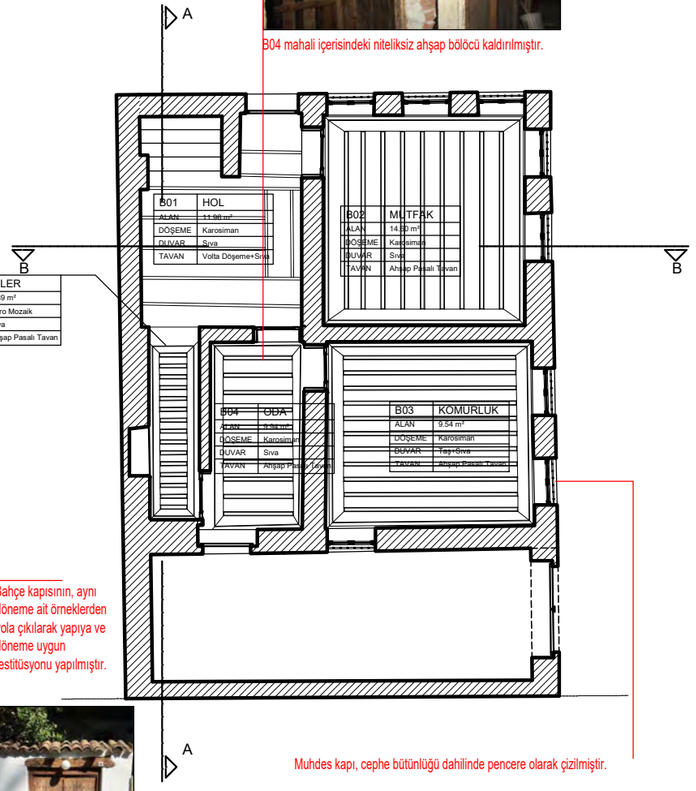

Muhdes kapı, cephe bütünlüğü dahilinde pencere olarak çizilmiştir.

Şekil D.83, Restitüsyon, II. Dönem, Bodrum Kat Taban -Tavan Planı

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

BODRUM KAT PLANI

Yapının II. Restitüsyon Dönemi'nde 1937 tarihli hava fotoğrafından ve 1940 tarihli SALT Arşiv fotoğrafından yararlanılmıştır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek yapı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında olduğu gibi bahçe olarak düzenlenmiştir.
Yapının çatısı, hava fotoğrafında görüldüğü üzere üç farklı kottadır. II. Restitüsyonda kuzeybatı yönündeki beşikçatı, rölövede cephede görülen iz kotuna yükseltilmiştir. I. restitüsyondaki cihannüma yerine 1940 tarihli fotoğrafta görülen şekilde ikinci kat eklenmiştir.

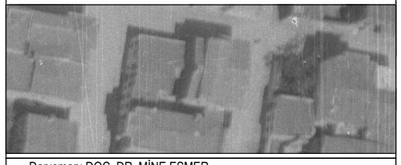

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

K

Yapı girişindeki muhdes demir kapı kaldırılmıştır.

Yol kotunun yükseldiği düşünülerek, 20 cm düşürülmüş bu kapsamda giriş basamakları düzenlenmiştir.

Pencere açıklığından ve pencere tipinden anlaşıldığı üzere sonradan değiştirilen doğrama kattaki diğer pencerelere uygun şekilde giyotin olarak çizilmiştir.

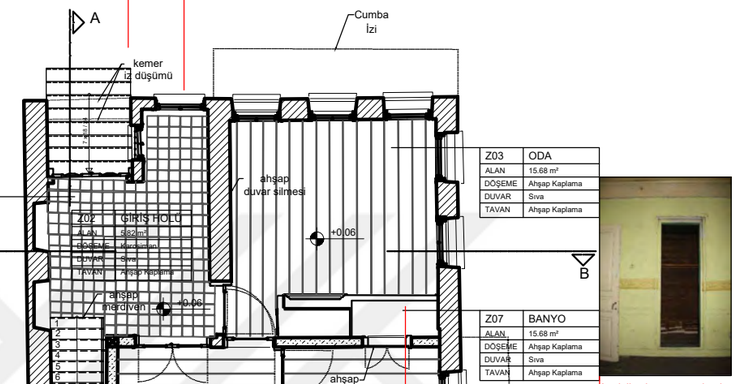

Z01	SAHANLIK
ALAN	3.97 m²
DÖŞEME	Karosiman
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z02	GİRİŞ HOLÜ
ALAN	5.82 m²
DÖŞEME	Karosiman
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z03	ODA
ALAN	15.68 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z04	ODA
ALAN	9.75 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z05	SOFA
ALAN	10.94 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z06	WC
ALAN	3.86 m²
DÖŞEME	Mermer
DUVAR	Sıva
TAVAN	Sıva

Z07	BANYO
ALAN	15.68 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Analoji çalışması yapılarak özgün işlevinde banyo işlevi ile kullanıldığı tespit edilen, günümüzde yüklük/dolap olarak kullanılan bölüm özgün haline uygun olarak restitüe edilmiştir.

I. Restitüsyonda Pervititch Haritası'ndaki noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta, merdivenin doğusuna gelecek şekilde duvar eklenmiş. Aynı aksta 1937 hava fotoğrafında çatıdaki izden dolayı bu karar II. dönemde de geçerliliğini korumuştur.

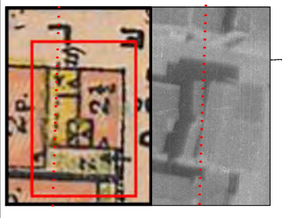

Özgün hela taşı ve lavabo korunmuştur.

Kapatılmış kemerli pencere açıklığı özgün haline uygun olarak tekrar açılmıştır.

Rölöve hazırlanırken yapının özgün haline farklı müdahaleler yapıldığı tespit edilmiştir. Bu bölümde kapatılmış iki adet pencerenin varlığı tespit edilmiştir. Özgün haline uygun pencere boşlukları açılarak restitüesi yapılmıştır.

Kapatılmış kemerli kapı tekrar açılarak evin eski sahibinin de belirttiği üzere bu kapı bahçeye çıkış kapısı olarak kullanılmıştır.

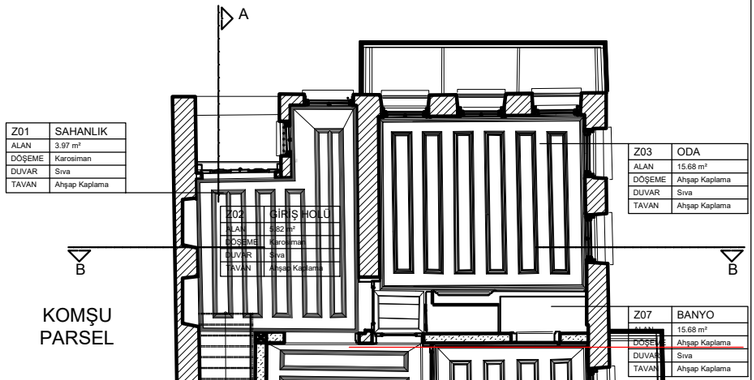

Z01	SAHANLIK
ALAN	3.97 m²
DÖŞEME	Karosiman
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z02	GİRİŞ HOLÜ
ALAN	5.82 m²
DÖŞEME	Karosiman
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z03	ODA
ALAN	15.68 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z04	ODA
ALAN	9.75 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z05	SOFA
ALAN	10.94 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Z06	WC
ALAN	3.86 m²
DÖŞEME	Mermer
DUVAR	Sıva
TAVAN	Sıva

Z07	BANYO
ALAN	15.68 m²
DÖŞEME	Ahşap Kaplama
DUVAR	Sıva
TAVAN	Ahşap Kaplama

Geleneksel ahşap ve kagir yapılarda uygulanan tavan kaplamaları incelenerek, yapıya uygun tavan kaplamaları restitüe edilmiştir.

Şekil D.84, Restitüsyon, II. Dönem, Zemin Kat Taban -Tavan Planı

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

ZEMİN KAT PLANI

Yapının II. Restitüsyon Dönemi'nde 1937 tarihli hava fotoğrafından ve 1940 tarihli SALT Arşiv fotoğrafından yararlanılmıştır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek yapı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında olduğu gibi bahçe olarak düzenlenmiştir.
Yapının çatısı, hava fotoğrafında görüldüğü üzere üç farklı kottadır. II. Restitüsyonda kuzeybatı yönündeki beşikçatı, rölövede cephede görülen iz kotuna yükseltilmiştir. I. restitüsyondaki cihannüma yerine 1940 tarihli fotoğrafta görülen şekilde ikinci kat eklenmiştir.

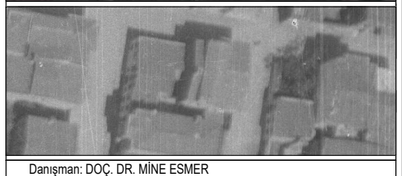

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

K

1931 tarihli
MÜSAKKAFAT VERGİSİ TAHRİR VARAKASI'nda belirtildiği üzere
birinci kat: 2 oda, 1 sofa olarak düzenlenmiştir.

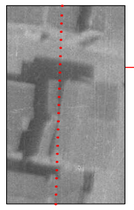

1937 tarihli hava fotoğrafında noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta çatı kotu farklılaşmış ve ters yönde beşik çatı oluşmuştur. Bu kısımda tavan döşemesi çatıya uygun olarak restitüe edilmiş. Beşik çatının mahya hizasına gelcek şekilde konulan 20 cm x 20 cm ahşap dikmeye çatı taşıttırılmıştır.

Pasalı tavandaki farklılıklardan anlaşılacağı üzere buradaki duvar özgün değildir. I. dönemde tahrir varakasına uygun olarak mahaller düzenlenmiş. Bu kapsamda duvar kaldırılmıştır. Bu karar geçerliliğini korumaktadır.

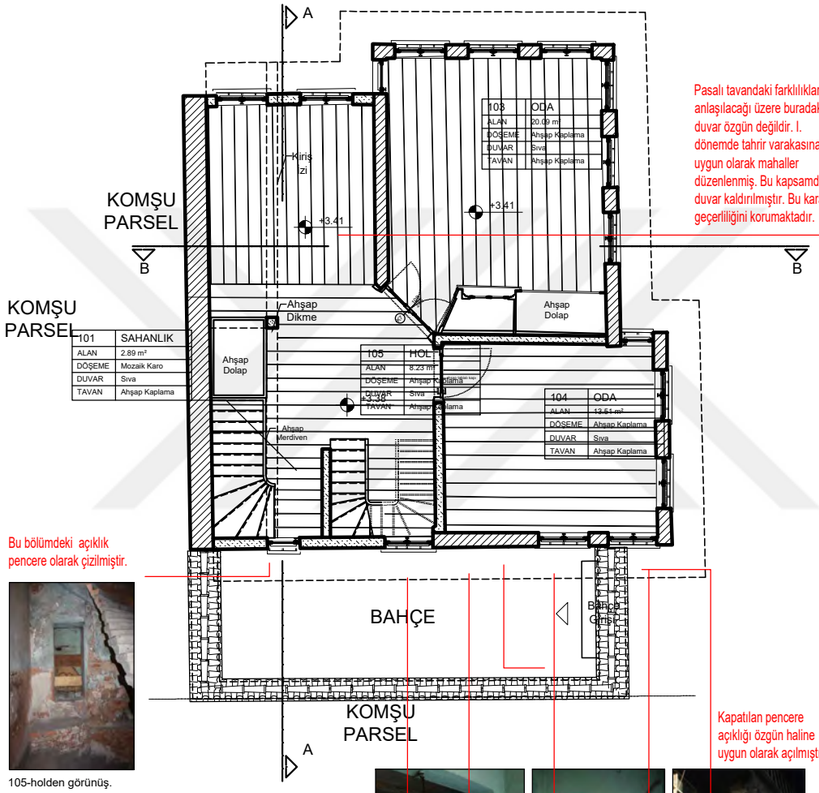

103-odadan görünüş

105-holden görünüş

Holde açılı duvara uygun olarak çözülen pasalı tavan detayı ve oda içerisinde dolap ve tavandaki nitelikli detaylardan dolayı duvar mevcut haliyle, açılı olarak, restitüe edilmiştir.

Bu bölümdeki açıklık pencere olarak çizilmiştir.

105-holden görünüş.

Bahçeden görünüş

Ek kısma geçiş için kullanılan kapı açıklığı cephede pencere olarak düzenlenmiştir.

Kapatılan pencere açıklığı özgün haline uygun olarak açılmıştır.

Bahçeden görünüş

105-holden görünüş

104-odadan görünüş

Oda içerisindeki nişler cephede pencere olarak düzenlenmiştir.

Şekil D.85, Restitüsyon, II. Dönem, Birinci Kat Taban -Tavan Planı

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

BİRİNCİ KAT PLANI

Yapının II. Restitüsyon Dönemi'nde 1937 tarihli hava fotoğrafından ve 1940 tarihli SALT Arşiv fotoğrafından yararlanılmıştır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek yapı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında olduğu gibi bahçe olarak düzenlenmiştir.
Yapının çatısı, hava fotoğrafında görüldüğü üzere üç farklı kottadır. II. Restitüsyonda kuzeybatı yönündeki beşikçatı, rölövede cephede görülen iz kotuna yükseltilmiştir. I. restitüsyondaki cihannüma yerine 1940 tarihli fotoğrafta görülen şekilde ikinci kat eklenmiştir.

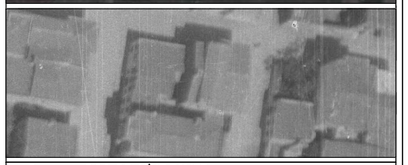

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

K

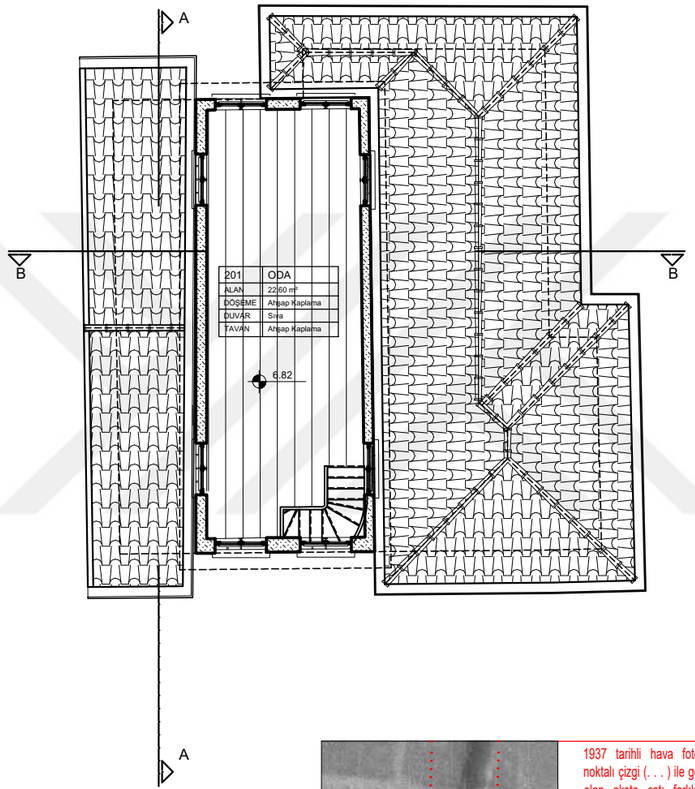

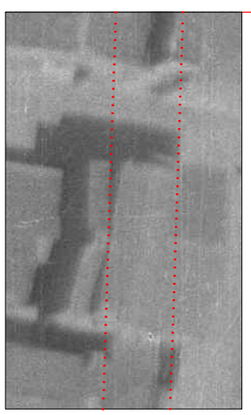

1937 tarihli hava fotoğrafında noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta çatı farklılaşmıştır. Çatı; orta kısım, ikinci katın çatısı olacak şekilde, üç farklı çatı şeklinde düzenlenmiştir.

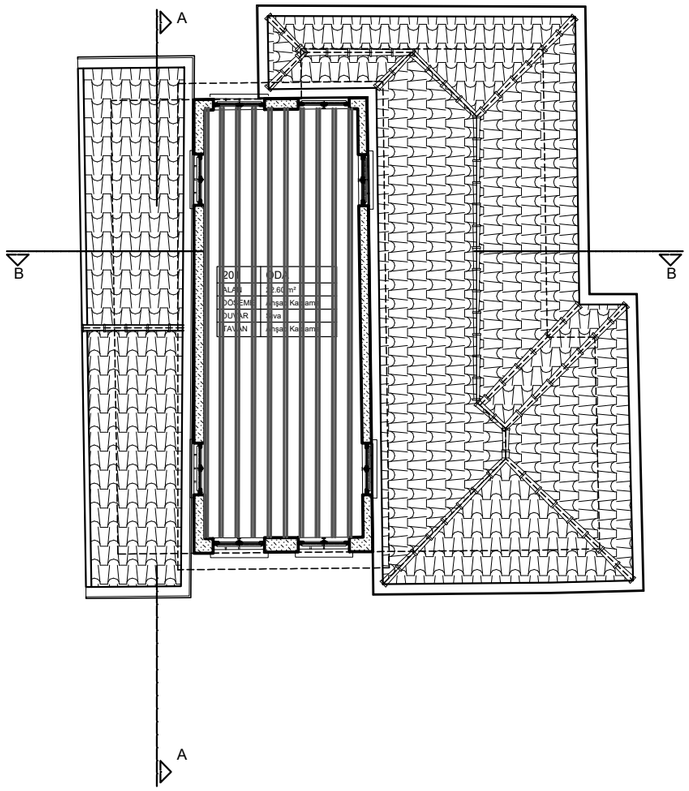

1940 tarihli Salt Arşivden temin edilen fotoğrafa göre yapıya ikinci kat önerilmiş. Doğrama açıklıkları fotoğrafa uygun düzenlemiştir.

Şekil D.86, Restitüsyon, II. Dönem, İkinci Kat Planı

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

İKİNCİ KAT PLANI

Yapının II. Restitüsyon Dönemi'nde 1937 tarihli hava fotoğrafından ve 1940 tarihli SALT Arşiv fotoğrafından yararlanılmıştır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek yapı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında olduğu gibi bahçe olarak düzenlenmiştir.
Yapının çatısı, hava fotoğrafında görüldüğü üzere üç farklı kottadır. II. Restitüsyonda kuzeybatı yönündeki beşikçatı, rölövede cephede görülen iz kotuna yükseltilmiştir. I. restitüsyondaki cihannüma yerine 1940 tarihli fotoğrafta görülen şekilde ikinci kat eklenmiştir.

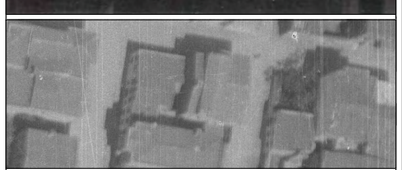

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

K

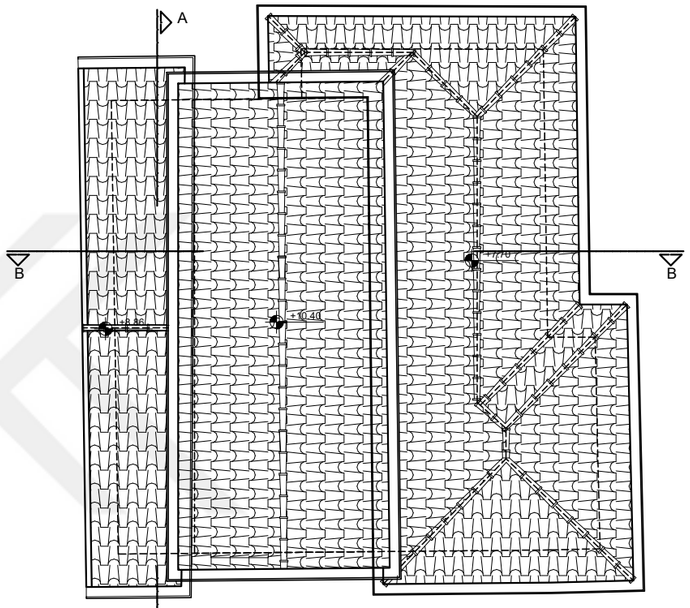

Yapının çatı örtüsü dönemine uygun olarak alaturka kiremit çizilmiştir. Analoji çalışmaları doğrultusunda çatıya saçak önerilmiştir.

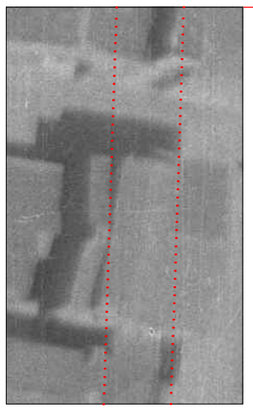

1937 tarihli hava fotoğrafında noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta çatı farklılaşmıştır. Çatı; orta kısım, ikinci katın çatısı olacak şekilde, üç farklı çatı şeklinde düzenlenmiştir.

1940 tarihli Salt Arşivden temin edilen fotoğrafa göre yapıya ikinci kat önerilmiş. Doğrama açıklıkları fotoğrafa uygun düzenlemiştir.

Şekil D.87, Restitüsyon, II. Dönem, Çatı Planı

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

ÇATI PLANI

Yapının II. Restitüsyon Dönemi'nde 1937 tarihli hava fotoğrafından ve 1940 tarihli SALT Arşiv fotoğrafından yararlanılmıştır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek yapı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında olduğu gibi bahçe olarak düzenlenmiştir.
Yapının çatısı, hava fotoğrafında görüldüğü üzere üç farklı kottadır. II. Restitüsyonda kuzeybatı yönündeki beşikçatı, rölövede cephede görülen iz kotuna yükseltilmiştir. I. restitüsyondaki cihannüma yerine 1940 tarihli fotoğrafta görülen şekilde ikinci kat eklenmiştir.

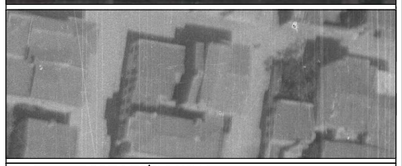

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

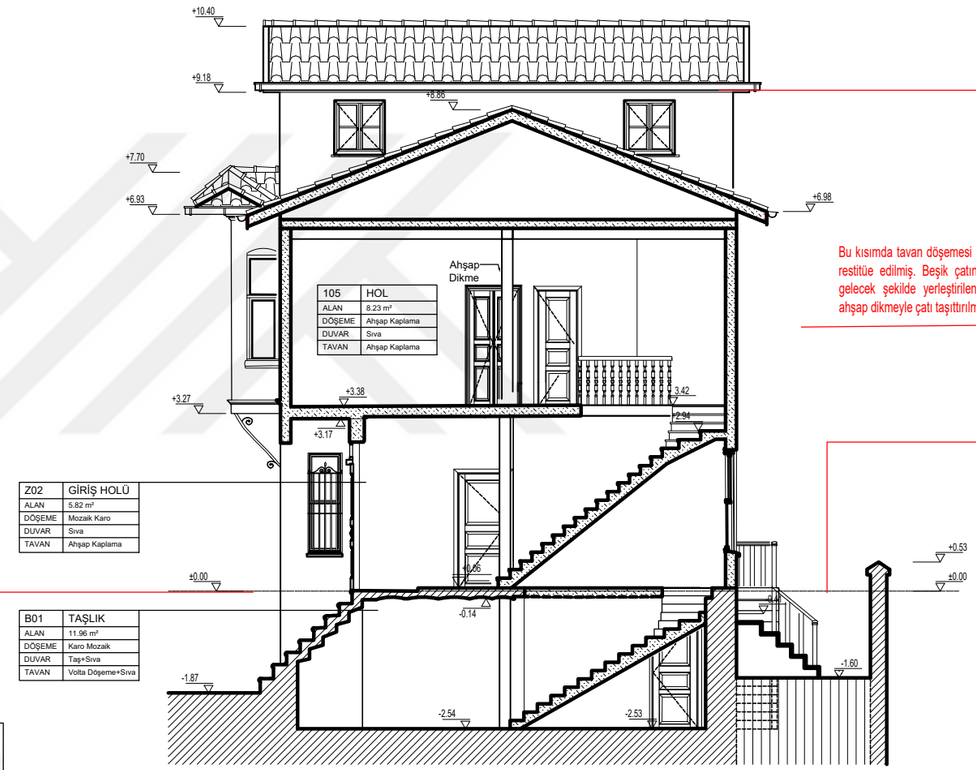

1940 tarihli Salt Arşivden temin edilen fotoğrafa göre yapıya ikinci kat önerilmiş. Doğrama açıklıkları fotoğrafa uygun düzenlemiştir.

1937 tarihli hava fotoğrafında noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta çatı farklılaşmıştır. Çatı; orta kısım, ikinci katın çatısı olacak şekilde, üç farklı çatı şeklinde düzenlenmiştir.

Bu kısımda tavan döşemesi çatıya uygun olarak restitüe edilmiş. Beşik çatının mahya hizasına gelecek şekilde yerleştirilen 20 cm x 20 cm ahşap dikmeyle çatı taşıttırılmıştır.

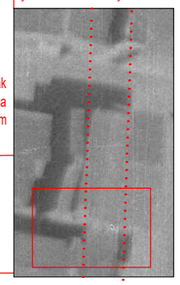

Güneybatı yönünde yapıya eklenen kısım kaldırılarak bu bölüm hava fotoğrafında görüldüğü şekliyle bahçe olarak düzenlenmiştir.

Ayrıca, düşürülen yol kotuna göre bahçe kotu hemzemin olarak çizilmiş,
Bodrum ve zemin kattan olmak üzere bahçeyle iki kottan da ilişki kurulmuştur.

Bahçeye dönemine uygun olarak alaturka kiremit harpuştalı kagir bahçe duvarı çizilmiştir.

Yapı girişindeki muhdes demir kapı kaldırılmıştır.

Yol kotunun yükseldiği düşünülerek, 20 cm düşürülmüş bu kapsamda giriş basamakları düzenlenmiştir.

Şekil D.88, Restitüsyon, II. Dönem, A-A Kesiti

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

A-A KESİTİ

Yapının II. Restitüsyon Dönemi'nde 1937 tarihli hava fotoğrafından ve 1940 tarihli SALT Arşiv fotoğrafından yararlanılmıştır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek yapı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında olduğu gibi bahçe olarak düzenlenmiştir.
Yapının çatısı, hava fotoğrafında görüldüğü üzere üç farklı kottadır. II. Restitüsyonda kuzeybatı yönündeki beşikçatı, rölövede cephede görülen iz kotuna yükseltilmiştir. I. restitüsyondaki cihannüma yerine 1940 tarihli fotoğrafta görülen şekilde ikinci kat eklenmiştir.

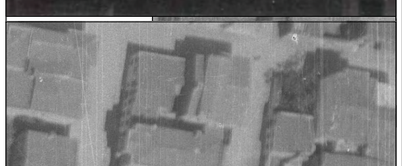

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

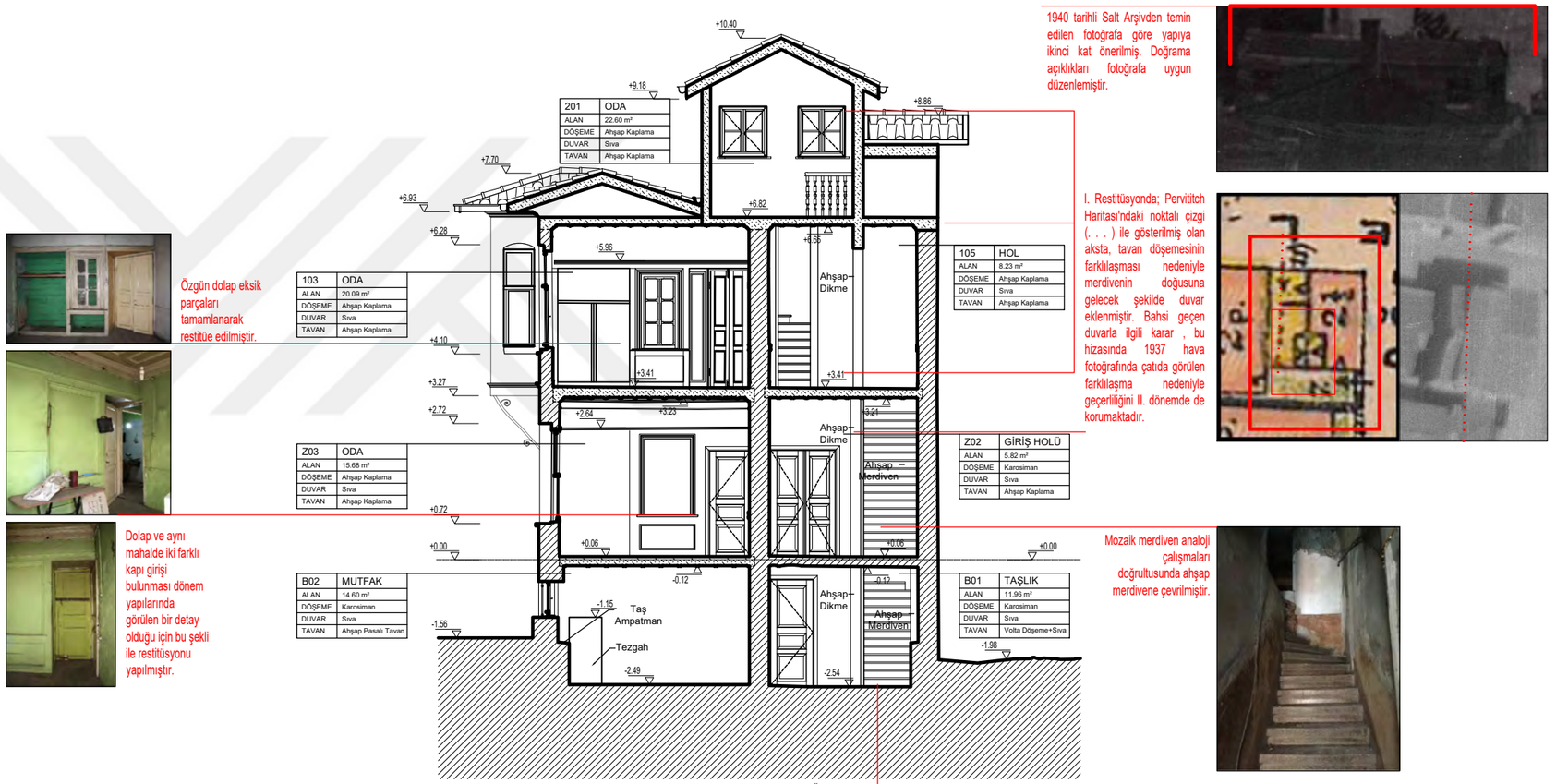

Özgün dolap eksik parçaları tamamlanarak restitüe edilmiştir.

Dolap ve aynı mahalde iki farklı kapı girişi bulunması dönem yapılarında görülen bir detay olduğu için bu şekli ile restitüsyonu yapılmıştır.

1940 tarihli Salt Arşivden temin edilen fotoğrafa göre yapıya ikinci kat önerilmiş. Doğrama açıklıkları fotoğrafa uygun düzenlemiştir.

I. Restitüsyonda; Pervititch Haritası'ndaki noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta, tavan döşemesinin farklılaşması nedeniyle merdivenin doğusuna gelecek şekilde duvar eklenmiştir. Bahsi geçen duvarla ilgili karar , bu hizasında 1937 hava fotoğrafında çatıda görülen farklılaşma nedeniyle geçerliliğini II. dönemde de korumaktadır.

Mozaik merdiven analoji çalışmaları doğrultusunda ahşap merdivene çevrilmiştir.

I. Restitüsyon kararı, II.dönemde de sürdürülmüş: MÜSAKKAFAT VERGİSİ TAHRİR VARAKASI'nda belirtildiği üzere mutfak bodrum katta olacak şekilde restitüe edilmiş ve binanın merdiveni bodrum kata inecek şekilde düzenlenmiştir.

1931 tarihli MÜSAKKAFAT VERGİSİ TAHRİR VARAKASI'nda belirtildiği üzere bodrum kat: taşlık, 1 oda, mutfak ve kömürlük olarak düzenlenmiştir.

Şekil D.89, Restitüsyon, II. Dönem, B-B Planı

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

B-B KESİTİ

Yapının II. Restitüsyon Dönemi'nde 1937 tarihli hava fotoğrafından ve 1940 tarihli SALT Arşiv fotoğrafından yararlanılmıştır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek yapı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında olduğu gibi bahçe olarak düzenlenmiştir.
Yapının çatısı, hava fotoğrafında görüldüğü üzere üç farklı kottadır. II. Restitüsyonda kuzeybatı yönündeki beşikçatı, rölövede cephede görülen iz kotuna yükseltilmiştir. I. restitüsyondaki cihannüma yerine 1940 tarihli fotoğrafta görülen şekilde ikinci kat eklenmiştir.

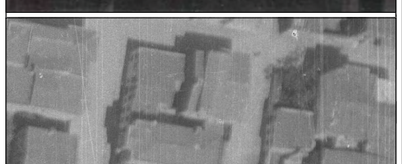

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

1940 tarihli Salt Arşivden temin edilen fotoğrafa göre yapıya ikinci kat önerilmiş. Doğrama açıklıkları fotoğrafa uygun düzenlemiştir.

1937 tarihli hava fotoğrafında noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta çatı farklılaşmıştır. Çatı; orta kısım, ikinci katın çatısı olacak şekilde, üç farklı çatı şeklinde düzenlenmiştir.

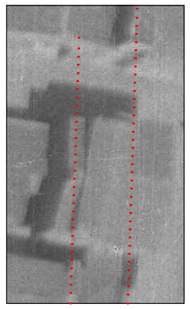

Ahşap giyotin penceredeki düşey kayıt detayı farklılığı iki pencere tipolojisinde de özgün olduğu tespit edilmiş ve bu şekilde restitüe edilmiştir.

Zemin kat giyotin pencerelerin önünde bulunun demir kafesler niteliksiz olduğu için kaldırılmıştır.

Bodrum kat muhdes giriş kapısı analoji çalışmaları doğrultusunda ahşap tablalı kapı olarak restitüe edilmiştir.

Yapı girişindeki muhdes demir kapı kaldırılmıştır.

Yol kotunun yükseldiği düşünülerek, 20 cm düşürülmüş bu kapsamda giriş basamakları düzenlenmiştir.

Şekil D.90, Restitüsyon, II. Dönem, Kuzeydoğu Cephesi

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

Yapının II. Restitüsyon Dönemi'nde 1937 tarihli hava fotoğrafından ve 1940 tarihli SALT Arşiv fotoğrafından yararlanılmıştır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek yapı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında olduğu gibi bahçe olarak düzenlenmiştir.
Yapının çatısı, hava fotoğrafında görüldüğü üzere üç farklı kottadır. II. Restitüsyonda kuzeybatı yönündeki beşikçatı, rölövede cephede görülen iz kotuna yükseltilmiştir. I. restitüsyondaki cihannüma yerine 1940 tarihli fotoğrafta görülen şekilde ikinci kat eklenmiştir.

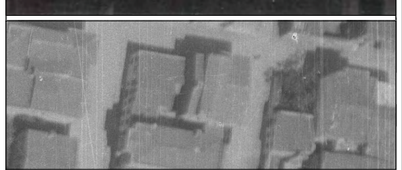

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

1940 tarihli Salt Arşivden temin edilen fotoğrafa göre yapıya ikinci kat önerilmiş. Doğrama açıklıkları fotoğrafa uygun düzenlemiştir.

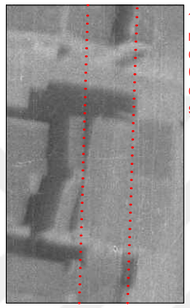

1937 tarihli hava fotoğrafında noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta çatı farklılaşmıştır. Çatı; orta kısım, ikinci katın çatısı olacak şekilde, üç farklı çatı şeklinde düzenlenmiştir.

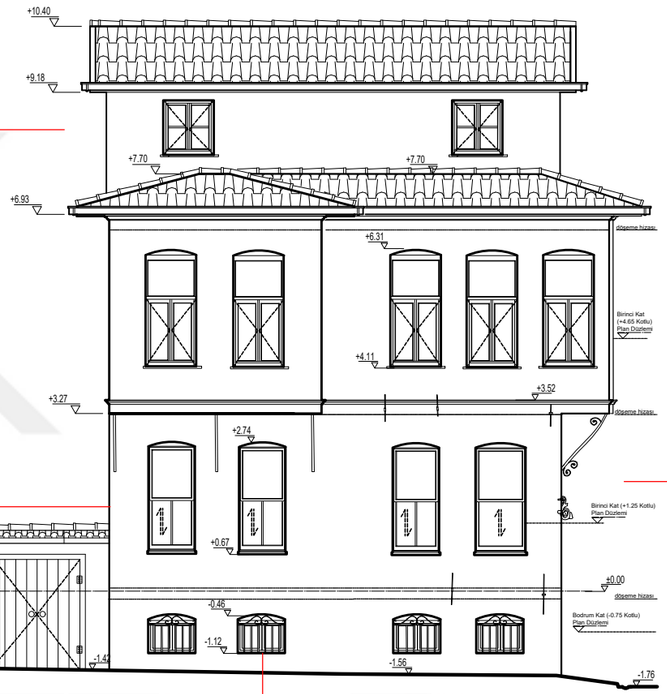

Güneybatı yönünde yapıya eklenen kısım kaldırılarak bu bölüm Pervititch Haritası'nda görüldüğü üzere bahçe olarak düzenlenmiştir.

Bahçe kapısı aynı dönem yapıları referans alınarak çizilmiştir.

Aynı döneme ait bahçe giriş kapıları

Muhdes kapı, cephe bütünlüğü dahilinde pencere olarak çizilmiştir.

Ahşap giyotin penceredeki düşey kayıt detayı farklılığı iki pencere tipolojisinde de özgün olduğu tespit edilmiş ve bu şekilde restitüe edilmiştir.

Zemin kat giyotin pencerelerin önünde bulunun demir kafesler niteliksiz olduğu için kaldırılmıştır.

Şekil D.91, Restitüsyon, II. Dönem, Güneydoğu Cephesi

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

Yapının II. Restitüsyon Dönemi'nde 1937 tarihli hava fotoğrafından ve 1940 tarihli SALT Arşiv fotoğrafından yararlanılmıştır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek yapı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında olduğu gibi bahçe olarak düzenlenmiştir.
Yapının çatısı, hava fotoğrafında görüldüğü üzere üç farklı kottadır. II. Restitüsyonda kuzeybatı yönündeki beşikçatı, rölövede cephede görülen iz kotuna yükseltilmiştir. I. restitüsyondaki cihannüma yerine 1940 tarihli fotoğrafta görülen şekilde ikinci kat eklenmiştir.

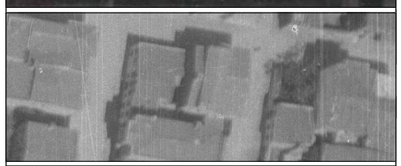

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

1940 tarihli Salt Arşivden temin edilen fotoğrafa göre yapıya ikinci kat önerilmiş. Doğrama açıklıkları fotoğrafa uygun düzenlemiştir.

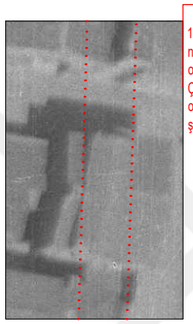

1937 tarihli hava fotoğrafında noktalı çizgi (. . .) ile gösterilmiş olan aksta çatı farklılaşmıştır. Çatı; orta kısım, ikinci katın çatısı olacak şekilde, üç farklı çatı şeklinde düzenlenmiştir.

Bu bölümdeki açıklık pencere olarak çizilmiştir.

105-holden görünüş.

Bahçeden görünüş

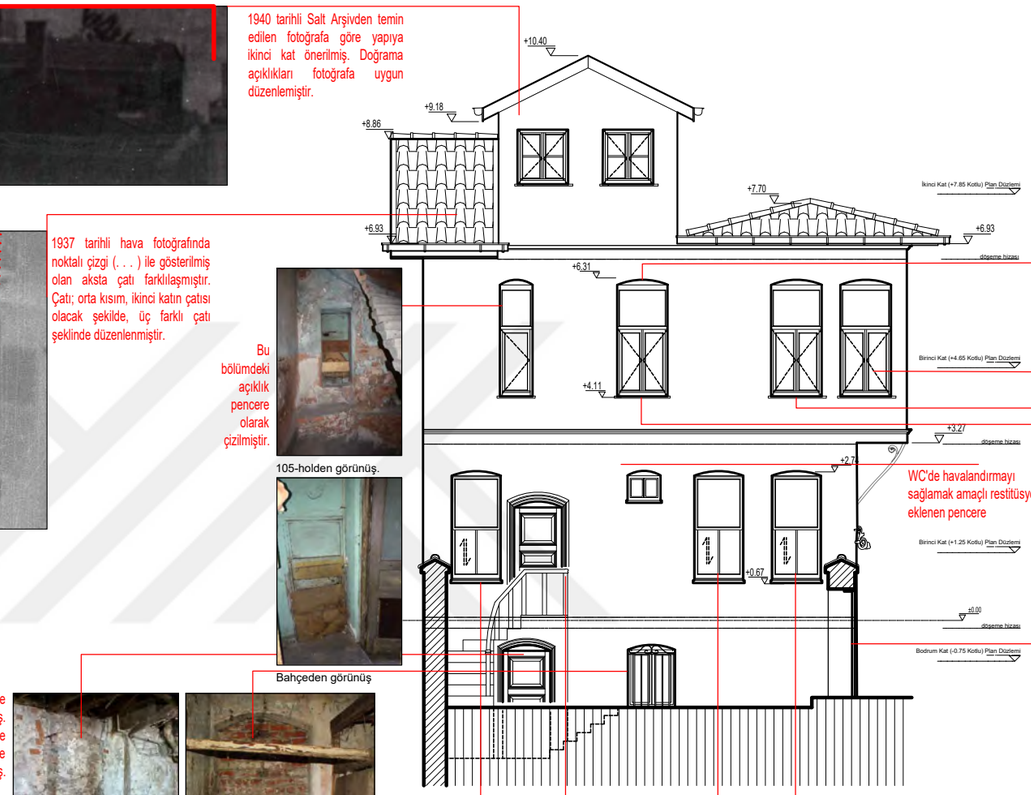

105-holden görünüş

104-odadan görünüş

Ek kısma geçiş için kullanılan kapı açıklığı cephede pencere olarak düzenlenmiştir.

Kapatılmış kapı açıklığı cephede pencere olarak restitüe edilmiştir.

Kapatılan pencere açıklığı özgün haline uygun olarak açılmıştır.

WC'de havalandırmayı sağlamak amaçlı restitüsyona eklenen pencere

Analoji çalışması yapılarak yapıya ve döneme uygun bahçe kapısı ile restitüe edilmiştir.

Kapatılmış kapı ve pencereler açılmış. Bahsi geçen kapı ile bodrum kattan bahçeye geçiş sağlanmış.

Pencere ise, mevcuttaki ize uygun olarak açılmıştır. Bu nedenle pencere ölçüsü diğer bodrum kat doğramalarından farklıdır.

Kapatılmış kemerli pencere açıklığı özgün haline uygun olarak tekrar açılmıştır.

Rölöve hazırlanırken yapının özgün haline farklı müdahaleler yapıldığı tespit edilmiştir. Bu bölümde kapatılmış iki adet pencerenin varlığı tespit edilmiştir. Özgün haline uygun pencere boşlukları açılarak restitüesi yapılmıştır.

Kapatılmış kemerli kapı tekrar açılarak evin eski sahibinin de belirttiği üzere bu kapı bahçeye çıkış kapısı olarak kullanılmıştır.

Şekil D.92, Restitüsyon, II. Dönem, Güneybatı Cephesi

0 1 2 3 4 5 m

FSMVÜ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

GÜNEYBATI CEPHESİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTİTÜSYON PROJESİ

GÜNEYBATI CEPHESİ

Yapının II. Restitüsyon Dönemi'nde 1937 tarihli hava fotoğrafından ve 1940 tarihli SALT Arşiv fotoğrafından yararlanılmıştır.

Yapıya sonradan eklendiği belli olan güneybatı yönündeki ek yapı, 1928 tarihli Pervititch Sigorta Haritası ve 1937 tarihli hava fotoğrafında olduğu gibi bahçe olarak düzenlenmiştir.
Yapının çatısı, hava fotoğrafında görüldüğü üzere üç farklı kottadır. II. Restitüsyonda kuzeybatı yönündeki beşikçatı, rölövede cephede görülen iz kotuna yükseltilmiştir. I. restitüsyondaki cihannüma yerine 1940 tarihli fotoğrafta görülen şekilde ikinci kat eklenmiştir.

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/100

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Mayıs, 2022

Şekil D.93, Restorasyon, Vaziyet Planı - Ölçülü

FSMVÜ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

VAZİYET PLANI

K

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/200

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

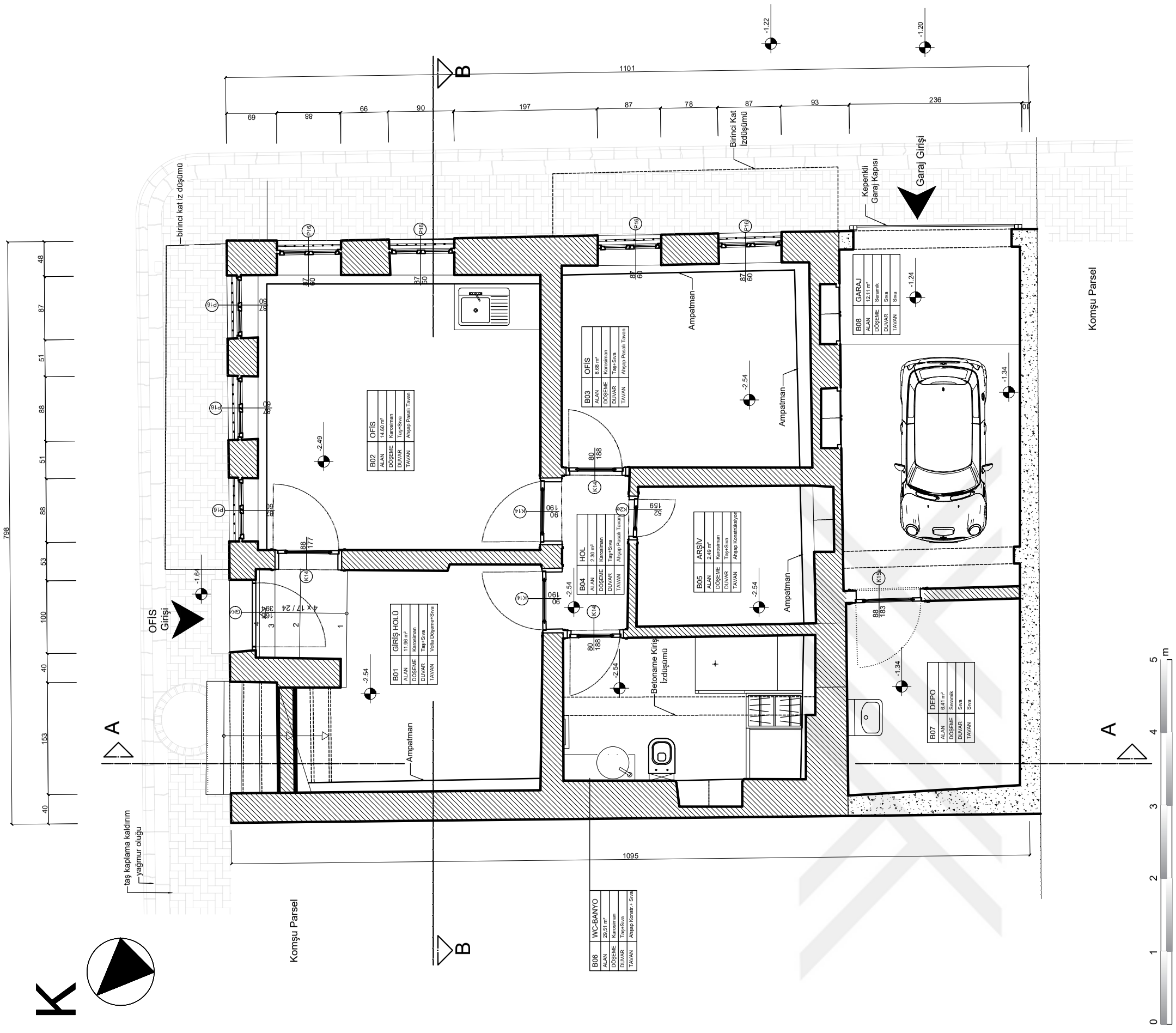

Şekil D.94, Restorasyon, Bodrum Kat Taban Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

BODRUM KAT PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

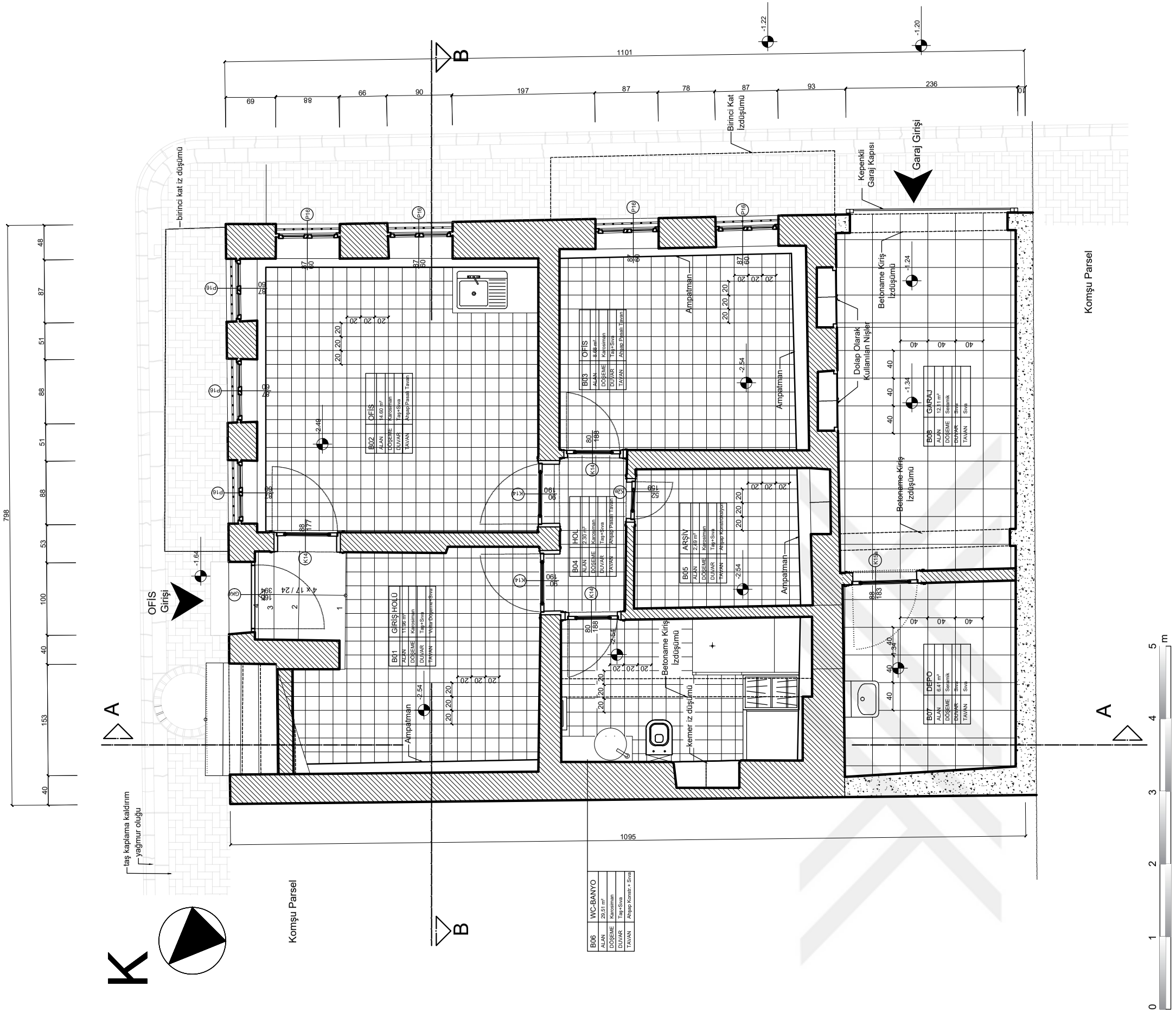

Şekil D.95, Restorasyon, Bodrum Kat Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

BODRUM KAT PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

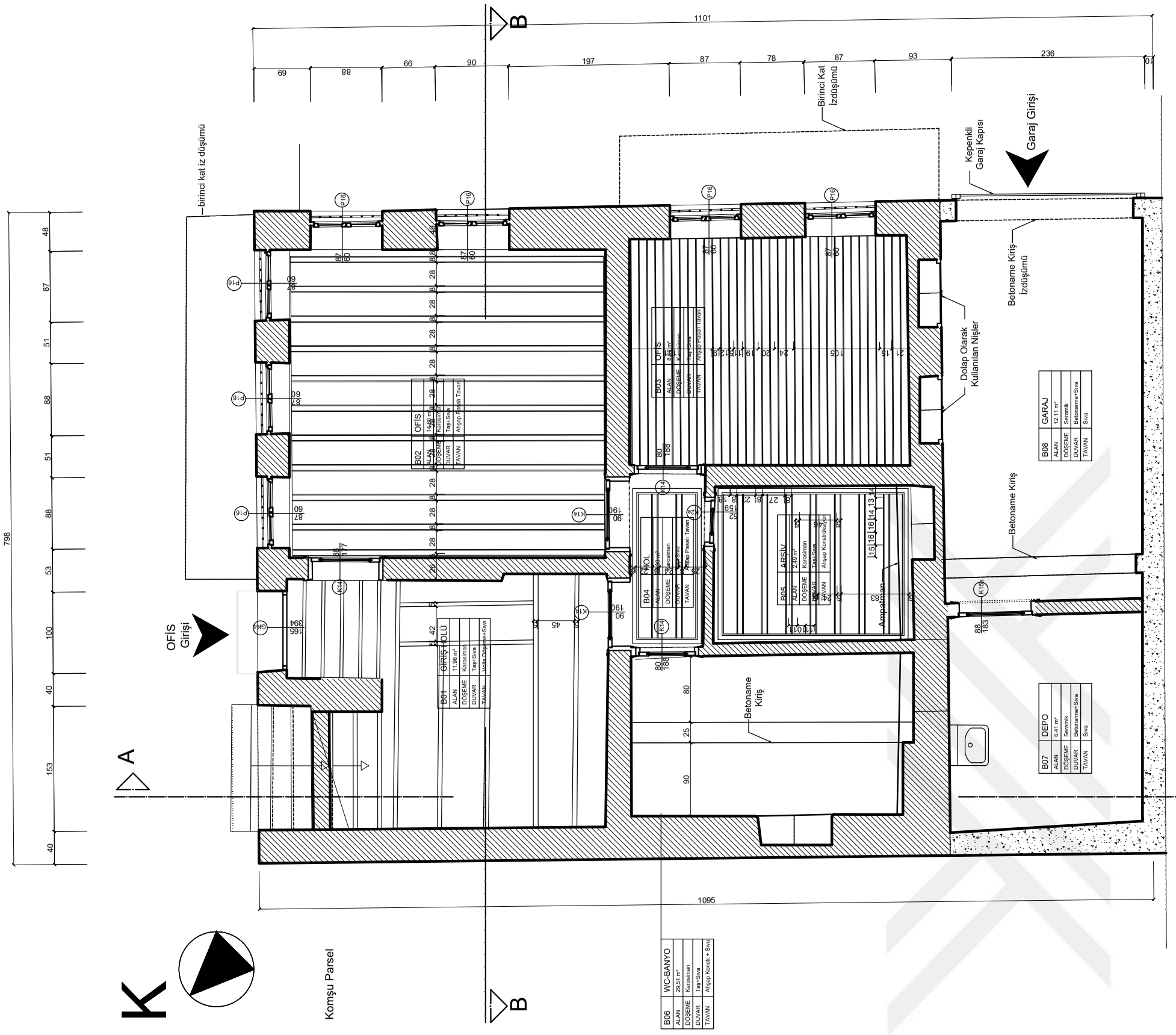

Şekil D.96, Restorasyon, Bodrum Kat Tavan Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

BODRUM KAT TAVAN PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

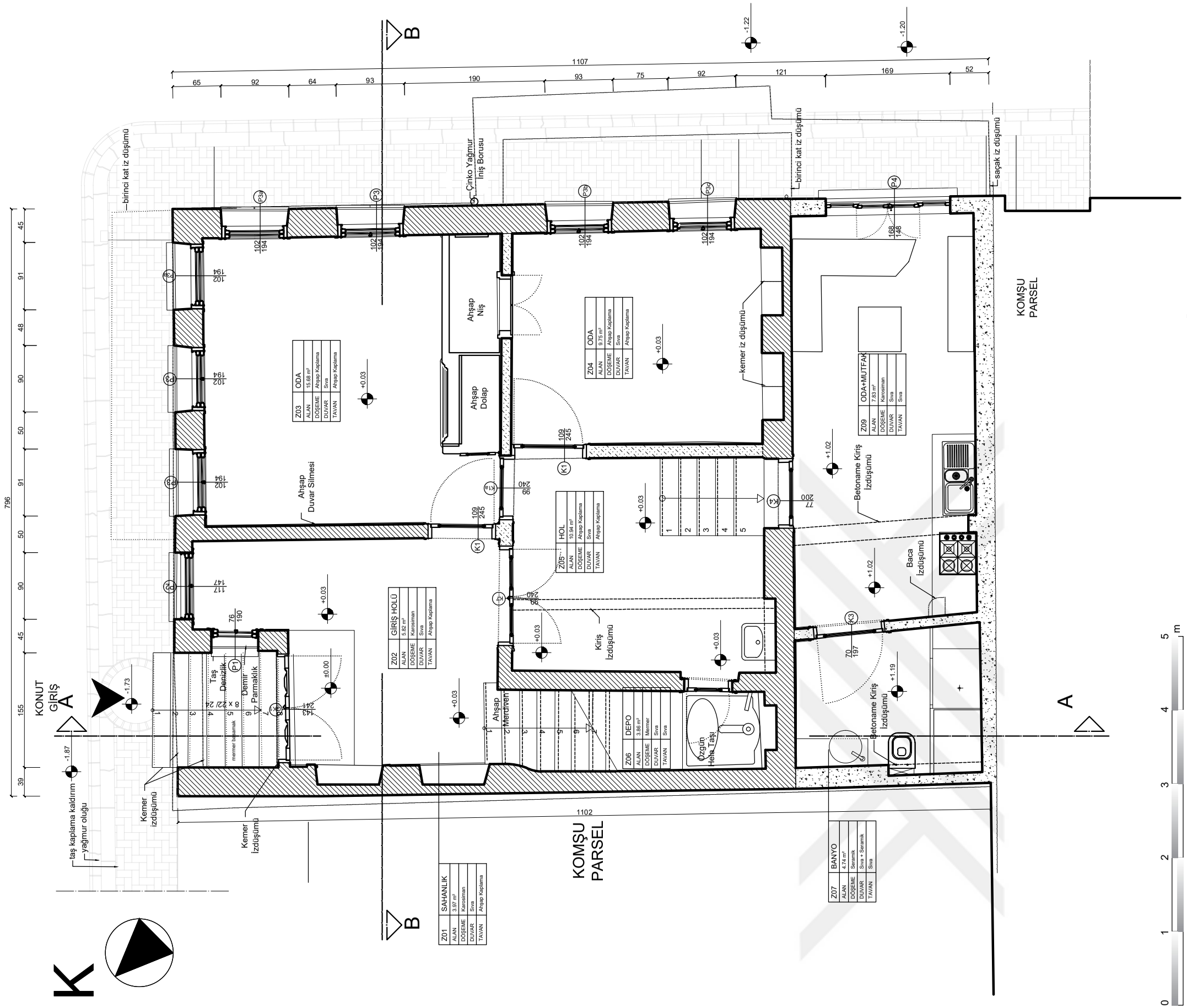

Şekil D.97, Restorasyon, Zemin Taban Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

ZEMİN KAT PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

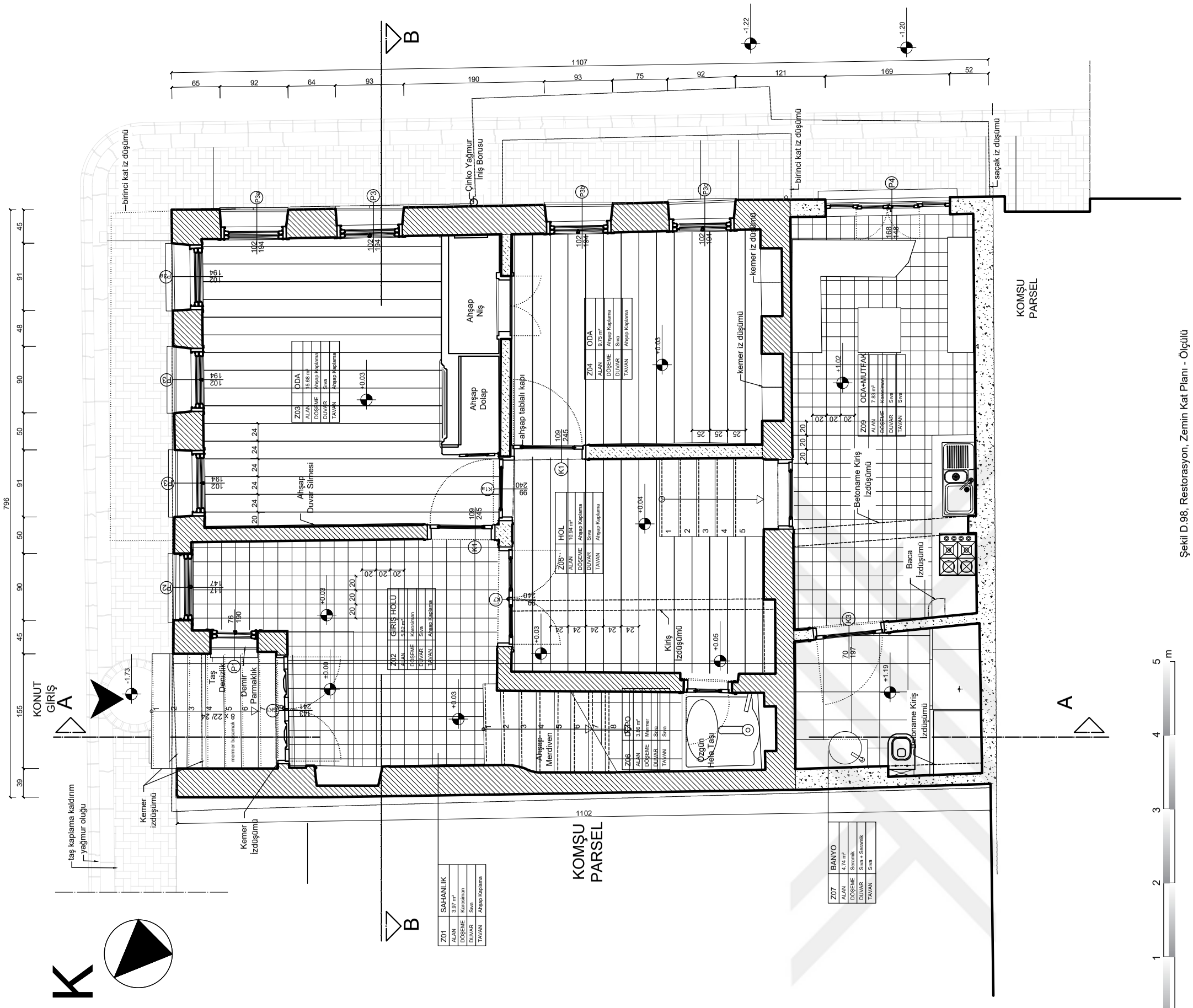

Şekil D.98. Restorasyon, Zemin Kat Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

ZEMİN KAT PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

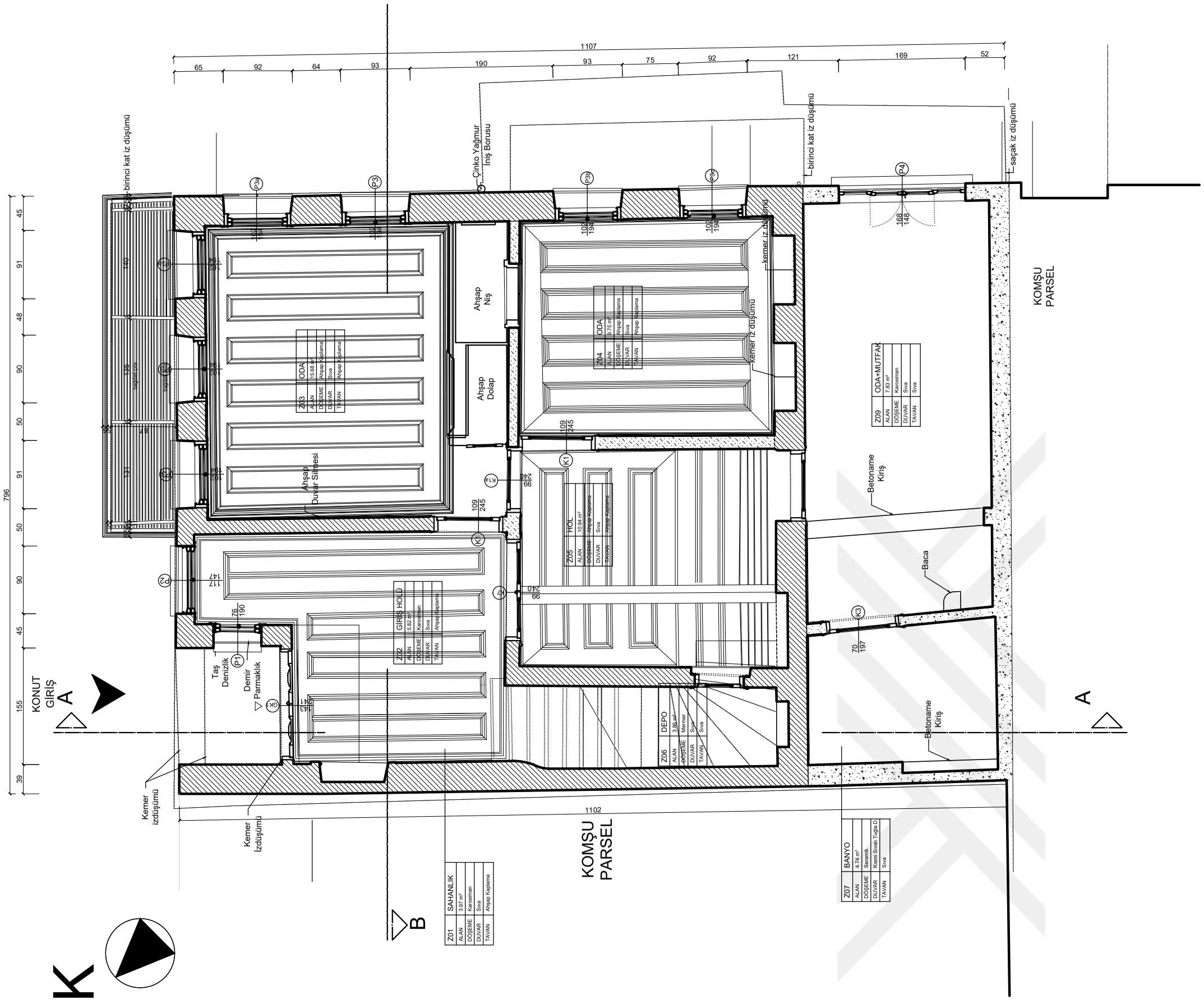

Şekil D.99. Restorasyon, Zemin Kat Tavan Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

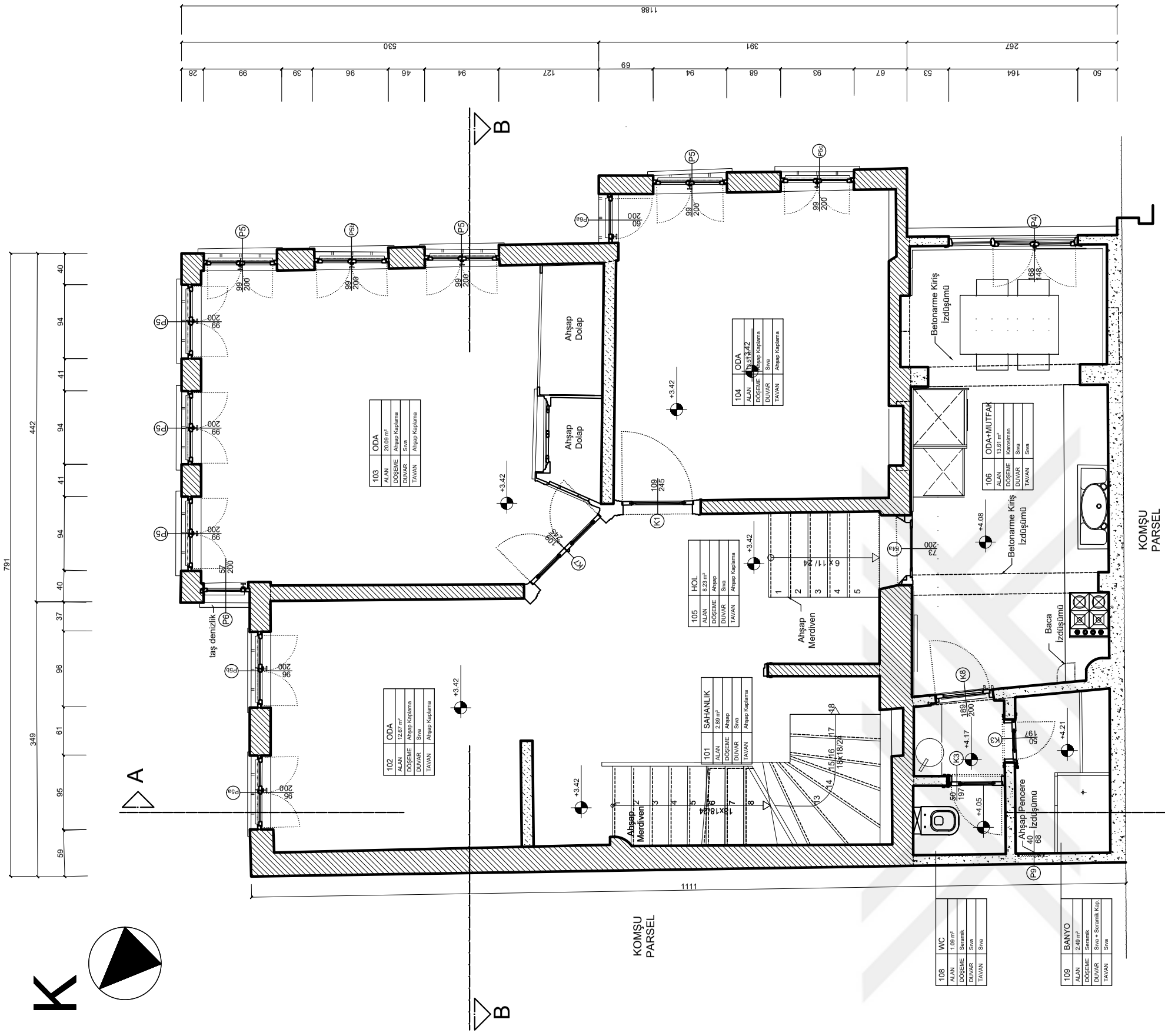

Şekil D.100, Restorasyon, Birinci Kat Taban Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

BİRİNCİ KAT PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

BİRİNCİ KAT PLANI

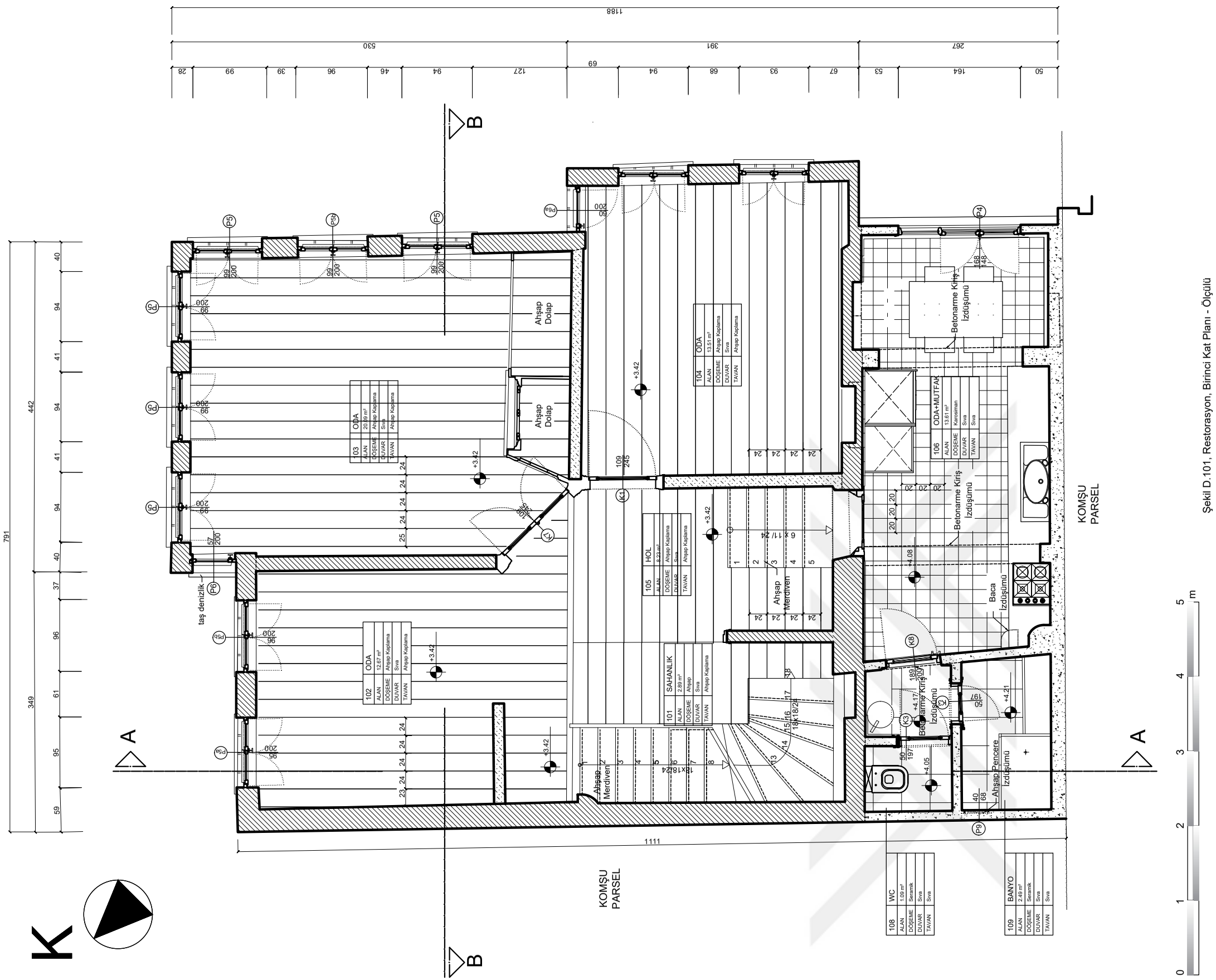

Şekil D.101, Restorasyon, Birinci Kat Planı - Ölçülü

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

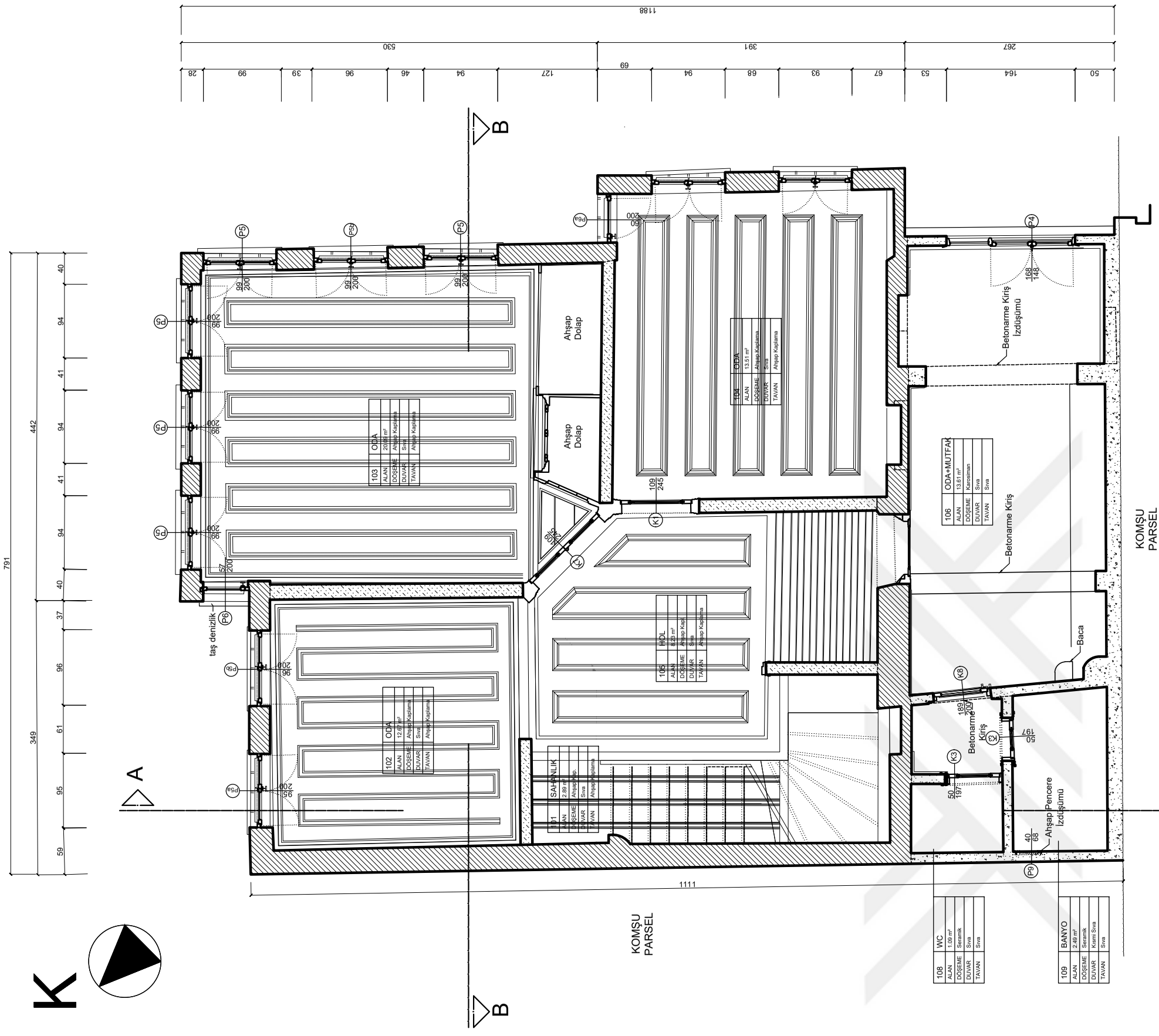

Şekil D.102, Restorasyon, Birinci Kat Tavan Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

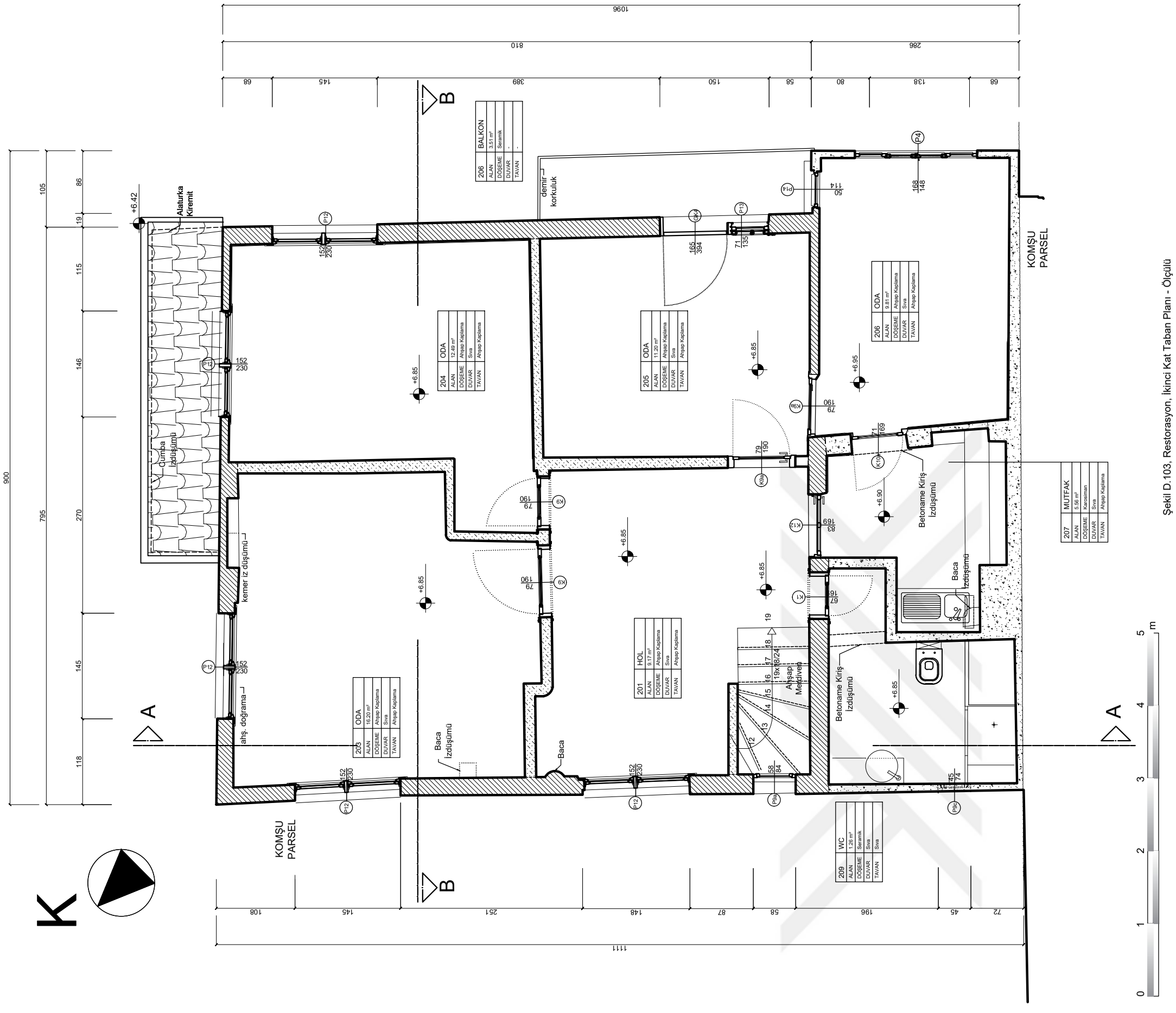

Şekil D.103. Restorasyon, İkinci Kat Taban Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

İKİNCİ KAT PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

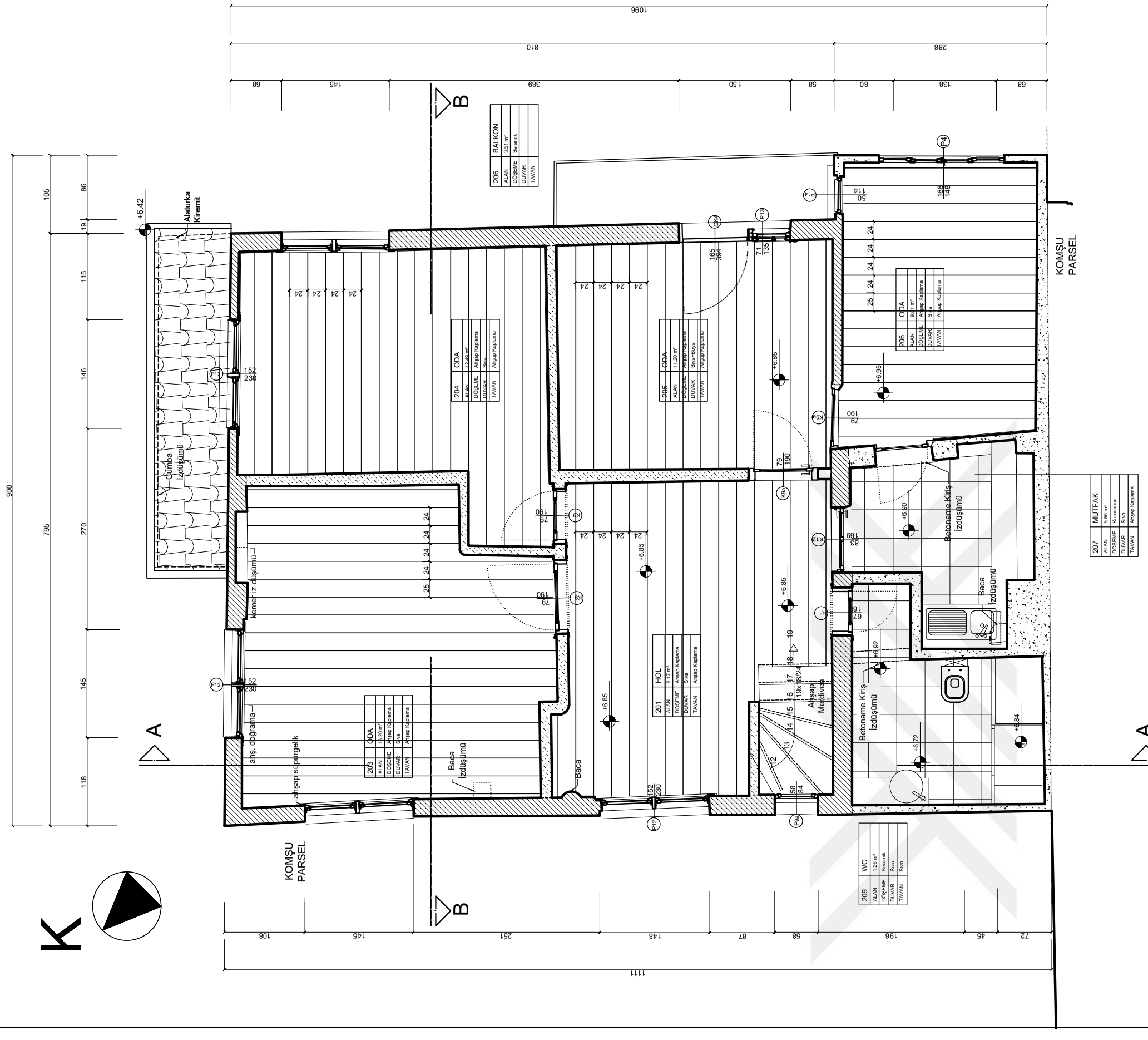

Şekil D.104. Restorasyon, İkinci Kat Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

İKİNCİ KAT PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

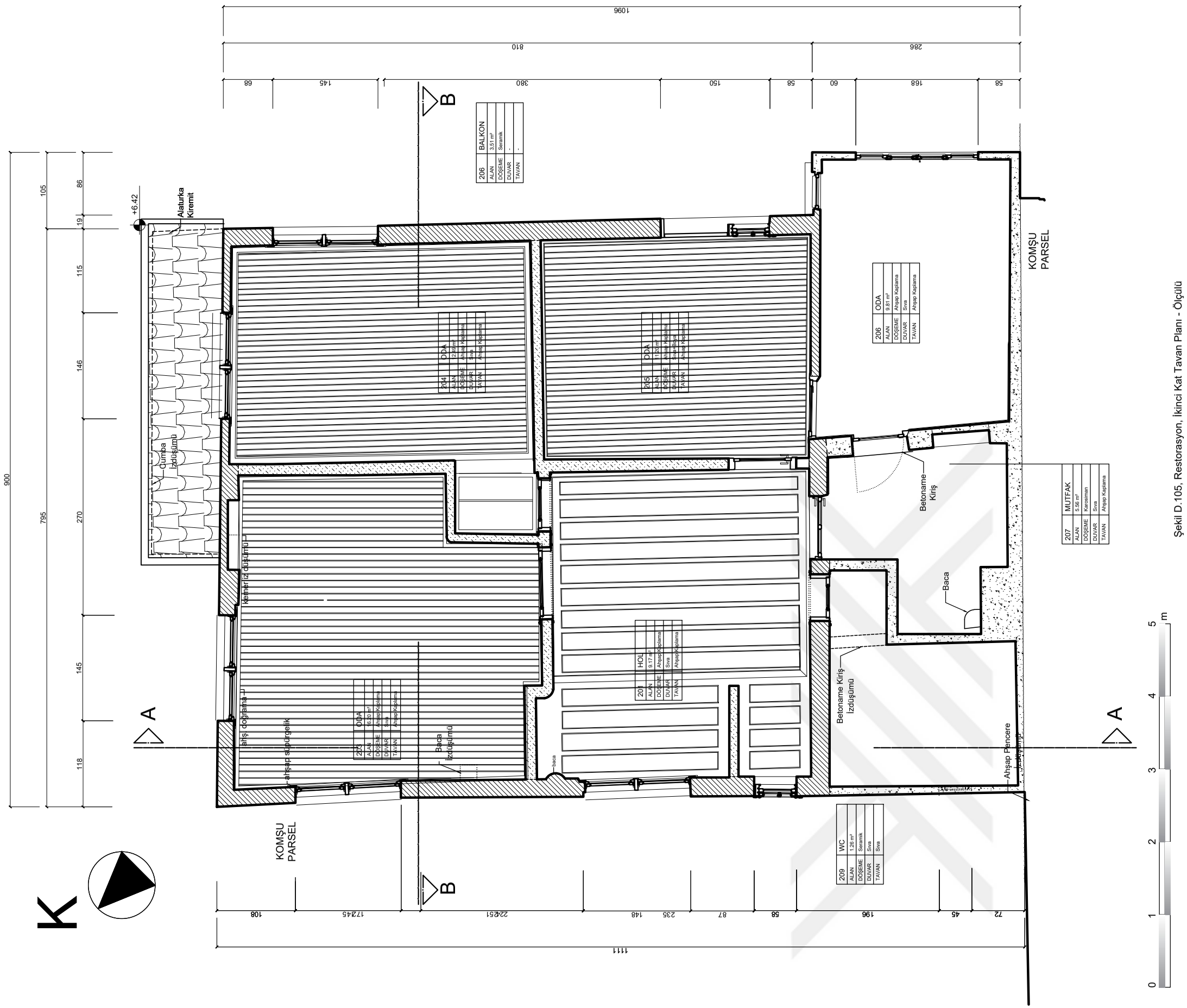

Şekil D.105, Restorasyon, İkinci Kat Tavan Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

İKİNCİ KAT TAVAN PLANI

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

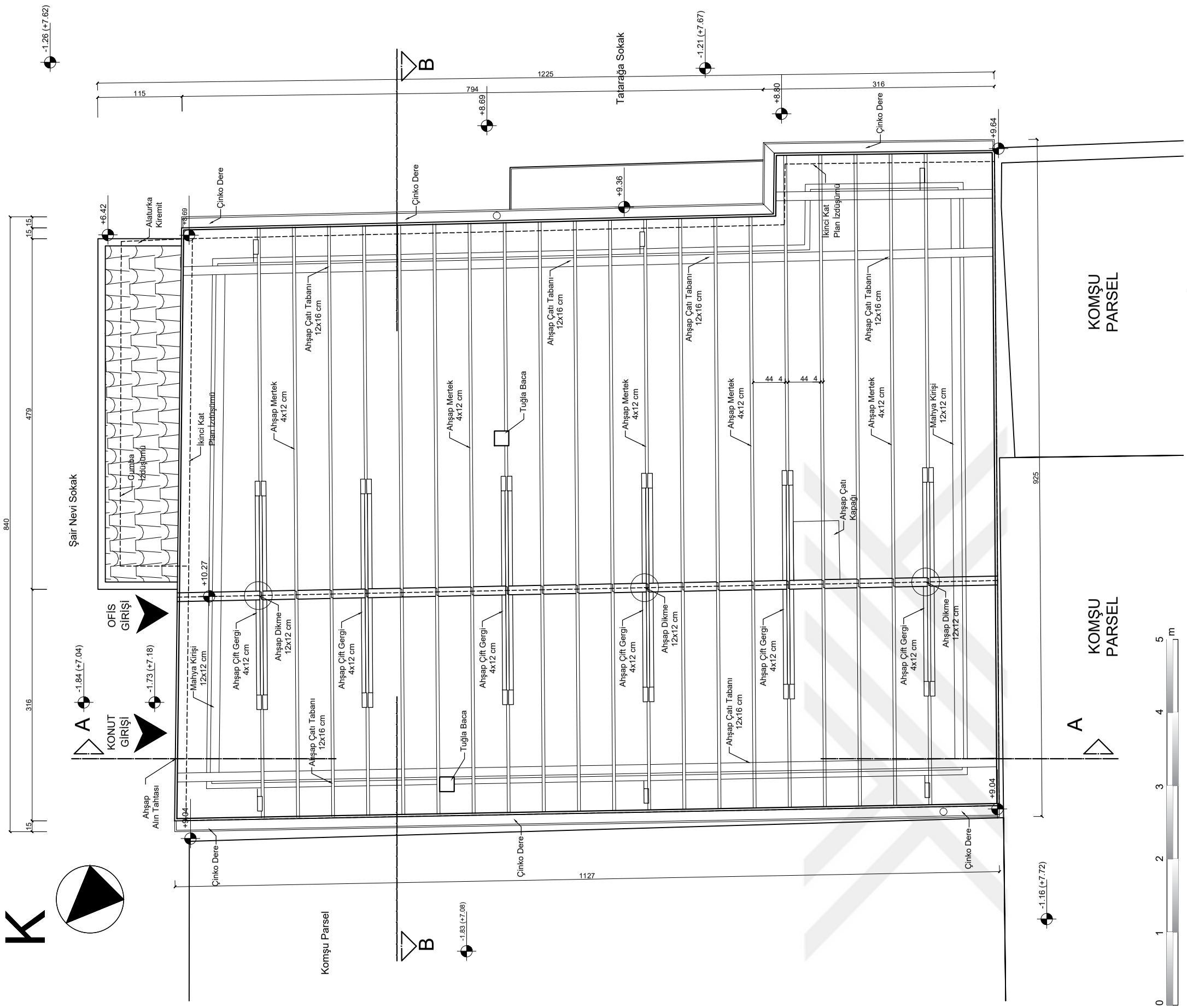

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

ÇATI kONSTRÜKSİYON PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

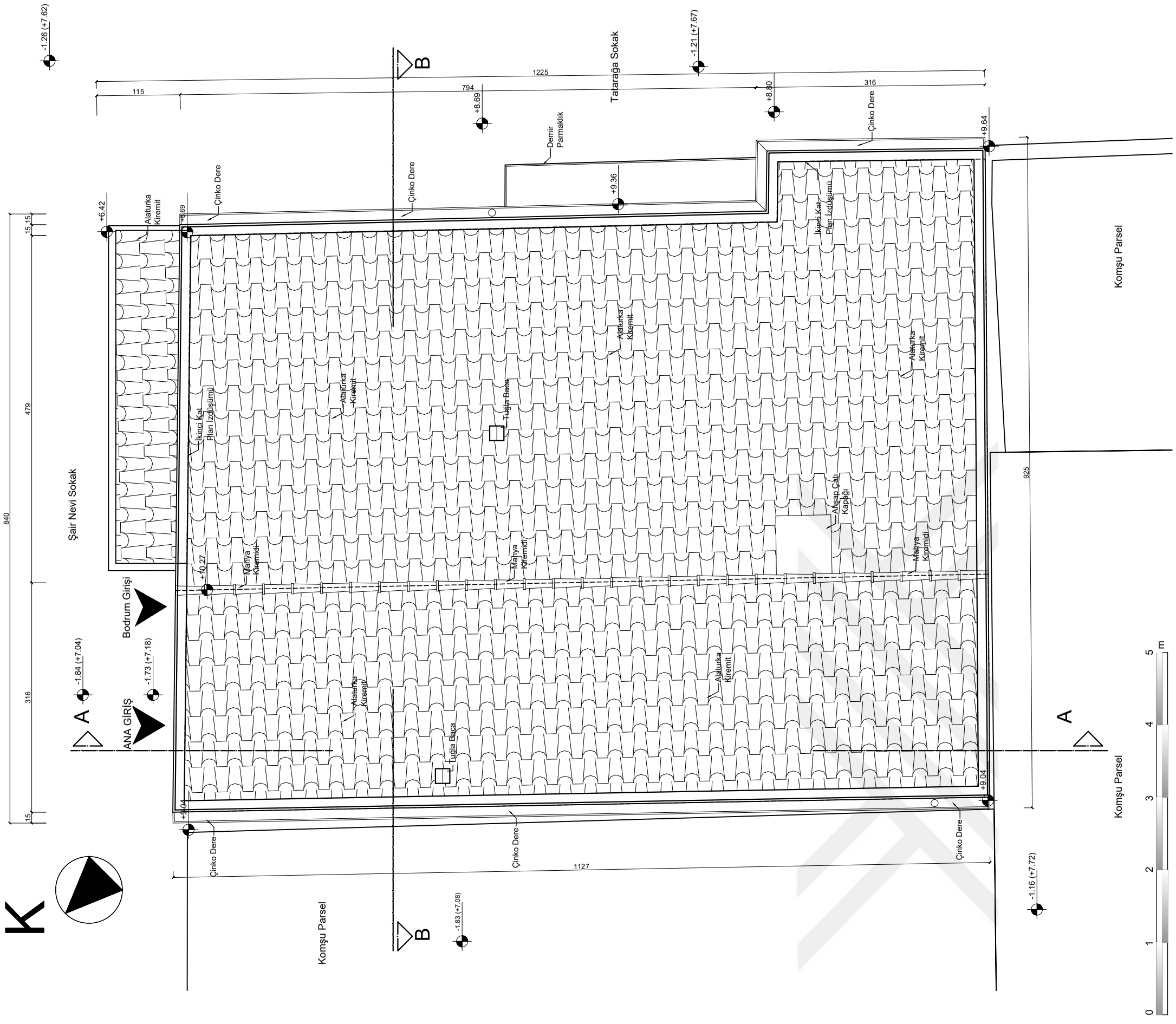

Şekil D.107. Restorasyon, Çatı Planı - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

ÇATI PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

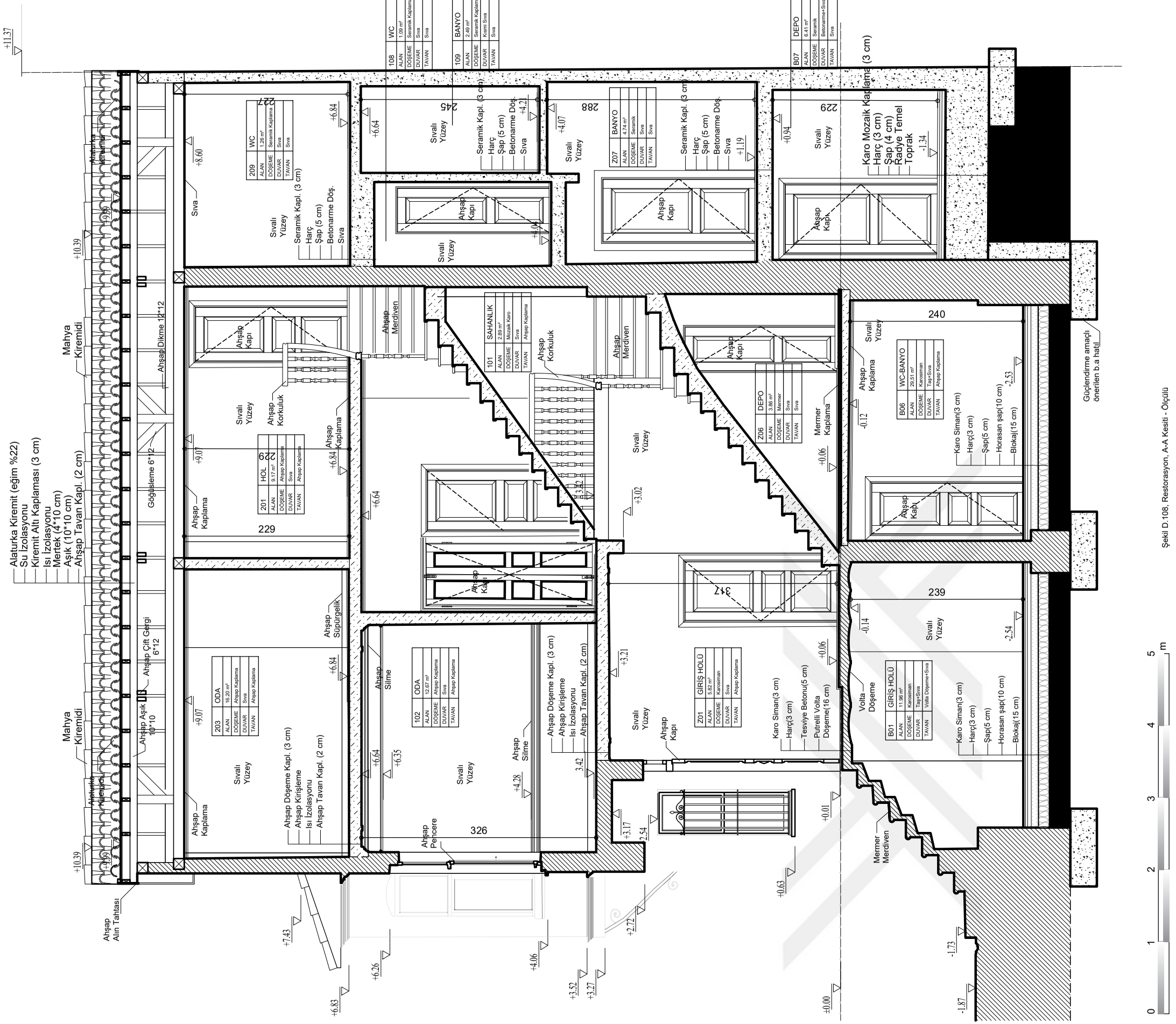

Şekil D.108, Restorasyon, A-A Kesiti - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

A-A KESİTİ

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

0 1 2 3 4 5 m

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.109. Restorasyon, B-B Kesiti - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

B-B KESİTİ

AHŞAP
TOPRAK
KAGİR
BETONARME KAGİR

0 1 2 3 4 5 m

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

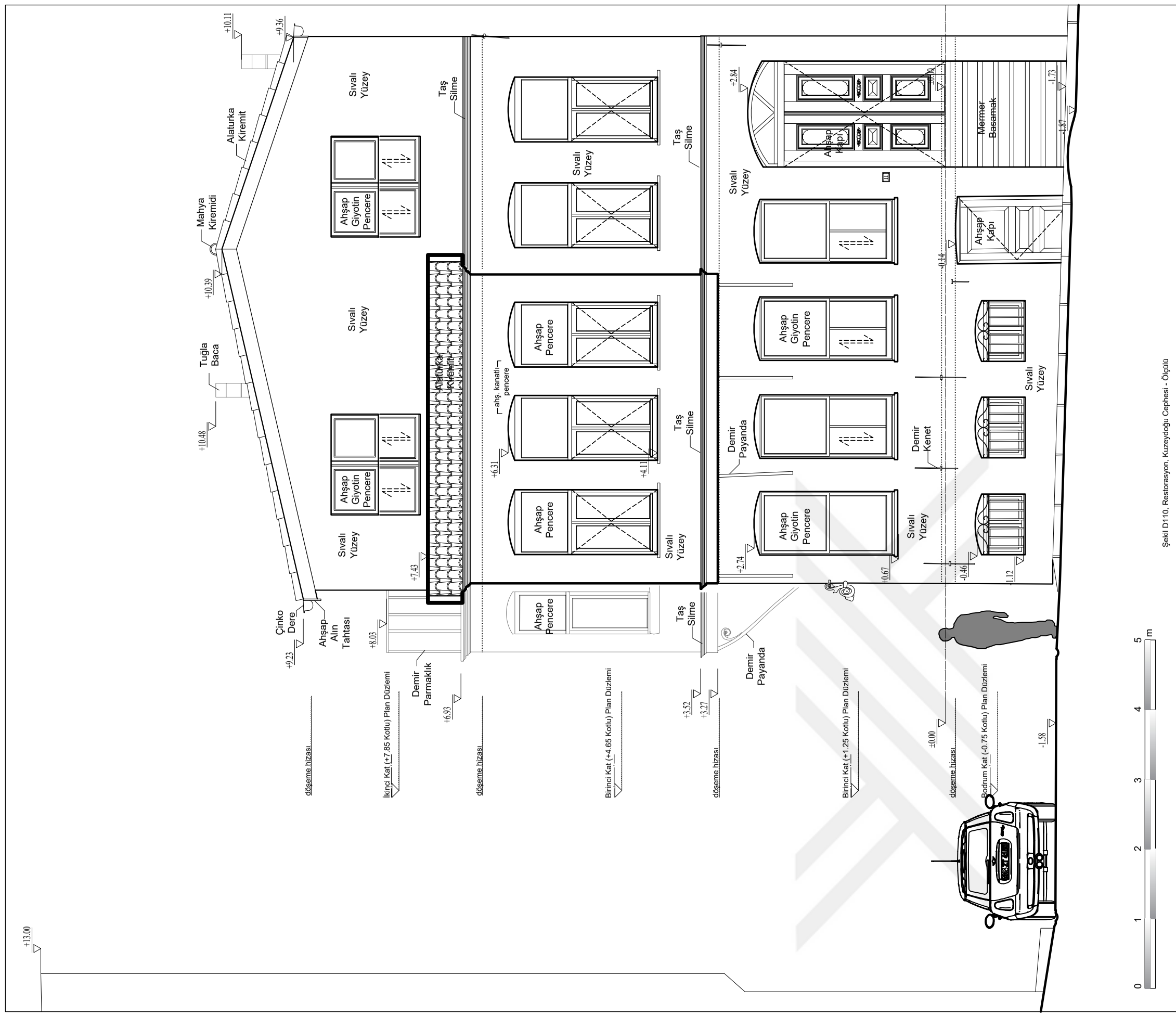

Şekil D110. Restorasyon, Kuzeydoğu Cephesi - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.111. Restorasyon, Güneydoğu Cephesi - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

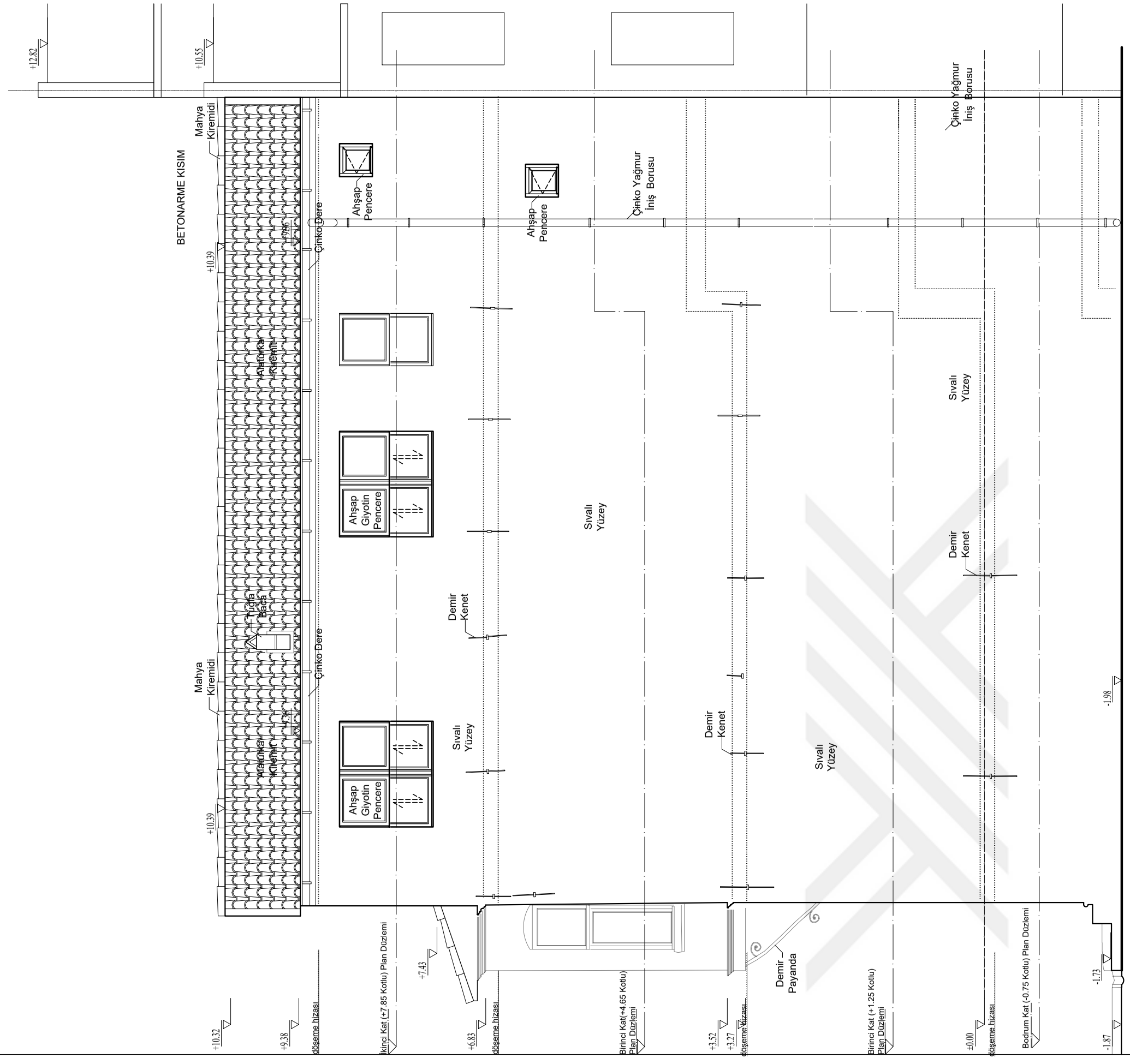

Şekil D.112, Restorasyon, Kuzeybatı Cephesi - Ölçülü

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

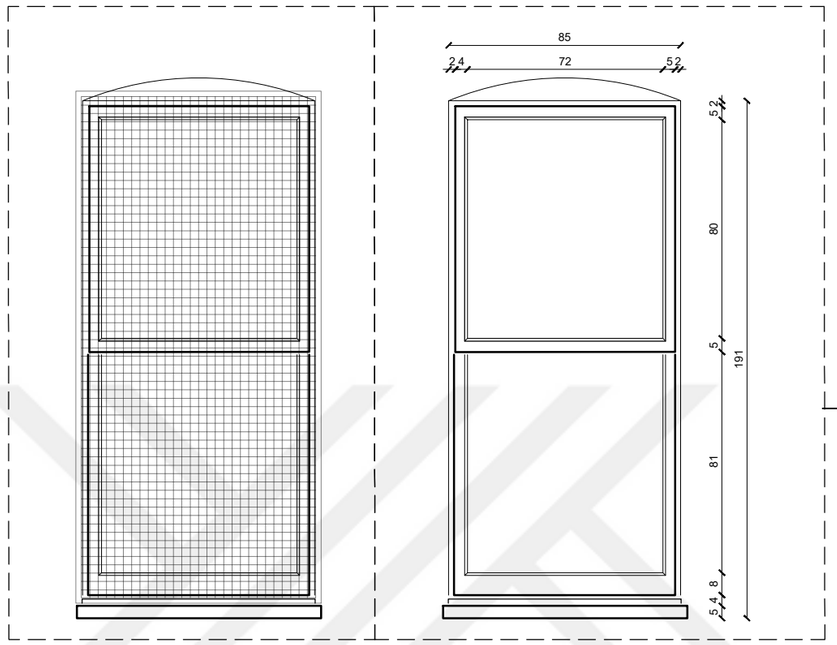

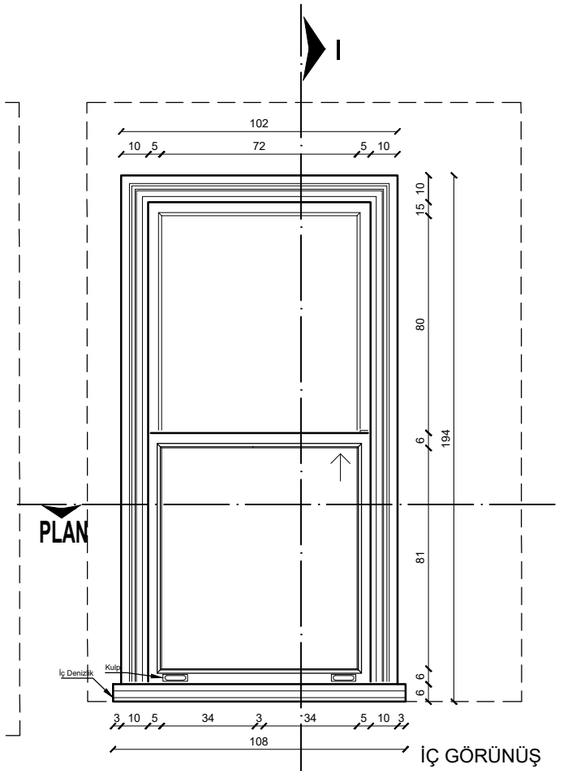

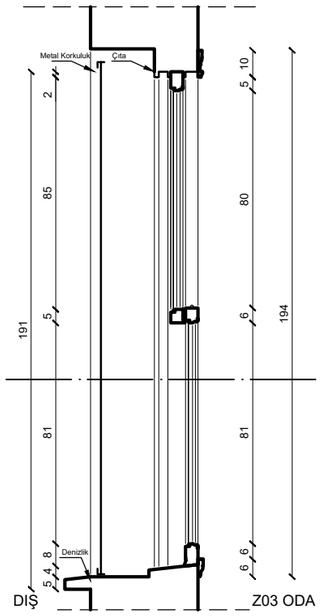

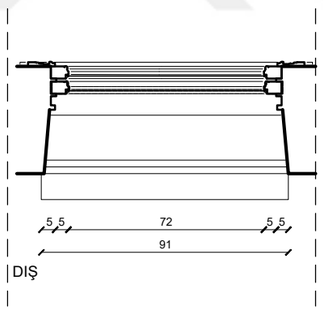

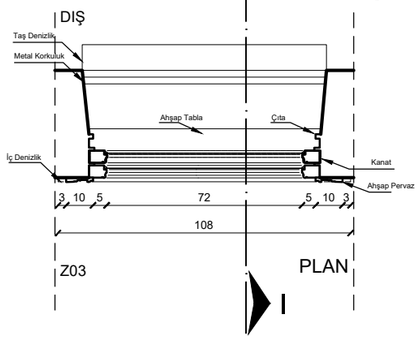

Şekil D.113 : Restorasyon, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

P3-A PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Nisan, 2022

Pafta No:

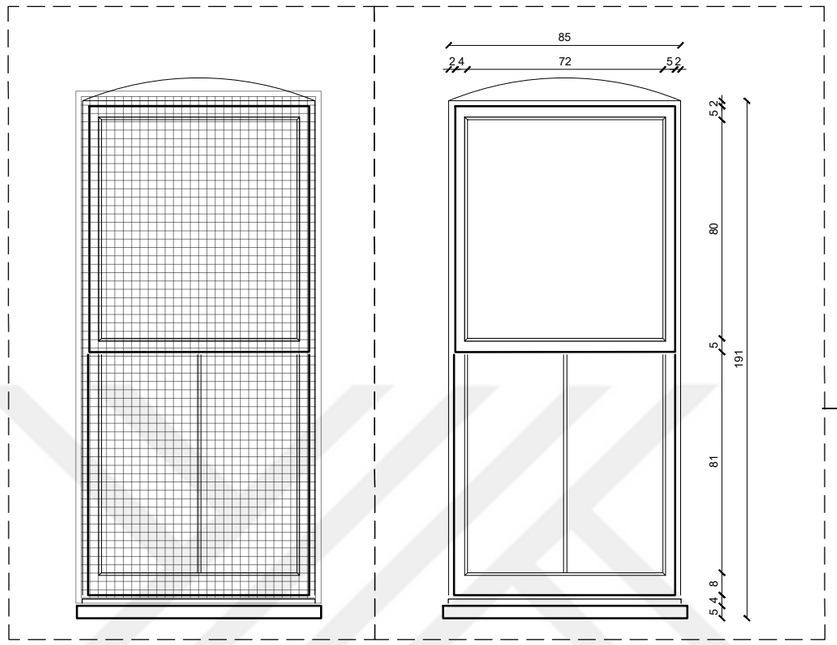

DIŞ GÖRÜNÜŞ

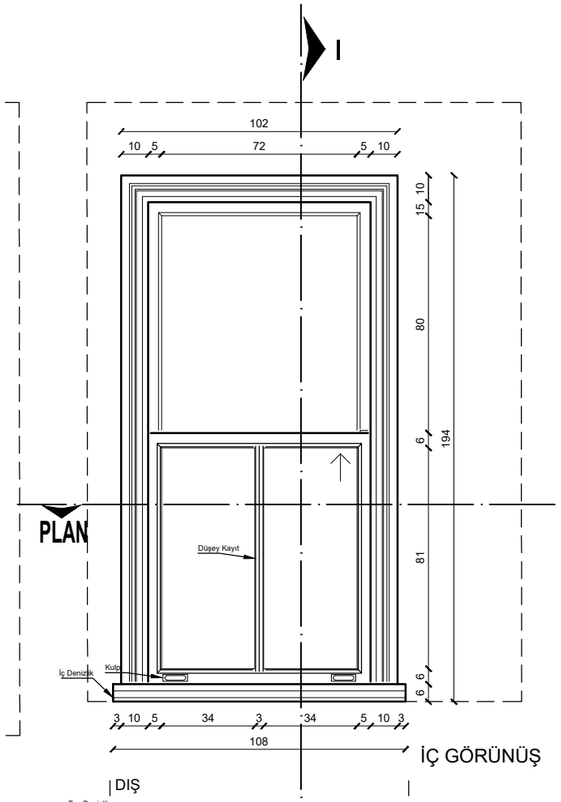

İÇ GÖRÜNÜŞ

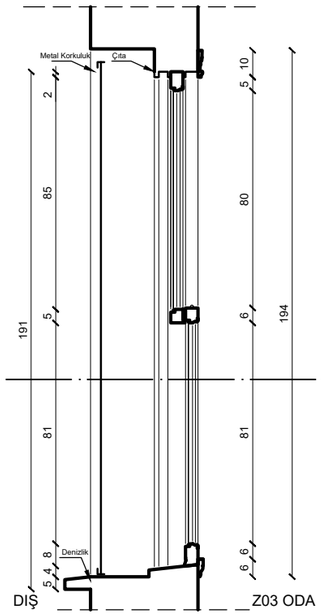

I-I KESİTİ

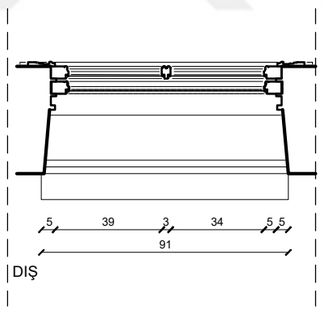

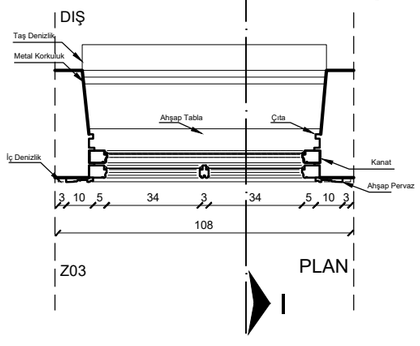

Şekil D.114 : Restorasyon, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

P3 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Nisan, 2022

Pafta No:

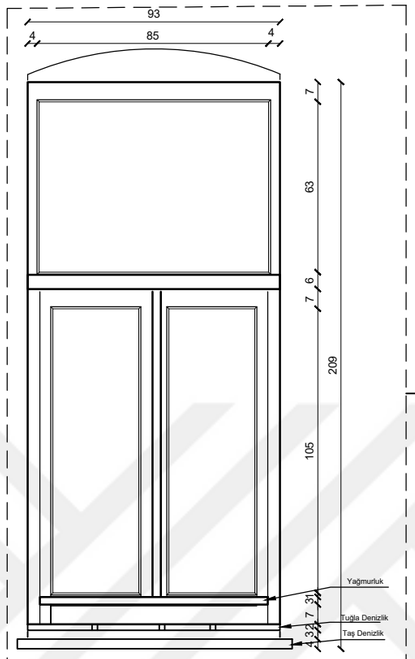

DIŞ GÖRÜNÜŞ

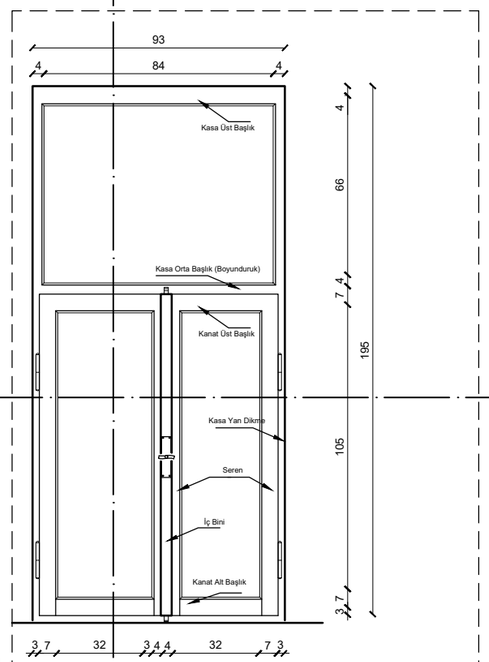

İÇ GÖRÜNÜŞ

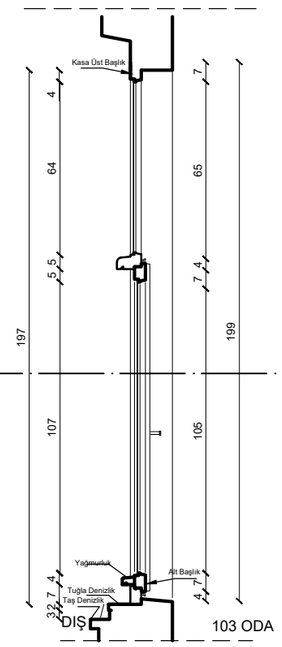

I-I KESİTİ

PLAN

PLAN

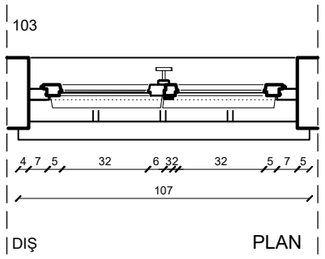

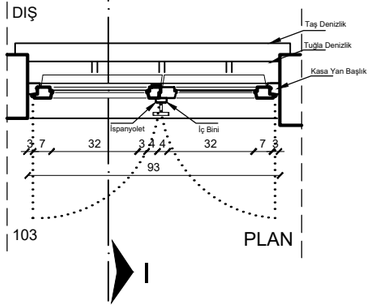

Şekil D.115 : Restorasyon, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

P5 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Nisan, 2022

Pafta No:

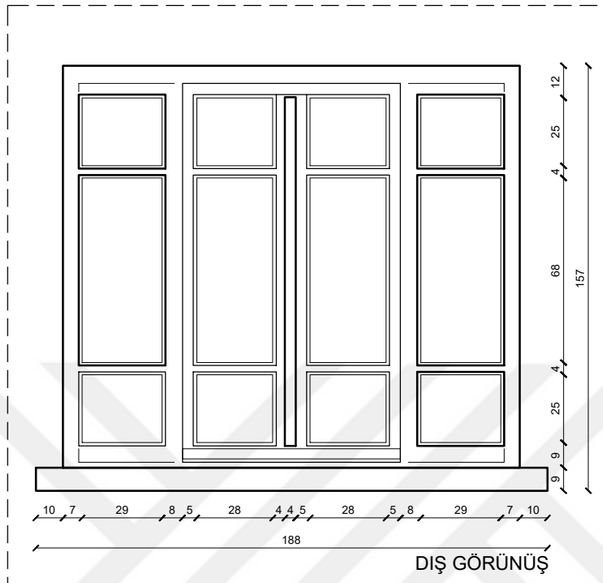

DIŞ GÖRÜNÜŞ

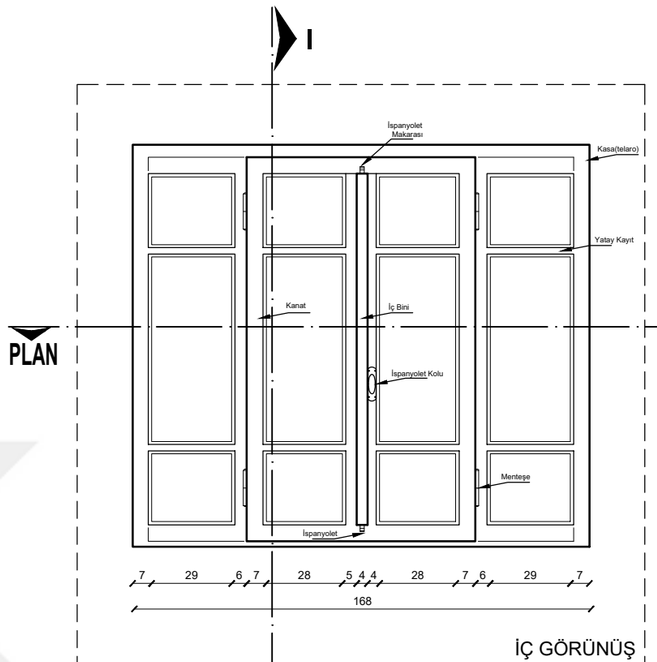

İÇ GÖRÜNÜŞ

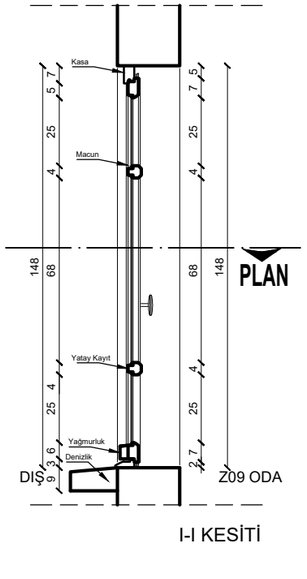

I-I KESİTİ

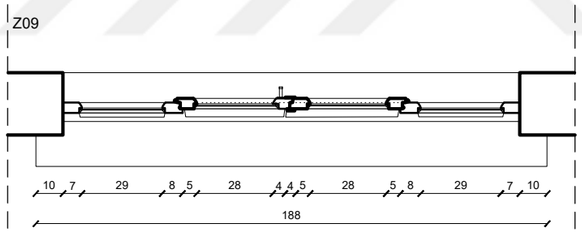

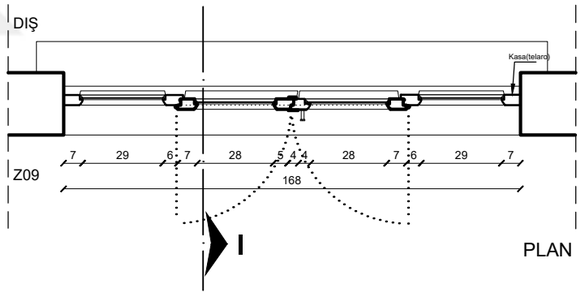

Şekil D.116 : Restorasyon, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

P4 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Nisan, 2022

Pafta No:

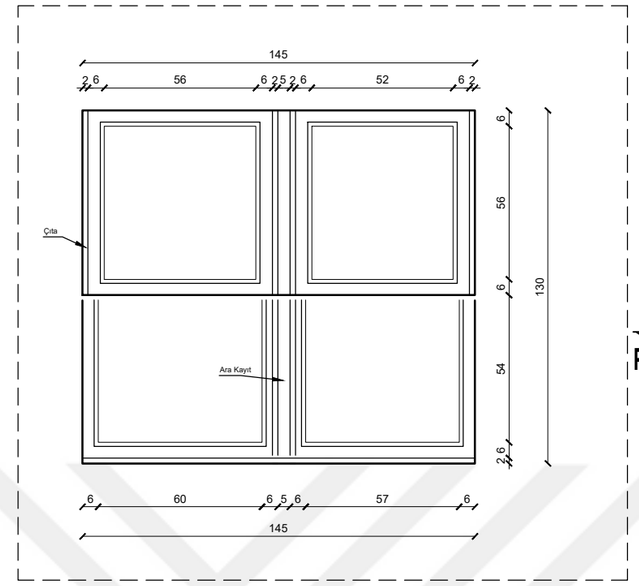

DIŞ GÖRÜNÜŞ

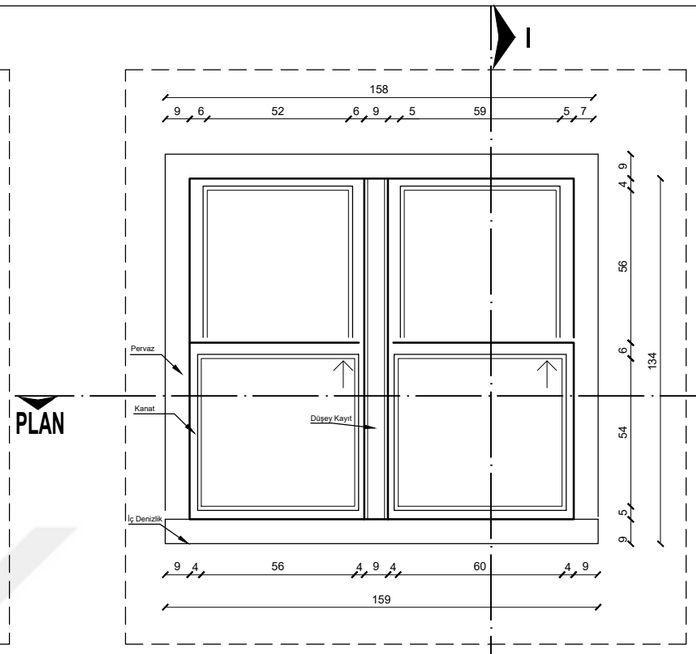

İÇ GÖRÜNÜŞ

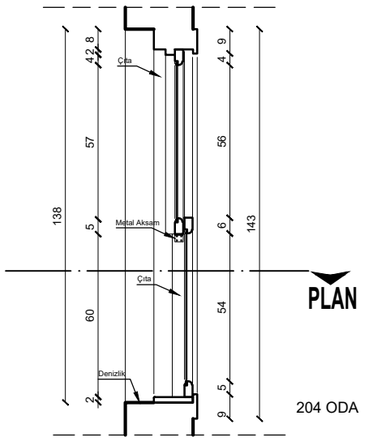

I-I KESİTİ

PLAN

PLAN

204 ODA

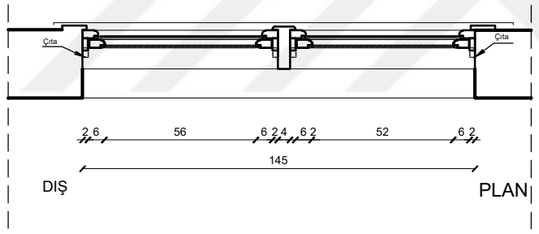

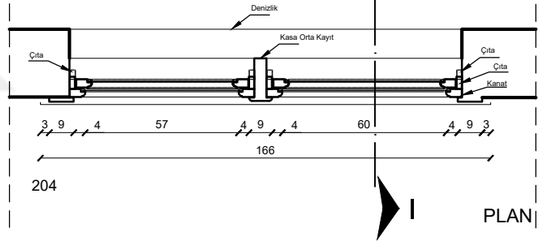

Şekil D.117 : Restorasyon, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 GÜZ YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

P12 PENCERE

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/20

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Nisan, 2022

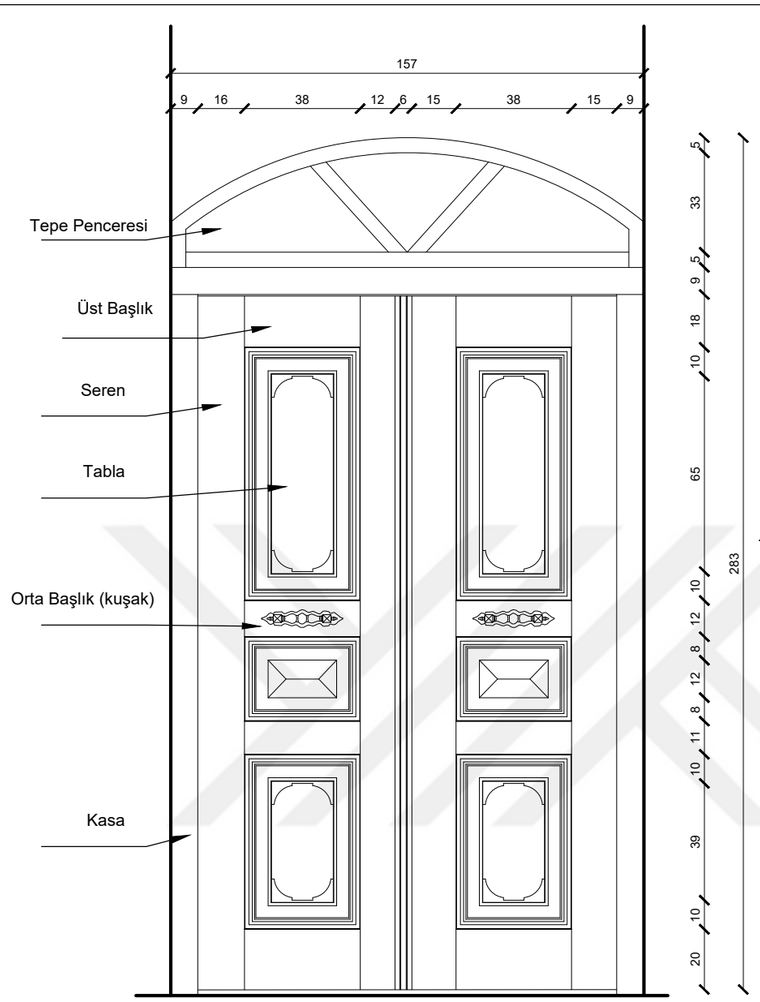

DIŞ GÖRÜNÜŞ

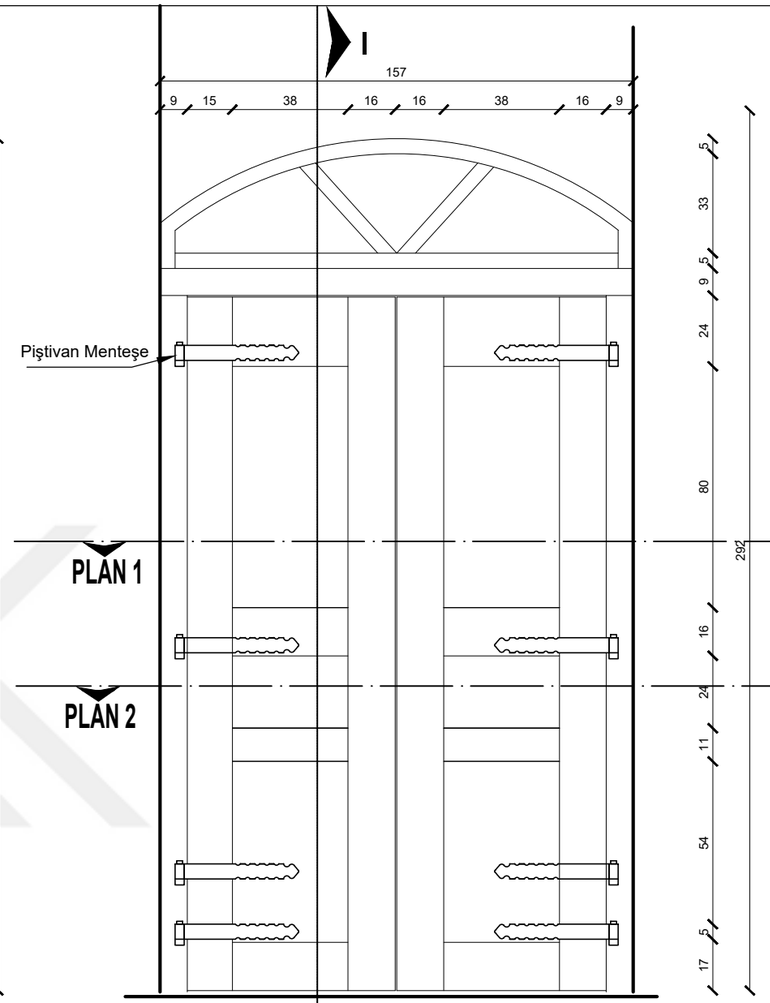

İÇ GÖRÜNÜŞ

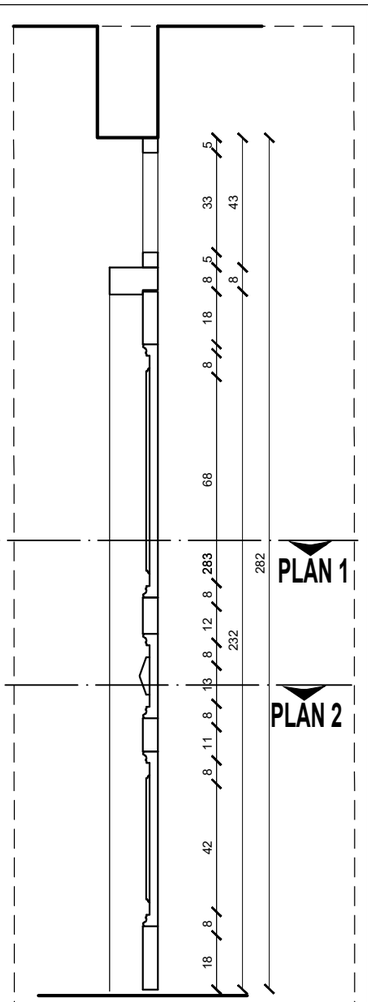

KESİT

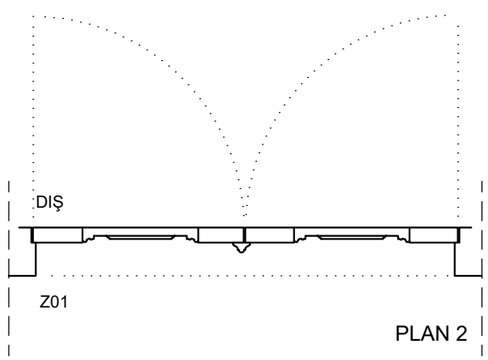

PLAN 2

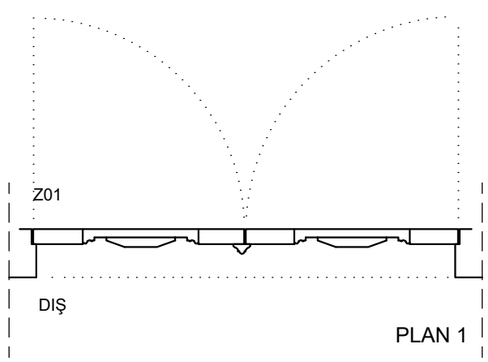

PLAN 1

Şekil D.118 : Restorasyon, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

GK01 KAPI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/20
Tarih: Temmuz, 2022
Pafta No:

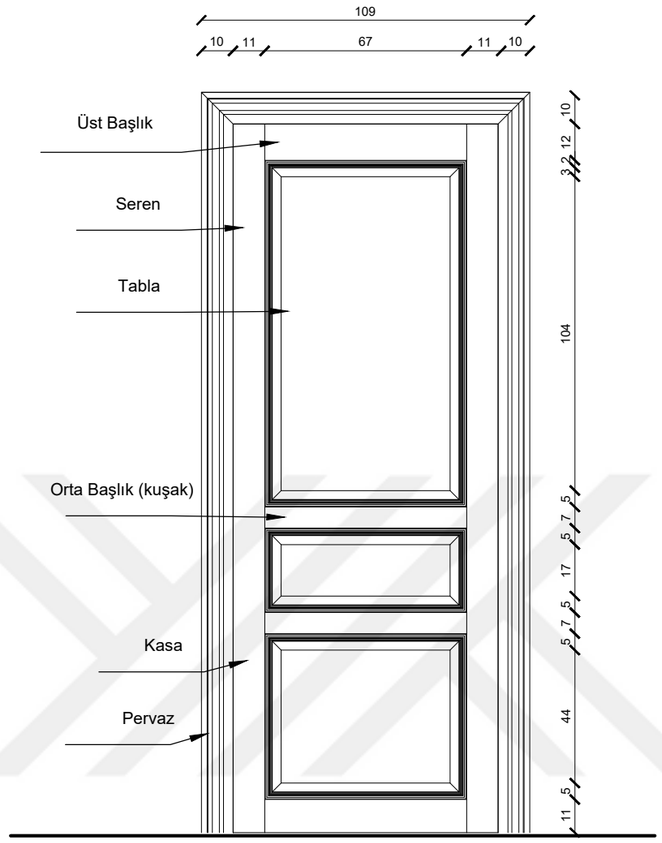

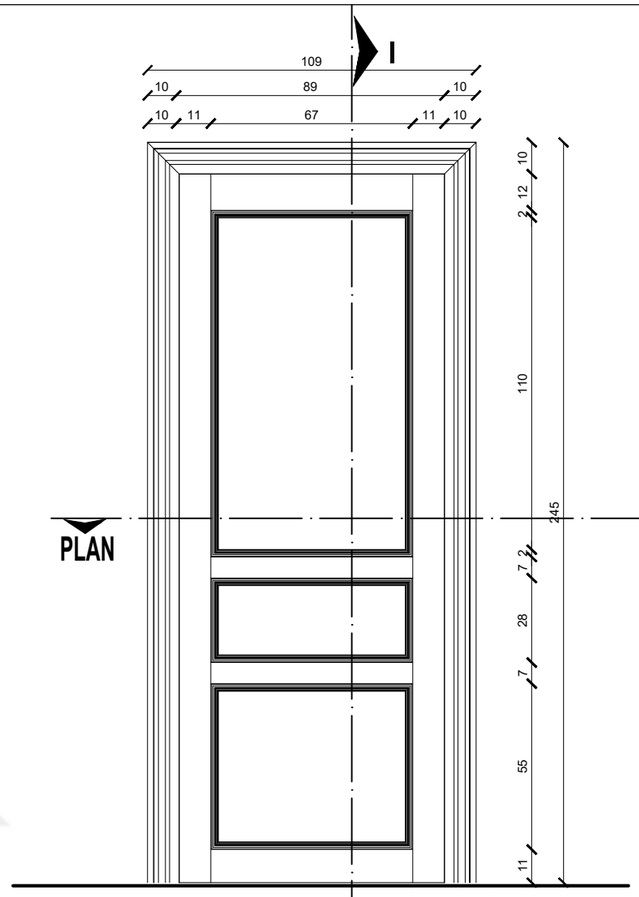

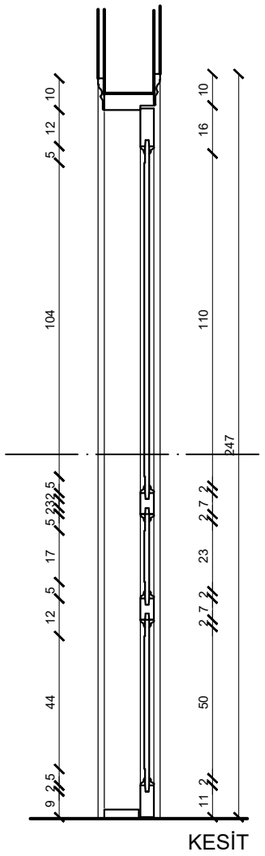

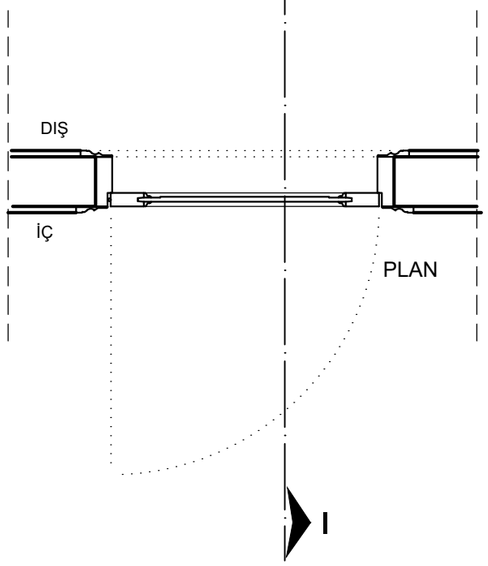

Şekil D.119 : Restorasyon, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

K01 KAPI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/20
Tarih: Temmuz, 2022
Pafta No:

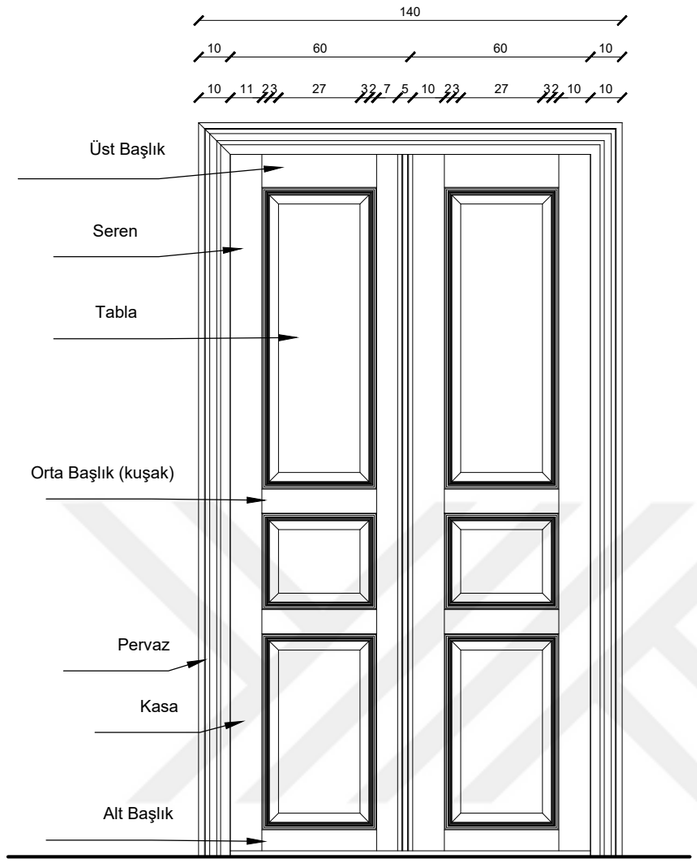

DIŞ GÖRÜNÜŞ

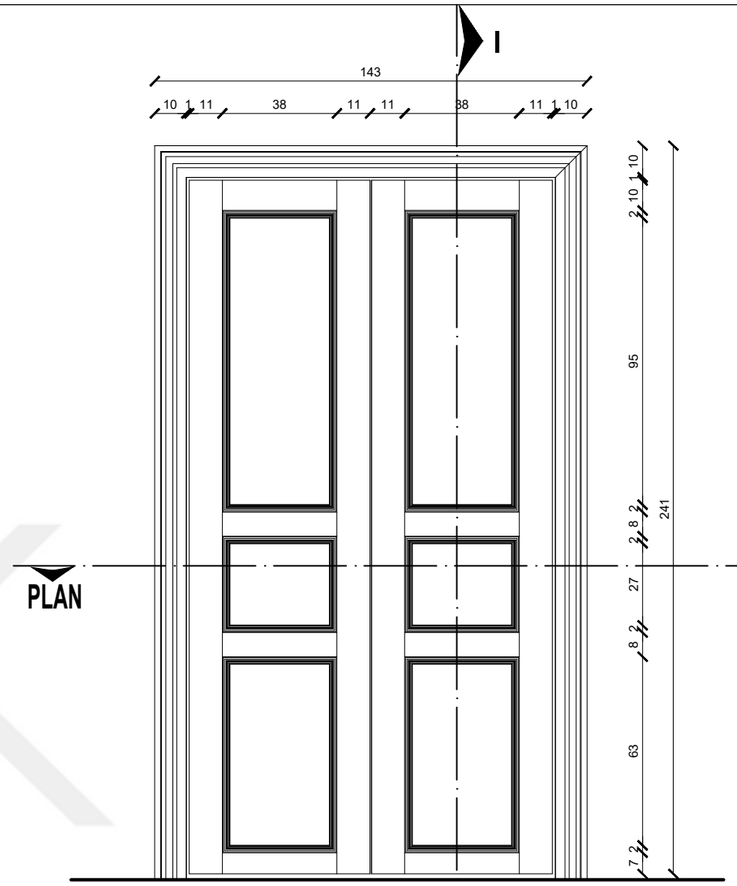

İÇ GÖRÜNÜŞ

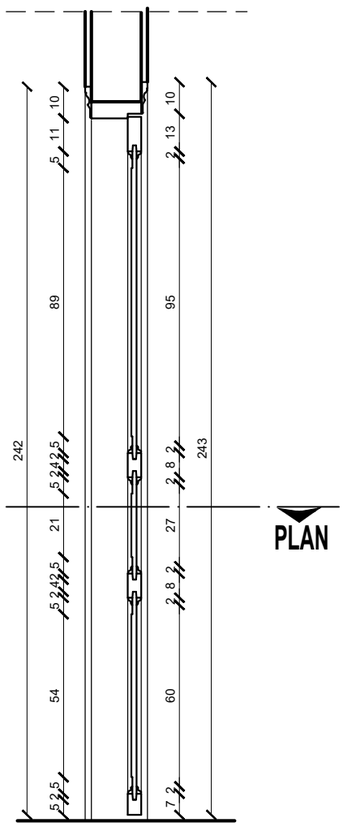

KESİT

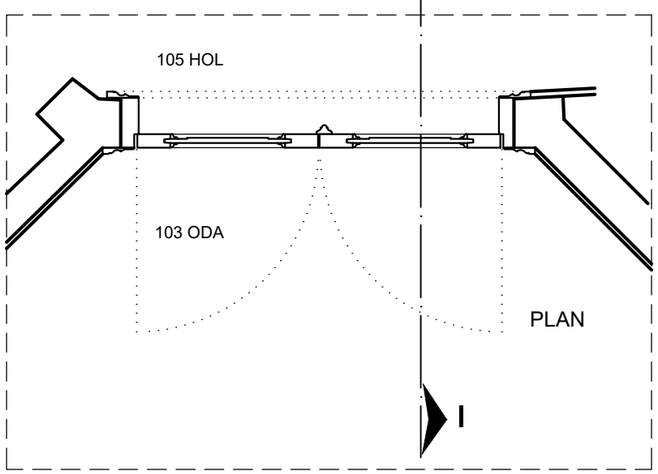

Şekil D.120 : Restorasyon, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

K07 KAPI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/20
Tarih: Temmuz, 2022
Pafta No:

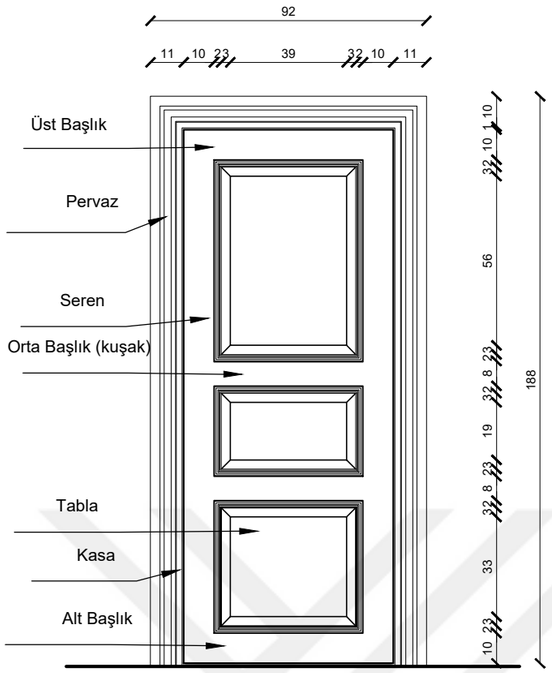

DIŞ GÖRÜNÜŞ

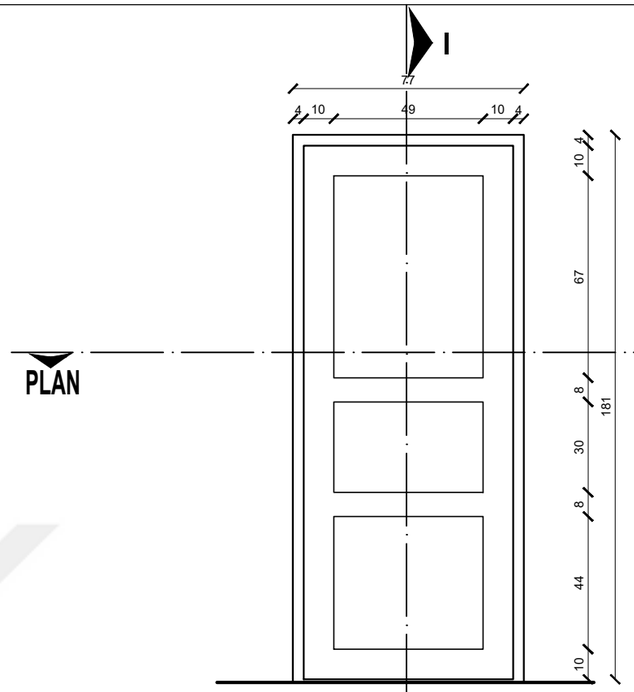

İÇ GÖRÜNÜŞ

PLAN

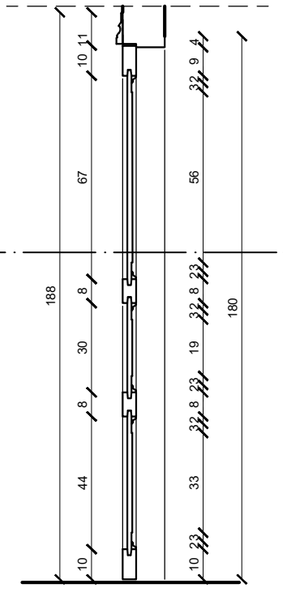

KESİT

PLAN

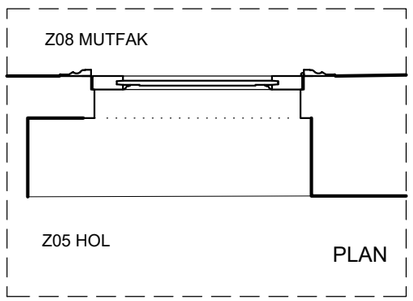

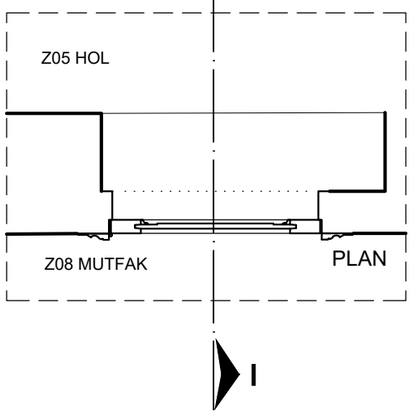

Şekil D.121 : Restorasyon, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

K04 KAPI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/20
Tarih: Temmuz, 2022

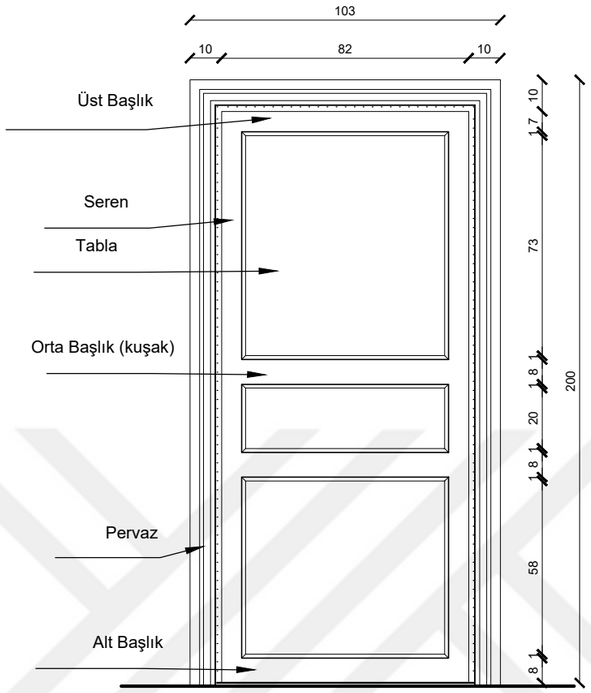

DIŞ GÖRÜNÜŞ

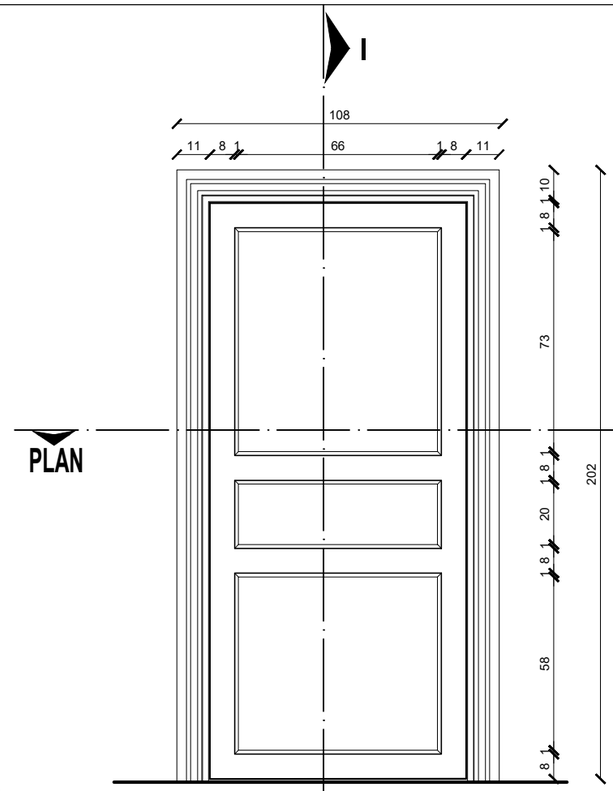

İÇ GÖRÜNÜŞ

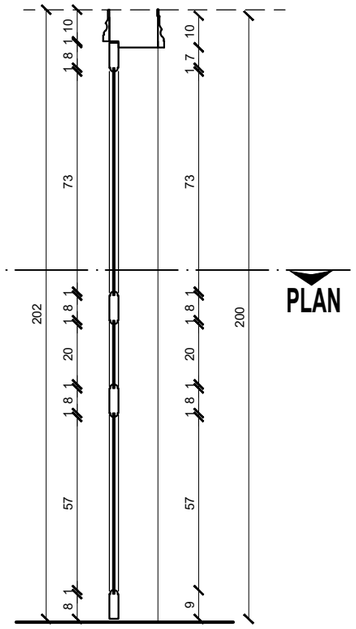

KESİT

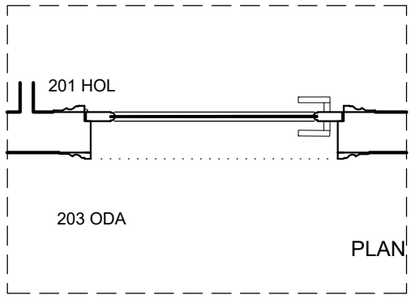

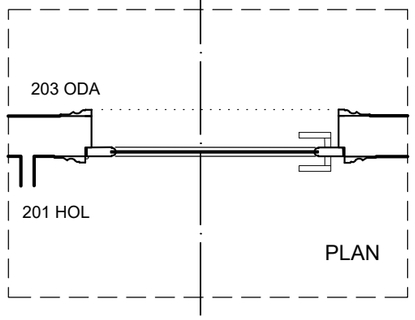

Şekil D.122 : Restorasyon, Detay.

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

K09 KAPI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/20
Tarih: Temmuz, 2022

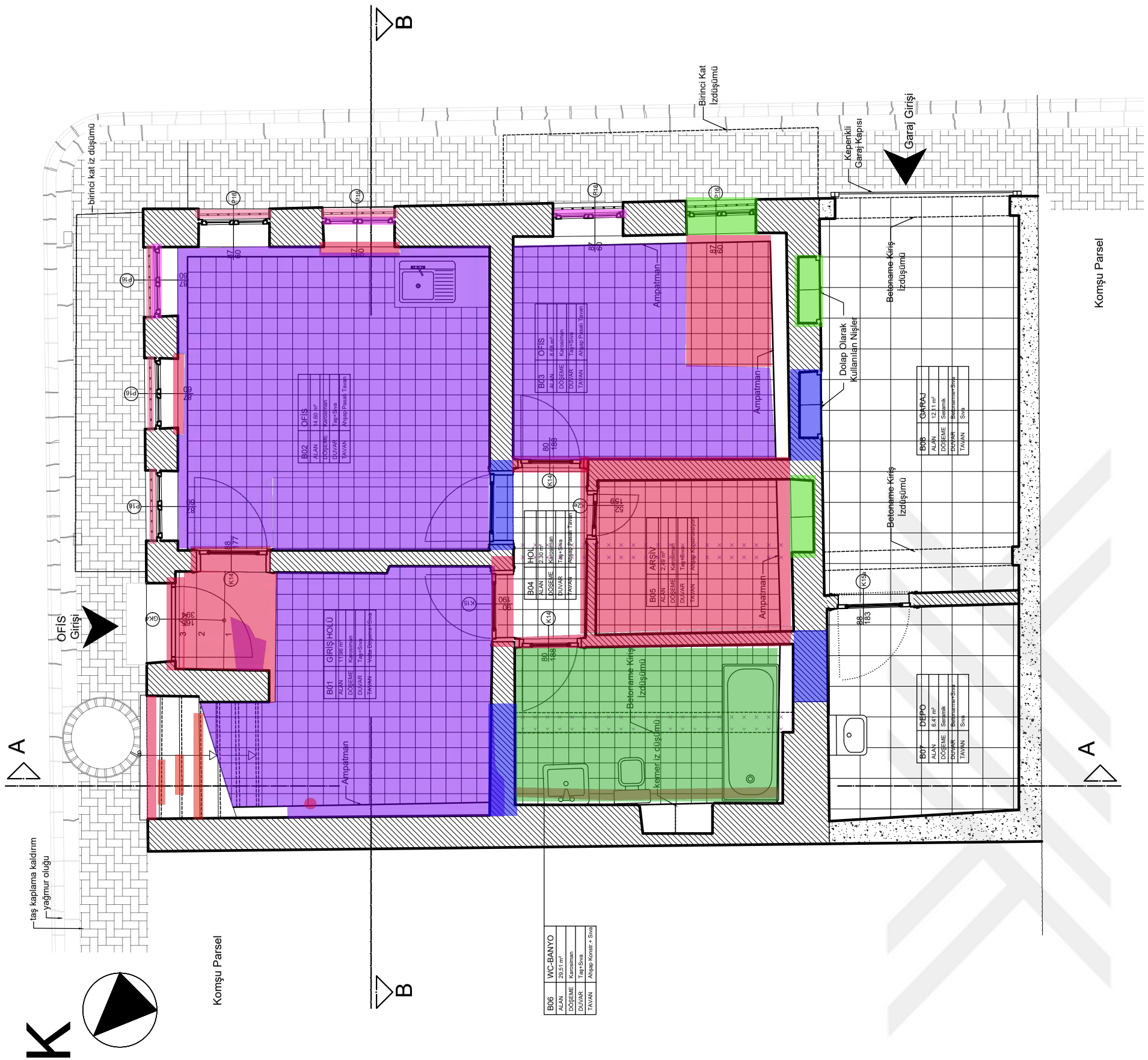

Şekil D.123, Restorasyon, Bodrum Kat Taban Planı - Müdahale Analizi

Müdde Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

BODRUM KAT TABAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

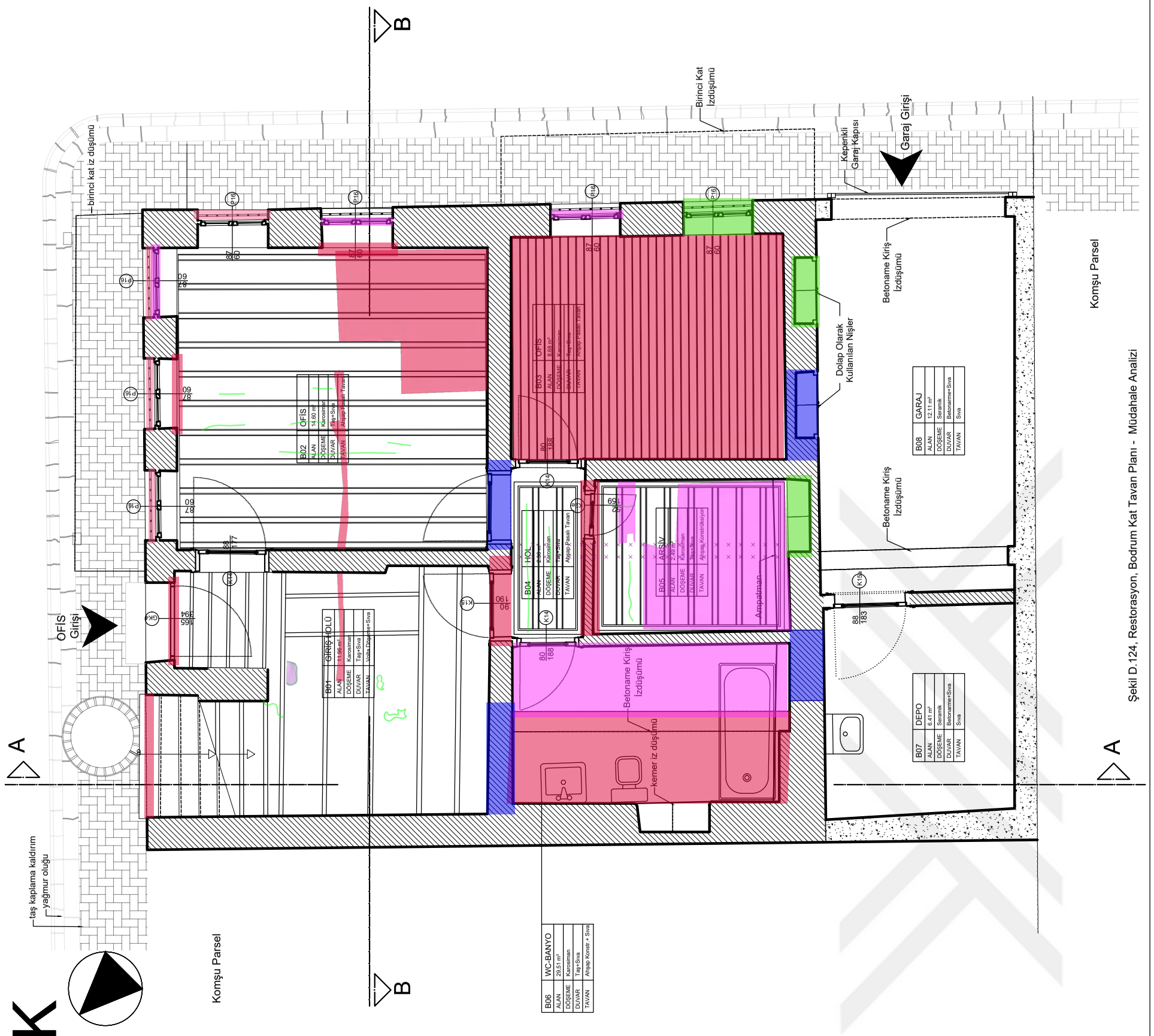

Şekil D.124, Restorasyon, Bodrum Kat Tavan Planı - Müdahale Analizi

Müdes Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

BODRUM KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.125, Restorasyon, Zemin Kat Taban Planı - Müdahale Analizi

Müdde Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

ZEMİN KAT TABAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

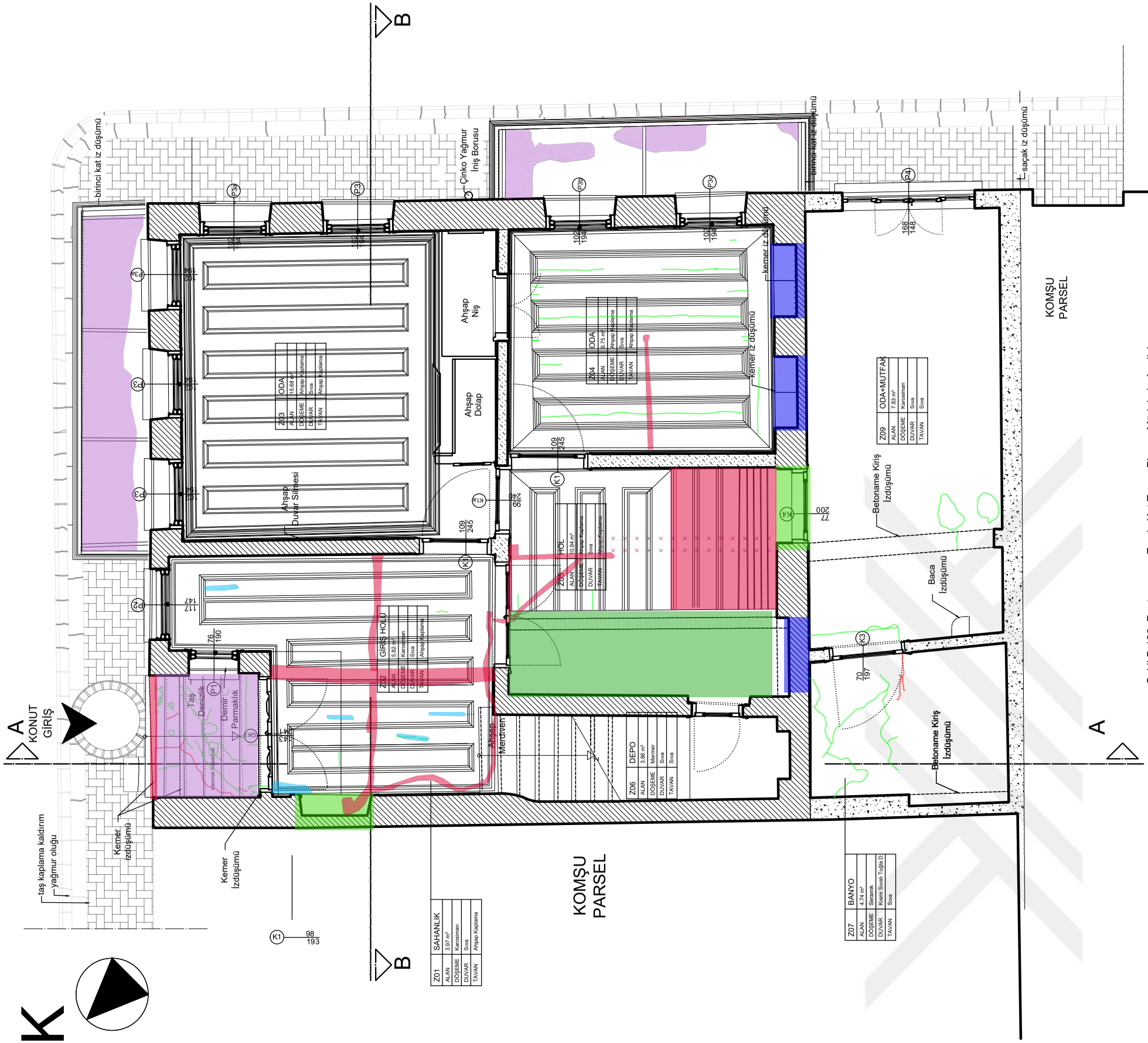

Şekil D.126, Restorasyon, Zemin Kat Tavan Planı - Müdahale Analizi

Müdde Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

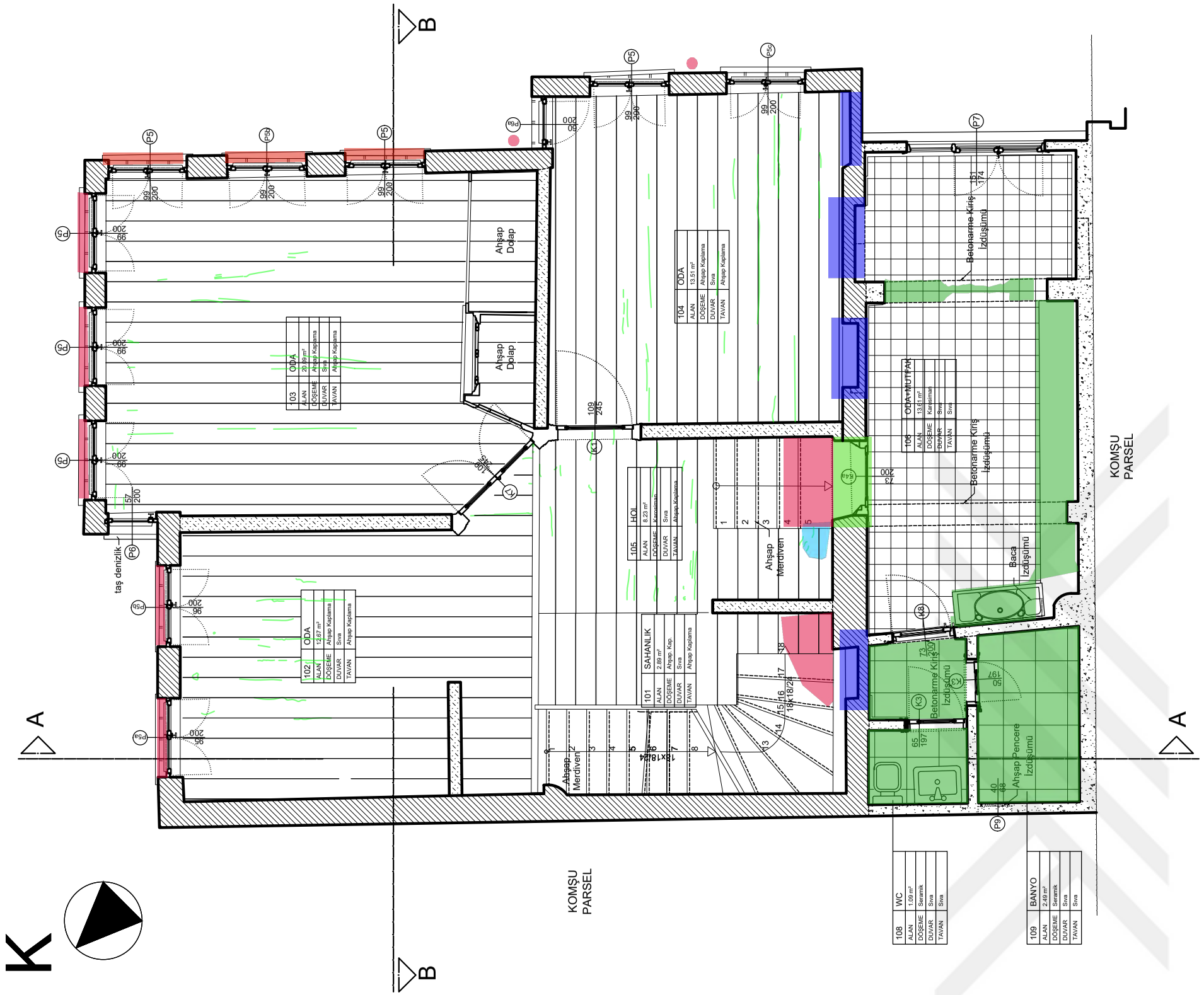

Müdde Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

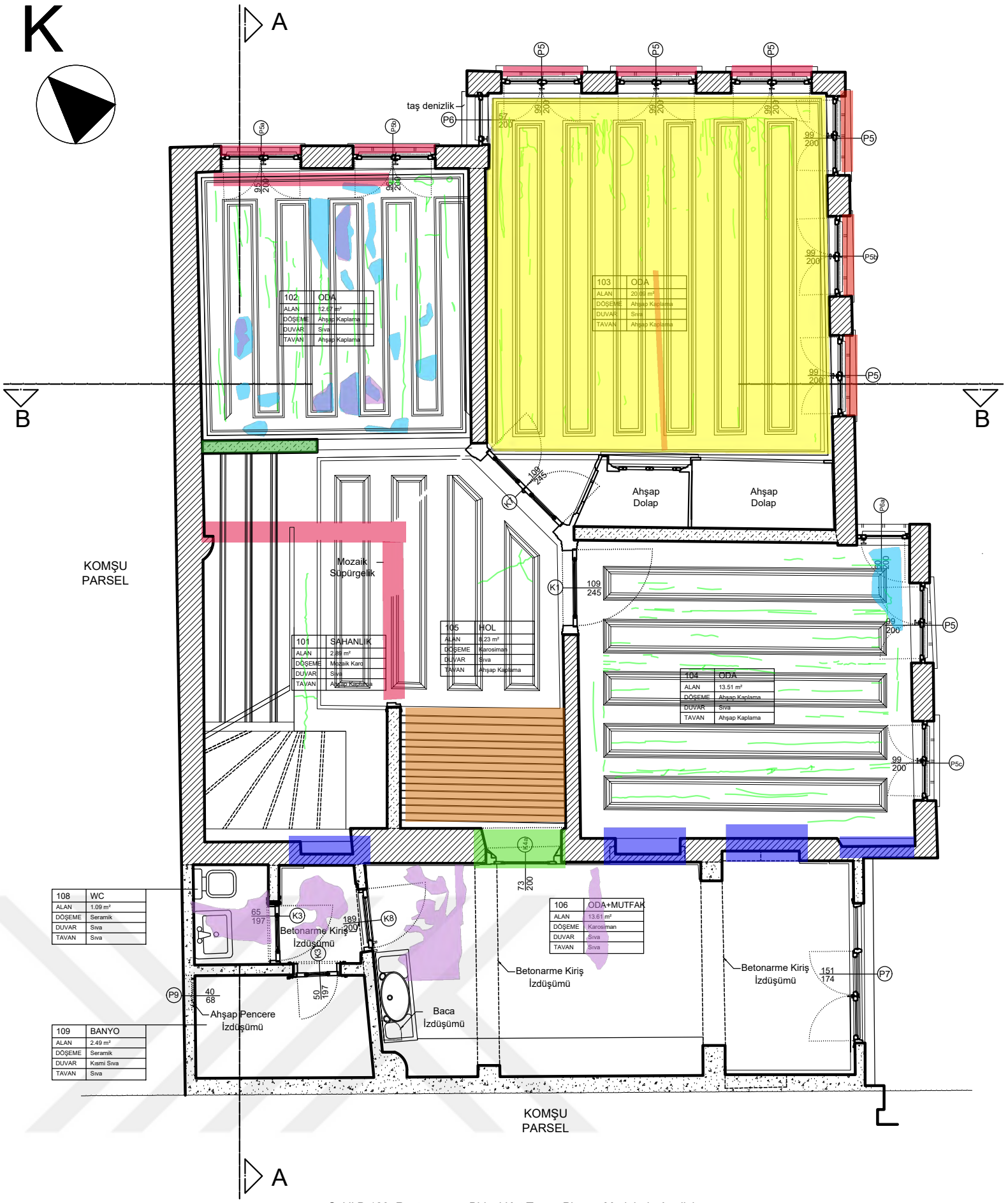

Şekil D.128, Restorasyon, Birinci Kat Tavan Planı - Müdahale Analizi

Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Muddes Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

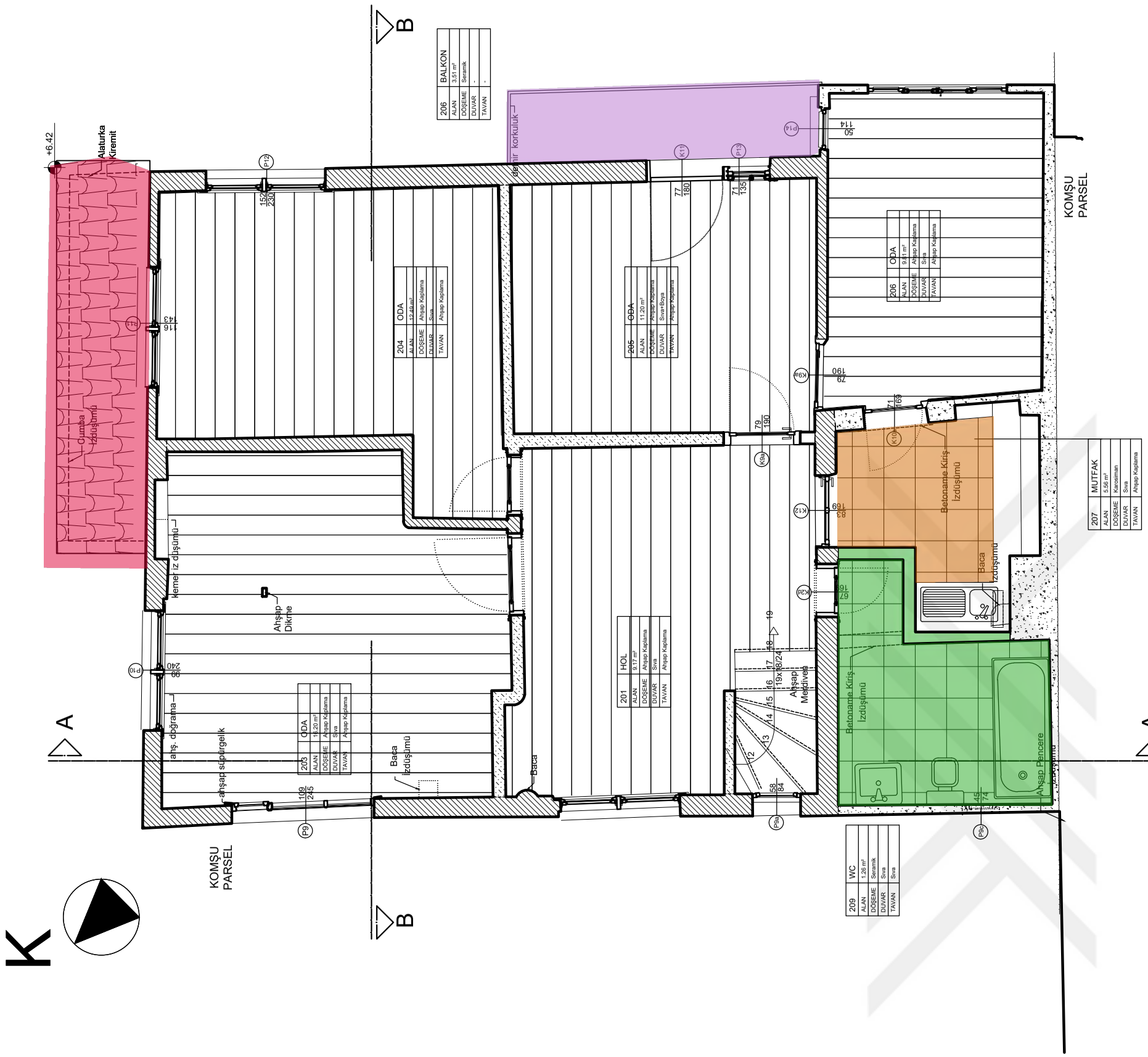

Şekil D.129, Restorasyon, İkinci Kat Taban Planı - Müdahale Analizi

Müdde Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

İKİNCİ KAT TABAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.130, Restorasyon, İkinci Kat Tavan Planı - Müdahale Analizi

Müdde Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

İKİNCİ KAT TAVAN PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

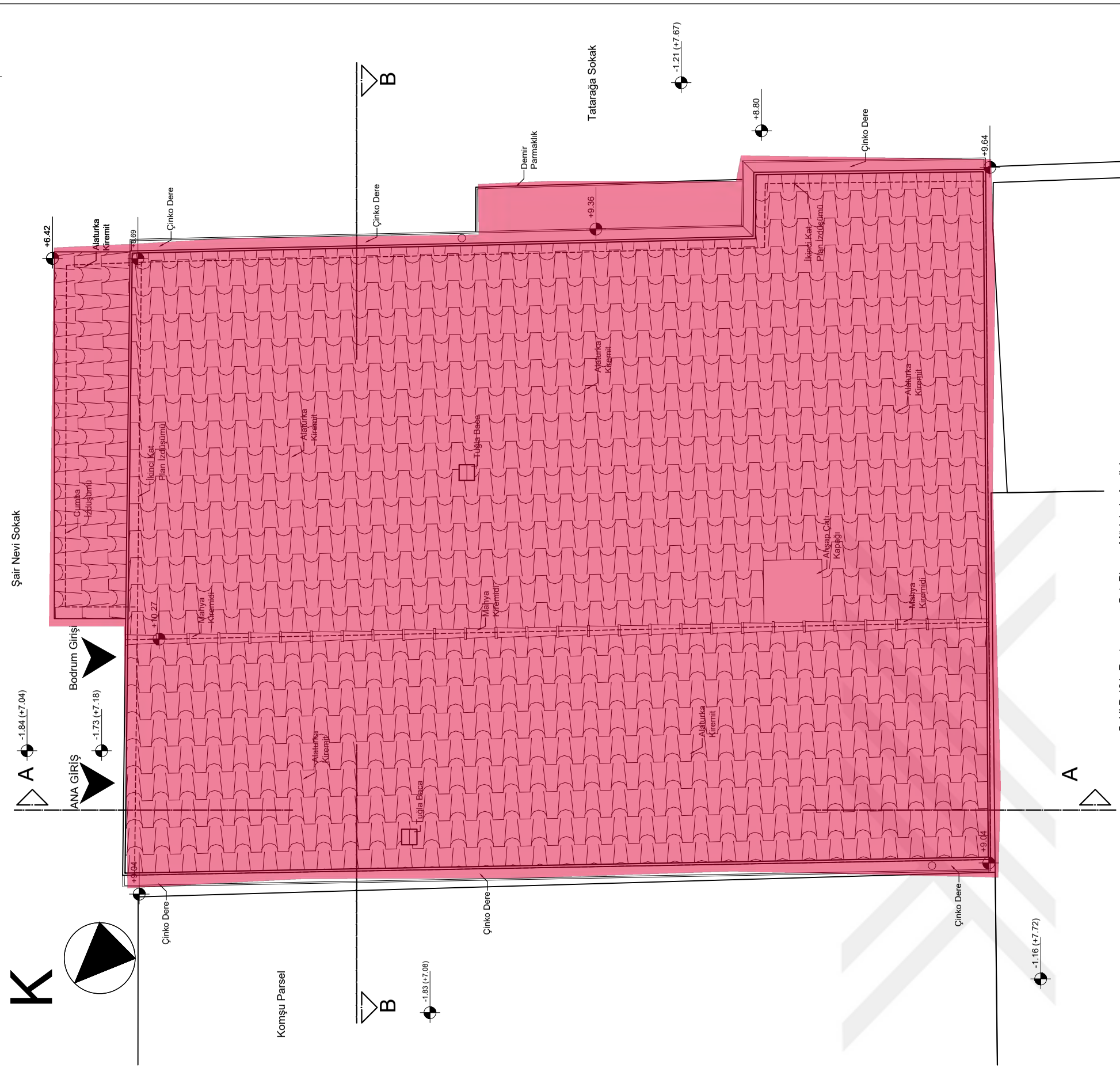

Şekil D.131, Restorasyon, Çatı Planı - Müdahale Analizi

Müdes Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

ÇATI PLANI

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Ölçek: 1/50

Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ

Tarih: Temmuz, 2022

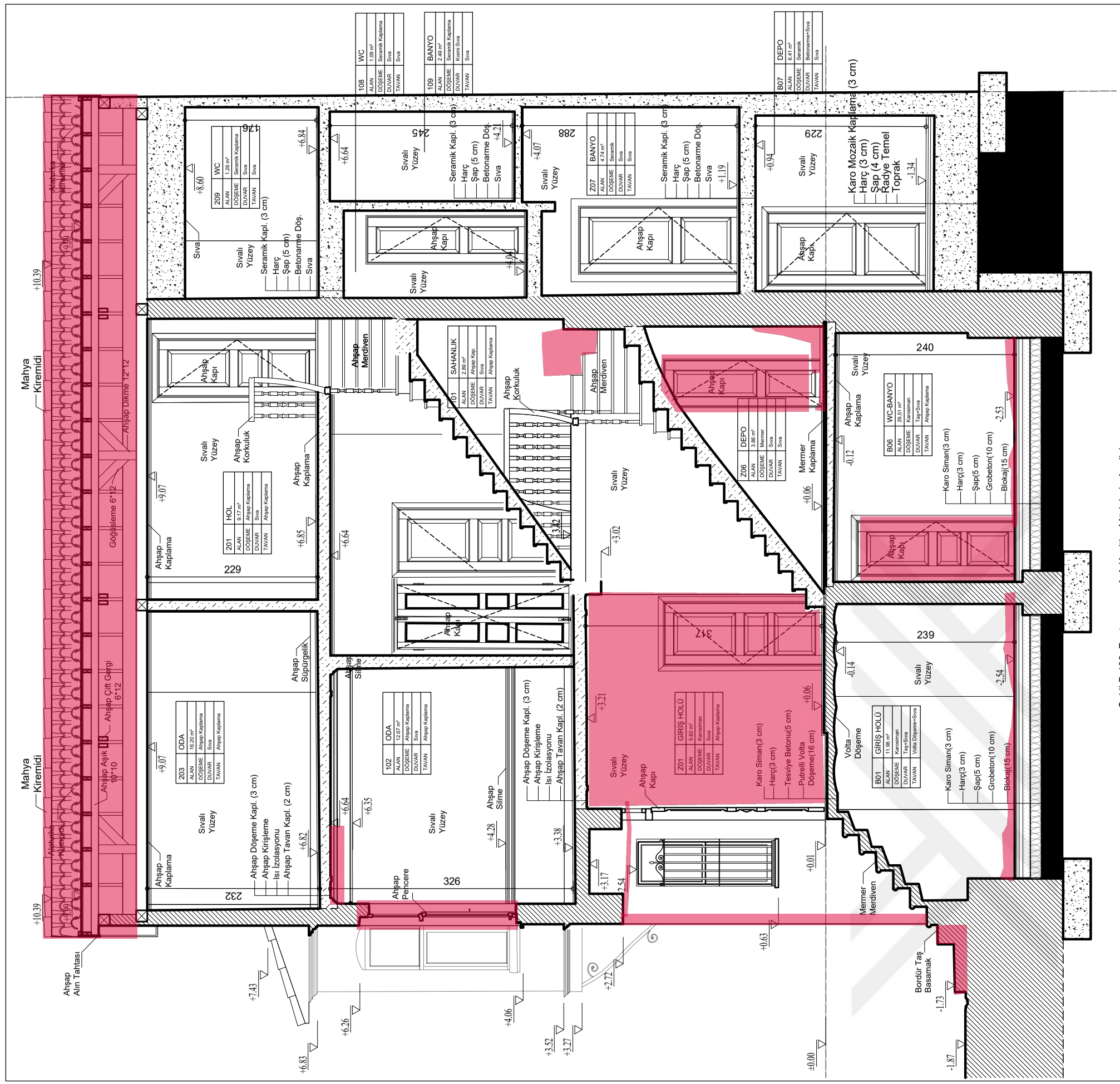

Şekil D.132, Restorasyon, A-A Kesiti - Müdahale Analizi

Müdahale Analizi

Müdde Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım

Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama

Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği

Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

A-A KESİTİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.133, Restorasyon, B-B Kesiti - Müdahale Analizi

Müdde Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

B-B KESİTİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

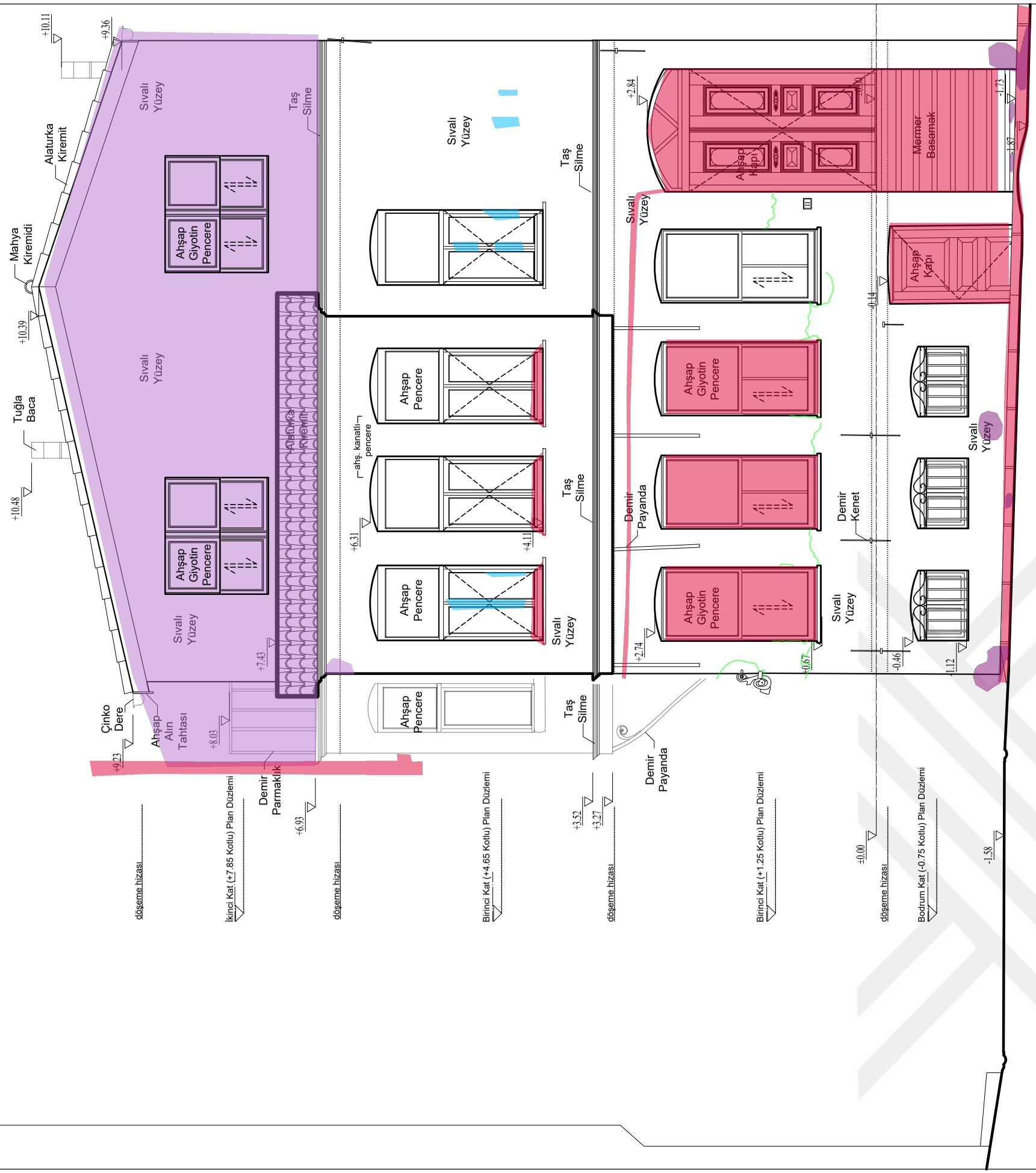

Şekil D.134, Restorasyon, Kuzeydoğu Cephesi - Müdahale Analizi

Müdde Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

KUZEYDOĞU CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

Şekil D.135, Restorasyon, Güneydoğu Cephesi - Müdahale Analizi

Müdes Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022

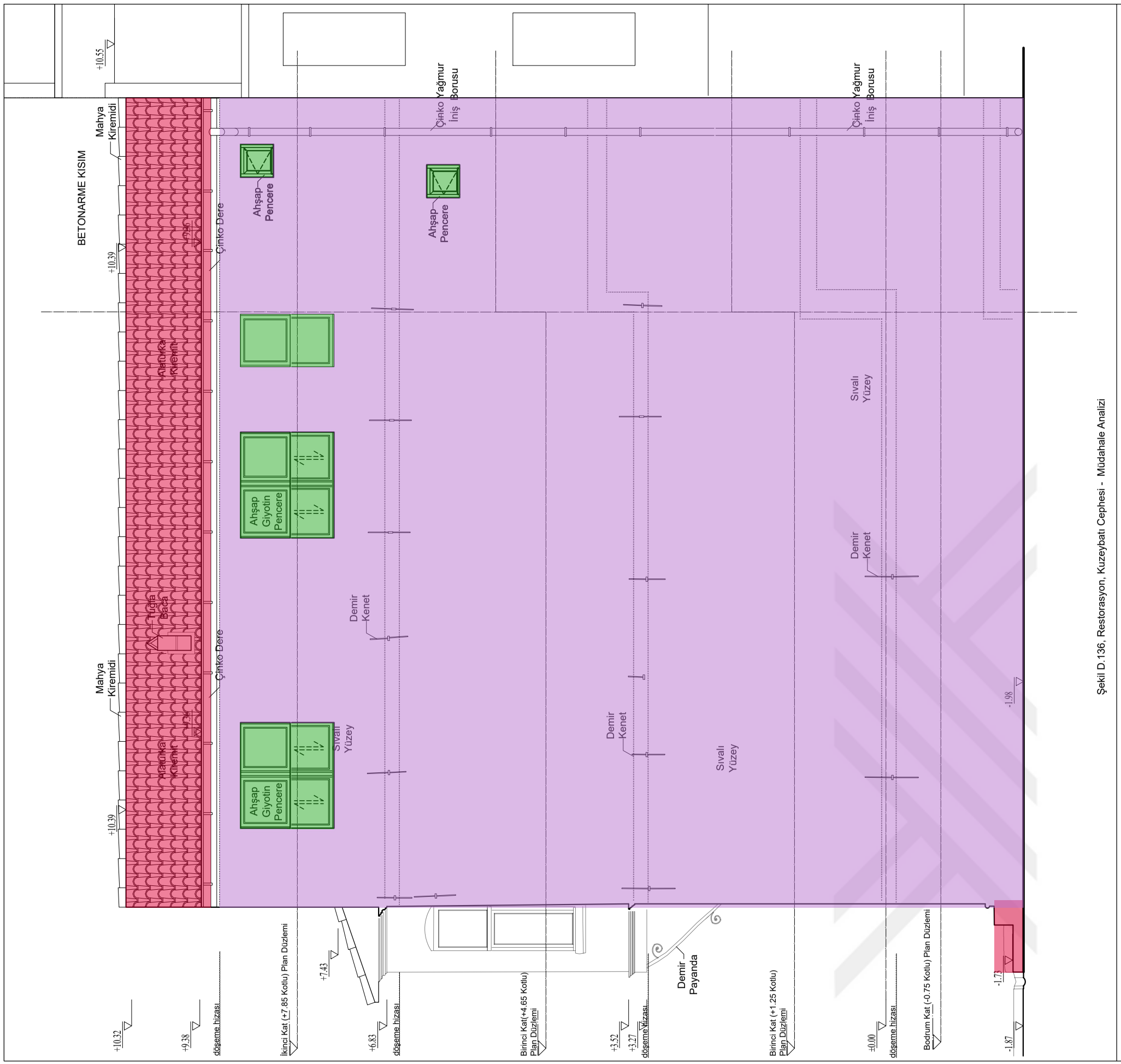

Şekil D.136, Restorasyon, Kuzeybatı Cephesi - Müdahale Analizi

Müdde Elemanların Kaldırılması
Sıvanacak Yüzey
Çimentonun Arındırılması
Döşeme Onarımları
Kapatılacak Açıklıklar
Yeniden Yapım
Tamamlanacak Eksik Eleman
Yüzey Aşınmalarına Plastik Onarım
Malzeme Kaybı Olan Yerlerde Uygun Teknikle Tamamlama
Yapısal Çatlak Onarımı
Kılcal Çatlak Plastik Onarım
Metal Eleman Temizliği
Yüzey Temizliği
Özgün Harçla Sıva yapılması
Bitki Temizliği
Açılacak Açıklıklar

FSMVÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

MİMARİ KORUMA VE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

İSTANBUL İLİ
YAVUZ SULTAN SELİM MAHALLESİ
YALÇIN ARI EVİ
KORUMA PROJESİ

ADRES: YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
FATİH / İSTANBUL
ADA: 2251
PARSEL: 9

RESTORASYON PROJESİ

MÜDAHALE ANALİZİ

KUZEYBATI CEPHESİ

Danışman: DOÇ. DR. MİNE ESMER
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Ölçek: 1/50
Hazırlayan: Büşra Nur YILMAZ
Tarih: Temmuz, 2022